

Den Europæiske Unions Tidende

L 94

Dansk udgave

Retsforskrifter

57. årgang

28. marts 2014

Indhold

I *Lovgivningsmæssige retsakter*

DIREKTIVER

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter ⁽¹⁾** 1
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF ⁽¹⁾** 65
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF ⁽¹⁾** 243
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/36/EU af 26. februar 2014 om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på arbejde som sæsonarbejdere** 375

Pris: 10 EUR

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

DIREKTIVER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/23/EU

af 26. februar 2014

om tildeling af koncessionskontrakter

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de
nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske
og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Der findes ikke klare regler på EU-plan for tildeling af
koncessionskontrakter. Det skaber juridisk usikkerhed og
barrierer for den frie udveksling af tjenesteydelser og

fører til konkurrenceforvridning, der hindrer det indre
marked i at fungere tilfredsstillende. Som følge heraf
fortaber de økonomiske aktører, især små og mellem-
store virksomheder (»SMV'er«), deres rettigheder på det
indre marked og går glip af vigtige forretningsmulighe-
der, og de offentlige myndigheder har ikke altid mulighed
for at anvende offentlige midler således, at EU-borgerne
får gavn af tjenesteydelser af høj kvalitet til fordelagtige
priser. En passende, afbalanceret og fleksibel retlig ramme
for tildeling af koncessioner vil kunne sikre effektiv og
ikkediskriminerende adgang til markedet for alle Unio-
nens økonomiske aktører og retssikkerhed og dermed
fremme offentlige investeringer i infrastrukturer og stra-
tegiske tjenesteydelser for borgerne. En sådan retlig
ramme vil desuden give økonomiske aktører større rets-
sikkerhed og kan være et grundlag for og et redskab til at
gøre de internationale markeder for offentlige udbud
mere åbne og styrke den internationale samhandel. Der
bør lægges særlig vægt på at forbedre SMV'ers mulighed
for at få adgang til Unionens koncessionsmarkeder.

(2) Reglerne i lovgivningsrammen, der finder anvendelse på
tildeling af koncessionskontrakter, bør være klare og
enkle. De bør på behørig vis afspejle koncessioners
særlige karakter i forhold til offentlige kontrakter og
bør ikke medføre overdrevent bureaukrati.

(3) Offentlige indkøb spiller en central rolle i Europa 2020-
strategien, fastsat i Kommissionens meddelelse »Europa
2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv
vækst« (»Europa 2020-strategien«), som et af de markeds-
baserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå intel-
ligent, bæredygtig og inklusiv vækst og samtidig sikre
optimal udnyttelse af de offentlige midler. I den forbin-
delse udgør koncessionskontrakter vigtige instrumenter i
den langsigtede strukturelle udvikling af infrastruktur og
strategiske tjenester, der bidrager til at fremme konkur-
renceevnen på det indre marked og gør det muligt at
drage fordel af den private sektors ekspertise, så der
opnås effektivitet og innovation.

⁽¹⁾ EUT C 191 af 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUT C 391 af 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.1.2014 (endnu ikke offentlig-
gjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.2.2014.

- (4) Tildelingen af koncessioner på offentlige bygge- og anlægsarbejder er i øjeblikket underlagt de grundlæggende regler i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF ⁽¹⁾, hvorimod tildelingen af tjenesteydelseskoncessioner med en grænseoverskridende interesse er underlagt principperne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og navnlig principperne om fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser og de principper, der er afledt heraf, såsom principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed. Der er risiko for, at denne situation skaber retsusikkerhed som følge af de nationale lovgiveres forskellige fortolkninger af principperne i traktaten og fører til, at der er store forskelle i medlemsstaternes lovgivninger. Dette har Den Europæiske Unions Domstols omfattende retspraksis bekræftet, selv om den dog kun delvis har behandlet bestemte aspekter af koncessionskontraktens tildeling.

Det er nødvendigt, at principperne i TEUF anvendes ensartet i alle medlemsstaterne, og at forskellene i udlægningen af disse principper fjernes på EU-plan, for at bringe de vedvarende forvriddinger på det indre marked til ophør. Dette vil også øge de offentlige udgifters effektivitet, lette SMV'ers lige adgang til og ligelige deltagelse i tildelingen af koncessionskontrakter, både på lokalt plan og på EU-plan, og støtte opfyldelsen af bæredygtige offentlige politikmål.

- (5) I henhold til dette direktiv anerkendes og bekræftes medlemsstaternes og de offentlige myndigheders ret til at bestemme de forvaltningsmåder, de mener er de mest passende i forhold til at udføre bygge- og anlægsarbejder og levere tjenesteydelser. Navnlig bør direktivet på ingen måde begrænse medlemsstaternes og deres offentlige myndigheders frihed til at udføre bygge- og anlægsarbejder eller levere tjenesteydelser direkte til offentligheden eller give udførelsen af disse arbejder i underentreprise ved at uddelegere det til tredjemand. Medlemsstaterne eller deres offentlige myndigheder bør fortsat frit kunne bestemme og fastsætte udformningen af de tjenester, der skal leveres, og dermed også kunne fastlægge alle kvalitative eller prismæssige betingelser i overensstemmelse med EU-retten for at forfølge deres offentlige politikmål.
- (6) Det bør bemærkes, at medlemsstaterne i overensstemmelse med principperne i TEUF om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gennemsigtighed og fri bevægelighed for personer frit kan bestemme organiseringen af leveringen af tjenesteydelser enten som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse eller som en blanding heraf. Det bør ligeledes erindres, at dette direktiv ikke berører nationale, regionale eller lokale myndigheders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at definere

tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og omfanget heraf samt den pågældende tjenesteydelses særlige kendetegn, herunder betingelser for så vidt angår tjenesteydelsens kvalitet, med henblik på at få opfyldt deres offentlige politikmål. Det berører heller ikke nationale, regionale og lokale myndigheders beføjelse til at levere, bestille og finansiere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i overensstemmelse med artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26, der er knyttet som bilag til TEUF og til traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Dette direktiv vedrører heller ikke finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og støtte bevilget af medlemsstaterne, navnlig på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler. Det bør præciseres, at ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse ikke bør falde ind under dette direktivs anvendelsesområde.

- (7) Det er også relevant at bemærke, at dette direktiv ikke bør berøre medlemsstaternes lovgivning om social sikring. Det bør heller ikke vedrøre liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, og heller ikke privatisering af offentlige enheder, der leverer tjenesteydelser.
- (8) For koncessioner af en bestemt værdi eller derover er det hensigtsmæssigt at fastlægge en minimumssamordning af nationale procedurer for tildeling af sådanne kontrakter på grundlag af principperne i TEUF for at sikre åbning af koncessionerne for konkurrence og sørge for en passende grad af retssikkerhed. Disse koordineringsbestemmelser bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå førnævnte mål og for at sikre en vis fleksibilitet. Det bør stå medlemsstaterne frit for at supplere eller videreudvikle disse bestemmelser, hvis de finder det formålstjenligt for navnlig at sikre bedre overensstemmelse med førnævnte principper.
- (9) Det bør præciseres, at sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder hvis de har sluttet sig sammen i en midlertidig sammenslutning, kan deltage i tildelingsprocedurer uden at være nødt til at antage en bestemt retlig form. I det omfang det er nødvendigt, f.eks. hvis der er krav om solidarisk hæftelse, bør der kunne stilles krav om en bestemt form, hvis sådanne sammenslutninger tildeles koncessionen. Det bør desuden præciseres, at ordregivende myndigheder eller enheder udtrykkeligt bør kunne fastsætte, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kravene om økonomisk og finansiel formåen eller kriterierne vedrørende teknisk og faglig formåen, der kræves af økonomiske aktører, der deltager alene. Gennemføres koncessionskontrakten af en sammenslutning af økonomiske aktører, kan det være nødvendigt at fastsætte betingelser, der ikke pålægges individuelle deltagere. Sådanne betingelser, der bør være objektivt begrundede og forholdsmæssige, kan f.eks. omfatte krav om, at der skal udpeges en fælles repræsentation eller en ledende partner med henblik på koncessionstildelingsproceduren, eller om indgivelse af oplysninger om dannelsen af dem.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114).

- (10) Der bør også gælde bestemte koordineringsbestemmelser for tildeling af koncessioner for bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelseskoncessioner inden for energiforsyning, transport samt posttjenester, eftersom de nationale myndigheder kan øve indflydelse på adfærden hos virksomheder inden for disse sektorer, og under hensyntagen til den lukkede karakter af de markeder, hvor de arbejder, fordi medlemsstaterne giver særlige eller eksklusive rettigheder vedrørende levering, tilrådighedsstillelse eller drift af net til ydelse af den pågældende tjeneste.
- (11) Koncessioner er gensidigt bebyrdende aftaler, ifølge hvilke én eller flere ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder overdrager udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller leveringen og forvaltningen af tjenesteydelser til én eller flere økonomiske aktører. Genstanden for sådanne kontrakter er indkøb af bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser gennem en koncession, som består i retten til at udnytte bygge- og anlægsarbejdet eller tjenesteydelserne eller i denne ret sammen med betaling af en pris. Sådanne kontrakter kan, men indebærer ikke nødvendigvis, en overdragelse af ejendomsretten til de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, men de ordregivende myndigheder eller enheder opnår altid fordelene ved de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser.
- (12) Det bør med henblik på dette direktiv præciseres, at den blotte finansiering af en aktivitet, navnlig gennem støtte, som hyppigt er forbundet med forpligtelsen til at refundere de modtagne beløb, hvis de ikke anvendes til de tilsigtede formål, ikke henhører under dette direktivs anvendelsesområde.
- (13) Endvidere bør ordninger, hvor alle aktører, der opfylder visse betingelser, har ret til at udføre en given opgave uden nogen form for udvælgelse såsom brugervalgs- og servicekuponordninger, ikke anses for koncessioner, heller ikke selv om de bygger på en juridisk aftale mellem den offentlige myndighed og de økonomiske aktører. Sådanne systemer er typisk baseret på en afgørelse truffet af en offentlig myndighed, der fastlægger de gennemsigtige og ikkediskriminerende betingelser for økonomiske aktørers kontinuerlige adgang til levering af specifikke tjenesteydelser som f.eks. sociale tjenesteydelser og dermed giver kunderne mulighed for at vælge mellem sådanne aktører.
- (14) Endvidere bør bestemte dokumenter fra medlemsstaterne som godkendelser eller tilladelser, hvorved medlemsstaten eller en af dens offentlige myndigheder fastlægger betingelserne for udøvelsen af en økonomisk aktivitet, herunder en betingelse for at udøve en given operation, der normalt gives på anmodning af den økonomiske aktør og ikke på initiativ af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, og hvor den økonomiske aktør frit kan trække sig tilbage fra at levere bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, ikke anses for koncessioner. I tilfælde af sådanne dokumenter fra medlemsstaterne kan de særlige bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF⁽¹⁾ finde
- anvendelse. I modsætning til disse dokumenter fra medlemsstaterne fastlægger koncessionskontrakter gensidigt bindende forpligtelser, idet udførelsen af sådanne bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser er underlagt særlige krav, der fastlægges af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed og har retsgyl-dighed.
- (15) Endvidere bør bestemte aftaler, der vedrører en økonomisk aktørs ret til at udnytte bestemte offentlige områder eller ressourcer i henhold til privatret eller offentlig ret som f.eks. jord eller offentlig ejendom, navnlig i den maritime sektor, havne ved indre vandveje eller lufthavne, hvorved staten eller den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed kun fastlægger generelle betingelser for deres benyttelse uden at indkøbe bestemte arbejder eller tjenesteydelser, ikke anses for koncessioner i henhold til dette direktiv. Dette er normalt tilfældet for kontrakter om offentlige områder og forpagtningskontrakter, der generelt indeholder betingelser for lejerens overtagelse, den anvendelse, som ejendommen er tiltænkt, udlejerens og lejerens pligter med hensyn til vedligeholdelse af ejendommen, lejekontrak-tens varighed, udlejerens indsættelse i besiddelsen af det lejede, lejen og andre omkostninger, der skal betales af lejerens.
- (16) Endvidere bør aftaler, der giver anlægsrettigheder i form af anvendelse af offentlig fast ejendom til tilrådigheds-stillelse eller drift af faste linjer eller net til betjening af offentligheden, heller ikke anses for at være koncessioner i henhold til dette direktiv, for så vidt disse aftaler hverken pålægger en forsyningspligt eller indebærer, at en ordregivende myndighed eller ordregivende enhed anskaffer tjenesteydelser til sig selv eller til slutbrugere.
- (17) Kontrakter, der ikke indebærer betalinger til entreprenøren, og hvor entreprenøren modtager vederlag på grundlag af de regulerede tariffer, der er beregnet således, at de dækker alle omkostninger og investeringer, som afholdes af entreprenøren for at yde denne tjenesteydelse, bør ikke være omfattet af dette direktiv.
- (18) Vanskeligheder ved fortolkningen af begrebet »konces-sion« og »offentlig kontrakt« har ført til vedvarende retlig usikkerhed blandt aktørerne og har givet anledning til talrige domme fra Den Europæiske Unions Domstol. Definitionen af begrebet »koncession« bør derfor præci-seres, især ved at henvise til begrebet driftsrisiko. Hoved-kendetegnet ved en koncession, nemlig retten til at udnytte bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, indebærer altid at der overføres en driftsrisiko af økonomisk karakter til koncessionshaver, hvilket inde-bærer en mulighed for, at denne ikke tjener sine investe-ringer og omkostninger til driften af det tildelte bygge- og anlægsarbejde eller de tildelte tjenesteydelser ind igen under normale driftsbetingelser, også selv om en del af risikoen bæres af den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed. Anvendelsen af særlige regler for tildeling af koncessioner ville ikke være berettiget, hvis den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed friholdt den økonomiske aktør for mulige tab ved at garantere en minimumsindtægt, der er lige så stor som

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

eller større end den økonomiske aktørs investeringer og omkostninger i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten. Samtidig bør det præciseres, at bestemte ordninger, som udelukkende betales af en ordregivende myndighed eller enhed, bør anses for at være koncessioner, når genindtjeningen af investeringer og omkostninger, som aktøren har afholdt ved udførelsen af bygge- eller anlægsarbejdet eller leveringen af tjenesteydelsen, afhænger af den konkrete efterspørgsel efter eller leveringen af tjenesteydelsen eller varen.

- (19) Såfremt sektorspecifik regulering eliminerer risikoen ved at give koncessionshaver garanti for, at indtægter og udgifter fra investeringer og omkostninger, der er afholdt i forbindelse med udførelsen af kontrakten, udlignes, bør en sådan kontrakt ikke anses for en koncession i henhold til dette direktiv. Det faktum, at risikoen på forhånd er begrænset, bør ikke forhindre klassificeringen af en kontrakt som koncession. Det kan f.eks. være tilfældet i sektorer med regulerede tariffer, eller når driftsrisikoen er begrænset ved kontraktforhold, der yder delvis kompensation, herunder kompensation i tilfælde af tidligt ophør af koncessionen af årsager, der kan tilskrives den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller force majeure.
- (20) En driftsrisiko bør udspringe af faktorer, der ligger uden for parternes kontrol. En risiko af den slags, der er forbundet med dårlig forvaltning, den økonomiske aktørs misligholdelse af kontrakten eller tilfælde af force majeure, er ikke afgørende for klassificeringen som koncession, eftersom disse risici findes i enhver kontrakt, uanset om det drejer sig om en offentlig udbudskontrakt eller en koncession. Ved en driftsrisiko bør forstås risikoen for eksponering for markedets omskiftelighed, der kan bestå i enten en efterspørgsels- eller en udbudsrisiko eller i både en efterspørgsels- og en udbudsrisiko. Efterspørgselsrisiko skal forstås som risikoen på faktisk efterspørgsel efter de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som er kontraktens genstand. Udbudsrisiko skal forstås som risikoen ved leveringen af bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er genstand for kontrakten, navnlig risikoen for at leveringen af tjenesteydelserne ikke vil matche efterspørgslen. Med henblik på vurdering af driftsrisikoen bør der tages hensyn til nettonutidsværdien af alle koncessionshaverens investeringer, omkostninger og indtægter på en konsekvent og ensartet måde.
- (21) Begrebet »offentligretlige organer« er blevet behandlet gentagne gange af Den Europæiske Unions Domstol. Et antal præciseringer er afgørende for den fulde forståelse af dette begreb. Det bør derfor præciseres, at et organ, der fungerer på normale markedsvilkår, har til formål at skabe gevinst og bærer tab forbundet med udøvelsen af sine aktiviteter, ikke bør betragtes som at være et »offentligretligt organ«, da almenhedens behov, som det er oprettet med henblik på at imødekomme eller har fået til opgave at imødekomme, kan anses for at have industriel eller kommerciel karakter. Tilsvarende er betingelsen vedrørende det pågældende organs finansiering også blevet behandlet af Den Europæiske Unions Domstol, som blandt andet har præciseret, at finansieret for »størstedelens vedkommende« betyder for mere end halvdelen, og at en sådan finansiering kan omfatte betalinger fra brugere, som pålægges, beregnes og opkræves i overensstemmelse med offentligretlige regler.
- (22) Det vil være hensigtsmæssigt at definere »særlige rettigheder« og »eksklusive rettigheder«, da begreberne er afgørende for dette direktivs anvendelsesområde og begrebet ordregivende enheder. Det bør præciseres, at enheder, som hverken er ordregivende enheder i henhold til artikel 7, stk. 1, litra a), eller offentlige virksomheder, kun er omfattet af bestemmelserne heri, for så vidt de udøver en af de omfattede aktiviteter på grundlag af sådanne rettigheder. De anses dog ikke for at være ordregivende enheder, hvis sådanne rettigheder er givet gennem en procedure baseret på objektive kriterier, navnlig i henhold til EU-lovgivningen, og hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed. Denne lovgivning bør omfatte Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ⁽¹⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF ⁽²⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF ⁽³⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽⁵⁾. Det bør også præciseres, at

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelser for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter (EFT L 164 af 30.6.1994, s. 3).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

denne liste over lovgivning ikke er udtømmende, og at enhver form for rettigheder, herunder gennem koncessionskontrakter, der er tildelt efter andre procedurer på grundlag af objektive kriterier, og som der er sørgt for behørig offentliggørelse af, ikke er relevante med henblik på fastlæggelse af de ordregivende enheder, der er omfattet af dette direktiv.

- (23) Dette direktiv bør kun finde anvendelse på koncessionskontrakter, hvis værdi er lig med eller højere end en vis tærskel, der bør afspejle koncessionernes tydelige grænseoverskridende interesse for økonomiske aktører i andre medlemsstater end medlemsstaten for den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed. Derfor bør metoden til beregning af den anslåede værdi af en koncession fastlægges og være identisk for koncessioner om bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelseskoncessioner, da begge kontrakter ofte indeholder elementer af bygge- og anlægs- og tjenesteydelseskontrakter. Beregningen bør henvise til koncessionshaverens samlede omsætning under hensyntagen til de bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der er genstand for koncessionen, som anslået af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, eksklusive moms, udført i kontraktens løbetid.
- (24) For at sikre reel åbning af markedet samt passende ligevægt i anvendelsen af reglerne om tildeling af koncessioner inden for energiforsyning, transport og posttjenester må de pågældende enheder identificeres på anden måde end ved henvisning til deres retlige form. Det bør derfor sikres, at princippet om ligebehandling af ordregivende enheder i den offentlige og den private sektor ikke anfægtes. Det skal desuden i overensstemmelse med artikel 345 i TEUF sikres, at medlemsstaternes ejendomsretlige ordninger ikke berøres. Af denne årsag bør der fastsættes særlige og ensartede regler for koncessioner, der tildeles af enheder, der udøver en af ovennævnte aktiviteter, med henblik på at udføre sådanne aktiviteter uafhængigt af, om de er statslige, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer, offentlige virksomheder eller andre enheder, der har særlige eller eksklusive rettigheder. Enheder, der i henhold til den nationale lovgivning er ansvarlige for levering af tjenesteydelser, der vedrører en af aktiviteterne i bilag II, bør formodes at udøve sådanne aktiviteter.
- (25) Det bør præciseres, at den relevante aktivitet på lufthavnsområdet også omfatter levering af tjenesteydelser til passagerer, der bidrager til velfungerende lufthavnsfaciliteter, og som forventes af en velfungerende moderne lufthavn, som f.eks. detailhandel, offentlig catering og parkeringspladser.
- (26) Visse enheder er aktive inden for produktion, transmission eller distribution af både varme og afkøling. Der kan være en vis usikkerhed forbundet med de regler, der finder anvendelse på aktiviteter i forbindelse med henholdsvis varme og afkøling. Det bør derfor præciseres, at transmission og/eller distribution af varme er en aktivitet, der er omfattet af bilag II, og at enheder, der er aktive i varmesektoren derfor er omfattet af reglerne i dette direktiv, som finder anvendelse på ordregivende enheder, for så vidt de anerkendes som sådanne. På den anden side er enheder, der opererer i kølesektoren, omfattet af reglerne i dette direktiv, som finder anvendelse på ordregivende myndigheder, for så vidt de anerkendes som sådanne. Endelig bør det præciseres, at koncessioner, der er tildelt med henblik på gennemførelse af kontrakter inden for både varme- og kølesektoren, bør behandles i henhold til bestemmelserne vedrørende kontrakter om gennemførelse af flere aktiviteter for at afgøre, hvilke udbudsregler der eventuelt gælder for tildelingen heraf.
- (27) Inden det påtænkes at ændre dette direktivs anvendelsesområde for kølesektoren, bør situationen i denne sektor undersøges for at indhente tilstrækkelige oplysninger, navnlig med hensyn til konkurrencesituationen, omfanget af grænseoverskridende udbud og parternes synspunkter. Da anvendelsen af dette direktiv for sektoren vil kunne have en væsentlig indvirkning på markedsåbningen, bør undersøgelsen foretages i forbindelse med vurderingen af virkningerne af dette direktiv.
- (28) Det bør præciseres, at »forsyning« i punkt 1 og 2 i bilag II omfatter produktion, engrossalg og detailsalg. Gasproduktion i form af udvinding af gas falder dog ind under anvendelsesområdet for punkt 6 i nævnte bilag.
- (29) I forbindelse med blandede kontrakter bør de gældende regler fastsættes ud fra kontraktens hovedformål, hvis de forskellige dele, der udgør kontrakten, ikke objektivt kan adskilles. Det bør derfor præciseres, hvordan ordregivende myndigheder og ordregivende enheder skal afgøre, om de forskellige dele kan adskilles eller ej. Denne præcisering bør bygge på Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. Afgørelsen bør træffes fra sag til sag, hvor den ordregivende myndigheds eller en ordregivende enheds udtrykte eller formodede hensigt, om at betragte de forskellige dele af en blandet kontrakt som udelelige ikke er tilstrækkelig, men bør underbygges af objektive forhold, som kan begrunde den og godtgøre, at det er nødvendigt at indgå en enkelt kontrakt. En sådan begrundet nødvendighed af at indgå en enkelt kontrakt kunne eksempelvis være til stede i tilfælde af opførelse af en enkelt bygning, hvoraf en del skal anvendes direkte af den pågældende ordregivende myndighed, og en anden del skal drives på koncessionsbasis, for eksempel for at stille parkeringsfaciliteter til rådighed for offentligheden. Det bør præciseres, at behovet for at indgå en enkelt kontrakt kan være begrundet i årsager af såvel teknisk som økonomisk karakter.

- (30) I tilfælde af blandede kontrakter, der kan adskilles, kan de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder altid frit tildele særskilte kontrakter for særskilte dele af en blandet kontrakt, og i så fald bør de ydelser, der omhandles i hver af de særskilte dele, udelukkende fastlægges på grundlag af de særlige kendetegn ved den enkelte kontrakt. Hvis de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder på den anden side vælger at tildele en kontrakt, der både indeholder elementer af en koncession og andre elementer, uanset deres værdi og uanset hvilken retlig ordning disse elementer ellers ville have været underlagt, bør det angives, hvilke regler der skal gælde i sådanne tilfælde. Der bør fastlægges særlige bestemmelser for blandede kontrakter, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter eller bestemte dele, der ikke falder ind under TEUF's anvendelsesområde.
- (31) Koncessioner kan tildeles af ordregivende enheder for at opfylde kravene om flere aktiviteter, der kan være underlagt forskellige retlige ordninger. Det bør præciseres, at den retlige ordning, der gælder for en enkelt koncession, der skal dække flere aktiviteter, bør være de regler, der gælder for den aktivitet, som den først og fremmest tager sigte på. Afgørelsen af, hvilken aktivitet koncessionen først og fremmest tager sigte på, kan træffes på grundlag af en analyse af de krav, den specifikke koncession skal opfylde, som den ordregivende enhed foretager med henblik på at vurdere koncessionens værdi og udarbejde koncessionsdokumenterne. I visse tilfælde kan det være objektivt umuligt at fastslå, hvilken aktivitet koncessionen først og fremmest tager sigte på. Det bør angives, hvilke regler der skal gælde i disse tilfælde.
- (32) I visse tilfælde kan en bestemt ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed, som er en statslig, regional eller lokal myndighed eller et offentligretligt organ eller en bestemt sammenslutning deraf, være den eneste kilde til en bestemt ydelse, som den har eneret til at levere i henhold til nationale love og offentliggjorte administrative bestemmelser, der er forenelige med TEUF. Det bør præciseres, at en ordregivende myndighed eller ordregivende enhed som omhandlet i denne betragtning eller en sammenslutning heraf i disse situationer kan tildele koncessioner til sådanne organer, uden at dette direktiv anvendes.
- (33) Det er ligeledes hensigtsmæssigt, at der fra direktivets anvendelsesområde udelukkes visse tjenesteydelsiskoncessioner, som tildeles økonomiske aktører på grundlag af en eksklusiv rettighed, som denne aktør har i henhold til nationale love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, og som er tildelt i overensstemmelse med TEUF og EU-retsakter, der fastsætter fælles regler om markedsadgang i forbindelse med aktiviteterne i bilag II, eftersom en sådan eksklusiv rettighed gør det umuligt at følge en udbudsprocedure for tildelingen. Som en undtagelse og med forbehold af de juridiske konsekvenser som følge af generel udelukkelse fra direktivets anvendelsesområde bør koncessioner som omhandlet i artikel 10, stk. 1, andet afsnit, være omfattet af forpligtelsen til at offentliggøre en bekendtgørelse om koncessionstildeling for at sikre grundlæggende gennemsigtighed, medmindre betingelserne for denne gennemsigtighed er fastlagt i sektorspecifik lovgivning. Hvis en medlemsstat tildeler en eksklusiv rettighed til en økonomisk aktør til udøvelsen af en af aktiviteterne i bilag II, bør den underrette Kommissionen herom for at styrke gennemsigtigheden.
- (34) I dette direktiv bør begreberne væsentlige sikkerhedsinteresser, militært materiel, følsomt materiel, følsomme bygge- og anlægsarbejder og følsomme tjenesteydelser forstås som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF⁽¹⁾.
- (35) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med EU-retten at vælge metoder til tilrettelæggelse af og kontrol med drift af spil og væddemål, herunder gennem tilladelser. Det er hensigtsmæssigt, at der fra direktivets anvendelsesområde udelukkes koncessioner, der vedrører driften af lotteri, og som en medlemsstat tildeler en økonomisk aktør på grundlag af en eksklusiv rettighed givet gennem en procedure uden offentliggørelse i henhold til gældende national lovgivning eller offentliggjorte administrative bestemmelser i overensstemmelse med TEUF. Denne udelukkelse er begrundet i tildelingen af en eksklusiv rettighed til en økonomisk aktør, som umuliggør gennemførelsen af en udbudsprocedure, og i nødvendigheden af at opretholde medlemsstaternes mulighed for at regulere spilsektoren på nationalt plan af hensyn til deres pligt til at beskytte den offentlige orden og samfundsordenen.
- (36) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på visse nødtjenester, der udføres af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, da disse organisationers særlige karakter vil være vanskelig at bevare, hvis tjenesteyderne var blevet udvalgt efter procedurerne i dette direktiv. Denne udelukkelse bør dog ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt. Det bør derfor udtrykkeligt fastsættes, at patienttransportambulancetjenester ikke bør være omfattet. Det er i den forbindelse desuden nødvendigt at præcisere, at CPV-gruppe 601 »Landtransporttjenester« ikke omfatter ambulancetjenester, der findes i CPV-klasse 8514. Det bør derfor præciseres, at tjenesteydelser, der er omfattet af CPV-kode 85143000-3, der udelukkende består af patienttransportambulancetjenester, bør være omfattet af den særlige ordning, der er fastsat for sociale og andre særlige tjenesteydelser (»den lempelige ordning«). Derfor vil blandede koncessionskontrakter om levering af ambulancetjenester generelt også være omfattet af den lempelige ordning, hvis værdien af patienttransportambulancetjenesterne er højere end værdien af andre ambulancetjenester.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelsiskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

- (37) Det bør erindres, at dette direktiv kun finder anvendelse på ordregivende myndigheder og ordregivende enheder i medlemsstaterne. Som følge deraf er politiske partier ikke omfattet af dets bestemmelser, da de ikke er ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder. Imidlertid kan politiske partier i nogle medlemsstater falde ind under betegnelsen »offentligretlige organer«. Visse tjenesteydelser (såsom produktion af propagandafilm og produktion af propagandavideobånd) er imidlertid så uløseligt forbundet med tjenesteyderens politiske holdning, når de leveres i forbindelse med en valgkampagne, at tjenesteyderne normalt udvælges på en måde, der ikke kan underlægges reglerne for tildeling af koncessioner. Endelig bør det erindres, at vedtægter for og grundlæggelse af europæiske politiske partier og stiftelser er omfattet af andre regler end reglerne fastsat i dette direktiv.
- (38) Mange ordregivende enheder er organiseret som en økonomisk gruppe, der kan omfatte en række særskilte virksomheder, og ofte spiller hver af disse virksomheder en specialiseret rolle inden for den økonomiske gruppe. Det er derfor hensigtsmæssigt at udelukke visse tjenesteydelseskoncessioner og koncessioner om bygge- og anlægsarbejder, der tildeles en tilknyttet virksomhed, og hvis hovedaktivitet er at levere disse tjenesteydelser eller arbejder til den koncern, virksomheden er tilknyttet, og ikke markedsføre dem. Det er også hensigtsmæssigt at udelukke visse koncessioner vedrørende tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder, som en ordregivende enhed har tildelt et joint venture, der består af flere ordregivende enheder, med henblik på udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og som denne enhed deltager i. Det bør dog sikres, at denne udelukkelse ikke skaber konkurrenceforvriddning til fordel for de virksomheder eller joint ventures, som er tilknyttet ordregiverne. Der bør fastsættes et passende regelsæt, især vedrørende grænser for, hvor stor en del af omsætningen virksomhederne må skaffe fra markedet, således at de, når denne grænse er nået, mister muligheden for at få tildelt koncessioner uden udbud, og vedrørende sammensætningen af joint ventures og stabiliteten i forbindelserne mellem disse joint ventures og de ordregivende enheder, som de består af.
- (39) Virksomheder bør betragtes som tilknyttede, når der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse mellem den ordregivende enhed og den pågældende virksomhed, eller når begge er underkastet bestemmende indflydelse fra en anden virksomhed; i den sammenhæng bør privat deltagelse i sig selv ikke være relevant. Det bør gøres så enkelt som muligt at kontrollere, om en virksomhed er tilknyttet en given ordregivende enhed. Da forekomsten af en sådan mulig direkte eller indirekte bestemmende indflydelse i forvejen skal kontrolleres med henblik på at afgøre, om de pågældende virksomheders og enheders årsregnskaber skal være konsoliderede, bør virksomheder derfor betragtes som tilknyttede, når deres årsregnskaber er konsoliderede. EU-reglerne om årsregnskaber finder dog under visse omstændigheder ikke anvendelse, bl.a. som følge af de pågældende virksomheders størrelse eller fordi visse betingelser vedrørende deres retlige form ikke er opfyldt. I de tilfælde hvor Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾ ikke finder anvendelse, vil det være nødvendigt at undersøge, om der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse under hensyntagen til ejerskab, finansiel deltagelse eller de for virksomheden gældende regler.
- (40) Koncessioner inden for vandsektoren er ofte omfattet af specifikke og komplekse ordninger, der kræver særlig opmærksomhed i kraft af den betydning, som vand har som et offentligt gode af basal værdi for alle EU-borgere. De særlige forhold, der gør sig gældende for disse ordninger, berettiger til udelukkelse i vandsektoren fra direktivets anvendelsesområde. Udelukkelsen omfatter bygge- og anlægskoncessioner og tjenesteydelseskoncessioner om tilrådighedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af drikkevand eller om forsyning af drikkevand til sådanne net. Koncessioner med henblik på bortledning eller rensning af spildevand og vandbygningsprojekter, kunstvanding eller dræning (forudsat at den mængde vand, der er bestemt til drikkevandsforsyning, udgør mere end 20 % af den samlede mængde vand, der stilles til rådighed ved hjælp af de nævnte projekter eller kunstvandings- og dræningsanlæg) bør også udelukkes, for så vidt de er forbundet med en udelukket aktivitet.
- (41) Dette direktiv bør ikke gælde for koncessioner, som ordregivende enheder har tildelt med det formål at muliggøre udførelse af en af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, hvis den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udøves, er undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri, jf. den procedure, der er fastlagt med henblik herpå i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU ⁽²⁾. Der bør derfor opretholdes en procedure, der kan anvendes på alle de i dette direktiv omfattede sektorer eller dele

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (Se side 243 i denne EUT).

heraf, og som gør det muligt at tage hensyn til virkningerne af en nuværende eller fremtidig åbning for konkurrence. En sådan procedure bør give de berørte enheder retssikkerhed og indebære en passende beslutningsprocedure, der gør det muligt på kort tid at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten på området. Af hensyn til retssikkerheden bør det præciseres, at alle afgørelser, der er vedtaget inden ikrafttrædelsen af dette direktiv på grundlag af artikel 30 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF ⁽¹⁾, fortsat finder anvendelse.

- (42) Dette direktiv, der er rettet til medlemsstaterne, finder ikke anvendelse på tildeling af koncessioner foretaget af internationale organisationer på egne vegne og for egen regning. Der er imidlertid behov for at præcisere, i hvilken udstrækning direktivet skal finde anvendelse på tildeling af koncessioner, der er underlagt specifikke internationale regler.
- (43) Ved medietjenesteudbyderes tildeling af koncessioner om visse audiovisuelle tjenesteydelser på TV- og radiospredningsområdet bør der tages hensyn til forhold af en sådan kulturel og samfundsmæssig betydning, der gør det uhensigtsmæssigt at lade reglerne om tildeling af koncessioner finde anvendelse på dem. Der bør derfor gælde en undtagelse for tjenesteydelseskoncessioner tildelt af medietjenesteudbydere selv med henblik på køb, udvikling, produktion eller samproduktion af programmer, der er klar til brug, og andre forberedende tjenester, f.eks. vedrørende manuskripter eller kunstneroptræden, der er nødvendige for programmets tilblivelse. Det bør også præciseres, at denne udelukkelse bør gælde for både radio- og TV-medietjenester og for on demand-tjenester (ikkelineære tjenester). Denne udelukkelse bør dog ikke gælde for levering af teknisk materiel til produktion, samproduktion og udsendelse af disse programmer.
- (44) Dette direktiv griber ikke ind i medlemsstaternes beføjelse til at finansiere public service radio- og TV-virksomhed, for så vidt finansieringen ydes til radio- og fjernsynsforetagender, så disse kan opfylde deres public service-opgaver som er pålagt dem, defineret og tilrettelagt af de enkelte medlemsstater i overensstemmelse med protokol nr. 29 om offentlig radio- og TV-virksomhed i medlemsstaterne, der er knyttet som bilag til TEUF og til TEU.
- (45) Der hersker betydelig juridisk usikkerhed med hensyn til, i hvor vid udstrækning kontrakter indgået mellem enheder inden for den offentlige sektor bør være dækket af reglerne om koncessioner. Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis fortolkes forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat og endog mellem

ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder. Det er derfor nødvendigt at præcisere, i hvilke tilfælde kontrakter indgået inden for den offentlige sektor ikke er underlagt anvendelsen af reglerne i dette direktiv. Præciseringen bør afstemmes med de principper, der er fastlagt i Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. Den kendsgerning, at begge aftaleparter selv er offentlige myndigheder, udelukker ikke i sig selv anvendelsen af reglerne i dette direktiv. Anvendelsen af reglerne i dette direktiv bør dog ikke indvirke på offentlige myndighedsfrihed til at udføre de offentlige tjenesteydelsesopgaver, som de har fået pålagt, under anvendelse af deres egne ressourcer, hvilket omfatter muligheden for samarbejde med andre offentlige myndigheder. Det bør sikres, at ethvert undtaget samarbejde mellem offentlige organisationer ikke fører til konkurrenceforvrængning i forhold til private økonomiske aktører, for så vidt som det stiller en privat tjenesteyder i en mere fordelagtig situation i forhold til sine konkurrenter.

- (46) Koncessioner, der tildeles kontrollerede juridiske personer, bør ikke være underlagt anvendelse af procedurerne i dette direktiv, hvis den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), udøver en kontrol over den berørte juridiske person, som svarer til den kontrol, den udøver over sine egne afdelinger, forudsat at den kontrollerede juridiske person udfører mere end 80 % af sine aktiviteter som gennemførelse af opgaver, som den er blevet betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, uanset hvem der er modtager af kontraktudførelsen. Undtagelsen bør ikke udvides til at omfatte situationer, hvor en privat økonomisk aktør deltager direkte i kapitalandelene i den kontrollerede juridiske person, eftersom tildeling under sådanne omstændigheder af en koncession uden udbudsprocedure ville stille den private økonomiske aktør med en kapitaldeltagelse i den kontrollerede juridiske person mere fordelagtigt end konkurrenterne. I betragtning af de særlige kendetegn ved offentlige organer med tvungen medlemskab, såsom organisationer med ansvar for forvaltning eller udførelse af visse offentlige tjenesteydelser, bør dette dog ikke gælde tilfælde, hvor en bestemt privat økonomisk aktørs deltagelse i kapitalandelene i den kontrollerede juridiske person er obligatorisk i henhold til nationale lovgivningsmæssige bestemmelser i overensstemmelse med traktaterne, forudsat at en sådan deltagelse ikke er kontrollerende, ikke er blokerende og ikke har afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske persons beslutninger.

Det bør endvidere præciseres, at det afgørende element kun gælder direkte privat deltagelse i den kontrollerede juridiske person. Privat kapitaldeltagelse i den eller de kontrollerende ordregivende myndigheder eller enheder udelukker derfor ikke tildeling af offentlige kontrakter til den kontrollerede juridiske person uden anvendelse af procedurerne i dette direktiv, da en sådan deltagelse ikke skader konkurrencen mellem private økonomiske aktører. Det bør også præciseres, at ordregivende

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester («forsyningsvirksomhedsdirektivet») (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1).

myndigheder eller ordregivende enheder, såsom offentligtretlige organer, der kan have private kapitalandele, bør være i stand til at henholde sig til undtagelsen for horisontalt samarbejde. Hvis alle andre betingelser i forbindelse med horisontalt samarbejde er opfyldt, bør undtagelsen for horisontalt samarbejde således udvides til også at omfatte sådanne ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, hvis kontrakten udelukkende er indgået mellem ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder.

- (47) Ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), bør kunne vælge at levere deres offentlige tjenesteydelser i fællesskab i et samarbejde, der ikke forpligter dem til at anvende nogen bestemt retlig form. Sådant samarbejde kan omfatte alle typer af aktiviteter i forbindelse med gennemførelsen af tjenesteydelser og ansvar, som de deltagende myndigheder har fået tildelt eller har påtaget sig, f.eks. lokale eller regionale myndigheders obligatoriske eller frivillige opgaver, eller tjenesteydelser, som i henhold til offentlig ret er pålagt bestemte organer. De forskellige deltagende myndigheders eller enheders tjenesteydelser behøver ikke nødvendigvis være identiske; de kan også være komplementære. Kontrakter om fælles levering af offentlige tjenesteydelser bør ikke være underlagt dette direktiv, hvis de udelukkende er indgået mellem ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, hvis gennemførelsen af det pågældende samarbejde udelukkende er underlagt hensynet til almenhedens interesse, og hvis ingen privat tjenesteyder bliver stillet i en fordelagtig situation i forhold til konkurrenterne.

For at opfylde disse betingelser bør samarbejdet baseres på en samarbejdsmetode. Et sådant samarbejde kræver ikke, at alle de deltagende myndigheder påtager sig udførelse af kontraktmæssige hovedforpligtelser, forudsat der er forpligtelser, der bidrager til den fælles gennemførelse af den pågældende offentlige tjenesteydelse. Desuden bør gennemførelsen af samarbejdet, herunder enhver finansiel overførsel mellem de deltagende ordregivende myndigheder, udelukkende være underlagt hensynet til almenhedens interesse.

- (48) Der forekommer visse tilfælde, hvor en juridisk enhed i henhold til relevante bestemmelser i national ret optræder som instrument eller teknisk tjeneste for bestemte ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder og er forpligtet til at udføre ordrer, som den modtager fra disse ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, og ikke har indflydelse på betalingen for ydelsen. I lyset af den ikkekontraktmæssige karakter bør et sådant rent administrativt forhold ikke være omfattet af anvendelsesområdet for koncessionstildelingsprocedurerne.
- (49) Det bør præciseres, at begrebet »økonomisk aktør« bør fortolkes i bred forstand, således at det omfatter alle personer og/eller enheder, der tilbyder udførelse af bygge- og anlægsarbejder samt levering af varer eller tjenesteydelser på markedet, uanset hvilken retlig form de har valgt at arbejde under. Således bør selskaber, filia-

ler, datterselskaber, interessentskaber, kooperative selskaber, selskaber med begrænset ansvar, offentlige eller private universiteter, og andre former for enheder falde ind under begrebet økonomisk aktør, uanset om de er »juridiske personer« i enhver forbindelse.

- (50) For at sikre tilstrækkelig offentliggørelse af bygge- og anlægskoncessioner og tjenesteydelseskoncessioner, hvis værdi er lig med eller højere end en vis tærskel, som tildeles af ordregivende enheder og ordregivende myndigheder, bør tildelingen af sådanne koncessioner ske efter en obligatorisk offentliggørelse af en koncessionsbekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- (51) I lyset af de skadelige virkninger for konkurrencen bør tildeling af koncessioner uden forudgående offentliggørelse kun være tilladt under helt ekstraordinære omstændigheder. Denne undtagelse bør begrænses til tilfælde, hvor det fra begyndelsen er klart, at offentliggørelse ikke fører til mere konkurrence, især fordi der objektivt set kun er en økonomisk aktør, der kan gennemføre den pågældende koncession. Det umulige i at tildele koncessionen til enhver anden økonomisk aktør bør ikke være skabt af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed selv med henblik på den fremtidige tildelingsprocedure. Endvidere bør det grundigt vurderes, om der findes passende alternativer.
- (52) For at undgå markedsafskærmning og konkurrencebegrænsning bør koncessionens varighed begrænses. Desuden vil koncessioner af meget lang varighed kunne føre til en afskærmning af markedet og kan dermed hindre den frie bevægelighed for tjenesteydelser og den fri etableringsret. En sådan varighed kan dog være berettiget, hvis den er nødvendig for at give koncessionshaveren mulighed for at tjene de planlagte investeringer til gennemførelse af koncessionen ind igen samt for at opnå et afkast af den investerede kapital. For koncessioner af en varighed på mere end fem år bør varigheden derfor begrænses til den periode, der anslås at være nødvendig, for at koncessionshaveren kan tjene de foretagne investeringer i driften af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne ind igen sammen med et afkast af den investerede kapital under normale driftsbetingelser, idet der tages hensyn til specifikke kontraktuelle mål, som koncessionshaveren har fastlagt for at opfylde kravene om f.eks. pris og kvalitet for samtlige brugere. Den anslåede værdi bør være gældende på tidspunktet for tildelingen af koncessionen. Den bør kunne omfatte de oprindelige og yderligere investeringer, der skønnes nødvendige for at drive koncessionen, navnlig udgifter til infrastruktur, ophavsret, patenter, udstyr, logistik, leje, uddannelse af personale og startomkostninger. Koncessionens maksimale varighed bør angives i koncessionsdokumenterne, medmindre varighed anvendes som et kriterium for tildeling af kontrakten. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør altid kunne tildele en koncession for en periode, der er kortere end den tid, der er nødvendig for at indtjene investeringerne, forudsat at den dermed forbundne erstatning ikke fjerner driftsrisikoen.

- (53) De tjenesteydelser, der har en begrænset grænseoverskridende dimension, såsom visse sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige tjenesteydelser, bør udelukkes fra direktivets fulde anvendelse. Disse tjenesteydelser leveres i en særlig sammenhæng, som er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat som følge af forskellige kulturelle traditioner. Der bør derfor fastlægges en særlig ordning for koncessioner for disse tjenesteydelser, som tager hensyn til, at de først for nylig er blevet reguleret. En forpligtelse til at offentliggøre en forhåndsmeddelelse og en bekendtgørelse om koncessionstildeling i forbindelse med koncessioner, hvis værdi er lig med eller højere end den tærskel, der er fastsat i dette direktiv, er en hensigtsmæssig måde at meddele oplysninger til potentielle tilbudsgivere om forretningsmuligheder og at meddele oplysninger alle interesserede parter om antallet og typen af kontrakter, der tildeles. Medlemsstaterne bør endvidere indføre passende foranstaltninger, hvad angår tildeling af koncessionskontrakter for disse tjenesteydelser, der har til formål at sikre overensstemmelse med principperne om gennemsigtighed og ligebehandling af økonomiske aktører samt give ordregivende myndigheder og ordregivende enheder mulighed for at tage hensyn til de pågældende tjenesteydelsers særlige karakter. Medlemsstaterne bør sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder har mulighed for at tage hensyn til behovet for at sikre innovation og, i henhold til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26, et højt niveau med hensyn til kvalitet, sikkerhed og overkommelige priser, lige behandling og fremme af universel adgang og af brugernes rettigheder.
- (54) Under hensyntagen til vigtigheden af den kulturelle sammenhæng og disse tjenesteydelsers følsomhed bør medlemsstaterne have vide skønsebeføjelser til at planlægge valget af leverandører på den måde, de finder mest hensigtsmæssig. Direktivet forhindrer ikke medlemsstaterne i at anvende specifikke kvalitetskriterier ved valget af leverandører af tjenesteydelser såsom de kriterier, der er fastsat i den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser fra Den Europæiske Unions Udvalg for Social Beskyttelse. Medlemsstater og/eller offentlige myndigheder kan selv levere disse ydelser eller tilrettelægge sociale tjenesteydelser på en måde, der ikke omfatter indgåelse af koncessioner, f.eks. ved blot at finansiere sådanne ydelser eller udstede licens eller godkendelse til alle økonomiske aktører, der opfylder de betingelser, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed har fastlagt på forhånd, uden grænser eller kvoter, forudsat at systemet sikrer tilstrækkelig annoncering og overholder principperne om gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling.
- (55) Med henblik på en hensigtsmæssig integration af de miljømæssige, sociale og arbejdsmarkedsmæssige krav i koncessionstildelingsprocedurer er det særlig vigtigt, at medlemsstaterne og de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder træffer relevante foranstaltninger til at sikre overholdelse af miljø-, social- og arbejdsretlige forpligtelser, der gælder de steder, hvor bygge- og anlægsarbejderne udføres eller tjenesteydelserne leveres, og som er resultatet af love eller administrative bestemmelser både nationalt og på EU-plan samt kollektive aftaler, forudsat at disse regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten. Desuden bør forpligtelser i kraft af de internationale aftaler, der er ratificeret af alle medlemsstaterne og opført på listen i dette direktiv finde anvendelse under kontraktens gennemførelse. Dette bør dog ikke på nogen måde hindre anvendelsen af arbejds- og ansættelsesvilkår, der er mere favorable for arbejdstagerne. De relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med EU-rettens grundlæggende principper, navnlig med henblik på at sikre ligebehandling. Sådanne relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF⁽¹⁾ og på en måde, der sikrer ligebehandling og hverken direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører fra andre medlemsstater.
- (56) Tjenesteydelser bør anses for at være leveret på det sted, hvor de egentlige ydelser sker. Når tjenesteydelserne udføres på afstand, f.eks. tjenesteydelser leveret af callcentre, bør disse tjenesteydelser anses for at være leveret på det sted, hvor de udføres, uanset hvilke steder og medlemsstater tjenesteydelserne er rettet mod.
- (57) De relevante forpligtelser kan afspejles i koncessionsklausuler. Det bør også være muligt i koncessioner at medtage klausuler, der sikrer overholdelse af kollektive aftaler i overensstemmelse med EU-retten. Til sidesættelse af de relevante forpligtelser kan betragtes som en alvorlig forsømmelse fra den økonomiske aktørs side og medføre, at denne økonomiske aktør udelukkes fra koncessionstildelingsproceduren.
- (58) Kontrol med overholdelsen af disse miljø-, social- og arbejdsretlige bestemmelser bør foregå i de relevante faser af koncessionstildelingsproceduren, i forbindelse med anvendelsen af de generelle principper for valg af deltagere og tildeling af kontrakter og under anvendelse af udelukkelseskriterierne.
- (59) Dette direktiv er ikke til hinder for, at der indføres eller anvendes foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte den offentlige orden, den offentlige sædelighed og den offentlige sikkerhed, sundheden, menneskers og dyrs liv samt plantesundheden eller andre miljøforanstaltninger, navnlig med henblik på en bæredygtig udvikling, forudsat at disse foranstaltninger er i overensstemmelse med TEUF.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

- (60) Med henblik på at sikre fortroligheden i løbet af proceduren bør de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder samt økonomiske aktører ikke offentliggøre oplysninger, som er blevet betegnet som fortrolige. Manglende overholdelse af denne forpligtelse bør udløse passende sanktioner som og hvis dette er omhandlet i medlemsstaternes civile eller forvaltningsretlige bestemmelser.
- (61) Med henblik på at bekæmpe svig, favorisering og korrup­tion og undgå interessekonflikter bør medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger for at sikre gennemsigtighed i tildelingsproceduren og ligebehandling af alle ansøgere og tilbudsgivere. Sådanne foranstaltninger bør navnlig tage sigte på at fjerne interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder.
- (62) For at give alle interesserede aktører mulighed for at indgive ansøgninger og tilbud bør ordregivende myndigheder og ordregivende enheder være forpligtet til at overholde en minimumsfrist for modtagelse af sådanne ansøgninger og tilbud.
- (63) Valget af forholdsmæssige, ikkediskriminerende og rimelige udvælgelseskriterier og anvendelsen af disse på de økonomiske aktører er af afgørende betydning for, at operatørerne kan få reel adgang til de økonomiske muligheder, der er forbundet med koncessioner. Især muligheden for, at en ansøger kan basere sig på andre enheders formåen, kan være afgørende for, at SMV'er bliver i stand til at deltage. Det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte, at udvælgelseskriterierne udelukkende bør vedrøre aktørernes faglige, tekniske, finansielle og økonomiske formåen, være forbundet med genstanden for kontrakten og offentliggøres i koncessionsbekendtgørelsen, og at de bortset fra under ekstraordinære omstændigheder ikke kan afskære en økonomisk aktør fra at basere sig på andre enheders formåen, uanset den juridiske karakter af dens forbindelser med disse enheder, hvis sidstnævnte godtgør over for den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, at den råder over de nødvendige ressourcer.
- (64) For bedre at integrere sociale og miljømæssige hensyn i koncessionstildelingsprocedurerne bør ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder endvidere have lov til at anvende tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af koncessionen for de bygge- eller anlægsarbejder eller de tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til koncessionskontrakten, for så vidt angår alle aspekter og ethvert trin i deres livscyklus lige fra udvin­ding af råmaterialer til produkterne til tidspunktet for bortskaffelse af produktet, herunder faktorer, der indgår i den specifikke proces med fremstilling eller levering af eller handel med de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser eller en specifik proces på et senere tidspunkt i deres livscyklus, også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold. Kriterier og vilkår vedrørende en sådan produktion- eller leveringsproces er for eksempel, at tjenesteydelser, der er genstand for koncessionen, leveres ved hjælp af energieffektive maskiner. I overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis omfatter dette også tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af koncessionen for så vidt angår brug af fairtradeprodukter i gennemførelsen af den koncession, der skal tildeles. Kriterier og vilkår i forbindelse med handel og betingelserne herfor kan f.eks. henvise til kravet om betaling af en minimumspris og en højere pris til underentreprenørerne. Vilkårene for gennemførelsen af en koncession for så vidt angår miljømæssige hensyn kan f.eks. for eksempel omfatte affaldsminimering eller ressourceeffektivitet.
- (65) Tildelingskriterierne eller vilkårene for gennemførelse af koncessionen for så vidt angår de sociale aspekter af fremstillingsprocessen bør anvendes i overensstemmelse med direktiv 96/71/EF, som fortolket af Den Europæiske Unions Domstol, og bør ikke vælges eller anvendes på en måde, der direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører fra andre medlemsstater eller fra tredjelande, der er parter i Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige indkøb («GPA-aftalen») eller frihandelsaftaler, som Unionen er part i. Krav vedrørende de grundlæggende arbejdsvilkår, der er fastsat i direktiv 96/71/EF, såsom mindsteløn, bør således forblive på det niveau, der er fastsat af den nationale lovgivning eller gennem kollektive aftaler, der gælder i overensstemmelse med EU-retten i forbindelse med nævnte direktiv. Vilkårene for gennemførelse af en koncession kan også have til formål at fremme gennemførelsen af foranstaltninger, der kan fremme ligestilling mellem kvinder og mænd på arbejdspladsen, øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, skabe balance mellem arbejds­liv og privatliv, fremme beskyttelsen af miljø eller dyrevelfærd, overholde substansen i de grundlæggende ILO-konventioner, og ansætte flere dårligt stillede personer, end den nationale lovgivning kræver.
- (66) Foranstaltninger, der tager sigte på helbredsbeskyttelse af det personale, som deltager i gennemførelsen af koncessionen, fremme af social integration af dårligt stillede personer eller medlemmer af sårbare grupper i det personale, der udpeges til at gennemføre koncessionen eller uddanne sig i de færdigheder, der er nødvendige med henblik på den pågældende koncession, kan også undergives tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af en koncession, såfremt de vedrører de bygge- eller anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til koncessionen. Som eksempler kan sådanne kriterier eller vilkår bl.a. være forbundet med ansættelse af langtidslidende eller iværksættelse af uddannelsesinitiativer for ledige eller unge i løbet af gennemførelsen af den koncession, der skal tildeles. Ordregivende myndigheder kan i de tekniske specifikationer angive sådanne sociale krav, som direkte karakteriserer den pågældende vare eller tjenesteydelse, såsom adgangsmuligheder for handicappede eller design for samtlige brugere.

- (67) Der er behov for, at de tekniske og funktionelle krav, der udarbejdes af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, sikrer mulighed for konkurrence ved tildeling af koncessioner. Disse krav bør definere de karakteristika, der kræves af bygge- og anlægsarbejder og/eller tjenesteydelser, der er omfattet af koncessionen, og de kan vedrøre den specifikke fremstillingsproces eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, forudsat at de er forbundet med koncessionens genstand og svarer til koncessionens værdi og mål. Den specifikke fremstillingsproces kan omfatte krav vedrørende adgang for handicappede eller miljøpræstationer. Disse tekniske og funktionelle krav bør anføres i koncessionsdokumenterne og overholde principperne om ligebehandling og gennemsigtighed. De bør udformes på en sådan måde, at kunstig indsnævring af konkurrencen undgås, navnlig gennem krav, der begunstiger en bestemt økonomisk aktør, ved at afspejle de vigtigste egenskaber for de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der normalt tilbydes af den pågældende økonomiske aktør. Under alle omstændigheder bør de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder tage hensyn til tilbud, der omfatter bygge- og anlægsarbejder og/eller tjenesteydelser, herunder varer, som har forbindelse til sådanne bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, og som på samme måde er i overensstemmelse med de krævede karakteristika.
- (68) Koncessioner er normalt langsigtede, komplekse arrangementer, hvor koncessionshaver påtager sig ansvar og risici, der traditionelt bæres af de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder, og som normalt hører under deres ansvarsområde. Dette er grunden til, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør indrømme en betydelig fleksibilitet ved fastlæggelsen og tilrettelæggelsen af den procedure, der fører til valg af koncessionshaver, med forbehold af overholdelse af dette direktiv og principperne om gennemsigtighed og ligebehandling. For at sikre ligebehandling og gennemsigtighed igennem hele tildelingsprocessen bør der gives grundlæggende garantier med hensyn til tildelingsprocessen, herunder oplysninger om koncessionens karakter og omfang, begrænsning af antallet af ansøgere, formidling af informationer til ansøgere og tilbudsgivere og adgang til relevante optegnelser. For at undgå urimelig behandling af potentielle ansøgere er det også nødvendigt at fastsætte, at der ikke bør afviges fra de oprindelige betingelser i koncessionsbekendtgørelsen.
- (69) Koncessioner bør ikke tildeles økonomiske aktører, der har deltaget i en kriminel organisation, eller som er kendt skyldige i korruption eller svig til skade for EU's finansielle interesser, terrorhandlinger, hvidvaskning af penge, finansiering af terrorisme eller menneskehandel. Medlemsstaterne bør imidlertid kunne fastsætte en undtagelse fra disse obligatoriske udelukkelse i ekstraordinære situationer, når bydende hensyn til almenvellet
- gør tildelingen af en kontrakt uomgængelig. Manglende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger bør ligeledes pålægges sanktioner i form af obligatorisk udelukkelse på EU-plan.
- (70) Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør endvidere have mulighed for at udelukke økonomiske aktører, som har vist sig at være upålidelige, f.eks. som følge af grove og gentagne overtrædelser af miljømæssige eller sociale forpligtelser, herunder regler om adgang for handicappede eller andre former for alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af vedkommendes erhverv, såsom overtrædelser af konkurrenceregler eller regler om intellektuel ejendomsret. Det bør præciseres, at alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af et erhverv kan så tvivl om en økonomisk aktørs integritet og således gøre den økonomiske aktør uegnet til at få tildelt en koncessionskontrakt, uanset om den økonomiske aktør i øvrigt har den tekniske og økonomiske kapacitet til at gennemføre kontrakten. I betragtning af at den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed er ansvarlig for konsekvenserne af sine eventuelle fejlagtige afgørelser, bør ordregivende myndigheder og ordregivende enheder også fortsat frit kunne afgøre, om der er begået en alvorlig forsømmelse, når de, før der er truffet en endelig og bindende afgørelse på grundlag af obligatoriske udelukkelsesgrunde, på tilstrækkelig vis kan påvise, at en økonomisk aktør har misligholdt sine forpligtelser, herunder forpligtelser med relation til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, medmindre andet er fastsat i national lovgivning. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør desuden have mulighed for at udelukke ansøgere eller tilbudsgivere, hvis gennemførelse af tidligere koncessioner eller andre kontrakter med ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder har været forbundet med store mangler med hensyn til væsentlige krav, for eksempel manglende levering eller udførelse, væsentlige mangler ved den leverede vare eller tjenesteydelse, som har gjort den ubrugelig til det påtænkte formål, eller ukorrekt adfærd, som har sæt alvorlig tvivl om den økonomiske aktørs pålidelighed. Der bør i national lovgivning fastsættes en maksimumsvarighed for sådanne udelukkelse.
- (71) Der bør imidlertid tages hensyn til muligheden for, at økonomiske aktører kan iværksætte overensstemmelsesforanstaltninger med henblik på at afhjælpe konsekvenserne af eventuelle strafbare handlinger eller forsømmelser og effektivt forebygge yderligere forekomster af den ukorrekte adfærd. Dette kan især omfatte personale-mæssige og organisatoriske foranstaltninger, f.eks. afbrydelse af alle forbindelser med personer eller organisationer involveret i den ukorrekte adfærd, relevant reorganisering af medarbejdere, gennemførelse af rapporterings- og kontrolsystemer, oprettelse af en intern revisionsstruktur til at overvåge overholdelse samt vedtagelse af interne regler for ansvar og compensation. Hvor sådanne foranstaltninger yder tilstrækkelig garanti, bør den pågældende økonomiske aktør ikke længere udelukkes alene på

dette grundlag. Økonomiske aktører bør have mulighed for at anmode om, at overensstemmelsesforanstaltninger, der er truffet med henblik på mulig adgang til koncessionstildelingsproceduren, gennemgås. Det bør dog være op til medlemsstaterne at fastlægge de nøjagtige procedurermæssige og væsentlige vilkår, der finder anvendelse i sådanne tilfælde. Det bør navnlig stå dem frit for at beslutte, om de ønsker at tillade de enkelte ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder at foretage de relevante vurderinger eller at overdrage den opgave til andre myndigheder på centralt eller decentralt plan.

- (72) Det er vigtigt, at underentreprenørernes overholdelse af gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivningsbestemmelser, der er opført på listen i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, sikres af de kompetente nationale myndigheder gennem passende foranstaltninger inden for deres ansvarsområder og opgaver, eksempelvis arbejdstilsyn eller miljøbeskyttelsesmyndigheder. Det er også nødvendigt at sikre en vis gennemsigtighed i underentreprenørkæden, da dette bibringer de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder oplysninger om, hvem der befinder sig på byggepladserne, hvilke bygge- og anlægsarbejder de får udført, eller hvilke virksomheder der leverer tjenesteydelser i eller omkring bygningerne, infrastruktur eller områder, såsom rådhus, kommunale skoler, sportsanlæg, havne eller motorveje, som de ordregivende myndigheder er ansvarlige for eller har tilsyn med. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at afgive de påkrævede oplysninger under alle omstændigheder påhviler koncessionshaveren, enten på grundlag af specifikke klausuler, som den enkelte ordregivende myndighed eller ordregivende enhed skal indarbejde i samtlige tildelingsprocedurer, eller på grundlag af forpligtelser, som medlemsstaterne pålægger koncessionshaveren ved hjælp af almindeligt gældende bestemmelser.

Det bør endvidere præciseres, at betingelser for håndhævelse af, hvorvidt gældende bestemmelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national ret, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivningsbestemmelser, der er opført på listen i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, overholdes, finder anvendelse når en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og koncessionshaveren. Endvidere bør det udtrykkeligt angives, at medlemsstaterne kan gå videre og eksempelvis udvide gennemsigtighedsforpligtelserne eller sætte ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder i stand til eller pålægge dem at kontrollere, at underentreprenørerne ikke befinder sig i nogen af de situationer, der kunne begrunde en udelukkelse af økonomiske aktører. Hvis sådanne foranstaltninger finder anvendelse på underentreprenører, bør der sikres overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for koncessionshaveren, så tilstedeværelsen af obligatoriske udelukkelsesgrunde følges op af et krav om, at konces-

sionshaveren træder i stedet for den pågældende underentreprenør. Viser en sådan kontrol, at der er tale om ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, bør det præciseres, at de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder kan kræve en udskiftning. Det bør dog udtrykkeligt bemærkes, at de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder kan forpligtes til at kræve en udskiftning af den pågældende underentreprenør, hvis det ville være obligatorisk at udelukke koncessionshaveren i sådanne tilfælde. Det bør også udtrykkeligt fastsættes, at det fortsat står medlemsstaterne frit for at fastsætte strengere ansvarsregler i henhold til national lovgivning.

- (73) Ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder bør vurdere tilbuddene på grundlag af et eller flere tildelingskriterier. For at sikre gennemsigtighed og ligebehandling bør kriterierne for tildeling af koncessioner altid opfylde visse generelle standarder. Disse standarder kan henvise til faktorer, der ikke udelukkende er økonomiske, men som påvirker værdien af et tilbud fra den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds synspunkt, og som gør det muligt at fastslå, om der foreligger en overordnet økonomisk fordel for den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed. Kriterierne bør på forhånd gøres tilgængelige for alle potentielle ansøgere eller tilbudsgivere, vedrøre kontraktens genstand og ikke give den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed ubegrænset valgfrihed. De bør muliggøre effektiv konkurrence og bør være ledsaget af krav, der giver mulighed for en effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger. Det bør være muligt at lade tildelingskriterierne omfatte miljøkriterier, sociale eller innovationsrelaterede kriterier. Ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder bør også angive tildelingskriterier i faldende prioriteringsrækkefølge for at sikre ligebehandling af potentielle tilbudsgivere ved at give dem mulighed for at få kendskab til alle de elementer, der skal tages hensyn til, når de forbereder deres tilbud.

I ekstraordinære tilfælde, hvor den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed modtager et tilbud, der foreslår en innovativ løsning med et ekstraordinært niveau af funktionsdygtighed, som en omhyggelig ordregivende myndighed eller ordregivende enhed ikke kunne have forudset, bør den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed undtagelsesvist kunne ændre rækkefølgen af tildelingskriterierne for at tage hensyn til de nye muligheder som følge af denne innovative løsning, forudsat at en sådan ændring sikrer ligebehandling af alle aktuelle eller potentielle tilbudsgivere ved at iværksætte en ny opfordring til at afgive tilbud eller eventuelt offentliggøre en ny koncessionsbekendtgørelse.

- (74) Elektroniske informations- og kommunikationsmidler kan i høj grad forenkle offentliggørelsen af koncessioner og øge koncessionstildelingsprocessernes effektivitet, hurtighed og gennemsigtighed. De kan blive standardmidlet til kommunikation og udveksling af oplysninger i koncessionstildelingsprocedurer, da de giver de økonomiske aktører væsentligt bedre muligheder for at deltage i koncessionstildelingsprocedurer i hele det indre marked.

- (75) Koncessionskontrakter indebærer typisk langsigtede og komplekse tekniske og finansielle ordninger, der ofte er genstand for skiftende omstændigheder. Det er derfor nødvendigt at præcisere de vilkår, hvorunder ændringer af en koncession, der stadig er i kraft, kræver en ny koncessionstildelingsprocedure under hensyntagen til Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. En ny koncessionsprocedure er nødvendig, hvis der foretages væsentlige ændringer i den oprindelige koncession, især med hensyn til anvendelsesområdet og indholdet i parternes gensidige rettigheder og pligter, herunder fordelingen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Sådanne ændringer viser parternes hensigt om at genforhandle vigtige betingelser eller vilkår i den pågældende koncession. Dette er især tilfældet, når de ændrede vilkår ville have haft indvirkning på resultatet af proceduren, hvis de havde været del af den oprindelige procedure. Ændringer af koncessionen, der medfører en mindre ændring af kontraktens værdi op til et vist værdiniveau, bør altid være mulige, uden at det er nødvendigt at gennemføre en ny koncessionsprocedure. Med henblik på dette og for at sikre retssikkerheden bør dette direktiv fastsætte »de minimis«-tærskler, under hvilke en ny tildelingsprocedure ikke er nødvendig. Det bør være muligt at ændre koncessionen til over disse tærskler uden at skulle gennemføre en ny tildelingsprocedure, hvis sådanne ændringer overholder visse betingelser. Dette kan f.eks. være tilfældet for ændringer, der er blevet nødvendige som følge af behovet for at imødekomme ansøgninger fra ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder med hensyn til sikkerhedskrav, og under hensyntagen til den særlige karakter af aktiviteter såsom drift af bjergsports- og turistfaciliteter, hvor lovgivningen kan udvikles for at omfatte de dermed forbundne farer, hvis sådanne ændringer overholder de relevante betingelser i dette direktiv.
- (76) De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan komme ud for eksterne omstændigheder, som de ikke kunne forudse ved tildelingen af koncessionen, navnlig når gennemførelsen af koncessionen dækker en lang periode. I disse tilfælde er det nødvendigt med en vis grad af fleksibilitet, så kontrakten kan tilpasses disse omstændigheder uden en ny tildelingsprocedure. Begrebet uforudsigelige omstændigheder henviser til omstændigheder, der ikke kunne forudsiges trods rimeligt omhyggelige forberedelser ved den ordregivende myndigheds eller ordregivendes enheds oprindelige tildeling under hensyntagen til de tilgængelige midler, det specifikke projekts art og kendetegn, god praksis på det pågældende område og nødvendigheden af at sikre et relevant forhold mellem de ressourcer, der anvendes til at forberede tildelingen, og dens forudsigelige værdi. Dette er imidlertid ikke tilfældet, hvis en ændring medfører, at arten af den samlede koncession forandres, f.eks. ved at erstatte de bygge- og anlægsarbejder, der skal udføres, eller de tjenesteydelser, der skal leveres, med noget andet eller ved grundlæggende at ændre koncessionstypen, da der i en sådan situation må forudsættes en hypotetisk påvirkning af resultatet. For koncessioner, der tildeles med henblik på at udføre en aktivitet, som ikke er omhandlet i bilag II, bør værdistigninger, der ikke kræver en ny tildelingsprocedure, ikke overstige 50 % af den oprindelige koncessions værdi. Såfremt der foretages flere successive ændringer, bør denne begrænsning gælde for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer bør ikke have til formål at omgå dette direktiv.
- (77) I overensstemmelse med principperne om ligebehandling og gennemsigtighed må den valgte tilbudsgiver ikke erstattes af en anden økonomisk aktør uden genåbning af koncessionen, f.eks. hvis en koncession bringes til ophør på grund af mangler ved gennemførelsen. Den valgte tilbudsgiver, der gennemfører koncessionen, bør imidlertid, navnlig hvis koncessionen er tildelt en sammenslutning af økonomiske aktører, kunne foretage visse strukturelle ændringer under koncessionens udførelse såsom rent interne reorganiseringer, overtagelser, fusioner og erhvervelser eller insolvens. Disse strukturelle ændringer bør ikke automatisk nødvendiggøre nye tildelingsprocedurer for den koncession, der gennemføres af den pågældende tilbudsgiver.
- (78) De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bør have mulighed for at få indført ændringer af en koncession ved hjælp af revisionsbestemmelser eller optionsklausuler, men sådanne klausuler bør ikke give dem ubegrænset spillerum. Dette direktiv bør derfor fastsætte, i hvilken udstrækning der kan gives mulighed for ændringer i den oprindelige koncession. Det bør således præciseres, at tilstrækkelig tydelige revisions- eller optionsklausuler f.eks. kan give anledning til prisindeksering eller sikre, at kommunikationsudstyr, der f.eks. leveres over en given periode, fortsat er egnet, også i tilfælde af skiftende kommunikationsprotokoller eller andre teknologiske ændringer. Det bør også være muligt under tilstrækkelig klare klausuler at kunne få tilpasset en koncession, hvis dette bliver nødvendigt på grund af tekniske vanskeligheder, der er opstået under driften eller vedligeholdelsen. Det bør også erindres, at koncessioner f.eks. kan omfatte såvel almindelig vedligeholdelse som ekstraordinære vedligeholdelsesforanstaltninger, der kan blive nødvendige for at sikre fortsættelse af en offentlig tjenesteydelse.
- (79) De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan komme i den situation, at der bliver behov for yderligere bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser. I sådanne tilfælde bør en ændring af den oprindelige koncession uden en ny koncessionstildelingsprocedure anses for at være berettiget, forudsat at betingelserne i dette direktiv er opfyldt.

- (80) Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder bliver af og til stillet over for omstændigheder, der kræver, at koncessioner bringes til ophør før tid for at overholde forpligtelser, der følger af EU-retten på området for koncessioner. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder har mulighed for, på de betingelser, der er fastsat ved national lovgivning, at bringe en koncession til ophør i dens gyldighedsperiode, hvis det kræves af EU-retten.
- (81) For at sikre en tilstrækkelig retsbeskyttelse af ansøgere og tilbudsgivere under koncessionstildelingsprocedurerne samt for at sikre en effektiv håndhævelse af reglerne i nærværende direktiv og af TEUF's principper bør Rådets direktiv 89/665/EØF ⁽¹⁾ og Rådets direktiv 92/13/EØF ⁽²⁾ også finde anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner og på koncessioner om bygge- og anlægsarbejder, der tildeles af både ordregivende myndigheder og ordregivende enheder. Direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF bør ændres i overensstemmelse hermed.
- (82) Behandlingen af personoplysninger i henhold til dette direktiv bør reguleres ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF ⁽³⁾.
- (83) Medlemsstaterne skal konsekvent og systematisk overvåge, hvordan reglerne om tildeling af koncessionskontrakter gennemføres og fungerer, for at sikre en effektiv og ensartet anvendelse af EU's lovgivning.
- (84) Kommissionen bør vurdere de økonomiske virkninger for det indre marked, navnlig med hensyn til faktorer som grænseoverskridende kontrakttildeling, SMV'ers deltagelse og transaktionsomkostninger, som følge af anvendelse af tærsklerne i dette direktiv, og af udelukkelsen i artikel 12 under hensyntagen til vandsektorens særlige strukturer. Kommissionen bør aflægge rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019. I overensstemmelse med artikel XXIV, stk. 7, i GPA-aftalen vil GPA-aftalen blive genstand for yderligere forhandlinger tre år efter dens ikrafttræden og derefter regelmæssigt. I den sammenhæng bør det vurderes, om tærskelværdierne er hensigtsmæssige i forbindelse
- med forhandlinger i henhold til GPA-aftalen under hensyntagen til virkningen af inflation og transaktionsomkostninger. Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, bør Kommissionen overveje at foreslå en forhøjelse af de tærskler, der gælder i henhold til GPA-aftalen, under næste forhandlingsrunde. Hvis disse tærskler ændres, bør den rapport, som Kommissionen udarbejder, om nødvendigt efterfølges af et lovgivningsforslag, som ændrer de tærskler, der er fastsat i dette direktiv.
- (85) Med henblik på tilpasning til den hurtige tekniske, økonomiske og lovgivningsmæssige udvikling bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TFEU for så vidt angår tilpasning af listen over retsakter i bilag III, tilpasning af tekniske fremgangsmåder for beregningsmetoderne vedrørende tærsklen samt for regelmæssigt revision af selve tærsklen, ændringer af henvisning til CPV nomenklaturen, og tilpasning af listen over retsakter i bilag X. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.
- (86) For at sikre ensartede betingelser vedrørende proceduren for udarbejdelse og fremsendelse af bekendtgørelser og for fremsendelse og offentliggørelse af data i bilag V, VII og VIII bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽⁴⁾. Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelsen af gennemførelsesretsakter, som hverken har indvirkning på den finansielle situation eller på arten og omfanget af de forpligtelser, der følger af dette direktiv. Disse retsakter er derimod kendetegnet ved udelukkende at have administrative formål og tjener til at lette anvendelsen af dette direktiv.
- (87) Målet for dette direktiv, nemlig samordningen af de nødvendige love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne for visse procedurer for koncessioner kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 89/665/EØF af 21. december 1989 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter (EFT L 395 af 30.12.1989, s. 33).

⁽²⁾ Rådets direktiv 92/13/EØF af 25. februar 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation (EFT L 76 af 23.3.1992, s. 14).

⁽³⁾ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

(88) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i begrundede tilfælde at lade meddelelsen af deres gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale

gennemførelsesinstrumenter. Med hensyn til dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er begrundet —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

AFSNIT I: GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE, PRINCIPPER OG DEFINITIONER

KAPITEL I: Anvendelsesområde, generelle principper og definitioner

AFDELING I: GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE, GENERELLE PRINCIPPER, DEFINITIONER OG TÆRSKEL

Artikel 1: Genstand og anvendelsesområde

Artikel 2: Princippet om offentlige myndigheders ret til frit at træffe beslutninger

Artikel 3: Princippet om ligebehandling, ikkediskrimination og gennemsigtighed

Artikel 4: Frihed til at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

Artikel 5: Definitioner

Artikel 6: Ordregivende myndigheder

Artikel 7: Ordregivende enheder

Artikel 8: Tærskel og metoder til beregning af den anslåede koncessionsværdi

Artikel 9: Revision af tærsklen

AFDELING II: UNDTAGELSER

Artikel 10: Undtagelser for koncessioner tildelt af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder

Artikel 11: Særlige undtagelser inden for elektronisk kommunikation

Artikel 12: Særlige undtagelser på vandområdet

Artikel 13: Koncessioner, der tildeles en tilknyttet virksomhed

Artikel 14: Koncessioner, der tildeles et joint venture eller en ordregivende myndighed, der deltager i et joint venture

Artikel 15: Ordregivende enheders meddelelse af oplysninger

Artikel 16: Udelukkelse af aktiviteter, som er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår

Artikel 17: Koncessioner mellem enheder i den offentlige sektor

AFDELING III: Almindelige bestemmelser

Artikel 18: Koncessionens varighed

Artikel 19: Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Artikel 20: Blandede kontrakter

Artikel 21: Blandede indkøbskontrakter, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

- Artikel 22: Kontrakter, der omfatter aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, og andre aktiviteter
- Artikel 23: Koncessioner, der både omfatter aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, og aktiviteter på forsvars- eller sikkerhedsområdet
- AFDELING IV: SÆRLIGE SITUATIONER
- Artikel 24: Koncessioner, der er omfattet forbehold
- Artikel 25: Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling
- KAPITEL II: Principper
- Artikel 26: Økonomiske aktører
- Artikel 27: Nomenklaturer
- Artikel 28: Fortrolighed
- Artikel 29: Regler for kommunikation
- AFSNIT II: REGLER FOR TILDELING AF KONCESSIONER: GENERELLE PRINCIPPER, GENNEMSIGTIGHED OG PROCEDUREMÆSSIGE GARANTIER
- KAPITEL I: Generelle principper
- Artikel 30: Generelle principper
- Artikel 31: Koncessionsbekendtgørelser
- Artikel 32: Bekendtgørelser om koncessionstildeling
- Artikel 33: Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser
- Artikel 34: Elektronisk adgang til koncessionsdokumenter
- Artikel 35: Bekæmpelse af korruption og interessekonflikter
- KAPITEL II: Proceduremæssige garantier
- Artikel 36: Tekniske og funktionelle krav
- Artikel 37: Proceduremæssige garantier
- Artikel 38: Udvælgelse og kvalitativ vurdering af ansøgere
- Artikel 39: Frister for indgivelse af ansøgninger og tilbud vedrørende koncessionen
- Artikel 40: Meddelelse til ansøgerne og tilbudsgiverne
- Artikel 41: Tildelingskriterier
- AFSNIT III: REGLER FOR UDFØRELSEN AF KONCESSIONER
- Artikel 42: Underleverancer
- Artikel 43: Ændring af kontrakter i deres løbetid

- Artikel 44: Opsigelse af koncessioner
- Artikel 45: Overvågning og rapportering
- AFSNIT IV: ÆNDRINGER AF DIREKTIV 89/665/EØF OG 92/13/EØF
- Artikel 46: Ændring af direktiv 89/665/EØF
- Artikel 47: Ændring af direktiv 92/13/EØF
- AFSNIT V: DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER
- Artikel 48: Udøvelse af de delegerede beføjelser
- Artikel 49: Hasteprocedure
- Artikel 50: Udvalgsprocedure
- Artikel 51: Gennemførelse
- Artikel 52: Overgangsbestemmelser
- Artikel 53: Overvågning og rapportering
- Artikel 54: Ikrafttræden
- Artikel 55: Adressater
- BILAG
- BILAG I: LISTE OVER DE I ARTIKEL 5, NR. 7, OMHANDLEDE AKTIVITETER
- BILAG II: AKTIVITETER, DER UDØVES AF ORDREGIVENDE ENHEDER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 7
- BILAG III: EU-RETSAKTER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 7, STK. 2, LITRA B)
- BILAG IV: TJENESTEYDELSER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 19
- BILAG V: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I KONCESSIONSBEKENDTGØRELSER, SOM OMHANDLET I ARTIKEL 31
- BILAG VI: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I FORHÅNDSMEDDELELSER VEDRØRENDE KONCESSIONER TIL SOCIALE OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTEYDELSER, SOM OMHANDLET I ARTIKEL 31, STK. 3
- BILAG VII: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM TILDELTE KONCESSIONER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 32
- BILAG VIII: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM TILDELTE KONCESSIONER VEDRØRENDE SOCIALE TJENESTEYDELSER OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTEYDELSER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 32
- BILAG IX: KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE
- BILAG X: LISTE OVER INTERNATIONALE SOCIALE OG MILJØMÆSSIGE KONVENTIONER OMHANDLET I ARTIKEL 30, STK. 3
- BILAG XI: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM ÆNDRING AF EN KONCESSION I DENS LØBETID I HENHOLD TIL ARTIKEL 43

AFSNIT I

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE, PRINCIPPER OG DEFINITIONER

KAPITEL I

Anvendelsesområde, generelle principper og definitioner

Afdeling I

Genstand, anvendelsesområde, generelle principper, definitioner og tærskel

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes reglerne for ordregivende myndigheders og ordregivende enheders udbudsprocedurer gennem en koncession, hvis værdi anslås ikke at være mindre end tærsklerne fastsat i artikel 8.

2. Dette direktiv finder anvendelse på af koncessioner på bygge- og anlægsarbejder eller på tjenesteydelser tildelt økonomiske aktører af:

- a) ordregivende myndigheder, eller
- b) ordregivende enheder, såfremt bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne er beregnet til gennemførelse af en af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag II.

3. Anvendelsen af dette direktiv er underlagt artikel 346 i TEUF.

4. Aftaler, afgørelser eller andre juridiske instrumenter, der organiserer overførsel af kompetencer og ansvar vedrørende gennemførelse af offentlige opgaver mellem ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder eller grupperinger af ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, og som ikke indebærer, at der skal ydes betaling for kontraktmæssige ydelser, er et spørgsmål om intern organisation i den berørte medlemsstat og berøres som sådan ikke på nogen måde af dette direktiv.

Artikel 2

Princippet om offentlige myndigheders ret til frit at træffe beslutninger

1. I dette direktiv anerkendes princippet om nationale, regionale og lokale myndigheders ret til frit at træffe beslutninger i overensstemmelse med national lovgivning og EU-retten. Disse myndigheder kan frit afgøre, hvordan udførelsen af bygge- og anlægsarbejder og leveringen af tjenesteydelser bedst forvaltes, for at sikre især et højt niveau af kvalitet, sikkerhed og overkommelige priser, ligebehandling og fremme af universel adgang og brugerrettigheder i forbindelse med offentlige tjenesteydelser.

Disse myndigheder kan vælge at udføre deres opgaver af almen interesse med egne midler eller i samarbejde med andre ordregivende myndigheder eller at uddelegere dem til andre økonomiske aktører.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes ejendomsretlige ordninger. Det medfører især ikke et krav om privatisering af offentlige virksomheder, der leverer tjenesteydelser til den offentlige sektor.

Artikel 3

Princippet om ligebehandling, ikkediskrimination og gennemsigtighed

1. De ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder behandler økonomiske aktører ens og uden forskelsbehandling og handler på en gennemsigtig og forholdsmæssig måde.

Koncessionstildelingsproceduren, herunder den anslåede værdi, udformes ikke med det formål at udelukke denne fra direktivets anvendelsesområde eller uretmæssigt at favorisere visse økonomiske aktører eller visse bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser eller stille dem mindre gunstigt.

2. De ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder sigter mod at sikre gennemsigtighed i forbindelse med tildelingsproceduren og opfyldelsen af kontrakten samtidig med, at artikel 28 overholdes.

Artikel 4

Frihed til at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

1. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med EU-retten at fastsætte, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og bestemme, hvordan disse tjenesteydelser skal organiseres og finansieres, i overensstemmelse med reglerne om statsstøtte, og hvilke specifikke forpligtelser der bør gælde for dem. Ligeledes berører dette direktiv ikke den måde, hvorpå medlemsstaterne udformer deres socialsikringsordninger.

2. Ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse er ikke omfattet af anvendelsesområdet for dette direktiv.

Artikel 5

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »koncessioner«: koncessioner på bygge- og anlægsarbejder eller på tjenesteydelser som defineret i litra a) og b):

- a) »koncession på bygge- og anlægsarbejder«: en gensidigt bebyrdende kontrakt, der indgås skriftligt, hvorved en eller flere ordregivende myndigheder eller kontraherende enheder overdrager ansvaret for udførelse af bygge- og anlægsarbejder til en eller flere økonomiske aktører, hvor vederlaget for denne overdragelse enten udelukkende består i retten til at udnytte de bygge- og anlægsarbejder, der er omfattet af kontrakten, eller i denne ret sammen med betaling af en pris
- b) »koncession på tjenesteydelser«: en gensidigt bebyrdende kontrakt, der indgås skriftligt, hvorved en eller flere ordregivende myndigheder eller kontraherende enheder overdrager ansvaret for levering og forvaltning af tjenesteydelser, som ikke omfatter de i litra a) omhandlede bygge- og anlægsarbejder, til en eller flere økonomiske aktører, hvor vederlaget for denne overdragelse enten udelukkende består i retten til at udnytte de tjenesteydelser, der er omfattet af kontrakten, eller i denne ret sammen med betaling af en pris.

Tildeling af en koncession på bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser indebærer, at der overføres en driftsrisiko til koncessionshaver ved udnyttelsen af disse bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som omfatter en efterspørgsels- eller en udbudsrisiko eller begge dele. Koncessionshaveren anses for at påtage sig driftsrisikoen, hvis han under normale driftsbetingelser ikke er garanteret at tjene de foretagne investeringer og de afholdte omkostninger i forbindelse med driften af de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er genstand for koncessionen, ind igen. Den del af risikoen, der overføres til koncessionshaveren, indebærer en reel eksponering for markedets omskiftelighed således, at ethvert potentielt anslået tab, som koncessionshaveren måtte lide, ikke blot er rent nominelt eller ubetydeligt

- 2) »økonomisk aktør«: enhver fysisk eller juridisk person eller enhver offentlig enhed eller en gruppe af sådanne personer eller enheder, herunder midlertidige sammenslutninger af virksomheder, som tilbyder udførelse af arbejder og/eller bygge- og anlægsarbejder og levering af varer eller tjenesteydelser på markedet
- 3) »ansøger«: en økonomisk aktør, der har anmodet om en opfordring til, eller som er blevet opfordret til at deltage i en koncessionstildelingsprocedure
- 4) »tilbudsgiver«: en økonomisk aktør, der har afgivet et tilbud
- 5) »koncessionshaver«: en økonomisk aktør, der er blevet tildelt en koncession
- 6) »skriftlig(t)«: ethvert udtryk bestående af ord eller tal, som kan læses, reproduceres og derefter videresendes, herunder informationer, der overføres og lagres ved hjælp af elektroniske midler
- 7) »udførelse af bygge- og anlægsarbejder«: enten udførelse eller både projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejder vedrørende en af de i bilag I omhandlede aktiviteter eller udførelse ved et hvilket som helst middel af bygge- og anlægsarbejder, der svarer til krav angivet af den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, der har bestemmende indflydelse på typen eller projekteringen af bygge- og anlægsarbejderne
- 8) »et bygge- og anlægsarbejde«: resultatet af et sæt bygge- og anlægsaktiviteter bestemt til i sig selv at udfylde en økonomisk eller teknisk funktion
- 9) »elektronisk middel«: elektronisk udstyr til behandling (herunder digital kompression) og lagring af data, der sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
- 10) »eksklusive rettigheder«: rettigheder, som er meddelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat i henhold til en lov eller offentliggjort administrativ bestemmelse, som er forenelige med traktaterne, som bevirker, at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes en økonomisk aktør, og som i væsentlig grad påvirker andre økonomiske aktørers muligheder for at udføre den pågældende aktivitet
- 11) »særlige rettigheder«: rettigheder, som er meddelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat i henhold til en lov eller offentliggjort administrativ bestemmelse, som er i forenelige med traktaterne, som bevirker, at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes to eller flere økonomiske aktører, og som i væsentlig grad påvirker andre økonomiske aktørers muligheder for at udføre den pågældende aktivitet.
- 12) »koncessionsdokument«: ethvert dokument, som den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed har frembragt eller henvist til i forbindelse med beskrivelse eller bestemmelse af dele af koncessionen eller proceduren, herunder koncessionsbekendtgørelsen, de tekniske og funktionelle krav, foreslåede koncessionsbetingelser, udformning af ansørgernes og tilbudsgivernes fremlagte dokumenter, oplysninger om alment gældende forpligtelser samt alle supplerende dokumenter
- 13) »innovation«: indførelse af en ny eller betydeligt forbedret vare, tjenesteydelse eller proces, herunder, men ikke begrænset til produktions-, bygge- eller anlægsaktiviteter, en ny markedsføringsmetode eller en nyorganisatorisk metode inden for forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne relationer, som bl.a. har til formål at bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer eller støtte Europa 2020-strategien.

Artikel 6

Ordregivende myndigheder

1. I dette direktiv forstås ved »ordregivende myndigheder« statslige, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer eller sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer undtagen de myndigheder, organer eller sammenslutninger, der udfører en af de i bilag II omhandlede aktiviteter og tildeler koncessioner med henblik på udførelse af en af disse aktiviteter.

2. »Regionale myndigheder« omfatter alle myndigheder i de administrative enheder, der er opført, men ikke udtømmende, i NUTS 1 og 2 som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ⁽¹⁾.

3. »Lokale myndigheder« omfatter alle myndigheder i de administrative enheder, der hører under NUTS 3, og mindre administrative enheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 1059/2003.

4. »Offentligretlige organer«: organer med alle de følgende karakteristika:

- a) de er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter
- b) de har status som juridisk person, og
- c) de finansieres for størstedelens vedkommende af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer, eller er underlagt disse myndigheder eller enheders kontrol, eller de har et administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer.

Artikel 7

Ordregivende enheder

1. I dette direktiv forstås ved »ordregivende enheder« enheder, der udfører en af de aktiviteter, der henvises til i bilag II, og som tildeler en koncession med henblik på udførelsen af en af disse aktiviteter, og som er en af følgende:

- a) statslige, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer eller sammenslutninger bestående af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere offentligretlige organer

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

- b) offentlige virksomheder, jf. denne artikel, stk. 4

- c) andre enheder end dem i dette stykkes litra a) og b), men som råder over særlige eller eksklusive rettigheder, der er meddelt med henblik på udførelsen af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag II.

2. Enheder, der er givet særlige eller eksklusive rettigheder ved en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor overdragelsen af disse rettigheder var baseret på objektive kriterier, ikke »ordregivende enheder«, som omhandlet i stk. 1, litra c). Sådanne procedurer omfatter

- a) udbudsprocedurer med forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁾ og direktiv 2014/25/EU, direktiv 2009/81/EF eller nærværende direktiv

- b) procedurer i overensstemmelse med andre EU-retsakter angivet i bilag III, som sikrer tilstrækkelig forudgående gennemsigtighed ved tildeling af tilladelser på grundlag af objektive kriterier.

3. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 48 vedrørende ændring af fortegnelsen over EU-retsakter i bilag III, når sådanne ændringer er nødvendige på grund af ophævelse eller ændring af sådanne retsakter eller på grund af vedtagelsen af nye retsakter.

4. Ved »offentlig virksomhed« forstås enhver virksomhed, som de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte kan have bestemmende indflydelse på som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler.

De ordregivende myndigheder antages at have bestemmende indflydelse i følgende tilfælde, når de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte:

- a) besidder majoriteten af virksomhedens ansvarlige kapital
- b) råder over flertallet af de stemmer, som er knyttet til de kapitalandele, virksomheden har udstedt
- c) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (se side 65 i denne EUT).

Artikel 8

Tærskler og metoder til beregning af den anslåede koncessionsværdi

1. Dette direktiv finder anvendelse på koncessioner, hvis værdi er mindst 5 186 000 EUR.

2. Værdien af en koncession er koncessionshaverens samlede omsætning i kontraktens løbetid, eksklusiv moms, som anslået af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, som vederlag for bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, herunder varer, der skal leveres i forbindelse med udførelsen af koncessionen.

Den anslåede værdi skal være gældende på tidspunktet for afsendelsen af koncessionsbekendtgørelsen eller, såfremt der ikke kræves en sådan bekendtgørelse, på det tidspunkt, hvor den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed indleder koncessionstildelingsproceduren, f.eks. ved, hvor det er hensigtsmæssigt, at tage kontakt til økonomiske aktører med henblik på koncessionen.

Med henblik på anvendelsen af stk. 1, hvis værdien af koncessionen på tidspunktet for tildelingen er mere end 20 % højere end dens anslåede værdi, er den anslåede værdi koncessionens værdi på tidspunktet for tildelingen.

3. Koncessionens anslåede værdi beregnes efter en objektiv metode, der beskrives nærmere i koncessionsdokumenterne. Ved beregningen af koncessionens anslåede værdi, skal de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder i givet fald navnlig tage hensyn til

- a) værdien af enhver form for optioner og eventuelle forlængelser af koncessionens varighed
- b) indtægter fra betaling af gebyrer og bøder fra brugerne af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne ud over dem, der opkræves på vegne af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed
- c) betalinger eller finansielle fordele i enhver form, der foretages af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed eller af en anden offentlig myndighed til koncessionshaveren, herunder kompensation for opfyldelse af en offentlig serviceforpligtelse og offentlige investeringstilskud
- d) værdien af bevillinger eller andre finansielle fordele i enhver form fra tredjemand for udførelsen af koncessionen
- e) indtægter fra salg af aktiver, der er en del af koncessionen

f) værdien af alle de varer og tjenesteydelser, der stilles til rådighed for koncessionshaveren af de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder, forudsat de er nødvendige for udførelsen af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne

g) præmier eller betalinger til ansøgere eller tilbudsgivere.

4. Metoden til beregning af en koncessions anslåede værdi må ikke vælges med det formål at udelukke den fra dette direktivs anvendelsesområde. En koncession må ikke opdeles med henblik på at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde, medmindre det er objektivt begrundet.

5. Når foreslåede arbejder eller tjenesteydelser kan medføre, at koncessioner tildeles i form af separate delkontrakter, tages der hensyn til den samlede anslåede værdi af alle delkontrakterne.

6. Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i denne artikel, finder direktivet anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

Artikel 9

Revision af tærsklen

1. Hvert andet år fra den 30. juni 2013 kontrollerer Kommissionen, at den i artikel 8, stk. 1, fastsatte tærskel svarer til den tærskel, der er fastsat i Verdenshandelsorganisationens GPA-aftale om offentlige udbud («GPA-aftalen») i forbindelse med bygge- og anlægskoncessioner, og reviderer den om nødvendigt i overensstemmelse med nærværende artikel.

Kommissionen beregner i overensstemmelse med beregningsmetoden i GPA-aftalen tærsklen på grundlag af euroens gennemsnitlige dagskurs udtrykt i særlige trækingsrettigheder (SDR) i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for revisionen med virkning fra den 1. januar. Den således reviderede tærskel afrundes om nødvendigt ned til nærmeste tusinde euro for at sikre overholdelsen af den tærskel, der er fastsat i GPA-aftalen, og som er udtrykt i SDR.

2. Kommissionen fastsætter hvert andet år fra den 1. januar 2014 værdierne i den nationale valuta for medlemsstater, der ikke har euroen som valuta af de tærskler, der er nævnt i artikel 8, stk. 1, som er revideret i kraft af stk. 1 i nærværende artikel.

Fastsættelsen af sådanne værdier baseres i henhold til beregningsmetoden i GPA-aftalen om offentlige udbud på disse valutaers gennemsnitlige dagskurs, der svarer til den gældende tærskel i forhold til euroen i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for revisionen med virkning fra den 1. januar.

3. Kommissionen offentliggør den reviderede tærskel, der er omhandlet i stk. 1, modværdien af tærskelbeløbet i national valuta, jf. stk. 2, første afsnit, og den værdi, der er fastsat i overensstemmelse med stk. 2, andet afsnit, i *Den Europæiske Unions Tidende* ved begyndelsen af den november måned, der følger efter revisionen.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 48 for at tilpasse den metode, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, til enhver ændring af den metode, der er fastsat i GPA-aftalen, med henblik på at revidere tærsklerne i artikel 8, stk. 1, og fastsætte de tilsvarende værdier i den nationale valuta for medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, som nævnt i stk. 2 i nærværende artikel.

Kommissionen tillægges også beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 48 med henblik på at revidere tærsklerne i artikel 8, stk. 1, i henhold til denne artikels stk. 1.

5. Hvis det er nødvendigt at revidere tærsklen, og når tidspres forhindrer anvendelsen af den i artikel 48 fastsatte procedure, og det derfor er påkrævet af særligt hastende årsager, anvendes proceduren i artikel 49 på delegerede retsakter vedtaget i henhold til stk. 4, andet afsnit, i nærværende artikel.

Afdeling II

Undtagelser

Artikel 10

Undtagelser for koncessioner tildelt af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner, der tildeles en ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), eller en sammenslutning heraf på grundlag af en eksklusiv rettighed.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner, der tildeles en økonomisk aktør på grundlag af en eksklusiv rettighed, som er tildelt i overensstemmelse med TEUF og EU-retsakter, der fastsætter fælles regler om markedsadgang i forbindelse med aktiviteterne i bilag II.

2. Uanset andet afsnit i nærværende artikels stk. 1, finder artikel 32 anvendelse, hvis den sektorspecifikke EU-ret i nævnte afsnit ikke fastsætter sektorspecifikke krav om gennemsigtighed.

Hvis en medlemsstat tildeler en eksklusiv rettighed til en økonomisk aktør til udøvelsen af en af aktiviteterne i bilag II,

underretter den Kommissionen herom inden for en måned efter tildelingen af denne eksklusive rettighed.

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, som vedrører lufttrafik tjenester på grundlag af en licens efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 ⁽¹⁾, eller på koncessioner, som vedrører offentlig personbefordring efter forordning (EF) nr. 1370/2007.

4. Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre procedurer end dem, der er fastsat i dette direktiv, og som er fastsat:

a) i et juridisk instrument, hvorved der skabes internationale retslige forpligtelser, såsom en international aftale indgået i overensstemmelse med TEUF mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelande eller underafdelinger heraf om levering af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt

b) af en international organisation.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed tildeler i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansieringsinstitution, hvis de pågældende koncessioner fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution. I tilfælde af koncessioner, der for størstedelens vedkommende samfinansieres af en international organisation eller en international finansieringsinstitution, aftaler parterne relevante udbudsprocedurer.

Medlemsstaterne meddeler alle juridiske instrumenter, der er nævnt i nærværende stykkes første afsnit, litra a), til Kommissionen, som kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er omhandlet i artikel 50.

Dette stykke finder ikke anvendelse på koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet som omhandlet i direktiv 2009/81/EF.

5. Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet, som omhandlet i direktiv 2009/81/EF, som er omfattet af:

a) særlige procedureregler i henhold til en international aftale eller overenskomst mellem en eller flere medlemsstater og et eller flere tredjelande

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafik tjenester i Fællesskabet (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3).

b) særlige procedureregler i henhold til en international aftale eller overenskomst i forbindelse med troppestationering, og når aftalen vedrører virksomheder i en medlemsstat eller i et tredjeland

c) særlige procedureregler for en international organisation, der indkøber til sine formål, eller til koncessioner, som en medlemsstat skal tildele i overensstemmelse med de nævnte regler.

6. Dette direktiv finder anvendelse på tildeling af koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet, jf. direktiv 2009/81/EF, med undtagelse af følgende:

a) koncessioner, i forbindelse med hvilke anvendelsen af dette direktivs bestemmelser ville indebære, at en medlemsstat skulle meddele oplysninger, hvis videregivelse den anser for værende i strid med sine væsentlige sikkerhedsinteresser, eller koncessioner hvor udbuddet og udførelsen af koncessionen er erklæret hemmelige eller skal ledsages af særlige sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med gældende love og administrative bestemmelser i en medlemsstat, forudsat at medlemsstaten har fastslået, at de pågældende væsentlige interesser ikke kan garanteres gennem mindre indgribende foranstaltninger, så som omhandlet i stk. 7

b) koncessioner, der tildeles inden for rammerne af et samarbejdsprogram som omtalt i artikel 13, litra c), i direktiv 2009/81/EF

c) koncessioner, der tildeles af en regering til en anden regering vedrørende bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, som er direkte forbundet med militærudstyr eller følsomt udstyr, eller bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der specifikt anvendes til militære formål, eller følsomme bygge- og anlægsarbejder og følsomme tjenesteydelser

d) koncessioner, der indgås i tredjelande, og som gennemføres, når der stationeres styrker uden for Unionens område, hvor de operationelle behov kræver, at disse koncessioner indgås med økonomiske aktører i det område, hvor operationerne finder sted, og

e) koncessioner, der på anden måde er undtaget i henhold til dette direktiv.

7. Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, der ikke på anden vis er undtaget i henhold til stk. 6, i det omfang beskyttelsen af en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan sikres ved mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. ved at der pålægges krav om beskyttelse af fortroligheden af

informationer, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed stiller til rådighed i en koncessionstildelingsprocedure som fastsat i dette direktiv.

8. Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner om

a) erhvervelse eller leje — uanset finansieringsform — af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom eller vedrørende rettigheder hertil

b) anskaffelse, udvikling, produktion eller samproduktion af programmateriale, der er beregnet til audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet, og som tildeles af udbydere af audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet, eller koncessioner om sendetid eller programudbud, der tildeles udbydere af audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet. I dette litra har henholdsvis »audiovisuelle medietjenester« og »medietjenesteudbydere« samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra a), og artikel 1, stk. 1, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU ⁽¹⁾. »Program« har samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra b), i nævnte direktiv, men omfatter også radioprogrammer og radioprogrammaterialer. I forbindelse med denne bestemmelse har »programmateriale« endvidere samme betydning som »program«.

c) voldgifts- og mæglingstjenesteydelser

d) om følgende juridiske tjenesteydelser:

i) juridisk repræsentation af en klient ved en advokat som omhandlet i artikel 1 i Rådets direktiv 77/249/EØF ⁽²⁾ i forbindelse med:

— voldgift eller mægling, der finder sted i en medlemsstat, eller ved en international voldgifts- eller mæglingsinstans, eller

— retssager ved domstole, retter eller offentlige myndigheder i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved internationale domstole, retter eller institutioner

ii) juridisk rådgivning ydet som forberedelse af enhver af de sager, der er omhandlet i nr. i) i dette litra, eller hvor der er en konkret indikation af høj sandsynlighed for, at det spørgsmål, som rådgivningen vedrører, vil blive genstand for en sådan sag, forudsat at rådgivningen gives af en advokat som omhandlet i artikel 1 i direktiv 77/249/EØF

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

⁽²⁾ Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 78 af 26.3.1977, s. 17).

- iii) dokumentcertificerings- og autentificeringstjenester, der skal ydes af notarer
  - iv) juridiske tjenesteydelser, der ydes af formueforvaltere eller udpegede værger, eller andre juridiske tjenesteydelser, der ydes af personer udpeget af en domstol eller en ret i den pågældende medlemsstat, eller som er udpeget ved lov til at udføre særlige opgaver i forbindelse med tilsynet med sådanne domstole eller retter
  - v) andre juridiske tjenesteydelser, der i den pågældende medlemsstat er forbundet med udøvelsen af offentlig myndighed, selv om den kun er lejlighedsvis
- e) finansielle tjenesteydelser i forbindelse med udstedelse, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF ⁽¹⁾, centralbankers tjenesteydelser og operationer, der udføres med den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme
- f) lån, uanset om de ydes i forbindelse med udstedelse, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter
- g) civilforsvar, beredskabstjenester og tjenester til forebyggelse af farer, som ydes af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, og som er omfattet af CPV-koderne: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 og 85143000-3 undtagen patienttransportambulancetjenester;
- h) politiske kampagnetjenester, der er omfattet af CPV-koderne 79341400-0, 92111230-3 og 92111240-6, når de tildeles af et politisk parti i forbindelse med en valgkampagne.

9. Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner for lotteritjenester, der er omfattet af CPV-kode 92351100-7 tildelt af en medlemsstat til en økonomisk aktør på grundlag af en eksklusiv rettighed. I forbindelse med dette stykke dækker begrebet eksklusiv rettighed ikke de rettigheder, der henvises til i artikel 7, stk. 2, i dette direktiv.

Tildeling af den eksklusive rettighed er betinget af offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).

10. Dette direktiv gælder ikke for koncessioner, som ordregivende enheder tildeler med henblik på udøvelse af deres aktiviteter i et tredjeland under omstændigheder, som ikke indebærer fysisk udnyttelse af et net eller geografisk område i Unionen.

Artikel 11

Særlige undtagelser inden for elektronisk kommunikation

Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, som hovedsagelig har til formål at sætte de ordregivende myndigheder i stand til at stille et offentligt kommunikationsnet til rådighed eller drive et sådant net eller til at levere en eller flere elektroniske kommunikationstjenesteydelser til offentligheden.

I denne artikel har »offentligt kommunikationsnet« og »elektronisk kommunikationstjenesteydelse« samme betydning som i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF ⁽²⁾.

Artikel 12

Særlige undtagelser på vandområdet

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner om
  - a) tilrådighedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af drikkevand
  - b) forsyning af disse net med drikkevand.
2. Dette direktiv finder endvidere ikke anvendelse på koncessioner, der vedrører en af eller begge følgende, når de er forbundet med en aktivitet, der er omhandlet i stk. 1:
  - a) vandbygningsprojekter, kunstvanding eller dræning, forudsat at den mængde vand, der er bestemt til drikkevandsforsyning, udgør mere end 20 % af den samlede mængde vand, der stilles til rådighed ved hjælp af de nævnte projekter eller kunstvandings- og dræningsanlæg, eller
  - b) bortledning eller rensning af spildevand.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33).

Artikel 13

Koncessioner, der tildeles en tilknyttet virksomhed

1. I denne artikel forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed, hvis årsregnskaber er konsolideret med den ordregivende enheds årsregnskaber i overensstemmelse med kravene i direktiv 2013/34/EU.
2. I forbindelse med enheder, der ikke er omfattet af direktiv 2013/34/EU, forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed,
  - a) som den ordregivende enhed direkte eller indirekte kan udøve bestemmende indflydelse på
  - b) som kan udøve bestemmende indflydelse på den ordregivende enhed, eller
  - c) som sammen med den ordregivende enhed er underkastet en anden virksomheds bestemmende indflydelse som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler.

Med henblik på denne artikel har begrebet »bestemmende indflydelse« samme betydning som i artikel 7, stk. 4.

3. Hvis betingelserne i nærværende artikels stk. 4 er opfyldt, finder dette direktiv uanset artikel 17 ikke anvendelse på koncessioner, der tildeles
  - a) af en ordregivende enhed til en tilknyttet virksomhed, eller
  - b) af et joint venture udelukkende bestående af flere ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de i bilag II omhandlede aktiviteter, til en virksomhed, der er tilknyttet en af disse ordregivende enheder.
4. Stk. 3 finder anvendelse på
  - a) tjenesteydelseskoncessioner, hvis mindst 80 % af den samlede gennemsnitlige omsætning, som den tilknyttede virksomhed har haft i løbet af de seneste tre år, hvis man tager de samlede tjenesteydelser, som denne virksomhed har leveret, i betragtning, hidrører fra leveringen af tjenesteydelser til den kontraherende enhed eller andre virksomheder, den er tilknyttet
  - b) bygge- og anlægskoncessioner, hvis mindst 80 % af den samlede gennemsnitlige omsætning, som den tilknyttede

virksomhed har haft i løbet af de seneste tre år, hvis man tager de samlede bygge- og anlægsarbejder, som denne virksomhed har leveret, i betragtning, hidrører fra leveringen af bygge- og anlægsarbejder til den kontraherende enhed eller andre virksomheder, den er tilknyttet.

5. Foreligger omsætningen ikke for de tre seneste regnskabsår på grund af det tidspunkt, hvor den tilknyttede virksomhed blev etableret eller påbegyndte sin aktivitet, er det tilstrækkeligt, at denne virksomhed sandsynliggør, at den i stk. 4, litra a) eller b), nævnte omsætning kan realiseres, især i form af fremskrivning af aktiviteter.

6. Når de samme eller lignende tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder udføres af mere end én virksomhed tilknyttet den ordregivende enhed, som de udgør en økonomisk koncern med, beregnes procentsatserne, jf. stk. 4, under hensyntagen til den samlede omsætning af henholdsvis tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder i de tilknyttede virksomheder.

Artikel 14

Koncessioner, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture

Uanset artikel 17 gælder det, at hvis et joint venture er oprettet for at udføre den pågældende aktivitet i en periode på mindst tre år, og hvis det fastsættes i det instrument, der opretter et joint venture, at de implicerede ordregivende enheder vil indgå heri i mindst den samme periode, finder dette direktiv ikke anvendelse på koncessioner, som

- a) et joint venture, der udelukkende består af flere ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de i bilag II omhandlede aktiviteter, tildeler en af de deltagende ordregivende enheder, eller
- b) en ordregivende enhed tildeler et sådant joint venture, som den er en del af.

Artikel 15

Ordregivende enheders meddelelse af oplysninger

Ordregivende enheder meddeler efter anmodning Kommissionen følgende oplysninger med henblik på anvendelsen af artikel 13, stk. 2 og 3, og artikel 14:

- a) de involverede virksomheders eller joint ventures' navn
- b) de pågældende koncessioners art og værdi

- c) alle oplysninger, som Kommissionen finder nødvendige for at godtgøre, at forholdet mellem den virksomhed eller det joint venture, som koncessionerne tildeles, og den ordregivende enhed opfylder kravene i artikel 13 eller 14.

Artikel 16

Udelukkelse af aktiviteter, som er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår

Dette direktiv finder ikke anvendelse på koncessioner, som tildeles af ordregivende enheder, hvis det i henhold til artikel 35 i direktiv 2014/25/EU er fastlagt, at aktiviteten er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår i den medlemsstat, hvor koncessionen skal gennemføres, jf. artikel 34 i nævnte direktiv.

Artikel 17

Koncessioner mellem enheder i den offentlige sektor

1. En koncession, som en ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), tildeler en anden privatretlig eller offentligretlig juridisk person, falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, når alle de følgende betingelser alle er opfyldt:

- a) den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed underkaster den pågældende juridiske person en kontrol, der svarer til den kontrol, den udøver over sine egne tjenestegrene, og
- b) mere end 80 % af aktiviteterne i den kontrollerede juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af opgaver, den har fået betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, og
- c) der er ikke nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

En ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), anses for at udøve en kontrol over en juridisk person, der svarer til den kontrol, den udøver over sine egne tjenestegrene, som omhandlet i nærværende stykkes første afsnit, litra a), hvis den udøver en bestemmende indflydelse på både strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person. Denne kontrol kan også foretages af en anden juridisk person, der selv kontrolleres på samme måde af den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed.

2. Stk. 1 gælder også, når en kontrolleret juridisk person, som er en ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), tildeler en koncession til sin kontrollerende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller en anden juridisk person, der kontrolleres af den samme ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, såfremt der ikke er nogen direkte privat kapitalandel i den juridiske person, koncessionen tildeles, med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet ved nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

3. En ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), der ikke udøver kontrol over en privatretlig eller offentligretlig juridisk person som omhandlet i nærværende artikels stk. 1, kan alligevel tildele en koncession til den pågældende juridiske person uden at anvende dette direktiv, når alle de følgende betingelser er opfyldt:

- a) den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), udøver sammen med andre ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder en kontrol over den juridiske person, der svarer til den kontrol, de udøver over deres egne tjenestegrene
- b) mere end 80 % af aktiviteterne i den juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af opgaver, den har fået betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den samme ordregivende myndighed eller ordregivende enhed, og
- c) der er ikke nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

I henhold til dette stykkes første afsnit, litra a), anses ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), for sammen at udøve fælles kontrol over en juridisk person, når alle de følgende betingelser er opfyldt:

- i) den kontrollerede juridiske persons beslutningstagende organer sammensættes af repræsentanter fra alle deltagende ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder. De enkelte repræsentanter kan repræsentere flere eller alle deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder

ii) de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder kan i fællesskab udøve bestemmende indflydelse på de strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person, og

iii) den kontrollerede juridiske person varetager ikke en interesse, der er i modstrid med de kontrollerende ordregivende myndigheders eller ordregivende enheders interesser.

4. En aftale, der udelukkende er indgået mellem to eller flere ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, jf. artikel 7, stk. 1, litra a), falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, når alle de følgende betingelser er opfyldt:

a) kontrakten etablerer eller gennemfører et samarbejde mellem de deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder med det formål at sikre, at de offentlige tjenester, som de skal udøve, leveres med henblik på at opfylde mål, som de er fælles om

b) gennemførelsen af dette samarbejde er udelukkende underlagt hensyn med relation til offentlighedens interesser, og

c) de deltagende ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder udfører på det åbne marked mindre end 20 % af de aktiviteter, der berøres af samarbejdet.

5. Ved fastsættelsen af procentdelen for aktiviteterne nævnt i stk. 1, første afsnit, litra b), stk. 3, første afsnit, litra b), og stk. 4, litra c), tages der hensyn til den gennemsnitlige samlede omsætning eller et hensigtsmæssigt alternativt aktivitetsbaseret mål såsom omkostninger, som den pågældende juridiske person, ordregivende myndighed eller ordregivende enhed som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), har haft for så vidt angår tjenester, varer og bygge- og anlægsarbejder i de tre år forud for koncessionstildelingen.

Når omsætningen, eller alternative aktivitetsbaserede mål såsom omkostninger, på grund af det tidspunkt, på hvilken den pågældende juridiske person, ordregivende myndighed eller ordregivende enhed blev etableret eller påbegyndte sine aktiviteter, eller på grund af, at dennes aktiviteter er blevet omorganiseret, enten ikke foreligger for de forudgående tre år eller ikke længere er relevant, er det tilstrækkeligt at påvise, at målingen af aktiviteten er troværdig, især i form af fremskrivning af forretningsplaner.

Afdeling III

Almindelige bestemmelser

Artikel 18

Koncessionens varighed

1. Koncessioner har en begrænset varighed. Denne varighed vurderes af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed ud fra de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som skal udføres.

2. For koncessioner, der varer mere end fem år, må koncessionens maksimale varighed ikke overstige den tid, der anslås at være nødvendig, for at koncessionshaveren kan tjene de foretagne investeringer i driften af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne ind igen sammen med et afkast på den investerede kapital, idet der tages hensyn til, hvilke investeringer der kræves, for at opnå de specifikke kontraktuelle mål.

De investeringer, der tages hensyn til med henblik på udregningen, omfatter både de oprindelige investeringer og eventuelt yderligere investeringer under koncessionens levetid.

Artikel 19

Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Koncessioner vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser, der er anført i bilag IV, og som er omfattet af dette direktiv, er kun underlagt forpligtelsen i artikel 31, stk. 3, artikel 32, 46 og 47.

Artikel 20

Blandede kontrakter

1. Koncessioner, der både vedrører bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, tildeles i henhold til de bestemmelser, der gælder for den type koncessioner, der kendetegner den pågældende kontrakts hovedformål.

I forbindelse med blandede koncessioner, der delvis består af sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser, som omhandlet i bilag IV, og delvis andre tjenesteydelser, fastsættes hovedformålet på grundlag af hvilke af de anslåede værdier for de pågældende tjenesteydelser eller varer, der er højest.

2. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, finder stk. 3 og 4 anvendelse. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, finder stk. 5 anvendelse.

Hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder artikel 21 i nærværende direktiv anvendelse.

I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, og hvor en af disse aktiviteter er omfattet enten af bilag II i dette direktiv eller af direktiv 2014/25/EU, fastlægges de gældende bestemmelser i overensstemmelse med henholdsvis artikel 22 i dette direktiv og artikel 6 i direktiv 2014/25/EU.

3. I forbindelse med kontrakter, der både vedrører elementer, der er omfattet af dette direktiv, og andre elementer, kan de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele. Når de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder dette direktiv, medmindre andet bestemmes i stk. 4 i nærværende artikel eller i artikel 21, anvendelse for den deraf følgende blandede kontrakt, uanset værdien af de dele, der ellers ville falde ind under en anden retlig ordning, og uanset hvilken retlig ordning disse dele ellers ville have været underlagt.

4. I forbindelse med blandede kontrakter, der både indeholder elementer af koncessioner og elementer af offentlige kontrakter omfattet af direktiv 2014/24/EU eller kontrakter dækket af direktiv 2014/25/EU, tildeles den blandede kontrakt i overensstemmelse med henholdsvis direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU.

5. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, afgøres det, hvilken retlig ordning der skal anvendes, ud fra hvad der er hovedformålet med den pågældende kontrakt.

I forbindelse med sådanne kontrakter, der både omfatter elementer af en tjenesteydelseskoncession og en vareindkøbskontrakt, fastsættes hovedformålet på grundlag af, hvilke af de anslåede værdier for de pågældende tjenesteydelser eller varer, der er højest.

Artikel 21

Blandede indkøbskontrakter, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. I forbindelse med blandede kontrakter, der vedrører elementer af en koncession, der er omfattet af dette direktiv samt udbud eller andre elementer, der er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder denne artikel anvendelse.

I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, og hvor en af disse aktiviteter er omfattet enten af bilag II i dette direktiv eller af direktiv 2014/25/EU, og en anden aktivitet er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, fastlægges de

gældende bestemmelser i overensstemmelse med henholdsvis artikel 23 i dette direktiv og artikel 26 i direktiv 2014/25/EU.

2. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, kan de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt.

Når de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder følgende kriterier anvendelse til bestemmelse af, hvilken retlig ordning der skal gælde:

a) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF, eller forskellige dele er omfattet henholdsvis af artikel 346 i TEUF og af direktiv 2009/81/EF, kan kontrakten tildeles uden at dette direktiv anvendes, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde

b) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af direktiv 2009/81/EF, kan kontrakten tildeles i overensstemmelse med dette direktiv eller i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde.

Afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt må dog ikke træffes med det formål at sikre, at kontrakter ikke omfattes af enten nærværende direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

3. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, hvis den omfatter elementer, som artikel 346 i TEUF gælder for. I modsat fald kan den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed beslutte, at kontrakten tildeles i overensstemmelse med dette direktiv eller i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF.

Artikel 22

Kontrakter, der omfatter aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, og andre aktiviteter

1. Uanset artikel 20, kan ordregivende enheder i forbindelse med kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller at tildele en enkelt kontrakt. Hvis de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter, træffes afgørelsen om, hvilke regler der skal anvendes på hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Uanset artikel 20 finder nærværende artikels stk. 2 og 3 anvendelse, hvis ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt. Hvis en af de berørte aktiviteter er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder artikel 23 i nærværende direktiv dog anvendelse.

Valget mellem at tildele en enkelt kontrakt eller at tildele flere særskilte kontrakter må ikke foretages med det formål at udelukke kontrakten eller kontrakterne fra anvendelsesområdet for dette direktiv eller i givet fald fra anvendelsesområdet for direktiv 2014/24/EU eller 2014/25/EU.

2. En kontrakt, der indgås med henblik på udøvelse af flere aktiviteter, er underlagt reglerne for den aktivitet, der udgør kontraktens hovedgenstand.

3. I forbindelse med kontrakter, hvor det ikke er muligt objektivt at afgøre, hvilken aktivitet der udgør kontraktens hovedgenstand, fastsættes de anvendelige bestemmelser i overensstemmelse med følgende:

- a) Koncessionen tildeles i overensstemmelse med de bestemmelser i dette direktiv, der gælder for koncessioner tildelt af ordregivende myndigheder, hvis en af de aktiviteter, der er genstand for kontrakten, er omfattet af de bestemmelser i dette direktiv, der finder anvendelse på koncessioner tildelt af ordregivende myndigheder, og den anden aktivitet er omfattet af de bestemmelser i dette direktiv, der finder anvendelse på koncessioner, der tildeles af ordregivende enheder.
- b) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU, hvis en af de aktiviteter, som kontrakten vedrører, er omfattet af dette direktiv, og den anden aktivitet er omfattet af direktiv 2014/24/EU.
- c) Kontrakten tildeles i henhold til dette direktiv, hvis en af de aktiviteter, som kontrakten vedrører, er omfattet af dette direktiv, og den anden aktivitet hverken er omfattet af dette direktiv, direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU.

Artikel 23

Koncessioner, der både omfatter aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, og aktiviteter på forsvars- eller sikkerhedsområdet

1. I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller tildele en enkelt kontrakt. Når ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Uanset artikel 21 finder nærværende artikels stk. 2 anvendelse, når ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt.

Valget mellem at indgå en enkelt kontrakt eller at indgå flere særskilte kontrakter må imidlertid ikke foretages med det formål, at kontrakten eller kontrakterne ikke omfattes af anvendelsesområdet for enten dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

2. I forbindelse med kontrakter, der vedrører en aktivitet, som er omfattet af dette direktiv, og en anden aktivitet, der er

a) omfattet af artikel 346 i TEUF eller

b) omfattet af direktiv 2009/81/EF

kan den ordregivende enhed

i) tildele en kontrakt uden at anvende dette direktiv i de i litra a) nævnte tilfælde, eller

ii) tildele en kontrakt enten i overensstemmelse med dette direktiv eller i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF i de tilfælde, der er fastlagt i litra b). Nærværende stykkes første afsnit berører ikke de tærskler og udelukkelse, der er fastsat i direktiv 2009/81/EF.

Kontrakter omhandlet i litra b), der desuden omfatter udbud eller andre elementer, der er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan tildeles uden anvendelse af dette direktiv.

For at kunne anvende dette stykke forudsættes det imidlertid, at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med det formål at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv.

Afdeling IV

Særlige situationer

Artikel 24

Koncessioner, der er omfattet af forbehold

Medlemsstaterne kan lade retten til at deltage i koncessionstilDELINGSprocedurer være forbeholdt beskyttede værksteder og økonomiske aktører, hvis vigtigste mål er social og faglig integration af handicappede eller dårligt stillede personer, eller beslutte, at sådanne koncessioner skal udføres i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse, forudsat at mindst 30 % af arbejdstagerne i de pågældende beskyttede værksteder, hos de pågældende økonomiske aktører eller i de pågældende programmer er handicappede eller dårligt stillede arbejdstagere. Koncessionsbekendtgørelsen, eller i tilfælde af tjenesteydelseskoncessioner som defineret i artikel 19 forhåndsmeddelelsen, skal henvisne til denne artikel.

Artikel 25

Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling

Dette direktiv finder kun anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner om forskning og udvikling, i det omfang de er omfattet af CPV-koderne 73000000-2 til 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 og 73430000-5, og såfremt følgende to betingelser begge er opfyldt:

- a) udbyttet tilhører udelukkende den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed til brug for egen virksomhed, og
- b) tjenesteydelsen betales i fuldt omfang af den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed.

KAPITEL II

Principper

Artikel 26

Økonomiske aktører

1. Økonomiske aktører, der i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, har ret til at levere den pågældende ydelse, kan ikke afvises alene med den begrundelse, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor kontrakten tildeles, kunne kræves, at de skal være enten en fysisk eller en juridisk person.

Det kan af juridiske personer forlanges, at de i tilbuddet eller i ansøgningen opgiver navn og relevante faglige kvalifikationer for de af deres medarbejdere, der vil være ansvarlige for gennemførelsen af den pågældende kontrakt.

2. Sæmmenslutninger af økonomiske aktører, herunder midlertidige sæmmenslutninger, kan deltage i koncessionstildelingsprocedurer. De ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder må ikke kræve, at de skal have en bestemt retlig form, for at de kan afgive et tilbud eller ansøge om deltagelse.

Om nødvendigt kan ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder i udbudsdokumenterne præcisere, hvordan sæmmenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kravene med hensyn til økonomisk og finansiel formåen eller teknisk og faglig formåen, jf. artikel 38, forudsat at dette er objektivt begrundet og forholdsmæssigt. Medlemsstaterne kan indføre standardbetingelser for, hvordan sæmmenslutninger af økonomiske operatører skal opfylde disse krav. Enhver betingelse for sådanne sæmmenslutninger af økonomiske operatørers

udførelse af en koncession, der er forskellig fra dem, der pålægges individuelle deltagere, skal også være objektivt begrundet og være forholdsmæssig.

3. Uanset stk. 2, kan ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder kræve, at sæmmenslutninger af økonomiske aktører antager en bestemt retlig form, når de har fået tildelt kontrakten, i det omfang en sådan ændring er nødvendig for at sikre en tilfredsstillende opfyldelse af kontrakten.

Artikel 27

Nomenklaturer

1. Alle referencer til nomenklaturer i forbindelse med tildeling af koncessioner er baseret på »det fælles glossar for offentlige kontrakter« (CPV) som vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002⁽¹⁾.

2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 48 for at tilpasse de CPV-koder, der er omhandlet i dette direktiv, når ændringer i CPV-nomenklaturen skal afspejles i dette direktiv, og de ikke medfører nogen ændring af direktivets anvendelsesområde.

Artikel 28

Fortrolighed

1. Medmindre andet er fastsat i dette direktiv eller i den nationale lovgivning, som den ordregivende myndighed er omfattet af, især lovgivning om adgang til oplysninger, og med forbehold af forpligtelserne om offentliggørelse af oplysninger om indgåede koncessionskontrakter og bekendtgørelse om og meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere, som er omhandlet i artikel 32 og 40, må den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed ikke offentliggøre oplysninger, som de økonomiske aktører har fremsendt, og som de har betegnet som fortrolige, herunder men ikke begrænset til tekniske hemmeligheder, forretningshemmeligheder og fortrolige aspekter af tilbud.

Denne artikel forhindrer ikke offentliggørelse af ikkefortrolige dele af kontrakter, der er indgået, herunder af alle efterfølgende ændringer.

2. Den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed kan pålægge økonomiske aktører krav om beskyttelse af oplysninger af fortrolig karakter, som den stiller til rådighed under hele koncessionstildelingsproceduren.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002 af 5. november 2002 om det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) (EFT L 340 af 16.12.2002, s. 1).

Artikel 29

Regler for kommunikation

1. Undtagen hvor anvendelsen af elektroniske midler er obligatorisk i henhold til artikel 33, stk. 2, og artikel 34, kan medlemsstaterne eller de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vælge en eller flere af følgende kommunikationsmidler til al kommunikation og informationsudveksling:

- a) elektroniske midler
- b) post eller fax
- c) mundtlig kommunikation, herunder telefon, i forbindelse med andre kommunikationer end de væsentlige elementer i en koncessionstildelingsprocedure, og såfremt indholdet af den mundtlige kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad på et varigt medium
- d) personlig aflevering med kvittering for modtagelsen.

Medlemsstaterne kan gøre brugen af elektroniske kommunikationsmidler obligatorisk ud over de forpligtelser, som er fastsat i artikel 33, stk. 2, og artikel 34 for koncessioner.

2. Det valgte kommunikationsmiddel skal være alment tilgængeligt og ikkediskriminerende og må ikke begrænse de økonomiske aktørers adgang til koncessionstildelingsproceduren. De værktøjer og anordninger, der bruges til elektronisk kommunikation, og deres tekniske karakteristika skal være kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for informations- og kommunikationsteknologi.

I forbindelse med al kommunikation, informationsudveksling og informationslagring sørger de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder for, at dataintegriteten og fortroligheden af ansøgningerne og tilbuddene beskyttes. De undersøger først indholdet af ansøgningerne og tilbuddene, når fristen for indgivelse heraf er udløbet.

AFSNIT II

REGLER FOR TILDELING AF KONCESSIONER:**GENERELLE PRINCIPPER, GENNEMSIGTIGHED OG
PROCEDUREMÆSSIGE GARANTIER**

KAPITEL I

Generelle principper

Artikel 30

Generelle principper

1. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan frit organisere den procedure, der fører til valget af koncessionshaver, med forbehold af overholdelse af dette direktiv.

2. Udformningen af koncessionstildelingsproceduren skal være i overensstemmelse med principperne i artikel 3. Navnlig må den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed under koncessionstildelingsproceduren ikke forelægge oplysninger på en måde, der er udtryk for forskelsbehandling, og som kan stille nogle ansøgere eller tilbudsgivere bedre end andre.

3. Medlemsstaterne træffer passende forholdsregler for at sikre, at økonomiske aktører i forbindelse med gennemførelsen af kontrakter overholder gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsretlige lovbestemmelser, der er nævnt i bilag X.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 48 om ændring af listen i bilag X, når sådanne ændringer er nødvendige for at tilføje nye internationale aftaler, der er blevet ratificeret af alle medlemsstater, eller når de omhandlede eksisterende internationale aftaler ikke længere er ratificeret af alle medlemsstater eller på anden måde er ændret, f.eks. med hensyn til deres anvendelsesområde, indhold eller benævnelse.

Artikel 31

Koncessionsbekendtgørelser

1. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, der ønsker at tildele en koncession, tilkendegiver deres hensigt herom ved en koncessionsbekendtgørelse.

2. Koncessionsbekendtgørelser skal indeholde de i bilag V omhandlede oplysninger og eventuelle andre oplysninger, som den ordregivende myndighed henholdsvis ordregiveren måtte finde hensigtsmæssige i henhold til standardformularerne.

3. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, som ønsker at tildele en koncession vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser opført i bilag IV, tilkendergiver deres hensigt herom gennem offentliggørelsen af en forhåndsmeddelelse. Bekendtgørelserne indeholder de oplysninger, der er angivet i bilag IV.

4. Uanset stk. 1 er ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ikke forpligtet til at offentliggøre en koncessionsbekendtgørelse, når bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør af en af følgende årsager:

- a) formålet med udbuddet er skabelse eller erhvervelse af et unikt kunstværk eller en unik kunstnerisk optræden
- b) manglende konkurrence af tekniske årsager
- c) tilstedeværelsen af en eksklusiv rettighed
- d) beskyttelse af andre intellektuelle ejendomsrettigheder og eksklusive rettigheder end de i artikel 5, nr. 10), nævnte.

Undtagelserne i første afsnit, litra b), c) og d), gælder kun, hvis der ikke findes et rimeligt alternativ eller en rimelig erstatning, og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af tildelingsparametrene.

5. Uanset stk. 1 er den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed ikke forpligtet til at offentliggøre en ny koncessionsbekendtgørelse, hvis der i forbindelse med en indledende koncessionsprocedure ikke er modtaget nogen ansøgninger, nogen tilbud, nogen egnede tilbud eller nogen egnede ansøgninger, forudsat at de oprindelige vilkår for koncessionskontrakten ikke ændres væsentligt, og at der sendes en rapport til Kommissionen, hvis denne anmoder om det.

Ved anvendelsen af første afsnit anses et tilbud for ikke at være egnet, når det er irrelevant i forhold til koncessionen, og det uden væsentlige ændringer klart ikke kan opfylde den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds behov og krav som angivet i koncessionsdokumenterne.

Ved anvendelsen af første afsnit anses en ansøgning for ikke at være egnet:

- a) når den pågældende ansøger skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 38, stk. 5 til 9, eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed har fastsat i henhold til artikel 38, stk. 1

- b) hvis ansøgningerne omfatter tilbud, der ikke er egnede som omhandlet i andet afsnit.

Artikel 32

Bekendtgørelser om koncessionstildeling

1. Senest 48 dage efter tildelingen af en koncession fremsender de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder efter procedurerne i artikel 33 koncessionsgiveren en bekendtgørelse om koncessionstildeling med resultaterne af tildelingsproceduren. For sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser, som omhandlet i bilag IV kan sådanne bekendtgørelser dog samles for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 48 dage efter udgangen af hvert kvartal.

2. Koncessionsbekendtgørelserne skal indeholde de i bilag VII anførte oplysninger eller, for så vidt angår koncessioner vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser som omhandlet i bilag IV, de oplysninger, der er fastsat i bilag VIII, og skal offentliggøres i overensstemmelse med artikel 33.

Artikel 33

Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser

1. Koncessionsbekendtgørelserne og bekendtgørelserne om koncessionstildeling samt bekendtgørelsen, som er nævnt i artikel 43, stk. 1, andet afsnit, skal indeholde de i bilag V, VII og VIII anførte oplysninger i form af standardformularer, herunder standardformularer til rettelsesliste.

Kommissionen udarbejder disse standardformularer ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 50.

2. De bekendtgørelser, der er omhandlet i stk. 1, udformes, sendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX. Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed en bekræftelse på modtagelsen af bekendtgørelsen og på offentliggørelsen af de fremsendte oplysninger med angivelse af datoen for offentliggørelsen, der betragtes som bevis for offentliggørelsen. Bekendtgørelser og meddelelser offentliggøres senest fem dage efter afsendelsen. Omkostningerne ved Den Europæiske Unions Publikationskontors offentliggørelse af bekendtgørelserne og meddelelserne afholdes af Unionen.

3. Koncessionsbekendtgørelser offentliggøres i deres helhed på et eller flere af EU-institutionernes officielle sprog, som den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed vælger. Kun denne sprogdugave eller disse sprogdugaver er autentiske. Et resumé af hver bekendtgørelses eller meddelelses hovedpunkter offentliggøres på de øvrige af Unionens institutioners officielle sprog.

4. Koncessionsbekendtgørelser og bekendtgørelser om koncessionstildeling offentliggøres ikke på nationalt plan, før Den Europæiske Unions Publikationskontor har offentliggjort dem, medmindre offentliggørelsen på EU-plan ikke har fundet sted 48 timer efter, at Den Europæiske Unions Publikationskontor bekræfter den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds modtagelse af bekendtgørelsen som omhandlet i stk. 2. Koncessionsbekendtgørelser og bekendtgørelser om koncessionstildeling, der offentliggøres på nationalt plan, må ikke indeholde andre oplysninger end dem, der findes i de bekendtgørelser, der er fremsendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor, men datoen for afsendelse til Den Europæiske Unions Publikationskontor skal fremgå af bekendtgørelsen.

Artikel 34

Elektronisk adgang til koncessionsdokumenter

1. De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder giver via elektroniske midler og vederlagsfrit ubegrænset, direkte og fuld adgang til koncessionsdokumenterne fra datoen for koncessionsbekendtgørelsens offentliggørelse eller, hvis koncessionsbekendtgørelsen ikke indeholder opfordringen til at afgive tilbud, fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud. Teksten i koncessionsbekendtgørelsen eller opfordringerne skal indeholde den internetadresse, hvor koncessionsdokumenterne kan ses.

2. Hvis der i behørigt begrundede tilfælde, på grund af ekstraordinære sikkerhedsmæssige eller tekniske grunde eller som følge af forretningsmæssige oplysninger af særlig følsom karakter, der kræver et meget højt beskyttelsesniveau, ikke vederlagsfrit kan tilbydes ubegrænset, direkte og fuld adgang via elektroniske midler til visse koncessionsdokumenter, oplyser de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder i bekendtgørelsen eller opfordringen til at afgive tilbud, at de pågældende koncessionsdokumenter vil blive fremsendt med andre midler end elektroniske midler, og fristen for modtagelse af tilbud forlænges.

3. De ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder eller de kompetente tjenester meddeler alle ansøgere og tilbudsgivere, der deltager i koncessionstildelingsproceduren, supplerende oplysninger om koncessionsdokumenterne senest seks dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud, forudsat at der er anmodet om dem i tide.

Artikel 35

Bekæmpelse af korruption og interessekonflikter

Medlemsstaterne sikrer, at de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder træffer passende foranstaltninger for at bekæmpe svig, favorisering og korruption og for effektivt at forebygge, identificere og afhjælpe interessekonflikter, der opstår under koncessionstildelingsprocedurerne, med henblik på at undgå konkurrenceforvridning og sikre gennemsigtighed i tildelingsproceduren og ligebehandling af alle ansøgere og tilbudsgivere.

Begrebet interessekonflikt omfatter mindst de situationer, hvor personalet hos den ordregivende myndighed eller enhed, som er involveret i gennemførelsen af koncessionstildelingsproceduren eller kan påvirke resultatet af denne procedure, direkte eller indirekte har en finansiell, økonomisk eller anden personlig interesse, der kan antages at bringe deres upartiskhed og uafhængighed i forbindelse med koncessionstildelingsproceduren i fare.

Med hensyn til interessekonflikter må de trufne foranstaltninger ikke gå længere, end hvad der er absolut nødvendigt for at hindre en potentiel interessekonflikt eller fjerne en påvist interessekonflikt.

KAPITEL II

Proceduremæssige garantier

Artikel 36

Tekniske og funktionelle krav

1. De tekniske og funktionelle krav definerer de egenskaber, som kræves af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, som er knyttet til koncessionens genstand. De angives i koncessionsdokumenterne.

Disse karakteristika kan også vedrøre den specifikke proces for produktion eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, forudsat at de er forbundet med kontraktens genstand og svarer til kontraktens værdi og mål. Disse karakteristika kan f.eks. omfatte kvalitetsniveauer, miljø- og klimapræstationer, udformning til alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, sikkerhed eller dimensioner, terminologi, symboler, afprøvning og afprøvningsmetoder, mærkning og etikettering eller brugsvejledninger.

2. Medmindre kontraktens genstand gør det berettiget, må de tekniske og funktionelle krav ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en

bestemt økonomisk aktør leverer, og de må ikke henvise til et bestemt varemærke, et bestemt patent eller en bestemt type eller til en bestemt produktion med det resultat, at visse virksomheder eller varer favoriseres eller elimineres. En sådan henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre. En sådan henvisning efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«.

3. En ordregivende myndighed eller en ordregivende enhed kan ikke forkaste et tilbud med den begrundelse, at de tilbudte bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser ikke er i overensstemmelse med de tekniske og funktionelle krav, som de har henvist til, hvis tilbudsgiveren i sit tilbud godtgør med alle egnede midler, at de tilbudte løsninger på tilsvarende måde opfyldte de tekniske og funktionelle krav.

Artikel 37

Proceduremæssige garantier

1. Koncessionstildelingen sker på grundlag af tildelingskriterier, som opstilles af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed i overensstemmelse med artikel 41, forudsat at alle de følgende betingelser opfyldt:

- a) tilbuddet opfylder de minimumskrav, der eventuelt er fastsat af den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed
- b) tilbuddet opfylder betingelserne for deltagelse som omhandlet i artikel 38, stk. 1, og
- c) tilbudsgiver er ikke udelukket fra at deltage i tildelingsproceduren i medfør af artikel 38, stk. 4-7, og med forbehold af artikel 38, stk. 9.

Det i litra a) omhandlede minimumskrav skal omfatte betingelser og karakteristika (navnlig tekniske, fysiske, funktionelle og retlige), som ethvert tilbud skal opfylde eller besidde.

2. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed forelægger:

- a) i koncessionsbekendtgørelsen en beskrivelse af koncessionen og af betingelserne for deltagelse
- b) i koncessionsbekendtgørelsen, i opfordringen til at afgive tilbud eller i andre koncessionsdokumenter en beskrivelse af tildelingskriterierne og eventuelt de minimumskrav, der skal opfyldes.
3. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan begrænse antallet af ansøgere eller antallet af tilbud

til et passende niveau, forudsat at en sådan begrænsning foretages på en gennemsigtig måde og på grundlag af objektive kriterier. Antallet af ansøgere eller tilbudsgivere, der opfordres til at afgive tilbud, skal være tilstrækkelig stort til at sikre reel konkurrence.

4. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed meddeler alle deltagere en beskrivelse af den påtænkte tilrettelæggelse af proceduren og en vejledende gennemførelsesfrist. Ændringer meddeles alle deltagere, og hvis de vedrører elementer, der er indeholdt i koncessionsbekendtgørelsen, orienteres alle økonomiske aktører herom.

5. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed sikrer en passende gennemførelse af de vigtigste faser i proceduren ved hjælp af de midler, den finder hensigtsmæssige, dog forudsat at bestemmelserne i artikel 28, stk. 1, overholdes.

6. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan føre forhandlinger med ansøgere og tilbudsgivere. Genstanden for koncessionen, tildelingskriterierne og minimumskravene må ikke ændres i løbet af forhandlingerne.

Artikel 38

Udvælgelse og kvalitativ vurdering af ansøgere

1. De ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder kontrollerer betingelserne for deltagelse vedrørende ansøgernes eller tilbudsgivernes faglige og tekniske formåen samt finansielle og økonomiske situation på grundlag af egenerklæringer, reference eller referencer, der skal fremlægges som bevis i overensstemmelse med kravene i koncessionsbekendtgørelsen, som skal være ikkediskriminerende og stå i et rimeligt forhold til genstanden for koncessionen. Betingelserne for deltagelse skal være relaterede og stå i et rimeligt forhold til behovet for at sikre, at koncessionshaveren er i stand til at gennemføre koncessionen under hensyntagen til genstanden for koncessionen og målet om at sikre en reel konkurrence.

2. For at overholde betingelserne for deltagelse som fastsat i stk. 1 kan en økonomisk aktør om nødvendigt og i forbindelse med en bestemt koncession basere sig på andre enheders formåen, uanset den juridiske karakter af sine forbindelser med dem. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, at den i hele koncessionsperioden råder over de nødvendige ressourcer, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn herom fra disse enheder. Hvad angår finansiell formåen, kan den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kræve, at den økonomiske aktør og disse enheder i fællesskab bærer ansvaret for kontraktens udførelse.

3. En sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 26 kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltagers formåen eller andre enheders deltagers formåen.

4. De ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), skal udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en koncessionstildelingsprocedure, hvis de har konstateret, at den økonomiske aktør ved en endelig dom er dømt for et af følgende forhold:

- a) deltagelse i en kriminel organisation som defineret i artikel 2 i Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA ⁽¹⁾
- b) bestikkelse som defineret i artikel 3 i konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, som involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽²⁾ og artikel 2, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA ⁽³⁾ og bestikkelse som defineret i den nationale ret, der gælder for den ordregivende myndighed eller den økonomiske aktør
- c) svig, som omhandlet i artikel 1 i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser ⁽⁴⁾
- d) terrorhandlinger eller strafbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet som defineret i henholdsvis artikel 1 og 3 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA ⁽⁵⁾ og anstiftelse, medvirken og forsøg på at begå sådanne handlinger som omhandlet i nævnte rammeafgørelses artikel 4
- e) hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme, som defineret i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA af 24. oktober 2008 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (EUT L 300 af 11.11.2008, s. 42).

⁽²⁾ EFT C 195 af 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA af 22. juli 2003 om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor (EUT L 192 af 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ EUT C 316 af 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme (EFT L 164 af 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (EØS-relevant (EUT L 309 af 25.11.2005, s. 15).

f) børnearbejde og andre former for menneskehandel, som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU ⁽⁷⁾.

Forpligtelsen til at udelukke en økonomisk aktør gælder også, når en person, der er dømt ved endelig dom, er medlem af den økonomiske aktørs administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan eller har beføjelse til at repræsentere eller kontrollere eller til at træffe beslutninger heri.

De ordregivende enheder, bortset fra dem, der er omhandlet i artikel 7, stk. 1, nr. 1), kan udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en koncessionstildelingsprocedure, hvis de er bekendt med, at den økonomiske aktør ved en endelig dom er dømt for et af de forhold, der er opført på listen i første afsnit.

5. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), udelukker den økonomiske aktør fra deltagelse i en koncessionstildelingsprocedure, hvis de er bekendt med, at den økonomiske aktør har undladt at opfylde sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, og hvis dette er blevet fastslået ved en retslig eller administrativ afgørelse, der har endelig og bindende virkning i henhold til retsfor skrifterne i det land, hvor denne er etableret, eller i den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds medlemsstat.

Endvidere kan de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), selv udelukke eller af medlemsstaterne blive anmodet om at udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en koncessionstildelingsprocedure, hvis den ordregivende myndighed eller enhed med passende midler kan påvise, at den økonomiske aktør har undladt at opfylde sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger.

Dette stykke finder ikke længere anvendelse, når den økonomiske aktør har opfyldt sine forpligtelser ved at betale eller indgå i en bindende ordning med henblik på at betale skyldige skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, herunder eventuelle påløbne renter eller bøder.

6. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis fastsætte en undtagelse fra den obligatoriske udelukkelse i stk. 4 og 5 af hensyn til væsentlige samfundsinteresser såsom folkesundheden eller beskyttelse af miljøet.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA (EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1).

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte en undtagelse fra den obligatoriske udelukkelse i stk. 5, når en udelukkelse klart ville være ude af proportioner, navnlig når det kun er beskedne beløb af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger, der ikke er blevet betalt, eller hvis den økonomiske aktør blev underrettet om det nøjagtige skyldige beløb som følge af overtrædelsen af sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger på et tidspunkt, hvor denne ikke havde mulighed for at træffe de foranstaltninger, der er fastsat i stk. 5, tredje afsnit, inden udløbet af fristen for ansøgningen.

7. Ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder kan selv eller på anmodning af en medlemsstat udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en koncessionstildeling, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- a) hvis den med ethvert passende middel kan påvise en tilside-sættelse af de gældende forpligtelser, der er omhandlet i artikel 30, stk. 3
- b) hvis den økonomiske aktør er konkurs eller er under insolvens- eller likvidationsbehandling, hvis dennes aktiver administreres af en kurator eller af retten, hvis denne er under tvangsakkord uden for konkurs, hvis dennes erhvervsvirksomhed er blevet indstillet eller denne befinder sig i en lignende situation i henhold til en tilsvarende procedure, der er fastsat i national lovgivning. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan dog beslutte ikke selv at udelukke eller af medlemsstaten blive anmodet om ikke at udelukke en økonomisk aktør, der befinder sig i en af ovennævnte situationer, når det er fastslået, at den pågældende økonomiske aktør vil være i stand til at gennemføre koncessionen, under hensyn til de gældende nationale regler og foranstaltninger vedrørende fortsættelse af erhvervsaktiviteterne i nævnte tilfælde
- c) hvis den ordregivende myndighed med ethvert passende middel kan påvise, at den økonomiske aktør i forbindelse med udøvelsen af erhvervet har begået en alvorlig forsømmelse, der sår tvivl om dennes integritet
- d) hvis en interessekonflikt som defineret i artikel 35, stk. 2, ikke kan afhjælpes effektivt med andre mindre indgribende foranstaltninger
- e) hvis den ordregivende myndighed har tilstrækkelig plausible indikationer til at konkludere, at den økonomiske aktør har indgået en aftale med andre økonomiske aktører med henblik på konkurrencefordrejning
- f) hvis den økonomiske aktør har udvist betydelige eller vedvarende mangler i forbindelse med opfyldelsen af et væsentligt

krav under en tidligere koncession eller en tidligere kontrakt med en ordregivende myndighed eller med en ordregivende enhed som defineret i dette direktiv eller i direktiv 2014/25/EU, der har medført den pågældende tidligere kontrakts forfald før aftalt tid, skader eller andre sammenlignelige sanktioner

- g) hvis den økonomiske aktør har givet groft urigtige oplysninger ved meddelelsen af de oplysninger, der kræves til verifikation af, at der ikke er grundlag for udelukkelse, eller af at udvælgelseskriterierne er opfyldt, har tilbageholdt sådanne oplysninger eller ikke er i stand til at fremsende de dokumenter, der kræves som dokumentation for sådanne oplysninger
- h) hvis den økonomiske aktør uretmæssigt har påvirket den ordregivende myndigheds eller enhedsbeslutningsproces for at indhente fortrolige oplysninger, der kan give den uretmæssige fordele i forbindelse med tildelingsproceduren, eller uagtsomt givet vildledende oplysninger, der kan have væsentlig indflydelse på beslutninger vedrørende udelukkelse, udvælgelse eller tildeling.
- i) hvor der er tale om koncessioner på forsvars- og sikkerhedsområdet som omhandlet i direktiv 2009/81/EF, hvis den økonomiske aktør på grundlag af ethvert bevismiddel, herunder beskyttede datakilder, vurderes ikke at besidde den pålidelighed, som er nødvendig for at udelukke, at der består nogen sikkerhedsrisici for medlemsstaten.

8. Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), skal når som helst i løbet af proceduren udelukke en økonomisk aktør, hvis det viser sig, at den pågældende økonomiske aktør i lyset af handlinger begået eller undladt enten før eller under proceduren, befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i nærværende artikel stk. 4 og i nærværende artikels stk. 5, første afsnit.

Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan når som helst i løbet af proceduren udelukke eller af medlemsstaterne blive anmodet om at udelukke en økonomisk aktør, hvis det viser sig, at den pågældende økonomiske aktør i lyset af handlinger begået eller undladt enten før eller under proceduren, befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i stk. 5, andet afsnit, og i stk. 7.

9. En økonomisk aktør, som er i en af de i stk. 4 og 7 omhandlede situationer, kan forelægge dokumentation for, at de foranstaltninger, som den økonomiske aktør har truffet, er tilstrækkelige til at vise aktørens pålidelighed på trods af en relevant udelukkelsesgrund. Hvis en sådan dokumentation anses for at være tilstrækkelig, udelukkes den pågældende økonomiske aktør ikke fra proceduren.

Med henblik herpå skal den økonomiske aktør bevise, at den har ydet erstatning eller påtaget sig at yde erstatning for eventuelle skader som følge af overtrædelsen af straffeloven eller forsømmelsen, har gjort indgående rede for forholdene og omstændighederne gennem et aktivt samarbejde med undersøgelsesmyndighederne og truffet passende konkrete tekniske, organisatoriske og personalemæssige foranstaltninger for at forebygge yderligere overtrædelser af straffeloven eller forsømmelse. De foranstaltninger, der er truffet af de økonomiske aktører, skal vurderes under hensyntagen til grovheden af og de særlige omstændigheder omkring overtrædelsen af straffeloven eller forsømmelsen. Hvis foranstaltningerne anses for at være utilstrækkelige, modtager den pågældende økonomiske aktør en begrundelse for denne afgørelse.

En økonomisk aktør, som ved en endelig dom er blevet udelukket fra deltagelse i udbudsprocedurer eller koncessions-tildelingsprocedurer, er ikke berettiget til at gøre brug af den mulighed, der nævnes i dette stykke, under den udelukkelsesperiode, der følger af dommen i de medlemsstater, hvor dommen har virkning.

10. Medlemsstaterne fastlægger ved hjælp af love eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten gennemførelsesbestemmelser til denne artikel. De fastlægger især den maksimale udelukkelsesperiode, hvis den økonomiske aktør ikke har truffet nogen foranstaltninger som angivet i stk. 9 for at vise sin pålidelighed. Når udelukkelsesperioden ikke er fastsat ved endelig dom, må perioden højst være fem år fra datoen for den endelige dom i de i stk. 4 nævnte tilfælde, og tre år fra datoen for den relevante hændelse i de i stk. 7 nævnte tilfælde.

Artikel 39

Frister for indgivelse af ansøgninger og tilbud vedrørende koncessionen

1. Ved fastsættelsen af fristerne for modtagelse af ansøgninger eller tilbud tager de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder især hensyn til koncessionens kompleksitet og til den tid, der er nødvendig for udarbejdelse af tilbud eller ansøgninger, jf. dog den minimumsfrist, der er fastsat i denne artikel.

2. Når ansøgninger eller tilbud kun kan afgives efter et besøg på stedet eller efter gennemsyn på stedet af bilagsmateriale til koncessionsdokumenterne, skal fristen for modtagelse af ansøgninger vedrørende koncessionen eller for modtagelse af tilbud fastsættes, så alle berørte økonomiske aktører kan få kendskab til alle de oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde en ansøgning eller et tilbud, og den skal under alle omstændigheder være længere end de minimumsfrister, der er fastsat i stk. 3 og 4.

3. Minimumsfristen for modtagelsen af ansøgninger vedrørende koncessionen, uanset om de omfatter tilbud, er på 30 dage fra datoen for afsendelsen af koncessionsbekendtgørelsen.

4. Når proceduren finder sted i flere successive faser, er minimumsfristen for modtagelse af de oprindelige tilbud 22 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

5. Fristen for modtagelse af tilbud kan reduceres med fem dage, hvis den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed accepterer, at tilbud kan indgives via elektroniske midler i overensstemmelse med artikel 29.

Artikel 40

Meddelelse til ansøgerne og tilbudsgiverne

1. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed underretter hurtigst muligt hver ansøger og tilbudsgiver om, hvilke afgørelser der er truffet med hensyn til koncessions-tildelingen, herunder navnet på den valgte tilbudsgiver, begrundelsen for, at deres ansøgning eller tilbud er blevet forkastet, og begrundelsen for ikke at tildele en kontrakt, for hvilken der har været offentliggjort en koncessionsbekendtgørelse, eller hvor det er besluttet at lade proceduren gå om.

Desuden underretter den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed på anmodning af den berørte part hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest 15 dage efter modtagelsen af en skriftlig anmodning alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om de karakteristika og relative fordele, der kendetegner det valgte tilbud.

2. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan beslutte ikke at meddele visse af de i stk. 1 omhandlede oplysninger om kontrakten, hvis en videregivelse af sådanne oplysninger ville hindre retshåndhævelsen, på anden måde være i strid med offentlige interesser, være til skade for offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for den loyale konkurrence mellem disse aktører.

Artikel 41

Tildelingskriterier

1. Koncessioner tildeles på grundlag af objektive kriterier, der overholder principperne i artikel 3, og som sikrer, at tilbuddene vurderes på reelle konkurrencevilkår, så den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed samlet set kan opnå en økonomisk fordel.

2. Tildelingskriterierne skal være knyttet til koncessionens genstand og må ikke give den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed ubegrænset valgfrihed. De kan bl.a. indeholde miljøkriterier, sociale kriterier eller kriterier relateret til innovation.

Kriterierne skal være ledsaget af krav, der muliggør effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger.

Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kontrollerer, om der er en reel overensstemmelse mellem tilbuddene og tildelingskriterierne.

3. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed opstiller kriterierne i prioriteret rækkefølge med de vigtigste først.

Uanset første afsnit kan den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, hvis den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed modtager et tilbud, der foreslår en innovativ løsning med et ekstraordinært niveau af funktionsdygtighed, som en omhyggelig ordregivende myndighed eller ordregivende enhed ikke kunne have forudset, undtagelsesvis ændre rækkefølgen af tildelingskriterierne for at tage hensyn til denne innovative løsning. I så tilfælde underretter den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed alle tilbudsgivere om ændringen af rækkefølgen, og den udsender en ny opfordring til at afgive tilbud under overholdelse af de minimumstidsfrister, der er omhandlet i artikel 39, stk. 4. Hvis tildelingskriterierne er blevet offentliggjort på tidspunktet for offentliggørelsen af koncessionsbekendtgørelsen, offentliggør den ordregivende myndighed eller enhed en ny koncessionsbekendtgørelse under overholdelse af de minimumstidsfrister, der er omhandlet i artikel 39, stk. 3.

Ændringen af rækkefølgen må ikke medføre forskelsbehandling.

AFSNIT III

REGLER FOR UDFØRELSEN AF KONCESSIONER

Artikel 42

Underleverancer

1. Underentreprenørernes overholdelse af forpligtelserne, som omhandlet i artikel 30, stk. 3, sikres ved passende foranstaltninger, som de kompetente nationale myndigheder træffer inden for rammerne af deres ansvars- og aktivitetsområde.

2. I koncessionsdokumenterne kan den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed anmode eller kan af en medlemsstat forpligtes til at anmode tilbudsgiveren eller ansøgeren om i tilbuddet at angive, hvilke dele af koncessionen han har til hensigt at give i underentreprise til tredjemand, og hvilke underentreprenører han foreslår. Dette stykke berører ikke hovedkoncessionshaverens ansvar.

3. I forbindelse med bygge- og anlægskoncessioner og med tjenesteydelser, der skal leveres ved et anlæg under den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds tilsyn, kræver den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed efter tildelingen af koncessionen, og senest når udførelsen af koncessionen påbegyndes, at koncessionshaver meddeler den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed navn, kontaktoplysninger og juridiske repræsentanter for sine underentreprenører, der er involveret i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller de pågældende tjenesteydelser, såfremt de kendes

på dette tidspunkt. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kræver, at koncessionshaveren giver meddelelse om enhver ændring af disse oplysninger under koncessionsløbetid og om de krævede oplysninger for eventuelle nye underentreprenører, som den senere inddrager i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller de pågældende tjenesteydelser.

Uanset første afsnit kan medlemsstaterne direkte pålægge koncessionshaveren at fremlægge de krævede oplysninger.

Første og andet afsnit gælder ikke for leverandører.

De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan udvide eller kan af medlemsstaterne anmodes om at udvide de forpligtelser, der er omhandlet i første afsnit, til f.eks.:

a) tjenesteydelseskoncessioner, bortset fra koncessioner, der vedrører tjenesteydelser, der leveres ved anlæggene under den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds tilsyn, eller til leverandører, der er involveret i bygge- og anlægskoncessioner eller tjenesteydelseskoncessioner

b) underentreprenører til koncessionshaverens underentreprenører eller længere nede ad underentreprenørkæden.

4. Med henblik på at undgå tilsidesættelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 30, stk. 3, kan der træffes passende foranstaltninger, som f.eks.:

a) Når en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og koncessionshaveren, sikrer medlemsstaten, at de pågældende regler anvendes i overensstemmelse med betingelserne i artikel 30, stk. 3.

b) De ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan kontrollere, eller kan af medlemsstaterne anmodes om at kontrollere, om der er grunde til at udelukke underentreprenører i henhold til artikel 38, stk. 4-10. I sådanne tilfælde kræver den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenør, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde. Den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kan kræve eller kan anmodes af en medlemsstat om at kræve, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenør, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger ikke-obligatoriske udelukkelsesgrunde.

5. Medlemsstaterne kan i deres nationale lovgivning fastsætte strengere ansvarsregler.

6. Medlemsstater, der har valgt at træffe foranstaltninger i henhold til stk. 1 og 3, skal ved lov eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten fastlægge gennemførelsesbestemmelser for disse foranstaltninger. Medlemsstater, der gør dette, kan begrænse anvendelsesområdet f.eks. til visse typer af kontrakter, visse kategorier af ordregivende myndigheder, ordregivende enheder eller økonomiske aktører eller til bestemte beløb.

Artikel 43

Ændring af kontrakter i deres løbetid

1. Koncessioner kan ændres uden en ny koncessionstildelingsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv i følgende tilfælde:

- a) hvis ændringerne, uanset deres pengemæssige værdi, er forudsat i de oprindelige koncessionsdokumenter i klare, præcise og entydige revisionsklausuler, hvilket kan omfatte klausuler om revision af værdiansættelsen, eller revisionsmuligheder. I disse klausuler fastsættes omfanget og arten af eventuelle ændringer eller ændringsmuligheder samt betingelserne for deres anvendelse. De omfatter ikke ændringer eller muligheder, der kan ændre koncessionens overordnede karakter
- b) for supplerende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser fra den oprindelige koncessionshaver, som er blevet nødvendige, og som ikke var omfattet af den oprindelige koncession, såfremt en ændring af koncessionshaveren:
  - i) ikke er mulig af økonomiske eller tekniske årsager såsom krav om indbyrdes ombyttelighed eller interoperabilitet med eksisterende udstyr, tjenesteydelser eller installationer, der blev indkøbt i forbindelse med den oprindelige koncession, og
  - ii) ville forårsage betydelige problemer eller en væsentlig forøgelse af den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds omkostninger.

For koncessioner, der tildeles af en ordregivende myndighed med henblik på at udføre en aktivitet, som ikke er omhandlet i bilag II, må en eventuel værdistigning dog ikke overstige 50 % af værdien af den oprindelige koncession. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

c) når alle de følgende betingelser er opfyldt:

- i) Behovet for ændring er affødt af omstændigheder, som ikke kunne forudses af en påpasselig ordregivende myndighed eller ordregivende enhed.

ii) Ændringen berører ikke den overordnede koncessions karakter.

iii) For koncessioner, der tildeles af en ordregivende myndighed med henblik på at udføre en aktivitet, som ikke er opført i bilag II, er en eventuel værdistigning ikke større end 50 % af værdien af den oprindelige koncession. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

d) såfremt en ny koncessionshaver erstatter den, som den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt koncessionen som følge af enten:

i) en utvetydig revisionsklausul eller -mulighed i overensstemmelse med litra a)

ii) en universel eller delvis erstatning af den oprindelige koncessionshaver med en anden økonomisk aktør, der opfylder de kriterier for kvalitativ udvælgelse, der var gældende for den oprindelige koncessionshaver, efter omstrukturering af virksomheden, herunder overtagelser, fusioner, erhvervelser eller insolvens, såfremt dette ikke medfører andre væsentlige ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå anvendelsen af dette direktiv eller

iii) at den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed selv påtager sig hovedkoncessionshaverens forpligtelser over for underentreprenørerne, når denne mulighed gives i den nationale lovgivning

e) såfremt ændringerne uanset deres værdi ikke er væsentlige som defineret i stk. 4.

Ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder, der har ændret en koncession i de i nærværende stykkes litra b) og c) nævnte tilfælde, offentliggør en bekendtgørelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*. Disse bekendtgørelser skal indeholde de i bilag XI anførte oplysninger og offentliggøres i henhold til artikel 33.

2. Desuden kan koncessionerne, uden at det er nødvendigt at kontrollere, om betingelserne i stk. 4, litra a)-d), er opfyldt, også ændres uden en ny koncessionstildelingsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv, når værdien af ændringen er lavere end følgende værdier:

- i) tærsklen i artikel 8 og

ii) 10 % af værdien af den oprindelige koncession.

Ændringen berører dog ikke den overordnede koncessions karakter. Hvis der foretages flere på hinanden følgende ændringer, vurderes værdien ud fra den samlede nettoværdi af de på hinanden følgende ændringer.

3. Med henblik på beregningen af den værdi, som er omhandlet i stk. 2 og stk. 1, litra b) og c), skal den ajourførte værdi være referenceværdien, når koncessionen omfatter en indekssklausul. Hvis koncessionen ikke omfatter en indekssklausul, beregnes den ajourførte værdi under hensyntagen til den gennemsnitlige inflation i den ordregivende myndigheds eller den ordregivende enheds medlemsstat.

4. En ændring af en koncession i dens løbetid anses for at være væsentlig i medfør af stk. 1, litra e), hvis ændringen bevirker, at koncessionens karakter er væsentligt forskellig fra den oprindelige koncession. Med forbehold af stk. 1 og 2 anses ændringen for at være væsentlig, såfremt en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- a) Der indføres med ændringen betingelser, som, hvis de havde været med i den oprindelige koncessionstildelingsprocedure, ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, eller som ville have tiltrukket yderligere deltagere i koncessionstildelingsproceduren.
- b) Ændringen ændrer koncessionens økonomiske balance til koncessionshaverens fordel på en måde, som den oprindelige koncession ikke gav mulighed for.
- c) Ændringen medfører en betydelig udvidelse af koncessionens anvendelsesområde.
- d) Såfremt en ny koncessionshaver erstatter den, som den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt koncessionen, i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 1, litra d).

5. En ny koncessionstildelingsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv er nødvendig for andre ændringer af bestemmelserne i en koncession i løbet af dennes løbetid end dem, der er anført i stk. 1 og 2.

Artikel 44

Opsigelse af koncessioner

Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder på de betingelser, der er fastlagt ved gældende

nationale lovgivning, kan ophæve en koncession under dens løbetid, hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- a) der er foretaget en ændring af koncessionen, som ville have krævet en ny koncessionstildelingsprocedure i henhold til artikel 43
- b) koncessionshaveren på tidspunktet for tildelingen af kontrakten var i en af de i artikel 38, stk. 4, omhandlede situationer og skulle derfor have været udelukket fra koncessionstildelingsproceduren
- c) Den Europæiske Unions Domstol afgør i en procedure i medfør af artikel 258 i TEUF, at en medlemsstat ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til traktaterne, fordi en ordregivende myndighed eller enhed fra den pågældende medlemsstat har tildelt den pågældende koncession uden at overholde sine forpligtelser i henhold til traktaterne og dette direktiv.

Artikel 45

Overvågning og rapportering

1. For at sikre korrekt og effektiv gennemførelse sikrer medlemsstaterne, at opgaverne i denne artikel mindst udføres af en eller flere myndigheder eller strukturer. De underretter Kommissionen om alle myndigheder eller strukturer, der er kompetente til disse opgaver.

2. Medlemsstaterne sikrer, at anvendelsen af reglerne om tildeling af koncessionskontrakter overvåges. Når overvågningsmyndighederne eller -strukturerne afdækker specifikke krænkelse såsom svig, korruption, interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder eller systemiske problemer, har de beføjelse til at give oplysninger om disse krænkelse eller problemer til nationale kontrolmyndigheder, domstole og retter eller andre passende myndigheder eller strukturer som f.eks. ombudsmanden, nationale parlamenter eller udvalg derunder.

3. Resultaterne af overvågningsaktiviteterne i stk. 2 offentliggøres gennem passende informationsmidler.

Kommissionen kan højst hvert tredje år anmode medlemsstaterne om at fremsende en overvågningsrapport til Kommissionen, som dækker de hyppigste kilder til forkert anvendelse af reglerne for tildeling af koncessionskontrakter, herunder eventuelle strukturelle eller tilbagevendende problemer med anvendelsen af reglerne, herunder eventuelle tilfælde af svig og anden illegal adfærd.

4. Medlemsstaterne sikrer, at der foreligger vederlagsfri information og vejledning vedrørende fortolkningen og anvendelsen af EU-retten om tildeling af koncessionskontrakter for at bistå ordregivende myndigheder, ordregivende enheder og økonomiske aktører med at anvende Unionens regler korrekt.

AFSNIT IV

ÆNDRINGER AF DIREKTIV 89/665/EØF OG 92/13/EØF

Artikel 46

Ændring af direktiv 89/665/EØF

I direktiv 89/665/EØF foretages følgende ændringer:

1) Artikel 1, stk. 1, erstattes af følgende:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på kontrakter som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU (*), medmindre sådanne kontrakter er undtaget i henhold til artikel 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 og 37 i nævnte direktiv.

Direktivet finder også anvendelse på koncessioner, der tildeles af de ordregivende myndigheder, som der henvises til i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU (**), medmindre sådanne koncessioner er undtaget i henhold til artikel 10, 11, 12, 17 og 25 i nævnte direktiv.

Kontrakter omfatter ifølge dette direktiv offentlige kontrakter, rammeaftaler, koncessionskontrakter om bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelseskoncessioner og dynamiske indkøbssystemer.

Medlemsstaterne træffer, for så vidt angår kontrakter, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU, de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der effektivt og navnlig så hurtigt som muligt kan indgives klage over de ordregivende myndigheders beslutninger på de betingelser, der er anført i artikel 2 til 2f i dette direktiv, med den begrundelse, at beslutningerne er i strid med EU-retten vedrørende offentlige udbud eller de nationale regler til gennemførelse heraf.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

(**) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).«

2) Artikel 2a, stk. 2, ændres som følger:

a) Første afsnit affattes således:

»En kontraktindgåelse efter beslutningen om tildeling af en kontrakt, der er omfattet af direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU, kan først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet sendt til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, hvis fremsendelsen er sket pr. telefax eller ad elektronisk vej, eller hvis fremsendelsen er sket med et andet kommunikationsmiddel, efter udløbet af en frist på enten mindst 15 kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet sendt til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, eller mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor beslutningen om tildeling af en kontrakt modtages.«

b) Fjerde afsnit, første led, affattes således:

»— en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 55, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU, med forbehold af artikel 55, stk. 3, i nævnte direktiv, eller artikel 40, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 2014/23/EU, med forbehold af artikel 40, stk. 2, i nævnte direktiv og«.

3) Artikel 2b ændres som følger:

a) I stk. 1:

i) affattes litra a) således:

»a) tilfælde, hvor direktiv 2014/24/EU eller, hvor det er relevant, direktiv 2014/23/EU ikke kræver forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*«

ii) affattes litra c) således:

»c) kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, jf. artikel 33 i direktiv 2014/24/EU, og specifikke kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, jf. nævnte direktivs artikel 34.«

b) affattes stk. 2, første og andet led, således:

»— artikel 32, stk. 4, andet afsnit, andet led, eller artikel 33, stk. 4, litra c), eller artikel 34, stk. 6, i direktiv 2014/24/EU er overtrådt, og

- den anslåede kontraktværdi svarer til eller overstiger tærskelværdien i artikel 4 i direktiv 2014/24/EU.«
- 4) I artikel 2c erstattes ordene »direktiv 2004/18/EF« af ordene »direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU«.
- 5) I artikel 2d foretages følgende ændringer:
- a) I stk. 1:
- i) affattes litra a) således:
- »a) hvis den ordregivende myndighed har tildelt en kontrakt uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, selv om dette ikke er tilladt i henhold til direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU«
- ii) erstattes ordene »direktiv 2004/18/EF« i litra b) af ordene »direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU«.
- b) affattes stk. 4, første led, således:
- »— den ordregivende myndighed finder, at tildeling af en kontrakt uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, er tilladt i henhold til direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU«.
- c) affattes stk. 5, første led, således:
- »— den ordregivende myndighed finder, at tildelingen af en kontrakt er i overensstemmelse med artikel 33, stk. 4, litra c), eller med artikel 34, stk. 6, i direktiv 2014/24/EU«.
- 6) Artikel 2f, stk. 1, litra a), affattes således:
- »a) inden udløbet af mindst 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor
- den ordregivende myndighed har offentliggjort en bekendtgørelse om indgåede kontrakter i overens-

stemmelse med artikel 50 og 51 i direktiv 2014/24/EU eller med artikel 31 og 32 i direktiv 2014/23/EU, forudsat at en sådan bekendtgørelse indeholder begrundelsen for den ordregivende myndigheds beslutning om at tildele kontrakten uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, eller

- den ordregivende myndighed har underrettet de berørte tilbudsgivere og ansøgere om indgåelsen af kontrakten, hvis meddelelsen indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde, som omhandlet i artikel 55, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU, med forbehold af nævnte direktivs artikel 55, stk. 3, eller artikel 40, stk. 1, andet afsnit i direktiv 2014/23/EU, med forbehold for nævnte direktivs artikel 40, stk. 2. Denne mulighed gælder også i tilfælde omhandlet i nærværende direktivs artikel 2b, første afsnit, litra c)«.

7) Artikel 3, stk. 1, affattes således:

»1. Kommissionen kan påberåbe sig den i stk. 2-5 fastlagte procedure, når den før indgåelsen af en kontrakt finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse af EU-retten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter i forbindelse med en kontrakttildelingsprocedure, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.«

Artikel 47

Ændring af direktiv 92/13/EØF

I direktiv 92/13/EØF foretages følgende ændringer:

1) Artikel 1, stk. 1, erstattes af følgende:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på kontrakter som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU (*), medmindre sådanne kontrakter er undtaget i henhold til artikel 18-24, artikel 27-30, artikel 34 eller 55 i nævnte direktiv.

Kontrakter omfatter ifølge dette direktiv offentlige vareindkøbskontrakter, bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, rammeaftaler og dynamiske indkøbssystemer.

Dette direktiv finder også anvendelse på koncessioner, der tildeles af de ordregivende myndigheder, som der henvises til i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU (**), medmindre sådanne kontrakter er undtaget i henhold til artikel 10, 12, 13, 14, 16, 17 og 25 i nævnte direktiv.

Medlemsstaterne træffer, for så vidt angår kontrakter, der er omfattet af direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der effektivt og navnlig så hurtigt som muligt kan indgives klage over de ordregivende enheders beslutninger på de betingelser, der er anført i artikel 2 til 2f i dette direktiv, med den begrundelse, at beslutningerne er i strid med EU-retten vedrørende offentlige udbud eller de nationale regler til gennemførelse heraf.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

(**) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).«

2) Artikel 2a, stk. 2, ændres som følger:

a) Første afsnit affattes således:

»En kontraktindgåelse efter beslutningen om tildeling af en kontrakt, der er omfattet af direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, kan først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet sendt til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, hvis fremsendelsen er sket pr. telefax eller ad elektronisk vej, eller hvis fremsendelsen er sket med et andet kommunikationsmiddel, efter udløbet af en frist på enten mindst 15 kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet sendt til de berørte tilbudsgivere og ansøgere, eller mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor beslutningen om tildeling af en kontrakt modtages.«

b) Fjerde afsnit, første led, affattes således:

»— en kort redegørelse for de relevante grunde, som omhandlet i artikel 75, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU med forbehold af bestemmelserne i artikel 75, stk. 3, i nævnte direktiv eller i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 2014/23/EU, med forbehold af bestemmelserne i artikel 40, stk. 2, i nævnte direktiv og«

3) Artikel 2b ændres som følger:

a) I stk. 1:

i) affattes litra a) således:

»a) tilfælde, hvor direktiv 2014/25/EU eller, hvor det er relevant, direktiv 2014/23/EU ikke kræver forudgående offentliggørelse af en udbuds-bekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*«

ii) affattes litra c) således:

»c) specifikke kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, jf. artikel 52 i direktiv 2014/25/EU«

b) Stk. 2, første og andet led, affattes således:

»— artikel 52, stk. 6, i direktiv 2014/25/EU er overtrådt, og

— den anslåede kontraktværdi svarer til eller overstiger tærskelværdien i artikel 15 i direktiv 2014/25/EU.«

4) I artikel 2c erstattes ordene »direktiv 2004/17/EF« af ordene »direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU«.

5) I artikel 2d foretages følgende ændringer:

a) I stk. 1:

i) affattes litra a) således:

»a) hvis den ordregivende enhed har tildelt en kontrakt uden forudgående offentliggørelse af en bekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, selv om dette ikke er tilladt i henhold til direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU«

ii) erstattes ordene »direktiv 2004/17/EF« i litra b) af ordene »direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU«.

b) Stk. 4, første led, affattes således:

»— den ordregivende enhed finder, at tildeling af en kontrakt uden forudgående offentliggørelse af en bekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, er tilladt i henhold til direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU.«

c) Stk. 5, første led, affattes således:

»— ordregiveren finder, at tildelingen af en kontrakt er i overensstemmelse med artikel 52, stk. 6, i direktiv 2014/25/EU«.

6) Artikel 2f, stk. 1, litra a), affattes således:

»a) inden udløbet af mindst 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor

— ordregiveren har offentliggjort en bekendtgørelse om indgåede kontrakter i overensstemmelse med artikel 70 og 71 i direktiv 2014/25/EU eller med artikel 31 og 32 i direktiv 2014/23/EU, forudsat at en sådan bekendtgørelse indeholder begrundelsen for den ordregivende enheds beslutning om at tildele kontrakten uden forudgående offentliggørelse af en bekendtgørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, eller

— den ordregivende enhed har underrettet de berørte tilbudsgivere og ansøgere om indgåelsen af kontrakten, forudsat at denne meddelelse indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde, som omhandlet i artikel 75, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU med forbehold af artikel 75, stk. 3, i nævnte direktiv eller i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 2014/23/EU, med forbehold af sidstnævnte direktivs artikel 40, stk. 2. Denne mulighed gælder også i tilfælde omhandlet i nærværende direktivs artikel 2b, stk. 1, litra c).

7) Artikel 8, stk. 1, affattes således:

»1. Kommissionen kan påberåbe sig den i stk. 2-5 fastlagte procedure, når den før indgåelsen af en kontrakt finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse af EU-retten vedrørende indgåelse af kontrakter i forbindelse med en kontrakttildelingsprocedure, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, eller for så vidt angår artikel 26, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU, når det drejer sig om ordregivende enheder, for hvilke denne bestemmelse finder anvendelse.«

AFSNIT V

DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSES-BEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 48

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 7, stk. 3, artikel 9, stk. 4, artikel 27, stk. 2, og artikel 30, stk. 4, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 17. april 2014.

3. Den i artikel 7, stk. 3, artikel 9, stk. 4, artikel 27, stk. 2, og artikel 30, stk. 4, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 3, artikel 9, stk. 4, artikel 27, stk. 2, og artikel 30, stk. 4, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 49

Hasteprocedure

1. Delegerede retsakter vedtaget i henhold til denne artikel træder i kraft straks og anvendes, så længe der ikke er gjort indsigelse i henhold til stk. 2. I meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet af en delegeret retsakt anføres begrundelsen for anvendelse af hasteproceduren.

2. Europa-Parlamentet eller Rådet kan efter proceduren i artikel 48, stk. 5, gøre indsigelse mod en delegeret retsakt. I så fald skal Kommissionen ophæve retsakten straks efter Europa-Parlamentets eller Rådets meddelelse af afgørelsen om at gøre indsigelse.

Artikel 50

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er nedsat ved Rådets afgørelse 71/306/EØF⁽¹⁾. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse 71/306/EØF af 26. juli 1971 om nedsættelse af et rådgivende udvalg vedrørende offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT L 185 af 16.8.1971, s. 15).

2. Når der henvises til denne artikel, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 51

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 18. april 2016. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved medlemsstaternes vedtagelse indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste love og administrative bestemmelser, som vedrører gennemførelsen af dette direktiv.

Artikel 52

Overgangsbestemmelser

Henvisninger til artikel 1, stk. 3, litra a) og b), i direktiv 2004/17/EF og artikel 1, stk. 3 og 4, samt afsnit III i direktiv 2004/18/EF gælder som henvisninger til dette direktiv.

Artikel 53

Overvågning og rapportering

Kommissionen vurderer de økonomiske virkninger for det indre marked, navnlig med hensyn til faktorer som grænseoverskridende kontrakttildeling og transaktionsomkostninger, som følge af anvendelse af tærsklerne i artikel 8 og aflægger beretning herom for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019. I forbindelse med forhandlinger i henhold til GPA-aftalen vurderes det hensigtsmæssige i tærsklerne under hensyntagen til virkningen af inflation og transaktionsomkostninger. Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, overvejer Kommissionen at foreslå en forhøjelse af de tærskelværdier, der gælder i henhold til GPA-aftalen, under næste forhandlingsrunde.

Hvis de tærskelværdier, der finder anvendelse i henhold til GPA-aftalen, ændres, skal beretningen i givet fald efterfølges af et forslag til en retsakt, som ændrer de tærskler, der er fastsat i dette direktiv.

Kommissionen vurderer de økonomiske virkninger for det indre marked af udelukkelse i artikel 12 under hensyntagen til vandsektorens særlige strukturer og aflægger rapport herom for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019.

Kommissionen reviderer dette direktivs funktion og aflægger beretning herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2021 og hvert femte år derefter på grundlag af oplysninger fremsendt af medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 45, stk. 3.

Kommissionen gør resultaterne af de revisioner, der foretages i medfør af stk. 4, offentligt tilgængelige.

Artikel 54

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tildelingen af koncessioner, der er sendt i udbud eller tildelt før den 17. april 2014.

Artikel 55

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 26. februar 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

BILAG I

LISTE OVER DE I ARTIKEL 5, NR. 2, OMHANDLEDE AKTIVITETER ⁽¹⁾

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
45			Bygge- og anlægsvirksomhed	Denne hovedgruppe omfatter: — opførelse af nye bygninger og bygværker, restaurering og almindelige reparationer.	45000000
	45,1		Forberedende byggepladsarbejder		45100000
		45,11	Nedrivning af bygninger; jordarbejder	Denne undergruppe omfatter: — nedrivning af bygninger og andre bygværker — rydning af byggepladser — jordarbejder: afgravning, påfyldning, nivellering og planering af byggepladser, grøftegravning, fjernelse af klippe og sten, sprængning etc. — klargøring til minedrift: — fjernelse af overjord og anden klargøring samt andet forberedende arbejde i forbindelse med mineanlæg. Denne undergruppe omfatter også: — byggepladsafvanding — afvanding af landbrugs- og skovbrugsarealer.	45110000
		45,12	Prøveboringer og andre former for boringer	Denne undergruppe omfatter: — prøveboringer og udtagning af prøver i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, geofysiske og geologiske undersøgelser eller til lignende formål. Denne undergruppe omfatter ikke: — boring af olie- og gasproduktionsbrønde, jf. 11.20 — brøndboring, jf. 45.25 — skaktsænkning, jf. 45.25 — olie- og gasprospektering, geofysiske, geologiske og seismiske undersøgelser, jf. 74.20.	45120000
	45,2		Opførelse af bygninger eller dele heraf; anlægsarbejder		45200000

⁽¹⁾ I tilfælde af forskellige fortolkninger mellem CPV og NACE gælder CVP-nomenklaturen.

NACE Rev. 1 (1)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,21	Almindelige byggearbejder omfattende bygninger og ingeniørarbejde	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opførelse af alle typer bygninger og udførelse af anlægsarbejder — broer, herunder til hovedveje udført som pæledæk, viadukter, tunneler og undergrundsbaner — fjernrørledninger, kommunikations- og elledninger — rørledninger samt kommunikations- og elledninger i byer — supplerende anlægsarbejder i byer — samling og opførelse af præfabrikerede bygninger på stedet. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — servicevirksomhed i forbindelse med olie- og gasudvinding, jf. 11.20 — opførelse af komplette, præfabrikerede bygninger af dele — ikke af beton — som er af egen produktion, jf. hovedgruppe 20, 26 og 28 — bygge- og anlægsarbejder, undtagen opførelse af bygninger, i forbindelse med stadions, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg jf. 45.23 — installationsvirksomhed, jf. 45.3 — færdiggørelse af bygninger, jf. 45.4 — arkitekt- og ingeniørvirksomhed, jf. 74.20 — byggeledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, jf. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>Undtagen:</p> <p>– 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45,22	Udførelse af tagdækning og tagkonstruktioner	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af tagkonstruktioner — udførelse af tagdækning — fugtisolering. 	45261000
		45,23	Anlæg af veje, flyvepladser og sportsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af motorveje, veje, gader og andre køreveje og gangstier — anlæg af jernbaner — anlæg af start- og landingsbaner til fly — anlægsarbejder i forbindelse med stadions, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg 	<p>45212212 og DA03</p> <p>45230000</p> <p>undtagen:</p> <p>– 45231000</p> <p>– 45232000</p> <p>– 45234115</p>

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				<ul style="list-style-type: none"> — vejafstrikning og afmærkning af parkeringsbåse. Denne undergruppe omfatter ikke: <ul style="list-style-type: none"> — forberedende jordarbejder, jf. 45.11. 	
		45,24	Udførelse af vandbygningsanlæg	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af: — sejløb, havne- og flodbygningsværker, lystbådehavne (marinaer), sluser osv. — dæmninger og diger — opmudring — arbejder under vand. 	45240000
		45,25	Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — bygge- og anlægsaktiviteter inden for et område, som er fælles for forskellige byggearbejder, og som kræver specialisering eller specialudstyr — udførelse af fundamenter, herunder nedramning af pæle — brøndboring, skaktsænkning — opstilling af stålprofiler, som ikke er af egen produktion — bøjning af stålprofiler — opmuring og stensætning — opstilling og demontering af stilladser og arbejdsplatforme, herunder også udlejning heraf — opførelse/opstilling af skorstene og montering af industriovne. Denne undergruppe omfatter ikke: <ul style="list-style-type: none"> — udlejning af stilladser uden opstilling og demontering, jf. 71.32. 	45250000 45262000
	45,3		Bygningsinstallationsvirksomhed		45300000
		45,31	Elinstallationsvirksomhed	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — installation i bygninger eller andre bygværker af: <ul style="list-style-type: none"> — elkabler og elarmaturer — telekommunikationsanlæg — elektriske varmeanlæg — lokale antenneanlæg og radioantenner 	45213316 45310000 Undtagen: – 45316000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				<ul style="list-style-type: none"> — brandalarmer — tyverialarmer — elevatorer og rullende trapper — lynafledere mv. 	
		45,32	Isoleringsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af varme-, lyd- eller vibrationsisolering i bygninger eller andre bygværker. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — fugtisolering, jf. 45.22. 	45320000
		45,33	VVS-installatører og blikkenslagerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation i bygninger eller andre bygværker af: — rør- og sanitetsudstyr — gasarmaturer — varme-, ventilations-, køle- eller airconditionudstyr og -kanaler — sprinkleranlæg. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af elektriske varmeanlæg, jf. 45.31. 	45330000
		45,34	Anden installationsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af belysnings- og signalanlæg til veje, jernbaner, lufthavne og havne — installation af armaturer og komponenter ikke andet steds nævnt i bygninger eller andre bygningsværker. 	45234115 45316000 45340000
	45,4		Færdiggørelse af bygninger		45400000
		45,41	Stukkatorvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse i bygninger eller andre bygværker af indvendige og udvendige pudse- og stukkatorarbejder, herunder også af det underliggende pudslag. 	45410000
		45,42	Tømrer- og bygningsnedkerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — i- og opsætning af udstyr, som ikke er af egen produktion: døre, vinduer, dør- og vinduesrammer, elementkøkkener, trapper, butikstilbehør o.l. af træ eller andre materialer 	45420000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				<ul style="list-style-type: none"> — indvendige færdiggørelsesarbejder, som f.eks. lofter, vægbeklædning af træ, flytbare skillevægge m.v. Denne undergruppe omfatter ikke: <ul style="list-style-type: none"> — lægning af parketgulve og andre gulve af træ, jf. 45.43. 	
		45,43	Udførelse af gulvbelægninger og vægbeklædning	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — udførelse i bygninger eller andre bygværker af arbejder vedrørende: — væg- eller gulvfliser af keramik, beton eller tilhuggede sten — parket og anden gulvbelægning af træ, samt tæpper og gulvbelægninger af linoleum — herunder også af gummi eller plast — gulvbelægninger eller vægbeklædninger af terrazzo, marmor, granit eller skifer — tapet. 	45430000
		45,44	Maler- og glarmesterforretninger	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — indvendig og udvendig maling af bygninger — maling af broer m.v. — isætning af glas, spejle m.v. Denne undergruppe omfatter ikke: <ul style="list-style-type: none"> — isætning af vinduer, jf. 45.42. 	45440000
		45,45	Andet færdiggørelsesarbejde	Denne undergruppe omfatter: <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af private svømmebassiner — damprensning, sandblæsning og lign. af facader — andet færdiggørelsesarbejde i og på bygninger i.a.n. Denne undergruppe omfatter ikke: <ul style="list-style-type: none"> — indvendig rengøring af bygninger og andre bygværker, jf. 74.70. 	45212212 og DA04 45450000
	45,5		Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale		45500000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,50	Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale	Denne undergruppe omfatter ikke: — udlejning af entreprenørmateriel uden betjeningspersonale, jf. 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9. oktober 1990 om Den Statistiske Nomenklatur for Økonomiske Aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (EFT L 293 af 24.10.1990, s. 1).

BILAG II

AKTIVITETER, DER UDØVES AF ORDREGIVENDE ENHEDER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 7

Dette direktivs bestemmelser om koncessioner, der tildeles af ordregivende enheder, gælder for følgende aktiviteter:

1. For så vidt angår gas og varme:

- a) tilrådhedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af gas eller varme
- b) levering af gas eller varme til disse net.

Når en ordregivende enhed som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra b) og c), leverer gas eller varme til faste net, som forsyner offentligheden, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i første afsnit, når alle følgende betingelser opfyldt:

- i) Den ordregivende enheds produktion af gas eller varme er et uundgåeligt resultat af udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i dette punkt eller i punkt 2 og 3 i dette bilag.
- ii) Leveringen til det offentlige net tager kun sigte på en rationel udnyttelse af denne produktion og svarer til højst 20 % af den ordregivende enheds omsætning beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

I dette direktiv omfatter »forsyning«: (produktion) og engros- og detailsalg af gas. Gasproduktion i form af udvinding falder dog ind under anvendelsesområdet for punkt 4 i dette bilag.

2. For så vidt angår elektricitet:

- a) tilrådhedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af elektricitet
- b) levering af elektricitet til disse faste net.

I dette direktiv omfatter elektricitetsforsyning produktion og engros- og detailsalg af elektricitet.

Når en ordregivende enhed som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra b) og c), leverer elektricitet til faste net, som forsyner offentligheden, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i første afsnit, når alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den pågældende ordregivende enheds produktion af elektricitet finder sted, fordi forbruget af den producerede elektricitet er nødvendigt for udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i dette punkt eller i punkt 1 og 3 i dette bilag.
- b) Leveringen til det offentlige net afhænger kun af nævnte ordregivende enheds eget forbrug og har ikke oversteget 30 % af den ordregivende enheds samlede energiproduktion beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

3. Aktiviteter i forbindelse med tilrådhedsstillelse eller drift af net til trafikbetjening af offentligheden med jernbane, automatiske systemer, sporvogn, trolleybus, bus eller tovbane.

For transportydelse anses et net for at bestå, hvis driften foregår på betingelser, f.eks. vedrørende ruter, kapacitet og driftsfrekvens, der er fastsat af en kompetent myndighed i en medlemsstat.

4. Aktiviteter, der vedrører udnyttelse af et geografisk område til at stille lufthavne, søhavne eller havne ved indre vandveje eller andre transportterminaler til rådighed for virksomheder, der udfører lufttransport, søtransport eller transport ad indre vandveje.

5. Aktiviteter i forbindelse med tilrådgivningsstillelse af:

- a) posttjenester
- b) andre tjenester end posttjenester, hvis disse tjenester leveres af en enhed, der også leverer posttjenester som defineret i nærværende punkts andet afsnit, nr. ii), og når betingelserne i artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU, ikke er opfyldt med hensyn til de tjenester, der falder ind under andet afsnit, nr. ii).

I forbindelse med dette direktiv, og uden at det berører direktiv 97/67/EF, forstås ved:

- i) »postforsendelse«: en adresseret forsendelse i den endelige form, den har på indleveringstidspunktet, uanset vægt. Ud over brevforsendelser omfatter sådanne forsendelser bl.a. bøger, kataloger, aviser og tidsskrifter samt postpakker indeholdende varer med eller uden kommerciel værdi, uanset vægt
  - ii) »posttjenester«: tjenester, der består i indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser. Dette omfatter både tjenester, som hører under, og som ikke hører under den befordringspligt, der er fastsat ved direktiv 97/67/EF
  - iii) »andre tjenester end posttjenester«: tjenester på følgende områder:
    - forvaltning af kurérservice (både før og efter forsendelsen, herunder »mail room«-forvaltning)
    - tjenester vedrørende postforsendelser, som ikke er omfattet af litra a), såsom uadresserede reklameforsendelser.
6. Aktiviteter, der vedrører udnyttelse af et geografisk område til:
- a) udvinding af olie eller gas
  - b) efterforskning efter eller udvinding af kul eller andet fast brændsel.
-

BILAG III

LISTE OVER EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 7, STK. 2, LITRA B)

Rettigheder, der er givet gennem en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor overdragelsen af disse rettigheder var baseret på objektive kriterier, udgør ikke »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret i dette direktiv. Følgende angiver procedurer, som på forhånd sikrer tilstrækkelig gennemsigtighed, for tilladelser på grundlag af andre EU-retsakter, som ikke udgør »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret i dette direktiv:

- a) Tildeling af tilladelse til at drive naturgasfaciliteter i overensstemmelse med proceduren i artikel 4 i direktiv 2009/73/EF.
  - b) Tilladelse til eller udbudsbekendtgørelse om anlæg af nye kraftværker i overensstemmelse med direktiv 2009/72/EF
  - c) Udstedelse i overensstemmelse med procedurerne i artikel 9 i direktiv 97/67/EF af tilladelser til at levere posttjenester med eller uden eneret.
  - d) Procedure for udstedelse af tilladelse til at udføre aktiviteter vedrørende udnyttelse af kulbrinter i overensstemmelse med direktiv 94/22/EF.
  - e) Offentlige tjenesteydelseskontrakter vedrørende offentlig personbefordring med bus, sporvogn, jernbane eller metro, som defineret i forordning (EF) nr. 1370/2007, som er tildelt på grundlag af en konkurrencebaseret udbudsprocedure i overensstemmelse med forordningens artikel 5, stk. 3, under forudsætning af at dens løbetid er i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3 eller 4, i nævnte forordning.
-

BILAG IV

TJENESTEYDELSER OMHANDLET I ARTIKEL 19

Varebeskrivelse	CPV-kode
<p>79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 [Anvisning af hushjælpspersonale]; 79624000-4 (Anvisning af plejepersonale) og 79625000-1 (Anvisning af hospitalspersonale) fra 85000000-9 til 85323000-9; 85143000-3,</p> <p>98133100-5, 98133000-4 og 98200000-5 og 98500000-8 (Private husholdninger med ansat medhjælp) og 98513000-2 til 98514000-9 (Udsendelse af personale til private husstande, Formidling af personale til private husstande, Udsendelse af kontorporsonale til private husstande, Udsendelse af vikarer til private husstande, Hjemmehjælp og Husligt arbejde)</p>	Sundheds- og socialvæsen samt tilknyttede tjenesteydelser
<p>85321000-5 og 85322000-2, 75000000-6 (Offentlig administration, forsvar og socialsikring), 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; fra 79995000-5 til 79995200-7; fra 80000000-4 Uddannelse og undervisning til 80660000-8; fra 92000000-1 til 92342200-2; fra 92360000-2 til 92700000-8;</p> <p>79950000-8 (Organisering af udstillinger, messer og kongresser), 79951000-5 (Organisering af seminarer), 79952000-2 (Tjenesteydelser i forbindelse med arrangementer), 79952100-3 (Tilrettelæggelse af kulturelle arrangementer), 79953000-9 (Tilrettelæggelse af festivaler), 79954000-6 (Tilrettelæggelse af fester), 79955000-3 (Tilrettelæggelse af modeshow), 79956000-0 (Tilrettelæggelse af messer og udstillinger)</p>	Administrative tjenester på det sociale område, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det kulturelle område
75300000-9	Lovpligtig socialsikring ⁽¹⁾
<p>75310000-2, 75311000-9, 75312000-6,</p> <p>75313000-3, 75313100-4, 75314000-0,</p> <p>75320000-5, 75330000-8, 75340000-1</p>	Velfærdsydelser
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 og 98130000-3	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser, herunder tjenesteydelser ydet af fagforeninger, politiske organisationer, ungdomsorganisationer og andre medlemskabsbaserede organisationstjenester
98131000-0	Religiøse tjenester
<p>55100000-1 til 55410000-7; 55521000-8 til 55521200-0</p> <p>(55521000-8 Catering til private, 55521100-9</p> <p>Madudbringning, 55521200-0 Levering af mad ud af huset)</p> <p>55520000-1 (Cateringvirksomhed), 55522000-5 (Catering til transportvirksomheder), 55523000-2 (Catering til andre virksomheder eller institutioner), 55524000-9 (Catering til skoler)</p> <p>55510000-8 (Kantinevirksomhed), 55511000-5 (Tjenesteydelser i forbindelse med drift af kantiner og andre selvbetjeningsrestauranter med begrænset adgang), 55512000-2 (Drift af kantiner), 55523100-3 (Tjenesteydelser i forbindelse med skolemåltider)</p>	Hotel- og restaurationstjenesteydelser
79100000-5 til 79140000-7; 75231100-5;	Juridiske tjenesteydelser i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 10, stk. 8, litra d)

Varebeskrivelse	CPV-kode
75100000-7 til 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 til 75131000-3	Andre administrative tjenester og tjenester for den offentlige sektor
75200000-8 til 75231000-4	Tjenester for lokalsamfundet
75231210-9 til 75231230-5; 75240000-0 til 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	»Fængselsrelaterede tjenester, tjenester i forbindelse med offentlig sikkerhed og redningstjenester i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 10, stk.8, litra g)«
79700000-1 til 79721000-4 (Efterforsknings- og sikkerhedstjenester, Sikkerhedstjenester, Alarmovervågningstjenester, Vagttjenester, Overvågningstjenester, Sporingstjenester, Sporing af flygtede personer, Patruljetjenester, Tjenester i forbindelse med udstedelse af id-kort, Efterforskningstjenester og Detektivbureau-tjenester) 79722000-1 (Grafologitjenester), 79723000-8 (Affaldsanalyseljenester)	Efterforsknings- og sikkerhedstjenester
64000000-6 (Post- og telekommunikationstjenester), 64100000-7 (Postbefordring og kurértjeneste), 64110000-0 (Postbefordring), 64111000-7 (Postbefordring af aviser og tidskrifter), 64112000-4 (Postbefordring af breve), 64113000-1 (Postbefordring af pakker), 64114000-8 (Postkontorvirksomhed) 64115000-5 (Udlejning af postbokse), 64116000-2 (Poste restantetjenester), 64122000-7 (Intern postbesørgelse)	Posttjenester
50116510-9 (Regummiering af dæk), 71550000-8 (Smedearbejder)	Diverse tjenesteydelser
98900000-2 (Tjenester ydet af ekstraterritoriale organisationer og organer) og 98910000-5 (Specifikke tjenester ydet af internationale organisationer og organer)	Internationale tjenester

(¹) Disse tjenesteydelser er ikke omfattet af det foreliggende direktiv, når de er tilrettelagt som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Det står medlemsstaterne frit for at tilrettelægge udbuddet af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser som tjenesteydelser af almen interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

BILAG V

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I KONCESSIONSBEKENDTGØRELSE, SOM OMHANDLET I ARTIKEL 31

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller enhed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den ordregivende myndigheds eller enheds art og hovedvirksomhed.
3. Hvis ansøgningerne skal indeholde tilbud: den e-mail- eller internetadresse, på hvilken der vederlagsfrit er ubegrænset, direkte og fuld elektronisk adgang til koncessionsdokumenterne. Når der ikke vederlagsfrit er ubegrænset, direkte og fuld adgang i de tilfælde, der er anført i artikel 34, stk. 2, andet afsnit, angives det, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne.
4. Beskrivelse af koncessionen: arbejdets art og omfang, tjenesteydelseernes art og omfang, omfang eller vejledende værdi og, hvor det er muligt, kontraktens varighed. Når koncessionen er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance. I givet fald beskrivelse af løsningsmuligheder.
5. CPV-koder. Når koncessionen er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance.
6. NUTS-koden for den primære byggeplads, hvor der er tale om bygge- og anlægskoncessioner, eller NUTS-koden for det primære leveringssted, hvor der er tale om tjenesteydelseskoncessioner; Når koncessionen er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance.
7. Betingelser for deltagelse, herunder:
  - a) i givet fald angivelse af, at det er en koncession forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
  - b) i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession; henvisning til den pågældende lov eller administrative bestemmelse
  - c) en liste over og kort beskrivelse af udvælgelseskriterier, hvor det er relevant; eventuelle specifikke minimumstærskelkrav; angivelse af krævede oplysninger (egenerklæringer, dokumentation).
8. Frist for indgivelse af ansøgninger eller modtagelse af tilbud.
9. Kriterier, der vil blive lagt til grund for tildeling af koncessionen, hvis de ikke fremgår af andre koncessionsdokumenter.
10. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
11. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
12. Eventuelt særlige betingelser for udførelsen af koncessionen.
13. Adresse hvortil ansøgninger eller tilbud skal fremsendes.
14. I givet fald oplysning om krav til og vilkår for anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler.
15. Oplysninger om, hvorvidt koncessionen vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
16. For koncessioner vedrørende bygge- og anlægsarbejder, en angivelse af om koncessionen er omfattet af GPA-aftalen.

BILAG VI

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I FORHÅNDSMEDDELELSER OM KONCESSIONER VEDRØRENDE SOCIALE OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTYDELSER, SOM OMHANDLET I ARTIKEL 31, STK. 3

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller ordregivende enhed eller det kontor, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
  2. I givet fald e-mail- eller internetadresse, hvor udbudsbetingelserne og evt. supplerende dokumenter kan konsulteres.
  3. Den ordregivende myndigheds eller ordregivende enheds type og hovedaktivitet.
  4. CPV-koder; Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
  5. NUTS-koden for det primære leveringssted for koncessioner vedrørende tjenesteydelser.
  6. Beskrivelse af tjenesteydelserne, vejledende omfang eller værdi.
  7. Betingelser for deltagelse.
  8. Frist(er), i givet fald, for at kontakte den ordregivende myndighed eller enhed med henblik på deltagelse.
  9. I givet fald en kort beskrivelse af den anvendte tildelingsprocedures hovedtræk.
  10. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG VII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM TILDELTE KONCESSIONER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 32

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode og, hvor det er relevant, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller enhed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
  2. Den ordregivende myndigheds eller enheds art og hovedvirksomhed.
  3. CPV-koder.
  4. NUTS-koden for den primære byggeplads, hvor der er tale om bygge- og anlægskoncessioner, eller NUTS-koden for det primære leveringssted, hvor der er tale om tjenesteydelseskoncessioner.
  5. Beskrivelse af koncessionen: arbejdets art og omfang, tjenesteydelseernes art og omfang, kontraktens varighed. Når kontrakten er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance. I givet fald beskrivelse af løsningsmuligheder.
  6. Beskrivelse af den valgte tildelingsprocedure, og i givet fald begrundelse for, at tildelingen er sket uden forudgående offentliggørelse.
  7. Kriterier, jf. artikel 41, der vil blive lagt til grund ved tildeling af koncessionen eller koncessionerne.
  8. Dato for beslutningen eller beslutningerne om tildelte koncessioner.
  9. Antal modtagne tilbud for hver kontrakttildeling, herunder:
    - a) antal tilbud modtaget fra økonomiske aktører, som er små og mellemstore virksomheder
    - b) antal tilbud modtaget fra udlandet
    - c) antal tilbud modtaget elektronisk.
  10. For hver kontrakttildeling, navn, adresse, herunder NUTS-kode, og, hvor det er relevant, telefon- og telefaxnummer samt e-mail- og internetadresse for den eller de valgte tilbudsgivere, herunder:
    - a) oplysninger om, hvorvidt den valgte tilbudsgiver er en lille og mellemstor virksomhed
    - b) oplysninger om, hvorvidt koncessionen blev tildelt et konsortium.
  11. Værdi og vigtigste finansielle betingelser for den tildelte koncession, herunder:
    - a) eventuelle gebyrer og bøder
    - b) eventuelle præmier og betalinger
    - c) alle andre relevante oplysninger vedrørende koncessionens værdi som omhandlet i artikel 8, stk. 3.
  12. Oplysninger om, hvorvidt koncessionen vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
  13. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
  14. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, som er relevante for den eller de koncessioner, der offentliggøres i denne bekendtgørelse.
  15. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
  16. Metode til beregning af en koncessions anslåede værdi, hvis den ikke er angivet i andre koncessionsdokumenter, i overensstemmelse med artikel 8.
  17. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG VIII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM TILDELTE KONCESSIONER VEDRØRENDE SOCIALE TJENESTEYDELSER OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTEYDELSER, SOM OMHANDLET I ARTIKEL 32

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, hvis det er relevant, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller enhed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
  2. Den ordregivende myndigheds eller enheds art og hovedvirksomhed.
  3. CPV-koder; Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
  4. Kort beskrivelse af genstanden for koncessionen.
  5. Antal modtagne tilbud.
  6. Værdi af det antagne tilbud, herunder gebyrer og priser.
  7. Navn, adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den eller de valgte økonomiske aktører.
  8. Andre relevante oplysninger.
-

---

*BILAG IX***KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE**

1. Offentliggørelse af bekendtgørelser

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 31 og 32, sendes af de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med følgende regler:

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 31 og 32, offentliggøres af Den Europæiske Unions Publikationskontor.

Den Europæiske Unions Publikationskontor giver den ordregivende myndighed eller enhed den i artikel 33, stk. 2, omhandlede bekræftelse.

2. Format og regler for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser

Formatet og reglerne for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser som fastlagt af Kommissionen er til rådighed på internetadressen <http://simap.europa.eu>

BILAG X

**LISTE OVER INTERNATIONALE SOCIALE OG MILJØMÆSSIGE KONVENTIONER OMHANDLET I
ARTIKEL 30, STK. 3**

- ILO konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig
- ILO konvention nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger
- ILO konvention nr. 29 om tvangsarbejde
- ILO konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
- ILO konvention nr. 138 om lavalder
- ILO konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
- ILO konvention nr. 100 om ligeløn for samme arbejde
- ILO konvention nr. 182 om forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde
- Wienerkonventionen om beskyttelse af ozonlaget og dens Montrealprotokol om stoffer, der nedbryder ozonlaget
- Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf (Baselkonventionen)
- Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP-konventionen)
- Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke («PIC-proceduren») for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel (UNEP/FAO) (PIC-konventionen), og de tre regionale protokoller hertil.
-

BILAG XI

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM ÆNDRING AF EN KONCESSION I DENS LØBETID I HENHOLD TIL ARTIKEL 43

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller enhed eller det kontor, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
  2. CPV-koder.
  3. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægskoncessioner eller NUTS-kode for hovedstedet for udførelser i forbindelse med tjenesteydelseskoncessioner.
  4. Beskrivelse af koncessionen før og efter ændringen: arbejdets art og omfang, tjenesteydelsernes art og omfang.
  5. En eventuel ændring af værdien af koncessionen, herunder forhøjelser af priser eller gebyrer som følge af ændringen.
  6. Beskrivelse af de omstændigheder, der har gjort ændringen nødvendig.
  7. Dato for afgørelsen om tildeling af koncessionen.
  8. I givet fald navn, adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer samt e-mail- og internetadresse for den eller de nye økonomiske aktører.
  9. Oplysninger om, hvorvidt kontrakten vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
  10. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
  11. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, der er relevante for den eller de kontrakter, som denne bekendtgørelse vedrører.
  12. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
  13. Andre relevante oplysninger.
-

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/24/EU

af 26. februar 2014

om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de
nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske
og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Tildeling af offentlige kontrakter af eller på vegne af
medlemsstaternes myndigheder skal ske i overensstem-
melse med principperne i traktaten om Den Europæiske
Unions funktionsmåde (TEUF), og navnlig fri bevæge-
lighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af
tjenesteydelser, samt de principper, der er afledt heraf,
såsom ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gensidig
anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed. For
offentlige kontrakter over en bestemt værdi bør der imid-
lertid fastsættes bestemmelser til samordning af de natio-
nale udbudsprocedurer, så det sikres, at disse principper
udmøntes i praksis, og offentlige indkøb åbnes for
konkurrence.
- (2) Offentlige indkøb spiller en central rolle i Europa 2020-
strategien, jf. Kommissionens meddelelse af 3. marts
2010 med titlen »Europa 2020, en strategi for intelligent,
bæredygtig og inklusiv vækst« (»Europa 2020-strategien
for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst«), som et af
de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at
opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og således
sikre optimal udnyttelse af de offentlige midler. I denne
forbindelse bør reglerne om offentlige indkøb, der er

vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv
2004/17/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv
2004/18/EF ⁽⁵⁾, revideres og moderniseres for at gøre
anvendelsen af de offentlige midler mere effektiv,
navnlig ved at fremme små og mellemstore virksomhe-
ders (SMV'ers) deltagelse i offentlige udbud og for at gøre
det muligt for indkøbere at udnytte offentlige udbud
bedre til støtte for fælles samfundsmål. Der er også
behov for at præcisere grundlæggende begreber og
koncepter med henblik på at sikre retssikkerheden og
integrere visse aspekter af EU-Domstolens faste retsprak-
sis.

- (3) Ved gennemførelsen af dette direktiv bør der tages
hensyn til De Forenede Nationers konvention om handi-
cappedes rettigheder ⁽⁶⁾, navnlig i forbindelse med valg af
kommunikationsmidler, tekniske specifikationer,
tildelingskriterier og vilkår for gennemførelse af kontrak-
ten.

- (4) De mere og mere forskelligartede former for offentlige
foranstaltninger har gjort det nødvendigt at præcisere
definitionen af selve indkøbsbegrebet; denne præcisering
bør dog ikke udvide anvendelsesområdet for dette
direktiv sammenlignet med anvendelsesområdet for
direktiv 2004/18/EF. EU-reglerne om offentlige udbud
tager ikke sigte på at omhandle alle former for udbetaling
af offentlige midler, men kun de midler, der betales til
anskaffelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder,
varer eller tjenesteydelser ved hjælp af en offentlig
kontrakt. Det bør præciseres, at sådanne anskaffelser af
bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser bør
være omfattet af dette direktiv, uanset om de foretages
ved køb, leasing eller i anden kontraktmæssig form.

Anskaffelse skal forstås i bred forstand som opnåelse af
fordelene ved de pågældende bygge- og anlægsarbejder,
varer eller tjenesteydelser, men ikke nødvendigvis med
krav om overdragelse af ejendomsretten til de ordregi-
vende myndigheder. Desuden omfatter anvendelsesom-
rådet for reglerne om offentlige udbud almindeligvis
ikke den blotte finansiering af en aktivitet, navnlig
gennem støtte, som hyppigt er forbundet med forplig-
telsen til at refundere de modtagne beløb, hvis de ikke
anvendes til de tilsigtede formål. Tilsvarende bør situatio-
ner, hvor alle aktører, der opfylder visse betingelser, har

⁽¹⁾ EUT C 191 af 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUT C 391 af 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.1.2014 (endnu ikke offentlig-
gjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.2.2014.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts
2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af
kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt post-
tjenester (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts
2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offent-
lige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og
offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004,
s. 114).

⁽⁶⁾ Godkendt ved Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009
om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers
konvention om handicappedes rettigheder (EUT L 23 af 27.1.2010,
s. 35).

ret til at udføre en given opgave uden nogen form for udvælgelse såsom brugervalgs- og servicekuponordninger, ikke forstås som indkøb, men som rene autoriseringsordninger (f.eks. licenser til lægemidler eller sundhedstjenester).

- (5) Det bør bemærkes, at intet i dette direktiv forpligter medlemsstaterne til at outsource eller eksternalisere levering af tjenesteydelser, som de selv ønsker at levere eller at organisere på anden måde end ved hjælp af offentlige kontrakter i dette direktivs forstand. Levering af tjenesteydelser på grundlag af love, administrative bestemmelser eller arbejdskontrakter bør ikke være omfattet. I nogle medlemsstater kan dette for eksempel være tilfældet for visse administrative og statslige tjenesteydelser såsom udøvende og lovgivende myndigheders tjenesteydelser eller levering af visse tjenesteydelser til samfundet såsom tjenesteydelser vedrørende udenrigsanliggender eller justitsvæsen eller obligatoriske socialsikringstjenester.
- (6) Det er også relevant at bemærke, at dette direktiv ikke bør berøre medlemsstaternes lovgivning om social sikring. Det bør heller ikke vedrøre liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, eller privatisering af offentlige enheder, der leverer tjenesteydelser.

Det bør ligeledes bemærkes, at medlemsstaterne frit kan organisere leveringen af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller andre tjenesteydelser såsom posttjenester, enten som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse eller som en blanding heraf. Det bør præciseres, at ikke-økonomiske tjenesteydelser af almen interesse ikke bør falde ind under dette direktivs anvendelsesområde.

- (7) Endelig bør det bemærkes, at dette direktiv ikke berører nationale, regionale eller lokale myndigheders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og omfanget heraf samt den pågældende tjenesteydelses særlige kendetegn, herunder betingelser for så vidt angår tjenesteydelsens kvalitet, med henblik på at få opfyldt deres mål af samfundsmæssig interesse. Dette direktiv berører heller ikke nationale, regionale og lokale myndigheders beføjelse til at levere, bestille og finansiere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i overensstemmelse med artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse, der er knyttet som bilag til TEUF og til traktaten om Den Europæiske Union. Dette direktiv vedrører desuden ikke finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller systemer til støtte bevilget af medlemsstaterne, navnlig på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler.

- (8) En kontrakt bør kun betragtes som en offentlig bygge- og anlægskontrakt, hvis dens genstand specifikt omfatter udførelse af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag II, selv om kontrakten omfatter levering af andre tjenesteydelser, der er nødvendige for udførelsen af sådanne aktiviteter. Offentlige tjenesteydelseskontrakter, herunder vedrørende forvaltning af ejendomme, kan under visse omstændigheder omfatte bygge- og anlægsarbejder. Hvis sådanne bygge- og anlægsarbejder imidlertid er accessoriske i forhold til kontraktens hovedformål og derfor udgør en mulig følge heraf eller et supplement hertil, berettiger det forhold, at kontrakten omfatter sådanne bygge- og anlægsarbejder, ikke til at betragte den offentlige tjenesteydelseskontrakt som en offentlig bygge- og anlægskontrakt.

I betragtning af offentlige bygge- og anlægskontrakters forskelligartethed bør de ordregivende myndigheder dog kunne anvende såvel separat som fælles udbud for arbejdets projektering og udførelse. Dette direktiv har ikke til hensigt at foreskrive fælles eller separat tildeling af kontrakter.

- (9) Udførelsen af et bygge- og anlægsarbejde i overensstemmelse med de krav, som en ordregivende myndighed har angivet, kræver, at den pågældende myndighed skal have truffet foranstaltninger til at definere arbejdets art eller i det mindste have haft en afgørende indflydelse på udformningen af det. Uanset om entreprenøren udfører hele arbejdet eller dele heraf ved egen hjælp eller sørger for udførelsen heraf på anden måde, bør kontrakten betragtes som en bygge- og anlægskontrakt, så længe entreprenøren påtager sig en juridisk bindende direkte eller indirekte forpligtelse til at sikre, at bygge- og anlægsarbejderne vil blive udført.
- (10) Begrebet »ordregivende myndigheder« og navnlig begrebet »offentligretlige organer« er blevet behandlet gentagne gange i Den Europæiske Unions Domstols retspraksis. For at præcisere at dette direktivs personelle anvendelsesområde bør forblive uændret, er det hensigtsmæssigt at bibeholde den definition, som Domstolen har baseret sig på, og indarbejde et vist antal præciseringer ud fra denne retspraksis som en nøgle til at forstå selve definitionerne, uden at det er hensigten at ændre den forståelse af begreberne, der er fastlagt i retspraksis. Med henblik herpå bør det præciseres, at et organ, der fungerer på normale markedsvilkår, har til formål at skabe gevinst og bærer tab forbundet med udøvelsen af sine aktiviteter, ikke bør betragtes som et »offentligretligt organ«, da almenhedens behov, som det er oprettet med henblik på at imødekomme eller har fået til opgave at imødekomme, kan anses for at have industriel eller kommerciel karakter.

Tilsvarende er betingelsen vedrørende det pågældende organs finansiering også blevet behandlet i retspraksis, som blandt andet har præciseret, at det at være finansieret for »størstedelens vedkommende« betyder for mere end halvdelen, og at en sådan finansiering kan omfatte brugerbetaling, som pålægges, beregnes og opkræves i overensstemmelse med offentligretlige regler.

- (11) I forbindelse med blandede kontrakter bør de gældende regler fastsættes ud fra kontraktens hovedformål, hvis de forskellige dele, der udgør kontrakten, ikke objektivt kan adskilles. Det bør derfor præciseres, hvordan ordregivende myndigheder skal afgøre, om de forskellige dele kan adskilles eller ej. Denne præcisering bør bygge på Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis.

Afgørelsen bør træffes fra sag til sag, hvor den ordregivende myndigheds udtrykte eller formodede hensigt om at betragte de forskellige dele af en blandet kontrakt som udelelige ikke er tilstrækkelig, men bør underbygges af objektive forhold, som kan begrunde den og godtgøre, at det er nødvendigt at indgå en enkelt kontrakt. En sådan begrundet nødvendighed af at indgå en enkelt kontrakt kunne eksempelvis forekomme i forbindelse med opførelsen af en enkelt bygning, hvoraf en del skal anvendes direkte af den pågældende ordregivende myndighed, og en anden del skal drives på koncessionsbasis, for eksempel for at stille parkeringsfaciliteter til rådighed for offentligheden. Det bør præciseres, at behovet for at indgå en enkelt kontrakt kan være begrundet i årsager af såvel teknisk som økonomisk karakter.

- (12) I tilfælde af blandede kontrakter, der kan adskilles, kan de ordregivende myndigheder altid frit tildele særskilte kontrakter for særskilte dele af en blandet kontrakt, og i så fald bør de ydelser, der omhandles i hver af de særskilte dele, udelukkende fastlægges på grundlag af de særlige kendetegn ved den enkelte kontrakt. Hvis de ordregivende myndigheder på den anden side vælger at medtage andre elementer i udbuddet, uanset deres værdi og uanset hvilken retlig ordning de tilføjede elementer ellers ville have været underlagt, bør hovedprincippet være, at hvis kontrakten tildeles i henhold til bestemmelserne i dette direktiv, og den tildeles for sig selv, bør dette direktiv fortsat gælde for hele den blandede kontrakt.

- (13) Der bør dog fastlægges særlige bestemmelser for blandede kontrakter, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter eller dele, der ikke falder ind under TEUF's anvendelsesområde. I sådanne tilfælde bør det være muligt at undlade at anvende dette direktiv, forudsat

at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med det formål at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv eller af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF⁽¹⁾. Det bør præciseres, at ordregivende myndigheder ikke bør hindres i at vælge at anvende dette direktiv på visse blandede kontrakter i stedet for at anvende direktiv 2009/81/EF.

- (14) Det bør præciseres, at begrebet »økonomiske aktører« bør fortolkes i bred forstand, så det omfatter alle personer og/eller enheder, som tilbyder udførelse af arbejder samt levering af varer eller tjenesteydelser på markedet, uanset hvilken retlig form de har valgt at arbejde under. Således bør selskaber, filialer, datterselskaber, interessentskaber, kooperative selskaber, selskaber med begrænset ansvar, universiteter, offentlige eller private, og andre former for enheder end fysiske personer falde ind under begrebet økonomisk aktør, uanset om de er »juridiske personer« i enhver forbindelse.

- (15) Det bør præciseres, at sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder hvis de har sluttet sig sammen i en midlertidig sammenslutning, kan deltage i tildelingsprocedurer uden at være nødt til at antage en bestemt retlig form. I det omfang det er nødvendigt, f.eks. hvis der er krav om solidarisk hæftelse, kan en bestemt form være påkrævet, når sådanne sammenslutninger tildeles kontrakten.

Det bør desuden præciseres, at ordregivende myndigheder udtrykkeligt bør kunne fastsætte, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører opfylder kravene om økonomisk og finansiell formåen som fastsat i dette direktiv, eller kriterierne vedrørende teknisk og faglig formåen, der kræves af økonomiske aktører, der deltager alene.

Gennemføres kontrakten af en sammenslutning af økonomiske aktører, kan det være nødvendigt at fastsætte betingelser, der ikke pålægges individuelle deltagere. Sådanne betingelser, der bør være objektivt begrundede og proportionale, kan f.eks. omfatte krav om, at der skal udpeges en fælles repræsentation eller en ledende partner i relation til udbudsproceduren, eller om indgivelse af oplysninger om dannelsen af dem.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

- (16) De ordregivende myndigheder bør ved hjælp af ethvert middel, der i henhold til national ret står til deres rådighed, forebygge fordrøjning af de offentlige udbudsprocedurer på grund af interessekonflikter. Dette kan indbefatte procedurer med henblik på at identificere, forebygge og afhjælpe interessekonflikter.
- (17) Rådets afgørelse 94/800/EF ⁽¹⁾, for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence, godkendte særlig Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud («GPA-aftalen»). Formålet med GPA-aftalen er at opstille et internationalt sæt af regler med afbalancerede rettigheder og forpligtelser i forbindelse med offentlige kontrakter med henblik på at liberalisere og skabe vækst i verdenshandelen. For så vidt angår kontrakter der er omfattet af bilag 1, 2, 4 og 5 og de forklarende bemærkninger til Den Europæiske Unions tillæg I til GPA-aftalen samt af andre relevante internationale aftaler, som Unionen er bundet af, bør de ordregivende myndigheder opfylde forpligtelserne i medfør af disse aftaler ved at gøre nærværende direktiv gældende for økonomiske aktører fra tredjelande, som har undertegnet aftalerne.
- (18) GPA-aftalen finder anvendelse på kontrakter over visse tærskler, fastsat i GPA-aftalen og udtrykt som særlige trækningsrettigheder. Tærsklerne fastsat i dette direktiv skal tilpasses, så det sikres, at de svarer til værdierne i euro af GPA-aftalens tærskler. Der bør desuden foretages regelmæssige revisioner af tærsklerne i euro for i nødvendigt omfang at tilpasse dem, ved hjælp af en rent matematisk beregning, til eventuelle udsving i euroens værdi i forhold til disse særlige trækningsrettigheder. Bortset fra disse regelmæssige matematiske tilpasninger bør muligheden for en forhøjelse af tærsklerne i GPA-aftalen undersøges under næste forhandlingsrunde herom.
- (19) Det bør præciseres, at der i forbindelse med værdiansættelsen af en kontrakt bør tages hensyn til alle indtægter, uanset om de modtages fra den ordregivende myndighed eller fra tredjemand. Det bør også præciseres, at med henblik på at anslå tærsklerne bør begrebet lignende varer forstås som produkter, der er bestemt til identiske eller lignende formål, for eksempel en række fødevarer eller forskellige kontormøbelartikler. En økonomisk aktør, som er aktiv på det pågældende område, vil typisk have sådanne varer som en del af sit sædvanlige produktsortiment.
- (20) Med henblik på et anslå et givent udbuds værdi bør det præciseres, at det kun bør være muligt at basere den anslåede værdi på en opdeling af udbuddet, hvis dette er objektivt begrundet. Det kan eksempelvis begrundes at anslå kontraktværdien isoleret i forhold til en særskilt driftsenhed i den ordregivende myndighed, f.eks. skoler eller børnehaver, forudsat at den pågældende enhed selv er ansvarlig for sit udbud. Denne forudsætning kan antages at være opfyldt, hvis den særskilte driftsenhed selv forestår udbudsprocedurerne og træffer afgørelse om køb, råder over en særskilt budgetpost til det pågældende udbud, selv indgår kontrakten og finansierer kontrakten via et budget, som den råder over. En opdeling er ikke begrundet, hvis den ordregivende myndighed blot organiserer udbuddet decentralt.
- (21) Offentlige kontrakter, der tildeles af ordregivende myndigheder inden for sektorerne vand- og energiforsyning samt transport og posttjenester, og som er omfattet af anvendelsesområdet for disse aktiviteter, er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU ⁽²⁾. Kontrakter, der tildeles af ordregivende myndigheder inden for rammerne af deres drift af sø- og flodtransport og kystnær transport, er dog omfattet af det foreliggende direktivs anvendelsesområde.
- (22) Dette direktiv, der er rettet til medlemsstaterne, finder ikke anvendelse på indkøb foretaget af internationale organisationer på egne vegne og for egen regning. Der er imidlertid behov for at præcisere, i hvilken udstrækning direktivet skal finde anvendelse på indkøb, der er underlagt specifikke internationale regler.
- (23) Ved medietjenesteudbyderes tildeling af offentlige kontrakter om visse audiovisuelle tjenesteydelser på TV- og radiospredningsområdet bør der tages hensyn til forhold af en sådan kulturel og samfundsmæssig betydning, der gør det uhensigtsmæssigt at lade udbudsreglerne finde anvendelse på dem. Der bør derfor gælde en undtagelse for offentlige tjenesteydelseskontrakter tildelt af medietjenesteudbyderne selv med henblik på køb, udvikling, produktion eller samproduktion af programmer, der er klar til brug, og andre forberedende tjenester, f.eks. vedrørende manuskripter eller kunstneroptræden, der er nødvendige for programmets tilblivelse. Det bør også præciseres, at denne udeladelse bør gælde for både radio- og TV-medietjenester og for on demand-tjenester (ikkelineære tjenester). Denne udeladelse bør dog ikke gælde for levering af teknisk materiel til produktion, samproduktion og udsendelse af disse programmer.
- (24) Det bør erindres, at tjenesteydelser vedrørende voldgift og mægling samt andre lignende former for alternativ tvistbilæggelse sædvanligvis leveres af organer eller enkeltpersoner, der er udnævnt eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler. Det bør præciseres, at dette direktiv ikke finder anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende levering af sådanne ydelser uanset deres betegnelse i henhold til national lovgivning.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 1).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (Se side 243 i denne EUT).

- (25) Et vist antal juridiske tjenesteydelser ydes af tjenesteydere, der er udpeget af en ret eller en domstol i en medlemsstat, vedrører advokaters repræsentation af klienter i retssager, skal leveres af notarer eller er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed. Sådanne juridiske tjenesteydelser leveres sædvanligvis af organer eller enkeltpersoner, der er udpeget eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler, for eksempel udnævnelse af kammeradvokater i visse medlemsstater. Disse juridiske tjenesteydelser bør derfor undtages fra dette direktivs anvendelsesområde.
- (26) Det er hensigtsmæssigt at præcisere, at begrebet finansielle instrumenter, som der henvises til i dette direktiv, har samme betydning som i anden lovgivning om det indre marked, og i lyset af den nylige oprettelse af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme bør det angives, at operationer, der gennemføres med denne facilitet og denne mekanisme, bør undtages fra dette direktivs anvendelsesområde. Det bør endelig præciseres, at lån, uanset om de forekommer i forbindelse med udstedelse eller andre operationer vedrørende værdipapirer eller andre finansielle instrumenter, ikke bør være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
- (27) Det bør erindres, at det i artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007⁽¹⁾ udtrykkeligt fastsættes, at direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF finder anvendelse på henholdsvis tjenesteydelseskontrakter og offentlige tjenesteydelseskontrakter om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn, hvorimod forordning (EF) nr. 1370/2007 finder anvendelse på koncessionskontrakter om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn. Det bør endvidere erindres, at nævnte forordning fortsat finder anvendelse på både (offentlige) tjenesteydelseskontrakter og koncessionskontrakter om offentlig personbefordring med jernbane eller metro. For at præcisere forholdet mellem dette direktiv og forordning (EF) nr. 1370/2007 bør der fastsættes udtrykkelige bestemmelser om, at dette direktiv ikke bør finde anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter om levering af offentlig personbefordring med jernbane eller metro, som fortsat bør tildeles i henhold til nævnte forordning. I det omfang forordning (EF) nr. 1370/2007 lader det være op til national lovgivning, om der skal afviges fra de regler, som er fastsat i nævnte forordning, bør medlemsstaterne fortsat i deres nationale lovgivning kunne bestemme, at offentlige tjenesteydelseskontrakter om levering af offentlig personbefordring med jernbane eller metro skal tildeles efter en kontrakttildelingsprocedure, der følger deres almindelige regler for offentlige udbud.
- (28) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på visse nødtjenester, der udføres af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, da disse organisationers særlige karakter ville være vanskelig at bevare, hvis tjenesteyderne skulle
- udvælges efter procedurerne i dette direktiv. Denne udelukkelse bør dog ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt. Det bør derfor udtrykkeligt fastsættes, at patienttransportambulancetjenester ikke bør være omfattet. Det er i den forbindelse desuden nødvendigt at præcisere, at CPV-gruppe 601 »Landtransporttjenester« ikke omfatter ambulancetjenester, der findes i CPV-klasse 8514. Det bør derfor præciseres, at tjenesteydelser, der er omfattet af CPV-kode 85143000-3, og som udelukkende består af patienttransportambulancetjenester, bør være omfattet af de specifikke regler, der gælder for sociale og andre tjenesteydelser (»den lempelige ordning«). Som følge deraf vil blandede kontrakter om levering af ambulancetjenester generelt også være omfattet af den lempelige ordning, hvis værdien af patienttransportambulancetjenesterne er højere end værdien af andre ambulancetjenester.
- (29) Det bør erindres, at dette direktiv kun finder anvendelse på ordregivende myndigheder i medlemsstaterne. Som følge deraf er politiske partier generelt ikke omfattet af dets bestemmelser, da de ikke er ordregivende myndigheder. Imidlertid kan politiske partier i nogle medlemsstater være politiske partier falde ind under betegnelsen »offentligretlige organer«.
- Visse tjenesteydelser (såsom propagandafilms og videofremstilling) er imidlertid så uløseligt forbundet med tjenesteyderens politiske holdning, når de leveres i forbindelse med en valgkampagne, at tjenesteyderne normalt udvælges på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler.
- Endelig bør det erindres, at vedtægter for og grundlæggelse af europæiske politiske partier og stiftelser er omfattet af andre regler end reglerne fastsat i dette direktiv.
- (30) I visse tilfælde kan en ordregivende myndighed eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder være den eneste kilde til en bestemt tjenesteydelse, som den har eneret til at levere i henhold til love og offentliggjorte administrative bestemmelser, der er forenelige med TEUF. Det bør præciseres, at offentlige tjenesteydelseskontrakter kan tildeles til denne ordregivende myndighed eller den pågældende sammenslutning heraf, uden at direktivet anvendes.
- (31) Der hersker betydelig juridisk usikkerhed med hensyn til, i hvor vid udstrækning kontrakter indgået mellem enheder inden for den offentlige sektor bør være dækket af regler om offentlige udbud. EU-Domstolens relevante retspraksis fortolkes forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat og endog mellem ordregivende myndigheder. Det er derfor nødvendigt at præcisere, i hvilke tilfælde kontrakter indgået inden for den offentlige sektor ikke er underlagt anvendelsen af reglerne om offentlige udbud.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

Præciseringen bør afstemmes med de principper, der er fastlagt i Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. Den kendsgerning, at begge aftaltparter selv er offentlige myndigheder, udelukker ikke i sig selv anvendelsen af reglerne om udbud. Anvendelsen af reglerne om offentlige udbud bør dog ikke indvirke på offentlige myndigheders frihed til at udføre de offentlige tjenesteydelsesopgaver, som de har fået pålagt, under anvendelse af deres egne ressourcer, hvilket omfatter muligheden for samarbejde med andre offentlige myndigheder.

Det bør sikres, at ethvert undtaget samarbejde mellem offentlige organisationer ikke fører til konkurrencefordrejning i forhold til private økonomiske aktører, for så vidt som det stiller en privat tjenesteyder i en mere fordelagtig situation i forhold til sine konkurrenter.

- (32) Offentlige kontrakter, der tildeles kontrollerede juridiske personer, bør ikke være underlagt anvendelse af procedurerne i dette direktiv, hvis den ordregivende myndighed udøver en kontrol over den berørte juridiske person, som svarer til den kontrol, den udøver over sine egne afdelinger, forudsat at den kontrollerede juridiske person udfører mere end 80 % af sine aktiviteter som gennemførelse af opgaver, som den er blevet betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed, uanset hvem der er modtager af kontraktydelsen.

Undtagelsen bør ikke udvides til at omfatte situationer, hvor en privat økonomisk aktør deltager direkte i kapitalandelene i den kontrollerede juridiske person, eftersom tildeling under sådanne omstændigheder af den offentlige kontrakt uden udbudsprocedure ville stille den private økonomiske aktør med en kapitaldeltagelse i den kontrollerede juridiske person mere fordelagtigt end konkurrenterne. I betragtning af de særlige kendetegn ved offentlige organer med tvungent medlemskab, såsom organisationer med ansvar for forvaltning eller udførelse af visse offentlige tjenesteydelser, bør dette dog ikke gælde tilfælde, hvor en bestemt privat økonomisk aktørs deltagelse i kapitalandelene i den kontrollerede juridiske person er tvungen i henhold til national lovgivning i overensstemmelse med traktaterne, forudsat at en sådan deltagelse ikke er kontrollerende, ikke er blokerende og ikke har afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske persons beslutninger. Det bør endvidere præciseres, at det afgørende element kun gælder direkte privat deltagelse i den kontrollerede juridiske person. Privat kapitaldeltagelse i den eller de kontrollerende ordregivende myndigheder udelukker derfor ikke tildeling af offentlige kontrakter til den kontrollerede juridiske person uden anvendelse af procedurerne i dette direktiv, da en sådan deltagelse ikke skader konkurrencen mellem private økonomiske aktører.

Det bør også præciseres, at ordregivende myndigheder, såsom offentligretlige organer, der kan have private kapitalandele, bør være i stand til at henholde sig til undtagelsen fra horisontalt samarbejde. Hvis alle andre betingelser i forbindelse med horisontalt samarbejde er opfyldt, bør undtagelsen fra horisontalt samarbejde således udvides til også at omfatte sådanne ordregivende myndigheder, hvis kontrakten udelukkende er indgået mellem ordregivende myndigheder.

- (33) Ordregivende myndigheder bør kunne vælge at levere deres offentlige tjenesteydelser i fællesskab i et samarbejde, der ikke forpligter dem til at anvende nogen bestemt retlig form. Et sådant samarbejde kan omfatte alle typer af aktiviteter i forbindelse med gennemførelsen af tjenesteydelser og ansvar, som de deltagende myndigheder har fået tildelt eller har påtaget sig, f.eks. lokale eller regionale myndigheders obligatoriske eller frivillige opgaver, eller tjenesteydelser, som i henhold til offentlig ret er pålagt bestemte organer. De forskellige deltagende myndigheders tjenesteydelser behøver ikke nødvendigvis at være identiske. De kan også være komplementære.

Kontrakter om fælles levering af sådanne offentlige tjenesteydelser bør ikke være underlagt anvendelse af reglerne i dette direktiv, hvis de udelukkende er indgået mellem ordregivende myndigheder, hvis gennemførelsen af det pågældende samarbejde udelukkende er underlagt hensyn af almen interesse, og hvis ingen privat tjenesteyder bliver stillet i en fordelagtig situation i forhold til sine konkurrenter.

For at opfylde disse betingelser bør samarbejdet baseres på en samarbejdsmetode. Et sådant samarbejde kræver ikke, at alle de deltagende myndigheder påtager sig udførelse af kontraktmæssige hovedforpligtelser, så længe der er forpligtelser, der bidrager til den fælles gennemførelse af den pågældende offentlige tjenesteydelse. Desuden bør gennemførelsen af samarbejdet, herunder enhver finansiel overførsel mellem de deltagende ordregivende myndigheder, udelukkende være underlagt hensyn af almen interesse.

- (34) Der forekommer visse tilfælde, hvor en juridisk enhed i henhold til relevante bestemmelser i national ret som instrument eller teknisk tjeneste for bestemte ordregivende myndigheder er forpligtet til at udføre ordrer, som den modtager fra disse ordregivende myndigheder, og ikke har indflydelse på betalingen for ydelsen. I lyset af den ikkekontraktmæssige art bør et sådant rent administrativt forhold ikke være omfattet af anvendelsesområdet for procedurerne for offentlige udbud.

- (35) Der bør tilskyndes til, at industrielle kilder samfinansierer forsknings- og udviklingsprogrammer. Det bør derfor præciseres, at dette direktiv kun finder anvendelse, når en sådan samfinansiering ikke gør sig gældende, og når resultatet af forsknings- og udviklingsaktiviteterne går til den pågældende ordregivende myndighed. Dette bør ikke udelukke muligheden for, at den tjenesteyder, der har udført disse aktiviteter, kan offentliggøre en opgørelse over dem, så længe den ordregivende myndighed bevarer eneretten til at anvende resultatet af forskningen og udviklingen til brug for egen virksomhed. Fiktiv deling af forsknings- og udviklingsresultaterne eller ren symbolsk deltagelse i betalingen til tjenesteyderen bør dog ikke hindre anvendelsen af dette direktiv.
- (36) Beskæftigelse og erhverv bidrager til integration i samfundet og er nøgleelementer for sikringen af lige muligheder for alle. I denne forbindelse kan beskyttede værksteder spille en væsentlig rolle. Det samme gælder for andre sociale virksomheder, hvis vigtigste mål er at støtte den sociale og faglige integration eller reintegration af handicappede og dårligt stillede personer såsom ledige og personer, der tilhører dårligt stillede mindretal eller grupper, der på anden vis er socialt marginaliseret. Men sådanne værksteder eller virksomheder er måske ikke i stand til at få kontrakter på normale konkurrencevilkår. Derfor er det hensigtsmæssigt at fastsætte, at medlemsstaterne kan reservere sig retten til at deltage i procedurerne for tildeling af offentlige kontrakter eller visse delkontrakter heraf til sådanne værksteder eller virksomheder eller reservere udførelsen af sådanne kontrakter til programmer for beskyttet beskæftigelse.
- (37) Med henblik på en hensigtsmæssig integration af de miljømæssige, sociale og arbejdsmarkedsmæssige krav i de offentlige udbudsprocedurer er det særlig vigtigt, at medlemsstaterne og de ordregivende myndigheder træffer relevante foranstaltninger til at sikre overholdelse af miljø-, social- og arbejdsretlige forpligtelser, der gælder de steder, hvor bygge- og anlægsarbejderne udføres eller tjenesteydelserne leveres, og som er resultatet af love, bestemmelser, bekendtgørelser og afgørelser både nationalt og på EU-plan samt kollektive aftaler, forudsat at disse regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten. Desuden bør forpligtelser i kraft af de internationale aftaler, der er ratificeret af alle medlemsstaterne og opført på listen i bilag X finde anvendelse under kontraktens gennemførelse. Dette bør dog ikke på nogen måde hindre anvendelsen af arbejds- og ansættelsesvilkår, der er mere favorable for arbejdstagerne.
- ligebehandling og hverken direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører fra andre medlemsstater.
- (38) Tjenesteydelser bør anses for at være leveret på det sted, hvor de egentlige ydelser udføres. Når tjenesteydelserne udføres på afstand, f.eks. tjenesteydelser leveret af callcentre, bør disse tjenesteydelser anses for at være leveret på det sted, hvor de udføres, uanset hvilke steder og medlemsstater tjenesteydelserne er rettet mod.
- (39) De relevante forpligtelser kan afspejles i kontraktklausuler. Det bør også være muligt i offentlige kontrakter at medtage klausuler, der sikrer overholdelse af kollektive aftaler i overensstemmelse med EU-retten. Tilsidesættelse af de relevante forpligtelser kan betragtes som en alvorlig forsømmelse fra den økonomiske aktørs side, og kan medføre, at denne økonomiske aktør udelukkes fra udbudsproceduren.
- (40) Kontrol med overholdelsen af de miljø-, social- og arbejdsretlige bestemmelser bør foregå i de relevante faser af udbudsproceduren, i forbindelse med anvendelsen af de generelle principper for valg af deltagere og tildeling af kontrakter, anvendelsen af udelukkelseskriterierne og anvendelsen af bestemmelserne om unormalt lave tilbud. Den nødvendige verifikation i den henseende bør foregå i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i dette direktiv, navnlig dem, der omhandler dokumentation og egenerklæringer.
- (41) Dette direktiv er ikke til hinder for, at der indføres eller anvendes foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte den offentlige orden, den offentlige sædelighed og den offentlige sikkerhed, sundheden, menneskers og dyrs liv samt plantesundheden, eller andre miljøforanstaltninger, navnlig med henblik på en bæredygtig udvikling, forudsat at disse foranstaltninger er i overensstemmelse med TEUF.
- (42) Der er et stort behov for at give de ordregivende myndigheder yderligere fleksibilitet til at vælge en udbudsprocedure, der giver mulighed for forhandlinger. En større anvendelse af disse procedurer vil formentlig også øge den grænseoverskridende handel, eftersom evalueringen har vist, at kontrakter indgået ved udbud med forhandling med forudgående offentliggørelse er særligt succesfulde i forbindelse med grænseoverskridende tilbud. Medlemsstaterne bør kunne anvende udbud med forhandling eller den konkurrenceprægede dialog i forskellige situationer, hvor offentlige eller begrænsede udbud uden forhandling ikke med sandsynlighed vil føre til et tilfredsstillende resultat. Det bør erindres, at anvendelsen af den konkurrenceprægede dialog er steget voldsomt — udtrykt i kontraktværdi — i løbet af de seneste år. Fremgangsmåden har vist sig at være nyttig i tilfælde, hvor de ordregivende myndigheder ikke kan fastlægge de vilkår, der kan opfylde deres behov, eller vurdere, hvad markedet kan tilbyde inden for tekniske, finansielle eller juridiske løsninger. Denne situation kan

De relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med EU-rettens grundlæggende principper, navnlig med henblik på at sikre ligebehandling. Sådanne relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF⁽¹⁾ og på en måde, der sikrer

⁽¹⁾ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

navnlig opstå i forbindelse med innovative projekter, gennemførelsen af store integrerede transportinfrastrukturprojekter, store EDB-net eller projekter, der indebærer kompleks, struktureret finansiering. De ordregivende myndigheder bør, hvor det er relevant, tilskyndes til at udpege en projektleder, der kan sikre et godt samarbejde mellem de økonomiske aktører og den ordregivende myndighed i løbet af tildelingsproceduren.

- (43) For bygge- og anlægskontrakter omfatter sådanne situationer arbejder, hvor der ikke er tale om standardbygninger, eller hvor arbejdet omfatter design eller innovative løsninger. I forbindelse med tjenesteydelser eller varer, som kræver en tilpasnings- eller designindsats, kan det være nyttigt at anvende udbud med forhandling eller den konkurrenceprægede dialog. Sådanne tilpasnings- eller designkrav er særlig gavnlige i forbindelse med komplekse indkøb såsom avancerede produkter, intellektuelle tjenesteydelser, f.eks. visse former for konsulent-, arkitekt- eller ingeniørvirksomhed, eller større projekter vedrørende informations- og kommunikationsteknologi (IKT). I disse tilfælde kan det være nødvendigt med forhandlinger for at sikre, at den pågældende vare eller tjenesteydelse svarer til behovene hos den ordregivende myndighed. I forbindelse med standardtjenesteydelser eller -varer, der kan leveres af mange forskellige aktører på markedet, bør udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog ikke anvendes.
- (44) Udbud med forhandling bør også være en mulighed i tilfælde, hvor et offentligt eller begrænset udbud kun har resulteret i ukorrekte eller uacceptable tilbud. I sådanne tilfælde bør de ordregivende myndigheder kunne forhandle med sigte på at indhente korrekte og acceptable tilbud.
- (45) Udbud med forhandling bør ledsages af tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger, der sikrer overholdelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed. Navnlig bør de ordregivende myndigheder på forhånd angive de minimumskrav, der karakteriserer udbuddets art, og som ikke bør ændres under forhandlingerne. Tildelingskriterier og deres vægtning bør forblive stabile under hele proceduren og ikke være genstand for forhandlinger for at sikre ligebehandling af alle økonomiske aktører. Forhandlingerne bør sigte mod at forbedre tilbuddene, så de ordregivende myndigheder får mulighed for at indkøbe bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, der er fuldstændigt tilpasset deres særlige behov. Forhandlingerne kan vedrøre alle de indkøbte bygge- og anlægsarbejders, varers og tjenesteydelsers karakteristika, herunder blandt andet kvalitet, mængde, handelsklausuler samt sociale, miljømæssige og innovative aspekter, for så vidt de ikke udgør minimumskrav.

Det bør præciseres, at de minimumskrav, der skal fastsættes af den ordregivende myndighed, er de betingelser og karakteristika (især fysiske, funktionelle og juridiske), som alle tilbud skal opfylde eller have, for at den ordregivende myndighed kan tildele kontrakten i overensstemmelse med det valgte tildelingskriterium. Med henblik på at sikre gennemsigtighed og sporbarhed i processen bør alle faser dokumenteres på behørig vis. Desuden bør alle tilbud under hele proceduren indgives skriftligt.

- (46) Ordregivende myndigheder bør kunne forkorte visse frister gældende for offentlige og begrænsede udbud og for udbud med forhandling, hvor de pågældende frister ikke kan overholdes på grund af hastende omstændigheder, som de ordregivende myndigheder behørigt skal begrunde. Det bør præciseres, at dette ikke behøver at være tvingende grunde som følge af begivenheder, der ikke kunne forudses af eller tilskrives den ordregivende myndighed.
- (47) Forskning og innovation, herunder økoinnovation og social innovation, er blandt de vigtigste drivkræfter for fremtidig vækst og er blevet sat i centrum for Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. De offentlige myndigheder opfordres til bedst muligt at gøre strategisk brug af offentlige udbud til at fremme innovation. Indkøb af innovative varer, bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser spiller en vigtig rolle i opnåelsen af større effektivitet og højere kvalitet i offentlige tjenesteydelser samtidig med håndteringen af store samfundsmæssige udfordringer. Det bidrager til at få mest muligt ud af de offentlige midler og opnå bredere økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige fordele med hensyn til at skabe nye idéer, omsætte dem til innovative varer og tjenesteydelser og således fremme bæredygtig økonomisk vækst.

Det bør erindres, at der i Kommissionens meddelelse af 14. december 2007 med titlen »Prækommercielle indkøb: vedvarende høj kvalitet i offentlige tjenester i Europa gennem øget innovation« er skitseret en række indkøbsmodeller for indkøb af de forsknings- og udviklingstjenester, som ikke er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde. Disse modeller bør fortsat være tilgængelige, men dette direktiv bør også bidrage til at lette offentlige udbud inden for innovation og hjælpe medlemsstaterne til at nå målene for »Innovation i EU«.

- (48) På grund af vigtigheden af innovation bør de ordregivende myndigheder tilskyndes til at tillade alternative tilbud så ofte som muligt. Disse myndigheders opmærksomhed bør derfor rettes mod nødvendigheden af at definere de minimumskrav, som alternative tilbud skal opfylde, før det meddeles, at der kan afgives alternative tilbud.

(49) Hvis et behov for udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder ikke kan opfyldes gennem løsninger, der allerede er tilgængelige på markedet, bør de ordregivende myndigheder have adgang til en særlig udbudsprocedure for så vidt angår kontrakter, der falder ind under dette direktivs anvendelsesområde. Denne særlige procedure bør give de ordregivende myndigheder mulighed for at skabe et langsigtet innovationspartnerskab med henblik på udvikling og efterfølgende indkøb af nye, innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, forudsat at sådanne innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder kan leveres til de præstationsniveauer og omkostninger, der er aftalt, uden at det er nødvendigt at gennemføre en separat udbudsprocedure for indkøbet. Innovationspartnerskabet bør baseres på de procedureregler, der finder anvendelse på udbud med forhandling, og kontrakter bør udelukkende tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som er bedst egnet ved sammenligning af tilbud på innovative løsninger. Uanset om der er tale om meget store projekter eller mindre innovative projekter, skal innovationspartnerskabet struktureres på en sådan måde, at det kan skabe den nødvendige tiltrækningskraft fra markedet, som kan være incitament for udviklingen af en innovativ løsning uden at sætte markedet ud af kraft.

De ordregivende myndigheder bør derfor ikke anvende innovationspartnerskaber på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes. I visse tilfælde kan oprettelsen af innovationspartnerskaber med flere partnere bidrage til, at sådanne virkninger undgås.

(50) I betragtning af de negative konsekvenser for konkurrencen bør udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse kun anvendes under helt ekstraordinære omstændigheder. Denne undtagelse bør begrænses til tilfælde, hvor offentliggørelse enten ikke er mulig af tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende myndighed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives den ordregivende myndighed, eller hvor det fra begyndelsen er klart, at offentliggørelse ikke vil udløse mere konkurrence eller give bedre indkøbsresultater, ikke mindst fordi der objektivt kun er én økonomisk aktør, der kan udføre kontrakten. Dette gælder for kunstværker, hvor kunstnerens identitet i sig selv bestemmer selve kunstværkets unikke karakter og værdi. Der kan også være andre grunde til eksklusivitet, men kun situationer med objektiv eksklusivitet kan berettige anvendelsen af udbud med forhandling uden offentliggørelse, hvor situationen med eksklusivitet ikke er skabt af den ordregivende myndighed selv med henblik på den fremtidige udbudsprocedure.

Ordregivende myndigheder, som gør brug af denne undtagelse, bør angive grundene til, at der ikke er rimelige alternativer eller erstatninger såsom anvendelsen af

alternative distributionskanaler, herunder uden for den ordregivende myndigheds medlemsstat, eller muligheden for funktionelt sammenlignelige bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser.

Hvis situationen med eksklusivitet skyldes tekniske årsager, bør de defineres nøje og dokumenteres i hvert enkelt tilfælde. De kunne f.eks. bestå i, at det vil være noget nær teknisk umuligt for en anden økonomisk aktør at sikre den krævede gennemførelse, eller at det er nødvendigt at anvende specifik knowhow, specifikke værktøjer eller midler, som kun en enkelt økonomisk aktør har til sin rådighed. Tekniske årsager kan også findes i krav om specifik interoperabilitet, der skal opfyldes for at sikre funktionsdygtigheden af de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, som skal indkøbes.

Endelig er det ikke nyttigt med en udbudsprocedure, hvis varerne indkøbes direkte på en varemærke, herunder handelsplatforme for varer såsom landbrugsvarer og råvarer og energibørser, hvor den regulerede multilaterale handelsstruktur, som der føres tilsyn med, helt naturligt garanterer markedspriser.

(51) Det bør præciseres, at bestemmelser vedrørende beskyttelse af fortrolige oplysninger ikke hindrer offentliggørelse af ikkefortrolige dele af indgåede kontrakter, herunder efterfølgende ændringer.

(52) Elektroniske informations- og kommunikationsmidler kan i høj grad forenkle offentliggørelsen af kontrakter og øge effektiviteten og gennemsigtigheden af udbudsprocesserne. De bør være standardmidlet til kommunikation og udveksling af oplysninger i udbudsprocedurerne, da de giver de økonomiske aktører væsentlig bedre muligheder for at deltage i udbudsprocedurer i hele det indre marked. Med henblik herpå bør fremsendelse af meddelelser i elektronisk form, elektronisk tilgængelighed af udbudsdokumenterne og — efter en overgangsperiode på 30 måneder — fuldstændig elektronisk kommunikation, i betydningen kommunikation via elektroniske midler i alle faser af proceduren, herunder fremsendelse af ansøgninger om deltagelse og navnlig fremsendelse af de indgivne bud (elektronisk indsendelse), gøres obligatorisk. Medlemsstaterne og de ordregivende myndigheder bør fortsat frit kunne gå videre, hvis de måtte ønske det. Det bør også præciseres, at obligatorisk anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv dog ikke bør forpligte de ordregivende myndigheder til at foretage elektronisk behandling af tilbud, og direktivet bør heller ikke give beføjelse til elektronisk evaluering eller automatisk behandling. Endvidere bør ingen elementer i den offentlige udbudsprocedure efter tildelingen af en kontrakt være omfattet af en forpligtelse til at bruge elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv, ligesom en sådan forpligtelse heller ikke bør gælde for den interne kommunikation i den ordregivende myndighed.

(53) Ordregivende myndigheder bør undtagen i visse særlige situationer anvende elektroniske kommunikationsmidler, der er ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for IKT, og som ikke begrænser de økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren. Brugen af sådanne kommunikationsmidler bør også tage behørigt hensyn til adgangsmulighederne for handicappede. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at bruge elektroniske midler i alle faser af en offentlig udbudsprocedure hverken vil være hensigtsmæssig, hvis anvendelsen af elektroniske midler kræver særlige værktøjer eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige, eller hvis de pågældende meddelelser kun kan håndteres ved hjælp af særligt kontorudstyr. De ordregivende myndigheder bør derfor ikke være forpligtet til at kræve, at der bruges elektroniske kommunikationsmidler ved indgivelse af tilbud i visse tilfælde, som der bør udarbejdes en udtømmende liste over. I dette direktiv fastsættes, at sådanne tilfælde bør omfatte situationer, der ville kræve brug af særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for de ordregivende myndigheder, såsom bredformatprintere. I nogle udbudsprocedurer kan udbudsdokumenterne indeholde krav om indsendelse af en fysisk model eller en skalamodel, som ikke kan indsendes til de ordregivende myndigheder ved hjælp af elektroniske midler. I sådanne situationer bør modellen fremsendes til de ordregivende myndigheder pr. post eller anden egnet forsendelsesform.

Det bør dog præciseres, at brugen af andre kommunikationsmidler bør begrænses til de elementer af tilbuddet, som ikke er omfattet af et krav om elektroniske kommunikationsmidler.

Det bør præciseres, at de ordregivende myndigheder, når det er nødvendigt af tekniske årsager, bør kunne fastsætte en maksimumsgrænse for størrelsen af de dokumenter, der kan indgives.

(54) Der kan være ekstraordinære situationer, hvor de ordregivende myndigheder bør have lov til ikke at anvende elektroniske kommunikationsmidler, hvis det er nødvendigt at undlade at anvende sådanne kommunikationsmidler for at beskytte oplysninger af særligt følsom karakter. Det bør præciseres, at det, hvis anvendelsen af elektroniske værktøjer, der ikke er almindeligt tilgængelige, yder den nødvendige beskyttelse, bør være muligt at anvende sådanne elektroniske værktøjer. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis de ordregivende myndigheder kræver anvendelse af særligt sikre kommunikationsmidler, som de giver adgang til.

(55) Forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder kan potentielt skabe hindringer for interoperabiliteten, ikke blot i den enkelte medlemsstat, men

også og navnlig mellem medlemsstaterne. For at kunne deltage i en udbudsprocedure, hvor det er tilladt eller påkrævet at anvende elektroniske kataloger, som er et format til fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling, vil økonomiske aktører i mangel af standardisering eksempelvis skulle tilpasse deres egne kataloger til hver enkelt udbudsprocedure, hvilket ville medføre, at der skulle indgives meget enslydende oplysninger i forskellige formater afhængig af den pågældende ordregivende myndigheds specifikationer. Standardisering af katalogformaterne vil derfor forbedre interoperabilitetsniveauet, øge effektiviteten og desuden reducere den indsats, der kræves af de økonomiske aktører.

(56) Når Kommissionen skal afgøre, om der er behov for at sikre eller øge interoperabiliteten mellem forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder ved at gøre anvendelsen af særlige standarder obligatorisk, og i så fald, hvilke standarder der skal pålægges, bør den tage størst muligt hensyn til de berørte interessenters synspunkter. Den bør også tage hensyn til, i hvilket omfang en given standard allerede er blevet anvendt i praksis af økonomiske aktører og ordregivende myndigheder, og hvor godt den har fungeret. Før Kommissionen gør anvendelsen af nogen bestemt tekniske standard obligatorisk, bør den også nøje overveje, hvilke udgifter dette vil medføre, navnlig i forbindelse med tilpasning til eksisterende løsninger inden for offentlige e-indkøb, herunder infrastruktur, processer eller software. Hvis de pågældende standarder ikke er udviklet af en international, europæisk eller national standardiseringsorganisation, bør de opfylde de krav vedrørende IKT-standarder, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 ⁽¹⁾.

(57) Før medlemsstaterne og de ordregivende myndigheder angiver det sikkerhedsniveau, der kræves for de elektroniske kommunikationsmidler, som skal anvendes i de forskellige faser af tildelingsproceduren, bør de evaluere forholdet mellem de krav, der skal sikre en korrekt og pålidelig identificering af afsenderne af den pågældende meddelelse, og integriteten af indholdet heraf på den ene side og risikoen for problemer, f.eks. i situationer, hvor meddelelser er sendt af en anden afsender end den angivne, på den anden side. Alt andet lige vil dette betyde, at det sikkerhedsniveau, der f.eks. kræves af en e-mail, hvori der anmodes om bekræftelse af den nøjagtige adresse for afholdelsen af et informationsmøde, ikke vil skulle fastsættes på samme niveau som selve tilbuddet, der udgør et bindende tilbud for den

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 12).

økonomiske aktør. Tilsvarende kan evalueringen af forholdet føre til, at der kræves lavere sikkerhedsniveauer i forbindelse med genindsendelsen af elektroniske kataloger eller indsendelsen af tilbud vedrørende miniudbud i henhold til en rammeaftale eller i forbindelse med adgangen til udbudsdokumenter.

(58) Selv om væsentlige elementer i en udbudsprocedure såsom udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interesse og tilbud altid skal indgives skriftligt, bør det i øvrigt fortsat være muligt at kommunikere mundtligt med økonomiske aktører, såfremt indholdet af denne kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. Dette er nødvendigt for at sikre en passende gennemsigtighed, som gør det muligt at verificere, om princippet om ligebehandling er blevet fulgt. Det er navnlig væsentligt, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler såsom skriftlige fortegnelser eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.

(59) Der er ved at udvikle sig en kraftig tendens på EU-markederne for offentlige udbud i retning af koncentration af offentlige indkøberes efterspørgsel med henblik på at opnå stordriftsfordele, herunder lavere priser og transaktionsomkostninger, og at forbedre og professionalisere indkøbsforvaltningen. Dette kan opnås ved at koncentrere indkøbene enten gennem antallet af berørte ordregivende myndigheder eller gennem mængde og værdi over tid. Aggregeringen og centraliseringen af indkøb bør imidlertid overvåges nøje for at undgå uforholdsmæssig stor koncentration af købekraft og ulovlig samordning og for at opretholde gennemsigtighed og konkurrence samt SMV'ers muligheder for adgang til markedet.

(60) Rammeaftaler er blevet anvendt i stor udstrækning og anses for at være en effektiv indkøbsteknik i hele Europa. De bør derfor bibeholdes stort set, som de er. Visse aspekter bør imidlertid præciseres, især det aspekt, at ordregivende myndigheder ikke bør anvende rammeaftaler, som de ikke selv er identificeret i. Med henblik herpå bør de ordregivende myndigheder, som er part i en specifik rammeaftale, angives klart fra begyndelsen, enten ved navn eller på anden måde såsom ved angivelse af en reference til den givne kategori af ordregivende myndigheder inden for et klart afgrænset geografisk område, således at de pågældende ordregivende myndigheder kan identificeres let og entydigt. Ligeledes bør en rammeaftale ikke være åben for nye økonomiske aktører, når først den er indgået. Dette indebærer for eksempel, at når

en indkøbscentral anvender et overordnet register over ordregivende myndigheder eller kategorier heraf såsom de lokale myndigheder i et givet geografisk område, som har ret til at anvende de rammeaftaler, den indgår, bør denne indkøbscentral gøre det på en måde, der ikke blot gør det muligt at verificere den pågældende ordregivende myndigheds identitet, men også den dato, hvor den erhvervede retten til at anvende den rammeaftale, som indkøbscentralen har indgået, idet denne dato bestemmer, hvilke specifikke rammeaftaler den ordregivende myndighed bør have ret til at anvende.

(61) De objektive betingelser for fastlæggelsen af, hvilke af de økonomiske aktører der er part i rammeaftalen, som skal udføre en given opgave såsom levering af varer eller udførelse af tjenesteydelser, der er bestemt til at blive anvendt af fysiske personer, kan i forbindelse med rammeaftaler, hvori alle betingelser er fastsat, omfatte de pågældende fysiske personers behov eller valg.

Der bør gives yderligere fleksibilitet til ordregivende myndigheder, når de køber ind i henhold til rammeaftaler, som er indgået med mere end én økonomisk aktør, og hvori alle betingelser er fastsat.

I sådanne tilfælde bør ordregivende myndigheder have ret til at opnå specifikke bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, som er omfattet af rammeaftalen, enten ved at kræve dem af en af de økonomiske aktører, der er fastsat i overensstemmelse med objektive kriterier og på de allerede fastsatte betingelser, eller ved at tildele en specifik kontrakt for de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser efter et miniudbud blandt de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen. For at sikre gennemsigtighed og ligebehandling bør de ordregivende myndigheder i udbudsdokumenterne til rammeaftalen angive de objektive kriterier, som vil være afgørende for valget mellem disse to metoder til gennemførelse af rammeaftalen. Sådanne kriterier kan for eksempel vedrøre de pågældende bygge- og anlægsarbejders, varers eller tjenesteydelsers kvantitet, værdi eller karakteristika, herunder behovet for en højere servicegrad eller et øget sikkerhedsniveau, eller udviklingen i prisniveauerne sammenlignet med et på forhånd fastsat prisindeks. Rammeaftaler må ikke misbruges eller anvendes på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes. Ordregivende myndigheder bør ikke i henhold til dette direktiv være forpligtet til at indkøbe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser dækket af en rammeaftale under den pågældende rammeaftale.

- (62) Det bør desuden præciseres, at kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, skal tildeles inden for selve rammeaftalens løbetid, mens varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, ikke nødvendigvis skal være sammenfaldende med den pågældende rammeaftales varighed, men alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, godt kan være kortere eller længere. Det bør især være muligt at fastsætte varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, under hensyn til faktorer som f.eks. den tid, der er nødvendig for at gennemføre dem; hvor der indgår vedligeholdelse af udstyr med en forventet levetid på over fire år, eller hvor der er behov for indgående uddannelse af personale til at gennemføre kontrakten.

Det bør desuden præciseres, at der muligvis er ekstraordinære situationer, hvor varigheden af selve rammeaftalerne bør kunne forlænges ud over de fire år. Sådanne tilfælde, der bør være behørigt begrundede, navnlig i rammeaftalens formål, kan f.eks. forekomme, hvis de økonomiske aktører har brug for at skille sig af med udstyr, hvis afskrivningsperiode er længere end fire år, og som skal være tilgængeligt til enhver tid under rammeaftalens samlede varighed.

- (63) På baggrund af de indhøstede erfaringer er der også brug for at tilpasse reglerne for dynamiske indkøbssystemer, så de ordregivende myndigheder fuldt ud kan udnytte systemernes muligheder. Systemerne skal forenkles og bør især anvendes i form af et begrænset udbud, således at behovet for vejledende tilbud fjernes, hvilket er blevet anført som en af de største hindringer i forbindelse med dynamiske indkøbssystemer. Alle økonomiske aktører, der indsender en ansøgning om at deltage, og som opfylder udvælgelseskriterierne, bør således have lov til at deltage i de udbudsprocedurer, der foretages via det dynamiske indkøbssystem i dets gyldighedsperiode. Denne indkøbsteknik gør det muligt for de ordregivende myndigheder at råde over et særligt bredt udvalg af tilbud og således sikre optimal udnyttelse af de offentlige midler på grundlag af omfattende konkurrence, når der er tale om almindelige anvendte eller standardiserede varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som er generelt tilgængelige på markedet.
- (64) Gennemgangen af disse ansøgninger om at deltage bør normalt foretages inden for højst 10 arbejdsdage, da vurderingen af udvælgelseskriterierne vil finde sted på grundlag af de forenkledte krav til dokumentation, som er fastsat i dette direktiv. Når først der er oprettet et dynamisk indkøbssystem, kan de ordregivende myndigheder som svar på første offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller en opfordring til at bekræfte interesse tilkendegivelsen dog stå over for så mange ansøgninger om deltagelse, at de vil have brug for mere tid til at gennemgå ansøgningerne. Dette bør være muligt, såfremt der ikke indledes nogen specifik udbudsprocedure, før alle ansøgningerne er gennemgået. De ordregivende myndigheder bør frit kunne tilrettelægge, hvordan de vil gennemgå ansøgningerne om deltagelse,

eksempelvis ved at beslutte at foretage sådanne gennemgange kun én gang om ugen, såfremt fristerne for gennemgang af hver enkelt ansøgning om deltagelse overholdes.

- (65) De ordregivende myndigheder bør på ethvert tidspunkt i det dynamiske indkøbssystemets gyldighedsperiode frit kunne kræve, at de økonomiske aktører indsender en ny og opdateret egenklæring om opfyldelsen af kriterierne for kvalitativ udvælgelse inden for en tilstrækkelig frist. Det bør erindres, at den mulighed, der er fastsat i dette direktivs generelle bestemmelser om dokumentation, for at anmode økonomiske aktører om at indsende supplerende dokumenter og forpligtelsen til at gøre dette for den tilbudsgiver, som myndigheden har besluttet at tildele kontrakten, også gælder i den særlige sammenhæng med dynamiske indkøbssystemer.
- (66) For at fremme små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) muligheder for at deltage i et stort dynamisk indkøbssystem, for eksempel et, der gennemføres af en indkøbscentral, bør den ordregivende myndighed kunne beskrive systemet i objektivt definerede kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser. Sådanne kategorier bør defineres ved hjælp af henvisninger til objektive faktorer, som eksempelvis kan omfatte den maksimale tilladte størrelse af specifikke kontrakter, der skal tildeles inden for den pågældende kategori, eller et specifikt geografisk område, hvor specifikke kontrakter skal udføres. Hvis et dynamisk indkøbssystem er inddelt i kategorier, bør den ordregivende myndighed anvende udvælgelseskriterier, som står i rimeligt forhold til den pågældende kategoris karakteristika.
- (67) Det bør præciseres, at elektroniske auktioner typisk ikke er egnede til visse offentlige bygge- og anlægskontrakter og visse offentlige tjenesteydelseskontrakter, der involverer en intellektuel indsats, som f.eks. design af arbejder, da kun elementer, der kan vurderes automatisk ad elektronisk vej, uden at den ordregivende myndighed deltager heri eller har mulighed for at foretage en vurdering heraf, dvs. kun elementer, der er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procent, må gøres til genstand for elektroniske auktioner.

Det bør dog også præciseres, at elektroniske auktioner kan anvendes i en udbudsprocedure til indkøb af en specifik intellektuel ejendomsret. Det bør også nævnes, at selv om de ordregivende myndigheder fortsat kan begrænse antallet af ansøgere eller tilbudsgivere, så længe auktionen endnu ikke er begyndt, bør antallet af tilbudsgivere, der deltager i den elektroniske auktion, ikke kunne begrænses yderligere, når auktionen er begyndt.

- (68) Der udvikles til stadighed nye elektroniske indkøbsteknikker såsom elektroniske kataloger. Elektroniske kataloger er et format til fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling. Et eksempel kunne være tilbud, som fremlægges i form af et regneark. Ordregivende myndigheder bør kunne stille

krav om elektroniske kataloger i alle tilgængelige procedurer, hvor der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler. Elektroniske kataloger bidrager til at øge konkurrencen og forenkle offentlige indkøb, navnlig fordi de sparer både tid og penge. Der bør dog fastsættes regler, så det sikres, at anvendelsen af de nye teknikker overholder dette direktiv og principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed. Anvendelsen af elektroniske kataloger til fremlæggelse af tilbud bør således ikke medføre mulighed for, at de økonomiske aktører nøjes med at overføre deres generelle katalog. Økonomiske aktører bør stadig skulle tilpasse deres generelle kataloger med henblik på den specifikke udbudsprocedure. En sådan tilpasning sikrer, at det katalog, der overføres som svar på en given udbudsprocedure, kun indeholder varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som de økonomiske aktører — efter en grundig gennemgang — har vurderet opfylder den ordregivende myndigheds krav. Således bør de økonomiske aktører have lov til at kopiere oplysningerne i deres generelle katalog, men de bør ikke have lov til at indsende deres generelle katalog som sådan.

Hvor der ydes tilstrækkelig garanti for sikring af sporbarhed, ligebehandling og forudsigelighed, bør de ordregivende myndigheder endvidere have lov til at indhente tilbud i forbindelse med særlige indkøb på grundlag af tidligere overførte elektroniske kataloger, især i forbindelse med fornyet konkurrence med henblik på anvendelse af en rammeaftale eller ved anvendelse af et dynamisk indkøbssystem.

Hvis det er den ordregivende myndighed, der har indhentet tilbuddene, bør den pågældende økonomiske aktør have mulighed for at kontrollere, at det af den ordregivende myndighed således sammensatte tilbud ikke indeholder nogen materielle fejl. Hvis der forekommer materielle fejl, bør den økonomiske aktør ikke være bundet af det tilbud, som den ordregivende myndighed har indhentet, medmindre fejlen rettes.

I overensstemmelse med kravene i reglerne om elektroniske kommunikationsmidler bør de ordregivende myndigheder undgå urimelige hindringer for økonomiske aktørers adgang til de udbudsprocedurer, hvor tilbud skal fremlægges i form af elektroniske kataloger, og som garanterer overholdelse af de generelle principper om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling.

- (69) Centraliserede indkøbsteknikker anvendes i stadig højere grad i de fleste medlemsstater. Indkøbscentraler har til opgave at forestå indkøb, forvalte dynamiske indkøbssystemer eller indgå offentlige kontrakter eller rammeaftaler for andre ordregivende myndigheder med eller

uden vederlag. De ordregivende myndigheder, der indgår en rammeaftale for, bør kunne anvende den til enkelte eller gentagne indkøb. På grund af de store mængder, der indkøbes, kan og bør disse teknikker bidrage til at øge konkurrencen og professionalisere de offentlige indkøb. Der bør derfor fastlægges en EU-definition af indkøbscentraler rettet mod ordregivende myndigheder, og det bør præciseres, at indkøbscentraler arbejder på to forskellige måder.

De bør for det første kunne fungere som grossister, der køber, oplagrer og videresælger, eller for det andet kunne fungere som formidlere, der tildeler kontrakter, anvender dynamiske indkøbssystemer eller indgår rammeaftaler til brug for de ordregivende myndigheder. En sådan formidlende rolle kan i nogle tilfælde udføres ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres uafhængigt uden detaljerede anvisninger fra de pågældende ordregivende myndigheder, og i andre tilfælde ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres i henhold til de pågældende ordregivende myndigheders anvisninger på deres vegne og for deres regning.

Der bør desuden fastsættes regler, der fordeler ansvaret for overholdelsen af forpligtelserne i henhold til dette direktiv mellem indkøbscentralen og de ordregivende myndigheder, der foretager indkøb fra eller gennem den. Hvor indkøbscentralen har eneansvaret for gennemførelsen af udbudsprocedurerne, bør denne ligeledes alene og direkte være ansvarlig for procedurernes lovlighed. Hvis en ordregivende myndighed udfører visse dele af proceduren, f.eks. fornyet konkurrence med henblik på anvendelse af en rammeaftale eller tildelingen af individuelle kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem, skal den fortsat være ansvarlig for de dele, den udfører.

- (70) Ordregivende myndigheder bør have ret til at tildele en offentlig tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral uden at anvende procedurerne i dette direktiv. Det bør også være tilladt for sådanne offentlige tjenesteydelseskontrakter at omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter. Offentlige tjenesteydelseskontrakter om levering af accessoriske indkøbsaktiviteter bør, når det ikke er indkøbscentralen, der udfører aktiviteterne i forbindelse med sin levering af centrale indkøbsaktiviteter til pågældende ordregivende myndighed, tildeles i overensstemmelse med dette direktiv. Det bør også erindres, at dette direktiv ikke bør anvendes, når centraliserede indkøbsaktiviteter eller accessoriske indkøbsaktiviteter leveres på anden måde end gennem en gensidigt bebyrdende kontrakt, som udgør indkøb i henhold til dette direktiv.

- (71) En styrkelse af bestemmelserne vedrørende indkøbscentraler bør på ingen måde forhindre den nuværende praksis med lejlighedsvis fælles udbud, dvs. mindre institutionaliserede og systematiske fælles udbud eller fast praksis med anvendelse af tjenesteydere, der forbereder og håndterer udbudsprocedurerne på en ordregivende myndigheds vegne og for dennes regning og efter dennes anvisninger. Tværtimod bør visse elementer i fælles udbud præciseres på grund af den vigtige rolle, fælles udbud kan spille, ikke mindst i forbindelse med innovative projekter.

Fælles udbud kan antage mange forskellige former, der spænder fra samordnede udbud og udarbejdelse af fælles tekniske specifikationer for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der vil blive indkøbt af en række ordregivende myndigheder, som hver især gennemfører en separat udbudsprocedure, til situationer, hvor de pågældende ordregivende myndigheder gennemfører en udbudsprocedure i fællesskab enten ved at handle sammen eller ved at overdrage forvaltningen af udbudsproceduren til én ordregivende myndighed på vegne af alle ordregivende myndigheder.

Når flere ordregivende myndigheder gennemfører en udbudsprocedure i fællesskab, bør de bære et fælles ansvar for at opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Hvis det kun er dele af udbudsproceduren, der gennemføres i fællesskab af de ordregivende myndigheder, bør det fælles ansvar dog kun gælde for de dele af proceduren, der er udført i fællesskab. Den enkelte ordregivende myndighed er alene ansvarlig for procedurer eller dele af procedurer, som den gennemfører på egen hånd, såsom tildelingen af en kontrakt, indgåelsen af en rammeaftale, anvendelsen af et dynamisk indkøbssystem, fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale eller fastlæggelsen af, hvem af de økonomiske aktører der er part i en rammeaftale, der skal udføre en given opgave.

- (72) Elektroniske kommunikationsmidler er særligt velegnede til at støtte centraliseret indkøbspraksis og centraliserede værktøjer i betragtning af den mulighed, de udbyder i forbindelse med genanvendelse og automatisk behandling af data og til at reducere oplysninger og transaktionsomkostninger. Anvendelsen af disse elektroniske kommunikationsmidler bør derfor i første omgang gøres obligatoriske for indkøbscentraler, samtidig med at de letter tilnærmelsen af praksis i hele Unionen. Dette skal følges af en generel forpligtelse til at anvende elektroniske kommunikationsmidler ved alle udbudsprocedurer efter en overgangsperiode på 30 måneder.
- (73) Offentlige kontrakter tildelt i fællesskab af ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater støder i øjeblikket på særlige juridiske vanskeligheder i forbindelse med konflikter mellem de nationale lovgivninger. Til trods for at direktiv 2004/18/EF implicit tillod grænseoverskridende fælles offentlige udbud, står ordregivende

myndigheder stadig over for betydelige juridiske og praktiske vanskeligheder i forbindelse med indkøb hos indkøbscentraler i andre medlemsstater eller fælles tildeling af offentlige kontrakter. For at give ordregivende myndigheder mulighed for at drage størst mulig fordel af det indre markeds muligheder med hensyn til stordriftsfordele og risiko-resultat-delning, ikke mindst ved innovative projekter, der indebærer større risiko end med rimelighed kan accepteres af en enkelt ordregivende myndighed, bør disse vanskeligheder afhjælpes. Nye regler om grænseoverskridende fælles udbud bør derfor fastsættes for at lette samarbejdet mellem ordregivende myndigheder og øge fordelene ved det indre marked ved at skabe grænseoverskridende forretningsmuligheder for leverandører og tjenesteydere. Disse regler bør fastlægge betingelserne for grænseoverskridende anvendelse af indkøbscentraler og udpege den gældende lovgivning om offentlige udbud, herunder gældende lovgivning om klagemuligheder, ved grænseoverskridende fælles procedurer og dermed supplere lovvalgsreglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008⁽¹⁾. Desuden bør ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater kunne etablere fælles enheder i henhold til national ret eller EU-retten. Der bør fastsættes særlige regler for sådanne former for fælles udbud.

Imidlertid bør ordregivende myndigheder ikke gøre brug af mulighederne for fælles udbud på tværs af grænserne med det formål at omgå obligatoriske offentligretlige regler, jf. EU-retten, der gælder for dem i den medlemsstat, hvor de er beliggende. Sådanne regler kunne for eksempel omfatte bestemmelser om gennemsigtighed og adgang til dokumenter eller særlige krav om sporbarhed af følsomme leverancer.

- (74) Der er behov for, at de tekniske specifikationer, der udarbejdes af det offentlige som indkøber, sikrer, at offentlige udbud indebærer konkurrence, og at der opfyldes målsætninger om bæredygtighed. Derfor bør det være muligt at afgive tilbud, som afspejler mange forskellige tekniske løsningsmuligheder, standarder og tekniske specifikationer på markedet, herunder dem, som er udarbejdet på grundlag af ydelseskriterier med tilknytning til produktionsprocedurerens livscyklus og bæredygtighed i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser.

De tekniske specifikationer bør derfor udformes på en sådan måde, at kunstig indsnævring af konkurrence undgås gennem krav, der begunstiger en bestemt økonomisk aktør, ved at afspejle de vigtigste egenskaber for de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der normalt tilbydes af den pågældende økonomiske aktør. Udarbejdelse af de tekniske specifikationer i form af funktionelle og udførelsesrelaterede krav gør det almindeligvis muligt at opnå dette mål på den bedst

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

mulige måde. Funktionelle og udførelsesrelaterede krav er også passende metoder til at fremme innovation i forbindelse med offentlige udbud og bør anvendes i videst muligt omfang. Når der henvises til en europæisk standard, eller i mangel heraf til en national standard, bør tilbud baseret på tilsvarende ordninger tages i betragtning af de ordregivende myndigheder. Det bør være den økonomiske aktørs ansvar at dokumentere ækvivalens med det påkrævede mærke.

For at dokumentere, at der er tale om en tilsvarende ordning, bør det kunne kræves, at tilbudsgiverne fremlægger verificeret dokumentation fra tredjepart. Anden relevant dokumentation, såsom teknisk dokumentation fra fabrikanten, bør dog også tillades, hvis den pågældende økonomiske aktør ikke har adgang til sådanne certifikater eller testrapporter eller ikke har mulighed for at fremskaffe dem inden for de fastsatte frister, forudsat at den pågældende økonomiske aktør dermed dokumenterer, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder de krav eller kriterier, der er fastsat i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for gennemførelse af kontrakten.

- (75) Ordregivende myndigheder, der ønsker at indkøbe bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, bør kunne henvise til særlig mærkning såsom de europæiske og (multi)nationale miljømærker eller ethvert andet mærke, forudsat at kravene til mærket er forbundet med kontraktens genstand, f.eks. beskrivelsen af varen og dets udformning, herunder emballagekrav. Det er desuden vigtigt, at disse krav udformes og vedtages på grundlag af objektive kontrollerbare kriterier ved hjælp af en fremgangsmåde, som de berørte parter, f.eks. organer inden for det offentlige, forbrugere, producenter, forhandlere og miljøorganisationer, kan deltage i, og at mærket er til rådighed og tilgængeligt for alle interesserede parter. Det bør præciseres, at interessenterne kan være offentlige eller private organer, virksomheder eller anden form for ikkestatslig organisation (en organisation, der ikke er offentlig, og som ikke er en traditionel virksomhed).

Det bør ligeledes præciseres, at specifikke nationale eller statslige institutioner eller organisationer kan være involveret i fastlæggelsen af de mærkekrav, som offentlige myndigheder eventuelt skal bruge i forbindelse med udbuddet, uden at disse institutioner eller organisationer mister deres status som tredjemand.

Henvisning til mærker bør ikke have til følge, at innovationen begrænses.

- (76) For alle indkøb til brug for personer, uanset om det er offentligheden eller den ordregivende myndigheds medarbejdere, er det nødvendigt, at de ordregivende myndigheder fastsætter tekniske specifikationer under hensyntagen til kriterier vedrørende adgangsmuligheder for handicappede eller design for samtlige brugere, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

- (77) Under udarbejdelsen af tekniske specifikationer bør de ordregivende myndigheder tage hensyn til krav, der er affødt af EU-retten på databeskyttelsesområdet, navnlig i forbindelse med udformning af behandlingen af personoplysninger (indbygget databeskyttelse).

- (78) Offentlige udbud bør tilpasses SMV'ers behov. Ordregivende myndigheder bør tilskyndes til at gøre brug af adfærdskodeksen for offentlige kontrakter i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 25. juni 2008 med titlen »Europæisk kodeks for bedste praksis for SMV's adgang til offentlige indkøbskontrakter«, hvori der er vejledning i, hvordan de kan anvende rammerne for offentlige udbud på en sådan måde, at SMV'erne får lettere adgang til at deltage. Med henblik herpå og for at øge konkurrencen bør de ordregivende myndigheder tilskyndes til især at opdele kontrakter i delkontrakter. En sådan opdeling kan foretages på et kvantitativt grundlag, således at de individuelle kontrakter svarer bedre til SMV'ernes kapacitet, eller på et kvalitativt grundlag i overensstemmelse med de forskellige deltagende erhverv og specialiseringer for at tilpasse indholdet af de individuelle kontrakter bedre til de specialiserede SMV-sektorer eller i overensstemmelse med forskellige efterfølgende projektfaser.

Delkontrakternes størrelse og genstand bør fastsættes frit af den ordregivende myndighed, som i overensstemmelse med de relevante regler for beregning af den anslåede kontraktværdi også bør kunne tildele nogle af delkontrakterne, uden at procedurerne i dette direktiv finder anvendelse. Den ordregivende myndighed bør have pligt til at overveje det hensigtsmæssige i at opdele kontrakter i delkontrakter og samtidig være fri til selv at træffe en beslutning med enhver begrundelse, den måtte finde relevant, uden at være underlagt administrativ eller retlig kontrol. Hvis den ordregivende myndighed beslutter, at det ikke er hensigtsmæssigt at opdele kontrakten i delkontrakter, bør den individuelle rapport eller udbudsdokumenterne omfatte en angivelse af de primære årsager til den ordregivende myndigheds valg. Sådanne årsager kunne for eksempel være, at den ordregivende myndighed mener, at en sådan opdeling kunne risikere at begrænse konkurrencen eller gøre det uforholdsmæssigt teknisk vanskeligt eller dyrt at gennemføre kontrakten, eller at nødvendigheden af at koordinere de forskellige ordremodtagere af delkontrakterne indebærer en alvorlig risiko for, at den korrekte udførelse af kontrakten undermineres.

Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne gå videre i deres bestræbelser på at fremme SMV'ernes deltagelse i markedet for offentlige udbud ved at udvide pligten til at overveje det hensigtsmæssige i at opdele kontrakter i delkontrakter til at omfatte mindre kontrakter, ved at kræve, at de ordregivende myndigheder giver en begrundelse for en afgørelse om ikke at opdele kontrakter i delkontrakter, eller ved at gøre en opdeling i delkontrakter obligatorisk under visse omstændigheder. Medlemsstaterne bør med samme formål også frit kunne sørge for mekanismer til direkte betaling af underentreprenører.

(79) Når kontrakter opdeles i delkontrakter, bør de ordregivende myndigheder, f.eks. for at opretholde konkurrencen eller af hensyn til forsyningssikkerheden, kunne begrænse antallet af delkontrakter, som en økonomisk aktør kan byde på. De bør desuden kunne begrænse antallet af delkontrakter, der kan tildeles en enkelt tilbudsgiver.

Målet om at lette SMV'ernes adgang til offentlige udbud kan dog blive vanskeliggjort, hvis de ordregivende myndigheder er nødsaget til at tildele kontrakten del for del, og dette medfører, at de vil skulle acceptere væsentligt mindre fordelagtige løsninger i forhold til en tildeling, der består af flere eller alle delkontrakter. Hvis muligheden for at følge en sådan metode klart er angivet på forhånd, bør det derfor være muligt for de ordregivende myndigheder at foretage en sammenlignende vurdering af tilbuddene, så de kan fastslå, om de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter, som helhed bedre ville kunne opfylde tildelingskriterierne, der er fastlagt i overensstemmelse med dette direktiv, end tilbuddene for de enkelte delkontrakter isoleret set. Er dette tilfældet, bør den ordregivende myndighed kunne tildele en kontrakt, der samler de aktuelle delkontrakter, til den pågældende tilbudsgiver. Det bør præciseres, at ordregivende myndigheder bør foretage en sådan sammenlignende vurdering ved først at fastslå, hvilke tilbudsgivere der bedst opfylder de tildelingskriterier, der er fastlagt for den enkelte kontrakt, og derefter sammenligne med de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter taget som en helhed.

(80) For at gøre procedurerne hurtigere og mere effektive bør tidsfristerne for deltagelse i udbudsprocedurer være så korte som muligt, uden at det skaber unødvendige adgangshindringer for økonomiske aktører fra hele det indre marked og især SMV'er. Det skal derfor erindres, at når de ordregivende myndigheder fastsætter fristerne for modtagelse af tilbud og ansøgninger om deltagelse, bør de navnlig tage hensyn til kontraktens kompleksitet og den tid, der er nødvendig til udarbejdelsen af tilbud, selv om dette betyder, at der fastsættes tidsfrister, som er længere end de minimumsfrister, der er fastsat i dette direktiv. Anvendelsen af elektroniske informations- og kommunikationsmidler, navnlig fuld elektronisk adgang for økonomiske aktører, tilbudsgivere og ansøgere til udbudsdokumenter og elektronisk fremsendelse af kommunikation, medfører på den anden side øget gennemsigtighed og tidsbesparelser. Der bør derfor indføres bestemmelser om forkortelse af minimumsfristerne i overensstemmelse med bestemmelserne i GPA-aftalen, dog under forudsætning af at disse er forenelige med de særlige bestemmelser for fremsendelsesmetoder, der er fastsat på EU-plan. Endvidere bør de ordregivende myndigheder have mulighed for yderligere at forkorte fristerne for modtagelse af ansøgninger om deltagelse og indsendelse af tilbud i tilfælde, hvor hastende omstændigheder gør det umuligt at anvende de normale frister, men hvor en almindelig procedure med offentliggørelse

stadig er mulig. Kun i ekstraordinære situationer, hvor tvungende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende myndighed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives denne ordregivende myndighed, gør det umuligt at gennemføre en almindelig procedure, selv med forkortede tidsfrister, bør de ordregivende myndigheder i strengt nødvendigt omfang have mulighed for at tildele kontrakter ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse. Dette kan være tilfældet, hvor naturkatastrofer kræver øjeblikkelig handling.

(81) Det bør præciseres, at behovet for at sikre, at de økonomiske aktører har tilstrækkelig tid til at udarbejde et antageligt tilbud, betyder, at de tidsfrister, der blev fastsat indledningsvis, muligvis vil skulle forlænges. Dette vil navnlig være tilfældet, hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne. Det bør ligeledes præciseres, at væsentlige ændringer i sådanne tilfælde bør forstås som ændringer, navnlig af de tekniske specifikationer, som de økonomiske aktører vil skulle bruge yderligere tid for at forstå og svare tilstrækkeligt på. Det bør imidlertid præciseres, at sådanne ændringer ikke bør være så omfattende, at det ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang, eller ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren. Dette kan især være tilfældet, hvis ændringerne bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter er væsentlig forskellig fra den, der oprindeligt blev fastlagt i udbudsdokumenterne.

(82) Det bør præciseres, at oplysningerne vedrørende visse afgørelser, der træffes under en udbudsprocedure, herunder afgørelsen om ikke at tildele en kontrakt eller ikke at indgå en rammeaftale, bør sendes af de ordregivende myndigheder, uden at ansøgere eller tilbudsgivere skal anmode om disse oplysninger. Det bør også erindres, at Rådets direktiv 89/665/EØF⁽¹⁾ forpligter de ordregivende myndigheder til at forsyne de pågældende ansøgere og tilbudsgivere med et resumé af de relevante grunde til nogle af de vigtigste beslutninger, der træffes i løbet af en udbudsprocedure, igen uden at ansøgere eller tilbudsgivere skal anmode om det. Det bør endelig præciseres, at ansøgere og tilbudsgivere bør have mulighed for at anmode om mere detaljerede oplysninger om disse grunde, som de ordregivende myndigheder bør være pålagt at skulle give, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette. Disse grunde bør være fastlagt i dette direktiv. For at sikre den nødvendige gennemsigtighed i forbindelse med udbudsprocedurer med forhandling og dialog med tilbudsgivere bør tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette, også kunne anmode om oplysninger om procedurens gennemførelse og forløb.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 89/665/EØF af 21. december 1989 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter (EFT L 395 af 30.12.1989, s. 33).

- (83) Alt for strenge krav vedrørende økonomisk og finansiel kapacitet udgør ofte en urimelig hindring for SMV'ernes inddragelse i offentlige udbud. Sådanne krav bør hænge sammen med og stå i forhold til kontraktens genstand. Navnlig bør ordregivende myndigheder ikke kunne kræve, at økonomiske aktører har en minimumsomsætning, som ikke står i forhold til kontraktens genstand. Der bør normalt ikke kunne kræves en minimumsomsætning på mere end to gange kontraktens anslåede værdi. Højere krav bør imidlertid kunne gøres gældende i behørigt begrundede tilfælde. Sådanne tilfælde kan omfatte øgede risici forbundet med kontraktens gennemførelse eller den kendsgerning, at kontraktens rettidige og korrekte gennemførelse er kritisk, eksempelvis fordi den udgør en nødvendig forudsætning for andre kontrakters gennemførelse.

I sådanne behørigt begrundede tilfælde bør det fortsat stå de ordregivende myndigheder frit for selv at beslutte, om det er passende og relevant at fastsætte højere minimumsomsætningskrav, uden at være underlagt administrativ eller retlig kontrol. Hvis der anvendes højere minimumsomsætningskrav, bør de ordregivende myndigheder frit kunne fastsætte størrelsen, så længe den hænger sammen med og står i forhold til kontraktens genstand. Beslutter den ordregivende myndighed, at minimumsomsætningskravet skal være højere end to gange kontraktens anslåede værdi, bør den individuelle rapport eller udbudsdokumenterne omfatte en angivelse af de primære årsager til den ordregivende myndigheds valg.

Ordregivende myndigheder bør også kunne anmode om oplysninger om forholdet mellem f.eks. aktiver og passiver i årsregnskabet. Et positivt resultat, hvor der er flere aktiver end passiver, kan være yderligere bevis på, at de økonomiske aktørers finansielle formåen er tilstrækkelig.

- (84) Mange økonomiske aktører, og ikke mindst SMV'er, anser administrative byrder som følge af kravet om at fremlægge et stort antal certifikater og andre dokumenter forbundet med udelukkelses- og udvælgelseskriterierne for at være en væsentlig hindring for deres deltagelse i offentlige udbud. Begrænsning af sådanne krav, eksempelvis gennem anvendelse af et fælles europæisk udbudsdokument (ESPD) bestående af en ajourført egenerklæring, kan resultere i betydelig forenkling til fordel for både ordregivende myndigheder og økonomiske aktører.

Den tilbudsgiver, som det er besluttet at tildele kontrakten, bør imidlertid fremlægge de relevante beviser, og de ordregivende myndigheder bør ikke indgå kontrakter med tilbudsgivere, der ikke kan gøre dette. Ordregivende myndigheder bør også have ret til at anmode om alle eller en del af de supplerende dokumenter, når som helst de måtte anse det for nødvendigt for at sikre, at proceduren gennemføres korrekt. Dette kan især være tilfældet i procedurer med to faser — begrænsede

udbud, udbud med forhandling, konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber — hvor de ordregivende myndigheder gør brug af muligheden for at begrænse antallet af ansøgere, der opfordres til at indgive tilbud. Et krav om indsendelse af supplerende dokumenter i forbindelse med udvælgelsen af ansøgere, som opfordres til at deltage, kan begrundes med, at det bør undgås, at de ordregivende myndigheder opfordrer ansøgere til at deltage, som senere viser sig ikke at være i stand til at indsende de supplerende dokumenter i tildelingsfasen, og dermed forhindrer andre i øvrigt kvalificerede ansøgere i at deltage.

Det bør udtrykkeligt præciseres, at ESPD også bør indeholde relevante oplysninger om enheder, hvis kapacitet en økonomisk aktør baserer sig på, så oplysninger om sådanne enheder kan verificeres samtidig med og på samme vilkår som verifikationen af den økonomiske hovedaktør.

- (85) Det er vigtigt, at de ordregivende myndigheders beslutninger er baseret på de seneste oplysninger, navnlig hvad angår udelukkelsesgrunde, da der hurtigt kan ske væsentlige ændringer, eksempelvis i tilfælde af økonomiske vanskeligheder, der ville gøre den økonomiske aktør uegnet, eller det modsatte, hvis et udestående i forbindelse med sociale bidrag i mellemtiden er blevet betalt. Det er derfor så vidt muligt at foretrække, at de ordregivende myndigheder verificerer sådanne oplysninger ved hjælp af relevante databaser, der bør være nationale, forstået på den måde, at de administreres af de offentlige myndigheder. På nuværende tidspunkt kan der fortsat være mange tilfælde, hvor dette endnu ikke er muligt af tekniske årsager. Kommissionen bør derfor overveje at fremme foranstaltninger, der letter elektronisk adgang til ajourførte oplysninger, såsom at styrke værktøjer, der giver adgang til virtuelle virksomhedsdossierer, eller metoder til at styrke interoperabiliteten mellem databaser eller andre tilsvarende parallelle foranstaltninger.

Der bør også sørges for, at de ordregivende myndigheder ikke skal anmode om fortsat aktuelle dokumenter, som de allerede er i besiddelse af fra tidligere udbudsprocedurer. Det bør dog sikres, at de ordregivende myndigheder ikke pålægges en uforholdsmæssig stor arkiveringsbyrde i den forbindelse. Denne forpligtelse bør derfor først skulle gennemføres, når anvendelsen af elektroniske kommunikationsmidler bliver obligatorisk, da elektronisk dokumenthåndtering vil lette opgaven for de ordregivende myndigheder.

- (86) Der kan opnås yderligere forenkling for såvel de økonomiske aktører som de ordregivende myndigheder ved hjælp af en standardformular til egenerklæringer, der kan mindske problemer med hensyn til den præcise formulering af formelle samtykkeerklæringer samt sproglige spørgsmål.

- (87) Kommissionen tilvejebringer og forvalter et elektronisk system, e-Certis, som i øjeblikket opdateres og verificeres på frivillig basis af de nationale myndigheder. Formålet med e-Certis er at lette udvekslingen af certifikater og anden dokumentation, som ofte kræves af ordregivende myndigheder. De hidtil indhøstede erfaringer viser, at frivillig opdatering og verificering er utilstrækkelig til at sikre, at e-Certis fuldt ud kan opfylde potentialet med at forenkle og lette udvekslingen af dokumenter til fordel for navnlig SMV'er. Vedligeholdelse bør derfor gøres obligatorisk som et første trin. Anvendelse af e-Certis vil blive gjort obligatorisk på et senere tidspunkt.
- (88) De ordregivende myndigheder bør kunne kræve, at miljøstyringsforanstaltninger eller -systemer anvendes under udførelsen af en offentlig kontrakt. Miljøstyringsystemerne kan, uanset om de er registreret i overensstemmelse med EU's instrumenter, f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009⁽¹⁾, vise, om den økonomiske aktør har teknisk formåen til at udføre kontrakten. Dette indbefatter økomærker, som omfatter miljøstyringskriterier. Hvis en økonomisk aktør ikke har adgang til sådanne registrerede miljøstyringsystemer eller ikke har mulighed for at opnå dem inden for de relevante frister, bør det være muligt at indgive en beskrivelse af de gennemførte miljøstyringsforanstaltninger, forudsat at den pågældende økonomiske aktør godtgør, at disse foranstaltninger sikrer samme miljøbeskyttelsesniveau som de foranstaltninger, der kræves i henhold til miljøstyringen.
- (89) Begrebet tildelingskriterier er centralt i dette direktiv. Det er derfor vigtigt, at de relevante bestemmelser præsenteres så enkelt og strømlinet som muligt. Dette kan ske ved at anvende udtrykket »økonomisk mest fordelagtige tilbud« som overordnet begreb, idet alle de udvalgte tilbud i sidste ende bør vælges i forhold til det, den enkelte ordregivende myndighed anser for at være den økonomisk bedste løsning blandt tilbuddene. Med henblik på at undgå forveksling med det tildelingskriterium, der i øjeblikket betegnes som det »økonomisk mest fordelagtige tilbud« i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, bør der findes et andet udtryk, der dækker begrebet »det bedste forhold mellem pris og kvalitet«. Det bør derfor fortolkes i overensstemmelse med retspraksis vedrørende disse direktiver, bortset fra hvis der er en klart materielt anden løsning i nærværende direktiv.
- (90) Kontrakter bør tildeles på grundlag af objektive kriterier, som sikrer overholdelse af principperne om gennemsigtighed, ikkeforskelsbehandling og ligebehandling, med henblik på at sikre en objektiv sammenligning af tilbudenes relative værdi for under forhold med effektiv konkurrence at fastslå, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Det bør udtrykkeligt fastsættes, at det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør

vurderes på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, hvilket altid bør indeholde et pris- eller omkostningselement. Det bør ligeledes præciseres, at en sådan vurdering af det økonomisk mest fordelagtige tilbud også kan ske alene på grundlag af enten pris eller omkostningseffektivitet. Det er endvidere hensigtsmæssigt at erindre om, at det står de ordregivende myndigheder frit for at fastsætte tilstrækkelige kvalitetsstandarder ved hjælp af tekniske specifikationer eller vilkår for udførelse af kontrakten.

For at fremme mere kvalitetsorienterede offentlige udbud bør det være tilladt for medlemsstaterne at forbyde eller indskrænke brugen af pris eller omkostning alene til at vurdere det økonomisk mest fordelagtige tilbud, når de vurderer, at det er hensigtsmæssigt.

For at sikre overholdelsen af princippet om ligebehandling ved tildelingen af kontrakter bør de ordregivende myndigheder være forpligtet til at skabe den gennemsigtighed, der er nødvendig for, at alle tilbudsgivere kan være rimeligt informeret om de kriterier og ordninger, der anvendes i forbindelse med beslutningen om tildeling af kontrakter. Ordregivende myndigheder bør derfor være forpligtet til at oplyse, hvilke kriterier de anvender for tildelingen af kontrakten, og hvordan de relativt vægter de enkelte kriterier. De ordregivende myndigheder bør dog i behørigt begrundede tilfælde, som de skal kunne angive grundene for, kunne fravige forpligtelsen til at oplyse, hvordan de vægter tildelingskriterierne, når en sådan vægtning ikke kan fastsættes i forvejen, især på grund af kontraktens kompleksitet. I disse tilfælde bør de oplyse kriteriernes prioriterede rækkefølge med de vigtigste først.

- (91) I henhold til artikel 11 i TEUF skal miljøbeskyttelseskrav integreres i udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktioner, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Det præciseres i dette direktiv, hvordan de ordregivende myndigheder kan bidrage til miljøbeskyttelse og fremme af bæredygtig udvikling, samtidig med at de sikres mulighed for at opnå det bedste forhold mellem kvalitet og pris i kontrakterne.

- (92) De ordregivende myndigheder bør i forbindelse med vurderingen af det bedste forhold mellem pris og kvalitet fastlægge de økonomiske og kvalitative kriterier, der knytter sig til kontraktens genstand, som de vil anvende i den forbindelse. Disse kriterier bør dermed gøre det muligt at foretage en sammenlignende vurdering af de enkelte tilbud i forhold til kontraktens genstand som defineret i de tekniske specifikationer. For så vidt angår det bedste forhold mellem pris og kvalitet indeholder dette direktiv en ikkeudtømmende liste over mulige tildelingskriterier, der omfatter miljømæssige og sociale aspekter. Ordregivende myndigheder bør tilskyndes til at vælge tildelingskriterier, der giver dem mulighed for at opnå bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser af høj kvalitet, og som bedst svarer til deres behov.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1).

De valgte tildelingskriterier bør ikke give den ordregivende myndighed ubegrænset valgfrihed, og de bør sikre muligheden for effektiv og fair konkurrence og skal være ledsaget af ordninger, der muliggør effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger.

Med henblik på at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør beslutningen om tildeling af kontrakten ikke udelukkende være baseret på ikke-omkostningsmæssige kriterier. De kvalitative kriterier bør derfor ledsages af et omkostningskriterium, som efter den ordregivende myndigheds valg kan være enten prisen eller en tilgang baseret på omkostningseffektivitet, f.eks. beregning af livscyklusomkostninger. Tildelingskriterierne bør dog ikke berøre anvendelsen af nationale bestemmelser om vederlag for visse tjenesteydelser eller om angivelse af en fast pris for visse varer.

(93) Hvis nationale bestemmelser fastsætter vederlag for visse tjenesteydelser eller angiver faste priser for visse varer, bør det præciseres, at det fortsat er muligt at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene ud fra andre faktorer end pris eller vederlag alene. Afhængigt af den pågældende tjenesteydelse eller vare kunne sådanne faktorer eksempelvis omfatte leverings- og betalingsbetingelser, aspekter vedrørende eftersalgsservice (f.eks. omfanget af rådgivnings- og ombytningservice) eller miljømæssige eller sociale aspekter (f.eks. om bøger er trykt på genbrugspapir eller papir på bæredygtigt tømmer, de omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter, eller hvorvidt man har fremmet social inddragelse af handicappede eller medlemmer af sårbare grupper blandt de personer, der skal udføre kontrakten). I betragtning af de mange muligheder for at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene på grundlag af vægtige kriterier, bør det undgås at anvende lodtrækning som eneste metode i forbindelse med tildeling af kontrakten.

(94) I de tilfælde, hvor kvaliteten af det ansatte personale er relevant for kontraktens udførelse, bør de ordregivende myndigheder desuden kunne anvende organiseringen af de medarbejdere, der er udpeget til at udføre den pågældende kontrakt, og deres kvalifikationer og erfaringer som et tildelingskriterium, da dette kan have indflydelse på kvaliteten af kontraktens udførelse og følgelig på tilbuddets økonomiske værdi. Dette kan for eksempel være tilfældet i forbindelse med kontrakter med henblik på intellektuelle tjenesteydelser såsom konsulent- eller arkitektvirksomhed. Ordregivende myndigheder, som gør brug af denne mulighed, bør gennem passende aftaleretlige foranstaltninger sikre, at det personale, der er udpeget til at gennemføre kontrakten, effektivt opfylder de angivne kvalitetsstandarder, og at dette personale kun kan erstattes med samtykke fra den ordregivende myndighed, som kontrollerer, at erstatningspersonalet har et tilsvarende kvalitetsniveau.

(95) Det er yderst vigtigt at udnytte potentialet ved offentlige udbud fuldt ud for at nå målene for Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. I den forbindelse bør det erindres, at offentlige udbud er en

afgørende drivende kraft bag innovation, hvilket er af stor betydning for den fremtidige vækst i Europa. I betragtning af de betydelige forskelle mellem de enkelte sektorer og markeder vil det imidlertid ikke være hensigtsmæssigt at fastsætte generelle obligatoriske krav for miljømæssige, sociale og innovative indkøb.

EU-lovgiverne har allerede fastsat obligatoriske krav i forbindelse med udbud med henblik på at nå specifikke mål på områderne for køretøjer til vejtransport (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF ⁽¹⁾) og for kontorudstyr (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008 ⁽²⁾). Desuden er der sket betydelige fremskridt med hensyn til fastlæggelsen af fælles metoder til bestemmelse af livscyklusomkostninger.

Det forekommer derfor relevant at fortsætte ad denne vej og overlade det til sektorspecifik lovgivning at fastsætte obligatoriske målsætninger og mål som funktion af de særlige politikker og forhold i den pågældende sektor, og at fremme udviklingen og anvendelsen af europæiske indfaldsvinkler til livscyklusomkostninger som en yderligere understøtning for anvendelse af offentlige udbud til støtte for bæredygtig vækst.

(96) Disse sektorspecifikke foranstaltninger bør suppleres af en tilpasning af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, som sætter de ordregivende myndigheder i stand til at realisere målene i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i deres indkøbsstrategier. Det bør således gøres klart, at de ordregivende myndigheder, bortset fra hvis vurderingen sker på grundlag af prisen alene, kan beslutte sig for det økonomisk mest fordelagtige tilbud og den laveste omkostning ved hjælp af en tilgang, der bygger på livscyklusomkostninger. Begrebet livscyklusomkostninger omfatter alle omkostninger i løbet af livscyklussen for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser.

Det vil sige interne omkostninger, f.eks. i forbindelse med forskning, der skal udføres, udvikling, fremstilling, transport, anvendelse, vedligeholdelse samt bortskaffelse, men det kan også omfatte omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter såsom forurening, der skyldes ekstraktion af råmaterialer anvendt i produktet, eller er forårsaget af selve varen eller fremstillingen heraf, for så vidt de kan værdisættes og overvåges. De metoder, som ordregivende myndigheder anvender til vurdering af omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter, bør fastlægges på forhånd på en objektiv og ikkediskriminerende måde og være tilgængelige for alle interesserede parter. Sådanne metoder kan fastlægges på nationalt, regionalt eller lokalt plan, men for at undgå konkurrencefordrejning gennem skræddersyede metoder bør de forblive generelle i den betydning, at de ikke bør fastlægges specifikt med henblik på en bestemt offentlig udbudsprocedure.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF af 23. april 2009 om fremme af renere og mere energieffektive køretøjer til vejtransport (EUT L 120 af 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008 af 15. januar 2008 om et fællesskabsprogram for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr (EUT L 39 af 13.2.2008, s. 1).

Der bør udarbejdes fælles metoder på EU-plan for beregningen af livscyklusomkostninger for specifikke kategorier af varer eller tjenesteydelser. Når sådanne fælles metoder er udarbejdet, bør brugen heraf gøres obligatorisk.

Endvidere bør muligheden for at fastlægge en fælles metode for beregning af livscyklusomkostninger undersøges under hensyn til eksisterende metoder, som f.eks. Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products, der er vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers miljøprogram.

- (97) Med henblik på bedre at integrere sociale og miljømæssige hensyn i udbudsprocedurerne bør ordregivende myndigheder endvidere have lov til at anvende tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af kontrakten for bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til den offentlige kontrakt, for så vidt angår alle aspekter og ethvert trin i deres livscyklus lige fra ekstraktion af råmaterialer til produkterne til tidspunktet for bortskaffelse af produktet, herunder faktorer, der indgår i den specifikke proces med fremstilling og levering af samt handel og betingelserne herfor med de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser eller en specifik proces på et senere tidspunkt i deres livscyklus, også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold. Kriterier og vilkår vedrørende en sådan produktions- eller leveringsproces er for eksempel, at fremstillingen af de indkøbte varer ikke har omfattet giftige kemikalier, eller at de indkøbte tjenesteydelser leveres ved hjælp af energieffektive maskiner. I overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis omfatter dette også tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af kontrakten for så vidt angår levering eller brug af fairtradeprodukter i gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Kriterier og vilkår i forbindelse med handel og betingelserne herfor kan f.eks. henvise til det forhold, at det pågældende produkt oprindeligt er et fairtradeprodukt, herunder krav om betaling af en minimumspris og en højere pris til producenterne. Vilkårene for gennemførelsen af en kontrakt for så vidt angår miljømæssige hensyn kan for eksempel omfatte levering, emballering og bortskaffelse af produkter, og med hensyn til bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter, affaldsminimering eller ressourceeffektivitet.

Betingelsen for en forbindelse med kontraktens genstand udelukker dog kriterier og vilkår vedrørende en virksomheds generelle politik, som ikke kan betragtes som en faktor, der karakteriserer den specifikke proces med fremstilling eller levering af indkøbte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser. Ordregivende myndigheder bør derfor ikke kunne kræve, at tilbudsgivere har en gældende virksomhedspolitik for socialt eller miljømæssigt ansvar.

- (98) Det er afgørende, at tildelingskriterierne eller vilkårene for gennemførelse af kontrakten, for så vidt angår de sociale aspekter af fremstillingsprocessen, vedrører de

bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. De bør desuden anvendes i overensstemmelse med direktiv 96/71/EF, som fortolket af Den Europæiske Unions Domstol, og bør ikke vælges eller anvendes på en måde, der direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører fra andre medlemsstater eller tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller i frihandelsaftaler, som Unionen er part i. Krav vedrørende de grundlæggende arbejdsvilkår, der er fastsat i direktiv 96/71/EF, såsom mindsteløn bør således forblive på det niveau, der er fastsat af den nationale lovgivning eller gennem kollektive aftaler, der gælder i overensstemmelse med EU-retten i forbindelse med dette direktiv.

Vilkårene for gennemførelse af en kontrakt kan også have til formål at fremme gennemførelsen af foranstaltninger, der kan fremme ligestilling mellem kvinder og mænd på arbejdspladsen, øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, skabe balance mellem arbejdsliv og privatliv, fremme beskyttelsen af miljø eller dyrevelfærd, overholde substansen i de grundlæggende ILO-konventioner, og ansætte flere dårligt stillede personer, end den nationale lovgivning kræver.

- (99) Foranstaltninger, der tager sigte på helbredsbeskyttelsen af det personale, som deltager i produktionen, eller fremme af social integration af dårligt stillede personer eller medlemmer af sårbare grupper i det personale, der udpeges til at gennemføre kontrakten eller uddanne sig i de færdigheder, der er nødvendige med henblik på den pågældende kontrakt, kan også undergives tildelingskriterier eller vilkår for gennemførelse af en kontrakt, såfremt de vedrører de bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. F.eks. kan sådanne kriterier eller vilkår bl.a. være forbundet med ansættelse af langtidsløse eller iværksættelse af uddannelsesinitiativer for ledige eller unge i løbet af gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Ordregivende myndigheder kan i de tekniske specifikationer angive sådanne sociale krav, som direkte karakteriserer den pågældende vare eller tjenesteydelse, såsom adgangsmuligheder for handicappede eller design for samtlige brugere.

- (100) Offentlige kontrakter bør ikke tildeles økonomiske aktører, der har deltaget i en kriminel organisation, eller som er kendt skyldige i korrupsion eller svig til skade for Unionens finansielle interesser, terrorhandlinger, hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme. Manglende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger bør ligeledes føre til obligatorisk udelukkelse på EU-plan. Medlemsstaterne bør imidlertid kunne fastsætte en undtagelse fra disse obligatoriske udelukkelse i ekstraordinære situationer, når bydende hensyn til almenvellet gør tildelingen af en kontrakt uomgængelig. Dette kan for eksempel være tilfældet, når der er et presserende behov for vacciner eller nødudstyr, som kun kan købes hos en økonomisk aktør, som i andre tilfælde er omfattet af en af de obligatoriske udelukkelsesgrunde.

- (101) Ordregivende myndigheder bør endvidere have mulighed for at udelukke økonomiske aktører, som har vist sig at være upålidelige, bl.a. som følge af overtrædelser af miljømæssige eller sociale forpligtelser, herunder regler om adgang for handicappede eller andre former for alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af vedkommendes erhverv, såsom overtrædelser af konkurrenceregler eller regler for intellektuel ejendomsret. Det bør præciseres, at alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af et erhverv kan så tvivl om en økonomisk aktørs integritet og således gøre den økonomiske aktør uegnet til at få tildelt en offentlig kontrakt, uanset om den økonomiske aktør i øvrigt har den tekniske og økonomiske kapacitet til at gennemføre kontrakten.

I betragtning af at den ordregivende myndighed vil være ansvarlig for konsekvenserne af sine eventuelle fejlagtige afgørelser, bør ordregivende myndigheder også fortsat frit kunne afgøre, om der er begået en alvorlig forsømmelse, når de, før der er truffet en endelig og bindende afgørelse på grundlag af obligatoriske udelukkelsesgrunde, på tilstrækkelig vis kan påvise, at den økonomiske aktør har misligholdt sine forpligtelser, herunder forpligtelser med relation til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, medmindre andet er fastsat i national lovgivning. De bør desuden have mulighed for at udelukke ansøgere eller tilbudsgivere, hvis gennemførelse af tidligere offentlige kontrakter har været forbundet med store mangler med hensyn til væsentlige krav, for eksempel manglende levering eller udførelse, væsentlige mangler ved den leverede vare eller tjenesteydelse, som har gjort den ubrugelig til det påtænkte formål, eller ukorrekt adfærd, som har sæt alvorlig tvivl om den økonomiske aktørs pålidelighed. Der bør fastsættes en maksimumsvarighed for sådanne udelukkelser i national lovgivning.

Anvendes der fakultative udelukkelsesgrunde, bør de ordregivende myndigheder lægge særlig vægt på proportionalitetsprincippet. Mindre uregelmæssigheder bør kun under ekstraordinære omstændigheder føre til udelukkelse af en økonomisk aktør. Gentagne tilfælde af mindre uregelmæssigheder bør dog give anledning til tvivl om en økonomisk aktørs troværdighed, hvilket kan berettige til udelukkelse.

- (102) Der bør imidlertid tages hensyn til muligheden for, at økonomiske aktører kan iværksætte overensstemmelsesforanstaltninger med henblik på at afhjælpe konsekvenserne af eventuelle strafbare handlinger eller forsømmelser og effektivt forebygge yderligere forekomster af den ukorrekte adfærd. Dette kan især omfatte personalemæssige og organisatoriske foranstaltninger, f.eks. afbrydelse af alle forbindelser med personer eller organisationer involveret i den ukorrekte adfærd, relevant reorganisering af medarbejdere, gennemførelse af rapporterings- og kontrolsystemer, oprettelse af en intern revisionsstruktur til at overvåge overholdelse samt vedtagelse af interne regler for ansvar og kompensation. Hvor sådanne foranstaltninger yder tilstrækkelig garanti, bør den pågældende økonomiske aktør ikke længere udelukkes alene på dette grundlag. Økonomiske aktører bør have mulighed for at anmode om, at overensstemmelsesforanstaltninger, der er truffet med henblik på mulig adgang til udbudsproceduren, gennemgås. Det bør dog være op til

medlemsstaterne at fastlægge de nøjagtige proceduremæssige og indholdsmæssige betingelser, der finder anvendelse i sådanne tilfælde. Det bør navnlig stå dem frit for at beslutte, om de ønsker at tillade de enkelte ordregivende myndigheder at udføre de relevante vurderinger eller overdrage denne opgave til andre myndigheder på centralt eller decentralt plan.

- (103) Tilbud, der forekommer unormalt lave i forhold til anlægs- og byggearbejderne, varerne eller tjenesteydelserne, kan være baseret på teknisk, økonomisk eller retligt uforsvarlige antagelser eller praksis. Hvis tilbudsgiveren ikke kan give en tilstrækkelig begrundelse, kan den ordregivende myndighed afvise tilbuddet. Afvisning bør være obligatorisk i tilfælde, hvor den ordregivende myndighed har konstateret, at den foreslåede unormalt lave pris eller de foreslåede unormalt lave omkostninger skyldes manglende overensstemmelse med obligatorisk EU-ret eller national lovgivning der er forenelig hermed på det sociale, arbejdsretlige eller miljømæssige område eller overtrædelser af internationale arbejdsretlige bestemmelser.

- (104) I vilkårene for gennemførelse af en kontrakt fastsættes der specifikke krav vedrørende gennemførelsen af kontrakten. I modsætning til kriterierne for tildeling af kontrakter, som udgør grundlaget for en sammenlignende vurdering af tilbuddenes kvalitet, udgøres vilkårene for gennemførelse af kontrakten af faste objektive krav, som ikke har indflydelse på vurderingen af tilbuddene. Vilårene for gennemførelse af en kontrakt bør være forenelige med dette direktiv, hvis de hverken direkte eller indirekte er diskriminerende og er forbundet med kontraktens genstand, hvilket omfatter alle faktorer i den specifikke proces med produktion, levering eller markedsføring. Dette omfatter betingelserne vedrørende processen for gennemførelse af kontrakten, men udelukker krav, der vedrører en virksomheds generelle politik.

Vilkårene for gennemførelse af kontrakten bør være angivet i udbudsbekendtgørelsen, den forhåndsmeddelelse, der anvendes til indkaldelse af tilbud, eller udbudsdokumenterne.

- (105) Det er vigtigt, at underentreprenørernes overholdelse af gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslvgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsmæssige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, sikres gennem passende foranstaltninger truffet af de kompetente nationale myndigheder inden for deres ansvarsområder og opgaver, såsom arbejdstilsyn eller miljøbeskyttelsesmyndigheder.

Det er også nødvendigt at sikre en vis gennemsigtighed i underentreprenørkæden, da dette bibringer de ordregivende myndigheder oplysninger om, hvem der befinder sig på byggepladserne, hvilke bygge- og anlægsarbejder de får udført, eller om hvilke virksomheder der leverer tjenesteydelser i eller omkring bygningerne, infrastruktur eller områder, såsom rådhus, kommunale skoler, sportsanlæg, havne eller motorveje, som de ordregivende

myndigheder er ansvarlige for eller har direkte tilsyn med. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at afgive de påkrævede oplysninger under alle omstændigheder påhviler hovedentreprenøren, enten på grundlag af specifikke klausuler, som den enkelte ordregivende myndighed skal indarbejde i samtlige udbudsprocedurer, eller på grundlag af forpligtelser, som medlemsstaterne pålægger hovedentreprenører ved hjælp af almindeligt gældende bestemmelser.

Det bør endvidere præciseres, at betingelser for håndhævelse af, hvorvidt gældende bestemmelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national ret, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsretlige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, overholdes, finder anvendelse for så vidt en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren. Endvidere bør det udtrykkeligt angives, at medlemsstaterne bør have mulighed for at gå videre og eksempelvis udvide gennemsigtighedsforpligtelserne, muliggøre direkte betaling til underentreprenører eller sætte ordregivende myndigheder i stand til eller pålægge dem at kontrollere, at underentreprenørerne ikke befinder sig i nogen af de situationer, der kunne begrunde en udelukkelse af økonomiske aktører. Hvis sådanne foranstaltninger finder anvendelse på underentreprenører, bør der sikres overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for hovedentreprenører, så tilstedeværelsen af obligatoriske udelukkelsesgrunde følges op af et krav om, at hovedentreprenøren erstatter den pågældende underentreprenør. Viser en sådan kontrol, at der er tale om ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, bør det præciseres, at de ordregivende myndigheder har mulighed for at kræve en udskiftning. Det bør dog udtrykkeligt fastsættes, at de ordregivende myndigheder kan forpligtes til at kræve en udskiftning af den pågældende underentreprenør, hvis det ville være obligatorisk at udelukke hovedentreprenører i sådanne tilfælde.

Endvidere bør det udtrykkeligt fastsættes, at det fortsat står medlemsstaterne frit for at fastsætte strengere ansvarsregler i henhold til national lovgivning eller til i henhold til national lovgivning at gå videre med direkte betalinger til underentreprenører.

- (106) Der bør mindes om, at Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71⁽¹⁾ finder anvendelse på beregningen af fristerne i dette direktiv.
- (107) Det er nødvendigt at præcisere de vilkår, hvorunder ændringer af en kontrakt, der stadig er i kraft, kræver

en ny udbudsprocedure under hensyntagen til EU-Domstolens relevante retspraksis. En ny udbudsprocedure er nødvendig, hvis der foretages væsentlige ændringer i den oprindelige kontrakt, især med hensyn til anvendelsesområdet og indholdet i parternes gensidige rettigheder og pligter, herunder fordelingen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Sådanne ændringer viser parternes hensigt om at genforhandle vigtige betingelser eller vilkår i den pågældende kontrakt. Dette er især tilfældet, når de ændrede vilkår ville have haft indvirkning på resultatet af proceduren, hvis de havde været del af den oprindelige procedure.

Ændringer af kontrakten, der medfører en mindre ændring af kontraktens værdi op til et vist niveau, bør altid være mulige, uden at det er nødvendigt at gennemføre en ny udbudsprocedure. Med henblik på dette og for at sikre retssikkerheden bør dette direktiv fastsætte »de minimis«-tærskler, under hvilke en ny udbudsprocedure ikke er nødvendig. Det bør være muligt at ændre kontrakten over disse tærskler uden at skulle gennemføre en ny udbudsprocedure, hvis disse overholder de relevante betingelser i dette direktiv.

- (108) De ordregivende myndigheder kan komme i den situation, at der bliver behov for yderligere varer eller tjenesteydelser. I sådanne tilfælde kan en ændring af den oprindelige kontrakt uden en ny udbudsprocedure begrundes, navnlig hvis de nye leverancer enten gør det ud for en delvis erstatning eller en udvidelse af eksisterende tjenesteydelser, varer eller anlæg, hvis et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende myndighed at anskaffe varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre teknisk uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse.
- (109) De ordregivende myndigheder kan komme ud for eksterne omstændigheder, som de ikke kunne forudsige ved tildelingen af kontrakten, navnlig når gennemførelsen af kontrakten dækker en længere periode. I dette tilfælde er det nødvendigt med en vis grad af fleksibilitet, så kontrakten kan tilpasses disse omstændigheder uden en ny udbudsprocedure. Begrebet uforudsigelige omstændigheder henviser til omstændigheder, der ikke kunne forudsiges trods rimeligt omhyggelige forberedelser ved den ordregivende myndigheds oprindelige tildeling under hensyntagen til de tilgængelige midler, det specifikke projekts art og kendetegn, god praksis på det pågældende område og nødvendigheden af at sikre et relevant forhold mellem de ressourcer, der anvendes til at forberede tildelingen, og dens forudsigelige værdi. Dette er imidlertid ikke tilfældet, hvis en ændring medfører, at arten af det samlede indkøb forandres, f.eks. ved at erstatte de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, med noget andet eller ved grundlæggende at ændre indkøbstypen, da der i en sådan situation må forudsættes en hypotetisk påvirkning af resultatet.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter (EFT L 124 af 8.6.1971, s. 1).

- (110) I overensstemmelse med principperne om ligebehandling og gennemsigtighed må den valgte tilbudsgiver ikke erstattes af en anden økonomisk aktør uden fornyet udbud, f.eks. hvis en kontrakt bringes til ophør på grund af mangler ved gennemførelsen. Den valgte tilbudsgiver, der gennemfører kontrakten, bør imidlertid, navnlig hvis kontrakten er tildelt mere end én virksomhed, kunne foretage visse strukturelle ændringer under kontraktens udførelse såsom rent interne reorganiseringer, overtagelser, fusioner og erhvervelser eller insolvens. Disse strukturelle ændringer bør ikke automatisk nødvendiggøre nye udbudsprocedurer for alle offentlige kontrakter, der gennemføres af den pågældende tilbudsgiver.
- (111) De ordregivende myndigheder bør i de enkelte kontrakter selv have mulighed for at få indført ændringer af en kontrakt ved hjælp af revisionsbestemmelser eller optionsklausuler, men sådanne klausuler må ikke give dem ubegrænset spillerum. Dette direktiv bør derfor fastsætte, i hvilken udstrækning der kan gives mulighed for ændringer i den oprindelige kontrakt. Det bør således præciseres, at tilstrækkeligt tydelige revisions- eller optionsklausuler f.eks. kan give anledning til prisindeksering eller sikre, at kommunikationsudstyr, der f.eks. leveres over en given periode, fortsat er egnet, også i tilfælde af skiftende kommunikationsprotokoller eller andre teknologiske ændringer. Det bør også være muligt under tilstrækkeligt klare klausuler at kunne få tilpasset en kontrakt, hvis dette bliver nødvendigt på grund af tekniske vanskeligheder, der er opstået under drift eller vedligeholdelse. Endvidere bør det erindres, at kontrakter f.eks. kan omfatte såvel almindelig vedligeholdelse som ekstraordinære vedligeholdelsesforanstaltninger, der kan blive nødvendige for at sikre fortsættelse af en offentlig tjenesteydelse.
- (112) Ordregivende myndigheder bliver af og til stillet over for omstændigheder, der kræver, at offentlige kontrakter bringes til ophør før tid for at overholde forpligtelser, der følger af EU-retten på området for offentlige udbud. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ordregivende myndigheder har mulighed for, på de betingelser, der er fastsat ved national lovgivning, at bringe en offentlig kontrakt til ophør i dens gyldighedsperiode, hvis det kræves af EU-retten.
- (113) Resultaterne af Kommissionens arbejdsdokument af 27. juni 2011 med titlen »Evalueringsrapport: Indvirkningen og effektiviteten af EU's lovgivning om offentlige udbud« tyder på, at udelukkelsen af visse tjenesteydelser fra det fulde anvendelsesområde for direktiv 2004/18/EF bør revideres. Som følge heraf bør nærværende direktivs fulde anvendelse udvides til en række tjenesteydelser.
- (114) Visse kategorier af tjenesteydelser har fortsat ifølge deres natur en begrænset grænseoverskridende dimension, især de tjenesteydelser, der kan betegnes som personlige tjenesteydelser, såsom visse sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige tjenesteydelser. Disse tjenesteydelser leveres i en særlig sammenhæng, som er meget forskellig

fra medlemsstat til medlemsstat som følge af forskellige kulturelle traditioner. Der bør derfor oprettes en særlig ordning for offentlige kontrakter for disse tjenesteydelser med en højere tærskel end den, der gælder for andre tjenesteydelser.

Personlige tjenesteydelser med værdier under denne tærskel vil normalt ikke være af interesse for udbydere fra andre medlemsstater, medmindre der er konkrete tegn på det modsatte, som f.eks. ved EU-finansiering af grænseoverskridende projekter.

Kontrakter for personlige tjenesteydelser over denne tærskel bør være underlagt gennemsigtighed på EU-plan. Under hensyntagen til vigtigheden af den kulturelle sammenhæng og disse tjenesteydelsers følsomhed bør medlemsstaterne have vide skønsmæssige muligheder til at planlægge valget af leverandører på den måde, de finder mest hensigtsmæssig. Direktivets bestemmelser tager hensyn til dette krav og pålægger kun overholdelse af de grundlæggende principper om gennemsigtighed og ligebehandling og sikrer, at de ordregivende myndigheder er i stand til at anvende specifikke kvalitetskriterier ved valget af leverandører af tjenesteydelser såsom de kriterier, der er fastsat i den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser, der er offentliggjort af Udvalget for Social Beskyttelse. Ved fastlæggelsen af de procedurer, der skal anvendes i forbindelse med tildeling af kontrakter vedrørende tjenesteydelser til personer, bør medlemsstaterne tage hensyn til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26. Medlemsstaterne bør i den forbindelse også stræbe efter at forenkle og lette den administrative byrde for de ordregivende myndigheder og de økonomiske aktører. Det bør præciseres, at dette også kan betyde, at der skal anvendes regler, som gælder for tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af den særlige ordning.

Medlemsstaterne og de offentlige myndigheder kan fortsat selv levere disse tjenesteydelser eller organisere de sociale tjenesteydelser på en sådan måde, at det ikke omfatter indgåelse af offentlige kontrakter, eksempelvis ved blot at finansiere tjenesterne eller ved at udstede licenser eller tilladelser til alle økonomiske aktører, der opfylder de af den ordregivende myndighed på forhånd fastlagte betingelser, uden begrænsninger eller kvoter, forudsat at systemet sikrer tilstrækkelig annoncering og overholder principperne om gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling.

- (115) Ligeledes tilbydes hotel- og restaurationstjenesteydelser typisk kun af aktører på det bestemte sted, hvor disse tjenesteydelser leveres, og har dermed også en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning, fra en tærskel på 750 000 EUR. Store hotel- og restaurationstjenesteydelseskontrakter, der ligger over denne tærskel, kan være interessante for forskellige økonomiske aktører såsom rejsebureauer og andre formidlere, også på tværs af grænserne.

- (116) På lignende måde vedrører visse juridiske tjenesteydelser udelukkende rent nationale retsspørgsmål og tilbydes derfor typisk kun af operatører i den berørte medlemsstat, hvorfor de har en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning fra en tærskel på 750 000 EUR. Store kontrakter vedrørende juridiske tjenesteydelser over denne tærskel kan være af interesse for forskellige økonomiske aktører såsom internationale advokatfirmaer, også på grænseoverskridende grundlag, navnlig hvis de omhandler juridiske spørgsmål, der udspringer af eller har baggrund i EU-ret eller anden international ret eller vedrører mere end ét land.
- (117) Erfaringen har vist, at en række andre tjenesteydelser såsom rednings-, brandsluknings- og fængselstjenester normalt kun har en vis grænseoverskridende interesse fra det øjeblik, hvor de når en tilstrækkelig kritisk masse i kraft af deres relativt høje værdi. For så vidt som de ikke er udelukket fra dette direktivs anvendelsesområde, bør de medtages i den lempelige ordning. I den udstrækning leveringen faktisk er baseret på kontrakter vil andre kategorier af tjenesteydelser såsom statslige tjenesteydelser eller levering af tjenesteydelser til samfundet normalt sandsynligvis kun være af grænseoverskridende interesse fra en tærskel på 750 000 EUR og bør derfor kun da være underlagt den lempelige ordning.
- (118) Med henblik på at sikre kontinuiteten af de offentlige tjenesteydelser bør dette direktiv give mulighed for, at deltagelse i udbudsprocedurer for visse tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet forbeholdes organisationer, der bygger på medarbejderejerskab eller aktiv medarbejderdeltagelse i deres ledelse, og for eksisterende organisationers vedkommende, såsom kooperativer, til at deltage i leveringen af disse tjenesteydelser til slutbrugerne. Denne bestemmelse er udelukkende forbeholdt visse tjenesteydelser inden for sundheds- og socialvæsenet samt tilknyttede tjenesteydelser, visse tjenesteydelser inden for uddannelse, biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenesteydelser, sportstjenesteydelser og tjenesteydelser til private husstande, og har ikke til formål at omfatte nogen af de udeladelser, der i øvrigt gælder i dette direktiv. Sådanne udbudsprocedurer bør alene være omfattet af den lempelige ordning.
- (119) Det vil være hensigtsmæssigt at identificere disse tjenesteydelser ved hjælp af henvisning til specifikke positioner i det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) som vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002⁽¹⁾, der er en hierarkisk struktureret nomenklatur opdelt i afdelinger, grupper, klasser, kategorier og underkategorier. Med henblik på at undgå juridisk usikkerhed bør det præciseres, at henvisning til en afdeling ikke implicit indebærer henvisning til en underordnet underafdeling. En sådan omfattende dækning bør i stedet angives eksplicit ved at nævne alle relevante positioner, hvis relevant som en række koder.
- (120) Projektkonkurrencer er traditionelt oftest blevet anvendt på områderne byplanlægning og fysisk planlægning, arkitekt- og ingeniørarbejde eller databehandling. Det bør dog erindres, at disse fleksible instrumenter også kan anvendes til andre formål såsom indhentning af finansieringstekniske planer, der kan optimere SMV-støtte inden for rammerne af initiativet om fælleseuropæiske midler til mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (Jeremieinitiativet) eller andre EU-programmer vedrørende SMV-støtte i en given medlemsstat. Projektkonkurrencer, der anvendes til indhentning af sådanne finansieringstekniske planer kan også indeholde angivelse af, at de resulterende tjenesteydelseskontrakter til gennemførelse af disse finansieringstekniske planer vil blive tildelt vinderen eller en af vinderne af projektkonkurrencen ved hjælp af udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse.
- (121) Evalueringen har vist, at der stadig er betydelig plads til forbedring i anvendelsen af EU-reglerne om offentlige udbud. Med henblik på en mere effektiv og konsekvent anvendelse af reglerne, er det afgørende at få et godt overblik over eventuelle strukturelle problemer og generelle mønstre i de nationale politikker for offentlige udbud for at kunne håndtere eventuelle problemer mere målrettet. Dette overblik bør skaffes gennem passende overvågning, hvis resultater bør offentliggøres jævnlige med henblik på at muliggøre en informeret debat om mulige forbedringer af udbudsregler og -praksis. At få så godt et overblik vil også kunne give indblik i anvendelsen af regler om offentlige udbud i forbindelse med gennemførelsen af projekter, som Unionen er med til at finansiere. Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne beslutte, hvordan og af hvem denne overvågning bør udføres i praksis. De bør således også fortsat frit kunne beslutte, om overvågningen bør baseres på en stikprøvebaseret efterfølgende kontrol eller en systematisk forudgående kontrol af offentlige udbudsprocedurer, som er omfattet af dette direktiv. Det bør være muligt at gøre de relevante organer opmærksomme på eventuelle problemer. Dette bør ikke nødvendigvis kræve, at de, der har foretaget overvågningen, har søgsmålskompetence ved domstolene.

Bedre vejledning, information og støtte til de ordregivende myndigheder og økonomiske aktører kunne også i høj grad bidrage til øge effektiviteten af offentlige udbud gennem bedre viden, øget retssikkerhed og professionalisering af procedurerne for offentlige udbud. En sådan vejledning bør være tilgængelig for ordregivende myndigheder og økonomiske aktører overalt, hvor det kan være nødvendigt for at sikre en mere korrekt anvendelse af reglerne. Den vejledning, der skal gives, kunne dække alle de spørgsmål, der er relevante for offentlige udbud, såsom planlægning af indkøb, procedurer, valg af teknikker og hjælpemidler og god praksis i gennemførelsen af procedurerne. Med hensyn til juridiske spørgsmål bør vejledningen ikke nødvendigvis omfatte en fuldstændig juridisk analyse af de pågældende spørgsmål. Den kunne begrænses til en generel angivelse af de elementer, som bør tages i betragtning i forbindelse med den efterfølgende detaljerede analyse af spørgsmålene,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002 af 5. november 2002 om det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) (EFT L 340 af 16.12.2002, s. 1).

eksempelvis ved at pege på retspraksis, som kunne være relevant, eller på vejledende noter eller andre kilder, som har gennemgået det pågældende specifikke spørgsmål.

(122) I henhold til direktiv 89/665/EØF skal der være adgang til visse klageprocedurer, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at opnå en bestemt kontrakt, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse af EU-retten på området offentlige udbud eller nationale regler til gennemførelse af denne lovgivning. Disse klageprocedurer bør ikke berøres af dette direktiv. Borgere, berørte aktører, organiserede eller ikke, og andre personer eller organer, som ikke har adgang til klageprocedurer i henhold til direktiv 89/665/EØF, har dog ikke desto mindre som skatteydere en legitim interesse i sunde udbudsprocedurer. De bør derfor have mulighed for, ud over gennem klageproceduren i medfør af direktiv 89/665/EØF, og uden at det nødvendigvis indebærer, at de får søgsmålskompetence ved domstolene, at angive eventuelle krænkelse af dette direktiv til en kompetent myndighed eller struktur. For at undgå at fordoble eksisterende myndigheder eller strukturer bør medlemsstaterne have mulighed for at hjemle anvendelse af almindelige overvågningsmyndigheder eller -strukturer, sektorale tilsynsorganer, kommunale tilsynsorganer, konkurrencemyndigheder, ombudsmand eller nationale revisionsmyndigheder.

(123) For at udnytte potentialet ved offentlige udbud fuldt ud med henblik på at nå målene for Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst vil miljømæssige, sociale og innovative udbud også skulle spille en rolle. Det er derfor vigtigt at få et overblik over udviklingen inden for strategiske indkøb for at være velorienteret om de generelle tendenser på overordnet plan på dette område. Allerede udarbejdede relevante rapporter kan naturligvis også anvendes i denne sammenhæng.

(124) Som følge af SMV'ernes potentiale med hensyn til jobskabelse, vækst og innovation er det vigtigt at tilskynde til, at de deltager i offentlige udbud, både på grundlag af passende bestemmelser i dette direktiv og ved hjælp af initiativer på nationalt plan. De nye bestemmelser i dette direktiv bør bidrage til bedre resultater, hvormed der menes SMV'ernes andel af den samlede værdi af de tildelte kontrakter. Det er ikke hensigtsmæssigt at pålægge obligatoriske resultatandele, men nationale initiativer til fremme af SMV'ernes deltagelse bør følges nøje på grund af vigtigheden heraf.

(125) Der er allerede etableret en række procedurer og arbejdsmetoder med hensyn til Kommissionens kommunikation og kontakter med medlemsstaterne såsom kommunikation og kontakter vedrørende procedurerne i artikel 258 og 260 i TEUF, problemløsningsnettet for det indre marked (Solvit) og EU Pilot, som ikke ændres ved dette direktiv. De bør imidlertid suppleres ved, at der udpeges et enkelt referencepunkt i hver medlemsstat med henblik på samarbejdet med Kommissionen, og det skal fungere

som en one-stop-shop for spørgsmål vedrørende offentlige udbud i den pågældende medlemsstat. Denne funktion kan varetages af personer eller strukturer, som allerede er i regelmæssig kontakt med Kommissionen om spørgsmål vedrørende offentlige udbud, såsom de nationale kontaktpunkter, medlemmerne af det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, medlemmerne af udbudsnettet eller nationale koordinerende instanser.

(126) Sporbarhed og gennemsigtighed i beslutningstagningen i forbindelse med udbudsprocedurer er afgørende for at sikre sunde procedurer, herunder effektivt at bekæmpe korrupsion og svindel. De ordregivende myndigheder bør derfor beholde kopier af de indgåede kontrakter ved kontrakter på store beløb for at kunne give aktindsigt i disse dokumenter til interesserede parter i overensstemmelse med gældende regler om adgang til dokumenter. Desuden bør væsentlige elementer og beslutninger i forbindelse med individuelle udbudsprocedurer dokumenteres i en udbudsrapport. For at begrænse den administrative byrde i videst muligt omfang bør udbudsrapporten kunne henvise til oplysninger, som allerede forefindes i den relevante bekendtgørelse om indgåede kontrakter. De elektroniske systemer for offentliggørelse af disse bekendtgørelser, som administreres af Kommissionen, bør også forbedres med henblik på at lette dataregistreringen og samtidig gøre det lettere at udtrække overordnede rapporter og udveksle data mellem systemerne.

(127) Ud fra et ønske om administrativ forenkling og for at lette byrden for medlemsstaterne bør Kommissionen regelmæssigt undersøge, om kvaliteten og fuldstændigheden af oplysningerne i de bekendtgørelser, som offentliggøres i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer, er tilstrækkelig til at gøre det muligt for Kommissionen at trække de statistiske oplysninger ud, som medlemsstaterne ellers ville skulle indsende.

(128) Der er brug for et effektivt administrativt samarbejde til udvekslingen af de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af tildelingsprocedurer i grænseoverskridende situationer, navnlig med hensyn til verifikation af udelukkelsesgrundene og udvælgelseskriterierne, anvendelsen af kvalitets- og miljøstandarder og af lister over godkendte økonomiske aktører. Udveksling af oplysninger er omfattet af national lovgivning om fortrolighed. Dette direktiv pålægger således ikke medlemsstaterne nogen forpligtelse til at udveksle oplysninger ud over, hvad de nationale ordregivende myndigheder kan få adgang til. Informationssystemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012⁽¹⁾, kan vise sig at være et nyttigt elektronisk middel til at fremme og øge det administrative samarbejde, der styrer udvekslingen af oplysninger på basis af simple og ensartede procedurer

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012 af 25. oktober 2012 om administrativt samarbejde via informationssystemet for det indre marked og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2008/49/EF («IMI-forordningen») (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 1).

og overvinder sprogbarrierer. Der bør derfor hurtigst muligt lanceres et pilotprojekt for at teste egnetheden af, at IMI udvides til at omfatte udvekslingen af oplysninger i henhold til dette direktiv.

- (129) Med henblik på tilpasning til den hurtige tekniske, økonomiske og lovgivningsmæssige udvikling bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår en række ikkevæsentlige bestemmelser i dette direktiv. Som følge af kravet om at overholde internationale aftaler bør Kommissionen reelt have bemyndigelse til at ændre de tekniske fremgangsmåder for beregningsmetoderne vedrørende tærskler samt regelmæssigt revidere selve tærsklerne og tilpasse bilag X. Fortegnelserne over statslige myndigheder kan variere som følge af administrative ændringer på nationalt plan. Disse meddeles Kommissionen, som bør have bemyndigelse til at tilpasse bilag I. Der kan forekomme lovgivningsmæssige ændringer af henvisninger til CPV-nomenklaturen på EU-plan, og det er nødvendigt at afspejle disse ændringer i dette direktivs tekst. De tekniske beskrivelser af og kendetegn for anordningerne til elektronisk modtagelse bør ajourføres med den teknologiske udvikling. Det er også nødvendigt at bemyndige Kommissionen til at gøre tekniske standarder for elektronisk kommunikation obligatorisk for at sikre interoperabiliteten af tekniske formater, processer og kommunikation ved de indkøbsprocedurer, der udføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler, under hensyntagen til den teknologiske udvikling. Fortegnelsen over Unionens retsakter, der fastsætter fælles metoder til beregning af livscyklusomkostninger bør tilpasses hurtigt, så de foranstaltninger, der vedtages på sektorbasis, indarbejdes. For at opfylde disse krav bør Kommissionen bemyndiges til at ajourføre fortegnelsen over retsakter, herunder metoderne til beregning af livscyklusomkostninger. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.
- (130) Kommissionen bør i forbindelse med anvendelsen af dette direktiv høre de nødvendige grupper af eksperter inden for elektronisk baserede offentlige udbud for at sikre en velafbalanceret sammensætning af de vigtigste interessentgrupper.
- (131) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv hvad angår udarbejdelsen af standardformularerne til offentliggørelse af bekendtgørelser og en standardformular til egenerklæringer bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (132) Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelsen af de gennemførelsesretsakter vedrørende standardformularer til egenerklæringer, som ikke har nogen indvirkning, hverken fra et finansielt synspunkt eller ud fra arten og omfanget af de forpligtelser, der følger af dette direktiv. Disse retsakter er derimod kendetegnet ved udelukkende at have administrative formål og tjener til at lette anvendelsen af bestemmelserne i dette direktiv.
- (133) Undersøgelingsproceduren bør anvendes i forbindelse med vedtagelsen af standardformularer til egenerklæringer, på grund af virkningen af egenerklæringer på udbud, og idet de spiller en central rolle i forenklingen af dokumentkravene i udbudsprocedurerne.
- (134) Kommissionen bør vurdere virkningerne på det indre marked som følge af anvendelsen af tærsklerne og rapportere derom til Europa-Parlamentet og Rådet. Den bør i den forbindelse tage hensyn til faktorer såsom niveauet for grænseoverskridende offentlige udbud, SMV'ers deltagelse, transaktionsomkostninger og afvejning af cost-benefit.
- I overensstemmelse med artikel XXII, stk. 7, i GPA-aftalen skal denne være genstand for yderligere forhandlinger tre år efter dens ikrafttræden og derefter regelmæssigt. I den forbindelse bør det hensigtsmæssige i tærsklerne vurderes under hensyntagen til virkningen af inflation med henblik på en lang periode uden ændring af tærsklerne i GPA-aftalen; i tilfælde af, at tærsklerne ændres som følge heraf, bør Kommissionen om nødvendigt vedtage et forslag til en retsakt om ændring af de tærskler, der er fastsat i nærværende direktiv.
- (135) Under hensyn til de aktuelle drøftelser om horisontale bestemmelser for forbindelserne med tredjelande for så vidt angår offentlige udbud bør Kommissionen nøje følge de globale handelsvilkår og vurdere Unionens konkurrencemæssige stilling.
- (136) Målet for dette direktiv, nemlig samordningen af de nødvendige love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne for visse procedurer for offentlige udbud, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

(137) Direktiv 2004/18/EF bør ophæves.

(138) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i begrundede tilfælde at lade meddelelsen af deres gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller

flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. Med hensyn til dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er begrundet —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

AFSNIT I:	ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG GENERELLE PRINCIPPER
KAPITEL I:	Anvendelsesområde og definitioner
AFDELING 1:	GENSTAND OG DEFINITIONER
Artikel 1:	Genstand og anvendelsesområde
Artikel 2:	Definitioner
Artikel 3:	Blandede udbud
AFDELING 2:	TÆRSKLER
Artikel 4:	Tærskelværdier
Artikel 5:	Metoder til beregning af den anslåede værdi af udbud
Artikel 6:	Revision af tærsklerne og fortegnelsen over statslige myndigheder
AFDELING 3:	UNDTAGELSER
Artikel 7:	Kontrakter inden for sektorerne vandforsyning, energiforsyning, transport og posttjenester
Artikel 8:	Særlige undtagelser inden for elektronisk kommunikation
Artikel 9:	Offentlige kontrakter, der tildeles, og projektkonkurrencer, der afholdes, i henhold til internationale regler
Artikel 10:	Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter
Artikel 11:	Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed
Artikel 12:	Offentlige kontrakter mellem enheder i den offentlige sektor
AFDELING 4:	SÆRLIGE SITUATIONER
Underafdeling 1:	Kontrakter, hvortil der ydes tilskud, og forsknings- og udviklingstjenesteydelser
Artikel 13:	Kontrakter, hvortil de ordregivende myndigheder yder tilskud
Artikel 14:	Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling
Underafdeling 2:	Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
Artikel 15:	Forsvar og sikkerhed
Artikel 16:	Blandede udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
Artikel 17:	Offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

---

KAPITEL II:	Generelle regler
Artikel 18:	Udbudsprincipper
Artikel 19:	Økonomiske aktører
Artikel 20:	Reserverede kontrakter
Artikel 21:	Fortrolighed
Artikel 22:	Regler for kommunikation
Artikel 23:	Nomenklaturer
Artikel 24:	Interessekonflikter
AFSNIT II:	REGLER VEDRØRENDE OFFENTLIGE KONTRAKTER
KAPITEL I:	Procedurer
Artikel 25:	Betingelser vedrørende GPA-aftalen og andre internationale aftaler
Artikel 26:	Valg af procedurer
Artikel 27:	Offentligt udbud
Artikel 28:	Begrænset udbud
Artikel 29:	Udbud med forhandling
Artikel 30:	Konkurrencepræget dialog
Artikel 31:	Innovationspartnerskab
Artikel 32:	Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse
KAPITEL II:	Teknikker og hjælpemidler i forbindelse med elektroniske og samlede udbud
Artikel 33:	Rammeaftaler
Artikel 34:	Dynamiske indkøbssystemer
Artikel 35:	Elektroniske auktioner
Artikel 36:	Elektroniske kataloger
Artikel 37:	Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler
Artikel 38:	Lejlighedsvis fælles udbud
Artikel 39:	Udbud, der involverer ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater
KAPITEL III:	Procedureforløb
AFDELING 1:	FORBEREDELSE
Artikel 40:	Indledende markedsundersøgelser

- Artikel 41: Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere
- Artikel 42: Tekniske specifikationer
- Artikel 43: Mærker
- Artikel 44: Testrapporter, certificering og anden dokumentation
- Artikel 45: Alternative tilbud
- Artikel 46: Opdeling af kontrakter i delkontrakter
- Artikel 47: Fastsættelse af tidsfrister
- AFDELING 2: OFFENTLIGGØRELSE OG GENNEMSIGTIGHED
- Artikel 48: Forhåndsmeddelelser
- Artikel 49: Udbudsbekendtgørelser
- Artikel 50: Bekendtgørelser om indgåede kontrakter
- Artikel 51: Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser
- Artikel 52: Offentliggørelse på nationalt plan
- Artikel 53: Elektronisk adgang til udbudsdokumenter
- Artikel 54: Opfordringer til ansøgere
- Artikel 55: Meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere
- AFDELING 3: UDVÆLGELSE AF DELTAGERE OG TILDELING AF KONTRAKTER
- Artikel 56: Generelle principper
- Underafdeling 1: Kriterier for kvalitativ udvælgelse
- Artikel 57: Udelukkelsesgrunde
- Artikel 58: Udvalgseskriterier
- Artikel 59: Fælles europæisk udbudsdokument
- Artikel 60: Dokumentation
- Artikel 61: Online certifikatbase (e-Certis)
- Artikel 62: Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder
- Artikel 63: Udnyttelse af andre enheders kapacitet
- Artikel 64: Officielle lister over godkendte økonomiske aktører og certificering, der foretages af offentligtretlige eller privatretlige organer
- Underafdeling 2: Begrænsning af antallet af ansøgere, tilbud og løsninger

---

Artikel 65:	Begrænsning af antallet af i øvrigt kvalificerede ansøgere, som opfordres til at deltage
Artikel 66:	Begrænsning af antallet af tilbud og løsninger
Underafdeling 3:	Kontrakttildeling
Artikel 67:	Kriterier for tildeling af kontrakter
Artikel 68:	Beregning af livscyklusomkostninger
Artikel 69:	Unormalt lave tilbud
KAPITEL IV:	Kontraktgennemførelse
Artikel 70:	Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse
Artikel 71:	Underentreprise
Artikel 72:	Ændring af kontrakter i deres løbetid
Artikel 73:	Opsigelse af kontrakter
AFSNIT III:	SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER
KAPITEL I:	Sociale og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 74:	Tildeling af kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 75:	Offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser
Artikel 76:	Principper for tildeling af kontrakter
Artikel 77:	Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser
Kapitel II:	Regler for projektkonkurrencer
Artikel 78:	Anvendelsesområde
Artikel 79:	Bekendtgørelser
Artikel 80:	Regler for projektkonkurrencer og udvælgelse af deltagere
Artikel 81:	Bedømmelseskomitéens sammensætning
Artikel 82:	Bedømmelseskomitéens afgørelser
AFSNIT IV:	FORVALTNING
Artikel 83:	Fuldbyrdelse
Artikel 84:	Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter
Artikel 85:	National rapportering og statistiske oplysninger
Artikel 86:	Administrativt samarbejde

- AFSNIT V: DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER
- Artikel 87: Udøvelse af de delegerede beføjelser
- Artikel 88: Hasteprocedure
- Artikel 89: Udvalgsprocedure
- Artikel 90: Gennemførelse og overgangsbestemmelser
- Artikel 91: Ophævelse
- Artikel 92: Evaluering
- Artikel 93: Ikrafttræden
- Artikel 94: Adressater
- BILAG:
- BILAG I: STATSLIGE MYNDIGHEDER
- BILAG II: LISTE OVER DE I ARTIKEL 2, STK. 1, NR. 6), LITRA A), OMHANDLEDE AKTIVITETER
- BILAG III: LISTE OVER DE I ARTIKEL 4, LITRA B), OMHANDLEDE VARER VEDRØRENDE KONTRAKTER TILDELT AF ORDREGIVENDE MYNDIGHEDER INDEN FOR FORSVARS-OMRÅDET
- BILAG IV: KRAV TIL VÆRKTØJER OG ANORDNINGER TIL ELEKTRONISK MODTAGELSE AF TILBUD, ANSØGNINGER OM DELTAGELSE SAMT PLANER OG PROJEKTER I FORBINDELSE MED PROJEKTKONKURRENCER
- BILAG V: OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OG MEDDELELSER
- Del A: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om offentliggørelse af en forhåndsmeddelelse i en køberprofil
- Del B: Oplysninger, der skal angives i forhåndsmeddelelser (jf. artikel 48)
- Del C: Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser (jf. artikel 49)
- Del D: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om indgåede kontrakter (jf. artikel 50)
- Del E: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om projektkonkurrencer (jf. artikel 79, stk. 1)
- Del F: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser af resultaterne af en projektkonkurrence (jf. artikel 79, stk. 2)
- Del G: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om ændringer i en kontrakt i dens løbetid (jf. artikel 72, stk. 1)
- Del H: Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser vedrørende kontrakter om sociale og andre specifikke tjenesteydelser (jf. artikel 75, stk. 1)
- Del I: Oplysninger, der skal angives i forhåndsmeddelelser om sociale og andre specifikke tjenesteydelser (jf. artikel 75, stk. 1)
- Del J: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser (jf. artikel 75, stk. 2)

BILAG VI	OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I UDBUDSDOKUMENTERNE I FORBINDELSE MED ELEKTRONISKE AUKTIONER (ARTIKEL 35, STK. 4)
BILAG VII	DEFINITION AF VISSE TEKNISKE SPECIFIKATIONER
BILAG VIII	KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE
BILAG IX	INDHOLD I OPFORDRINGER TIL AT AFGIVE TILBUD, DELTAGE I DIALOGEN ELLER BEKRÆFTE INTERESSETILKENDEGIVELSEN I HENHOLD TIL ARTIKEL 54
BILAG X	LISTE OVER INTERNATIONALE SOCIALE OG MILJØMÆSSIGE KONVENTIONER OMHANDLET I ARTIKEL 18, STK. 2
BILAG XI	REGISTRE
BILAG XII	DOKUMENTATION FOR UDVÆLGELSESKRITERIER
BILAG XIII	FORTEGNELSE OVER EU-RETSAKTER OMHANDLET I ARTIKEL 68, STK. 3
BILAG XIV	TJENESTEYDELSER OMHANDLET I ARTIKEL 74
BILAG XV	SAMMENLIGNINGSTABEL

AFSNIT I

**ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG
GENERELLE PRINCIPPER**

KAPITEL I

Anvendelsesområde og definitioner

Afdeling 1

Genstand og definitioner

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes reglerne for ordregivende myndigheders udbudsprocedurer med hensyn til offentlige kontrakter samt projektkonkurrencer, hvis værdi anslås ikke at være mindre end tærsklerne fastsat i artikel 4.

2. Udbud i henhold til dette direktiv omfatter en eller flere ordregivende myndigheders anskaffelse ved hjælp af en offentlig kontrakt af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser fra økonomiske aktører valgt af de ordregivende myndigheder, uanset om bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne er beregnet til et offentligt formål.

3. Dette direktiv er underlagt artikel 346 i TEUF.

4. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med EU-retten at fastsætte, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og bestemme, hvordan disse tjenesteydelser skal organiseres og finansieres, i overensstemmelse med reglerne om statsstøtte, og hvilke specifikke forpligtelser der bør gælde for dem.

Ligeledes berører dette direktiv ikke offentlige myndigheders ret til at beslutte, om, hvordan og i hvilket omfang de ønsker selv at udføre offentlige funktioner i henhold til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26.

5. Dette direktiv berører ikke den måde, hvorpå medlemsstaterne udformer deres socialsikringsordninger.

6. Aftaler, afgørelser eller andre juridiske instrumenter, der organiserer overførsel af kompetencer og ansvar vedrørende gennemførelse af offentlige opgaver mellem ordregivende myndigheder eller grupperinger af ordregivende myndigheder og ikke indebærer, at der skal ydes betaling for kontraktmæssige ydelser, betragtes som et spørgsmål om intern organisation i den berørte medlemsstat og berøres som sådan ikke af dette direktiv.

Artikel 2

Definitioner

1. I dette direktiv forstås ved:

- 1) »ordregivende myndigheder«: staten, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer, sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer
- 2) »statslige myndigheder«: de i bilag I anførte ordregivende myndigheder, og i det omfang der på nationalt plan er foretaget berigtigelser eller ændringer, de enheder, der måtte være trådt i stedet herfor
- 3) »ikkestatslige ordregivende myndigheder«: alle ordregivende myndigheder, som ikke er statslige myndigheder.

- 4) »offentligretlige organer«: organer med følgende karakteristika:
- a) de er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter
  - b) de er en juridisk person og
  - c) de finansieres for størstedelens vedkommende af staten, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer, eller er underlagt ledelsesmæssig kontrol af disse myndigheder eller organer, eller de har et administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer
- 5) »offentlige kontrakter«: gensidigt bebyrdende kontrakter, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivende myndigheder, og som vedrører udførelsen af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser
- 6) »offentlige bygge- og anlægskontrakter«: offentlige kontrakter, der har et af følgende formål:
- a) udførelse eller både projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejder vedrørende en af de i bilag II omhandlede aktiviteter
  - b) udførelse eller både projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejde
  - c) udførelse ved et hvilket som helst middel af et bygge- og anlægsarbejde, der svarer til behov præciseret af den ordregivende myndighed, der har afgørende indflydelse på arbejdets art eller projektering.
- 7) »bygge- og anlægsarbejde«: resultatet af et sæt bygge- og anlægsaktiviteter bestemt til i sig selv at udfylde en økonomisk eller teknisk funktion
- 8) »offentlige vareindkøbskontrakter«: offentlige kontrakter, som vedrører køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer. En offentlig vareindkøbskontrakt kan accessorisk omfatte monterings- og installationsarbejde
- 9) »offentlige tjenesteydelseskontrakter«: offentlige kontrakter, der vedrører levering af tjenesteydelser, bortset fra de i nr. 6) nævnte
- 10) »økonomisk aktør«: enhver fysisk eller juridisk person og enhver offentlig enhed samt enhver sammenslutning af sådanne personer og/eller enheder, herunder enhver midlertidig sammenslutning af virksomheder, som tilbyder udførelse af arbejder og/eller bygge- og anlægsarbejder og levering af varer eller tjenesteydelser på markedet
- 11) »tilbudsgiver«: en økonomisk aktør, som har afgivet et tilbud
- 12) »ansøger«: en økonomisk aktør, der har anmodet om opfordring til, eller som er blevet opfordret til at deltage i et begrænset udbud, udbud med forhandling, i et udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse, en konkurrencepræget dialog eller i et innovationspartnerskab
- 13) »udbudsdokument«: ethvert dokument, som de ordregivende myndigheder udarbejder eller henviser til for at beskrive eller fastlægge elementer af udbuddet eller proceduren, herunder udbudsbekendtgørelsen og forhåndsmeddelelsen, hvor den anvendes til indkaldelse af tilbud, de tekniske specifikationer, det beskrivende dokument, foreslåede kontraktbetingelser, formater for ansøgernes og tilbudsgivernes fremlæggelse af dokumenter, oplysninger om almindeligt gældende forpligtelser og eventuelt supplerende dokumenter
- 14) »centraliserede indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der udføres på permanent basis, på en af følgende måder:
- a) anskaffelse af varer og/eller tjenesteydelser til brug for ordregivende myndigheder
  - b) tildeling af offentlige kontrakter eller indgåelse af rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser til brug for ordregivende myndigheder
- 15) »accessoriske indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der omfatter ydelse af støtte til indkøbsaktiviteter, navnlig på følgende måder:
- a) teknisk infrastruktur, der gør det muligt for de ordregivende myndigheder at tildele offentlige kontrakter eller indgå rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser
  - b) rådgivning om udførelsen eller udformningen af offentlige udbudsprocedurer
  - c) udarbejdelse og forvaltning af udbudsprocedurer på den pågældende ordregivende myndigheds vegne og for dennes regning.
- 16) »indkøbscentral«: en ordregivende myndighed, der foretager centraliserede indkøb og eventuelt accessoriske indkøbsaktiviteter
- 17) »indkøbsleverandør«: et offentligt eller privat organ, som tilbyder accessoriske indkøbsaktiviteter på markedet

- 18) »skriftlig(t)«: ethvert udtryk bestående af ord eller tal, som kan læses, reproduceres og derefter videresendes, herunder informationer overført og lagret ved hjælp af elektroniske midler
- 19) »elektronisk middel«: elektronisk udstyr til behandling (herunder digital kompression) og lagring af data, der sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
- 20) »livscyklus«: alle fortløbende og/eller sammenhængende faser, herunder forskning og udvikling, der skal udføres, produktion, handel og betingelserne herfor, transport, anvendelse og vedligeholdelse, i hele eksistensen af varen eller bygge- og anlægsarbejdet eller leveringen af tjenesteydelsen, fra erhvervelse af råvaren eller oparbejdelse af ressourcer til bortskaffelse, godkendelse og afslutning af leveringen eller anvendelsen
- 21) »projektkonkurrencer«: procedurer, hvorved den ordregivende myndighed, navnlig inden for fysisk planlægning, byplanlægning, arkitekt- og ingeniørarbejde eller databehandling, kan få et planlægnings- eller projekteringsarbejde, der udvælges af en bedømmelseskomité efter udskrivning af en konkurrence med eller uden præmieuddeling
- 22) »innovation«: indførelse af en ny eller betydeligt forbedret vare, tjenesteydelse eller proces, herunder, men ikke begrænset til produktions-, bygge- eller anlægsaktiviteter, en ny markedsføringsmetode eller en organisatorisk metode inden for forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne relationer, som bl.a. har til formål at bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer eller støtte Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst
- 23) »mærke«: ethvert dokument, certifikat eller attestering, der bekræfter, at de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer opfylder visse krav
- 24) »mærkekrav«: de krav, der skal opfyldes af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer, for at opnå det pågældende mærke.

2. »Regionale myndigheder« omfatter med henblik på denne artikel myndigheder, der er opført, men ikke udtømmende, i NUTS 1 og 2, som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ⁽¹⁾, mens »lokale myndigheder« omfatter alle myndigheder i de administrative enheder, der falder ind under NUTS 3, samt mindre administrative enheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 1059/2003.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

Artikel 3

Blandede udbud

1. Stk. 2 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører forskellige udbudstyper, som alle er omfattet af dette direktiv.

Stk. 3-5 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører udbud, der er omfattet af dette direktiv samt udbud, der er omfattet af andre retlige ordninger.

2. Kontrakter, der vedrører mindst to udbudstyper (bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer), tildeles i overensstemmelse med de bestemmelser, der finder anvendelse på den udbudstype, der kendetegner den pågældende kontraktshovedformål.

I forbindelse med blandede kontrakter, der delvis består af tjenesteydelser i henhold til kapitel I i afsnit III og delvis andre tjenesteydelser, eller af blandede kontrakter, der delvis består af tjenesteydelser og delvis af varer, fastsættes hovedformålet i overensstemmelse med, hvilke af de anslåede værdier for de pågældende tjenesteydelser eller varer der er højest.

3. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, finder stk. 4 anvendelse. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, finder stk. 6 anvendelse.

Hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder artikel 16 i nærværende direktiv anvendelse.

4. I forbindelse med kontrakter, der både vedrører udbud, der er omfattet af dette direktiv, og udbud, der ikke er omfattet af dette direktiv, kan de ordregivende myndigheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder dette direktiv, medmindre andet bestemmes i artikel 16, anvendelse for den deraf følgende blandede kontrakt, uanset værdien af de dele, der ellers ville falde ind under en anden retlig ordning, og uanset hvilken retlig ordning disse dele ellers ville have været underlagt.

I forbindelse med blandede kontrakter, der indeholder elementer af kontrakter vedrørende varer, bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser og af koncessioner, tildeles den blandede kontrakt i henhold til dette direktiv, forudsat at den anslåede værdi af den del af kontrakten, der udgør en kontrakt som omfattet af dette direktiv, beregnet i overensstemmelse med artikel 5, svarer til eller overstiger tærsklerne i artikel 4.

5. I forbindelse med kontrakter, der både vedrører udbud, der er omfattet af dette direktiv, og udbud med henblik på en aktivitet, der er omfattet af direktiv 2014/25/EU, fastlægges de regler, der skal anvendes, uanset denne artikels stk. 4, i henhold til artikel 5 og artikel 6 i direktiv 2014/25/EU.

6. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, afgøres det, hvilken retlig ordning der skal anvendes, ud fra, hvad der er hovedformålet med den pågældende kontrakt.

Afdeling 2

Tærskler

Artikel 4

Tærskelværdier

Dette direktiv gælder for udbud, hvis anslåede værdi eksklusive moms svarer til eller overstiger følgende tærskler:

- a) 5 186 000 EUR for offentlige bygge- og anlægskontrakter
- b) 134 000 EUR for offentlige vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter, der tildeles af statslige myndigheder, samt projektkonkurrencer, der afholdes af disse myndigheder. Når offentlige vareindkøbskontrakter tildeles af ordregivende myndigheder, der opererer på forsvarsområdet, gælder denne tærskel kun for kontrakter vedrørende varer omfattet af bilag III.
- c) 207 000 EUR for offentlige vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter, der tildeles af ikkestatslige myndigheder, samt projektkonkurrencer, der afholdes af disse myndigheder; denne tærskel gælder også for offentlige vareindkøbskontrakter, der tildeles af statslige myndigheder, som opererer på forsvarsområdet, når disse kontrakter vedrører varer, der ikke er omfattet af bilag III
- d) 750 000 EUR for offentlige tjenesteydelseskontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser, der er anført i bilag XIV.

Artikel 5

Metoder til beregning af den anslåede værdi af udbud

1. Den anslåede værdi af et udbud beregnes på grundlag af det samlede beløb, der efter den ordregivende myndigheds skøn skal betales, eksklusive moms, herunder enhver form for optioner og eventuelle forlængelser af kontrakten, som eksplicit er fastsat i udbudsdokumenterne.

Hvis den ordregivende myndighed frudser præmier eller betalinger til ansøgere eller tilbudsgivere, tager den hensyn hertil ved beregning af udbuddets anslåede værdi.

2. Hvis den ordregivende myndighed består af særskilte driftsenheder, skal der tages hensyn til den samlede anslåede værdi for alle de enkelte driftsenheder.

Uanset første afsnit kan værdierne, hvis en særskilt driftsenhed selv er ansvarlig for sine indkøb eller visse kategorier heraf, anslås af den pågældende enhed.

3. Metoden til beregning af et udbuds anslåede værdi må ikke vælges med det formål at udelukke udbuddet fra dette direktivs anvendelsesområde. Et udbud må ikke opdeles med henblik på at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde, medmindre det er objektivt begrundet.

4. Denne anslåede værdi skal være gældende på tidspunktet for udsendelsen af indkaldelsen af tilbud eller, såfremt der ikke kræves en indkaldelse af tilbud, på det tidspunkt, hvor den ordregivende myndighed indleder udbudsproceduren, f.eks. ved, hvor det er hensigtsmæssigt, at tage kontakt til økonomiske aktører med henblik på udbuddet.

5. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med rammeaftaler og dynamiske indkøbssystemer, er den højeste anslåede værdi eksklusive moms af samtlige kontrakter, der forventes tildelt inden for rammeaftalens eller det dynamiske indkøbssystems løbetid.

6. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med innovationspartnerskaber, er den højeste anslåede værdi eksklusive moms af de forsknings- og udviklingsaktiviteter, der forventes at finde sted i alle faser af det pågældende partnerskab, og af alle varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der forventes udviklet eller indkøbt ved partnerskabets ophør.

7. Ved offentlige bygge- og anlægskontrakter skal der ved beregning af den anslåede værdi tages hensyn til værdien af arbejderne samt den anslåede samlede værdi af de til arbejdernes udførelse nødvendige varer og tjenesteydelser, som stilles til entreprenørens rådighed af den ordregivende myndighed, såfremt de er nødvendige for udførelsen af arbejderne.

8. Når foreslåede arbejder eller en foreslået levering af tjenesteydelser kan medføre, at kontrakter tildeles i form af separate delkontrakter, tages der hensyn til den samlede anslåede værdi af alle delkontrakterne.

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 4, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

9. Når et forslag, der tager sigte på at anskaffe ensartede varer, kan medføre, at kontrakter tildeles i form af separate delkontrakter, lægges den samlede anslåede værdi af alle delkontrakterne til grund for anvendelsen af artikel 4, litra b) og c).

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 4, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

10. Uanset stk. 8 og stk. 9 kan de ordregivende myndigheder tildele kontrakter for individuelle delkontrakter uden at anvende procedurerne i dette direktiv, hvis den anslåede værdi af den pågældende delkontrakt eksklusivt moms er under 80 000 EUR for varer eller tjenesteydelser og under 1 mio. EUR for bygge- og anlægsarbejder. Den samlede værdi af delkontrakter, der tildeles uden anvendelse af direktivet, må dog ikke overstige 20 % af den samlede værdi af alle delkontrakter, som det påtænkte arbejde, den påtænkte anskaffelse af ensartede varer eller den påtænkte levering af tjenesteydelser er opdelt i.

11. For offentlige vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, der indgås med regelmæssige mellemrum, eller som skal fornyes inden for et bestemt tidsrum, beregnes kontraktens anslåede værdi på grundlag af:

- a) enten den samlede faktiske værdi af lignende successive kontrakter, der er tildelt i løbet af de foregående 12 måneder eller det foregående regnskabsår, så vidt muligt korrigeret for at tage hensyn til forventede ændringer i mængde eller værdi i løbet af de 12 måneder, der følger efter indgåelsen af den oprindelige kontrakt
- b) eller den samlede anslåede værdi af de successive kontrakter, der er tildelt i løbet af de 12 måneder, der følger efter den første levering, eller i løbet af regnskabsåret, hvis dette er over 12 måneder.

12. Ved offentlige vareindkøbskontrakter vedrørende leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer er grundlaget for beregning af kontraktens anslåede værdi:

- a) kontraktens anslåede samlede værdi for så vidt angår tidsbegrænsede offentlige kontrakter, hvis løbetid er 12 måneder eller derunder, eller kontraktens samlede værdi for så vidt angår tidsbegrænsede kontrakter, hvis løbetid er over 12 måneder, inklusive den anslåede overskydende værdi
- b) den månedlige værdi, multipliceret med 48, for så vidt angår tidsubegrænsede offentlige kontrakter eller offentlige kontrakter, hvis løbetid ikke kan fastsættes nærmere.

13. Ved beregningen af offentlige tjenesteydelseskontrakter er grundlaget for beregning af kontraktens anslåede værdi:

- a) forsikringstjenesteydelser: den præmie, der skal betales, og andre former for vederlag
- b) banktjenesteydelser og andre finansielle tjenesteydelser: honorarer, provisioner, renter og andre former for vederlag

- c) kontrakter vedrørende projektering: honorarer, provisioner og andre former for vederlag.

14. Når det drejer sig om offentlige tjenesteydelseskontrakter uden angivelse af en samlet pris, er beregningsgrundlaget for kontraktens anslåede værdi:

- a) for tidsbegrænsede kontrakter, hvis de løber i 48 måneder eller derunder: den samlede værdi for hele løbetiden
- b) for tidsubegrænsede kontrakter eller kontrakter, hvis løbetid er over 48 måneder: den månedlige værdi multipliceret med 48.

Artikel 6

Revision af tærsklerne og fortegnelsen over statslige myndigheder

1. Hvert andet år fra den 30. juni 2013 kontrollerer Kommissionen, at de i artikel 4, litra a), b) og c), fastsatte tærskler svarer til tærsklerne i Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud (GPA-aftalen) og reviderer dem om nødvendigt i overensstemmelse med nærværende artikel.

Kommissionen beregner i overensstemmelse med beregningsmetoden i GPA-aftalen om offentlige udbud tærsklerne på grundlag af euroens gennemsnitlige dagskurs udtrykt i særlige trækningsrettigheder (SDR) i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for revisionen med virkning fra den 1. januar. Tærskler, der revideres således, afrundes om nødvendigt ned til nærmeste tusinde euro for at sikre overholdelsen af de tærskler, der er fastsat i GPA-aftalen, og som er udtrykt i SDR.

2. I forbindelse med den i stk. 1 omhandlede revision reviderer Kommissionen endvidere:

- a) den tærskel, der er fastsat i artikel 13, stk. 1, litra a), ved at tilpasse den til den reviderede tærskel for offentlige bygge- og anlægskontrakter
- b) den tærskel, der er fastsat i artikel 13, stk. 1, litra b), ved at tilpasse den til den reviderede tærskel for offentlige tjenesteydelseskontrakter, der indgås af ikkestatslige ordregivende myndigheder.

3. Kommissionen fastsætter hvert andet år fra den 1. januar 2014 værdierne i den nationale valuta for medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, af de tærskler, der er nævnt i artikel 4, litra a), b) og c), som er revideret i kraft af stk. 1 i nærværende artikel.

Kommissionen fastsætter samtidig værdien i den nationale valuta for medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, af de tærskler, der er nævnt i artikel 4, litra d).

Fastsættelsen af sådanne værdier baseres i henhold til beregningsmetoden i GPA-aftalen om offentlige udbud på disse valutaers gennemsnitlige dagskurs, der svarer til den gældende tærskel i forhold til euroen i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for revisionen med virkning fra den 1. januar.

4. Kommissionen offentliggør de reviderede tærskler, der er omhandlet i stk. 1, modværdien af tærskelbeløbene i national valuta, jf. stk. 3, første afsnit, og den værdi, der er fastsat i overensstemmelse med stk. 3, andet afsnit, i *Den Europæiske Unions Tidende* i begyndelsen af den november måned, der følger efter revisionen.

5. Kommissionen tillægges beføjelser til efter artikel 87 at vedtage delegerede retsakter for at tilpasse den metode, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, til enhver ændring af den metode, der er fastsat i GPA-aftalen, med henblik på at revidere tærsklerne i artikel 4, litra a), b) og c), og fastsætte de tilsvarende værdier i den nationale valuta for medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, som nævnt i stk. 3 i nærværende artikel.

Kommissionen tillægges beføjelser til efter artikel 87 at vedtage delegerede retsakter med henblik på at revidere tærsklerne i artikel 4, litra a), b) og c), i henhold til nærværende artikels stk. 1 og til at revidere tærsklerne i artikel 13, stk. 1, litra a) og b), i henhold til stk. 2 i nærværende artikel.

6. Hvis det er nødvendigt at revidere tærsklerne i artikel 4, litra a), b) og c), og tærsklerne i artikel 13, stk. 1, litra a) og b), når tidspres forhindrer anvendelsen af den i artikel 87 fastsatte procedure, og det derfor er påkrævet af særligt hastende årsager, anvendes proceduren i artikel 88 på delegerede retsakter vedtaget i henhold til stk. 5, andet afsnit, i nærværende artikel.

7. Kommissionen tillægges i overensstemmelse med artikel 87 beføjelser til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre bilag I for at ajourføre fortegnelsen over ordregivende myndigheder efter meddelelse fra medlemsstaterne, hvis sådanne ændringer viser sig at være nødvendige for at kunne identificere de ordregivende myndigheder korrekt.

Afdeling 3

Undtagelser

Artikel 7

Kontrakter inden for sektorerne vandforsyning, energiforsyning, transport og posttjenester

Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, som i henhold til direktiv 2014/25/EU tildeles eller afholdes af ordregivende myndigheder, der udfører en eller flere af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14 i nævnte direktiv og er tildelt med henblik på gennemførelse af disse aktiviteter, og gælder ikke for offentlige

kontrakter, som er udelukket fra det nævnte direktivs anvendelsesområde i henhold til artikel 18, 23 og 34, eller når de tildeles af en ordregivende myndighed, der leverer posttjenester som omhandlet i artikel 13, stk. 2, litra b), i nævnte direktiv, heller ikke for kontrakter, der tildeles med henblik på følgende aktiviteter:

- a) værdiforøgende tillægstjenester, der har forbindelse med og som udelukkende udføres med elektroniske hjælpemidler (herunder sikret fremsendelse af kodede dokumenter ad elektronisk vej, adressestyring og fremsendelse af rekommanderet elektronisk post)
- b) finansielle tjenesteydelser som er omfattet af CPV-koderne 66100000-1 til 66720000-3 og i artikel 21, litra d), i direktiv 2014/25/EU, herunder især postanvisninger og gireringer
- c) filatelitjenester eller
- d) logistiske tjenester (tjenester, der kombinerer fysisk omdeling og/eller oplagring med funktioner, der ikke omfatter posttjenester).

Artikel 8

Særlige undtagelser inden for elektronisk kommunikation

Dette direktiv gælder ikke for offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, som hovedsagelig har til formål at sætte de ordregivende myndigheder i stand til at stille et offentligt kommunikationsnet til rådighed eller drive et sådant net eller til at levere en eller flere elektroniske kommunikationstjenester til offentligheden.

I denne artikel har »offentligt kommunikationsnet« og »elektronisk kommunikationstjeneste« samme betydning som i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF⁽¹⁾.

Artikel 9

Offentlige kontrakter, der tildeles, og projektkonkurrencer, der afholdes, i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter eller projektkonkurrencer, som den ordregivende myndighed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsprocedurer end dem, der er fastsat i dette direktiv, nemlig som følger:

- a) et juridisk instrument, hvorved der skabes internationale retslige forpligtelser, såsom en international aftale eller overenskomst indgået i overensstemmelse med traktaterne mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelande eller underafdelinger heraf om levering af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt
- b) en international organisation.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33).

Medlemsstaterne meddeler alle juridiske instrumenter, der er nævnt i nærværende stykkes første afsnit, litra a), til Kommissionen, som kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er omtalt i artikel 89.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, som den ordregivende myndighed tildeler eller organiserer i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansieringsinstitution, hvis disse offentlige kontrakter og projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution. I tilfælde af, at offentlige kontrakter og projektkonkurrencer for størstedelens vedkommende samfinansieres af en international organisation eller en international finansieringsinstitution, aftaler parterne relevante udbudsprocedurer.

3. Artikel 17 finder anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler. Stk. 1 og 2 i nærværende artikel finder ikke anvendelse på disse kontrakter og projektkonkurrencer.

Artikel 10

Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter

Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter:

- a) om erhvervelse eller leje — uanset finansieringsform — af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom eller vedrørende rettigheder hertil
- b) om anskaffelse, udvikling, produktion eller samproduktion af programmateriale, der er beregnet til audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet, og som tildeles af udbydere af audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet, eller kontrakter om sendetid eller programudbud, der tildeles udbydere af audiovisuelle medietjenester eller medietjenester på radiospredningsområdet. I dette litra har henholdsvis »audiovisuelle medietjenester« og »medietjenesteudbydere« samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra a) og d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU⁽¹⁾. »Program« har samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra b), i nævnte direktiv, men omfatter også radioprogrammer og radioprogrammaterialer. I denne bestemmelse har »programmateriale« endvidere samme betydning som »program«
- c) om voldgifts- og mæglingstjenesteydelser
- d) om følgende juridiske tjenesteydelser:

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

i) juridisk repræsentation af en klient ved en advokat som omhandlet i artikel 1 i Rådets direktiv 77/249/EØF⁽²⁾ i forbindelse med:

— voldgift eller mægling, der finder sted i en medlemsstat, eller ved en international voldgifts- eller mæglingsinstans, eller

— retssager ved domstole, retter eller offentlige myndigheder i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved internationale domstole, retter eller institutioner

ii) juridisk rådgivning ydet som forberedelse af enhver af de sager, der er omhandlet i nr. i) i dette litra, eller hvor der er en konkret indikation af høj sandsynlighed for, at det spørgsmål, som rådgivningen vedrører, vil blive genstand for en sådan sag, forudsat at rådgivningen gives af en advokat som omhandlet i artikel 1 i direktiv 77/249/EØF

iii) dokumentcertificerings- og autentificeringstjenester, der skal ydes af notarer

iv) juridiske tjenesteydelser, der ydes af formueforvaltere eller udpegede værger, eller andre juridiske tjenesteydelser, der ydes af personer udpeget af en domstol eller en ret i den pågældende medlemsstat, eller som er udpeget ved lov til at udføre særlige opgaver i forbindelse med tilsynet med sådanne domstole eller retter

v) andre juridiske tjenesteydelser, der i den pågældende medlemsstat er forbundet med udøvelsen af offentlig myndighed, selv om den kun er lejligedst

e) om finansielle tjenesteydelser i forbindelse med udstedelse, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter som nævnt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF⁽³⁾, centralbankers tjenesteydelser og operationer, der udføres med den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme

f) om lån, uanset om de ydes i forbindelse med udstedelse, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter

g) om ansættelseskontrakter

⁽²⁾ Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 78 af 26.3.1977, s. 17).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).

- h) civilforsvar, beredskabstjenester og tjenester til forebyggelse af farer, der ydes af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, og som er omfattet af CPV-koder: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 og 85143000-3 undtagen patienttransportambulancetjenester
- i) om offentlig personbefordring med jernbane eller metro
- j) politiske kampagnetjenester, der er omfattet af CPV-koder 79341400-0, 92111230-3 og 92111240-6, når de tildeles af et politisk parti i forbindelse med en valgkampagne.

Artikel 11

Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed

Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter, som en ordregivende myndighed tildeler en anden ordregivende myndighed eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder, på grundlag af en eksklusiv rettighed, der er tildelt dem i henhold til love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, der er forenelige med TEUF.

Artikel 12

Offentlige kontrakter mellem enheder i den offentlige sektor

1. En offentlig kontrakt, som en ordregivende myndighed tildeler en privatretlig eller offentligretlig juridisk person, falder uden for direktivets anvendelsesområde, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) den ordregivende myndighed underkaster den pågældende juridiske person en kontrol, der svarer til den kontrol, den fører med sine egne tjenestegrene
- b) mere end 80 % af aktiviteterne i den kontrollerede juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af de opgaver, den har fået betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed, og
- c) der er ikke nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

En ordregivende myndighed anses for at udøve en kontrol over en juridisk person, der svarer til den kontrol, den fører med sine egne tjenestegrene, jf. første afsnit, litra a), hvis den udøver en bestemmende indflydelse på både strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger i den kontrollerede juridiske person. En

sådan kontrol kan også foretages af en anden juridisk person, der selv kontrolleres på samme måde af den ordregivende myndighed.

2. Stk. 1 gælder også, når en kontrolleret juridisk person, som er en ordregivende myndighed, tildeler en kontrakt til sin kontrollerende ordregivende myndighed eller en anden juridisk person, der kontrolleres af den samme ordregivende myndighed, såfremt der ikke er nogen direkte privat kapitalandel i den juridiske person, den offentlige kontrakt tildeles, med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet ved national lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

3. En ordregivende myndighed, der ikke udøver kontrol over en privatretlig eller offentligretlig juridisk person som omhandlet i stk. 1, kan alligevel uden at anvende dette direktiv tildele en offentlig kontrakt til den pågældende juridiske person, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) den ordregivende myndighed udøver sammen med andre ordregivende myndigheder en kontrol over den juridiske person, der svarer til den kontrol, de udøver over deres egne afdelinger
- b) mere end 80 % af aktiviteterne i den juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af opgaver, den har fået betroet af de kontrollerende ordregivende myndigheder eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af de samme ordregivende myndigheder, og
- c) der er ikke nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

I henhold til første afsnit, litra a), kontrollerer ordregivende myndigheder i fællesskab en juridisk person, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- i) den kontrollerede juridiske persons beslutningstagende organer sammensættes af repræsentanter fra alle deltagende ordregivende myndigheder. De enkelte repræsentanter kan repræsentere flere eller alle deltagende ordregivende myndigheder
- ii) de ordregivende myndigheder kan i fællesskab udøve bestemmende indflydelse på de strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger i den kontrollerede juridiske person og
- iii) den kontrollerede juridiske person varetager ikke en interesse, der er i modstrid med de kontrollerende ordregivende myndigheders interesser.

4. En kontrakt, der udelukkende er indgået mellem to eller flere ordregivende myndigheder, falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) kontrakten etablerer eller gennemfører et samarbejde mellem de deltagende ordregivende myndigheder med det formål at sikre, at de offentlige tjenester, som de skal udøve, leveres med henblik på at opfylde mål, som de er fælles om
- b) gennemførelsen af dette samarbejde er udelukkende underlagt hensyn med relation til offentlighedens interesser og
- c) de deltagende ordregivende myndigheder udfører på det åbne marked mindre end 20 % af de aktiviteter, der berøres af samarbejdet.

5. Ved fastsættelsen af procentdelen for aktiviteterne nævnt i stk. 1, første afsnit, litra b), stk. 3, første afsnit, litra b), og stk. 4, litra c), tages der hensyn til den gennemsnitlige samlede omsætning eller et hensigtsmæssigt alternativt aktivitetsbaseret mål såsom omkostninger, som den pågældende juridiske person eller ordregivende myndighed har haft for så vidt angår tjenester, varer og bygge- og anlægsarbejder i de tre år forud for kontrakttildelingen.

Når omsætningen, eller alternative aktivitetsbaserede mål såsom omkostninger, på grund af det tidspunkt, hvor den pågældende juridiske person eller ordregivende myndighed blev etableret eller påbegyndte sine aktiviteter, eller på grund af, at dennes aktiviteter er blevet omorganiseret, enten ikke foreligger for de forudgående tre år eller ikke længere er relevant, er det tilstrækkeligt at påvise, at målingen af aktiviteten er troværdig, især i form af fremskrivning af forretningsplaner.

Afdeling 4

Særlige situationer

Underafdeling 1

Kontrakter, hvortil der ydes tilskud, og forsknings- og udviklingstjenesteydelser

Artikel 13

Kontrakter, hvortil de ordregivende myndigheder yder tilskud

Dette direktiv finder anvendelse på tildeling af følgende kontrakter:

- a) kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, hvortil de ordregivende myndigheder yder et direkte tilskud på mere end 50 %, og hvis anslåede værdi eksklusive moms er lig med eller overstiger 5 186 000 EUR, når disse kontrakter vedrører en af følgende aktiviteter:
  - i) anlægsarbejder som omhandlet i bilag II

- ii) opførelse af hospitaler, sportsanlæg, rekreative anlæg, anlæg til fritidsformål, skole- og universitetsbygninger og bygninger til administrative formål

- b) tjenesteydelseskontrakter, hvortil de ordregivende myndigheder yder et direkte tilskud på mere end 50 %, og hvis anslåede værdi eksklusive moms er lig med eller overstiger 207 000 EUR, såfremt disse kontrakter har forbindelse til en bygge- og anlægskontrakt som omhandlet i litra a).

De ordregivende myndigheder, som bevilger de tilskud, der er nævnt i stk. 1, litra a) og b), sørger for, at bestemmelserne i dette direktiv overholdes, når de ikke selv tildeler den kontrakt, hvortil der ydes tilskud, eller når de selv tildeler kontrakten i andre enheders navn og for deres regning.

Artikel 14

Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling

Dette direktiv finder alene anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter om forskning og udvikling, der er omfattet af CPV-koder 73000000-2 til 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 og 73430000-5, og kun såfremt følgende to betingelser begge er opfyldt:

- a) udbyttet tilhører udelukkende den ordregivende myndighed til brug for egen virksomhed og
- b) tjenesteydelsen betales i fuldt omfang af den ordregivende myndighed.

Underafdeling 2

Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

Artikel 15

Forsvar og sikkerhed

1. Dette direktiv finder anvendelse på tildeling af offentlige kontrakter og på projektkonkurrencer, som afholdes på forsvars- og sikkerhedsområdet, med undtagelse af følgende kontrakter:

- a) kontrakter, der falder ind under direktiv 2009/81/EF
- b) kontrakter, for hvilke direktiv 2009/81/EF ikke finder anvendelse i henhold til artikel 8, 12 og 13 heri.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, der ikke på anden måde er undtaget i henhold til stk. 1, såfremt beskyttelsen af en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan sikres ved mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. ved at der pålægges krav om beskyttelse af fortroligheden af oplysninger, som de ordregivende myndigheder videregiver i en kontrakttildelingsprocedure som fastsat i dette direktiv.

Endvidere finder dette direktiv, jf. artikel 346, stk. 1, litra a), i TEUF ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, som ikke på anden måde er undtaget i henhold til nærværende artikels stk. 1, såfremt anvendelsen af dette direktiv ville forpligte medlemsstaten til at udlevere oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

3. Såfremt udbuddet og opfyldelsen af den offentlige kontrakt eller projektkonkurrencen er erklæret hemmelig eller skal ledsages af særlige sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med gældende love eller administrative bestemmelser i en medlemsstat, finder dette direktiv ikke anvendelse, forudsat at den pågældende medlemsstat har bestemt, at de berørte væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan sikres ved mindre indgribende foranstaltninger, for eksempel som omhandlet i stk. 2, første afsnit.

Artikel 16

Blandede udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. I tilfælde af blandede kontrakter vedrørende udbud omfattet af dette direktiv samt udbud omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF finder denne artikel anvendelse.

2. Hvis de forskellige dele af en given offentlig kontrakt objektivt kan adskilles, kan de ordregivende myndigheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt.

Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder følgende kriterier anvendelse til bestemmelse af, hvilken retlig ordning der skal gælde:

- a) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan kontrakten tildeles uden at dette direktiv anvendes, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde
- b) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af direktiv 2009/81/EF, kan kontrakten tildeles i overensstemmelse med nævnte direktiv, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde. Dette litra berører ikke de tærskler og udelukkelse, der er omhandlet i nævnte direktiv.

Afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt må dog ikke træffes med det formål at sikre, at kontrakter ikke omfattes af enten dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

3. Stk. 2, tredje afsnit, litra a), finder anvendelse på blandede kontrakter, som både nævnte afsnits litra a) og litra b) ellers kunne gælde for.

4. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, hvis den omfatter elementer, som artikel 346 i TEUF gælder for; ellers kan den tildeles i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF.

Artikel 17

Offentlige kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer omfattende forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende myndighed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsprocedurer end dem, der er fastsat i dette direktiv, nemlig som følger:

- a) en international aftale eller overenskomst indgået i overensstemmelse med traktaterne mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelande eller underafdelinger heraf om levering af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt
- b) en international aftale eller overenskomst i forbindelse med troppestationering, når aftalen vedrører virksomheder i en medlemsstat eller i et tredjeland
- c) en international organisation.

Alle aftaler eller overenskomster, der er nævnt i dette stykkes første afsnit, litra a), meddeles Kommissionen, som kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er omtalt i artikel 89.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på offentlige kontrakter og projektkonkurrencer omfattende forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende myndighed tildeler i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansieringsinstitution, hvis disse offentlige kontrakter og projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution. I tilfælde af at offentlige kontrakter og projektkonkurrencer for størstedelens vedkommende samfinansieres af en international organisation eller international finansieringsinstitution, aftaler parterne relevante udbudsprocedurer.

KAPITEL II

Generelle regler

Artikel 18

Udbudsprincipper

1. De ordregivende myndigheder behandler økonomiske aktører ens og uden forskelsbehandling og handler på en gennemsigtig og forholdsmæssig måde.

Udbuddet udformes ikke med det formål at udelukke dette fra direktivets anvendelsesområde eller kunstigt indskrænke konkurrencen. Konkurrencen betragtes som kunstigt indskrænket, hvis udbuddet er udformet med den hensigt uretmæssigt at favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt.

2. Medlemsstaterne træffer passende forholdsregler for at sikre, at økonomiske aktører i forbindelse med gennemførelsen af offentlige kontrakter overholder gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning, kollektive aftaler eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsretlige lovbestemmelser, der er nævnt i bilag X.

Artikel 19

Økonomiske aktører

1. Økonomiske aktører, som i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, har ret til at levere den pågældende ydelse, kan ikke afvises alene med den begrundelse, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor kontrakten tildeles, kunne kræves, at de skal være enten en fysisk eller en juridisk person.

Når der er tale om offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter samt om offentlige vareindkøbskontrakter, der tillige omfatter tjenesteydelser eller monterings- og installationsarbejde, kan det imidlertid forlanges af juridiske personer, at de i tilbuddet eller ansøgningen om deltagelse opgiver navn og faglige kvalifikationer for det personale, der skal have ansvaret for at gennemføre kontrakten.

2. Sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder midlertidige sammenslutninger, kan deltage i udbudsprocedurer. De ordregivende myndigheder må ikke kræve, at de skal have en bestemt retlig form, for at de kan afgive et tilbud eller ansøge om deltagelse.

Om nødvendigt kan ordregivende myndigheder i udbudsdokumenterne præcisere, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kravene med hensyn til økonomisk og finansiel formåen eller teknisk og faglig formåen, jf. artikel 58, forudsat at dette er objektivt begrundet og er forholdsmæssigt. Medlemsstaterne kan indføre standardbetingelser for, hvordan sammenslutninger af økonomiske operatører skal opfylde disse krav.

Enhver betingelse for sådanne sammenslutninger af økonomiske aktørers gennemførelse af en kontrakt, der er forskellige fra dem, der pålægges individuelle deltagere, skal også være objektivt begrundede og være forholdsmæssige.

3. Uanset stk. 2 kan ordregivende myndigheder kræve, at sammenslutninger af økonomiske operatører antager en bestemt retlig form, når de har fået tildelt kontrakten, i det omfang en sådan ændring er nødvendig for at sikre en tilfredsstillende opfyldelse af kontrakten.

Artikel 20

Reserverede kontrakter

1. Medlemsstaterne kan lade retten til at deltage i offentlige udbudsprocedurer være forbeholdt beskyttede værksteder og

økonomiske aktører, hvis vigtigste mål er social og faglig integration af handicappede eller dårligt stillede personer, eller kan beslutte, at sådanne kontrakter skal udføres i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse, forudsat at mindst 30 % af arbejdstagerne i de pågældende beskyttede værksteder, hos de pågældende økonomiske aktører eller i de pågældende programmer er handicappede eller dårligt stillede arbejdstagere.

2. Indkaldelse af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.

Artikel 21

Fortrolighed

1. Medmindre andet er fastsat i dette direktiv eller i den nationale lovgivning, som den ordregivende myndighed er omfattet af, især lovgivning om adgang til oplysninger, og med forbehold af forpligtelserne om offentliggørelse af oplysninger om indgåede kontrakter og om meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere, som er omhandlet i artikel 50 og 55, må den ordregivende myndighed ikke offentliggøre oplysninger, som de økonomiske aktører har fremsendt, og som de har betegnet som fortrolige, herunder men ikke begrænset til tekniske hemmeligheder, forretningshemmeligheder og fortrolige aspekter af tilbud.

2. Ordregivende myndigheder kan pålægge økonomiske aktører krav om beskyttelse af oplysninger af fortrolig karakter, som de ordregivende myndigheder stiller til rådighed under hele udbudsproceduren.

Artikel 22

Regler for kommunikation

1. Medlemsstaterne sikrer, at al kommunikation og al informationsudveksling i henhold til dette direktiv, herunder navnlig elektronisk indgivelse, gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med kravene i denne artikel. De værktøjer og anordninger, der bruges til elektronisk kommunikation, og deres tekniske karakteristika skal være ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for IKT og må ikke begrænse de økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren.

Uanset første afsnit er de ordregivende myndigheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektronisk kommunikation ved indgivelse af tilbud i følgende situationer:

- På grund af udbuddets særlige art ville brug af elektroniske kommunikationsmidler kræve særlige værktøjer, anordninger eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige eller understøttes af almindeligt tilgængelige programmer.
- De programmer, der understøtter filformater, som er egnede til beskrivelsen af tilbuddene, anvender filformater, som ikke kan behandles af andre åbne eller almindeligt tilgængelige programmer, eller er omfattet af en licensordning og kan ikke downloades eller fjernanvendes af den ordregivende myndighed.

c) Brug af elektronisk kommunikation ville kræve særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for ordregivende myndigheder.

d) Udbudsdokumenterne kræver indgivelse af fysiske modeller eller skalamodeller, der ikke kan fremsendes ved anvendelse af elektroniske midler.

I forbindelse med kommunikation, hvor der ikke anvendes elektroniske kommunikationsmidler i henhold til andet afsnit, skal der anvendes post eller anden egnet forsendelsesform eller en kombination af post eller anden egnet forsendelsesform og elektroniske midler.

Uanset dette stykkes første afsnit er de ordregivende myndigheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektroniske kommunikationsmidler ved indgivelsen af tilbud, hvis anvendelse af andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er nødvendig enten på grund af brud på de elektroniske kommunikationsmidlers sikkerhed eller for at beskytte oplysninger af særlig følsom karakter, der kræver en så høj grad af beskyttelse, at den ikke kan sikres på passende vis ved anvendelse af elektroniske værktøjer og anordninger, som enten er almindeligt tilgængelige for økonomiske aktører eller kan gøres tilgængelige for dem gennem alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5.

Ordregivende myndigheder, som i overensstemmelse med dette stykkes andet afsnit kræver andre kommunikationsmidler end elektroniske midler til indgivelse af tilbud, er ansvarlige for i den individuelle rapport, der er omhandlet i artikel 84, at angive grundene til dette krav. Hvis det er relevant, angiver de ordregivende myndigheder i den individuelle rapport grundene til, at det anses for nødvendigt at anvende andre kommunikationsmidler end elektroniske kommunikationsmidler, jf. dette stykkes fjerde afsnit.

2. Uanset stk. 1 kan der kommunikeres mundtligt i forbindelse med andre kommunikationer end dem, der vedrører de væsentlige elementer i en udbudsprocedure, såfremt indholdet af den mundtlige kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. I den forbindelse omfatter de væsentlige elementer i en udbudsprocedure udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interessetilkendegivelser og tilbud. Det er navnlig væsentligt, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have væsentlig betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler såsom skriftlige fortegnelser eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.

3. I forbindelse med al kommunikation, informationsudveksling og informationslagring sørger de ordregivende myndigheder for, at dataintegriteten og fortroligheden af tilbuddene

og ansøgningerne om deltagelse beskyttes. De undersøger indholdet af tilbuddene og ansøgningerne om deltagelse, men først når fristen for indgivelse heraf er udløbet.

4. For så vidt angår offentlige bygge- og anlægskontrakter og projektkonkurrencer kan medlemsstaterne kræve anvendelse af særlige elektroniske værktøjer, såsom elektroniske modelværktøjer vedrørende bygningsoplysninger eller lignende. I sådanne tilfælde tilbyder de ordregivende myndigheder alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5, indtil disse værktøjer bliver almindeligt tilgængelige, jf. stk. 1, første afsnit, andet punktum.

5. De ordregivende myndigheder kan om nødvendigt kræve, at der skal anvendes værktøjer og anordninger, som ikke er almindeligt tilgængelige, hvis de ordregivende myndigheder giver alternative adgangsmuligheder.

De ordregivende myndigheder anses for at give passende alternative adgangsmuligheder i enhver af de følgende situationer, hvis de:

a) giver vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til disse værktøjer og anordninger fra datoen for bekendtgørelsens offentliggørelse i overensstemmelse med bilag VIII eller fra den dato, hvor opfordringer til at bekræfte interessetilkendegivelsen sendes. Det angives i teksten til bekendtgørelsen eller opfordringen, på hvilken internet-adresse disse værktøjer og anordninger kan findes

b) sikrer, at tilbudsgivere, der ikke har adgang til de pågældende værktøjer og anordninger eller ikke kan opnå det inden for de relevante frister, forudsat at den manglende adgang ikke kan tilskrives den pågældende tilbudsgiver, kan få adgang til udbudsproceduren ved hjælp af foreløbige tokens, som vederlagsfrit stilles til rådighed online, eller

c) har en alternativ kanal til elektronisk indgivelse af tilbud.

6. Ud over de krav, der er fastsat i bilag IV, gælder følgende regler for værktøjer og anordninger til elektronisk fremsendelse og modtagelse af tilbud og for elektronisk modtagelse af ansøgninger om deltagelse:

a) Oplysninger vedrørende de specifikationer, der er nødvendige for elektronisk afgivelse af tilbud og elektronisk indgivelse af ansøgninger om deltagelsen, herunder kryptering og tidsstempling, skal være tilgængelige for de berørte parter.

b) Medlemsstater eller ordregivende myndigheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, skal angive det sikkerhedsniveau, der er nødvendigt for de elektroniske kommunikationsmidler i de forskellige faser af den pågældende udbudsprocedure; niveauet skal stå i et rimeligt forhold til de hermed forbundne risici.

c) Hvis medlemsstater eller ordregivende myndigheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, konkluderer, at der på grundlag af en vurdering i henhold til dette stykkes litra b) er så store risici, at der kræves avancerede elektroniske signaturer som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF⁽¹⁾, accepterer de ordregivende myndigheder avancerede elektroniske signaturer, der er baseret på et kvalificeret certifikat, under hensyntagen til, om disse signaturer stilles til rådighed af en certificeringstjenesteudbyder, der er på en positivliste, jf. Kommissionens beslutning 2009/767/EF⁽²⁾, med eller uden en sikker signaturgenereringsanordning, hvis følgende betingelser er opfyldt:

i) De ordregivende myndigheder skal oprette det krævede format for avancerede signaturer på grundlag af de formater, som Kommissionen har fastsat i afgørelse 2011/130/EU⁽³⁾, og træffer de nødvendige foranstaltninger for at kunne behandle disse formater teknisk; hvis der anvendes et anderledes format for elektroniske signaturer, skal den elektroniske signatur eller den elektroniske dokumentmappe indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, hvilket er medlemsstatens ansvar. Valideringsmulighederne skal gøre det muligt for den ordregivende myndighed online, vederlagsfrit og på en måde, der er forståelig for ikkeindfødte sprogbrugere at validere den modtagne elektroniske signatur som en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat.

Medlemsstaterne giver meddelelse om valideringstjenesteyderen til Kommissionen, som gør medlemsstaternes oplysninger offentligt tilgængelige på internettet.

ii) Hvis et tilbud er underskrevet ved hjælp af et kvalificeret certifikat, som er opført på en positivliste, må de ordregivende myndigheder ikke stille yderligere krav, som kan forhindre tilbudsgivernes brug af sådanne signaturer.

For så vidt angår dokumenter, der anvendes i forbindelse med en udbudsprocedure, og som er underskrevet af en kompetent myndighed i en medlemsstat eller af en anden udstedende enhed, kan den kompetente udstedende myndighed eller enhed fastlægge det krævede format for avancerede signaturer i overensstemmelse med kravene i artikel 1, stk. 2, i afgørelse 2011/130/EU. De skal træffe de nødvendige foranstaltninger til rent teknisk at kunne behandle dette format ved at medtage de nødvendige oplysninger til behandling af signaturen i det pågældende dokument. Sådanne dokumenter skal i den elektroniske

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer (EFT L 13 af 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 2009/767/EF af 16. oktober 2009 om fastlæggelse af foranstaltninger, der skal lette anvendelsen af elektroniske procedurer ved hjælp af kvikskranker i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 274 af 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Kommissionens afgørelse 2011/130/EU af 25. februar 2011 om fastsættelse af mindstekrav ved behandling af elektronisk underskrevne dokumenter på tværs af grænserne foretaget af de kompetente myndigheder som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 53 af 26.2.2011, s. 66).

signatur eller i den elektroniske dokumentmappe indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, der gør det muligt vederlagsfrit at validere den modtagne signatur online på en sådan måde, at det er forståeligt for ikkeindfødte sprogbrugere.

7. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 med henblik på at ændre de tekniske detaljer og karakteristika som omhandlet i bilag IV, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 med henblik på at ændre listen i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, litra a)-d), hvis den teknologiske udvikling gør det uhensigtsmæssigt fortsat at have undtagelser fra brugen af elektroniske kommunikationsmidler, eller hvis der i særlige tilfælde må fastsættes nye undtagelser på grund af den teknologiske udvikling.

For at sikre interoperabilitet mellem de tekniske formater samt mellem processen og meddelelsesstandarderne, især i en grænseoverskridende sammenhæng, tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 med henblik på at fastsætte obligatorisk anvendelse af sådanne særlige tekniske standarder, især med hensyn til anvendelse af elektronisk fremsendelse, elektroniske kataloger og metoder til elektronisk certificering, men kun når de tekniske standarder er testet grundigt, og deres praktiske nytteværdi er dokumenteret. Før Kommissionen gør anvendelse af en teknisk standard obligatorisk, overvejer den også nøje, hvilke udgifter dette vil medføre, navnlig i forbindelse med tilpasning til eksisterende løsninger inden for offentlige e-udbud, herunder infrastruktur, processer eller software.

Artikel 23

Nomenklaturer

1. Alle referencer til nomenklaturer i forbindelse med offentlige udbud er baseret på »det fælles glossar for offentlige kontrakter« (CPV) som vedtaget ved forordning (EF) nr. 2195/2002.

2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 for at tilpasse de CPV-koder, der er omhandlet i dette direktiv, når ændringer i CPV-nomenklaturen skal afspejles i dette direktiv, og de ikke medfører nogen ændring af direktivets anvendelsesområde.

Artikel 24

Interessekonflikter

Medlemsstaterne sikrer, at de ordregivende myndigheder træffer passende foranstaltninger for effektivt at forebygge, identificere og udbedre interessekonflikter, der opstår under gennemførelsen af udbudsprocedurer, med henblik på at undgå konkurrenceforvridning og på at sikre ligebehandling af alle økonomiske aktører.

Begrebet interessekonflikt omfatter mindst de situationer, hvor personalet hos den ordregivende myndighed eller en udbyder af den indkøbte tjeneste, der handler på vegne af den ordregivende myndighed, som er involveret i gennemførelsen af udbudsproceduren eller kan påvirke resultatet af proceduren, direkte eller indirekte har en finansiell, økonomisk eller anden personlig interesse, der kan antages at bringe deres upartiskhed og uafhængighed i forbindelse med udbudsproceduren i fare.

AFSNIT II

REGLER VEDRØRENDE OFFENTLIGE KONTRAKTER

KAPITEL I

Procedurer

Artikel 25

Betingelser vedrørende GPA-aftalen og andre internationale aftaler

I det omfang de er omfattet af bilag 1, 2, 4 og 5 og de forklarende bemærkninger til Den Europæiske Unions tillæg I til GPA-aftalen og af andre internationale aftaler, som Unionen er forpligtet af, skal de ordregivende myndigheder give bygge- og anlægsarbejder, vareleverancer, tjenesteydelser og økonomiske aktører for signatarerne af disse aftaler en behandling, som ikke må være mindre gunstig end den, der gives bygge- og anlægsarbejder, vareleverancer, tjenesteydelser og økonomiske aktører i Unionen.

Artikel 26

Valg af procedurer

1. I forbindelse med tildeling af offentlige kontrakter anvender de ordregivende myndigheder de nationale procedurer, der er tilpasset i overensstemmelse med dette direktiv, forudsat at der med forbehold af artikel 32 er offentliggjort en indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med dette direktiv.

2. Medlemsstaterne sørger for, at de ordregivende myndigheder kan anvende offentlige eller begrænsede udbud som omhandlet i dette direktiv.

3. Medlemsstaterne sørger for, at ordregivende myndigheder kan anvende innovationspartnerskaber som reguleret i dette direktiv.

4. Medlemsstaterne sørger for, at ordregivende myndigheder kan anvende udbud med forhandling eller konkurrencepræget dialog i følgende situationer:

a) ved bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der opfylder et eller flere af følgende kriterier:

i) den ordregivende myndigheds behov kan ikke imødekommes uden tilpasning af allerede tilgængelige løsninger

ii) de omfatter design eller innovative løsninger

iii) hvis kontrakten på grund af særlige omstændigheder med hensyn til dens art, kompleksitet eller de retlige og finansielle forhold eller risici i forbindelse hermed ikke kan tildeles uden forudgående forhandling

iv) hvis de tekniske specifikationer ikke kan fastlægges tilstrækkeligt præcist af den ordregivende myndighed med henvisning til en standard, en europæisk teknisk vurdering, en fælles teknisk specifikation eller en teknisk reference, jf. punkt 2-5 i bilag VII

b) når der i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser kun afgives ikkeforskriftsmæssige eller uantagelige tilbud i forbindelse med et offentligt eller begrænset udbud. I sådanne situationer behøver de ordregivende myndigheder ikke at offentliggøre en udbudsbekendtgørelse, hvis proceduren omfatter alle de tilbudsgivere — og kun dem — der opfylder de i artikel 57-64 omhandlede kriterier, og som under de forudgående offentlige eller begrænsede udbud afgav tilbud, der er i overensstemmelse med udbudsprocedurens formelle krav.

Især betragtes tilbud, der ikke følger udbudsdokumenterne, er modtaget for sent, i forbindelse med hvilke der foreligger bevis på ulovlig samordning eller bestikkelse, eller som den ordregivende myndighed har konstateret er unormalt lave, som ukorrekte. Især betragtes tilbud indgivet af tilbudsgivere, som ikke har de krævede kvalifikationer, og tilbud, hvis pris overstiger den ordregivende myndigheds budget som fastsat og dokumenteret forud for iværksættelsen af udbudsproceduren, som uacceptable.

5. Indkaldelsen af tilbud sker ved en udbudsbekendtgørelse i henhold til artikel 49.

Når en kontrakt tildeles i et begrænset udbud eller udbud med forhandling, kan medlemsstaterne uanset første afsnit fastsætte, at ikkestatslige ordregivende myndigheder eller særlige kategorier heraf kan indkalde tilbud ved hjælp af en forhåndsmeddelelse i henhold til artikel 48, stk. 2.

Når indkaldelsen af tilbud sker ved hjælp af en forhåndsmeddelelse i henhold til artikel 48, stk. 2, opfordres de økonomiske aktører, som har tilkendegivet deres interesse efter offentliggørelsen af forhåndsmeddelelsen, efterfølgende gennem en »opfordring til at bekræfte interessetilkendegivelsen« til at bekræfte deres interesse skriftligt i henhold til artikel 54.

6. I de særlige tilfælde og under de omstændigheder, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 32, kan medlemsstaterne bestemme, at de ordregivende myndigheder kan anvende udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse af en indkaldelse af tilbud. Medlemsstaterne må ikke tillade anvendelse af denne procedure i andre tilfælde end dem, der er nævnt i artikel 32.

Artikel 27

Offentligt udbud

1. Ved offentligt udbud kan alle interesserede økonomiske aktører afgive tilbud som svar på en indkaldelse af tilbud.

Minimumsfristen for modtagelse af tilbud er 35 dage regnet fra datoen for afsendelse af udbudsbekendtgørelsen.

Tilbuddet ledsages af de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed anmoder om.

2. Når de ordregivende myndigheder har offentliggjort en forhåndsmeddelelse, som ikke i sig selv blev anvendt til indkaldelse af tilbud, kan minimumsfristen for modtagelse af tilbud som fastsat i stk. 1, andet afsnit, reduceres til 15 dage, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

- a) Forhåndsmeddelelsen indeholdt alle de oplysninger, der kræves for udbudsbekendtgørelsen i bilag V, del B, afsnit I, i det omfang disse oplysninger forelå ved forhåndsmeddelelsens offentliggørelse.
- b) Forhåndsmeddelelsen blev sendt til offentliggørelse mindst 35 dage og højst 12 måneder inden afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

3. Hvis et af den ordregivende myndighed behørigt godtgjort akut behov gør det umuligt at overholde den frist, der er fastsat i stk. 1, andet afsnit, kan den fastsætte en frist, som ikke må være mindre end 15 dage regnet fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

4. Den ordregivende myndighed kan reducere fristen i stk. 1, andet afsnit, for modtagelse af tilbud, med fem dage, hvis den accepterer, at tilbud kan indgives via elektroniske midler i overensstemmelse med artikel 22, stk. 1, første afsnit, og stk. 5 og 6.

Artikel 28

Begrænset udbud

1. Ved begrænset udbud kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud med de oplysninger, der er anført i bilag V, del B eller C, alt efter hvad der er relevant, ved at fremsende de oplysninger til kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed anmoder om.

Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse skal være 30 dage fra henholdsvis datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvor en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen.

2. Det er kun de økonomiske aktører, der af de ordregivende myndigheder modtager opfordring dertil, som kan afgive tilbud efter myndighedernes vurdering af de indsendte oplysninger. De ordregivende myndigheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i proceduren, i overensstemmelse med artikel 65.

Minimumsfristen for modtagelse af tilbud er 30 dage regnet fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

3. Når de ordregivende myndigheder har offentliggjort en forhåndsmeddelelse, som ikke i sig selv blev anvendt til indkaldelse af tilbud, kan minimumsfristen for modtagelse af tilbud som fastsat i stk. 2, andet afsnit, reduceres til 10 dage, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

- a) Forhåndsmeddelelsen indeholdt alle de oplysninger, der kræves i bilag V, del B, afsnit I, i det omfang disse oplysninger forelå ved forhåndsmeddelelsens offentliggørelse.
- b) Forhåndsmeddelelsen blev sendt til offentliggørelse mindst 35 dage og højst 12 måneder inden afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

4. Medlemsstaterne kan bestemme, at alle eller særlige kategorier af ikkestatslige ordregivende myndigheder kan fastsætte fristen for modtagelsen af tilbud ved indbyrdes aftale mellem den ordregivende myndighed og de udvalgte ansøgere, når der gives alle udvalgte ansøgere samme tid til at udarbejde og indsende tilbud. Hvis det ikke foreligger en aftale om fristen for modtagelse af tilbud, er fristen mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

5. Den i stk. 2 i denne artikel omhandlede frist for modtagelse af tilbud kan reduceres med fem dage, hvis den ordregivende myndighed accepterer, at tilbud kan indgives via elektroniske midler i overensstemmelse med artikel 22, stk. 1, 5 og 6.

6. Hvis et af den ordregivende myndighed behørigt godtgjort akut behov gør det umuligt at overholde de frister, der er fastsat i denne artikel, kan den fastsætte:

- a) en frist for modtagelse af ansøgninger om deltagelse, der ikke er mindre end 15 dage regnet fra datoen for udsendelsen af udbudsbekendtgørelsen
- b) en frist for modtagelse af tilbud, der ikke er kortere end ti dage fra den dato, hvor opfordringen til at afgive tilbud blev sendt.

Artikel 29

Udbud med forhandling

1. Ved udbud med forhandling kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud med de oplysninger, der er anført i bilag V, del B og C, ved at fremsende de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed anmoder om.

I udbudsdokumenterne anfører de ordregivende myndigheder udbuddets genstand ved at give en beskrivelse af deres behov og de karakteristika, der kræves af de varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, og fastlægger kontrakttildelingskriterierne. De ordregivende myndigheder anfører også, hvilke af beskrivelsens elementer der definerer de minimumskrav, som skal opfyldes i alle tilbud.

Oplysningerne skal være tilstrækkelig præcise til, at de økonomiske aktører kan identificere udbuddets karakter og omfang og beslutte, hvorvidt de vil ansøge om at deltage i proceduren.

Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse skal være 30 dage fra datoen for afsendelse af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. Fristen for modtagelse af indledende tilbud er 30 dage regnet fra datoen for afsendelsen af opfordringen. Artikel 28, stk. 3-6, finder anvendelse.

2. Det er kun de økonomiske aktører, der af de ordregivende myndigheder modtager opfordring dertil, som efter myndighedernes vurdering af de forelagte oplysninger kan afgive et indledende tilbud, der skal danne grundlag for den efterfølgende forhandling. De ordregivende myndigheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i proceduren, i overensstemmelse med artikel 65.

3. Medmindre andet er fastsat i stk. 4, forhandler de ordregivende myndigheder med tilbudsgiverne om de indledende og alle efterfølgende tilbud, som tilbudsgiverne har afgivet, med undtagelse af de endelige tilbud, jf. stk. 7, med henblik på at forbedre indholdet heri.

Minimumskravene og tildelingskriterierne er ikke genstand for forhandling.

4. De ordregivende myndigheder kan tildele kontrakter på grundlag af indledende tilbud uden forhandling, såfremt de i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen har anført, at de forbeholder sig mulighed herfor.

5. Under forhandlingerne sikrer de ordregivende myndigheder ligebehandling af alle tilbudsgivere. De udøver i denne forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle tilbudsgivere bedre end andre. De underretter alle tilbudsgivere, hvis tilbud ikke er blevet afvist i medfør af stk. 6, skriftligt om alle andre ændringer af de tekniske specifikationer eller andre udbudsdokumenter end dem, der vedrører minimumskravene. De ordregivende myndigheder giver efter disse ændringer tilstrækkelig tid til, at tilbudsgiverne eventuelt kan ændre og indgive ændrede tilbud.

I henhold til artikel 21 må de ordregivende myndigheder ikke over for de andre deltagere afsløre fortrolige oplysninger, som en ansøger eller en tilbudsgiver, der deltager i forhandlingerne, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale må ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

6. Udbud med forhandling kan forløbe i flere faser for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, på grundlag af de tildelingskriterier, der er indeholdt i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i et andet udbudsdokument. I udbudsbekendtgørelsen, opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i et andet udbudsdokument skal de ordregivende myndigheder angive, om de vil benytte denne mulighed.

7. Hvis de ordregivende myndigheder har til hensigt at afslutte forhandlingerne, skal de informere de resterende tilbudsgivere herom og fastsætte en fælles frist, inden for hvilken tilbudsgiverne kan afgive nye eller ændrede tilbud. De ordregivende myndigheder kontrollerer, at de endelige tilbud opfylder minimumskravene og overholder artikel 56, stk. 1, vurderer de endelige tilbud på grundlag af tildelingskriterierne og tildeler kontrakten i overensstemmelse med artikel 66-69.

Artikel 30

Konkurrencepræget dialog

1. Ved konkurrencepræget dialog kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en udbudsbekendtgørelse ved at fremsende de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed anmoder om.

Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse er 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

Det er kun de økonomiske aktører, der af de ordregivende myndigheder modtager opfordring dertil, som kan deltage i dialogen efter en vurdering af de forelagte oplysninger. De ordregivende myndigheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i proceduren, i overensstemmelse med artikel 65. Kontrakten tildeles udelukkende på grundlag af tildelingskriteriet om det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 67, stk. 2.

2. De ordregivende myndigheder fastsætter deres behov og krav i udbudsbekendtgørelsen, og de beskriver disse behov og krav i denne bekendtgørelse og/eller i et beskrivende dokument. Samtidig fastsætter og beskriver de også de valgte tildelingskriterier i de samme dokumenter og fastsætter en vejledende tidsramme.

3. De ordregivende myndigheder indleder med de deltagere, som er udvalgt i henhold til relevante bestemmelser i artikel 56-66, en dialog, hvis formål er at indkredse og fastslå, hvorledes deres behov bedst kan opfyldes. Under denne dialog kan de drøfte alle aspekter ved udbuddet med de udvalgte deltagere.

Under dialogen sikrer de ordregivende myndigheder ligebehandling af alle deltagere. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle deltagere bedre end andre.

I henhold til artikel 21 må de ordregivende myndigheder ikke over for de andre deltagere afsløre foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en deltagende ansøger eller tilbudsgiver, der deltager i dialogen, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale må ikke tage form af et generel afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

4. En konkurrencepræget dialog kan finde sted i flere successive faser for at begrænse antallet af løsninger, der skal diskuteres under dialogen på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastlagt i udbudsbekendtgørelsen eller i det beskrivende dokument. I udbudsbekendtgørelsen eller det beskrivende dokument skal den ordregivende myndighed angive, om den vil anvende denne mulighed.

5. Den ordregivende myndighed fortsætter denne dialog, indtil den har indkredset den eller de løsninger, der kan opfylde dens behov.

6. Efter at have erklæret dialogen for afsluttet og efter at have underrettet de resterende deltagere herom opfordrer de ordregivende myndigheder hver af deltagerne til at afgive deres endelige tilbud på grundlag af den eller de løsninger, der er forelagt og præciseret under dialogen. Disse tilbud skal indeholde alle de elementer, der er nødvendige for projektets udførelse.

På den ordregivende myndigheds anmodning kan disse tilbud afklares, præciseres og optimeres. Imidlertid kan sådanne præciseringer, afklaringer og optimeringer eller supplerende oplysninger ikke medføre, at der ændres ved væsentlige aspekter i tilbuddet eller i det offentlige udbud, herunder de behov og krav, der er fastsat i udbudsbekendtgørelsen eller i det beskrivende dokument, såfremt variation i disse aspekter, behov og krav risikerer at føre til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

7. De ordregivende myndigheder vurderer de modtagne tilbud på basis af de tildelingskriterier, der er fastsat i udbudsbekendtgørelsen eller i det beskrivende dokument.

På anmodning af den ordregivende myndighed kan der føres forhandlinger med den tilbudsgiver, der har afgivet det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 67, med henblik på at bekræfte de økonomiske forpligtelser eller andre vilkår i tilbuddet ved at færdigforhandle kontraktvilkårene, forudsat at dette ikke bevirker, at vigtige aspekter af tilbuddet eller det offentlige udbud ændres i væsentlig grad, herunder de behov og krav, der er fastsat i udbudsbekendtgørelsen eller i det beskrivende dokument, og at det ikke fører til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

8. De ordregivende myndigheder kan træffe bestemmelse om priser eller betalinger til deltagerne i dialogen.

Artikel 31

Innovationspartnerskab

1. Ved innovationspartnerskaber kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en udbudsbekendtgørelse ved at fremsende de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende myndighed anmoder om.

I udbudsdokumenterne angiver den ordregivende myndighed, at der er behov for en innovativ vare eller tjenesteydelse eller innovative bygge- og anlægsarbejder, som ikke kan opfyldes ved indkøb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der allerede findes på markedet. Den ordregivende myndighed anfører, hvilke af denne beskrivelses elementer der definerer de minimumskrav, som skal opfyldes i alle tilbud. Oplysningerne skal være tilstrækkelig præcise til, at de økonomiske aktører kan identificere den ønskede løsnings karakter og omfang og beslutte, hvorvidt de vil ansøge om at deltage i proceduren.

Den ordregivende myndighed kan beslutte at oprette et innovationspartnerskab med én partner eller med flere partnere, der gennemfører separate forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse er 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen. Det er kun de økonomiske aktører, der af de ordregivende myndigheder modtager opfordring dertil, som kan deltage i proceduren efter en vurdering af de fremlagte oplysninger. De ordregivende myndigheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i proceduren, i overensstemmelse med artikel 65. Kontrakterne tildeles udelukkende på grundlag af tildelingskriteriet om det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 67.

2. Innovationspartnerskabet sigter på udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller arbejder, forudsat at de svarer til de resultatniveauer og maksimumsomkostninger, der er aftalt mellem de ordregivende myndigheder og deltagerne.

Innovationspartnerskabet struktureres i flere på hinanden følgende faser i henhold til rækkefølgen i forsknings- og innovationsprocessen, som kan omfatte fremstillingen af varerne, tilvejebringelsen af tjenesteydelserne eller gennemførelsen af bygge- og anlægsarbejderne. Innovationspartnerskabet opstiller mellemfristede mål, der skal nås af partnerne, og sørger for betaling af vederlag i passende rater.

På grundlag af disse mål kan den ordregivende myndighed efter hver fase beslutte at bringe innovationspartnerskabet til ophør eller, i tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere, at reducere antallet af partnere ved at bringe individuelle kontrakter til ophør, forudsat at den ordregivende myndighed har angivet disse muligheder i udbudsdokumenterne og betingelserne for at anvende dem.

3. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, forhandler de ordregivende myndigheder med tilbudsgiverne om det indledende og alle efterfølgende tilbud, som tilbudsgiverne afgiver, undtagen det endelige tilbud, med henblik på at forbedre indholdet heraf.

Minimumskravene og tildelingskriterierne er ikke genstand for forhandling.

4. Under forhandlingerne sikrer de ordregivende myndigheder ligebehandling af alle tilbudsgivere. De udøver i denne forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle tilbudsgivere bedre end andre. De underretter alle tilbudsgivere, hvis tilbud ikke er blevet afvist i medfør af stk. 5, skriftligt om alle andre ændringer af de tekniske specifikationer eller andre udbudsdokumenter end dem, der vedrører minimumskraverne. De ordregivende myndigheder giver efter disse ændringer tilstrækkelig tid til, at tilbudsgiverne eventuelt kan ændre og indgive ændrede tilbud.

I henhold til artikel 21 må de ordregivende myndigheder ikke over for de andre deltagere afsløre fortrolige oplysninger, som en ansøger eller en tilbudsgiver, der deltager i forhandlingerne, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale må ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

5. Forhandlinger under innovationspartnerskabsprocedurer kan forløbe i flere faser for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, på grundlag af tildelingskriterierne i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne. Den ordregivende myndighed angiver i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne, om den vil benytte denne mulighed.

6. Ved udvælgelsen af ansøgere lægger de ordregivende myndigheder særlig vægt på kriterier vedrørende ansøgernes kapacitet på området forskning og udvikling og udvikling og gennemførelse af innovative løsninger.

Kun de økonomiske aktører, der opfordres af den ordregivende myndighed efter dens vurdering af de ønskede oplysninger, kan fremlægge forsknings- og innovationsprojekter, der har til formål at opfylde de behov, som den ordregivende myndighed har identificeret, og som ikke kan opfyldes af eksisterende løsninger.

Den ordregivende myndighed fastlægger i udbudsdokumenterne, hvilken ordning der gælder for intellektuel ejendomsret. I tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere må den ordregivende myndighed, jf. artikel 21, ikke over for de andre partnere afsløre foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en partner har meddelt inden for rammerne af partnerskabet, uden denne partners samtykke. En sådan aftale må ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

7. Den ordregivende myndighed sikrer, at partnerskabets struktur og navnlig varigheden og værdien af de forskellige faser afspejler innovationsgraden af den foreslåede løsning og rækkefølgen af de forsknings- og innovationsaktiviteter, der er nødvendige for udviklingen af en innovativ løsning, der endnu ikke er tilgængelig på markedet. Den anslåede værdi af varer,

tenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder skal være rimelig i forhold til den nødvendige investering i udviklingen af dem.

Artikel 32

Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse

1. I de særlige tilfælde og under de omstændigheder, der er fastsat i stk. 2-5, kan medlemsstaterne give de ordregivende myndigheder mulighed for at tildele offentlige kontrakter ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse.

2. Udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse kan anvendes i forbindelse med offentlige bygge- og anlægskontrakter, offentlige vareindkøbskontrakter og offentlige tjenesteydelseskontrakter i følgende tilfælde:

a) når der i forbindelse med et offentligt eller et begrænset udbud ikke afgives tilbud, ikke afgives egnede tilbud, eller der ikke er modtaget nogen ansøgninger om deltagelse eller ikke nogen egnede ansøgninger om deltagelse, forudsat at de oprindelige aftalevilkår ikke ændres væsentligt, og at der sendes en rapport til Kommissionen, hvis den anmoder om det.

Et tilbud anses for ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, idet det er åbenbart, at tilbuddet ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende myndigheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for ikke egnet, når den berørte økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 57 eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende myndighed har fastsat i henhold til artikel 58

b) når bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør af en af følgende årsager:

i) formålet med udbuddet er skabelse eller erhvervelse af et unikt kunstværk eller en unik kunstnerisk optræden

ii) manglende konkurrence af tekniske årsager

iii) beskyttelse af eksklusive rettigheder, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder.

Undtagelserne i nr. ii) og iii) gælder kun, hvis der ikke findes et rimeligt alternativ eller erstatning, og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af udbudsparametrene

c) i strengt nødvendigt omfang, hvis tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende myndighed ikke har kunnet forudse, gør det umuligt at overholde fristerne for offentlige udbud, begrænsede udbud eller udbud med forhandling. De omstændigheder, der påberåbes som tvingende grunde, må under ingen omstændigheder kunne tilskrives den ordregivende myndighed.

3. Udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse kan anvendes for offentlige vareindkøbskontrakter:

- a) når de pågældende varer alene er fremstillet med henblik på forskning, forsøg, undersøgelse eller udvikling; kontrakter, der tildeles i henhold til dette litra, omfatter dog ikke serieproduktion til påvisning af varens handelsmæssige levedygtighed eller til dækning af forsknings- og udviklingsomkostninger
- b) ved supplerende leveringer fra den oprindelige leverandør til delvis fornyelse af leveringer eller installationer eller til udvikelse af allerede foretagne leveringer eller installationer, når et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende myndighed at anskaffe varer, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre teknisk uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse; løbetiden for disse kontrakter samt for kontrakter, der kan fornyes, må generelt ikke overstige tre år
- c) ved varer, der noteres og købes på en varebørs
- d) ved indkøb af varer eller tjenesteydelser på særlig fordelagtige vilkår, enten hos en leverandør, der endeligt indstiller sin erhvervsvirksomhed, likvidatorer i en konkursbehandling, tvangsakkord eller en tilsvarende behandling i henhold til nationale love og forskrifter.

4. Udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse kan anvendes for tjenesteydelsesaftaler, når den pågældende kontrakt er et led i en projektkonkurrence, der afholdes i henhold til dette direktiv, og som i henhold til reglerne i projektkonkurrencen skal tildeles vinderen eller en af vinderne af projektkonkurrencen. I sidstnævnte tilfælde skal alle vinderne opfordres til at deltage i forhandlingerne.

5. Udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse kan anvendes ved nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er en gentagelse af tilsvarende tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, og som overdrages til den økonomiske aktør, der blev tildelt den oprindelige kontrakt af de samme ordregivende myndigheder, forudsat at disse bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser er i overensstemmelse med et grundlæggende projekt, og at den oprindelige kontrakt om dette arbejde blev tildelt i henhold til en procedure i overensstemmelse med artikel 26, stk. 1. Det grundlæggende projekt skal angive omfanget af eventuelle yderligere bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og betingelserne for tildelingen heraf.

Muligheden for at anvende denne fremgangsmåde skal anføres allerede ved det oprindelige udbud, og de ordregivende myndigheder skal tage den anslåede samlede værdi af de nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i betragtning ved anvendelse af artikel 4.

Denne fremgangsmåde kan kun benyttes inden for en periode på tre år efter indgåelsen af den oprindelige kontrakt.

KAPITEL II

Teknikker og hjælpemidler i forbindelse med elektroniske og samlede udbud

Artikel 33

Rammeaftaler

1. De ordregivende myndigheder kan indgå rammeaftaler under forudsætning, at de anvender procedurerne i dette direktiv.

Ved »rammeaftale« forstår en aftale indgået mellem en eller flere ordregivende myndigheder og en eller flere økonomiske aktører med det formål at fastsætte vilkårene for de kontrakter, der skal tildeles i løbet af en given periode, især med hensyn til pris og i givet fald påtænkte mængder.

Rammeaftaler må højst gælde for en periode på fire år, undtagen i ekstraordinære tilfælde, som er behørigt begrundet navnlig i rammeaftalens formål.

2. Kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, tildeles efter procedurerne i dette stykke og i stk. 3 og 4.

Disse procedurer kan kun anvendes mellem de ordregivende myndigheder, der er klart identificeret til dette formål i indkaldelsen af tilbud eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, og de økonomiske aktører, der var parter i den indgåede rammeaftale.

Når der indgås kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, kan der under ingen omstændigheder foretages væsentlige ændringer i aftalevilkårene, navnlig ikke i det i stk. 3 omhandlede tilfælde.

3. Når en rammeaftale indgås med en enkelt økonomisk aktør, indgås kontrakter baseret på denne rammeaftale på de vilkår, der er fastsat i rammeaftalen.

De ordregivende myndigheder kan i forbindelse med tildelingen af sådanne kontrakter skriftligt konsultere den økonomiske aktør, der er part i rammeaftalen, og om nødvendigt anmode ham om at komplettere sit tilbud.

4. Når en rammeaftale indgås med mere end en økonomisk aktør, gennemføres den pågældende rammeaftale på en af følgende måder:

a) i henhold til bestemmelser og betingelser i rammeaftalen, uden at der iværksættes en fornyet konkurrence, når den fastlægger alle bestemmelser vedrørende udførelsen af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser og vareleverancer og de objektive betingelser for fastlæggelse af, hvilke af de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen, der skal udføre dem. Sidstnævnte betingelser skal fremgå af udbudsdokumenterne for rammeaftalen

b) når rammeaftalen fastlægger alle bestemmelser vedrørende leveringen af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser og varer, til dels uden at der iværksættes en fornyet konkurrence i overensstemmelse med litra a), og til dels med iværksættelse af en fornyet konkurrence blandt de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen i overensstemmelse med litra c), når de ordregivende myndigheder har fastsat denne mulighed i udbudsdokumenterne for rammeaftalen. Valget af, hvorvidt der skal erhverves specifikke bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ved en fornyet konkurrence eller direkte på de betingelser, der er anført i rammeaftalen, skal fastlægges efter objektive kriterier, som fastlægges i udbudsdokumenterne for rammeaftalen. Disse udbudsdokumenter specificerer endvidere, hvilke betingelser, der kan medføre en fornyet konkurrence.

Mulighederne under første afsnit i dette litra, finder også anvendelse på enhver del af en rammeaftale, for hvilken alle bestemmelserne vedrørende levering af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser er blevet fastlagt i rammeaftalen, uanset om alle bestemmelserne vedrørende levering af sådanne bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser under andre delaftaler er fastlagt

c) når ikke alle bestemmelser vedrørende levering af bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser og vareleverancer er fastlagt i rammeaftalen, ved at iværksætte en fornyet konkurrence blandt de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen.

5. De konkurrencer, der anføres i stk. 4, litra b) og c), skal baseres på de samme vilkår, som anvendes i forbindelse med tildelingen af rammeaftalen, og hvor det er nødvendigt mere præcist formulerede vilkår, og, hvor det er relevant, andre vilkår, som der henvises til i udbudsdokumenterne for rammeaftalen, i overensstemmelse med følgende procedure:

a) for hver kontrakt, som skal tildeles, konsulterer de ordregivende myndigheder skriftligt de økonomiske aktører, der er i stand til at udføre kontrakten

b) de ordregivende myndigheder fastsætter en tilstrækkelig lang frist til indgivelse af tilbud på de enkelte kontrakter under hensyntagen til elementer såsom kontraktgenstandens kompleksitet og den tid, der medgår til fremsendelse af tilbud

c) tilbuddene indsendes skriftligt, og deres indhold forbliver fortroligt indtil udløbet af den fastsatte svarfrist

d) de ordregivende myndigheder tildeler hver kontrakt til den tilbudsgiver, der har afgivet det bedste tilbud på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastsat i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

Artikel 34

Dynamiske indkøbssystemer

1. Ved almindelige indkøb, der er generelt tilgængelige på markedet og opfylder de ordregivende myndigheders krav, kan de ordregivende myndigheder anvende et dynamisk indkøbssystem. Det dynamiske indkøbssystem skal anvendes som en fuldt elektronisk proces, og skal i hele indkøbssystemets gyldighedsperiode være åben for enhver økonomisk aktør, der opfylder udvælgelseskriterierne. Det kan inddeles i kategorier af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der er objektivt defineret på grundlag af karakteristika ved de indkøb, der skal foretages under den pågældende kategori. Sådanne karakteristika kan omfatte en henvisning til den maksimale tilladte størrelse af de efterfølgende specifikke kontrakter eller et specifikt geografisk område, hvor efterfølgende specifikke kontrakter vil blive gennemført.

2. Med henblik på indkøb på grundlag af et dynamisk indkøbssystem følger de ordregivende myndigheder reglerne for begrænsede udbud. Alle ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne, skal optages i systemet, og antallet af ansøgere, der skal optages i systemet, må ikke begrænses i overensstemmelse med artikel 65. Når de ordregivende myndigheder har inddelt systemet i kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i overensstemmelse med stk. 1 i nærværende artikel, specificerer de udvælgelseskriterierne for hver kategori.

Uanset artikel 28 gælder der følgende tidsfrister:

a) Minimumsfristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse skal være 30 dage fra henholdsvis datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvor en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. Der gælder ikke yderligere frister for modtagelse af ansøgninger om deltagelse, når først opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem er sendt.

b) Minimumsfristen for modtagelse af tilbud er 10 dage regnet fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud. I givet fald finder artikel 28, stk. 4, anvendelse. Artikel 28, stk. 3 og 5, finder ikke anvendelse.

3. Alle meddelelser i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem gives udelukkende elektronisk i overensstemmelse med artikel 22, stk. 1, 3, 5 og 6.

4. Med henblik på tildeling af kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem skal de ordregivende myndigheder:

- a) offentliggøre en indkaldelse af tilbud, hvori det præciseres, at der er tale om et dynamisk indkøbssystem
- b) præcisere i udbudsdokumenterne mindst arten og den anslåede mængde af det planlagte indkøb samt anføre alle de nødvendige oplysninger om det dynamiske indkøbssystem, herunder hvorledes det dynamiske indkøbssystem fungerer, det anvendte elektroniske udstyr og de tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning
- c) angive enhver inddeling i kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de karakteristika, der definerer dem
- d) give fri, direkte og fuld elektronisk adgang, så længe systemet er gyldigt, til udbudsdokumenterne i overensstemmelse med artikel 53.

5. De ordregivende myndigheder giver under hele det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode alle økonomiske aktører mulighed for at anmode om at deltage i systemet på de betingelser, der er omhandlet i stk. 2. De ordregivende myndigheder afslutter deres vurdering af disse ansøgninger i overensstemmelse med udvælgelseskriterierne inden for 10 arbejdsdage efter modtagelsen heraf. Denne frist kan i individuelle sager, og hvis det er berettiget, forlænges til 15 arbejdsdage, især på grund af behovet for at undersøge supplerende dokumentation eller på anden måde kontrollere, om udvælgelseskriterierne opfyldes.

Uanset stk. 1 kan de ordregivende myndigheder, så længe opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke offentlige indkøb under det dynamiske indkøbssystem ikke er udsendt, forlænge vurderingsperioden, forudsat at der ikke udsendes nogen opfordring til at afgive tilbud i løbet af den forlængede vurderingsperiode. Ordregivende myndigheder skal i udbudsdokumenterne angive længden på den forlængede periode, de agter at anvende.

Ordregivende myndigheder informerer den pågældende økonomiske aktør ved snarligst mulige lejlighed om, hvorvidt den er eller ikke er optaget i det dynamiske indkøbssystem.

6. Ordregivende myndigheder opfordrer alle optagne deltagere til at afgive tilbud for hvert specifikt udbud under det dynamiske indkøbssystem i overensstemmelse med artikel 54. Når det dynamiske indkøbssystem er inddelt i kategorier af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, opfordrer de ordregivende myndigheder alle de deltagere, der er optaget i den kategori, der svarer til de pågældende specifikke udbud, til at afgive tilbud.

De tildeler kontrakten til den tilbudsgiver, der har afgivet det bedste bud på grundlag af de tildelingskriterier, der er angivet i

udbudsbekendtgørelsen for det dynamiske indkøbssystem eller, hvis en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at bekræfte interestetilkendegivelsen. Disse kriterier kan eventuelt præciseres opfordringen til at afgive tilbud.

7. De ordregivende myndigheder kan på ethvert tidspunkt i det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode kræve, at optagne deltagere indsender en ny og ajourført egenerklæring, jf. artikel 59, stk. 1, inden for fem hverdage fra den dato, hvor ansøgningen blev sendt.

Artikel 59, stk. 4-6, finder anvendelse i hele det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode.

8. De ordregivende myndigheder anfører gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem i indkaldelsen af tilbud. De underretter Kommissionen om enhver ændring i gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

- a) når gyldighedsperioden ændres uden at bringe systemet til ophør, den formular, der blev anvendt indledningsvis i forbindelse med indkaldelsen af tilbud for det dynamiske indkøbssystem
- b) når systemet bringes til ophør, en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 50.

9. Der kan ikke hverken forud for eller under gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem pålægges økonomiske aktører, der har interesse i eller er part i det dynamiske indkøbssystem, noget administrationsgebyr.

Artikel 35

Elektroniske auktioner

1. De ordregivende myndigheder kan anvende elektroniske auktioner, hvor nye og lavere priser og/eller nye værdier for visse elementer i tilbuddene præsenteres.

Til dette formål strukturerer de ordregivende myndigheder den elektroniske auktion som en gentagen elektronisk proces efter den første fuldstændige vurdering af tilbuddene, således at disse kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder.

Visse offentlige tjenesteydelseskontrakter og visse offentlige bygge- og anlægskontrakter, der involverer en intellektuel indsats som f.eks. projektering af bygge- og anlægsarbejder, der ikke kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder, må ikke gøres til genstand for elektroniske auktioner.

2. Ved offentlige udbud eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling kan de ordregivende myndigheder beslutte, at der anvendes elektronisk auktion inden tildelingen af en kontrakt, når indholdet af udbudsdokumenterne, navnlig de tekniske specifikationer, kan fastsættes nøjagtigt.

Elektronisk auktion kan anvendes på samme betingelser ved en fornyet konkurrence mellem parterne i en rammeaftale, jf. artikel 33, stk. 4, litra b) eller c), og ved udbud af kontrakter, der skal tildeles inden for det dynamiske indkøbssystem, der er omhandlet i artikel 34.

3. Den elektroniske auktion baseres på et af følgende elementer i tilbuddet:

- a) kun på priser, når kontrakten tildeles på grundlag af pris alene
- b) på priserne og/eller de nye værdier af de elementer i tilbuddene, der er anført i udbudsdokumenterne, når kontrakten tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet eller det tilbud, der har de laveste omkostninger ved brug af en metode baseret på omkostningseffektivitet.

4. De ordregivende myndigheder, der beslutter at anvende elektronisk auktion, anfører dette i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. Udbudsdokumenterne skal mindst omfatte de oplysninger, der er fastsat i bilag VI.

5. Før de ordregivende myndigheder afholder den elektroniske auktion, foretager de en første fuldstændig vurdering af tilbuddene efter det eller de tildelingskriterier og den vægtning heraf, der er fastlagt.

Et tilbud anses for at være antageligt, hvis det er indgivet af en tilbudsgiver, som ikke er udelukket i henhold til artikel 57, og som opfylder udvælgelseskriterierne, og hvis tilbud er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer uden at være ukorrekt eller uantageligt eller ikke egnet.

Især betragtes tilbud, der ikke følger udbudsdokumenterne, er modtaget for sent, i forbindelse med hvilke der foreligger bevis på ulovlig samordning eller bestikkelse, eller som den ordregivende myndighed har konstateret er unormalt lave, som ukorrekte. Især betragtes tilbud indgivet af tilbudsgivere, som ikke har de krævede kvalifikationer, og tilbud, hvis pris overstiger den ordregivende myndigheds budget som fastsat og dokumenteret forud for iværksættelsen af udbudsproceduren, som uantagelige.

Et tilbud anses for ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, idet det er åbenbart, at tilbuddet ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende myndigheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for ikke egnet, når den berørte økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 57 eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende myndighed har fastsat i henhold til artikel 58.

Alle de tilbudsgivere, der har afgivet antagelige tilbud, opfordres samtidig elektronisk til at deltage i den elektroniske auktion ved anvendelse af, fra og med den anførte dato og tidspunkt, forbindelserne i overensstemmelse med anvisningerne i opfordringen.

Den elektroniske auktion kan finde sted i løbet af flere på hinanden følgende faser. Elektronisk auktion kan tidligst indledes to hverdage efter afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

6. Opfordringen ledsages af resultatet af den fulde vurdering af den berørte tilbudsgivers tilbud udført i overensstemmelse med den vægtning, der er fastsat i artikel 67, stk. 5, første afsnit.

Opfordringen indeholder ligeledes den matematiske formel, der ved elektronisk auktion bestemmer den automatiske omklassificering på grundlag af de nye priser og/eller nye værdier. Undtagen i tilfælde hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud alene identificeres på grundlag af prisen, indarbejder denne formel vægtningen af alle de kriterier, der er fastsat, med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, således som det er angivet i den bekendtgørelse, der anvendes til indkaldelsen af tilbud, eller i andre udbudsdokumenter. Med henblik herpå skal eventuelle rammer for vægtningsens udsving imidlertid forudgående udtrykkes ved en bestemt værdi.

Såfremt alternative tilbud er tilladt, skal en formel angives særskilt for hvert alternativt tilbud.

7. Under hver fase af den elektroniske auktion giver de ordregivende myndigheder omgående og som et minimum alle tilbudsgivere tilstrækkelige oplysninger til, at de på et hvilket som helst tidspunkt kan kende deres respektive klassificering. De kan give andre oplysninger om andre afgivne priser eller værdier, hvis dette er angivet i udbudsbetingelserne. De kan endvidere på et hvilket som helst tidspunkt give meddelelse om antallet af deltagere den specifikke fase af auktionen. De må imidlertid under ingen omstændigheder give oplysning om tilbudsgivernes identitet under afviklingen af auktionens forskellige faser.

8. De ordregivende myndigheder afslutter den elektroniske auktion i overensstemmelse med en eller flere af følgende fremgangsmåder:

- a) på tidligere anførte dato og tidspunkt
- b) når de ikke modtager flere nye priser eller nye værdier, der imødekommer kravene vedrørende mindsteudsving, forudsat at de tidligere har angivet den frist, de vil overholde fra modtagelsen af den sidst afgivne pris eller værdi, inden de afslutter den elektroniske auktion eller
- c) når det tidligere anførte antal auktionsfaser er afsluttet.

Når de ordregivende myndigheder har til hensigt at afslutte den elektroniske auktion i overensstemmelse med første afsnits litra c), eventuelt kombineret med fremgangsmåden i første afsnits litra b), indeholder opfordringen til at deltage i auktionen tidsplanen for hver auktionsfase.

9. Efter afslutningen af den elektroniske auktion tildeler de ordregivende myndigheder i overensstemmelse med artikel 67 kontrakten på baggrund af resultaterne af den elektroniske auktion.

Artikel 36

Elektroniske kataloger

1. Hvis der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler, kan de ordregivende myndigheder kræve, at tilbudene indgives i form af et elektronisk katalog, eller at de omfatter et elektronisk katalog.

Medlemsstaterne kan bestemme, at anvendelsen af elektroniske kataloger skal være obligatorisk i forbindelse med visse udbudstyper.

Tilbud, der indgives i form af et elektronisk katalog, kan ledsages af andre dokumenter, som fuldstændiggør tilbuddet.

2. Elektroniske kataloger udfærdiges af ansøgerne eller tilbudsgiverne med henblik på deltagelse i en given udbudsprocedure i overensstemmelse med de tekniske specifikationer og den form, der er fastlagt af den ordregivende myndighed.

Desuden skal de elektroniske kataloger overholde kravene til elektroniske kommunikationsværktøjer samt eventuelle yderligere krav, der er fastsat af den ordregivende myndighed i overensstemmelse med artikel 22.

3. Hvis det accepteres eller kræves, at tilbuddene udformes i form af elektroniske kataloger, skal de ordregivende myndigheder

a) angive dette i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interesselikvideringen, hvis en forhåndsmeddelelse anvendes til indkaldelse af tilbud

b) i udbudsdokumenterne præcisere alle de nødvendige oplysninger i henhold til artikel 22, stk. 6, vedrørende formatet, det anvendte elektroniske udstyr samt de tekniske ordninger og specifikationer for kataloget.

4. Hvis der er indgået en rammeaftale med mere end en økonomisk aktør efter afgivelsen af tilbud via elektroniske kataloger, kan de ordregivende myndigheder bestemme, at den fornyede konkurrence i forbindelse med specifikke kontrakter skal finde sted på basis af opdaterede kataloger. I så fald skal de ordregivende myndigheder anvende en af følgende metoder:

a) opfordre tilbudsgivere til at indgive deres elektroniske kataloger igen, således at de er tilpasset til kravene i den pågældende kontrakt, eller

b) underrette tilbudsgivere om, at de planlægger at indsamle de oplysninger fra de allerede fremsendte elektroniske kataloger, der er nødvendige for at kunne afgive tilbud, der er tilpasset

kravene i den pågældende kontrakt, forudsat at anvendelsen af denne metode er blevet meddelt i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

5. Når de ordregivende myndigheder genåbner konkurrencen for specifikke kontrakter i henhold til stk. 4, litra b), meddeler de tilbudsgivere datoen og tidspunktet for, hvornår de påtænker at indsamle de oplysninger, der er nødvendige for at afgive tilbud, der er tilpasset til kravene i den pågældende kontrakt og giver tilbudsgivere mulighed for at afvise denne indsamling af oplysninger.

De ordregivende myndigheder afsætter en passende periode mellem meddelelsen og den faktiske indsamling af oplysninger.

Inden tildeling af kontrakten fremlægger de ordregivende myndigheder de indsamlede oplysninger for den pågældende tilbudsgiver og giver dermed denne mulighed for at anfægte eller bekræfte, at det således afgivne tilbud ikke indeholder nogen materielle fejl.

6. De ordregivende myndigheder kan tildele kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem ved at kræve, at tilbud på en specifik kontrakt indgives i form af et elektronisk katalog.

De ordregivende myndigheder kan endvidere tildele kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem i overensstemmelse med stk. 4, litra b), og stk. 5, forudsat at ansøgningen om deltagelse i det dynamiske indkøbssystem ledsages af et elektronisk katalog i overensstemmelse med de tekniske specifikationer og det format, der er fastlagt af den ordregivende myndighed. Dette katalog færdiggøres efterfølgende af ansøgerne, når de informeres om den ordregivende myndigheds planer om at afgive tilbud ved hjælp af proceduren i stk. 4, litra b).

Artikel 37

Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at de ordregivende myndigheder kan erhverve varer og/eller tjenesteydelser gennem en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, stk. 1, nr. 14), litra a).

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte bestemmelser, så ordregivende myndigheder kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af en indkøbscentral via dynamiske indkøbssystemer, der drives af en indkøbscentral, eller i det omfang, der er fastsat i artikel 33, stk. 2, andet afsnit, ved brug af en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, jf. artikel 2, stk. 1, nr. 14), litra b). Når et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral, kan anvendes af andre ordregivende myndigheder, nævnes dette i den indkaldelse af tilbud, der etablerer det pågældende dynamiske indkøbssystem.

I forbindelse med første og andet afsnit kan medlemsstaterne bestemme, at visse indkøb skal foretages ved anvendelse af indkøbscentraler eller en eller flere specifikke indkøbscentraler.

2. En ordregivende myndighed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver varer eller tjenesteydelser gennem en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, stk. 1, nr. 14), litra a).

En ordregivende myndighed opfylder også sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af indkøbscentralen via dynamiske indkøbssystemer, der drives af den indkøbscentral, eller i det omfang, der er fastsat i artikel 33, stk. 2, andet afsnit, ved brug af en rammeaftale, der er indgået af indkøbscentralen, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, der henvises til i artikel 2, stk. 1, nr. 14), litra b).

Den pågældende ordregivende myndighed er imidlertid ansvarlig for overholdelsen af forpligtelserne i henhold til dette direktiv med hensyn til de dele, den selv gennemfører, som f.eks.:

- a) tildeling af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral
- b) gennemførelse af en fornyet konkurrence under en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral
- c) i henhold til artikel 33, stk. 4, litra a) eller b), afgørelse af, hvilken af de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen, der skal udføre en given opgave under den rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral.

3. Alle udbudsprocedurer, der varetages af et centralt indkøbsorgan, skal gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med de krav, der er angivet i artikel 22.

4. De ordregivende myndigheder kan uden at anvende procedurerne i dette direktiv tildele en offentlig tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral.

Sådanne offentlige tjenesteydelseskontrakter kan også omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter.

Artikel 38

Lejlighedsvisse fælles udbud

1. To eller flere ordregivende myndigheder kan aftale at gennemføre visse specifikke udbud i fællesskab.

2. Når gennemførelsen af en udbudsprocedure i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende myndigheders navn og på disses vegne, er de i fællesskab ansvarlige for overholdelsen af deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Dette gælder også i de tilfælde, hvor én ordregivende myndighed forvalter proceduren og handler i eget navn og på vegne af de andre ordregivende myndigheder.

Når gennemførelsen af en udbudsprocedure ikke i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende myndigheders navn og på disses vegne, er de kun i fællesskab ansvarlige for de dele, der gennemføres i fællesskab. Hver ordregivende myndighed har det fulde ansvar for overholdelsen af forpligtelserne i henhold til dette direktiv for de dele, den gennemfører i eget navn og på egne vegne.

Artikel 39

Udbud, der involverer ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater

1. Med forbehold af artikel 12 kan ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater i fællesskab tildele offentlige kontrakter ved hjælp af en af de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel.

Ordregivende myndigheder må ikke anvende de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel, med det formål at omgå anvendelsen af obligatoriske offentligretlige bestemmelser, som er i overensstemmelse med EU-retten, og som de er underlagt i deres medlemsstat.

2. Medlemsstaterne må ikke forbyde deres ordregivende myndigheder at benytte centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af indkøbscentraler, der er beliggende i en anden medlemsstat.

Hvad angår centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat end den ordregivende myndighed, kan medlemsstaterne imidlertid vælge at præcisere, at deres ordregivende myndigheder kun må gennemføre centraliserede indkøbsaktiviteter som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 14), litra a) eller b).

3. Levering af centraliserede indkøbsaktiviteter fra en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat gennemføres i overensstemmelse med de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende.

De nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende, finder også anvendelse på følgende:

- a) tildelingen af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem

- b) gennemførelsen af en fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale
- c) afgørelsen af, hvilke af de økonomiske aktører, der er part i rammeaftalen, der i henhold til artikel 33, stk. 4, litra a) eller b), skal udføre en given opgave.

4. Flere ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater kan i fællesskab tildele en offentlig kontrakt, indgå en rammeaftale eller drive et dynamisk indkøbssystem. De kan endvidere i det omfang, der er fastsat i artikel 33, stk. 2, andet afsnit, tildele kontrakter på grundlag af rammeaftalen eller det dynamiske indkøbssystem. Medmindre de nødvendige elementer er reguleret af en international aftale mellem de pågældende medlemsstater, indgår de deltagende ordregivende myndigheder en aftale, der fastlægges:

- a) parternes ansvar og de relevante nationale bestemmelser der finder anvendelse
- b) den interne organisering af udbudsproceduren, herunder forvaltningen af proceduren, fordelingen af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, og indgåelsen af kontrakter.

En deltagende ordregivende myndighed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den indkøber bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser fra en ordregivende myndighed, der er ansvarlig for udbudsproceduren. Ved fastlæggelse af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, jf. litra a), kan de deltagende ordregivende myndigheder fordele specifikke ansvarsområder mellem sig og fastlægge de bestemmelser i de nationale lovgivninger, der finder anvendelse, i enhver af deres respektive medlemsstater. Fordelingen af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, nævnes i udbudsdokumenterne for kontrakter tildelt i fællesskab.

5. Når flere ordregivende myndigheder fra forskellige medlemsstater har etableret en fælles enhed, herunder »europæiske grupper for territorielt samarbejde« (EGTS) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006⁽¹⁾ eller andre enheder oprettet i henhold til EU-retten, skal de deltagende ordregivende myndigheder ved en beslutning i det kompetente organ under den fælles enhed blive enige om de gældende nationale indkøbsregler for en af følgende medlemsstater:

- a) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed har sit hjemsted

- b) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed udfører sine aktiviteter.

Den aftale, der henvises til i første afsnit, kan enten gælde i en ubestemt periode, hvis det er fastsat i stiftelsesakten for den fælles enhed, eller kan begrænses til en bestemt periode, visse typer af kontrakter eller til en eller flere individuelle kontrakt-tildelinger.

KAPITEL III

Procedureforløb

Afdeling 1

Forberedelse

Artikel 40

Indledende markedsundersøgelser

Inden iværksættelsen af en udbudsprocedure kan ordregivende myndigheder gennemføre markedsundersøgelser med henblik på at udforme udbuddet og at informere økonomiske aktører om deres udbudsplaner og -krav.

Til det formål kan ordregivende enheder f.eks. søge eller acceptere rådgivning fra uafhængige eksperter eller myndigheder eller fra markedsdeltagere. Denne rådgivning kan anvendes i planlægningen og gennemførelsen af udbudsproceduren, dog forudsat at en sådan rådgivning ikke medfører en konkurrencefordrejning eller en overtrædelse af principperne om ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed.

Artikel 41

Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere

Når en ansøger eller tilbudsgiver eller en virksomhed, der har tilknytning til en ansøger eller tilbudsgiver, har rådgivet den ordregivende myndighed, hvad enten det er sket i forbindelse med artikel 40, eller ej, eller på anden måde været involveret i forberedelsen af udbudsproceduren, træffer den ordregivende myndighed passende foranstaltninger for at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes af den pågældende ansøgers eller tilbudsgivers deltagelse.

Sådanne foranstaltninger omfatter meddelelse til de andre ansøgere og tilbudsgivere af relevante oplysninger, der er udvekslet som led i eller som følge af ansøgerens eller tilbudsgiverens tilknytning til forberedelsen af udbudsproceduren, samt fastsættelsen af tilstrækkelige tidsfrister for modtagelsen af tilbud. Den pågældende ansøger eller tilbudsgiver udelukkes kun fra proceduren, når der ikke er andre måder at sikre overholdelse af forpligtelsen til at overholde princippet om ligebehandling.

Inden en eventuel udelukkelse skal ansøgere eller tilbudsgivere have mulighed for at godtgøre, at deres deltagelse i forberedelsen af udbudsproceduren ikke kan fordreje konkurrencen. De trufne foranstaltninger skal dokumenteres i den individuelle rapport, der kræves i henhold til artikel 84.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006 af 5. juli 2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS) (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 19).

Artikel 42

Tekniske specifikationer

1. De tekniske specifikationer som defineret i punkt 1 i bilag VII anføres i udbudsdokumenterne. I de tekniske specifikationer fastsættes de egenskaber, som kræves af et bygge- og anlægsarbejde, en tjenesteydelse eller en vare.

Disse karakteristika kan også vedrøre den specifikke proces eller metode for produktion eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser eller en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus, også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold, forudsat at de er forbundet med kontraktens genstand og svarer til kontraktens værdi og mål.

De tekniske specifikationer kan desuden angive, hvorvidt der stilles krav om overførsel af intellektuel ejendomsret.

Ved alle indkøb, der er beregnet til anvendelse af fysiske personer, hvad enten det er offentligheden eller personale ved den ordregivende myndighed, skal de tekniske specifikationer undtagen i behørigt begrundede tilfælde fastsættes således, at der tages hensyn til kriterier vedrørende adgangsmuligheder for handicappede eller design for samtlige brugere.

Hvis obligatoriske krav for tilgængelighed er indført ved en EU-retsakt, defineres der tekniske specifikationer, hvad angår kriterier vedrørende adgangsmuligheder for handicappede eller design for samtlige brugere, ved henvisning til denne lovgivning.

2. De tekniske specifikationer giver de økonomiske operatører mulighed for lige adgang til udbudsproceduren, og må ikke bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for, at offentlige udbud åbnes for konkurrence.

3. For så vidt andet ikke er fastsat i de retligt bindende nationale tekniske forskrifter, forudsat at de er forenelige med EU-retten, affattes de tekniske specifikationer på en af følgende måder:

- a) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, herunder miljømæssige egenskaber, forudsat at parametrene er så præcise, at tilbudsgiverne kan identificere kontraktens genstand og de ordregivende myndigheder kan tildele kontrakten
- b) ved henvisning til tekniske specifikationer og i nævnte rækkefølge ved henvisning til nationale standarder til gennemførelse af europæiske standarder, europæiske tekniske vurderinger, fælles tekniske specifikationer, internationale standarder, andre tekniske referencer udarbejdet af europæiske standardiseringsorganer eller — når ingen af disse

eksisterer — nationale standarder, nationale tekniske godkendelser eller nationale tekniske specifikationer for projektering, beregning og udførelse af arbejderne og anvendelse af varerne; hver henvisning efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«

- c) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, jf. litra a), idet der som et middel til formodning om overensstemmelse med denne funktionsdygtighed eller disse krav henvises til de tekniske specifikationer i litra b)
- d) ved henvisning til de tekniske specifikationer i litra b), for så vidt angår visse karakteristika, og til funktionsdygtigheden eller de funktionelle krav i litra a), for så vidt angår andre karakteristika.

4. Medmindre kontraktens genstand gør det berettiget, må de tekniske specifikationer ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og de må ikke henvises til et bestemt varemærke, et bestemt patent eller en bestemt type, til en bestemt oprindelse eller til en bestemt produktion med det resultat, at visse virksomheder eller varer favoriseres eller elimineres. En sådan angivelse eller henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand ikke kan lade sig gøre ved anvendelse af stk. 3. En sådan angivelse eller henvisning efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«.

5. Når en ordregivende myndighed benytter sig af muligheden for at henvises til de tekniske specifikationer, der er omhandlet i stk. 3, litra b), kan den ikke afvise et tilbud med den begrundelse, at de tilbudte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ikke er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer, som de har henvist til, hvis tilbudsgiveren i sit tilbud godtgør med egnede midler, herunder bevismidlerne i artikel 44, at de tilbudte løsninger på tilsvarende måde opfylder de krav, der er fastsat i de pågældende tekniske specifikationer.

6. Når en ordregivende myndighed benytter sig af den mulighed, der er omhandlet i stk. 3, litra a), til at fastsætte tekniske specifikationer i form af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, kan den ikke afvise et tilbud om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er i overensstemmelse med en national standard til gennemførelse af en europæisk standard, en europæisk teknisk godkendelse, en fælles teknisk specifikation, en international standard eller en teknisk reference udarbejdet af et europæisk standardiseringsorgan, hvis disse specifikationer tager sigte på at dække de funktionelle krav eller krav til funktionsdygtighed, som de har fastsat.

Tilbudsgiveren skal i sit tilbud godtgøre ved hjælp af relevante midler, herunder de i artikel 44 omhandlede midler, at bygge- og anlægsarbejderne, vareleverancerne eller tjenesteydelserne i overensstemmelse med standarden opfylder den ordregivende myndigheds krav til funktionsdygtighed eller funktionelle krav.

Artikel 43

Mærker

1. Når de ordregivende myndigheder agter at anskaffe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, kan de i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens udførelse kræve et bestemt mærke som bevis for, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne svarer til sådanne påkrævede egenskaber, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) mærkekravene vedrører kun kriterier, der er forbundet med kontraktens genstand, og er egnede til at definere egenskaberne ved de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er genstand for kontrakten
- b) mærkekravene skal være baseret på objektive verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier.
- c) mærkerne udvikles på grundlag af en åben og gennemsigtig procedure, i hvilken alle relevante interessenter, herunder statslige institutioner, forbrugere, arbejdsmarkedsparter, fabrikanter, forhandlere og ikke-statslige organisationer, kan deltage
- d) mærkerne er tilgængelige for alle interessenter
- e) mærkekravene fastsættes af tredjemand, som den økonomiske aktør, der ansøger om mærket, ikke udøver en afgørende indflydelse på.

Hvis de ordregivende myndigheder ikke kræver, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder alle mærkekravene, angiver de, hvilke mærkekrav der henvises til.

Ordregivende myndigheder, som kræver et bestemt mærke, skal acceptere alle de mærker, der viser, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder tilsvarende mærkekrav.

Hvis en økonomisk aktør påviselig ikke havde mulighed for at få det specifikke mærke, som den ordregivende myndighed har fastsat, eller et andet tilsvarende mærke inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den pågældende økonomiske aktør, accepterer den ordregivende myndighed anden relevant dokumentation, herunder teknisk dokumentation fra fabrikanten, hvis den pågældende økonomiske aktør godtgør, at de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, han skal levere, opfylder det specifikke mærke eller de specifikke krav, som den ordregivende myndighed har fastsat.

2. Når et mærke opfylder betingelserne i stk. 1, litra b), c), d) og e), men også omhandler krav, der ikke er knyttet til kontraktens genstand, kræver de ordregivende myndigheder ikke mærket som sådan, men definerer de tekniske specifikationer med henvisning til de detaljerede specifikationer for dette

mærke, eller hvor det er relevant dele heraf, der er knyttet til kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne ved denne genstand.

Artikel 44

Testrapporter, certificering og anden dokumentation

1. De ordregivende myndigheder kan kræve, at økonomiske aktører fremlægger en testrapport fra et overensstemmelsesvurderingsorgan eller et certifikat, der er udstedt af et sådant organ som dokumentation for overensstemmelse med kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens udførelse.

Såfremt de ordregivende myndigheder kræver, at der fremlægges certifikater udstedt af et særligt overensstemmelsesvurderingsorgan, skal certifikater fra tilsvarende overensstemmelsesvurderingsorganer også accepteres af de ordregivende myndigheder.

Ved et overensstemmelsesvurderingsorgan som omhandlet i dette stykke forstås et organ, der udfører overensstemmelsesvurderingsaktiviteter, herunder kalibrering, afprøvning, certificering og inspektion, der er akkrediteret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 ⁽¹⁾.

2. De ordregivende myndigheder skal acceptere enhver anden passende dokumentation end den, der er nævnt i stk. 1, f.eks. teknisk dokumentation fra fabrikanten, når den pågældende økonomiske aktør ikke havde adgang til at få udstedt de i stk. 1 omhandlede certifikater eller testrapporter, eller ikke havde mulighed for at få dem udstedt inden for den gældende frist, og såfremt den manglende adgang ikke kan tilskrives den pågældende økonomiske aktør, såfremt den økonomiske aktør derved godtgør, at de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, han skal levere, opfylder kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens udførelse.

3. På anmodning stiller medlemsstaterne alle oplysninger til rådighed for de andre medlemsstater, som vedrører de beviser og de dokumenter, der er fremlagt i henhold til artikel 42, stk. 6, artikel 43, og stk. 1 og 2 i nærværende artikel. De kompetente myndigheder i den økonomiske aktørs etableringsmedlemsstat meddeler disse oplysninger i overensstemmelse med artikel 86.

Artikel 45

Alternative tilbud

1. De ordregivende myndigheder kan give tilladelse til eller kræve, at tilbudsgivere afgiver alternative tilbud. De angiver i udbudsbekendtgørelsen eller, hvis der anvendes en forhåndsmeddelelse til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, om de tillader eller kræver alternative tilbud. Alternative tilbud er ikke tilladt, uden at dette er anført. Alternative tilbud skal have tilknytning til kontraktens genstand.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

2. De ordregivende myndigheder, der tillader eller kræver alternative tilbud, angiver i udbudsdokumenterne, hvilke mindstekrav alternative tilbud skal opfylde, og hvilke specifikke krav der stilles til deres indgivelse, især hvorvidt alternative tilbud kun kan indgives, når et tilbud, der ikke er et alternativt tilbud, også er indgivet. De sørger også for, at de valgte tildelingskriterier kan anvendes i forhold til alternative tilbud, der opfylder mindstekravene, samt i forhold til tilbud, der opfylder betingelserne, men som ikke er alternative tilbud.

3. De ordregivende myndigheder tager kun de alternative tilbud i betragtning, som opfylder de af dem fastlagte mindstekrav.

I udbudsprocedurene for offentlige vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter kan ordregivende myndigheder, der har givet tilladelse til eller krævet alternative tilbud, ikke afvise et alternativt tilbud alene med den begrundelse, at der, såfremt det antages, enten vil blive tale om en tjenesteydelseskontrakt i stedet for en offentlig vareindkøbskontrakt eller omvendt.

Artikel 46

Opdeling af kontrakter i delkontrakter

1. De ordregivende myndigheder kan beslutte at tildele en kontrakt i form af særskilte delkontrakter og kan afgøre størrelsen og genstanden for sådanne delkontrakter.

De ordregivende myndigheder angiver, bortset fra i kontrakter, hvis opdeling er gjort obligatorisk i henhold til denne artikels stk. 4, de vigtigste grunde til deres beslutning om ikke at opdele kontrakter i delkontrakter, og dette indarbejdes i udbudsdokumenterne eller den individuelle rapport, der er omhandlet i artikel 84.

2. De ordregivende myndigheder angiver i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, hvorvidt tilbud kan indgives for en, flere eller alle delkontrakter.

De ordregivende myndigheder kan, selv når tilbud kan indgives for flere eller alle delkontrakter, begrænse antallet af delkontrakter, der kan tildeles til én tilbudsgiver, forudsat at maksimumsantallet af delkontrakter pr. tilbudsgiver er angivet i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen. De ordregivende myndigheder angiver i udbudsdokumenterne, hvilke objektive og ikkediskriminerende kriterier eller regler, de agter at anvende for at afgøre, hvilke delkontrakter der vil blive tildelt, når anvendelsen af tildelingskriterierne ville resultere i, at én tilbudsgiver får tildelt flere delkontrakter end maksimumsantallet.

3. Når den samme tilbudsgiver kan tildeles mere end én delkontrakt, kan medlemsstaterne fastsætte, at de ordregivende

myndigheder kan tildele kontrakter ved at kombinere flere eller alle delkontrakter, såfremt de i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen har anført, at de forbeholder sig muligheden for at gøre dette og har angivet, hvordan delkontrakterne eller grupperne af delkontrakter kan kombineres.

4. Medlemsstater kan til gennemførelse af stk. 1, andet afsnit, gøre det obligatorisk at tildele kontrakter i form af separate delkontrakter på betingelser, der fastsættes nærmere i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og under henvisning til EU-retten. Under sådanne omstændigheder finder stk. 2, første afsnit, og i givet fald stk. 3, anvendelse.

Artikel 47

Fastsættelse af frister

1. Ved fastsættelsen af fristerne for modtagelse af tilbud og ansøgninger om deltagelse tager de ordregivende myndigheder hensyn til kontraktens kompleksitet og til den tid, der er nødvendig til udarbejdelsen af tilbud, jf. dog de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 27-31.

2. Når tilbud kun kan afgives efter et besøg på stedet eller efter gennemsyn på stedet af bilagsmateriale til udbudsdokumenterne, fastsættes fristen for modtagelse af tilbud, der skal være længere end de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 27-31, således at alle berørte økonomiske aktører kan få kendskab til alle de oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde et tilbud.

3. De ordregivende myndigheder forlænger fristerne for modtagelse af tilbud, således at alle de berørte økonomiske aktører får kendskab til de oplysninger, der er nødvendige for at udforme tilbud i følgende tilfælde:

a) hvis der uanset af hvilken grund ikke meddeles supplerende oplysninger, selv om der er anmodet om dem af den økonomiske operatør i tide, senest seks dage før den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud. Hvis der anvendes en hasteprocedure, jf. artikel 27, stk. 3, og artikel 28, stk. 6, er fristen fire dage

b) hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne.

Forlængelsens omfang skal stå i et rimeligt forhold til oplysningernes eller ændringens betydning.

Hvis der enten ikke er anmodet om supplerende oplysninger i tide, eller deres betydning med henblik på udarbejdelse af antagelige tilbud er uvæsentlig, er de ordregivende myndigheder ikke forpligtede til at forlænge fristerne.

Afdeling 2

Offentliggørelse og gennemsigthed

Artikel 48

Forhåndsmeddelelser

1. De ordregivende myndigheder kan tilkendegive deres påtænkte offentlige udbud gennem offentliggørelsen af en forhåndsmeddelelse. Disse meddelelser skal indeholde de i bilag V, del B, afsnit I, anførte oplysninger. De offentliggøres enten af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende myndigheder i deres køberprofil, jf. bilag VIII, punkt 2, litra b). Hvis forhåndsmeddelelsen offentliggøres af de ordregivende myndigheder i deres køberprofil, sender de en meddelelse om offentliggørelsen i deres køberprofil til Den Europæiske Unions Publikationskontor i overensstemmelse med bilag VIII. Disse meddelelser skal indeholde de i bilag V, del A, anførte oplysninger.

2. Ved begrænset udbud og udbud med forhandling kan ikkestatslige ordregivende myndigheder anvende en forhåndsmeddelelse som indkaldelsen af tilbud, jf. artikel 26, stk. 5, hvis meddelelsen opfylder alle følgende betingelser:

- a) det fremgår specifikt af meddelelsen, hvilke varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser den pågældende kontrakt vedrører
- b) det angives, at kontrakten tildeles ved begrænset udbud eller udbud med forhandling uden yderligere offentliggørelse af en indkaldelse af tilbud, og interesserede økonomiske aktører opfordres til at tilkendegive deres interesse
- c) meddelelsen indeholder, ud over oplysningerne i bilag V, del B, afsnit I, oplysningerne i bilag V, del B, afsnit II.
- d) meddelelsen er blevet sendt til offentliggørelse mellem 35 dage og 12 måneder inden datoen for afsendelsen af den i artikel 54, stk. 1, omhandlede opfordring.

Disse meddelelser offentliggøres ikke i en køberprofil. Imidlertid kan en supplerende offentliggørelse på nationalt plan i henhold til artikel 52 eventuelt ske i en køberprofil.

Den periode, som forhåndsmeddelelsen dækker, må højst være på 12 måneder fra den dato, hvor meddelelsen blev sendt til offentliggørelse. I tilfælde af offentlige kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser, kan den forhåndsmeddelelse, der henvises til i artikel 75, stk. 1, litra b), dog dække en periode, der er længere end 12 måneder.

Artikel 49

Udbudsbekendtgørelser

Udbudsbekendtgørelser anvendes som middel til indkaldelse af tilbud i forbindelse med alle procedurer, med forbehold af artikel 26, stk. 5, andet afsnit, og artikel 32. Udbudsbekendtgørelserne skal indeholde de i bilag V, del C, anførte oplysninger og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 51.

Artikel 50

Bekendtgørelser om indgåede kontrakter

1. Senest 30 dage efter indgåelsen af en kontrakt eller en rammeaftale, efter beslutningen om at tildele eller indgå den, sender de ordregivende myndigheder en bekendtgørelse om indgåede kontrakter vedrørende resultaterne af udbudsproceduren.

Disse bekendtgørelser skal indeholde de i bilag V, del D, anførte oplysninger og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 51.

2. Såfremt indkaldelsen af et tilbud for den pågældende kontrakt blev iværksat som en forhåndsmeddelelse, og den ordregivende myndighed har besluttet, at den ikke agter at indgå yderligere kontrakter i den periode, som forhåndsmeddelelsen dækker, anføres dette udtrykkeligt i bekendtgørelsen om indgåede kontrakter.

Når der er tale om en rammeaftale indgået i overensstemmelse med artikel 33, er de ordregivende myndigheder ikke forpligtet til at sende en bekendtgørelse om resultaterne af udbudsproceduren for hver af de kontrakter, der indgås på grundlag af denne aftale. Medlemsstaterne kan bestemme, at de ordregivende myndigheder hvert kvartal skal fremsende samlede bekendtgørelser om resultaterne af udbudsproceduren for kontrakter baseret på rammeaftalen. I så fald sender de ordregivende myndigheder disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. De ordregivende myndigheder fremsender en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, senest 30 dage efter tildelingen af hver kontrakt. De har dog mulighed for at fremsende disse bekendtgørelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

4. Offentliggørelse af visse oplysninger om indgåelsen af kontrakten eller rammeaftalen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for en bestemt offentlig eller privat økonomisk aktørs legitime økonomiske interesser, eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

Artikel 51

Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser

1. Bekendtgørelser og meddelelser, som er nævnt i artikel 48, 49 og 50, skal indeholde de i bilag VI anførte oplysninger i form af standardformularer, herunder standardformularer til rettelsesliste.

Kommissionen udarbejder disse standardformularer ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til rådgivningsproceduren i artikel 89, stk. 2.

2. Bekendtgørelser og meddelelser, som er nævnt i artikel 48, 49 og 50, udarbejdes, fremsendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med bilag VIII. Bekendtgørelser og meddelelser offentliggøres senest fem dage efter afsendelsen. Omkostningerne ved Den Europæiske Unions Publikationskontors offentliggørelse af bekendtgørelserne og meddelelserne afholdes af Unionen.

3. Bekendtgørelser og meddelelser, som er nævnt i artikel 48, 49 og 50, offentliggøres i deres helhed på de(t) af EU-institutionernes officielle sprog, som den ordregivende myndighed vælger. Kun denne eller disse sprogudgave(r) er autentisk(e). Et resumé af hver bekendtgørelses eller meddelelses hovedpunkter offentliggøres på de øvrige af EU-institutionernes officielle sprog.

4. Den Europæiske Unions Publikationskontor sikrer, at offentliggørelsen af forhåndsmeddelelser i deres helhed og i resumé, jf. artikel 48, stk. 2, og indkaldelser af tilbud, der indfører et dynamisk indkøbssystem, jf. artikel 34, stk. 4, litra a), gentages:

a) i forbindelse med forhåndsmeddelelse i 12 måneder eller indtil modtagelsen af en bekendtgørelse om indgåelse af kontrakt som omhandlet i artikel 50, hvori det anføres, at der ikke vil blive indgået yderligere kontrakter i den periode på 12 måneder, som indkaldelsen af tilbud dækker. I tilfælde af offentlige kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser, skal forhåndsmeddelelsen, der henvises til i artikel 75, stk. 1, dog stadig offentliggøres indtil slutningen af den oprindeligt angivne gyldighedsperiode eller indtil modtagelsen af en bekendtgørelse om indgåelse af kontrakt som omhandlet i artikel 50, hvori det anføres, at der ikke vil blive indgået yderligere kontrakter i den periode, som indkaldelsen af tilbud dækker

b) i forbindelse med indkaldelser af tilbud, der indfører et dynamisk indkøbssystem, under hele det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode.

5. De ordregivende myndigheder skal være i stand til at bevise datoen for afsendelsen af bekendtgørelserne eller meddelelserne.

Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende myndighed en bekræftelse på modtagelsen af bekendtgørelsen eller meddelelsen og offentliggørelsen af de fremsendte oplysninger med angivelse af datoen for offentliggørelsen. Denne bekræftelse betragtes som bevis for offentliggørelsen.

6. De ordregivende myndigheder kan offentliggøre bekendtgørelser eller meddelelser vedrørende offentlige kontrakter, som ikke er omfattet af dette direktivs bestemmelser om obligatorisk offentliggørelse, såfremt disse bekendtgørelser eller meddelelser er fremsendt elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor i overensstemmelse med det format og efter de fremsendelsesregler, der er anført i bilag VIII.

Artikel 52

Offentliggørelse på nationalt plan

1. Bekendtgørelser og meddelelser, der er omtalt i artikel 48, 49 og 50, og oplysningerne deri må ikke offentliggøres på nationalt plan før offentliggørelsen i henhold til artikel 51. Offentliggørelse kan dog under alle omstændigheder finde sted på nationalt plan, når de ordregivende myndigheder ikke er blevet gjort bekendt med offentliggørelsen senest 48 timer efter bekræftelsen af modtagelse af en bekendtgørelse eller meddelelse i overensstemmelse med artikel 51.

2. De bekendtgørelser og meddelelser, der offentliggøres på nationalt plan, må ikke indeholde andre oplysninger end dem, der findes i de bekendtgørelser og meddelelser, der er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggjort i en køberprofil, og afsendelsesdatoen for meddelelsen til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggørelsen i køberprofilen skal fremgå af offentliggørelsen.

3. Forhåndsmeddelelser må ikke offentliggøres i en køberprofil, inden bekendtgørelsen om offentliggørelse i denne form er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor. De skal anføre datoen for denne afsendelse.

Artikel 53

Elektronisk adgang til udbudsdokumenter

1. De ordregivende myndigheder giver vederlagsfrit ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til udbudsdokumenterne fra datoen for en bekendtgørelses eller meddelelses offentliggørelse i overensstemmelse med artikel 51 eller datoen for afsendelsen af en opfordring til at bekræfte interesse-tilkendegivelsen. Det angives i bekendtgørelsen eller meddelelsen eller opfordringen til at bekræfte interesse-tilkendegivelsen, på hvilken internetadresse udbudsdokumenterne kan findes.

Når der ikke kan tilbydes vederlagsfrit ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter af en af de grunde, der er fastsat i artikel 22, stk. 1, andet afsnit, kan ordregivende myndigheder angive i bekendtgørelsen eller meddelelsen eller i opfordringen til at bekræfte interesse-tilkendegivelsen, at de pågældende udbudsdokumenter vil blive overført på andre måder end elektronisk i overensstemmelse med stk. 2 i nærværende artikel. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 27, stk. 3, artikel 28, stk. 6, og artikel 29, stk. 1, fjerde afsnit.

Når der ikke kan tilbydes vederlagsfrit ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter, fordi de ordregivende myndigheder agter at anvende artikel 21, stk. 2, i dette direktiv, skal de i bekendtgørelsen eller meddelelsen eller i opfordringen til at bekræfte interesse-tilkendegivelsen angive, hvilke foranstaltninger til beskyttelse af oplysningernes af fortrolig karakter der kræves, og hvordan der kan gives adgang til de pågældende dokumenter. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 27, stk. 3, artikel 28, stk. 6, og artikel 29, stk. 1, fjerde afsnit.

2. Eventuelle supplerende oplysninger om udbudsbetingelserne og supplerende dokumenter meddeles af de ordregivende myndigheder til alle de tilbudsgivere, der deltager i udbudsproceduren, senest seks dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud, forudsat at der er anmodet om dem i tide. Hvis der anvendes en hasteprocedure, jf. artikel 27, stk. 3, og artikel 28, stk. 6, er fristen fire dage.

Artikel 54

Opfordringer til ansøgere

1. Ved begrænsede udbud, konkurrencepræget dialog, innovationspartnerskaber og udbud med forhandling henvender de ordregivende myndigheder sig samtidigt og skriftligt til de udvalgte ansøgere med en opfordring til at afgive tilbud eller, ved konkurrencepræget dialog, til at deltage i dialogen.

Når der er anvendt en forhåndsmeddelelse til indkaldelse af tilbud i henhold til artikel 48, stk. 2, opfordrer de ordregivende myndigheder samtidigt og skriftligt de økonomiske aktører, der har tilkendegivet deres interesse, til at bekræfte denne interesse.

2. Opfordringerne i nærværende artikels stk. 1 skal indeholde en henvisning til den elektroniske adresse, hvor der er direkte elektronisk adgang til udbudsdokumenterne. Opfordringerne skal ledsages af udbudsdokumenterne, når der ikke er vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte adgang til disse dokumenter, jf. grundene i artikel 53, stk. 1, andet eller tredje afsnit, og de ikke allerede er gjort tilgængelige på anden vis. Opfordringerne i nærværende artikels stk. 1 skal desuden indeholde de i bilag IX anførte oplysninger.

Artikel 55

Meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere

1. De ordregivende myndigheder underretter hurtigst muligt hver enkelt ansøger og tilbudsgiver om, hvilke afgørelser der er truffet med hensyn til indgåelse af en rammeaftale, tildeling af en kontrakt eller optagelse i et dynamisk indkøbssystem, herunder bl.a. begrundelsen for, at de har besluttet ikke at indgå en rammeaftale eller tildele en kontrakt, som har været genstand for en indkaldelse af tilbud, at påbegynde proceduren på ny eller ikke at indføre et dynamisk indkøbssystem.

2. På anmodning af den berørte ansøger eller tilbudsgiver meddeler den ordregivende myndighed hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest 15 dage efter modtagelsen af en skriftlig anmodning:

- a) alle forbigåede ansøgere, hvorfor deres ansøgning om deltagelse er forkastet
- b) alle forbigåede tilbudsgivere, om grundene til, at deres tilbud er forkastet, herunder i de tilfælde, der er omhandlet i

artikel 42, stk. 5 og 6, hvorfor den har besluttet, at kravene ikke anses for opfyldt på tilsvarende måde, eller hvorfor den har besluttet, at bygge- og anlægsarbejderne samt vareleverancerne og tjenesteydelserne ikke opfylder kravene til ydelse eller funktion

- c) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om det antagne tilbuds karakteristika og relative fordele og meddeler dem navnet på den tilbudsgiver, hvis tilbud er antaget, eller parterne i rammeaftalen
- d) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om gennemførelsen og forløbet af forhandlinger og dialog med tilbudsgiverne.

3. De ordregivende myndigheder kan beslutte ikke at meddele visse af de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger om kontrakttildelingen, indgåelsen af rammeaftaler eller optagelsen i et dynamisk indkøbssystem, hvis en sådan videregivelse vil hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for en bestemt offentlig eller privat økonomisk aktørs legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

Afdeling 3

Udvælgelse af deltagere og tildeling af kontrakter

Artikel 56

Generelle principper

1. Kontrakter tildeles på grundlag af kriterierne opstillet i artikel 67-69, hvis den ordregivende myndighed i overensstemmelse med artikel 59-61 har verificeret, at samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) tilbuddet opfylder de krav, betingelser og kriterier, der er fastsat i udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og i udbudsdokumenterne, eventuelt under hensyntagen til artikel 45
- b) tilbuddet er afgivet af en tilbudsgiver, som ikke er udelukket i henhold til artikel 57 og som opfylder de udvælgelseskriterier, som er opstillet af den ordregivende myndighed i henhold til artikel 58, og, hvor dette er relevant, de i artikel 65 omhandlede ikkediskriminerende regler og kriterier.

De ordregivende myndigheder kan beslutte ikke at tildele den tilbudsgiver, der har afgivet det økonomisk mest fordelagtige bud, en kontrakt, hvis det er blevet fastslået, at budet ikke er i overensstemmelse med de gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 18, stk. 2.

2. I offentlige udbud kan de ordregivende myndigheder frit beslutte at undersøge tilbuddene, før de kontrollerer, at der ikke foreligger udelukkelsesgrunde, og om udvælgelseskriterierne er opfyldt i henhold til artikel 57-64. Når de gør brug af denne mulighed, skal de sikre, at der foretages en upartisk og gennemsigtig kontrol af, at der ikke foreligger udelukkelsesgrunde, og om udvælgelseskriterierne er opfyldt, så kontrakten ikke tildeles en tilbudsgiver, som skulle have været udelukket i henhold til artikel 57, eller som ikke opfylder de udvælgelseskriterier, der er fastsat af den ordregivende myndighed.

Medlemsstaterne kan udelukke anvendelsen af proceduren i første afsnit for eller begrænse den til bestemte indkøbstyper eller særlige omstændigheder.

3. Når de oplysninger eller dokumenter, som de økonomiske aktører skal indsende, er eller synes at være ufuldstændige eller fejlbehæftede, eller når der mangler specifikke dokumenter, kan de ordregivende myndigheder, medmindre andet er fastsat i den nationale lovgivning, der gennemfører dette direktiv, anmode de pågældende økonomiske aktører om at indsende, supplere, præcisere eller fuldstændiggøre de relevante oplysninger eller dokumentationen inden for en passende frist, hvis sådanne anmodninger fremsættes under fuld overholdelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 om ændring af listen i bilag X, når sådanne ændringer er nødvendige, for at tilføje nye internationale aftaler, der er blevet ratificeret af alle medlemsstater, eller når de omhandlede eksisterende internationale aftaler ikke længere er ratificeret af alle medlemsstater eller på anden måde er ændret, f.eks. med hensyn til deres anvendelsesområde, indhold eller benævnelse.

Underafdeling 1

Kriterier for kvalitativ udvælgelse

Artikel 57

Udelukkelsesgrunde

1. De ordregivende myndigheder skal udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis de har fastslået ved en verifikation i henhold til artikel 59, 60 og 61, eller på anden vis er bekendt med, at den økonomiske aktør ved en endelig dom er dømt for et af følgende forhold:

- a) deltagelse i en kriminel organisation som defineret i artikel 2 i Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA ⁽¹⁾
- b) bestikkelse som defineret i artikel 3 i konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, som involverer tjenestemænd

⁽¹⁾ Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA af 24. oktober 2008 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (EUT L 300 af 11.11.2008, s. 42).

ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽²⁾ og artikel 2, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA ⁽³⁾ og bestikkelse som defineret i den nationale ret gældende for den ordregivende myndighed eller den økonomiske operatør

- c) svig, som omhandlet i artikel 1 i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser ⁽⁴⁾
- d) terrorhandlinger eller strafbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet som defineret i henholdsvis artikel 1 og 3 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA ⁽⁵⁾ og anstiftelse, medvirken og forsøg på at begå sådanne handlinger som omhandlet i nævnte rammeafgørelses artikel 4
- e) hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme, som defineret i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF ⁽⁶⁾.
- f) børnearbejde og andre former for menneskehandel, som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU ⁽⁷⁾.

Forpligtelsen til at udelukke en økonomisk aktør gælder også, når en person, der er dømt ved endelig dom, er medlem af den økonomiske aktørs administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan eller har beføjelse til at repræsentere eller kontrollere eller til at træffe beslutninger heri.

2. En økonomisk aktør udelukkes fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis den ordregivende myndighed er bekendt med, at den økonomiske aktør har undladt at opfylde sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, og hvis dette er blevet fastslået ved en retlig eller administrativ afgørelse, der har endelig og bindende virkning i henhold til retsfor skrifterne i det land, hvor denne er etableret, eller i den ordregivende myndigheds medlemsstat.

Endvidere kan de ordregivende myndigheder udelukke eller af medlemsstaterne blive anmodet om at udelukke en økonomisk aktør fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis den ordregivende myndighed med ethvert passende middel kan vise, at den økonomiske aktør har undladt at opfylde sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger.

⁽²⁾ EFT C 195 af 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA af 22. juli 2003 om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor (EUT L 192 af 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme (EFT L 164 af 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (EUT L 309 af 25.11.2005, s. 15).

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af offrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA (EUT L 101 af 15.4.2011).

Dette stykke finder ikke længere anvendelse, når den økonomiske aktør har opfyldt sine forpligtelser ved at betale eller indgå i en bindende ordning med henblik på at betale skyldige skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger, herunder eventuelle påløbne renter eller bøder, hvis relevant.

3. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis fastsætte en undtagelse fra den obligatoriske udelukkelse i stk. 1 og 2 af hensyn til væsentlige samfundsinteresser såsom folkesundheden eller beskyttelse af miljøet.

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte en undtagelse fra den obligatoriske udelukkelse i stk. 2, når en udelukkelse klart ville være ude af proportioner, navnlig når det kun er beskedne beløb af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger, der ikke er blevet betalt, eller hvis den økonomiske aktør blev underrettet om det nøjagtige beløb, den skulle betale som følge af overtrædelsen af sine forpligtelser med hensyn til betaling af skatter og afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger på et tidspunkt, hvor denne ikke havde mulighed for at træffe de foranstaltninger, der er fastsat i stk. 2, tredje afsnit, inden udløbet af fristen for ansøgningen om deltagelse eller, i offentlige udbud, fristen for afgivelse af tilbud.

4. De ordregivende myndigheder kan udelukke, eller medlemsstaterne kan kræve, at de ordregivende myndigheder udelukker, en økonomisk aktør fra deltagelse i en udbudsprocedure i følgende tilfælde:

- a) hvis den ordregivende myndighed med ethvert passende middel kan påvise en tilsidesættelse af de gældende forpligtelser, der er omhandlet i artikel 18, stk. 2
- b) hvis den økonomiske aktør er konkurs eller er under insolvens- eller likvidationsbehandling, hvis dennes aktiver administreres af en kurator eller af retten, hvis denne er under tvangsakkord uden for konkurs, hvis dennes erhvervsvirksomhed er blevet indstillet eller denne befinder sig i en lignende situation i henhold til en tilsvarende procedure, der er fastsat i national lovgivning
- c) hvis den ordregivende myndighed med ethvert passende middel kan vise, at den økonomiske aktør i forbindelse med udøvelsen af erhvervet har begået alvorlige forsømmelser, der sår tvivl om dennes integritet
- d) hvis den ordregivende myndighed har tilstrækkelig plausible indikationer til at konkludere, at den økonomiske aktør har indgået en aftale med andre økonomiske aktører med henblik på konkurrencefordrejning
- e) hvis en interessekonflikt som defineret i artikel 24 ikke kan afhjælpes effektivt med andre mindre indgribende foranstaltninger

f) hvis en forvridding af konkurrencen fra den forudgående inddragelse af de økonomiske aktører i forberedelsen af udbudsproceduren, som omhandlet i artikel 41, ikke kan afhjælpes med andre mindre indgribende foranstaltninger

g) hvis den økonomiske aktør har udvist betydelige eller vedvarende mangler i forbindelse med opfyldelsen af et væsentligt krav under en tidligere offentlig kontrakt eller en tidligere kontrakt med en ordregivende enhed eller en tidligere koncessionskontrakt, der har medført den pågældende tidligere kontrakts forfald før aftalt tid, skader eller andre sammenlignelige sanktioner

h) hvis den økonomiske aktør har givet groft urigtige oplysninger ved meddelelsen af de oplysninger, der kræves til verifikation af, at der ikke er grundlag for udelukkelse, eller af at udvælgelseskriterierne er opfyldt, har tilbageholdt sådanne oplysninger eller ikke er i stand til at fremsende supplerende dokumenter i henhold til artikel 59 eller

i) hvis den økonomiske aktør uretmæssigt har påvirket den ordregivende myndigheds beslutningsproces for at indhente fortrolige oplysninger, der kan give dem uretmæssige fordele i forbindelse med udbudsproceduren, eller uagtsomt givet vildledende oplysninger, der kan have væsentlig indflydelse på beslutninger vedrørende udelukkelse, udvælgelse eller tildeling.

Uanset første afsnit, litra b), kan medlemsstaterne kræve eller give mulighed for, at den ordregivende myndighed ikke udelukker en økonomisk aktør, der befinder sig i en af situationer, der er omhandlet i nævnte litra, når den ordregivende myndighed har fastslået, at den pågældende økonomiske aktør vil være i stand til at gennemføre kontrakten, under hensyn til de gældende nationale regler og foranstaltninger vedrørende fortsættelse af erhvervsaktiviteterne i de i litra b) omhandlede tilfælde.

5. De ordregivende myndigheder udelukker når som helst i løbet af proceduren en økonomisk aktør, hvis det viser sig, at den økonomiske aktør i lyset af handlinger begået eller undladt enten før eller under proceduren, befinder sig i en af de situationer, der nævnes i artikel 1 og 2.

De ordregivende myndigheder kan når som helst i løbet af proceduren udelukke eller af medlemsstaterne blive anmodet om at udelukke en økonomisk aktør, hvis det viser sig, at den økonomiske aktør i lyset af handlinger begået eller undladt enten før eller under proceduren, befinder sig i en af de situationer, der nævnes i stk. 4.

6. En økonomisk aktør, som er i en af de i stk. 1 og 4 omhandlede situationer, kan forelægge dokumentation for, at de foranstaltninger, som den økonomiske aktør har truffet, er tilstrækkelige til at vise aktørens pålidelighed på trods af en relevant udelukkelsesgrund. Hvis en sådan dokumentation anses for at være tilstrækkelig, udelukkes den pågældende økonomiske aktør ikke fra udbudsproceduren.

Med henblik herpå skal den økonomiske aktør bevise, at denne har ydet erstatning eller påtaget sig at yde erstatning for eventuelle skader som følge af overtrædelsen af straffeloven eller forsømmelsen, har gjort indgående rede for forholdene og omstændighederne gennem et aktivt samarbejde med undersøgelsesmyndighederne og truffet passende konkrete tekniske, organisatoriske og personalemæssige foranstaltninger for at forebygge yderligere overtrædelser af straffeloven eller forsømmelse.

De foranstaltninger, der er truffet af de økonomiske aktører, skal vurderes under hensyntagen til grovheden af og de særlige omstændigheder omkring overtrædelsen af straffeloven eller forsømmelsen. Hvis foranstaltningerne anses for at være utilstrækkelige, modtager den økonomiske aktør en begrundelse for denne afgørelse.

En økonomisk aktør, som ved en endelig dom er blevet udelukket fra deltagelse i udbudsprocedurer eller koncessions-tildelingsprocedurer, er ikke berettiget til at gøre brug af den mulighed, der fastsættes i dette stykke, under den udelukkelsesperiode, der følger af dommen i de medlemsstater, hvor dommen har virkning.

7. Medlemsstaterne skal ved hjælp af love eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten fastlægge gennemførelsesbestemmelser for denne artikel. De skal især fastlægge den maksimale udelukkelsesperiode, hvis den økonomiske aktør ikke har truffet nogen foranstaltninger som angivet i stk. 6 for at vise sin pålidelighed. Når udelukkelsesperioden ikke er fastsat ved endelig dom, må perioden højst være fem år fra datoen for den endelige dom i de i stk. 1 nævnte tilfælde, og tre år fra datoen for den relevante hændelse i de i stk. 4 nævnte tilfælde.

Artikel 58

Udvælgelseskriterier

1. Udvælgelseskriterier kan omhandle

- a) egnethed til at udøve det pågældende erhverv
- b) økonomisk og finansiel formåen
- c) teknisk og faglig formåen.

De ordregivende myndigheder må kun pålægge økonomiske aktører de kriterier, der henvises til i stk. 2, 3 og 4, som krav for deltagelse. De begrænser kravene for deltagelse til de krav, der er relevante for at sikre, at ansøgeren eller tilbudsgiveren har juridisk og finansiel kapacitet samt teknisk og faglig formåen til at gennemføre den pågældende kontrakt. Alle krav skal være relaterede og stå i forhold til kontraktens genstand.

2. Hvad angår egnethed til at udøve det pågældende erhverv, kan de ordregivende myndigheder kræve, at økonomiske aktører er optaget i et fagligt register eller handelsregister i den medlemsstat, hvor de har hjemsted, jf. bilag XI, eller at de overholder alle andre krav i dette bilag.

Hvis økonomiske aktører i forbindelse med udbudsprocedurer for tjenesteydelser skal have en bestemt autorisation eller være medlem af en bestemt organisation for i deres hjemland at kunne udføre den pågældende tjenesteydelse, kan den ordregivende myndighed kræve bevis for denne autorisation eller dette medlemskab.

3. Hvad angår økonomisk og finansiel formåen, kan de ordregivende myndigheder pålægge krav, så det sikres, at de økonomiske aktører har tilstrækkelig økonomisk og finansiel kapacitet til at opfylde kontrakten. Med henblik herpå kan de ordregivende myndigheder navnlig kræve, at de økonomiske aktører har en vis minimumsårsomsætning, herunder en vis minimumsårsomsætning inden for det område, som kontrakten dækker. Ordregivende myndigheder kan desuden kræve, at de økonomiske aktører fremlægger oplysninger om deres årsregnskab, der viser forholdet mellem f.eks. aktiver og passiver. De kan endvidere kræve et tilstrækkeligt niveau af erhvervsansvarsforsikring.

Den minimumsårsomsætning, som de økonomiske aktører skal have, må ikke være højere end den dobbelte anslåede værdi af kontrakten, undtagen i behørigt begrundede tilfælde, hvor der er særlige risici forbundet med bygge- og anlægsarbejderne, tjenesteydelserne eller vareleverancerne. Den ordregivende myndighed angiver de vigtigste grunde til et sådant krav i udbudsdokumenterne eller den individuelle rapport, der er omhandlet i artikel 84.

Der kan f.eks. tages hensyn til forholdet mellem aktiver og passiver, når den ordregivende myndighed angiver de metoder og kriterier, der skal anvendes, i udbudsdokumenterne. Disse metoder og kriterier skal være gennemsigtige, objektive og ikke-diskriminerende.

Når en kontrakt er opdelt i delkontrakter, gælder denne artikel for hvert enkelt del. Den ordregivende myndighed kan dog fastsætte den minimumsårsomsætning, som de økonomiske aktører skal have, i forbindelse med grupper af delkontrakter med henblik på den situation, at den valgte tilbudsgiver tildeles flere delkontrakter, som skal udføres samtidig.

Når kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, indgås ved en fornyet konkurrence, beregnes det i andet afsnit i dette stykke omhandlede maksimale årsomsætningskrav på grundlag af den forventede maksimale størrelse af specifikke kontrakter, som vil blive gennemført samtidig, eller hvis denne ikke er kendt, på grundlag af den anslåede værdi af rammeaftalen. I tilfælde af dynamiske indkøbssystemer, beregnes det i andet afsnit omhandlede maksimale årsomsætningskrav på grundlag af den forventede maksimale størrelse af specifikke kontrakter, der tildeles på grundlag af dette system.

4. Hvad angår teknisk og faglig formåen, kan de ordregivende myndigheder pålægge krav, der sikrer, at de økonomiske aktører besidder de nødvendige menneskelige og tekniske ressourcer og erfaringer til at gennemføre kontrakten i overensstemmelse med en passende kvalitetsstandard.

De ordregivende myndigheder kan især kræve, at de økonomiske aktører har tilstrækkelig erfaring, som kan vises ved passende referencer fra tidligere gennemførte kontrakter. En ordregivende myndighed kan gå ud fra, at en økonomisk aktør ikke har de krævede erhvervsevner, hvis den ordregivende myndighed har fastslået, at den økonomiske aktør har modstridende interesser, som kan påvirke kontraktens opfyldelse i negativ retning.

I forbindelse med udbudsprocedurer vedrørende leverancer, der kræver monterings- eller installationsarbejder, eller vedrørende tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, kan de økonomiske aktørers erhvervsmæssige formåen med hensyn til at gennemføre disse tjenesteydelser, installationsarbejder eller bygge- og anlægsarbejder vurderes på grundlag af deres faglige dygtighed, effektivitet, erfaring og pålidelighed.

5. De ordregivende myndigheder anfører i udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen de krav for deltagelse, som kræves opfyldt, som kan være udtrykt som minimumskrav til formåen. De anfører samtidig, hvordan dette dokumenteres.

Artikel 59

Fælles europæisk udbudsdokument

1. På tidspunktet for indsendelse af ansøgninger om deltagelse eller af tilbud accepterer de ordregivende myndigheder det fælles europæiske udbudsdokument (ESPD), der består af en ajourført egenerklæring som foreløbigt bevis i stedet for certifikater, der er udstedt af offentlige myndigheder eller tredjemand, til bekræftelse af, at den relevante økonomiske aktør opfylder en af de følgende betingelser:

- a) der er ikke tale om en af de i artikel 57 omhandlede situationer, hvor økonomiske aktører vil eller kan blive udelukket
- b) aktøren opfylder de relevante udvælgelseskræfter, som er opstillet i henhold til artikel 58
- c) aktøren opfylder, hvor det er relevant, de objektive regler og kriterier, som er opstillet i henhold til artikel 65.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet i medfør af artikel 63, skal ESPD også indeholde de oplysninger, der er nævnt i nærværende stykkes første afsnit vedrørende disse enheder.

ESPD består af en formel erklæring fra den økonomiske aktør om, at den relevante udelukkelsesgrund ikke gælder, og/eller at udvælgelseskræfter er opfyldt, og giver relevante oplysninger som krævet af den ordregivende myndighed. ESPD angiver derudover den offentlige myndighed eller tredjemand, der er ansvarlig for at udarbejde det supplerende dokument, og de indeholder en formel erklæring med den hensigt, at den økonomiske aktør på anmodning herom og straks kan fremlægge disse supplerende dokumenter.

Såfremt den ordregivende myndighed kan skaffe de supplerende dokumenter direkte gennem adgang til en database i henhold til stk. 5, indeholder ESPD ligeledes de oplysninger, der kræves til dette formål, såsom databasens internetadresse, enhver form for identifikationsoplysninger og, hvor det er relevant, den nødvendige samtykkeerklæring.

Økonomiske aktører kan genbruge et ESPD, der allerede har været benyttet i en tidligere udbudsprocedure, forudsat at de kan bekræfte, at oplysningerne deri fortsat er korrekte.

2. ESPD udarbejdes på grundlag af en standardformular. Kommissionen udformer denne standardformular ved gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 89, stk. 3.

ESPD udstedes udelukkende i elektronisk format.

3. Uanset artikel 92 evaluerer Kommissionen den praktiske anvendelse af ESPD under hensyn til databasernes teknologiske udvikling i medlemsstaterne og aflægger rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2017.

I påkommende tilfælde fremsætter Kommissionen forslag til løsninger, der kan optimere den grænseoverskridende adgang til sådanne databaser og brugen af certifikater og attester i det indre marked.

4. En ordregivende myndighed kan når som helst i løbet af proceduren anmode tilbudsgiverne og ansøgerne om at fremlægge hele eller en del af de krævede supplerende dokumenter, hvis dette er nødvendigt for at sikre, at proceduren gennemføres korrekt.

Før tildelingen af kontrakten kræver den ordregivende myndighed, bortset fra i forbindelse med kontrakter, der er baseret på rammeaftaler, og sådanne kontrakter er indgået i overensstemmelse med artikel 33, stk. 3, eller artikel 33, stk. 4, litra a), at den tilbudsgiver, som myndigheden har besluttet at tildele kontrakten, fremlægger ajourførte supplerende dokumenter i henhold til artikel 60 og hvis relevant artikel 62. Den ordregivende myndighed kan anmode økonomiske aktører om at supplere eller uddybe de i medfør af artikel 60 og 62 modtagne certifikater.

5. Uanset stk. 4 er økonomiske aktører ikke forpligtede til at fremlægge supplerende dokumenter eller anden dokumentation, hvis og i det omfang den ordregivende myndighed har mulighed for at skaffe certifikaterne eller de relevante oplysninger direkte gennem adgang til en national database i en hvilken som helst medlemsstat, der stilles til rådighed vederlagsfrit, såsom et nationalt udbudsregister, et virtuelt virksomhedsdossier, et elektronisk dokumentlagringssystem eller et prækvalifikationssystem.

Uanset stk. 4 er økonomiske operatører ikke forpligtede til at fremlægge supplerende dokumenter, når den ordregivende myndighed, der har tildelt kontrakten eller indgået rammeaftalen, allerede er i besiddelse af disse dokumenter.

Med henblik på første afsnit sikrer medlemsstaterne, at databaser, der indeholder relevante oplysninger om økonomiske aktører, og som kan anvendes af deres ordregivende myndigheder, også kan anvendes, på de samme vilkår, af ordregivende myndigheder i andre medlemsstater.

6. Medlemsstaterne fremlægger og ajourfører i e-Certis en komplet liste over databaser, der indeholder relevante oplysninger om økonomiske aktører, som ordregivende myndigheder fra andre medlemsstater har adgang til. På anmodning meddeler medlemsstaterne alle oplysninger vedrørende de i denne artikel omhandlede databaser til andre medlemsstater.

Artikel 60

Dokumentation

1. De ordregivende myndigheder kan kræve at få forelagt de certifikater, attester, erklæringer og anden dokumentation, der henvises til i stk. 2, 3 og 4 i denne artikel og bilag XII, som bevis på, at der ikke er grundlag for udelukkelse, jf. artikel 57, og for at udvælgelseskriterierne er opfyldt i henhold til artikel 58.

De ordregivende myndigheder må ikke kræve andre former for dokumentation end dem, der er nævnt i denne artikel og i artikel 62. Hvad angår artikel 63, kan økonomiske aktører gøre brug af alle passende metoder til over for den ordregivende myndighed at godtgøre, at de råder over de nødvendige ressourcer.

2. De ordregivende myndigheder godtager følgende som tilstrækkelig dokumentation for, at ingen af de i artikel 57 anførte tilfælde gælder for den økonomiske aktør:

- a) i det i stk. 1 i nævnte artikel nævnte tilfælde fremlæggelse af et uddrag fra det relevante register, f.eks. en straffeattest eller et tilsvarende dokument udstedt af en kompetent retslig eller administrativ myndighed i den økonomiske aktørs medlemsstat eller hjemland eller i det land, hvor den økonomiske aktør er etableret, hvoraf det fremgår, at disse krav er opfyldt
- b) i de i stk. 2 og stk. 4, litra b), i nævnte artikel nævnte tilfælde et certifikat udstedt af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat eller det pågældende land.

Hvis den pågældende medlemsstat eller det pågældende land ikke udsteder sådanne dokumenter eller certifikater, eller hvis disse ikke dækker alle de i artikel 57, stk. 1 og 2, samt stk. 4, litra b), nævnte tilfælde, kan de erstattes af en erklæring under ed eller, i de medlemsstater eller lande, hvor edsafklæggelse ikke anvendes, af en højtidelig erklæring, der af vedkommende afgives for en kompetent retslig eller administrativ myndighed, for en notar eller for en kompetent faglig organisation i hjemlandet eller i den medlemsstat eller det land, hvor den økonomiske aktør er etableret.

En medlemsstat fremlægger, hvis det er relevant, en officiel erklæring, hvoraf det fremgår, at de dokumenter eller certifikater, der er omhandlet i dette stykke, ikke er udstedt, eller at disse ikke omfatter alle de tilfælde, der er specificeret i artikel 57, stk. 1 og 2, samt stk. 4, litra b). Sådanne officielle erklæringer gøres tilgængelige via den onlinecertifikatbase (e-Certis), der henvises til i artikel 61.

3. Som generel regel kan bevis for den økonomiske aktørs økonomiske og finansielle formåen føres ved en eller flere af de i bilag XII, del I, anførte oplysninger.

Hvis den økonomiske aktør af en gyldig grund ikke er i stand til at fremlægge den af den ordregivende myndighed forlangte dokumentation, kan han godtgøre sin økonomiske og finansielle formåen ved ethvert andet dokument, som den ordregivende myndighed finder egnet.

4. De økonomiske aktørers tekniske formåen kan godtgøres på en eller flere af de i bilag XII, del II, anførte måder, i overensstemmelse med arten, mængden eller betydningen og anvendelsen af bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne.

5. På anmodning stiller medlemsstaterne alle oplysninger vedrørende de grunde til udelukkelse, der er anført i artikel 57, egnetheden til at udøve det pågældende erhverv og tilbudsgiveres finansielle og tekniske kapacitet som omtalt i artikel 58 samt alle oplysninger vedrørende dokumentationen anført i denne artikel til rådighed for andre medlemsstater.

Artikel 61

Onlinecertifikatbase (e-Certis)

1. For at lette tilbudsgivning på tværs af grænserne sikrer medlemsstaterne, at oplysningerne om certifikater og andre former for dokumentation i den af Kommissionen oprettede e-Certis løbende ajourføres.

2. Ordregivende myndigheder anvender e-Certis kræver primært de typer af certifikater eller former for dokumentation, som er omfattet af e-Certis.

3. Kommissionen gør alle sprogudgaverne af ESPD tilgængelige i e-Certis.

Artikel 62

Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder

1. Såfremt de ordregivende myndigheder kræver fremlæggelse af certifikater udstedt af uafhængige organer til bekræftelse af, at den økonomiske aktør opfylder bestemte kvalitetssikringsstandarder, herunder adgang for handicappede, henviser disse myndigheder til kvalitetssikringssystemer, som bygger på de relevante europæiske standardserier, der er certificeret af godkendte organer. De anerkender tilsvarende certifikater fra organer i andre medlemsstater. De accepterer ligeledes anden form for dokumentation for tilsvarende kvalitetssikringsforanstaltninger, hvis den pågældende økonomiske aktør ikke havde mulighed for at skaffe sådanne certifikater inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den økonomiske aktør, forudsat at den økonomiske aktør beviser, at de foreslåede kvalitetssikringsforanstaltninger overholder de krævede kvalitetssikringsstandarder.

2. Såfremt de ordregivende myndigheder kræver fremlæggelse af certifikater udstedt af uafhængige organer til bekræftelse af, at den økonomiske aktør opfylder bestemte miljøledelses-systemer eller -standarder, henviser de til EU-ordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS) eller til andre anerkendte miljøledelsessystemer i henhold til artikel 45 i forordning (EF) nr. 1221/2009 eller andre miljøledelsesstandarder, der er baseret på de relevante europæiske eller internationale standarder udstedt af godkendte organer. De anerkender tilsvarende certifikater fra organer i andre medlemsstater.

Hvis den pågældende økonomiske aktør påvisligt ikke havde adgang til sådanne certifikater eller ikke havde mulighed for at skaffe dem inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den pågældende økonomiske aktør, accepterer den ordregivende myndighed ligeledes anden form for dokumentation for tilsvarende miljøledelsesforanstaltninger, såfremt den økonomiske aktør beviser, at disse foranstaltninger svarer til dem, der kræves i det gældende miljøledelsessystem eller den gældende miljøledelsesstandard.

3. Efter anmodning stiller medlemsstaterne oplysninger vedrørende dokumenter fremlagt som dokumentation for overensstemmelse med kvalitets- og miljøstandarder omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2 til rådighed for andre medlemsstater i overensstemmelse med artikel 86.

Artikel 63

Udnyttelse af andre enheders kapacitet

1. Med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiel formåen i henhold til artikel 58, stk. 3, og kriterierne vedrørende teknisk og faglig formåen i henhold til artikel 58, stk. 4, kan økonomiske aktører i givet fald og i forbindelse med en bestemt kontrakt basere sig på andre enheders kapacitet, uanset den retlige karakter af forbindelserne med dem. Med hensyn til kriterier vedrørende de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer, jf. bilag XII, del II, litra f), eller vedrørende den relevante faglige erfaring, kan økonomiske aktører dog kun

basere sig på andre enheders kapacitet, når sidstnævnte skal udføre de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, for hvilke disse kapaciteter kræves. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende myndighed, at den råder over de nødvendige ressourcer, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn fra disse enheder i denne forbindelse.

Den ordregivende myndighed kontrollerer i henhold til artikel 59, 60 og 61, om de enheder, hvis kapacitet den økonomiske aktør agter at basere sig på, opfylder de relevante udvælgelseskriterier, og om der foreligger udelukkelsesgrunde, jf. artikel 57. Den ordregivende myndighed skal kræve, at den økonomiske aktør erstatter en enhed, der ikke opfylder et relevant udvælgelseskriterium, eller med hensyn til hvilken der foreligger udelukkelsesgrunde. Den ordregivende myndighed kan kræve, eller kan blive underlagt et krav fra medlemsstaten om at kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiel formåen, kan den ordregivende myndighed kræve, at den økonomiske aktør og de pågældende enheder hæfter solidarisk for kontraktens gennemførelse.

En sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 19, stk. 2, kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltageres formåen eller andre enheders deltageres formåen.

2. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter, tjenesteydelseskontrakter eller monterings- og installationsarbejde under en vareindkøbskontrakt kan de ordregivende myndigheder kræve, at visse centrale opgaver udføres direkte af tilbudsgiveren selv eller, hvis et tilbud indgives af en sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 19, stk. 2, af en deltager i den pågældende sammenslutning.

Artikel 64

Officielle lister over godkendte økonomiske aktører og certificering, der foretages af offentligretlige eller privatretlige organer

1. Medlemsstaterne kan enten oprette eller føre officielle lister over godkendte entreprenører, leverandører eller tjenesteydere eller indføre certificering, der foretages af certificeringsorganer, der opfylder de europæiske standarder for certificering i henhold til bilag VII.

De informerer Kommissionen og de andre medlemsstater om adressen på certificeringsorganet eller det organ, der er ansvarlig for de officielle lister, som ansøgningerne skal sendes til.

2. Medlemsstaterne tilpasser betingelserne for optagelse på de officielle lister, der er nævnt i stk. 1, og for certificeringsorganernes udstedelse af certifikater til bestemmelserne i denne underafdeling.

Medlemsstaterne tilpasser ligeledes disse betingelser til artikel 63, for så vidt angår anmodning om optagelse fra økonomiske aktører, der indgår i en sammenslutning og kan gøre gældende, at de har fået stillet midler til rådighed af andre virksomheder, der indgår i sammenslutningen. I sådanne tilfælde fremlægger disse aktører over for den myndighed, der fører den officielle liste, bevis for, at de råder over disse midler under hele den periode, hvor certifikatet, der dokumenterer optagelsen på den officielle liste, er gyldigt, og for, at disse virksomheder under den samme periode fortsat opfylder de krav med hensyn til kvalitativ udvælgelse, der er omfattet af den officielle liste eller det certifikat, som disse aktører gør gældende ved deres optagelse.

3. Økonomiske aktører, der er optaget på en officiel liste, eller som har et certifikat, kan for hver kontrakt forelægge den ordregivende myndighed et certifikat for optagelse udstedt af den kompetente myndighed eller det certifikat, der er udstedt af det kompetente certificeringsorgan.

Det skal fremgå af disse certifikater, hvilke oplysninger der har dannet grundlag for optagelsen af disse økonomiske aktører på den officielle liste eller udstedelse af certifikatet, og hvilken klassifikation der følger af listen.

4. En af et kompetent organ certificeret optagelse på en officiel liste eller et certifikat udstedt af certificeringsorganet udgør en formodning om egnethed, hvad angår de krav med hensyn til kvalitativ udvælgelse, som er omfattet af den officielle liste eller certifikatet.

5. De oplysninger, der kan udledes af optagelsen på de officielle lister eller certificeringen, kan ikke drages i tvivl uden begrundelse. For så vidt angår bidrag til sociale sikringsordninger og betaling af skatter og afgifter kan der afkræves økonomiske aktører supplerende dokumentation i forbindelse med hver enkelt kontrakt.

De ordregivende myndigheder i andre medlemsstater anvender kun stk. 3 og første afsnit i nærværende stykke på økonomiske aktører, der er etableret i den medlemsstat, som fører den officielle liste.

6. Kravene om dokumentation vedrørende de kriterier for kvalitativ udvælgelse, som indgår i den officielle liste eller certifikatet, skal være i overensstemmelse med artikel 60 og, hvor det er relevant, artikel 62. I forbindelse med optagelse af økonomiske aktører fra andre medlemsstater på en officiel liste eller certificering af disse kan der ikke kræves yderligere dokumentation eller erklæringer end dem, der kræves af landets egne økonomiske aktører.

Økonomiske aktører kan på et hvilket som helst tidspunkt anmode om optagelse på en officiel liste eller om certificering. De skal inden for en rimelig kort frist oplyses om den afgørelse, som træffes af den myndighed, der udarbejder den officielle liste, eller det kompetente certificeringsorgan.

7. En sådan optagelse eller certificering kan ikke pålægges økonomiske aktører fra andre medlemsstater med henblik på deres deltagelse i en offentlig kontrakt. De ordregivende myndigheder anerkender tilsvarende certifikater fra organer i andre medlemsstater. De accepterer ligeledes andre tilsvarende former for dokumentation.

8. På anmodning stiller medlemsstaterne alle oplysninger vedrørende de dokumenter, der er fremlagt til bekræftelse af, at de økonomiske aktører opfylder kravene for at blive optaget på den officielle liste over godkendte økonomiske aktører, eller af, at økonomiske aktører fra en anden medlemsstat har en tilsvarende certificering, til rådighed for andre medlemsstater.

Underafdeling 2

Begrænsning af antallet af ansøgere, tilbud og løsninger

Artikel 65

Begrænsning af antallet af i øvrigt kvalificerede ansøgere, som opfordres til at deltage

1. Ved begrænsede udbud, udbud med forhandling, ved konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber kan de ordregivende myndigheder begrænse antallet af ansøgere, som opfylder udvælgelseskriterierne, og som vil blive opfordret til at afgive tilbud eller til dialog, forudsat at der i overensstemmelse med stk. 2 er et mindsteantal kvalificerede ansøgere.

2. De ordregivende myndigheder angiver i udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen de objektive og ikkediskriminerende kriterier eller regler, de agter at anvende, det mindste antal ansøgere, der vil blive opfordret til at afgive tilbud, og eventuelt det største antal ansøgere.

Ved begrænsede udbud er dette mindste antal ansøgere på fem. Ved udbud med forhandling, ved konkurrencepræget dialog og innovationspartnerskaber er det mindste antal ansøgere tre. Under alle omstændigheder skal antallet af ansøgere, der opfordres til at afgive tilbud, være tilstrækkeligt stort til at sikre reel konkurrence.

De ordregivende myndigheder opfordrer et antal ansøgere, der mindst svarer til det forud fastsatte mindste antal ansøgere, til at afgive tilbud. Hvis antallet af ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne og minimumskravene som omhandlet i artikel 58, stk. 5, er lavere end minimumsantallet, kan den ordregivende myndighed dog gå videre med proceduren ved at opfordre de ansøgere, der er i besiddelse af den krævede formåen, til at afgive tilbud. Den ordregivende myndighed lader ikke proceduren omfatte økonomiske aktører, som ikke har ansøgt om deltagelse, eller ansøgere, som ikke er i besiddelse af den krævede formåen.

Artikel 66

Begrænsning af antallet af tilbud og løsninger

Når de ordregivende myndigheder anvender muligheden for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, jf. artikel 29, stk. 6, eller løsninger, der skal diskuteres, som omhandlet i artikel 30, stk. 4, gennemfører de denne begrænsning på grundlag af de tildelingskriterier, der er indeholdt i udbudsdokumenterne. I den afsluttende fase skal der være et antal, som kan sikre en reel konkurrence, forudsat at der er et tilstrækkeligt antal tilbud, løsninger eller kvalificerede ansøgere.

Underafdeling 3

Kontrakttildeling

Artikel 67

Kriterier for tildeling af kontrakter

1. Med forbehold af nationale love eller administrative bestemmelser om prisen på visse varer eller vederlaget for visse tjenesteydelser lægger de ordregivende myndigheder det økonomisk mest fordelagtige tilbud til grund for tildelingen af offentlige kontrakter:

2. Det økonomisk mest fordelagtige tilbud set ud fra den ordregivende myndigheds synspunkt udvælges på grundlag af pris eller omkostninger efter en tilgang baseret på omkostnings-effektivitet, såsom en beregning af livscyklusomkostninger i overensstemmelse med artikel 68, og kan omfatte det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som skal vurderes på grundlag af kriterier, herunder kvalitative, miljømæssige og/eller sociale aspekter i forbindelse med genstanden for den pågældende offentlige kontrakt. Disse kriterier kan f.eks. omfatte:

- a) kvalitet, herunder teknisk værdi, æstetiske og funktionsmæssige karakteristika, tilgængelighed, udformning for alle brugere, sociale, miljømæssige og innovative karakteristika og handel og betingelserne herfor
- b) organiseringen af det personale, der skal udføre kontrakten, og dets kvalifikationer og erfaring, hvor kvaliteten af det personale, der skal udføre kontrakten, kan påvirke niveauet af kontraktens opfyldelse betydeligt, eller
- c) kundeservice og teknisk bistand, leveringsbetingelser såsom leveringsdato, leveringsprocedure og leveringstid eller færdigørelsestid

Omkostningselementet kan også tage form af en fast pris eller faste omkostninger, hvor de økonomiske aktører udelukkende konkurrerer på kvalitetskriterier.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at de ordregivende myndigheder ikke må anvende pris alene eller omkostninger alene som det eneste tildelingskriterium eller begrænse brugen heraf til bestemte kategorier af ordregivende myndigheder eller visse typer af kontrakter.

3. Tildelingskriterier anses som værende forbundet med genstanden for den offentlige kontrakt, såfremt de relaterer sig til de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten, for så vidt angår ethvert aspekt og ethvert trin i deres livscyklus, herunder faktorer, der indgår i:

- a) den specifikke proces med fremstilling eller levering af eller handel med de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, eller
- b) en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus,

også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold.

4. Tildelingskriterier medfører ikke, at den ordregivende myndighed gives ubegrænset valgfrihed. De skal sikre muligheden for effektiv konkurrence og skal være ledsaget af specifikationer, der giver mulighed for en effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger, med henblik på at vurdere, i hvilket omfang tilbuddene opfylder tildelingskriterierne. I tvivlstilfælde skal de ordregivende myndigheder foretage en effektiv kontrol af nøjagtigheden af de oplysninger og den dokumentation, som er forelagt af tilbudsgiverne.

5. Den ordregivende myndighed angiver i udbudsdokumenterne, hvordan den relativt vil vægte de kriterier, der er valgt med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, undtagen når dette er bestemt på grundlag af prisen alene.

Denne vægtning kan angives ved fastsættelse af en ramme med et passende maksimalt udsving.

Hvis vægtning ikke er mulig af objektive årsager, angiver den ordregivende myndighed kriterierne i prioriteret rækkefølge.

Artikel 68

Beregning af livscyklusomkostninger

1. Beregning af livscyklusomkostninger skal i relevant omfang omfatte en del af eller alle følgende omkostninger gennem et produkts, en tjenesteydelses eller et bygge- og anlægsarbejdes livscyklus:

- a) omkostninger, der afholdes af den ordregivende myndighed eller andre brugere, såsom:
  - i) omkostninger i forbindelse med erhvervelse
  - ii) omkostninger i forbindelse med brug såsom forbrug af energi og andre ressourcer
  - iii) omkostninger til vedligeholdelse
  - iv) omkostninger i forbindelse med bortskaffelse såsom indsamling og genvinding
- b) omkostninger, der henføres til eksterne virkninger på miljøområdet, som er knyttet til varen, tjenesteydelsen, eller bygge- og anlægsarbejdet i løbet af livscyklussen, såfremt deres pengemæssige værdi kan bestemmes og verificeres; disse omkostninger kan omfatte omkostninger forbundet med drivhusgasemissioner og andre forurenende emissioner samt andre omkostninger i forbindelse med modvirkning af klimaændringer.

2. Hvis de ordregivende myndigheder vurderer omkostningerne ud fra en beregning af livscyklusomkostningerne, angiver de i udbudsdokumenterne, hvilke data tilbudsgiverne skal fremlægge, og hvilken metode den ordregivende myndighed vil anvende til at bestemme livscyklusomkostningerne på grundlag af disse data.

Den metode, som anvendes til vurderingen af omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter, skal opfylde alle følgende betingelser:

a) den skal være baseret på objektivi-
tets verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier. Navnlig når den ikke er uarbejdet til gentagen eller konstant anvendelse, må den ikke uretmæssigt favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt

b) den skal være tilgængelig for alle interessenter

c) de data, som kræves, kan fremskaffes ved en rimelig indsats af økonomiske aktører, der udviser almindelig påpasselighed, herunder økonomiske aktører fra tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller andre internationale aftaler, som Unionen er bundet af.

3. Når en fælles metode til beregning af livscyklusomkostninger er gjort obligatorisk ved en lovgivningsmæssig EU-retsakt, anvendes denne fælles metode til vurderingen af livscyklusomkostninger.

Bilag XIII indeholder en liste over sådanne lovgivningsmæssige retsakter og, hvor det er nødvendigt, de delegerede retsakter, der supplerer dem. Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 87 om ajourføring af denne liste, når ajourføring af listen er nødvendig på grund af vedtagelse af ny lovgivning, der gør en fælles metode obligatorisk, eller ophævelse eller ændring af eksisterende retsakter.

Artikel 69

Unormalt lave tilbud

1. De ordregivende myndigheder kræver, at økonomiske aktører gør rede for de priser eller omkostninger, der er foreslået i tilbuddet, hvis det pågældende tilbud forekommer at være unormalt lavt i forhold til bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne.

2. De redegørelser, der henvises til i stk. 1, kan især vedrøre:

a) besparelser i forbindelse med produktionsmetoden for varerne eller tjenesteydelserne eller med byggemetoden

b) de anvendte tekniske løsninger eller tilbudsgiverens usædvanligt gunstige betingelser for at levere varerne eller tjenesteydelserne eller for at udføre arbejdet

c) originaliteten af de af tilbudsgiveren tilbudte arbejder, varer eller tjenesteydelser

d) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 18, stk. 2

e) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 71

f) eventuel statsstøtte til tilbudsgiveren.

3. Den ordregivende myndighed vurderer de oplysninger, som tilbudsgiveren er fremkommet med ved redegørelsen. Myndigheden kan kun afvise tilbuddet, hvis det foreslåede lave pris- eller omkostningsniveau ikke på tilfredsstillende måde kan begrundes ud fra den fremlagte dokumentation, efter at de i stk. 2 nævnte elementer er taget i betragtning.

De ordregivende myndigheder afviser tilbuddet, hvis de har fastslået, at det er unormalt lavt, fordi det ikke er i overensstemmelse med de gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 18, stk. 2.

4. Hvis en ordregivende myndighed fastslår, at et tilbud er unormalt lavt, fordi tilbudsgiveren har modtaget statsstøtte, kan tilbuddet kun afvises med denne begrundelse alene, hvis den ordregivende myndighed konsulterer tilbudsgiveren og denne inden for en tilstrækkelig frist, som fastsættes af den ordregivende myndighed, ikke kan godtgøre, at den pågældende støtte var forenelig med det indre marked som omhandlet i artikel 107 i TEUF. Hvis den ordregivende myndighed afviser et tilbud under disse omstændigheder, underretter den Kommissionen herom.

5. På anmodning stiller medlemsstaterne som led i det administrative samarbejde alle de oplysninger, de har til rådighed såsom lovgivning, alment gældende kollektive aftaler eller nationale tekniske standarder, med hensyn til den dokumentation og de dokumenter, der er fremlagt i forbindelse med de i stk. 2 anførte redegørelser, til rådighed for andre medlemsstater.

KAPITEL IV

Kontraktgennemførelse

Artikel 70

Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse

De ordregivende myndigheder kan fastsætte særlige betingelser vedrørende gennemførelsen af en kontrakt, hvis de er forbundet med kontraktens genstand som omhandlet i artikel 67, stk. 3, og anført i indkaldelsen af tilbud eller udbudsdokumenterne. Disse betingelser kan omfatte økonomiske, innovationsrelaterede, miljømæssige, sociale eller beskæftigelsesrelaterede hensyn.

Artikel 71

Underentreprise

1. Underentreprenørernes overholdelse af forpligtelserne, som omhandlet i artikel 18, stk. 2, sikres ved passende foranstaltninger, som de kompetente nationale myndigheder træffer inden for rammerne af deres ansvars- og aktivitetsområde.

2. I udbudsdokumenterne kan den ordregivende myndighed anmode eller kan af en medlemsstat forpligtes til at anmode tilbudsgiveren om i tilbuddet at angive, hvilke dele af en kontrakt han har til hensigt at give i underentreprise til tredjemand, samt hvilke underentreprenører han foreslår.

3. Medlemsstaterne kan bestemme, at den ordregivende myndighed efter anmodning fra underentreprenøren, og hvis kontraktens art giver mulighed herfor, overfører forfaldne betalinger direkte til underentreprenøren for tjenesteydelser, varer eller bygge- og anlægsarbejder, som er leveret til den økonomiske aktør, som den offentlige kontrakt er tildelt til (hovedentreprenøren). Sådanne foranstaltninger kan omfatte passende ordninger, hvorved hovedentreprenøren kan gøre indsigelse mod uretmæssige udbetalinger. Ordningerne i forbindelse med denne betalingsform anføres i udbudsdokumenterne.

4. Stk. 1 til 3 berører ikke hovedentreprenørens ansvar.

5. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter og med tjenesteydelser, der skal leveres ved et anlæg under den ordregivende myndigheds direkte tilsyn, kræver den ordregivende myndighed efter tildelingen af kontrakten og senest når gennemførelsen af kontrakten påbegyndes, at hovedentreprenøren meddeler den ordregivende myndighed navn, kontaktoplysninger og juridiske repræsentanter for sine underentreprenører, der er involveret i de pågældende bygge- og anlægsarbejder, såfremt de kendes på dette tidspunkt. Den ordregivende myndighed kræver, at hovedentreprenøren giver den ordregivende myndighed meddelelse om enhver ændring af disse oplysninger under kontraktens løbetid og om de krævede oplysninger for eventuelle nye underentreprenører, som den senere inddrager i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller de pågældende tjenesteydelser.

Uanset første afsnit kan medlemsstaterne direkte pålægge hovedentreprenøren at fremlægge de krævede oplysninger.

Når det er nødvendigt med henblik på denne artikels stk. 6, litra b), skal de krævede oplysninger ledsages af underentreprenørernes egenerklæringer, jf. artikel 59. Gennemførelsesforanstaltningerne i henhold til nærværende artikels stk. 8 kan fastsætte, at underentreprenører, der anmeldes efter kontraktens tildeling, skal fremlægge certifikater og anden dokumentation i stedet for egenerklæringen.

Første afsnit gælder ikke for leverandører.

De ordregivende myndigheder kan udvide eller kan anmodes af medlemsstaterne om at udvide de forpligtelser, der er omhandlet i første afsnit, f.eks. til:

- a) vareindkøbskontrakter, til tjenesteydelseskontrakter, bortset fra kontrakter, der vedrører tjenesteydelser, der leveres ved anlæggene under den ordregivende myndigheds direkte tilsyn, eller til leverandører, der er involveret i bygge- og anlægskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter
- b) underentreprenører til hovedentreprenørens underentreprenører eller længere nede ad underentreprenørkæden.

6. Med henblik på at undgå tilsidesættelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 18, stk. 2, kan der træffes passende foranstaltninger, som f.eks.:

a) Når en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren, sikrer medlemsstaten, at de pågældende regler anvendes i overensstemmelse med betingelserne i artikel 18, stk. 2.

b) De ordregivende myndigheder kan i overensstemmelse med artikel 59, 60 og 61 kontrollere, eller kan af medlemsstaterne anmodes om at kontrollere, om der er grunde til at udelukke underentreprenører i henhold til artikel 57. I sådanne tilfælde kræver den ordregivende myndighed, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenører, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde. Den ordregivende myndighed kan kræve eller kan anmodes af en medlemsstat om at kræve, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenører, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde.

7. Medlemsstaterne kan i deres nationale lovgivning fastsætte strengere ansvarsregler eller gå videre i den nationale lovgivning med hensyn til direkte betalinger til underentreprenører, f.eks. ved at træffe bestemmelse om direkte betalinger til underentreprenører, uden at de er nødt til at anmode om en sådan direkte betaling.

8. Medlemsstater, der har valgt at træffe foranstaltninger i henhold til stk. 3, 5 eller 6, skal ved hjælp af love eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten fastlægge gennemførelsesbestemmelser for disse foranstaltninger. Medlemsstater, der gør dette, kan begrænse anvendelsesområdet f.eks. til visse typer af kontrakter, visse kategorier af ordregivende myndigheder eller økonomiske aktører eller til bestemte beløb.

Artikel 72

Ændring af kontrakter i deres løbetid

1. Kontrakter og rammeaftaler kan ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med denne direktiv i følgende tilfælde:

a) hvis ændringerne, uanset deres pengemæssige værdi, er forudset i de oprindelige udbudsdokumenter i klare, præcise og entydige revisionsklausuler, hvilket kan omfatte klausuler om revision af priserne, eller revisionsmuligheder. I disse klausuler fastsættes omfanget og arten af eventuelle ændringer eller ændringsmuligheder samt betingelserne for deres anvendelse. De omfatter ikke ændringer eller muligheder, der kan ændre kontraktens eller rammeaftalens overordnede karakter

b) for supplerende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller vareleverancer fra den oprindelige entreprenør, som er blevet nødvendige, og som ikke var omfattet af det oprindelige udbud, såfremt en ændring af entreprenøren:

- i) ikke er mulig af økonomiske eller tekniske årsager såsom krav om indbyrdes ombyttelighed eller interoperabilitet med eksisterende udstyr, tjenesteydelser eller installationer, der blev indkøbt i forbindelse med det oprindelige udbud, og
- ii) ville forårsage betydelige problemer eller en væsentlig forøgelse af den ordregivende myndigheds omkostninger.

En eventuel prisstigning må dog ikke overstige 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

c) når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- i) behovet for ændring er affødt af omstændigheder, som ikke kunne forudses af en påpasselig ordregivende myndighed
- ii) ændringen berører ikke den overordnede kontrakts karakter
- iii) en eventuel prisstigning er ikke større end 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt eller rammeaftale. Såfremt der foretages flere successive ændringer, gælder denne begrænsning for værdien af hver af ændringerne. Sådanne successive ændringer må ikke have til formål at omgå dette direktiv

d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende myndighed oprindeligt havde tildelt kontrakten som følge af enten:

- i) en utvetydig revisionsklausul eller -mulighed i overensstemmelse med litra a)
- ii) en universel eller delvis efterfølgelse af en anden økonomisk aktør, der opfylder de kriterier for kvalitativ udvælgelse, der var gældende for den oprindelige entreprenør, efter omstrukturering af virksomhed, herunder overtagelser, fusioner, erhvervelser eller insolvens, såfremt dette ikke medfører andre væsentlige ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå anvendelsen af dette direktiv eller
- iii) at den ordregivende myndighed selv påtager sig hovedentreprenørens forpligtelser over for underentreprenørerne, når denne mulighed gives i den nationale lovgivning i medfør af artikel 71

e) såfremt ændringerne uanset deres værdi ikke er væsentlige som defineret i stk. 4.

Ordregivende myndigheder, der har ændret en kontrakt i de i dette stykkes litra b) og c) nævnte tilfælde, offentliggør en

bekendtgørelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*. Denne bekendtgørelse skal indeholde de i bilag V, del G, anførte oplysninger og offentliggøres i henhold til artikel 51.

2. Desuden kan kontrakterne, uden at det er nødvendigt at kontrollere, om betingelserne i stk. 4, litra a)-d), er opfyldt, også ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv, når værdien af ændringen er lavere end følgende værdier:

- i) tærsklerne i artikel 4 og
- ii) 10 % værdien af den oprindelige kontrakt for tjenesteydelses- og vareindkøbskontrakter og lavere end 15 % af værdien af den oprindelige kontrakt for bygge- og anlægskontrakter.

Ændringen berører dog ikke den overordnede kontrakts eller rammeaftales karakter. Hvis der foretages flere på hinanden følgende ændringer, vurderes værdien ud fra den samlede nettoværdi af de på hinanden følgende ændringer.

3. Med henblik på beregningen af den pris, som er omhandlet i stk. 2 og stk. 1, litra b) og c), skal den ajourførte pris være referenceværdien, når kontrakten omfatter en indeksklausul.

4. En ændring af en kontrakt eller en rammeaftale i dens løbetid anses for at være væsentlig i medfør af stk. 1, litra e), hvis ændringen bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter er væsentligt forskellig fra den oprindelige kontrakt. Med forbehold af stk. 1 og 2 anses en ændring under alle omstændigheder for at være væsentlig, såfremt en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- a) ændringen indfører betingelser, som ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, eller som ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren
- b) ændringen ændrer kontraktens eller rammeaftalens økonomiske balance til entreprenørens fordel på en måde, som den oprindelige kontrakt eller rammeaftale ikke gav mulighed for
- c) ændringen medfører en betydelig udvidelse af kontraktens eller rammeaftalens anvendelsesområde
- d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende myndighed oprindeligt havde tildelt kontrakten, i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 1, litra d).

5. En ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv er nødvendig for andre ændringer af bestemmelserne i en offentlig kontrakt eller en rammeaftale i løbet af dennes løbetid end dem, der er anført i stk. 1 og 2.

Artikel 73

Opsigelse af kontrakter

Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende myndigheder i hvert fald under følgende omstændigheder og på de betingelser, der er fastlagt ved gældende nationale lovgivning, kan ophæve en offentlig kontrakt under dens løbetid, hvis:

- a) kontrakten har været genstand for en væsentlig ændring, der ville have krævet en ny udbudsprocedure i henhold til artikel 72
- b) entreprenøren på tidspunktet for tildelingen af kontrakten var i en af de i artikel 57, stk. 1, omhandlede situationer og skulle derfor have været udelukket fra udbudsproceduren
- c) kontrakten ikke skulle have været tildelt entreprenøren i betragtning af en alvorlig overtrædelse af forpligtelserne i henhold til traktaterne og dette direktiv, der er fastslået af Den Europæiske Unions Domstol i forbindelse med en procedure efter artikel 258 i TEUF.

AFSNIT III

SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER

KAPITEL I

Sociale og andre specifikke tjenesteydelser

Artikel 74

Tildeling af kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser

Offentlige kontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser, der er anført i bilag XIV, tildeles i overensstemmelse med dette kapitel, når kontraktens værdi svarer til eller overstiger tærskelværdien i artikel 4, litra d).

Artikel 75

Offentliggørelse af bekendtgørelser og meddelelser

1. Ordregivende myndigheder, som har til hensigt at tildele en offentlig kontrakt for tjenesteydelserne i artikel 74, tilkender deres hensigt herom på en af følgende måder:
  - a) ved en udbudsbekendtgørelse, der indeholder de oplysninger, der er omhandlet i bilag V, del H, i overensstemmelse med de standardformularer, der er omhandlet i artikel 51, eller
  - b) ved en forhåndsmeddelelse, der offentliggøres løbende og indeholder de oplysninger, der er omhandlet i bilag V, del I. Forhåndsmeddelelsen skal specifikt omhandle de typer af tjenesteydelser, der vil være omhandlet i de kontrakter, der skal tildeles. Den skal angive, at kontrakterne vil blive tildelt uden yderligere offentliggørelse, og opfordre interesserede økonomiske aktører til skriftligt at tilkendegive deres interesse.

Første afsnit anvendes dog ikke i tilfælde, hvor der i forbindelse med tildeling af en offentlig tjenesteydelseskontrakt kunne have været anvendt udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse i overensstemmelse med artikel 32.

2. Ordregivende myndigheder, der har tildelt en offentlig kontrakt for tjenesteydelserne i artikel 74, meddeler resultaterne af udbudsproceduren ved en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, der skal indeholde de oplysninger, der er omhandlet i bilag V, del J, i overensstemmelse med de standardformularer, der er omhandlet i artikel 51. De har dog mulighed for at fremsende disse bekendtgørelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. Kommissionen udarbejder de standardformularer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til rådgivningsproceduren i artikel 89, stk. 2.

4. De bekendtgørelser og meddelelser, der er omtalt i denne artikel, offentliggøres i overensstemmelse med artikel 51.

Artikel 76

Principper for tildeling af kontrakter

1. Medlemsstaterne indfører nationale regler for tildeling af kontrakter, der er omfattet af dette kapitel, for at sikre, at de ordregivende myndigheder overholder principperne om gennemsigtighed og ligebehandling af økonomiske aktører. Det står medlemsstaterne frit for at fastsætte de procedureregler, der skal anvendes, så længe sådanne regler giver de ordregivende myndigheder mulighed for at tage hensyn til de pågældende tjenesteydelsers særlige karakter.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de ordregivende myndigheder har mulighed for at tage hensyn til behovet for at sikre tjenesteydelsernes kvalitet, kontinuitet, adgangsmuligheder, tilgængelighed og omfang, samt at priserne er overkommelige, og de forskellige bruges, herunder dårligt stillede og sårbare grupper, særlige behov, at brugerne inddrages og får indflydelse samt innovation. Medlemsstaterne kan også fastlægge, at valget af tjenesteyder skal ske på grundlag af det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet, under hensyntagen til kvalitets- og bæredygtighedskriterier for sociale tjenesteydelser.

Artikel 77

Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at ordregivende myndigheder kan give en organisation ret til at deltage i procedurer for tildeling af offentlige kontrakter, der udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i artikel 74, som er omfattet af CPV-koder referencenumre 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. En organisation som omhandlet i stk. 1 skal opfylde samtlige følgende betingelser:

- a) dens formål er at varetage offentlige tjenesteydelsesopgaver med tilknytning til levering af de tjenesteydelser, der er omhandlet i stk. 1
- b) udbyttet geninvesteres for at opfylde organisationens målsætninger. Udloddes eller omfordes udbyttet, bør dette ske ud fra deltagelsesorienterede hensyn
- c) ledelses- eller ejerskabsstrukturerne i den organisation, der gennemfører kontrakten, er baseret på principper om medarbejderejerskab eller deltagelse eller skal kræve aktiv deltagelse af medarbejdere, brugere eller interessenter
- d) organisationen har ikke fået tildelt en kontrakt for de pågældende tjenesteydelser af den pågældende ordregivende myndighed i henhold til denne artikel de seneste tre år.

3. Kontraktens maksimale løbetid må højst være tre år.

4. Indkaldelsen af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.

5. Uanset artikel 92 foretager Kommissionen en evaluering af virkningerne af nærværende artikel og aflægger rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019.

KAPITEL II

Regler for projektkonkurrencer

Artikel 78

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på

- a) projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på tildeling af en offentlig tjenesteydelseskontrakt
- b) projektkonkurrencer med konkurrencepræmier eller betalinger til deltagerne.

I de i nærværende artikels stk. 1, litra a), omhandlede tilfælde beregnes tærskelværdien i artikel 4 på grundlag af den anslåede værdi uden moms af offentlige tjenesteydelseskontrakter, herunder eventuelle konkurrencepræmier eller betalinger til deltagerne.

I de i stk. 1, litra b), i denne artikel omhandlede tilfælde forstås ved tærskler det samlede præmie- og betalingsbeløb, herunder den anslåede værdi uden moms af offentlige tjenesteydelseskontrakter, som senere vil kunne indgås i henhold til artikel 32, stk. 4, hvis den ordregivende myndighed i bekendtgørelsen om projektkonkurrencen har meddelt, at den agter at tildele en sådan kontrakt.

Artikel 79

Bekendtgørelser

1. Ordregivende myndigheder, der har til hensigt at udskrive en projektkonkurrence, tilkendegiver deres hensigt herom ved en bekendtgørelse.

Hvis de har til hensigt efterfølgende at tildele en tjenesteydelseskontrakt i henhold til artikel 32, stk. 4, anføres dette i bekendtgørelsen om projektkonkurrencen.

2. Ordregivende myndigheder, der har afholdt en projektkonkurrence, fremsender i overensstemmelse med artikel 51 en meddelelse om resultaterne af projektkonkurrencen, og de skal være i stand til at bevise afsendelsesdatoen.

Offentliggørelse af oplysninger om resultatet af konkurrencen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for bestemte offentlige eller private virksomheders legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem tjenesteydere.

3. De bekendtgørelser, der er nævnt i stk. 1 og 2 i denne artikel, offentliggøres i overensstemmelse med artikel 51, stk. 2-6, og artikel 52. De skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag V, henholdsvis del E og F, i samme format som standardformularerne.

Kommissionen udarbejder standardformularerne gennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 89, stk. 2.

Artikel 80

Regler for projektkonkurrencer og udvælgelse af deltagere

1. Når de ordregivende myndigheder afholder en projektkonkurrence, skal de anvende procedurer, som er i overensstemmelse med forskrifterne i afsnit I og dette kapitel.

2. Adgangen til at deltage i projektkonkurrencer må ikke begrænses:

- a) med henvisning til en medlemsstats område eller en del heraf
- b) på grund af det forhold, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor projektkonkurrencen afholdes, kræves, at deltagerne skal være enten fysiske eller juridiske personer.

3. Når der er tale om projektkonkurrencer med et begrænset antal deltagere, fastsætter de ordregivende myndigheder klare og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier. Under alle omstændigheder skal antallet af ansøgere, der opfordres til at deltage i projektkonkurrencen, fastsættes således, at der sikres en reel konkurrence.

Artikel 81

Bedømmelseskomitéens sammensætning

Bedømmelseskomitéen må udelukkende bestå af fysiske personer, som er uafhængige af deltagerne i projektkonkurrencen. Hvis der kræves bestemte faglige kvalifikationer for at deltage i en konkurrence, skal mindst en tredjedel af bedømmelseskomitéens medlemmer have samme eller tilsvarende kvalifikationer.

Artikel 82

Bedømmelseskomitéens afgørelser

1. Bedømmelseskomitéen skal være uafhængig i sine afgørelser og udtalelser.
2. Komitéen behandler planlægnings- og projektarbejder, som ansøgerne forelægger anonymt, og alene ud fra de kriterier, der er anført i bekendtgørelsen om projektkonkurrencen.
3. På grundlag af hvert enkelt projekts kvaliteter registrerer komitéen projekternes rangfølge og sine bemærkninger samt punkter, der evt. skal klarlægges, i en rapport, som medlemmerne underskriver.
4. Kravet om anonymitet skal overholdes, indtil bedømmelseskomitéens udtalelse eller afgørelse foreligger.
5. Ansøgerne kan om nødvendigt anmodes om at besvare spørgsmål, som bedømmelseskomitéen har anført i rapporten, for at klarlægge nogle aspekter af projekterne.
6. Der udarbejdes en fuldstændig rapport over dialogen mellem bedømmelseskomitéens medlemmer og ansøgerne.

AFSNIT IV

FORVALTNING

Artikel 83

Fuldbyrdelse

1. For effektivt at sikre korrekt og effektiv gennemførelse sikrer medlemsstaterne, at opgaverne i denne artikel mindst udføres af en eller flere myndigheder, instanser eller strukturer. De underretter Kommissionen om alle myndigheder, organer eller strukturer, der er kompetente til disse opgaver.
2. Medlemsstaterne sikrer, at anvendelsen af reglerne om offentlige udbud overvåges.

Når overvågningsmyndighederne eller -strukturerne på eget initiativ eller efter modtagelse af oplysninger afdækker specifikke krænkelse eller systemiske problemer, har de beføjelse til at oplyse disse problemer til nationale kontrolmyndigheder, domstole og retter eller andre passende myndigheder eller strukturer som f.eks. ombudsmanden, nationale parlamenter eller udvalg derunder.

3. Resultaterne af overvågningsaktiviteterne i stk. 2 offentliggøres gennem passende informationsmidler. Kommissionen skal også have adgang til disse resultater. De kan f.eks. indarbejdes i den overvågningsrapport, der er nævnt i andet afsnit.

Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne en overvågningsrapport til Kommissionen, som i givet fald dækker de hyppigste kilder til forkert anvendelse eller juridisk usikkerhed, herunder eventuelle strukturelle eller tilbagevendende problemer med anvendelsen af reglerne, graden af SMV'ers deltagelse i offentlige udbud og om forebyggelse, afsløring og fyldestgørende rapportering om tilfælde af svig, korrupsion, interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder.

Kommissionen kan højst hvert tredje år anmode medlemsstaterne om at indgive oplysninger om den praktiske gennemførelse af nationale strategiske politikker for offentlige udbud.

Ved anvendelsen af nærværende stykke og stk. 4 i nærværende artikel forstås »SMV« som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF ⁽¹⁾.

På grundlag af de data, der er modtaget i medfør af dette stykke, udarbejder Kommissionen regelmæssigt en rapport om gennemførelsen af og bedste praksis i forbindelse med de nationale politikker for udbud i det indre marked.

4. Medlemsstaterne sikrer:

- a) at der foreligger vederlagsfri information og vejledning vedrørende fortolkning og anvendelse af EU-retten om offentlige udbud til at bistå ordregivende myndigheder og økonomiske aktører, navnlig SMV'er, med at anvende Unionens udbudsregler korrekt, og
- b) at de ordregivende myndigheder har adgang til støtte med hensyn til planlægning og gennemførelse af udbudsprocedurerne.

5. Medlemsstaterne skal, uden at det berører de almindelige procedurer og arbejdsmetoder, som Kommissionen har etableret for sin kommunikation og sine kontakter med medlemsstaterne, udpege et referencepunkt for samarbejde med Kommissionen med hensyn til anvendelsen af lovgivning om offentlige udbud.

6. Ordregivende myndigheder opbevarer i det mindste i kontraktens varighed kopier af alle indgåede kontrakter med en værdi, der svarer til eller er højere end:

⁽¹⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36)

a) 1 000 000 EUR for offentlige vareindkøbskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter

b) 10 000 000 EUR for offentlige bygge- og anlægskontrakter.

Ordregivende myndigheder skal give adgang til disse kontrakter. Adgang til specifikke dokumenter eller informationer kan dog afslås i det omfang og på de betingelser, der følger af de EU-regler eller nationale regler, der anvendes for aktindsigt og databeskyttelse.

Artikel 84

Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter

1. For hver kontrakt eller rammeaftale, der er omfattet af dette direktiv, og hver oprettelse af et dynamisk indkøbssystem udarbejder de ordregivende myndigheder en skriftlig rapport, der mindst skal omfatte følgende oplysninger:

a) den ordregivende myndigheds navn og adresse samt kontraktens, rammeaftalens eller det dynamiske indkøbssystems genstand og værdi

b) i givet fald resultaterne af den kvalitative udvælgelse og/eller nedsættelse af antal i henhold til artikel 65 og 66, dvs.

i) navnene på de valgte ansøgere eller tilbudsgivere og begrundelsen for valget af dem

ii) navnene på de afviste ansøgere eller tilbudsgivere og begrundelsen for, at de er blevet afvist

c) begrundelsen for tilsidesættelsen af tilbud, der anses for at være unormalt lave

d) navnet på den tilbudsgiver, hvis tilbud er antaget, og begrundelsen for, at den pågældendes tilbud er valgt, samt, hvis dette vides, oplysning om, hvor stor en del af kontrakten eller rammeaftalen tilbudsgiveren har til hensigt at give i underentreprise til tredjemand, og såfremt det er kendt på dette tidspunkt, navnene på hovedentreprenørens eventuelle underentreprenører

e) for udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog de omstændigheder, der er fastlagt i artikel 26, og som begrunder anvendelsen af disse procedurer

f) ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse de i artikel 32 omhandlede omstændigheder, der har begrundet anvendelse af denne fremgangsmåde

g) i givet fald begrundelsen for, at den ordregivende myndighed har besluttet ikke at tildele en kontrakt eller en rammeaftale eller oprette et dynamisk indkøbssystem

h) i givet fald begrundelserne for, at andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er blevet benyttet til indgivelse af tilbud

i) i givet fald påviste interessekonflikter og foranstaltninger, som er truffet efterfølgende.

Der er ikke krav om en sådan rapport for så vidt angår kontrakter baseret på rammeaftaler, hvor disse indgås i overensstemmelse med artikel 33, stk. 3, eller artikel 33, stk. 4, litra a).

I det omfang bekendtgørelsen om indgåelse af en kontrakt udarbejdet i henhold til artikel 50 eller artikel 75, stk. 2, indeholder de oplysninger, der kræves i dette stykke, kan de ordregivende myndigheder henvise til den bekendtgørelse.

2. Ordregivende myndigheder dokumenterer afviklingen af alle udbudsprocedurer, uanset om de gennemføres elektronisk eller ej. Med henblik herpå sikrer de, at de opbevarer tilstrækkelig dokumentation til at begrunde afgørelser, der træffes på alle stadier af udbudsproceduren såsom dokumentation vedrørende kommunikation med økonomiske aktører og interne overvejelser, forberedelse af udbudsdokumenterne, i givet fald dialog eller forhandling, udvælgelse og tildeling af kontrakten. Dokumentationen skal opbevares i mindst tre år fra tidspunktet for tildelingen af kontrakten.

3. Rapporten eller hovedelementerne heri fremsendes til Kommissionen eller de kompetente myndigheder, organer eller strukturer nævnt i artikel 83, hvis de anmoder om det.

Artikel 85

National rapportering og statistiske oplysninger

1. Kommissionen gennemgår kvaliteten og fuldstændigheden af data, der kan udtrages fra bekendtgørelserne omhandlet i artikel 48, 49, 50, 75 og 79, og som er offentliggjort i overensstemmelse med bilag VIII.

Hvis den kvalitet og fuldstændighed af dataene, der er nævnt i dette stykkes første afsnit, ikke opfylder de forpligtelser, der er fastsat i artikel 48, stk. 1, artikel 49, artikel 50, stk. 1, artikel 75, stk. 2, og artikel 79, stk. 3, anmoder Kommissionen den pågældende medlemsstat om supplerende oplysninger. Den pågældende medlemsstat stiller de manglende statistiske oplysninger, som Kommissionen har anmodet om, til rådighed inden for en rimelig frist.

2. Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne til Kommissionen en statistisk rapport om udbud, som ville have været omfattet af dette direktiv, hvis dets værdi havde oversteg den relevante tærskel fastsat i artikel 4, med angivelse af et overslag over den samlede værdi af et sådant udbud i løbet af den pågældende periode. Dette overslag kan navnlig være baseret på data, der er tilgængelige i henhold til nationale offentliggørelseskrav eller på stikprøvebaserede overslag.

Denne rapport kan inddrages i den rapport, der er nævnt i artikel 83, stk. 3.

3. Medlemsstaterne stiller oplysninger om deres institutionelle opbygning til rådighed for Kommissionen vedrørende gennemførelsen, overvågningen og retshåndhævelsen af dette direktiv samt om nationale initiativer, der er truffet for at give vejledning om eller bistå med gennemførelsen af EU-bestemmelserne om offentlige udbud, eller imødegå udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af disse bestemmelser.

Disse oplysninger kan inddrages i den rapport, der er nævnt i artikel 83, stk. 3.

Artikel 86

Administrativt samarbejde

1. Medlemsstaterne yder gensidig bistand til hinanden og træffer foranstaltninger med henblik på effektivt samarbejde med hinanden for at sikre udveksling af oplysninger om emner, som er nævnt i artikel 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 og 69. De sørger for, at de oplysninger, de udveksler, behandles fortroligt.

2. De kompetente myndigheder i alle berørte medlemsstater udveksler oplysninger i overensstemmelse med reglerne om beskyttelse af personoplysninger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF⁽²⁾.

3. For at teste egnetheden af at anvende informations-systemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved forordning (EU) nr. 1024/2012, til at udveksle de oplysninger, der er omfattet af dette direktiv, iværksættes der et pilotprojekt senest den 18. april 2015.

AFSNIT V

DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 87

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter på de i denne artikel anførte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 6, 22, 23, 56 og 68, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 17. april 2014.

3. Den i artikel 6, 22, 23, 56 og 68 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er nævnt i afgørelsen, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidig Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 6, 22, 23, 56 og 68 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 88

Hasteprocedure

1. Delegerede retsakter vedtaget i henhold til denne artikel træder i kraft hurtigst muligt og finder anvendelse, så længe der ikke gøres indsigelse i henhold til stk. 2. I meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet af en delegeret retsakt anføres begrundelsen for anvendelse af hasteproceduren.

2. Europa-Parlamentet eller Rådet kan efter proceduren i artikel 87, stk. 5, gøre indsigelse mod en delegeret retsakt. I så fald skal Kommissionen ophæve retsakten straks efter Europa-Parlamentets eller Rådets meddelelse af afgørelsen om at gøre indsigelse.

Artikel 89

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er nedsat ved Rådets afgørelse 71/306/EØF⁽³⁾. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 90

Gennemførelse og overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 18. april 2016. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

⁽³⁾ Rådets afgørelse 71/306/EØF af 26. juli 1971 om nedsættelse af et rådgivende udvalg vedrørende offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT L 185 af 16.8.1971, s. 15).

2. Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 22, stk. 1, indtil den 18. oktober 2018, undtagen i tilfælde hvor anvendelsen af elektroniske midler er obligatorisk i henhold til artikel 34, 35 eller 36, artikel 37, stk. 3, artikel 51, stk. 2, eller artikel 53.

Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 22, stk. 1, for indkøbscentraler indtil den 18. april 2017.

Når en medlemsstat vælger at udsætte anvendelsen af artikel 22, stk. 1, sørger den pågældende medlemsstat for, at ordregivende myndigheder kan vælge mellem følgende kommunikationsmidler til kommunikation og udveksling af oplysninger:

- a) elektroniske midler i henhold til artikel 22
- b) post eller anden egnet forsendelsesform
- c) fax
- d) en kombination af disse midler.

3. Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 59, stk. 2, andet afsnit, indtil den 18. april 2018.

4. Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 59, stk. 5, andet afsnit, indtil den 18. oktober 2018.

5. Uanset denne artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 61, stk. 2, indtil den 18. oktober 2018.

6. De i stk. 1-5 nævnte bestemmelser skal ved medlemsstaternes vedtagelse indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

7. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste love og administrative bestemmelser, som vedrører gennemførelsen af dette direktiv.

Artikel 91

Ophævelse

Direktiv 2004/18/EF ophæves med virkning fra den 18. april 2016.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag XV.

Artikel 92

Evaluerings

Kommissionen tager de økonomiske virkninger for det indre marked op til revision, navnlig med hensyn til faktorer som grænseoverskridende kontrakttildeling og transaktionsomkostninger, som følge af anvendelse af tærsklerne i artikel 4 og aflægger beretning herom for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019.

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, overvejer Kommissionen at foreslå en forhøjelse af de tærskelværdier, der gælder i henhold til GPA-aftalen, under næste forhandlingsrunde. Hvis de tærskelværdier, der finder anvendelse i henhold til GPA-aftalen, ændres, skal beretningen om nødvendigt efterfølges af et forslag til en retsakt, som ændrer de tærskler, der er fastsat i dette direktiv.

Artikel 93

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 94

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 26. februar 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

BILAG I

STATSLIGE MYNDIGHEDER

BELGIEN

1. Services publics fédéraux (Ministries):	1. Federale Overheidsdiensten (Ministerier):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

BULGARIEN

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Statslige enheder, statslige udvalg, forvaltningsorganer og andre statslige myndigheder, som er oprettet ved lov eller ved dekret fra Ministerrådet, og som har en funktion, der vedrører udøvelsen af udøvende beføjelser:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция »Архиви«

Държавна агенция »Държавен резерв и военновременни запаси«

Държавна агенция »Национална сигурност«

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина
Държавна агенция за закрила на детето
Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
Държавна агенция за младежта и спорта
Държавна агенция по горите
Държавна агенция по туризма
Държавна комисия по стоковите борси и тържища
Институт по публична администрация и европейска интеграция
Национален статистически институт
Национална агенция за оценяване и акредитация
Националната агенция за професионално образование и обучение
Национална комисия за борба с трафика на хора
Агенция »Митници«
Агенция за държавна и финансова инспекция
Агенция за държавни вземания
Агенция за социално подпомагане
Агенция за хората с увреждания
Агенция по вписванията
Агенция по геодезия, картография и кадастър
Агенция по енергийна ефективност
Агенция по заетостта
Агенция по обществени поръчки
Българска агенция за инвестиции
Главна дирекция »Гражданска въздухоплавателна администрация«
Дирекция »Материално-техническо осигуряване и социално обслужване« на Министерство на вътрешните работи
Дирекция »Оперативно издирване« на Министерство на вътрешните работи
Дирекция »Финансово-ресурсно осигуряване« на Министерство на вътрешните работи
Дирекция за национален строителен контрол
Държавна комисия по хазарта
Изпълнителна агенция »Автомобилна администрация«
Изпълнителна агенция »Борба с градушките«
Изпълнителна агенция »Българска служба за акредитация«
Изпълнителна агенция »Военни клубове и информация«
Изпълнителна агенция »Главна инспекция по труда«
Изпълнителна агенция »Държавна собственост на Министерството на отбраната«
Изпълнителна агенция »Железопътна администрация«
Изпълнителна агенция »Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества«
Изпълнителна агенция »Морска администрация«
Изпълнителна агенция »Национален филмов център«
Изпълнителна агенция »Пристанищна администрация«

Изпълнителна агенция »Проучване и поддържане на река Дунав«
Изпълнителна агенция »Социални дейности на Министерството на отбраната«
Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози
Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия
Изпълнителна агенция по лекарствата
Изпълнителна агенция по лозата и виното
Изпълнителна агенция по околна среда
Изпълнителна агенция по почвените ресурси
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
Изпълнителна агенция по трансплантация
Изпълнителна агенция по хидромелиорации
Комисията за защита на потребителите
Контролно-техническата инспекция
Национален център за информация и документация
Национален център по радиобиология и радиационна защита
Национална агенция за приходите
Национална ветеринарномедицинска служба
Национална служба »Полиция«
Национална служба »Пожарна безопасност и защита на населението«
Национална служба за растителна защита
Национална служба за съвети в земеделието
Национална служба по зърното и фуражите
Служба »Военна информация«
Служба »Военна полиция«
Фонд »Републиканска пътна инфраструктура«
Авиоотряд 28
DEN TJEKKISKE REPUBLIK
Ministerstvo dopravy
Ministerstvo financí
Ministerstvo kultury
Ministerstvo obrany
Ministerstvo pro místní rozvoj
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Ministerstvo spravedlnosti
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Ministerstvo vnitra
Ministerstvo zahraničních věcí
Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Poslanecká sněmovna PČR
Senát PČR
Kancelář prezidenta
Český statistický úřad
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Úřad průmyslového vlastnictví
Úřad pro ochranu osobních údajů
Bezpečnostní informační služba
Národní bezpečnostní úřad
Česká akademie věd
Vězeňská služba
Český báňský úřad
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Správa státních hmotných rezerv
Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Česká národní banka
Energetický regulační úřad
Úřad vlády České republiky
Ústavní soud
Nejvyšší soud
Nejvyšší správní soud
Nejvyšší státní zastupitelství
Nejvyšší kontrolní úřad
Kancelář Veřejného ochránce práv
Grantová agentura České republiky
Státní úřad inspekce práce
Český telekomunikační úřad

DANMARK

Folketinget

Rigsrevisionen

Statsministeriet

Udenrigsministeriet

Beskæftigelsesministeriet

5 styrelser og institutioner

Domstolsstyrelsen

Finansministeriet

5 styrelser og institutioner

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder

Kulturministeriet

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner

Miljøministeriet

5 styrelser

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

1 styrelse

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger

Skatteministeriet

1 styrelse og adskillige institutioner

Velfærdsministeriet

3 styrelser og adskillige institutioner

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner

TYSKLAND

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

undesministerium des Innern (kun civile varer)
Bundesministerium für Gesundheit
Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
Bundesministerium der Justiz
Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
Bundesministerium der Verteidigung (ingen militære varer)
Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTLAND

Vabariigi Presidendi Kantslei;
Eesti Vabariigi Riigikogu;
Eesti Vabariigi Riigikohus;
Riigikontroll;
Õiguskantsler;
Riigikantslei;
Rahvusarhiiv;
Haridus- ja Teadusministeerium;
Justiitsministeerium;
Kaitseministeerium;
Keskkonnaministeerium;
Kultuuriministeerium;
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
Põllumajandusministeerium;
Rahandusministeerium;
Siseministeerium;
Sotsiaalministeerium;
Välisministeerium;
Keeleinspeksioon;
Riigiprokuratuur;
Teabeamet;
Maa-amet;
Keskkonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;

Maksu- ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitseiamet;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politseiamet;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskkriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspektsioon;
Raviamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspektsioon;
Tööinspektsioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressurside Amet;
Kaitseväge Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.

IRLAND

President's Establishment
Houses of the Oireachtas — [Parlamentet]
Department of the Taoiseach — [Premierministeren]
Central Statistics Office
Department of Finance
Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service
Prisons Service
Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
Department of the Environment, Heritage and Local Government
Department of Education and Science
Department of Communications, Energy and Natural Resources
Department of Agriculture, Fisheries and Food
Department of Transport
Department of Health and Children
Department of Enterprise, Trade and Employment
Department of Arts, Sports and Tourism
Department of Defence
Department of Foreign Affairs
Department of Social and Family Affairs
Department of Community, Rural and Gaeltacht — [de regioner, som taler gælsk] Affairs
Arts Council
National Gallery.

GRÆKENLAND

Υπουργείο Εσωτερικών;
Υπουργείο Εξωτερικών;
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;
Υπουργείο Ανάπτυξης;
Υπουργείο Δικαιοσύνης;
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;
Υπουργείο Πολιτισμού;
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;
Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;
Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;
Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;
Γενική Γραμματεία Ισότητας;
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

SPANIEN

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de la Presidencia
Ministerio de Administraciones Públicas
Ministerio de Cultura
Ministerio de Sanidad y Consumo
Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
Ministerio de Vivienda
Ministerio de Ciencia e Innovación
Ministerio de Igualdad

FRANKRIG

1. Ministerier

Services du Premier ministre
Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports
Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales
Ministère chargé de la justice
Ministère chargé de la défense
Ministère chargé des affaires étrangères et européennes
Ministère chargé de l'éducation nationale
Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi
Secrétariat d'Etat aux transports
Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur
Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité
Ministère chargé de la culture et de la communication
Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique
Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche
Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche
Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables
Secrétariat d'Etat à la fonction publique
Ministère chargé du logement et de la ville
Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Institutioner, uafhængige myndigheder og retskredse

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Autorité indépendante des marchés financiers
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
Conseil supérieur de l'audiovisuel
Défenseur des enfants
Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
Haute autorité de santé
Médiateur de la République
Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits
Conseil d'Etat
Cours administratives d'appel
Tribunaux administratifs
Cour des Comptes
Chambres régionales des Comptes
Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Nationale offentlige institutioner

Académie de France à Rome
Académie de marine
Académie des sciences d'outre-mer
Académie des technologies
Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)
Agence de biomédecine
Agence pour l'enseignement du français à l'étranger
Agence française de sécurité sanitaire des aliments
Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail
Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances
Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs
Agences de l'eau
Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations
Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)
Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)
Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances
Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)
Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)
Bibliothèque publique d'information
Bibliothèque nationale de France
Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg
Caisse des Dépôts et Consignations
Caisse nationale des autoroutes (CNA)
Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)
Caisse de garantie du logement locatif social
Casa de Velasquez
Centre d'enseignement zootechnique
Centre d'études de l'emploi
Centre d'études supérieures de la sécurité sociale
Centres de formation professionnelle et de promotion agricole
Centre hospitalier des Quinze-Vingts
Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale
Centre des Monuments Nationaux
Centre national d'art et de culture Georges Pompidou
Centre national des arts plastiques
Centre national de la cinématographie
Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)
Centre national du livre
Centre national de documentation pédagogique
Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)
Centre national professionnel de la propriété forestière
Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)
Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)
Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)
Collège de France
Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres
Conservatoire National des Arts et Métiers
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon
Conservatoire national supérieur d'art dramatique
Ecole centrale de Lille
Ecole centrale de Lyon
École centrale des arts et manufactures
École française d'archéologie d'Athènes
École française d'Extrême-Orient
École française de Rome
École des hautes études en sciences sociales
Ecole du Louvre
École nationale d'administration
École nationale de l'aviation civile (ENAC)
École nationale des Chartes
École nationale d'équitation
Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg
Écoles nationales d'ingénieurs
Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
École de sylviculture Croigny (Aube)
École de viticulture et d'œnologie de la Tour-Blanche (Gironde)
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Établissement public du musée et du domaine national de Versailles
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut des hautes études pour la science et la technologie
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National de l'origine et de la qualité
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris

- Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
- Institut national de la propriété industrielle
- Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
- Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
- Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
- Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
- Institut national de recherches archéologiques préventives
- Institut National des Sciences de l'Univers
- Institut National des Sports et de l'Education Physique
- Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés
- Instituts nationaux polytechniques
- Instituts nationaux des sciences appliquées
- Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
- Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
- Institut de Recherche pour le Développement
- Instituts régionaux d'administration
- Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
- Institut supérieur de mécanique de Paris
- Institut Universitaires de Formation des Maîtres
- Musée de l'armée
- Musée Gustave-Moreau
- Musée national de la marine
- Musée national J.-J.-Henner
- Musée du Louvre
- Musée du Quai Branly
- Muséum National d'Histoire Naturelle
- Musée Auguste-Rodin
- Observatoire de Paris
- Office français de protection des réfugiés et apatrides
- Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
- Office national de la chasse et de la faune sauvage
- Office National de l'eau et des milieux aquatiques
- Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
- Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
- Ordre national de la Légion d'honneur
- Palais de la découverte
- Parcs nationaux
- Universités
4. Andre nationale offentlige organer
- Union des groupements d'achats publics (UGAP)
- Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIEN

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno vijeće

državna odvjetništva

Državnoodvjetničko vijeće

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Hrvatska narodna banka
državne agencije i uredi
Državni ured za reviziju

ITALIEN

Indkøbsorganer

Presidenza del Consiglio dei Ministri
Ministero degli Affari Esteri
Ministero dell'Interno
Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)
Ministero della Difesa
Ministero dell'Economia e delle Finanze
Ministero dello Sviluppo Economico
Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali
Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare
Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti
Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali
Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca
Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Andre nationale offentlige organer:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

CYPERN

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο
Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης
Υπουργικό Συμβούλιο
Βουλή των Αντιπροσώπων
Δικαστική Υπηρεσία
Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας
Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου
Γραφείο Προγραμματισμού
Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων
Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
Υπουργείο Υγείας
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

LETLAND

Ministerier, ministersekretariater med særlige opgaver og de underordnede institutioner

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes
Satversmes aizsardzības birojs

Andre statslige institutioner

Augstākā tiesa
Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija
Latvijas Banka
Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes
Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes
Satversmes tiesa
Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes
Valsts kontrole
Valsts prezidenta kanceleja
Tiesībsarga birojs
Nacionālā radio un televīzijas padome
Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Other state institutions not subordinate to ministries)

LITAUEN

Prezidentūros kancelarija

Seimo kancelarija

Institutioner, som er ansvarlige over for Seimas [parlamentet]: Lietuvos mokslo taryba;
Seimo kontrolierių įstaiga;
Valstybės kontrolė;
Specialiųjų tyrimų tarnyba;
Valstybės saugumo departamentas;
Konkurencijos taryba;
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;
Vertybinių popierių komisija;
Ryšių reguliavimo tarnyba;
Nacionalinė sveikatos taryba;
Etninės kultūros globos taryba;
Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;
Valstybinė kultūros paveldo komisija;
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;
Valstybinė lietuvių kalbos komisija;
Vyriausioji rinkimų komisija;
Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;
Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba.

Vyriausybės kancelarija

Institutioner, som er ansvarlige over for Vyriausybė [regeringen]:

Ginklų fondas;
Informacinės visuomenės plėtros komitetas;
Kūno kultūros ir sporto departamentas;
Lietuvos archyvų departamentas;
Mokestinių ginčų komisija;
Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;
Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;
Viešųjų pirkimų tarnyba;
Narkotikų kontrolės departamentas;
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;
Valstybinė lošimų priežiūros komisija;
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
Vyriausioji administracinių ginčų komisija;
Draudimo priežiūros komisija;
Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;
Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Institutioner under Aplinkos ministerija [Miljøministeriet]:

Generalinė miškų urėdija;
Lietuvos geologijos tarnyba;
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;
Lietuvos standartizacijos departamentas;
Nacionalinis akreditacijos biuras;
Valstybinė metrologijos tarnyba;
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Institutioner under Finansų ministerija [Finansministeriet]:

Muitinės departamentas;
Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė mokesčių inspekcija;
Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Institutioner under Krašto apsaugos ministerija [Forsvarsministeriet]:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;
Centralizuota finansų ir turto tarnyba;
Karo prievolės administravimo tarnyba;
Krašto apsaugos archyvas;
Krizių valdymo centras;
Mobilizacijos departamentas;
Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;
Infrastruktūros plėtros departamentas;
Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Institutioner under Kultūros ministerija [Kulturministeriet]:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Institutioner under Socialinės apsaugos ir darbo ministerija [Ministeriet for Socialsikring og Beskæftigelse]:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Institutioner under Susisiekimo ministerija [Ministeriet for Transport og Kommunikation]:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Institutioner under Sveikatos apsaugos ministerija [Sundhedsministeriet]:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Institutioner under Švietimo ir mokslo ministerija [Uddannelses- og Videnskabsministeriet]:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Institutioner under Teisingumo ministerija [Justitsministeriet]:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas.

Ūkio ministerija

Institutioner under Ūkio ministerija [Økonomiministeriet]:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Institutioner under Vidaus reikalų ministerija [Indenrigsministeriet]:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

Institutioner under Žemės ūkio ministerija [Landbrugsministeriet]:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai [Domstole]:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;
Lietuvos apeliacinis teismas;
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;
apygardų teismai;
apygardų administraciniai teismai;
apylinkių teismai;
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Andre statslige offentlige administrationsenheder (institucijos [institutioner], įstaigos [institutter], tarnybos [agenturer])

Aplinkos apsaugos agentūra;
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;
Aplinkos projektų valdymo agentūra;
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė miškotvarkos tarnyba;
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;
Lietuvos AIDS centras;
Nacionalinis organų transplantacijos biuras;
Valstybinis patologijos centras;
Valstybinis psichikos sveikatos centras;
Lietuvos sveikatos informacijos centras;
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;
Valstybinis aplinkos sveikatos centras;
Respublikinis mitybos centras;
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;
Visuomenės sveikatos ugdymo centras;
Muitinės kriminalinė tarnyba;
Muitinės informacinių sistemų centras;
Muitinės laboratorija;
Muitinės mokymo centras;
Valstybinis patentų biuras;
Lietuvos teismo ekspertizės centras;
Centrinė hipotekos įstaiga;
Lietuvos metrologijos inspekcija;
Civilinės aviacijos administracija;
Lietuvos saugios laivybos administracija;
Transporto investicijų direkcija;
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
Pabėgėlių priėmimo centras

LUXEMBOURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

UNGARN

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külgügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (premierministerens kontor)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta« Soċjali (ministeriet for familier og social solidaritet)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (ministeriet for uddannelse, unge og beskæftigelse)

Ministeru tal-Finanzi (finansministeriet)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (ministeriet for ressourcer og infrastruktur)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (turisme- og kulturministeriet)
Ministeru tal-Gustizzja u l-Intern (justits- og indenrigsministeriet)
Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (landbrugs- og miljøministeriet)
Ministeru għal Ghawdex (ministeriet for Gozo)
Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita« (ministeriet for sundhed, ældre og omsorgstilbud i lokalområdet)
Ministeru ta« l-Affarijiet Barranin (udenrigsministeriet)
Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta« Informazzjoni (ministeriet for investering, industri og informationsteknologi)
Ministeru għall-Kompetitivà u Komunikkazzjoni (ministeriet for konkurrenceevne og kommunikation)
Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (ministeriet for byplanlægning og vejvæsen)

NEDERLANDENE

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement
Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement
Centrale Archiefselectiedienst (CAS)
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)
Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)
Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)
Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)
Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)
Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)
Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (tjenester henhørende under Generalsekretæren og Vicegeneralsekretæren)
Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie — (forsvarsministeriet)

Bestuursdepartement
Commando Diensten Centra (CDC)
Defensie Telematica Organisatie (DTO)
Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst
De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst
Defensie Materieel Organisatie (DMO)
Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie
Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (told- og skattevæsenets afdelinger i hele landet)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen
Nationaal Archief
Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid
Onderwijsraad
Raad voor Cultuur
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bestuursdepartement
Inspectie Werk en Inkomen
Agentschap SZW
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Bestuursdepartement
Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart
Directoraat-generaal Personenvervoer
Directoraat-generaal Water
Centrale diensten (Central Services)
Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat
Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI
Rijkswaterstaat, Bestuur
De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (de enkele regionale tjenester under generaldirektoratet for offentlige arbejder og vandforvaltning)
De afzonderlijke specialitische diensten van Rijkswaterstaat (de enkele specialtjenester under generaldirektoratet for offentlige arbejder og vandforvaltning)
Adviesdienst Geo-Informatie en ICT
Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)
Bouwdienst
Corporate Dienst
Data ICT Dienst
Dienst Verkeer en Scheepvaart
Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)
Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)
Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)
Waterdienst
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie
Port state Control
Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)
Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht
Toezichthouder Beheer Eenheid Water
Toezichthouder Beheer Eenheid Land
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Bestuursdepartement
Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte
Directoraat-generaal Milieubeheer
Rijksgebouwendienst
VROM Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bestuursdepartement
Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken
Inspectie Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming
Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau
Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken

ØSTRIG
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H

POLEN
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne — rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
Centralne Biuro Antykorupcyjne
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Gospodarki
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Obrony Narodowej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Skarbu Państwa
Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Infrastruktury
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Zdrowia
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
Urząd Regulacji Energetyki
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Urząd Transportu Kolejowego
Urząd Dozoru Technicznego
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Urząd Zamówień Publicznych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Wyższy Urząd Górniczy
Główny Urząd Miar
Główny Urząd Geodezji i Kartografii
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
Główny Urząd Statystyczny
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelną Dyрекcja Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Agencja Rezerw Materiałowych
Narodowy Bank Polski
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Instytut Pamięi Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
Służba Celną Rzeczypospolitej Polskiej
Państwowe Gospodarstwo Leśne »Lasy Państwowe«
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Urzędy wojewódzkie
Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGAL

Presidência do Conselho de Ministros
Ministério das Finanças e da Administração Pública
Ministério da Defesa Nacional
Ministério dos Negócios Estrangeiros
Ministério da Administração Interna
Ministério da Justiça
Ministério da Economia e da Inovação
Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas
Ministério da Educação
Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior
Ministério da Cultura
Ministério da Saúde
Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social
Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações
Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional
Presidência da República
Tribunal Constitucional
Tribunal de Contas
Provedoria de Justiça

RUMÆNIEN

Administrația Prezidențială
Senatul României
Camera Deputaților
Inalta Curte de Casație și Justiție
Curtea Constituțională
Consiliul Legislativ
Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii
Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție
Secretariatul General al Guvernului
Cancelaria primului ministru
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Economiei și Finanțelor
Ministerul Justiției
Ministerul Apărării
Ministerul Internelor și Reformei Administrative
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Transporturilor
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
Ministerul Sănătății Publice
Ministerul Culturii și Cultelor
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Serviciul Român de Informații
Serviciul de Informații Externe
Serviciul de Protecție și Pază
Serviciul de Telecomunicații Speciale
Consiliul Național al Audiovizualului
Consiliul Concurenței (CC)
Direcția Națională Anticorupție
Inspectoratul General de Poliție
Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Autoritatea Navală Română
Autoritatea Feroviară Română
Autoritatea Rutieră Română
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
Autoritatea Națională pentru Turism
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

SLOVENIEN

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za javno upravo
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Ministrstvo za kulturo
Vrhovno sodišče Republike Slovenije
višja sodišča
okrožna sodišča
okrajna sodišča
Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Okrožna državna tožilstva
Državno pravobranilstvo
Upravno sodišče Republike Slovenije
Višje delovno in socialno sodišče
delovna sodišča
Davčna uprava Republike Slovenije
Carinska uprava Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo
Uprava Republike Slovenije za javna plačila
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
Policija
Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve
Generalštab Slovenske vojske
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence
Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov
Tržni inšpektorat Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino
Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto
Inšpektorat za energetiko in rudarstvo
Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za ceste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

SLOVAKIET

Ministerier og andre statslige myndigheder i henhold til lov nr. 575/2001 Coll. om opbygningen af regeringens og statsadministrationens myndigheders aktiviteter som affattet i senere bestemmelser:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
Národný bezpečnostný úrad
Ústavný súd Slovenskej republiky
Najvyšší súd Slovenskej republiky
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Úrad pre finančný trh
Úrad na ochranu osobných údajov
Kancelária verejného ochranu prav

FINLAND

Oikeuskanslerinvirasto — Justitiekanslersämbetet
Liikenne- ja viestintäministeriö — Kommunikationsministeriet
Ajoneuvohallintokeskus AKE — Fordonsförvaltningscentralen AKE
Ilmailuhallinto — Luftfartsförvaltningen
Ilmatieteen laitos — Meteorologiska institutet
Merenkululaitos — Sjöfartsverket
Merentutkimuslaitos — Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK — Banförvaltningscentralen RHK
Rautatievirasto — Järnvägsverket
Tiehallinto — Vägförvaltningen
Viestintävirasto — Kommunikationsverket
Maa- ja metsätalousministeriö — Jord- och skogsbruksministeriet
Elintarviketurvallisuusvirasto — Livsmedelssäkerhetsverket
Maanmittauslaitos — Lantmäteriverket
Maaseutuvirasto — Landsbygdsverket
Oikeusministeriö — Justitieministeriet
Tietosuojavaltutetun toimisto — Dataombudsmannens byrå
Tuomioistuimet — Domstolar
Korkein oikeus — Högsta domstolen
Korkein hallinto-oikeus — Högsta förvaltningsdomstolen
Hovioikeudet — Hovrätter
Käräjäoikeudet — Tingsrätter
Hallinto-oikeudet — Förvaltningsdomstolar
Markkinaoikeus — Marknadsdomstolen
Työtuomioistuin — Arbetsdomstolen
Vakuutusoiikeus — Försäkringsdomstolen
Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden
Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet
HEUNI — Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti — HEUNI — Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna
Konkursiasiamiehen toimisto — Konkursombudsmannens byrå
Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden
Oikeushallinnon palvelukeskus — Justitieförvaltningens servicecentral
Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus — Justitieförvaltningens datateknikcentral
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) — Rättspolitiska forskningsinstitutet
Oikeusrekisterikeskus — Rättsregistercentralen
Onnettomuustutkintakeskus — Centralen för undersökning av olyckor
Rikosseuraamusvirasto — Brottspåföljdsverket
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus — Brottspåföljdsområdets utbildningscentral
Rikoksantorjuntaneuvosto — Rådet för brottsförebyggande
Saamelaiskäräjät — Sametinget
Valtakunnansyyttäjänvirasto — Riksåklagarämbetet
Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet
Opetusministeriö — Undervisningsministeriet
Opetushallitus — Utbildningsstyrelsen
Valtion elokuvatarkastamo — Statens filmgranskningsbyrå
Puolustusministeriö — Försvarsministeriet
Puolustusvoimat — Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö — Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus — Befolkningsregistercentralen

Keskusrikospoliisi — Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi — Rörliga polisen

Rajavartiolaitos — Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset — Länstyrelserna

Suojelupoliisi — Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu — Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus — Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus — Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos — Polisnrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto — Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos — Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto — Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus — Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja Terveysministeriö — Social- och hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för social trygghet

Lääkelaitos — Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus — Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus — Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos — Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO — Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus — Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes — Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto — Försäkringsinspektionen

Työ- ja elinkeinoministeriö — Arbets- och näringsministeriet

Kuluttajavirasto — Konsumentverket

Kilpailuvirasto — Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus — Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto — Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset — Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto - Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus — Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus — Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus — Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) — Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) — Mätteknikcentralen

Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus - Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) — Säkerhetsteknikcentralen
Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) — Statens tekniska forskningscentral
Syrjintälautakunta — Nationella diskrimineringsnämnden
Työneuvosto — Arbetsrådet
Vähemmistövaltuutetun toimisto — Minoritetsombudsmannens byrå
Ulkoasiainministeriö — Utrikesministeriet
Valtioneuvoston kanslia — Statsrådets kansli
Valtiovarainministeriö — Finansministeriet
Valtiokonttori — Statskontoret
Verohallinto — Skatteförvaltningen
Tullilaitos — Tullverket
Tilastokeskus — Statistikcentralen
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus — Statens ekonomiska forskningscentral
Ympäristöministeriö — Miljöministeriet
Suomen ympäristökeskus — Finlands miljöcentral
Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus — Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
Valtiontalouden tarkastusvirasto — Statens revisionsverk

SVERIGE

A

Affärsverket svenska kraftnät
Akademien för de fria konsterna
Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden
Allmänna pensionsfonden
Allmänna reklamationsnämnden
Ambassader
Ansvarsnämnd, statens
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverk, statens
Arbetslivsinstitutet
Arbetsmiljöverket
Arkitekturmuseet
Arrendenämnder
Arvsfondsdelegationen
Arvsfondsdelegationen

B

Banverket
Barnombudsmannen
Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademin

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden

Geologiska undersökning

Geotekniska institut, statens

Giftinformationscentralen

Glesbygdsverket

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning

Granskningsnämnden för radio och TV

Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar

Gymnastik- och Idrottshögskolan

Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd

Handelsflottans pensionsanstalt

Handelssekreterare

Handelskamrar, auktoriserade

Handikappombudsmannen

Handikappråd, statens

Harpsunds nämnden

Haverikommission, statens

Historiska museer, statens

Hjälpmiddelsinstitutet

Hovrätterna

Hyresnämnder

Häkterna

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Kalmar

Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskolan i Kristianstad

Högskolan i Skövde

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan på Gotland

Högskolans avskiljandenämnd

Högskoleverket

Högsta domstolen

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten
Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademin
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet

Lunds universitet
Läkemedelsverket
Läkemedelsförmånsnämnden
Länsrätterna
Länsstyrelserna
Lärarhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola
Manillaskolan
Maritima muséer, statens
Marknadsdomstolen
Medlingsinstitutet
Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Migrationsverket
Militärhögskolor
Mittuniversitetet
Moderna museet
Museer för världskultur, statens
Musikaliska Akademien
Musiksamlingar, statens
Myndigheten för handikappolitisk samordning
Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Myndigheten för skolutveckling
Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning
Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Myndigheten för radio och tv
Myndigheten för Sveriges nätuniversitet
Myndigheten för utländska investeringar i Sverige
Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum
Nationellt centrum för flexibelt lärande
Naturhistoriska riksmuseet
Naturvårdsverket
Nordiska Afrikainstitutet
Notarienämnden
Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens
Nämnden för statligt stöd till trossamfund
Nämnden för styrelserepresentationsfrågor
Nämnden mot diskriminering
Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens
Rättshjälpsmyndigheten
Rättshjälpsnämnden
Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund
Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sametinget
SIS, Standardiseringen i Sverige
Sjöfartsverket
Skatterättsnämnden
Skatteverket
Skaderegleringsnämnd, statens
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Skogsstyrelsen
Skogsvårdsstyrelserna
Skogs och lantbruksakademien
Skolverk, statens
Skolväsendets överklagandenämnd
Smittskyddsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska institutet
Specialskolmyndigheten
Språk- och folkminnesinstitutet
Sprängämnesinspektionen
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms universitet
Stockholms internationella miljöinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA
Styrelsen för Samefonden
Styrelsen för psykologiskt försvar
Stängselnämnden
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Svenska ESF rådet
Svenska Unescorådet
Svenska FAO kommittén
Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan
Svenska institutet i Alexandria
Sveriges författarfond
Säkerhetspolisen
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Teaterhögskolan i Stockholm
Tingsrätterna
Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens
Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets pliktverk
Tullverket
Turistdelegationen

U

Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen
Uppsala universitet
Utlandslönenämnd, statens
Utlänningsnämnden
Utrikesförvaltningens antagningsnämnd
Utrikesnämnden
Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen
Valmyndigheten
Vatten- och avloppsnämnd, statens
Vattenöverdomstolen
Verket för förvaltningsutveckling
Verket för högskoleservice
Verket för innovationssystem (VINNOVA)
Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Vetenskapsrådet
Veterinärmedicinska anstalt, statens
Veterinära ansvarsnämnden
Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtingsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

DET FORENEDE KONGERIGE

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)
Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
    HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
    Defence Equipment & Support
    Meteorological Office
Ministry of Justice
    Boundary Commission for England
    Combined Tax Tribunal
    Council on Tribunals
    Court of Appeal — Criminal
    Employment Appeals Tribunal
    Employment Tribunals
    HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
    Immigration Appellate Authorities
    Immigration Adjudicators
    Immigration Appeals Tribunal
    Lands Tribunal
    Law Commission
    Legal Aid Fund (England and Wales)
    Office of the Social Security Commissioners
    Parole Board and Local Review Committees
    Pensions Appeal Tribunals
    Public Trust Office
    Supreme Court Group (England and Wales)
    Transport Tribunal
The National Archives
National Audit Office
National Savings and Investments
National School of Government
Northern Ireland Assembly Commission
Northern Ireland Court Service
    Coroners Courts
    County Courts
    Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
    Crown Court
    Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

    Crown Solicitor's Office

    Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

    Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

    Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

    Police Service of Northern Ireland

    Probation Board for Northern Ireland

    State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

    National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

    The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

BILAG II

LISTE OVER DE I ARTIKEL 2, STK. 1, NR. 6), LITRA A), OMHANDLEDE AKTIVITETER

I tilfælde af forskellige fortolkninger mellem CPV og NACE gælder CPV-nomenklaturen

NACE Rev. 1 (!)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
45			Bygge- og anlægsvirksomhed	Denne hovedgruppe omfatter: — opførelse af nye bygninger og bygværker, restaurering og almindelige reparationer.	45000000
	45,1		Forberedende byggepladsarbejder		45100000
		45,11	Nedrivning af bygninger; jordarbejder	Denne undergruppe omfatter: — nedrivning af bygninger og andre bygværker — rydning af byggepladser — jordarbejder: afgravning, påfyldning, nivellering og planering af byggepladser, grøftegravning, fjernelse af klippe og sten, sprængning etc. — klargøring til minedrift: — Fjernelse af overjord og anden klargøring samt andet forberedende arbejde i forbindelse med mineanlæg Denne undergruppe omfatter også: — Byggepladsafvanding — afvanding af landbrugs- og skovbrugsarealer.	45110000
		45,12	Prøveboringer og andre former for boringer	Denne undergruppe omfatter: — prøveboringer og udtagning af prøver i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, geofysiske og geologiske undersøgelser eller til lignende formål Denne undergruppe omfatter ikke: — boring af olie- og gasproduktionsbrønde, jf. 11.20 — brøndboring, jf. 45.25 — skaktsænkning, jf. 45.25 — olie- og gasprospektering, geofysiske, geologiske og seismiske undersøgelser, jf. 74.20	45120000
	45,2		Opførelse af bygninger eller dele heraf; anlægsarbejder		45200000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,21	Almindelige byggearbejder omfattende bygninger og ingeniørarbejde	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opførelse af alle typer bygninger og udførelse af anlægsarbejder — broer, herunder til hovedveje udført som pæledæk, viadukter, tunneler og undergrundsbaner — fjernrørledninger, kommunikations- og elledninger — rørledninger samt kommunikations- og elledninger i byer — supplerende anlægsarbejder i byer — samling og opførelse af præfabrikerede bygninger på stedet <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — servicevirksomhed i forbindelse med olie- og gasudvinding, jf. 11.20 — opførelse af komplette, præfabrikerede bygninger af dele — ikke af beton — som er af egen produktion, jf. hovedgruppe 20, 26 og 28 — bygge- og anlægsarbejder, undtagen opførelse af bygninger, i forbindelse med stadions, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg jf. 45.23 — installationsvirksomhed, jf. 45.3 — færdiggørelse af bygninger, jf. 45.4 — arkitekt- og ingeniørvirksomhed, jf. 74.20 — byggeledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, jf. 74.20 	<p>45210000</p> <p>Undtagen:</p> <p>— 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45,22	Udførelse af tagdækning og tagkonstruktioner	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af tagkonstruktioner — udførelse af tagdækning — fugtisolering 	45261000
		45,23	Anlæg af veje, flyvepladser og sportsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af motorveje, veje, gader og andre køreveje og gangstier — anlæg af jernbaner — anlæg af start- og landingsbaner til fly — anlægsarbejder i forbindelse med stadions, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg — vejafstrikning og afmærkning af parkeringsbåse. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — forberedende jordarbejder, jf. 45.11. 	<p>45212212 og DA03</p> <p>45230000</p> <p>undtagen:</p> <p>— 45231000</p> <p>— 45232000</p> <p>— 45234115</p>

NACE Rev. 1 (!)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,24	Udførelse af vandbygningsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af: — sejløb, havne- og flodbygningsværker, lystbådehavne (marinaer), sluser osv. — dæmninger og diger — opmudring — arbejder under vand. 	45240000
		45,25	Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — bygge- og anlægsaktiviteter inden for et område, som er fælles for forskellige byggearbejder, og som kræver specialisering eller specialudstyr — udførelse af fundamenter, herunder nedramning af pæle — brøndboring, skaktsækning — opstilling af stålprofiler, som ikke er af egen produktion — bøjning af stålprofiler — opmuring og stensætning — opstilling og demontering af stilladser og arbejdsplatforme, herunder også udlejning heraf — opførelse/opstilling af skorstene og montering af industriovne. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udlejning af stilladser uden opstilling og demontering, jf. 71.32. 	45250000 45262000
	45,3		Bygningsinstallationsvirksomhed		45300000

NACE Rev. 1 (!)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,31	El-installationsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <p>installation i bygninger eller andre bygværker af:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elkabler og elarmaturer — telekommunikationsanlæg — elektriske varmeanlæg — lokale antenneanlæg og radioantenner — brandalarmer — tyverialarmer — elevatorer og rullende trapper — lynafledere mv. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>Undtagen:</p> <p>— 45316000</p>
		45,32	Isoleringsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af varme-, lyd- eller vibrationsisolering i bygninger eller andre bygværker <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — fugtisolering, jf. 45.22. 	45320000
		45,33	VVS-installatører og blikkenslagerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation i bygninger eller andre bygværker af: — rør- og sanitetsudstyr — gasarmaturer — varme-, ventilations-, køle- eller airconditionudstyr og -kanaler — sprinkleranlæg <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af elektriske varmeanlæg, jf. 45.31. 	45330000
		45,34	Anden installationsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation af belysnings- og signalanlæg til veje, jernbaner, lufthavne og havne — installation af armaturer og komponenter ikke andet steds nævnt i bygninger eller andre bygningsværker. 	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45,4		Færdiggørelse af bygninger		45400000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,41	Stukkatorvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse i bygninger eller andre bygværker af indvendige og udvendige pudse- og stukkatorarbejder, herunder også af det underliggende pudslag. 	45410000
		45,42	Tømrer- og bygnings-snedkerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — i- og opsætning af udstyr, som ikke er af egen produktion: døre, vinduer, dør- og vinduesrammer, elementkøkkener, trapper, butikstilbehør o.l. af træ eller andre materialer — indvendige færdiggørelsesarbejder, som f.eks. lofter, vægbeklædning af træ, flytbare skillevægge mv. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lægning af parketgulve og andre gulve af træ, jf. 45.43 	45420000
		45,43	Udførelse af gulvbelægnings- og vægbeklædning	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse i bygninger eller andre bygværker af arbejder vedrørende: — væg- eller gulvfliser af keramik, beton eller tilhuggede sten — parket og anden gulvbelægning af træ, samt tæpper og gulvbelægnings af linoleum — herunder også af gummi eller plast — gulvbelægnings eller vægbeklædninger af terrazzo, marmor, granit eller skifer — tapet 	45430000
		45,44	Maler- og glarmesterforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — indvendig og udvendig maling af bygninger — maling af broer mv. — isætning af glas, spejle mv. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — isætning af vinduer, jf. 45.42. 	45440000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDAFDELING F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hovedgruppe	Gruppe	Undergruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45,45	Andet færdiggørelsesarbejde	Denne undergruppe omfatter: — anlæg af private svømmebassiner — damprensning, sandblæsning o.l. af facader — andet færdiggørelsesarbejde i og på bygninger i.a.n. Denne undergruppe omfatter ikke: — indvendig rengøring af bygninger og andre bygværker, jf. 74.70.	45212212 og DA04 45450000
	45,5		Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale		45500000
		45,50	Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale	Denne undergruppe omfatter ikke: — udlejning af entreprenørmateriel uden betjeningspersonale, jf. 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9. oktober 1990 om Den Statistiske Nomenklatur for Økonomiske Aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (EFT L 293 af 24.10.1990, s. 1).

BILAG III

LISTE OVER DE I ARTIKEL 4, LITRA b), OMHANDLEDE VARER VEDRØRENDE KONTRAKTER TILDELT AF ORDREGIVENDE MYNDIGHEDER INDEN FOR FORSVARSOMRÅDET

Den eneste tekst, der er gældende ved anvendelsen af dette direktiv, er teksten i bilag 1, punkt 3, i GPA-aftalen, som følgende vejledende liste over produkter er baseret på:

Kapitel 25:	Salt; svovl, jord- og stenarter, gips, kalk og cement
Kapitel 26:	Malme, slagger og aske
Kapitel 27:	Mineralske brændselsstoffer, mineralolier og destillationsprodukter deraf, bituminøse stoffer, mineralsk voks undtagen: ex 27.10: Særlige maskinbrændselsstoffer
Kapitel 28:	Uorganiske kemikalier, uorganiske og organiske forbindelser af ædle metaller, af sjældne jordarters metaller, af radioaktive grundstoffer og af isotoper undtagen: ex 28.09: Eksplosive stoffer ex 28.13: Eksplosive stoffer ex 28.14: Tåregas ex 28.28: Eksplosive stoffer ex 28.32: Eksplosive stoffer ex 28.39: Eksplosive stoffer ex 28.50: Giftige stoffer ex 28.51: Giftige stoffer ex 28.54: Eksplosive stoffer
Kapitel 29:	Organiske kemikalier undtagen: ex 29.03: Eksplosive stoffer ex 29.04: Eksplosive stoffer ex 29.07: Eksplosive stoffer ex 29.08: Eksplosive stoffer ex 29.11: Eksplosive stoffer ex 29.12: Eksplosive stoffer ex 29.13: Giftige stoffer ex 29.14: Giftige stoffer ex 29.15: Giftige stoffer ex 29.21: Giftige stoffer ex 29.22: Giftige stoffer ex 29.23: Giftige stoffer ex 29.26: Eksplosive stoffer ex 29.27: Giftige stoffer ex 29.29: Eksplosive stoffer

Kapitel 30:	Farmaceutiske produkter
Kapitel 31:	Gødningsstoffer
Kapitel 32:	Garve- og farvestofekstrakter, garvesyrer og derivater deraf, farvestoffer, lakker og malerverer, kit og spartelmasse, trykfarver, blæk og tusch
Kapitel 33:	Flygtige vegetabiliske olier og resinoider, parfumevarer, kosmetik og toiletmidler
Kapitel 34:	Sæbe, organiske overfladeaktive stoffer samt vaske- og rengøringsmidler, smøremidler, syntetisk voks og tilberedt voks, pudse- og skuremidler, lys og lignende produkter, modellermasse og dentalvoks
Kapitel 35:	Proteiner, lim og klister, enzymer
Kapitel 37:	Fotografiske og kinematografiske artikler
Kapitel 38:	Diverse kemiske produkter undtagen: ex 38.19: Giftige stoffer
Kapitel 39:	Plast (celluloseethere og celluloseestere, kunstharpikser og andre plastsustanser) samt varer deraf undtagen: ex 39.03: Eksplosive stoffer
Kapitel 40:	Naturgummi (kautsjuk), syntetgummi og facis samt varer deraf undtagen: ex 40.11: Bildæk
Kapitel 41:	Råhuder og skind samt læder
Kapitel 42:	Varer af læder, sadelmagerarbejder, rejseartikler, håndtasker og lign., varer af tarme
Kapitel 43:	Pelsskind og kunstigt pelsskind samt varer deraf
Kapitel 44:	Træ og varer deraf, trækul
Kapitel 45:	Kork og varer deraf
Kapitel 46:	Kurvemagerarbejder og andre varer af flettematerialer
Kapitel 47:	Materialer til papirfremstilling
Kapitel 48:	Papir og pap, varer af papirmasse, papir og pap
Kapitel 49:	Bøger, aviser, billeder og andre tryksager, håndskrevne eller maskinskrivne arbejder samt tegninger
Kapitel 65:	Hovedbeklædning og dele dertil

Kapitel 66:	Paraplyer, parasoller, spadserestokke, siddestokke, piske, ridepiske samt dele dertil
Kapitel 67:	Bearbejdede fjer og dun samt varer af fjer og dun, kunstige blomster, varer af menneskehår
Kapitel 68:	Varer af sten, gips, cement, asbest, glimmer og lignende materialer
Kapitel 69:	Keramiske produkter
Kapitel 70:	Glas og glasvarer
Kapitel 71:	Perler, ædel- og halvædelstene, ædle metaller, ædelmetaldublé samt varer af disse materialer, bijouteri-varer
Kapitel 73:	Jern og stål og varer deraf
Kapitel 74:	Kobber og varer deraf
Kapitel 75:	Nikkel og varer deraf
Kapitel 76:	Aluminium og varer deraf
Kapitel 77:	Magnesium og beryllium samt varer deraf
Kapitel 78:	Bly og varer deraf
Kapitel 79:	Zink og varer deraf
Kapitel 80:	Tin og varer deraf
Kapitel 81:	Andre uædle metaller, der anvendes i den metallurgiske industri, samt varer deraf
Kapitel 82:	Værktøj, redskaber, knive, skeer og gafler samt dele dertil af uædle metaller undtagen: ex 82.05: Værktøj ex 82.07: Værktøj, dele
Kapitel 83:	Diverse varer af uædle metaller
Kapitel 84:	Dampkedler, maskiner og apparater samt mekaniske redskaber undtagen: ex 84.06: Motorer ex 84.08: Andre kraftmaskiner ex 84.45: Maskiner ex 84.53: Automatiske databehandlingsmaskiner ex 84.55: Dele til maskiner henhørende under pos. 84.53 ex 84.59: Atomreaktorer

Kapitel 85:	Elektriske maskiner og apparater og elektrisk materiel samt dele dertil undtagen: ex 85.13: Telekommunikationsudstyr ex 85.15: Sendere
Kapitel 86:	Lokomotiver, vogne og andet materiel til jernbaner og sporveje samt dele dertil, jernbane- og sporvejsmateriel, trafikreguleringsudstyr af enhver art (ikke elektrisk) undtagen: ex 86.02: Pansrede elektriske lokomotiver ex 86.03: Andre pansrede lokomotiver ex 86.05: Pansrede vogne ex 86.06: Reparationsvogne ex 86.07: Vogne
Kapitel 87:	Køretøjer (undtagen til jernbaner og sporveje) samt dele dertil undtagen: ex 87.08: Tanks og andre pansrede køretøjer ex 87.01: Traktorer ex 87.02: Militærkøretøjer ex 87.03: Kranvogne ex 87.09: Motorcykler ex 87.14: Påhængsvogne
Kapitel 89:	Skibe, både og flydende materiel undtagen: ex 89.01A: Krigsskibe
Kapitel 90:	Optiske, fotografiske og kinematografiske instrumenter og apparater, målekontrol- og præcisionsinstrumenter og -apparater, medicinske og kirurgiske instrumenter og apparater samt dele dertil undtagen: ex 90.05: Kikkerter (binokulære) ex 90.13: Forskellige instrumenter, lasere ex 90.14: Afstandsmålere ex 90.28: Elektriske og elektroniske måleinstrumenter ex 90.11: Mikroskoper ex 90.17: Instrumenter til medicinsk brug ex 90.18: Apparater til mekanoterapi ex 90.19: Ortopædiske artikler ex 90.20: Røntgenapparater
Kapitel 91:	Fremstilling af ure

Kapitel 92:	Musikinstrumenter, lydoptagere eller lydgenivere, billed- og lydoptagere eller billed- og lydgenivere til fjernsyn, dele og tilbehør til de nævnte instrumenter og apparater
Kapitel 94:	Møbler og dele dertil, hospitalssenge, madrasser, dyner, puder og lignende undtagen: ex 94.01A: Flysæder
Kapitel 95:	Varer af udskærings- og støbematerialer
Kapitel 96:	Koste, børster, pensler, pudderkvaster og sigter
Kapitel 98:	Diverse varer

BILAG IV

KRAV TIL VÆRKTØJER OG ANORDNINGER TIL ELEKTRONISK MODTAGELSE AF TILBUD, ANSØGNINGER OM DELTAGELSE SAMT PLANER OG PROJEKTER I FORBINDELSE MED PROJEKTKONKURRENCER

Værktøjer og anordninger til elektronisk modtagelse af tilbud, ansøgninger om deltagelse samt planer og projekter i forbindelse med projektkonkurrencer skal ved tekniske midler og passende procedurer mindst garantere følgende:

- a) det nøjagtige tidspunkt og den nøjagtige dato for modtagelse af tilbud/ansøgninger om deltagelse samt planer og projekter kan fastslås med sikkerhed
- b) det kan med rimelighed sikres, at ingen kan få adgang til oplysninger, som er fremsendt i medfør af disse krav, før udløbet af de fastsatte frister
- c) kun bemyndigede personer kan fastsætte eller ændre datoerne for åbning af de modtagne oplysninger
- d) på de forskellige stadier af udbudsproceduren eller af projektkonkurrencen må kun bemyndigede personer få adgang til alle eller en del af de indsendte oplysninger
- e) kun bemyndigede personer må give adgang til indsendte oplysninger og kun efter den anførte dato
- f) oplysninger, som er modtaget og åbnet i overensstemmelse med de foreliggende krav, er kun tilgængelige for personer, der er bemyndiget til at få kendskab hertil
- g) når adgangsforbuddene eller -betingelserne i litra b), c), d), e) og f) overtrædes eller forsøges overtrådt, skal det i rimelig grad sikres, at overtrædelsen klart kan spores.

BILAG V

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OG MEDDELELSER

DEL A

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om offentliggørelse af en forhåndsmeddelelse i en køberprofil

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
3. Det anføres i givet fald, hvis den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er eller kan være tale om en anden form for fælles udbud.
4. CPV-koder.
5. »Køberprofilens« internetadresse (URL).
6. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen om offentliggørelse af forhåndsmeddelelsen vedrørende køberprofilen.

DEL B

Oplysninger, der skal angives i forhåndsmeddelelser

(jf. artikel 48)

I. Oplysninger, der skal angives under alle omstændigheder

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den e-mail- eller internetadresse, på hvilken der er fri, direkte og fuld elektronisk adgang til udbudsdokumenterne.

Når der ikke er fri, direkte og fuld adgang af de grunde, der er anført i artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit, angives det, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne.
3. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
4. Det anføres i givet fald, hvis den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er eller kan være tale om en anden form for fælles udbud.
5. CPV-koder. Når kontrakten er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance.
6. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægskontrakter eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter. Når kontrakten er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance.
7. Kort beskrivelse af kontrakten: arbejdets art og omfang, arten og mængden eller værdien af værdi af de varer, der skal leveres, tjenesteydelseernes art og omfang.
8. Hvis denne bekendtgørelse ikke anvendes til indkaldelse af tilbud, de foreløbige datoer for offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller udbudsbekendtgørelser vedrørende den eller de kontrakter, der er nævnt i denne forhåndsmeddelelse.
9. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
10. Andre relevante oplysninger.
11. Angivelse af, om kontrakten er omfattet af GPA-aftalen.

II. Yderligere oplysninger, som skal angives, når bekendtgørelsen anvendes til indkaldelse af tilbud (artikel 48, stk. 2)

1. En henvisning til, at interesserede økonomiske operatører underretter myndighederne om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne.
2. Tildelingsprocedurens art (begrænsede udbud, uanset om de omfatter et dynamisk indkøbssystem eller ej, eller udbud med forhandling).
3. Følgende angives:
  - a) Hvis der er tale om en rammeaftale, angives dette.
  - b) Hvis der er tale om et dynamisk indkøbssystem, angives dette.
4. Hvis det allerede er fastsat, tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed.
5. Hvis de allerede er fastsat, betingelserne for deltagelse, herunder:
  - a) i givet fald angivelse af, at det er en offentlig kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
  - b) i givet fald angivelse af, om levering af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
  - c) kort beskrivelse af udvælgelseskriterierne
6. Hvis de allerede er fastsat, en kort beskrivelse af kriterierne for tildeling af kontrakten:
7. Hvis det allerede er kendt, det anslåede samlede omfang af kontrakten eller kontrakterne; når kontrakten er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance.
8. Sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser.
9. Den adresse, hvortil interessetilkendegivelser skal sendes.
10. Det eller de sprog, ansøgninger eller tilbud skal være affattet på.
11. Følgende angives:
  - a) Om der kræves eller accepteres elektronisk indsendelse af tilbud eller ansøgninger om deltagelse.
  - b) Om der vil blive anvendt elektronisk bestilling.
  - c) Om der vil blive anvendt elektronisk fakturering.
  - d) Om elektronisk betaling vil blive accepteret.
12. Oplysninger om, hvorvidt kontrakten vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
13. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.

DEL C

Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser

(jf. artikel 49)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaksnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den e-mail- eller internetadresse, på hvilken der er fri, direkte og fuld elektronisk adgang til udbudsdokumenterne.

Når der ikke er fri, direkte og fuld adgang af de grunde, der er anført i artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit, angives det, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne.

3. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
4. Det anføres i givet fald, hvis den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er tale om en anden form for fælles udbud.
5. CPV-koder. Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
6. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægskontrakter eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøbs- og tjenesteydelsesktrakter. Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
7. Beskrivelse af kontrakten: arbejdets art og omfang, arten og mængden eller værdien af værdi af de varer, der skal leveres, tjenesteydelsens art og omfang. Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance. I givet fald beskrivelse af løsningsmuligheder.
8. Det anslåede samlede omfang af kontrakten eller kontrakterne. Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
9. Accept af eller forbud mod alternative tilbud.
10. Tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og så vidt muligt kontraktens varighed
  - a) I tilfælde af rammeaftaler oplyses ligeledes rammeaftalens planlagte løbetid, i givet fald med begrundelse af en løbetid, der overskrider fire år. I det omfang det er muligt, værdien eller omfanget og hyppigheden af de kontrakter, der skal tildeles, og eventuelt påtænkt største antal økonomiske aktører, der kan deltage.
  - b) I tilfælde af et dynamisk indkøbssystem oplyses ligeledes systemets planlagte løbetid. I det omfang det er muligt, værdien eller omfanget og hyppigheden af de kontrakter, der skal tildeles.
11. Betingelser for deltagelse, herunder:

- a) i givet fald angivelse af, at det er en offentlig kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
- b) i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession; henvisning til den pågældende lov eller administrative bestemmelse
- c) en liste over og kort beskrivelse af kriterier vedrørende de økonomiske aktørers personlige forhold, som kan føre til deres udelukkelse, og af udvælgelseskriterier; eventuelle specifikke minimumstærskelkrav; angivelse af krævede oplysninger (egenerklæringer, dokumentation).

12. Tildelingsprocedurens art. Eventuelt begrundelse for anvendelse af en hasteprocedure (offentligt og begrænset udbud og udbud med forhandling).
13. Følgende angives:
  - a) Hvis der er tale om en rammeaftale, angives dette.
  - b) Hvis der er tale om et dynamisk indkøbssystem, angives dette.
  - c) Hvis der er tale om en elektronisk auktion, angives dette (i forbindelse med offentlige eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling).
14. Når kontrakter er opdelt i delleverancer, angivelse af, om de økonomiske aktører har mulighed for at afgive tilbud på en, flere og/eller samtlige delleverancer. Angivelse af enhver mulig begrænsning af antallet af delleverancer, som kan tildeles en og samme tilbudsgiver. Hvis kontrakten ikke er opdelt i delleverancer, angivelse af grundene hertil, medmindre disse oplysninger er givet i den individuelle rapport.
15. I forbindelse med begrænset udbud, udbud med forhandling, konkurrencepræget dialog eller innovationspartnerskab, hvor der gøres brug af muligheden for at begrænse antallet af ansøgere, der opfordres til at indgive tilbud, at forhandle eller til dialog: mindste antal og eventuelt største antal ønskede ansøgere og objektive kriterier til udvælgelse af de relevante ansøgere.
16. I forbindelse med udbud med forhandling, konkurrencepræget dialog eller innovationspartnerskab oplyses i givet fald, at der er tale om en procedure, der finder sted i flere faser for efterhånden at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, eller løsninger, der skal drøftes.
17. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
18. Kriterier, der skal anvendes for tildeling af kontrakten eller kontrakterne. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for udvælgelse af det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt deres vægtning anføres, når de ikke fremgår af specifikationerne, eller ved konkurrencepræget dialog af det beskrivende dokument.
19. Sidste frist for modtagelse af tilbud (offentlige udbud) eller ansøgninger om deltagelse (begrænset udbud og udbud med forhandling, dynamiske indkøbssystemer, konkurrencepræget dialog og innovative partnerskaber).
20. Den adresse, hvortil tilbud eller ansøgninger om deltagelse skal sendes.
21. I forbindelse med offentlige udbud:
  - a) periode, i hvilken tilbudsgiveren er forpligtet til at vedstå sit bud
  - b) dato, klokkeslæt og sted for åbningen af tilbuddene
  - c) personer, der har adgang til at overvære åbningen.
22. Det eller de sprog, tilbuddene eller ansøgningerne om deltagelse skal være affattet på:
23. Følgende angives:
  - a) Om der accepteres elektronisk indsendelse af tilbud eller ansøgninger om deltagelse.
  - b) Om der vil blive anvendt elektronisk bestilling.
  - c) Om der accepteres elektronisk fakturering.
  - d) Om der vil blive anvendt elektronisk betaling.

24. Oplysninger om, hvorvidt kontrakten vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
25. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
26. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, som er relevante for den eller de kontrakter, der offentliggøres i denne bekendtgørelse.
27. I forbindelse med kontrakter, der kan fornyes, den anslåede tidsplan for yderligere bekendtgørelser, der skal offentliggøres.
28. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
29. Angivelse af, om kontrakten er omfattet af GPA-aftalen.
30. Andre relevante oplysninger.

DEL D

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om indgåede kontrakter

(jf. artikel 50)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
3. Det anføres i givet fald, om den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er tale om en anden form for fælles udbud.
4. CPV-koder.
5. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægskontrakter, eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøbs- og tjenesteydelsiskontrakter.
6. Beskrivelse af kontrakten: arbejdets art og omfang, arten og mængden eller værdien af de varer, der skal leveres, tjenesteydelsernes art og omfang. Når kontrakten er opdelt i delleverancer, anføres disse oplysninger for hver delleverance. I givet fald beskrivelse af løsningsmuligheder.
7. Tildelingsprocedurens art. I forbindelse med udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse, begrundelse.
8. Følgende angives:
  - a) Hvis der var tale om en rammeaftale, angives dette.
  - b) Hvis der var tale om et dynamisk indkøbssystem, angives dette.
9. Kriterier, jf. artikel 67, der blev lagt til grund ved tildeling af kontrakten eller kontrakterne: Angivelse af, om der blev afholdt en elektronisk auktion (i forbindelse med offentlige eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling).
10. Datoen for indgåelsen af kontrakten eller kontrakterne eller rammeafgåelsen eller rammeafgørelserne efter beslutningen om at tildele eller indgå den/dem.
11. Antal modtagne tilbud for hver kontrakttildeling, herunder:
  - a) antal tilbud modtaget fra økonomiske operatører, som er små og mellemstore virksomheder
  - b) antal tilbud modtaget fra en anden medlemsstat eller fra et tredjeland
  - c) antal tilbud modtaget elektronisk.

12. For hver kontrakttildeling, navn, adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer samt e-mail- og internet-adresse for den eller de valgte tilbudsgivere, herunder:
  - a) oplysninger om, hvorvidt den valgte tilbudsgiver er en lille og mellemstor virksomhed
  - b) oplysninger om, hvorvidt kontrakten blev tildelt en sammenslutning af økonomiske operatører (joint venture, konsortium eller andet).
13. Værdien af det eller de antagne tilbud eller af det højeste og det laveste tilbud, der blev taget i betragtning ved tildeling af kontrakten.
14. I givet fald, for hver kontrakttildeling, hvilken del af kontrakten der vil kunne gives i underentreprise, samt værdien af denne del.
15. Oplysninger om, hvorvidt kontrakten vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
16. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klage-procedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
17. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, som er relevante for den eller de kontrakter, der offentliggøres i denne bekendtgørelse.
18. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
19. Andre relevante oplysninger.

DEL E

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om projektkonkurrencer

(jf. artikel 79, stk. 1)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den e-mail- eller internetadresse, på hvilken der er fri, direkte og fuld elektronisk adgang til udbudsdokumenterne.

Når der ikke er fri, direkte og fuld adgang af de grunde, der er anført i artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit, angives det, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne.
3. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
4. Det anføres i givet fald, om den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er tale om en anden form for fælles udbud.
5. CPV-koder. Når kontrakten er opdelt i dellerancer, anføres disse oplysninger for hver dellerance.
6. Beskrivelse af projektets vigtigste karakteristika.
7. Eventuelt oplysninger om præmiernes art og værdi.
8. Projektkonkurrencens art (åben eller lukket).
9. I forbindelse med en åben projektkonkurrence, sidste frist for indsendelsen af projekter.
10. I forbindelse med en lukket projektkonkurrence:
  - a) påtænkt deltagerantal
  - b) eventuelt navn på tidligere udvalgte deltagere
  - c) kriterier for udvælgelse af deltagere
  - d) sidste frist for ansøgninger om deltagelse.

11. Eventuel angivelse af, om deltagelse er begrænset til et bestemt erhverv.
12. Kriterier, der vil blive lagt til grund for vurderingen af projekterne.
13. Angivelse af, om den ordregivende myndighed er bundet af udvælgelseskomitéens afgørelse.
14. Eventuelt oplysninger om de beløb, der udbetales til samtlige deltagere.
15. Angivelse af, om de kontrakter, der tildeles på grundlag af projektkonkurrencen, vil gå til vinderen eller vinderne af projektkonkurrencen.
16. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
17. Andre relevante oplysninger.

DEL F

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser af resultaterne af en projektkonkurrence

(jf. artikel 79, stk. 2)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. Den ordregivende myndigheds art og dens hovedvirksomhed.
3. Det anføres i givet fald, om den ordregivende myndighed er en indkøbscentral, eller at der er tale om en anden form for fælles udbud.
4. CPV-koder.
5. Beskrivelse af projektets vigtigste karakteristika.
6. Præmiernes værdi.
7. Projektkonkurrencens art (åben eller lukket).
8. Kriterier, der blev lagt til grund for vurderingen af projekterne.
9. Dato for udvælgelseskomitéens afgørelse.
10. Antal deltagere:
  - a) antal deltagere, som er SMV'er
  - b) antal deltagere fra udlandet.
11. Navn, adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer samt e-mail- og internetadresse for vinderne af konkurrencen og angivelse af, om vinderne er små og mellemstore virksomheder.
12. Oplysninger om, hvorvidt projektkonkurrencen vedrører et projekt eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
13. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, som er relevante for det eller de projekter, der vedrører denne bekendtgørelse.
14. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
15. Andre relevante oplysninger.

DEL G

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om ændringer i en kontrakt i dens løbetid

(jf. artikel 72, stk. 1)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed eller den afdeling, hvor der kan fås yderligere oplysninger.
2. CPV-koder.
3. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægskontrakter eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter.
4. Beskrivelse af kontrakten før og efter ændringen: arbejdets art og omfang, arten og mængden eller værdien af de varer, der skal leveres, tjenesteydelsens art og omfang.
5. En eventuel prisstigning som følge af ændringen.
6. Beskrivelse af de omstændigheder, der har gjort ændringen nødvendig.
7. Dato for afgørelsen om tildeling af kontrakten.
8. I givet fald navn adresse, herunder NUTS-kode, telefon- og telefaxnummer samt e-mail- og internetadresse for den eller de nye økonomiske operatører.
9. Oplysninger om, hvorvidt kontrakten vedrører et projekt og/eller et program, der modtager støtte fra EU-fonde.
10. Navn og adresse på det tilsynsorgan, der er ansvarligt for klager og eventuel mægling. Angivelse af sidste frist for klageprocedurer eller eventuelt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
11. Dato(er) og henvisning(er) til tidligere offentliggørelser i *Den Europæiske Unions Tidende*, der er relevante for den eller de kontrakter, som denne bekendtgørelse vedrører.
12. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen.
13. Andre relevante oplysninger.

DEL H

Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser vedrørende kontrakter om sociale og andre specifikke tjenesteydelser

(jf. artikel 75, stk. 1)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed.
2. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøb og tjenesteydelser.
3. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.
4. Betingelser for deltagelse, herunder:
  - i givet fald angivelse af, at det er en kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
  - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
5. Sidste frist for at kontakte den ordregivende myndighed med henblik på deltagelse.
6. Kort beskrivelse af hovedelementerne i den tildelingsprocedure, der skal anvendes.

DEL I

Oplysninger, der skal angives i forhåndsmeddelelser om sociale og andre specifikke tjenesteydelser

(jf. artikel 75, stk. 1)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed.
2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder kontraktens anslåede samlede værdi og CPV-koder.
3. Hvis det allerede er fastsat:
  - a) NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøb og tjenesteydelser.
  - b) tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed
  - c) betingelser for deltagelse, herunder:
    - i givet fald angivelse af, at det er en offentlig kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
    - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
  - d) kort beskrivelse af hovedelementerne i den tildelingsprocedure, der skal anvendes.
4. En omtale af, at interesserede økonomiske operatører skal underrette den ordregivende myndighed om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne, sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser og den adresse, hvortil interessetilkendegivelser skal sendes.

DEL J

Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser

(jf. artikel 75, stk. 2)

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende myndighed.
  2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.
  3. NUTS-kode for det primære udførelsessted for bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-kode for hovedstedet for levering eller udførelse i forbindelse med vareindkøb og tjenesteydelser.
  4. Antal modtagne tilbud.
  5. Betalt pris eller prisramme (maksimum/minimum).
  6. For hver kontrakttildeling navn, adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den eller de valgte økonomiske operatører.
  7. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG VI

**OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I UDBUDSDOKUMENTERNE I FORBINDELSE MED ELEKTRONISKE
AUKTIONER**

(artikel 35, stk. 4)

Når de ordregivende myndigheder har besluttet at afholde en elektronisk auktion, skal udbudsdokumenterne mindst omfatte følgende oplysninger:

- a) de elementer, hvis værdier der holdes elektronisk auktion over, for så vidt disse elementer er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procentdele
  - b) de eventuelle grænser for de værdier, som kan fremlægges, således som de fremgår af specifikationer af kontraktens genstand
  - c) de oplysninger, der vil blive stillet til tilbudsgivernes rådighed under den elektroniske auktion, og på hvilket tidspunkt de i givet fald stilles til rådighed
  - d) de oplysninger, der er relevante for afviklingen af den elektroniske auktion
  - e) de betingelser, på hvilke tilbudsgiverne kan byde, og især de mindste udsving mellem de bud, som i givet fald kræves for at byde
  - f) de relevante oplysninger om det elektroniske system, der anvendes, og om betingelser og tekniske specifikationer for tilslutning.
-

BILAG VII

DEFINITION AF VISSE TEKNISKE SPECIFIKATIONER

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »teknisk specifikation«: en af følgende
  - a) i forbindelse med offentlige bygge- og anlægskontrakter: samtlige tekniske forskrifter, der navnlig findes i udbuds-dokumenterne, og som fastlægger krævede egenskaber for et materiale, et produkt eller et indkøb således, at de opfylder kravene til den anvendelse, som den ordregivende myndighed har bestemt dem til. Disse egenskaber omfatter miljø- og klimapræstation, udformning til alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, sikkerhed eller dimensioner, herunder procedurer for kvalitetssikring, terminologi, symboler, afprøvning og afprøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning samt produktionsprocesser og -metoder. De omfatter ligeledes regler for projektering og omkostningsberegning, betingelser for afprøvning, kontrol og aflevering af bygge- og anlægsarbejder samt konstruktionsteknik og konstruktionsmetoder samt alle andre tekniske betingelser, som den ordregivende myndighed ved almindelige eller særlige bestemmelser kan fastsætte vedrørende de færdige arbejder og de materialer eller dele, der indgår deri
  - b) i forbindelse med offentlige vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter: en specifikation i et dokument, som fastlægger krævede egenskaber ved et produkt eller en tjenesteydelse, som f.eks. kvalitetsniveau, miljø- og klimapræstation, udformning til alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, brugen af produktet, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter, der vedrører handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning, produktionsprocesser og -metoder på et hvilket som helst tidspunkt i indkøbets eller tjenesteydelsens levetid samt procedurer for overensstemmelsesvurdering
- 2) »standard«: en teknisk specifikation, som er vedtaget af et anerkendt standardiseringsorgan til gentagen eller konstant anvendelse, hvis overholdelse ikke er obligatorisk, og som er en af følgende kategorier
  - a) international standard: en standard, der er vedtaget af en international standardiseringsorganisation, og som er offentligt tilgængelig
  - b) europæisk standard: en standard, der er vedtaget af en europæisk standardiseringsorganisation, og som er offentligt tilgængelig
  - c) national standard: en standard, der er vedtaget af en national standardiseringsorganisation, og som er offentligt tilgængelig
- 3) »europæisk teknisk vurdering«: den dokumenterede vurdering af en byggevarers ydeevne med hensyn til dens væsentlige egenskaber i overensstemmelse med det respektive europæiske vurderingsdokument som defineret i artikel 2, nr. 12), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 ⁽¹⁾
- 4) »fælles teknisk specifikation«: en teknisk specifikation på IKT-området, der er udarbejdet i henhold til artikel 13 og 14 i forordning (EU) 1025/2012
- 5) »teknisk reference«: enhver leverance fra europæiske standardiseringsorganer, bortset fra europæiske standarder, som er frembragt efter procedurer, der er indført med henblik på udvikling af markedsbehovene.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 af 9. marts 2011 om fastlæggelse af harmoniserede betingelser for markedsføring af byggevarer og om ophævelse af Rådets direktiv 89/106/EØF (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 5).

BILAG VIII

KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE**1. Offentliggørelse af bekendtgørelser**

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 48, 49, 50, 75 og 79, sendes af den ordregivende myndighed til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med følgende regler:

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 48, 49, 50, 75 og 79, offentliggøres af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende myndigheder, hvis der er tale om en forhåndsmeddelelse i en køberprofil, jf. artikel 48, stk. 1.

De ordregivende myndigheder kan desuden offentliggøre disse oplysninger på internettet i form af en »køberprofil«, jf. punkt 2, litra b).

Den Europæiske Unions Publikationskontor giver den ordregivende myndighed den i artikel 51, stk. 5, andet afsnit, omhandlede bekræftelse.

2. Offentliggørelse af supplerende oplysninger

- a) Medmindre andet er fastsat i artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit, offentliggør de ordregivende myndigheder de fuldstændige udbudsdokumenter på internettet.
- b) Køberprofilen kan indeholde de i artikel 48, stk. 1, omhandlede vejledende forhåndsmeddelelser, oplysninger om igangværende opfordringer til at afgive tilbud, planlagte indkøb, indgåede kontrakter og annullerede procedurer samt andre oplysninger af almen interesse såsom kontaktpersoner, telefon- og faxnummer, postadresse og e-mail-adresse. Køberprofilen kan også indeholde forhåndsmeddelelser, der anvendes til indkaldelse af tilbud, og som offentliggøres på nationalt plan i henhold til artikel 52.

3. Format og regler for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser

Formatet og reglerne for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser som fastlagt af Kommissionen er til rådighed på internetadressen <http://simap.europa.eu>

BILAG IX

INDHOLD I OPFORDRINGER TIL AT AFGIVE TILBUD, DELTAGE I DIALOGEN ELLER BEKRÆFTE INTERESSETILKENDEGIVELSE I HENHOLD TIL ARTIKEL 54

1. Opfordringen til at afgive tilbud eller deltage i dialogen, jf. artikel 54, skal mindst indeholde følgende:

- a) en henvisning til den offentliggjorte indkaldelse af tilbud
- b) fristen for modtagelse af tilbud, den adresse, til hvilken tilbuddene skal sendes, og det eller de sprog, som de skal være udfærdiget på
- c) ved konkurrencepræget dialog den dato og den adresse, der er fastsat for indledningen af høringen, samt det eller de sprog, der anvendes
- d) en angivelse af, hvilke dokumenter der eventuelt skal vedlægges, enten til støtte for erklæringer, som kan efterprøves, og som ansøgeren har fremlagt i overensstemmelse med artikel 59 og 60 og, hvor det er relevant, artikel 62, eller som supplement til de oplysninger, der kræves i samme artikler, på de samme betingelser som dem, der er fastsat i artikel 59, 60 og 62
- e) vægtningen af kriterierne for tildeling af kontrakten eller, i givet fald, den faldende prioriteringsrækkefølge af disse kriterier, hvis de ikke er anført i udbudsbekendtgørelsen, opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, de tekniske specifikationer eller det beskrivende dokument.

Hvis der imidlertid er tale om kontrakter tildelt gennem en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab, anføres oplysningerne i litra b) ikke i opfordringen til at deltage i dialogen eller til at forhandle, men anføres i opfordringen til at afgive tilbud.

2. Hvis indkaldelse af tilbud sker ved hjælp af en forhåndsmeddelelse, skal de ordregivende myndigheder efterfølgende, men inden de påbegynder udvælgelsen af tilbudsgivere eller deltagere i en forhandling, anmode samtlige ansøgere om at bekræfte deres interesse på grundlag af detaljerede oplysninger om kontrakten.

Denne opfordring skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- a) art og mængde, herunder alle optioner vedrørende yderligere kontrakter og om muligt den foreløbige tidsfrist for udnyttelsen af disse optioner ved kontrakter, der kan fornyes, art og mængde samt om muligt den anslåede dato for offentliggørelse af senere bekendtgørelser om indkaldelse af tilbud vedrørende bygge- og anlægsarbejder, vareindkøb eller tjenesteydelser, der skal udbydes
- b) udbudstype: begrænset udbud eller udbud med forhandling
- c) eventuel dato for påbegyndelsen eller afslutningen af leveringen af varerne eller udførelsen af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne
- d) når der ikke kan gives elektronisk adgang, adresse og frist for indsendelse af anmodninger om udbudsdokumenter samt det eller de sprog, som anmodningerne skal være affattet på
- e) adresse på den ordregivende myndighed, der tildeler kontrakten
- f) økonomiske og tekniske betingelser, finansielle garantier og oplysninger, der kræves af de økonomiske aktører
- g) den type kontrakt, der er genstand for opfordringen til at afgive tilbud: køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller flere af disse typer og
- h) kriterierne for tildelingen af kontrakten og vægtningen af disse kriterier eller eventuelt prioriteringen af disse kriterier, hvis disse oplysninger ikke er anført i forhåndsmeddelelsen, de tekniske specifikationer eller i opfordringen til at afgive tilbud eller til at forhandle.

BILAG X

**LISTE OVER INTERNATIONALE SOCIALE OG MILJØMÆSSIGE KONVENTIONER OMHANDLET I
ARTIKEL 18, STK. 2**

- ILO Konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig
  - ILO Konvention nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger
  - ILO Konvention nr. 29 om tvangsarbejde
  - ILO Konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
  - ILO Konvention nr. 138 om lavalder
  - ILO Konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
  - ILO Konvention nr. 100 om ligeløn for samme arbejde
  - ILO Konvention nr. 182 om forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde
  - Wienerkonventionen om beskyttelse af ozonlaget og dens Montrealprotokol om stoffer, der nedbryder ozonlaget
  - Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf (Baselkonventionen)
  - Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP-konventionen)
  - Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke («PIC-proceduren») for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel (UNEP/FAO) (PIC-konventionen), Rotterdam, den 10. september 1998, og de tre regionale protokoller hertil.
-

BILAG XI

REGISTRE ⁽¹⁾

De relevante faglige registre og handelsregistre samt erklæringer og attester for hver medlemsstat er:

- i Belgien: »Registre du Commerce«/»Handelsregister« og for tjenesteydelseskontrakter »Ordres professionnels«/»Beroepsorden«
- i Bulgarien: »Търговски регистър«
- i Tjekkiet: »obchodní rejstřík«
- i Danmark: »Erhvervsstyrelsen«
- i Tyskland: »Handelsregister«, »Handwerksrolle« og for tjenesteydelseskontrakter »Vereinsregister«, »Partnerschaftsregister« og »Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder«
- i Estland: »Registrite ja Infosüsteemide Keskus«
- i Irland: En økonomisk aktør kan anmodes om at fremlægge en attest fra »Registrar of Companies« eller »Registrar of Friendly Societies« eller, hvis han ikke er certificeret, en attest, hvori det præciseres, at den pågældende under ed har erklæret, at han udøver det pågældende erhverv i det land, hvor han er etableret, på et bestemt sted og under et bestemt firmanavn
- i Grækenland: »Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων — ΜΕΕΠ« under ministeriet for miljø, fysisk planlægning og offentlige arbejder (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) for bygge- og anlægskontrakter, »Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο« og »Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού« for vareindkøbskontrakter; for tjenesteydelseskontrakter kan tjenesteyderen anmodes om at fremlægge en erklæring afgivet under ed for en notar om udøvelsen af det pågældende erhverv; i de tilfælde, der er nævnt i den gældende nationale lovgivning for tjenesteydelser vedrørende undersøgelser som omhandlet i bilag I, erhvervsregistret »Μητρώο Μελετητών« og »Μητρώο Γραφείων Μελετών«
- i Spanien: »Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado« for bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter og for vareindkøbskontrakter »Registro Mercantil« eller, når det drejer sig om personer, der ikke er registrerede, en attest, hvori det præciseres, at den pågældende under ed har afgivet erklæring om, at han udøver det pågældende erhverv
- i Frankrig: »Registre du commerce et des sociétés« og »Répertoire des métiers«
- i Kroatien: »Sudski registar« og »Obrtni registar« eller, for så vidt angår visse aktiviteter, et certifikat, hvoraf det fremgår, at den pågældende person har tilladelse til at udøve den pågældende handelsmæssige aktivitet eller det pågældende erhverv.
- i Italien: »Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato«; for vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter også »Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato« eller ud over de allerede nævnte registre »Consiglio nazionale degli ordini professionali« for tjenesteydelseskontrakter; for bygge- og anlægskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter »Albo nazionale dei gestori ambientali« ud over de allerede nævnte registre
- i Cypern: Entreprenøren kan anmodes om at fremlægge en attest udstedt af »Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων)« i overensstemmelse med Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors Law for bygge- og anlægskontrakter; for vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter kan leverandøren eller tjenesteyderen anmodes om at fremlægge en attest udstedt af »Registrar of Companies and Official Receiver« (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) eller, hvis dette ikke er muligt, en attest, hvori det præciseres, at den pågældende under ed har erklæret, at han udøver det pågældende erhverv i det land, hvor han er etableret, på et bestemt sted og under et bestemt firmanavn
- i Letland: »Uzņēmumu reģistrs«
- i Litauen: »Juridinių asmenų registras«
- i Luxembourg: »Registre aux firmes« og »Rôle de la Chambre des métiers«

(1) I artikel 58, stk. 2, forstås ved »fagligt register eller handelsregister« de registre, der er anført i dette bilag, og hvis der er sket ændringer på nationalt niveau, de registre, der har erstattet dem.

- Ungarn: »Cégnyilvántartás«, »egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása« og for tjenesteydelseskontrakter visse »szakmai kamarák nyilvántartása« eller i forbindelse med visse aktiviteter en attest, som viser, at den pågældende har ret til at udøve handels- eller erhvervsaktiviteten
  - i Malta: En økonomisk aktør skal anføre sit »numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc« og, hvis der er tale om et partnerskab eller selskab, det relevante registreringsnummer, der er udstedt af Maltas myndighed for finansielle tjenesteydelser
  - i Nederlandene: »Handelsregister«
  - i Østrig: »Firmenbuch«, »Gewerberegister« og »Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern«
  - i Polen: »Krajowy Rejestr Sądowy«
  - i Portugal: »Instituto da Construção e do Imobiliário« (INCI) for bygge- og anlægskontrakter; »Registro Nacional das Pessoas Colectivas« for vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter
  - i Rumænien: »Registrul Comerțului«
  - i Slovenien: »sodni register« og »obrtni register«
  - i Slovakiet: »Obchodný register«
  - i Finland: »Kaupparekisteri«/»Handelsregistret«
  - i Sverige: »aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren«
  - i Det Forenede Kongerige: En økonomisk aktør kan anmodes om at fremlægge en attest fra »Registrar of Companies« om, at han er certificeret som værende registreret, eller, hvis han ikke er certificeret, en attest, hvori det præciseres, at den pågældende under ed har erklæret, at han udøver det pågældende erhverv på et bestemt sted og under et bestemt firmanavn.
-

BILAG XII

DOKUMENTATION FOR UDVÆLGELSESKRITERIER

Del I: Økonomisk og finansiel formåen

Bevis for den økonomiske aktørs finansielle og økonomiske formåen kan almindeligvis føres ved en eller flere af følgende oplysninger:

- a) relevante erklæringer fra en bank eller i givet fald bevis for relevant erhvervsansvarsforsikring
- b) fremlæggelse af årsregnskaber eller uddrag heraf, hvis offentliggørelse af årsregnskaber er lovpligtig i det land, hvor den økonomiske aktør er etableret
- c) en erklæring om den økonomiske aktørs samlede omsætning og i påkommende tilfælde omsætningen inden for det område, som kontrakten vedrører, i højst de tre seneste disponible regnskabsår, afhængigt af hvornår den økonomiske aktør blev etableret eller startede sin virksomhed, hvis tallene for denne omsætning foreligger.

Del II: Teknisk formåen

Midler, der beviser de økonomiske aktørers tekniske formåen som omhandlet i artikel 58:

- a) følgende lister:
  - i) en liste over de arbejder, der er udført i løbet af de seneste fem år, ledsaget af attester for tilfredsstillende udførelse og resultat af de betydeligste arbejder. Hvor det er nødvendigt for at sikre tilstrækkelig konkurrence, kan de ordregivende myndigheder angive, at der vil blive taget hensyn til dokumentation for relevante arbejder, der er udført mere end fem år tidligere
  - ii) en liste over de betydeligste leveringer eller tjenesteydelser, der er udført i løbet af højst de seneste tre år, med angivelse af beløb og tidspunkter samt den offentlige eller private modtager. Hvis det er nødvendigt for at sikre tilstrækkelig konkurrence, kan de ordregivende myndigheder angive, at der vil blive taget hensyn til dokumentation for relevante leveringer eller tjenesteydelser, der er leveret eller udført mere end tre år tidligere
- b) oplysning om de involverede teknikere eller tekniske organer, især dem, der er ansvarlige for kvalitetskontrollen, uanset om de direkte hører til den økonomiske aktørs virksomhed eller ej, og hvis det drejer sig om offentlige bygge- og anlægskontrakter, oplysning om dem, som entreprenøren disponerer over til udførelsen af arbejdet
- c) beskrivelse af det tekniske udstyr og de foranstaltninger, som den økonomiske aktør har truffet til sikring af kvaliteten, samt af virksomhedens undersøgelses- og forskningsfaciliteter
- d) en angivelse af den forvaltning af forsyningskæden og de eftersporingsystemer, som den økonomiske aktør kan anvende ved gennemførelsen af kontrakten
- e) hvis de varer eller tjenesteydelser, der skal leveres, er komplekse eller undtagelsesvis skal tjene et særligt formål, en kontrol foretaget af den ordregivende myndighed eller på dennes vegne af et kompetent officielt organ i det land, hvor leverandøren eller tjenesteyderen er etableret, med forbehold af dette organs samtykke, af leverandørens produktionskapacitet eller tjenesteyderens tekniske formåen og om nødvendigt virksomhedens undersøgelses- og forskningsfaciliteter og de foranstaltninger, som den vil træffe til kontrol af kvaliteten
- f) de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer hos tjenesteyderen eller entreprenøren eller virksomhedens ledende medarbejdere, forudsat at de ikke evalueres som et tildelingskriterium
- g) angivelse af de miljøstyringsforanstaltninger, som den økonomiske aktør kan anvende ved udførelsen af kontrakten
- h) en erklæring om tjenesteyderens eller entreprenørens årlige gennemsnitlige antal beskæftigede og antallet af ledere i de seneste tre år
- i) erklæring om, hvilket værktøj, materiel og teknisk udstyr tjenesteyderen eller entreprenøren disponerer over til opfyldelse af kontrakten
- j) oplysning om, hvor stor en del af kontrakten den økonomiske aktør eventuelt agter at give i underentreprise

k) for så vidt angår de varer, der skal leveres:

- i) prøver, beskrivelser eller fotografier, hvis autenticitet skal kunne attesteres på den ordregivende myndigheds anmodning
  - ii) attester udstedt af officielle kvalitetskontrolinstitutter eller -anstalter, hvis kompetence er anerkendt, og som attesterer, at varer, der er klart identificeret ved henvisning til tekniske specifikationer eller standarder, er i overensstemmelse med disse.
-

*BILAG XIII***FORTEGNELSE OVER EU-RETSAKTER OMHANDLET I ARTIKEL 68, STK. 3**

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF

BILAG XIV

TJENESTEYDELSER OMHANDLET I ARTIKEL 74

CPV-kode	Varebeskrivelse
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Anvisning af hushjælpspersonale]; 79624000-4 [Anvisning af plejepersonale] og 79625000-1 [Anvisning af hospitalspersonale] fra 85000000-9 til 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Private husholdninger med ansat medhjælp] og 98513000-2 til 98514000-9 [Udsendelse af personale til private husstande, Formidling af personale til private husstande, Udsendelse af kontorphonale til private husstande, Udsendelse af vikarer til private husstande, Hjemmehjælp og Husligt arbejde]	Sundheds- og socialvæsen samt tilknyttede tjenesteydelser
85321000-5 og 85322000-2, 75000000-6 [Offentlig administration, forsvar og socialsikring], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; fra 79995000-5 til 79995200-7; fra 80000000-4 Uddannelse og undervisning til 80660000-8; fra 92000000-1 til 92700000-8 79950000-8 [Organisering af udstillinger, messer og kongresser], 79951000-5 [Organisering af seminarer], 79952000-2 [Tjenesteydelser i forbindelse med arrangementer], 79952100-3 [Tilrettelæggelse af kulturelle arrangementer], 79953000-9 [Tilrettelæggelse af festivaler], 79954000-6 [Tilrettelæggelse af fester], 79955000-3 [Tilrettelæggelse af modeshow], 79956000-0 [Tilrettelæggelse af messer og udstillinger]	Administrative tjenester på det sociale område, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det kulturelle område
75300000-9	Lovpligtig socialsikring ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Velfærdstjenesteydelser
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 og 98130000-3	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser, herunder tjenesteydelser ydet af fagforeninger, politiske organisationer, ungdomsorganisationer og andre medlemskabsbaserede organisationstjenester
98131000-0	Religiøse tjenester
55100000-1 til 55410000-7; 55521000-8 til 55521200-0 [55521000-8 Catering til private, 55521100-9 Madudbringning, 55521200-0 Levering af mad ud af huset] 55520000-1 [Cateringvirksomhed], 55522000-5 [Catering til transportvirksomheder], 55523000-2 [Catering til andre virksomheder eller institutioner], 55524000-9 [Catering til skoler] 55510000-8 [Kantinevirksomhed], 55511000-5 [Tjenesteydelser i forbindelse med drift af kantiner og andre selvbetjeningsrestauranter med begrænset adgang], 55512000-2 [Drift af kantiner], 55523100-3 [Tjenesteydelser i forbindelse med skolemåltider]	Hotel- og restaurationstjenesteydelser
79100000-5 til 79140000-7; 75231100-5;	Juridiske tjenesteydelser i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 10, litra d)
75100000-7 til 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 til 75131000-3	Andre administrative tjenester og tjenester for den offentlige sektor
75200000-8 til 75231000-4	Tjenester for lokalsamfundet

CPV-kode	Varebeskrivelse
75231210-9 til 75231230-5; 75240000-0 til 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Fængselsrelaterede tjenester, tjenester i forbindelse med offentlig sikkerhed og redningstjenester i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 10, litra h)
79700000-1 til 79721000-4 [Efterforsknings- og sikkerhedstjenester, Sikkerhedstjenester, Alarmovervågningstjenester, Vagttjenester, Overvågnings-tjenester, Sporingstjenester, Sporing af flygtede personer, Patruljetjenester, Tjenester i forbindelse med udstedelse af id-kort, Efterforsknings-tjenester og Detektivbureau-tjenester] 79722000-1[Grafologitjenester], 79723000-8 [Affaldsanalysertjenester]	Efterforsknings- og sikkerhedstjenester
98900000-2 [Tjenester ydet af ekstraterritoriale organisationer og organer] og 98910000-5 [Specifikke tjenester ydet af internationale organisationer og organer]	Internationale tjenester
64000000-6 [Post- og telekommunikationstjenester], 64100000-7 [Post-befordring og kurértjeneste], 64110000-0 [Postbefordring], 64111000-7 [Postbefordring af aviser og tidsskrifter], 64112000-4 [Postbefordring af breve], 64113000-1 [Postbefordring af pakker], 64114000-8 [Postkontor-virksomhed], 64115000-5 [Udlejning af postbokse], 64116000-2 [Poste restantetjenester], 64122000-7 [Intern postbesørgelse]	Posttjenester
50116510-9 [Regummiering af dæk], 71550000-8 [Smedearbejder]	Diverse tjenesteydelser

(¹) Disse tjenesteydelser er ikke omfattet af det foreliggende direktiv, når de er tilrettelagt som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Det står medlemsstaterne frit for at tilrettelægge udbuddet af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser som tjenesteydelser af almen interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

BILAG XV

SAMMENLIGNINGSTABEL

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 1, stk. 1, 2, 4, 5 og 6	—
Artikel 1, stk. 3	Artikel 10
Artikel 2, stk.1, nr. 1)	Artikel 1, stk. 9, første afsnit
Artikel 2, stk.1, nr. 2)	Artikel 7, litra a)
Artikel 2, stk.1, nr. 3)	—
Artikel 2, stk.1, nr. 4), litra a)	Artikel 1, stk. 9, andet afsnit, litra a)
Artikel 2, stk.1, nr. 4), litra b)	Artikel 1, stk. 9, andet afsnit, litra b)
Artikel 2, stk.1, nr. 4), litra c)	Artikel 1, stk. 9, andet afsnit, litra c)
Artikel 2, stk.1, nr. 5)	Artikel 1, stk. 2, litra a)
Artikel 2, stk.1, nr. 6)	Artikel 1, stk. 2, litra b), første punktum
Artikel 2, stk.1, nr. 7)	Artikel 1, stk. 2, litra b), andet punktum
Artikel 2, stk.1, nr. 8)	Artikel 1, stk. 2, litra c)
Artikel 2, stk.1, nr. 9)	Artikel 1, stk. 2, litra d)
Artikel 2, stk.1, nr. 10)	Artikel 1, stk. 8, andet afsnit
Artikel 2, stk.1, nr. 11)	Artikel 1, stk. 8, tredje afsnit
Artikel 2, stk.1, nr. 12)	Artikel 1, stk. 8, tredje afsnit
Artikel 2, stk.1, nr. 13)	Artikel 23, stk. 1
Artikel 2, stk.1, nr. 14)	Artikel 1, stk. 10
Artikel 2, stk.1, nr. 15)	—
Artikel 2, stk.1, nr. 16)	Artikel 1, stk. 10
Artikel 2, stk.1, nr. 17)	—
Artikel 2, stk.1, nr. 18)	Artikel 1, stk. 12
Artikel 2, stk.1, nr. 19)	Artikel 1, stk. 13
Artikel 2, stk.1, nr. 20)	—
Artikel 2, stk.1, nr. 21)	Artikel 1, stk. 11, litra e)
Artikel 2, stk.1, nr. 22)	—

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 2, stk.1, nr. 23)	—
Artikel 2, stk.1, nr. 24)	—
Artikel 2, stk. 2	—
Artikel 3, stk. 1	—
Artikel 3, stk. 2, første afsnit	—
Artikel 3, stk. 2, andet afsnit	Artikel 22; artikel 1, stk. 2, litra d)
Artikel 3, stk. 3	—
Artikel 3, stk. 4	—
Artikel 3, stk. 5	—
Artikel 3, stk. 6	—
Artikel 4	Artikel 7, 67
Artikel 5, stk. 1	Artikel 9, stk. 1
Artikel 5, stk. 2	—
Artikel 5, stk. 3	Artikel 9, stk. 3, artikel 9, stk. 7, andet afsnit
Artikel 5, stk. 4	Artikel 9, stk. 2
Artikel 5, stk. 5	Artikel 9, stk. 9
Artikel 5, stk. 6	—
Artikel 5, stk. 7	Artikel 9, stk. 4
Artikel 5, stk. 8	Artikel 9, stk. 5, litra a), første afsnit
Artikel 5, stk. 9	Artikel 9, stk. 5, litra b), første og andet afsnit
Artikel 5, stk. 10	Artikel 9, stk. 5, litra a), tredje afsnit Artikel 9, stk. 5, litra b), tredje afsnit
Artikel 5, stk. 11	Artikel 9, stk. 7
Artikel 5, stk. 12	Artikel 9, stk. 6
Artikel 5, stk. 13	Artikel 9, stk. 8, litra a)
Artikel 5, stk. 14	Artikel 9, stk. 8, litra b)
Artikel 6, stk. 1-6	Artikel 78, artikel 79, stk. 2, litra a)
Artikel 6, stk. 7	Artikel 79, stk. 2, litra d)

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 7	Artikel 12, artikel 68, litra a)
Artikel 8, stk. 1	Artikel 13, artikel 68, litra b)
Artikel 8, stk. 2	Artikel 1, stk. 15
Artikel 9	Artikel 15, artikel 68, litra b)
Artikel 10, litra a)	Artikel 16, litra a)
Artikel 10, litra b)	Artikel 16, litra b)
Artikel 10, litra c)	Artikel 16, litra c)
Artikel 10, litra d)	—
Artikel 10, litra e)	Artikel 16, litra d)
Artikel 10, litra f)	—
Artikel 10, litra g)	Artikel 16, litra e)
Artikel 10, litra h)	—
Artikel 10, litra i)	—
Artikel 10, litra j)	—
Artikel 11	Artikel 18
Artikel 12	—
Artikel 13, stk. 1	Artikel 8, stk. 1
Artikel 13, stk. 2	Artikel 8, stk. 2
Artikel 14	Artikel 16, litra f)
Artikel 15, stk. 1 og 2	Artikel 10, artikel 14, artikel 68, litra b)
Artikel 15, stk. 3	Artikel 14, artikel 68, litra b)
Artikel 16	—
Artikel 17, stk. 1	Artikel 10, stk. 2; artikel 12, litra a), i direktiv 2009/81/EF
Artikel 17, stk. 2	—
Artikel 18, stk. 1	Artikel 2
Artikel 18, stk. 2	—
Artikel 19, stk. 1	Artikel 4, stk. 1
Artikel 19, stk. 2-3	Artikel 4, stk. 2
Artikel 20, stk. 1	Artikel 19

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 20, stk. 2	Artikel 19, stk. 2
Artikel 21, stk. 1	Artikel 6
Artikel 21, stk. 2	—
Artikel 22, stk. 1	Artikel 42, stk. 1, 2 og 4; artikel 71, stk. 1
Artikel 22, stk. 2	—
Artikel 22, stk. 3	Artikel 42, stk. 3, artikel 71 stk. 2
Artikel 22, stk. 4	—
Artikel 22, stk. 5	—
Artikel 22, stk. 6	Artikel 42, stk. 5 og 6, artikel 71, stk. 3
Artikel 22, stk. 7, første afsnit	Artikel 79, stk. 2, litra g)
Artikel 22, stk. 7, andet og tredje afsnit	—
Artikel 23, stk. 1	Artikel 1, stk. 14, første afsnit
Artikel 23, stk. 2	Artikel 79, stk. 2, litra e) og f)
Artikel 24	—
Artikel 25	Artikel 5
Artikel 26, stk. 1	Artikel 28, stk. 1
Artikel 26, stk. 2	Artikel 28, stk. 2
Artikel 26, stk. 3	—
Artikel 26, stk. 4	Artikel 28, stk. 2, artikel 30, stk. 1
Artikel 26, stk. 5, første afsnit	Artikel 35, stk. 2
Artikel 26, stk. 5, andet afsnit	—
Artikel 26, stk. 6	Artikel 28, stk. 2
Artikel 27, stk. 1, første afsnit	Artikel 1 stk. 11, litra a)
Artikel 27, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 38, stk. 2
Artikel 27, stk. 2	Artikel 38, stk. 4
Artikel 27, stk. 3	—
Artikel 27, stk. 4	—
Artikel 28, stk. 1	Artikel 38, stk. 3, litra a), artikel 1, stk. 11, litra b)

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 28, stk. 2	Artikel 1, stk. 11, litra b), artikel 38, stk. 3, litra b), artikel 44, stk. 3, første punktum
Artikel 28, stk. 3	Artikel 38, stk. 4
Artikel 28, stk. 4	—
Artikel 28, stk. 5	—
Artikel 28, stk. 6	Artikel 38, stk. 8
Artikel 29, stk. 1, første afsnit	Artikel 1, stk. 11, litra d)
Artikel 29, stk. 1, andet og tredje afsnit	—
Artikel 29, stk. 1, fjerde afsnit	Artikel 38, stk. 3, litra a) og b)
Artikel 29, stk. 2	Artikel 1, stk. 11, litra d), artikel 44, stk. 3, første punktum
Artikel 29, stk. 3	Artikel 30, stk. 2
Artikel 29, stk. 4	—
Artikel 29, stk. 5	Artikel 30, stk. 3
Artikel 29, stk. 6	Artikel 30, stk. 4
Artikel 29, stk. 7	Artikel 30, stk. 2
Artikel 30, stk. 1	Artikel 1, stk. 11, litra c), artikel 38, stk. 3; artikel 44, stk. 3, første punktum
Artikel 30, stk. 2	Artikel 29, stk. 2 og 7
Artikel 30, stk. 3	Artikel 29, stk. 3
Artikel 30, stk. 4	Artikel 29, stk. 4
Artikel 30, stk. 5	Artikel 29, stk. 5
Artikel 30, stk. 6	Artikel 29, stk. 6
Artikel 30, stk. 7	Artikel 29, stk. 7
Artikel 30, stk. 8	Artikel 29, stk. 8
Artikel 31	—
Artikel 32, stk. 1	Artikel 31, indledningen
Artikel 32, stk. 2, litra a)	Artikel 31, nr. 1), litra a)
Artikel 32, stk. 2, litra b)	Artikel 31, nr. 1), litra b)
Artikel 32, stk. 2, litra c)	Artikel 31, nr. 1), litra c)
Artikel 32, stk. 3, litra a)	Artikel 31, nr. 2), litra a)

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 32, stk. 3, litra b)	Artikel 31, nr. 2), litra b)
Artikel 32, stk. 3, litra c)	Artikel 31, nr. 2), litra c)
Artikel 32, stk. 3, litra d)	Artikel 31, nr. 2), litra d)
Artikel 32, stk. 4	Artikel 31, nr. 3)
Artikel 32, stk. 5	Artikel 31, nr. 4), litra b)
Artikel 33, stk. 1	Artikel 32, stk. 1, artikel 1, stk. 5, artikel 32, stk. 2, første og fjerde afsnit
Artikel 33, stk. 2	Artikel 32, stk. 2, andet og tredje afsnit
Artikel 33, stk. 3	Artikel 32, stk. 3
Artikel 33, stk. 4	Artikel 32, stk. 4
Artikel 33, stk. 5	Artikel 32, stk. 4
Artikel 34, stk. 1	Artikel 33, stk. 1; artikel 1, stk. 6
Artikel 34, stk. 2	Artikel 33, stk. 2
Artikel 34, stk. 3	Artikel 33, stk. 2 (slutningen)
Artikel 34, stk. 4	Artikel 33, stk. 3
Artikel 34, stk. 5	Artikel 33, stk. 4
Artikel 34, stk. 6	Artikel 33, stk. 6
Artikel 34, stk. 7	—
Artikel 34, stk. 8	—
Artikel 34, stk. 9	Artikel 33, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 35, stk. 1, første afsnit	Artikel 54, stk. 1
Artikel 35, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 1, stk. 7
Artikel 35, stk. 2	Artikel 54, stk. 2, første og andet afsnit
Artikel 35, stk. 3	Artikel 54, stk. 2, tredje afsnit
Artikel 35, stk. 4	Artikel 54, stk. 3
Artikel 35, stk. 5	Artikel 54, stk. 4
Artikel 35, stk. 6	Artikel 54, stk. 5
Artikel 35, stk. 7	Artikel 54, stk. 6
Artikel 35, stk. 8	Artikel 54, stk. 7

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 35, stk. 9	Artikel 54, stk. 8, første afsnit
Artikel 36	—
Artikel 37, stk. 1	Artikel 11, stk. 1
Artikel 37, stk. 2	Artikel 11, stk. 2
Artikel 37, stk. 3	—
Artikel 37, stk. 4	Artikel 11, stk. 2
Artikel 38	—
Artikel 39	—
Artikel 40	Betragtning 8
Artikel 41	—
Artikel 42, stk. 1	Artikel 23, stk. 1
Artikel 42, stk. 2	Artikel 23, stk. 2
Artikel 42, stk. 3	Artikel 23, stk. 3
Artikel 42, stk. 4	Artikel 23, stk. 8
Artikel 42, stk. 5	Artikel 23, stk. 4, første afsnit
Artikel 42, stk. 6	Artikel 23, stk. 5, første og andet afsnit
Artikel 43, stk. 1	Artikel 23, stk. 6
Artikel 43, stk. 2	Artikel 23, stk. 6, første afsnit, første led
Artikel 44, stk. 1	Artikel 23, stk. 4, andet afsnit, stk. 5, andet og tredje afsnit, stk. 6, andet afsnit, stk. 7
Artikel 44, stk. 2	Artikel 23, stk. 4, første afsnit, stk. 5, første afsnit, stk. 6, første afsnit
Artikel 44, stk. 3	—
Artikel 45, stk. 1	Artikel 24, stk. 1 og 2
Artikel 45, stk. 2	Artikel 24, stk. 3
Artikel 45, stk. 3	Artikel 24, stk. 4
Artikel 46	—
Artikel 47, stk. 1	Artikel 38, stk. 1
Artikel 47, stk. 2	Artikel 38, stk. 7
Artikel 47, stk. 3	Artikel 38, stk. 7

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 48, stk. 1	Artikel 35, stk. 1, artikel 36, stk. 1
Artikel 48, stk. 2	—
Artikel 49	Artikel 35, stk. 2; artikel 36, stk. 1
Artikel 50, stk. 1-3	Artikel 35, stk. 4, første, andet og tredje afsnit, artikel 36, stk. 1
Artikel 50, stk. 4	Artikel 35, stk. 4, femte afsnit
Artikel 51, stk. 1	Artikel 36, stk. 1, artikel 79, stk. 1, litra a)
Artikel 51, stk. 2	Artikel 36, stk. 2
Artikel 51, stk. 2	Artikel 36, stk. 3 og stk. 4, andet afsnit
Artikel 51, stk. 3	Artikel 36, stk. 4, første afsnit
Artikel 51, stk. 4	—
Artikel 51, stk. 5, første afsnit	Artikel 36, stk. 7
Artikel 51, stk. 5, andet afsnit	Artikel 36, stk. 8
Artikel 51, stk. 6	Artikel 37
Artikel 52, stk. 1	Artikel 36, stk. 5, første afsnit
Artikel 52, stk. 2 og 3	Artikel 36, stk. 5, andet og tredje afsnit
Artikel 53, stk. 1	Artikel 38, stk. 6
Artikel 53, stk. 2	Artikel 39, stk. 2
Artikel 54, stk. 1	Artikel 40, stk. 1
Artikel 54, stk. 2	Artikel 40, stk. 2
Artikel 55, stk. 1	Artikel 41, stk. 1
Artikel 55, stk. 2	Artikel 41, stk. 2
Artikel 55, stk. 3	Artikel 41, stk. 3
Artikel 56, stk. 1, første afsnit.	Artikel 44, stk.1
Artikel 56, stk. 1, andet afsnit.	—
Artikel 56, stk. 2	—
Artikel 56, stk. 3	—
Artikel 56, stk. 4	—
Artikel 57, stk. 1	Artikel 45, stk. 1
Artikel 57, stk. 2	Artikel 45, stk. 2, første afsnit, litra e) og f)
Artikel 57, stk. 3	Artikel 45, stk. 1, andet afsnit

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 57 stk. 4	Artikel 45, stk. 2
Artikel 57, stk. 5	—
Artikel 57, stk. 6	—
Artikel 57, stk. 7	Artikel 45, stk. 1, andet afsnit, og stk. 2, andet afsnit
Artikel 58, stk. 1	Artikel 44, stk. 1, stk. 2, første og andet afsnit
Artikel 58, stk. 2	Artikel 46
Artikel 58, stk. 3	Artikel 47
Artikel 58, stk. 4	Artikel 48
Artikel 58, stk. 5	Artikel 44, stk. 2
Artikel 59	—
Artikel 60, stk. 1	Artikel 47, stk. 4-5, artikel 48, stk. 6
Artikel 60, stk. 2	Artikel 45, stk. 3
Artikel 60, stk. 3 og 4	Artikel 47, stk. 1 og 5, artikel 48, stk. 2
Artikel 60, stk. 5	—
Artikel 61	—
Artikel 62, stk. 1	Artikel 49
Artikel 62, stk. 2	Artikel 50
Artikel 62, stk. 3	—
Artikel 63, stk. 1	Artikel 47, stk. 2 og 3, artikel 48, stk. 3 og 4
Artikel 63, stk. 2	—
Artikel 64, stk. 1	Artikel 52, stk. 1, artikel 52, stk. 7
Artikel 64, stk. 2, første afsnit	Artikel 52, stk. 1, andet afsnit
Artikel 64, stk. 2, andet afsnit	Artikel 52, stk. 1, tredje afsnit
Artikel 64, stk. 3	Artikel 52, stk. 2
Artikel 64, stk. 4	Artikel 52, stk. 3
Artikel 64, stk. 5, første afsnit	Artikel 52, stk. 4, første afsnit
Artikel 64, stk. 5, andet afsnit	Artikel 52, stk. 4, andet afsnit
Artikel 64, stk. 6, første afsnit	Artikel 52, stk. 5, første afsnit
Artikel 64, stk. 6, andet afsnit	Artikel 52, stk. 6

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 64, stk. 7	Artikel 52, stk. 5, andet afsnit
Artikel 64, stk. 8	—
Artikel 65	Artikel 44, stk. 3
Artikel 66	Artikel 44, stk. 4
Artikel 67, stk. 1	Artikel 53, stk. 1
Artikel 67, stk. 2	Artikel 53, stk. 1
Artikel 67, stk. 3	—
Artikel 67, stk. 4	Betragtning 1, betragtning 46, tredje afsnit
Artikel 67, stk. 5	Artikel 53, stk. 2
Artikel 68	—
Artikel 69, stk. 1	Artikel 55, stk. 1
Artikel 69, stk. 2, litra a)	Artikel 55, stk. 1, andet afsnit, litra a)
Artikel 69, stk. 2, litra b)	Artikel 55, stk. 1, andet afsnit, litra b)
Artikel 69, stk. 2, litra c)	Artikel 55, stk. 1, andet afsnit, litra c)
Artikel 69, stk. 2, litra d)	Artikel 55, stk. 1, andet afsnit, litra d)
Artikel 69, stk. 2, litra e)	—
Artikel 69, stk. 2, litra f)	Artikel 55, stk. 1, andet afsnit, litra e)
Artikel 69, stk. 3, første afsnit	Artikel 55, stk. 2
Artikel 69, stk. 3, andet afsnit	—
Artikel 69, stk. 4	Artikel 55, stk. 3
Artikel 69, stk. 5	—
Artikel 70	Artikel 26
Artikel 71, stk. 1	—
Artikel 71, stk. 2	Artikel 25, stk. 1
Artikel 71, stk. 3	—
Artikel 71, stk. 4	Artikel 25, stk. 2
Artikel 71, stk. 5-8	—
Artikel 72	—
Artikel 73	—

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Artikel 74	—
Artikel 75	—
Artikel 76	—
Artikel 77	—
Artikel 78	Artikel 67, stk. 2
Artikel 79, stk. 1-2	Artikel 69, stk. 1 og 2
Artikel 79, stk. 3	Artikel 70, stk. 1, artikel 79, stk. 1, litra a)
Artikel 80, stk. 1	—
Artikel 80, stk. 2	Artikel 66
Artikel 80, stk. 3	Artikel 72
Artikel 81	Artikel 73
Artikel 82	Artikel 74
Artikel 83, stk. 1	Artikel 81, stk. 1
Artikel 83, stk. 2-6	—
Artikel 84	Artikel 43
Artikel 85	—
Artikel 86	—
Artikel 87	Artikel 77, stk. 3 og 4
Artikel 88	Artikel 77, stk. 5
Artikel 89, stk. 1 og 2	Artikel 77, stk. 1, 2
Artikel 89, stk. 3	—
Artikel 90, stk.1	Artikel 80, stk.1, første afsnit
Artikel 90, stk.2-5	—
Artikel 90, stk. 6	Art 80, stk.1, andet afsnit
Artikel 91	Artikel 82
Artikel 92	—
Artikel 93	Artikel 83
Artikel 94	Artikel 84
Bilag I	Bilag IV

Nærværende direktiv	Direktiv 2004/18/EF
Bilag II	Bilag I
Bilag III	Bilag V
—	Bilag III
Bilag IV, litra a)-f)	Bilag X, litra b)-h)
Bilag IV, litra g)	—
Bilag V — Del A	Bilag VII A
Bilag V — Del B — I.	Bilag VII A
Bilag V — Del B — II.	—
Bilag V — Del C	Bilag VII A
Bilag V — Del D	Bilag VII A
Bilag V — Del E	Bilag VII D
Bilag V — Del F	Bilag VII D
Bilag V — Del G	—
Bilag V — Del H	—
Bilag V — Del I	—
Bilag V — Del J	—
Bilag VI	Artikel 54, stk. 3, andet afsnit, litra a)-f)
Bilag VII	Bilag VI
Bilag VIII	Bilag VIII
Bilag IX, 1.	Artikel 40, stk. 5
Bilag IX, 2.	—
Bilag X	—
Bilag XI	Bilag IX A, IX B, IX C
Bilag XII, Del I	Artikel 47, stk. 1
Bilag XII, Del II	Artikel 48, stk. 2
Bilag XIII	—
Bilag XIV	Bilag II
Bilag XV	Bilag XII

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/25/EU

af 26. februar 2014

om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Resultaterne af Kommissionens arbejdsdokument af 27. juni 2011 med titlen »Evalueringsrapport: Indvirkningen og effektiviteten af EU's lovgivning om offentlige udbud« viser, at reglerne om offentlige udbud foretaget af enheder inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester bør bevares, eftersom nationale myndigheder stadig kan øve indflydelse på disse enheders adfærd, navnlig ved at have kapitalinteresser i dem eller ved at være repræsenteret i deres administrations-, ledelses- eller tilsynsorganer. En anden grund til fortsat at regulere udbud i disse sektorer er den lukkede karakter af de markeder, hvorpå enhederne i disse sektorer arbejder, fordi medlemsstaterne meddeler særlige eller eksklusive rettigheder vedrørende levering, tilrådighedsstillelse eller drift af net til ydelse af den pågældende tjeneste.

(2) For at sikre øget konkurrence ved offentlige udbud foretaget af enheder inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester bør der udarbejdes bestemmelser om samordning af udbudsprocedurer ved kontrakter over en vis værdi. En sådan samordning er nødvendig for at sikre virkningen af principperne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og navnlig fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser, og de principper, der er afledt heraf, såsom principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed. I betragtning af karakteren af de sektorer, der berøres, bør samordningen af procedurer for offentlige udbud på EU-plan, samtidig med at den sikrer anvendelsen af nævnte principper, danne grundlag for loyal handelspraksis og være så fleksibel som mulig.

(3) For udbud, hvis værdi er lavere end de tærskelværdier, der udløser anvendelse af bestemmelserne om EU-samordning, kan der henvises til EU-Domstolens retspraksis, vedrørende den korrekte anvendelse af reglerne og principperne i TEUF.

(4) Offentlige indkøb spiller en central rolle i Europa 2020-strategien, jf. Kommissionens meddelelse af 3. marts 2010 med titlen »Europa 2020, en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst« (»Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst«), som et af de markedsbaserede instrumenter, der skal anvendes til at opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, samtidig med at den mest effektive brug af offentlige midler sikres. I denne forbindelse bør reglerne om offentlige indkøb, som er vedtaget i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF ⁽⁵⁾, revideres og ajourføres med henblik på at øge effektiviteten af de offentlige budgetter, fremme navnlig små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) deltagelse i offentlige udbud og sætte indkøbere i stand til bedre at udnytte offentlige udbud til støtte for fælles samfundsmål. Der er også behov for at præcisere grundlæggende begreber og koncepter med henblik på at sikre retssikkerheden og integrere visse aspekter af EU-Domstolens faste retspraksis.

⁽¹⁾ EUT C 191 af 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUT C 391 af 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.1.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.2.2014.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, tjenesteydelseskontrakter og bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114).

- (5) Ved gennemførelsen af dette direktiv bør der tages hensyn til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder ⁽¹⁾, navnlig i forbindelse med valg af kommunikationsmidler, tekniske specifikationer, tildelingskriterier og vilkår for gennemførelse af kontrakten.
- (6) Begrebet udbud bør ligge så tæt som muligt på det begreb, der gælder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU ⁽²⁾, idet der tages behørigt hensyn til de særlige forhold i de sektorer, der er omhandlet i nærværende direktiv.
- (7) Det bør bemærkes, at intet i dette direktiv forpligter medlemsstaterne til at udlicitere eller eksternalisere levering af tjenesteydelser, som de selv ønsker at levere, eller at tilrettelægge på anden måde end gennem udbud i betydningen i dette direktiv. Levering af tjenesteydelser på grundlag af love, administrative bestemmelser eller ansættelseskontrakter bør ikke være omfattet. I nogle medlemsstater kan dette for eksempel være tilfældet for levering af visse tjenesteydelser til lokalsamfundet, såsom drikkevandsforsyning.
- (8) Det er også relevant at bemærke, at dette direktiv ikke bør berøre medlemsstaternes lovgivning om social sikring. Det bør heller ikke vedrøre liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, og heller ikke privatisering af offentlige enheder, der leverer tjenesteydelser.

Der bør ligeledes bemærkes, at medlemsstaterne frit kan tilrettelægge levering af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser såsom posttjenester, enten som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse eller som en blanding heraf. Det er relevant at præcisere, at ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse ikke bør være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.

- (9) Endelig bør det bemærkes, at dette direktiv ikke berører nationale, regionale og lokale myndigheders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og omfanget heraf samt den pågældende tjenesteydelses særlige kendetegn, herunder eventuelle betingelser for så vidt angår tjenesteydelsens kvalitet, med henblik på at få opfyldt deres mål af samfundsmæssig interesse. Dette direktiv

bør heller ikke berøre nationale, regionale og lokale myndigheders beføjelse til at levere, bestille og finansiere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i overensstemmelse med artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse, der er knyttet som bilag til TEUF og til traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Dette direktiv vedrører desuden ikke finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller systemer til støtte bevilget af medlemsstaterne, navnlig på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler.

- (10) En kontrakt bør kun betragtes som en bygge- og anlægskontrakt, hvis dens genstand specifikt omfatter udførelse af de aktiviteter, der er omhandlet i bilag I, selv om kontrakten omfatter levering af andre tjenesteydelser, der er nødvendige for udførelsen af sådanne aktiviteter. Tjenesteydelseskontrakter, navnlig vedrørende forvaltning af ejendomme, kan under visse omstændigheder omfatte bygge- og anlægsarbejde. Hvis sådant bygge- og anlægsarbejde imidlertid er accessorisk i forhold til kontraktens hovedformål og kun en mulig følge heraf eller et supplement hertil, berettiger det forhold, at kontrakten omfatter sådant bygge- og anlægsarbejde, ikke til at betragte den som en bygge- og anlægskontrakt.

I betragtning af bygge- og anlægskontraktens forskellighed bør ordregivende enheder dog kunne anvende såvel særskilt som fælles udbud for arbejdets projektering og udførelse. Dette direktiv har ikke til hensigt at foreskrive tildeling af fælles eller særskilte kontrakter.

- (11) Udførelse af et bygge- og anlægsarbejde i overensstemmelse med de krav, som en ordregivende enhed har angivet, kræver, at den pågældende enhed har truffet foranstaltninger til at fastlægge arbejdets art eller i det mindste har haft afgørende indflydelse på udformningen af det. Uanset om entreprenøren udfører hele arbejdet eller dele heraf ved egen hjælp eller sørger for udførelsen heraf på anden måde, bør kontrakten betragtes som en bygge- og anlægskontrakt, så længe entreprenøren påtager sig en juridisk bindende direkte eller indirekte forpligtelse til at sikre, at bygge- og anlægsarbejderne vil blive udført.

- (12) Begrebet »ordregivende myndigheder« og navnlig begrebet »offentligretlige organer« er blevet behandlet gentagne gange i Den Europæiske Unions Domstols retspraksis. For at gøre det klart, at dette direktivs personelle anvendelsesområde forbliver uændret, er det hensigtsmæssigt at bibeholde de definitioner, som EU-Domstolen har baseret sig på, og at indarbejde et vist antal præciseringer ud fra denne retspraksis som en nøgle til at forstå selve definitionerne, uden at det er hensigten at ændre den forståelse af begrebet, der er fastlagt i retspraksis.

⁽¹⁾ Godkendt ved Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder (EUT L 23 af 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (Se side 65 i denne EUT).

- Med henblik herpå bør det præciseres, at et organ, der fungerer på normale markedsvilkår, har til formål at opnå fortjeneste og kan lide tab som følge af udøvelsen af sin virksomhed, ikke bør betragtes som et »offentligt organ«, eftersom de opgaver af almen interesse, som det er oprettet for at varetage eller er blevet pålagt at varetage, kan anses for at have industriel eller kommerciel karakter. Tilsvarende er betingelsen vedrørende oprindelsen af det pågældende organs finansiering også blevet behandlet i retspraksis, der blandt andet har præciseret, at det at være finansieret »for størstedelens vedkommende« betyder mere end halvdelen, og at en sådan finansiering kan omfatte brugerbetaling, som pålægges, beregnes og opkræves i overensstemmelse med offentligretlige regler.
- (13) I forbindelse med blandede kontrakter bør de gældende regler fastlægges ud fra kontraktens hovedformål, hvis de forskellige dele, der udgør kontrakten, ikke objektivt kan adskilles. Det bør derfor præciseres, hvordan ordregivende enheder skal afgøre, om de forskellige dele kan adskilles eller ej. Denne præcisering bør bygge på Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis. Afgørelsen bør træffes fra sag til sag, hvor den ordregivende enheds udtrykte eller formodede hensigt om at betragte de forskellige dele af en blandet kontrakt som udelelige ikke er tilstrækkelig, men bør underbygges af objektive forhold, som kan begrunde den og godtgøre, at det er nødvendigt at indgå en enkelt kontrakt. En sådan begrundet nødvendighed af at indgå en enkelt kontrakt kunne eksempelvis være til stede i tilfælde af opførelse af en enkelt bygning, hvoraf en del skal anvendes direkte af den pågældende ordregivende enhed, og en anden del skal drives på koncessionsbasis, for eksempel for at stille parkeringsfaciliteter til rådighed for offentligheden. Det bør præciseres, at behovet for at indgå en enkelt kontrakt kan være begrundet i årsager af såvel teknisk som økonomisk karakter.
- (14) I tilfælde af blandede kontrakter, der kan adskilles, kan ordregivende enheder altid tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele af en blandet kontrakt, og i så fald bør de bestemmelser, der finder anvendelse på hver af de særskilte dele, udelukkende fastlægges ud fra den specifikke kontrakts karakteristika. Hvis de ordregivende enheder på den anden side vælger at medtage andre elementer i udbuddet, uanset deres værdi, og uanset hvilken retlig ordning de tilføjede elementer ellers ville have været underlagt, bør hovedprincippet være, at hvis en kontrakt tildeles i henhold til bestemmelserne i dette direktiv, og den tildeles for sig selv, bør direktivet fortsat gælde for hele den blandede kontrakt.
- (15) Der bør imidlertid fastsættes særlige bestemmelser for blandede kontrakter, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter eller dele, der ikke ligger inden for TEUF's anvendelsesområde. I sådanne tilfælde bør det være muligt ikke at anvende dette direktiv, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med det formål at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv eller af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF⁽¹⁾. Det bør præciseres, at ordregivende enheder ikke bør hindres i at vælge at anvende dette direktiv på visse blandede kontrakter i stedet for at anvende direktiv 2009/81/EF.
- (16) Kontrakter kan endvidere tildeles for at dække behovene for flere aktiviteter, der kan være underlagt forskellige retlige ordninger. Det skal fremgå klart, at de retlige ordninger, der gælder for en enkelt kontrakt, der omfatter flere aktiviteter, bør være de regler, der gælder for den aktivitet, som den først og fremmest tager sigte på. Hvilken aktivitet kontrakten først og fremmest tager sigte på, kan fastslås på grundlag af den analyse af, hvilke behov den specifikke kontrakt skal dække, som den ordregivende enhed foretager for at vurdere kontraktens værdi og udarbejde udbudsdokumenterne. I visse tilfælde, f.eks. ved køb af ét enkelt stykke udstyr til gennemførelse af aktiviteter, for hvilke der mangler oplysninger, som gør det muligt at vurdere, hvor meget det skal bruges i forbindelse med de forskellige aktiviteter, kan det være objektivt umuligt at fastslå, hvilken aktivitet kontrakten først og fremmest tager sigte på. Det bør fastsættes, hvilke regler der skal gælde i disse tilfælde.
- (17) Det bør præciseres, at begrebet »økonomisk aktør« skal fortolkes i bred forstand, således at det omfatter alle personer og/eller enheder, der tilbyder udførelse af bygge- og anlægsarbejder samt levering af varer eller tjenesteydelser på markedet, uanset hvilken retlig form de har valgt at arbejde under. Således bør firmaer, filialer, datterselskaber, interessentskaber, andelsselskaber, aktie- og anpartsselskaber, universiteter, offentlige eller private, og andre former for enheder end fysiske personer alle henhøre under begrebet økonomisk aktør, uanset om de er »juridiske personer« i enhver forbindelse.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

- (18) Det bør præciseres, at sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder hvis de har sluttet sig sammen i en midlertidig sammenslutning, kan deltage i tildelingsprocedurer uden at være nødt til at antage en bestemt retlig form. I det omfang det er nødvendigt, f.eks. hvis der er krav om solidarisk hæftelse, kan en bestemt form være påkrævet, når sådanne sammenslutninger tildeles kontrakten.

Det bør desuden præciseres, at ordregivende enheder udtrykkeligt bør kunne fastsætte, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kriterierne og kravene om kvalifikation og kvalitativ udvælgelse som omhandlet i dette direktiv, der kræves af økonomiske aktører, der deltager alene.

Gennemføres kontrakten af en sammenslutning af økonomiske aktører, kan det være nødvendigt at fastsætte betingelser, der ikke pålægges individuelle deltagere. Sådanne betingelser, der bør være objektivt begrundede og proportionale, kan f.eks. omfatte krav om, at der skal udpeges en fælles repræsentation eller en ledende partner i relation til udbudsproceduren, eller om indgivelse af oplysninger om dannelsen af dem.

- (19) For at sikre reel åbning af markedet samt passende ligevægt i anvendelsen af udbudsreglerne inden for vand- og energiforsyning, transport og posttjenester må de pågældende enheder defineres på anden måde end ved henvisning til deres retlige form. Det bør derfor sikres, at princippet om ligebehandling af ordregivende enheder i den offentlige og den private sektor ikke anfægtes. Det skal desuden i overensstemmelse med artikel 345 i TEUF sikres, at medlemsstaternes ejendomsretlige ordninger ikke berøres.
- (20) Begrebet særlige eller eksklusive rettigheder er centralt for definitionen af dette direktivs anvendelsesområde, da enheder, som hverken er ordregivende myndigheder eller offentlige foretagender som defineret i dette direktiv, kun er omfattet, for så vidt de udøver en af de aktiviteter, der er omfattet på grundlag af sådanne rettigheder. Det bør derfor præciseres, at rettigheder, der er givet gennem en procedure baseret på objektive kriterier, navnlig i

henhold til EU-lovgivningen, og hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, ikke skal forstås som særlige eller eksklusive rettigheder i dette direktiv.

Denne lovgivning bør omfatte Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ⁽¹⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF ⁽²⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF ⁽³⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽⁵⁾.

Det bør også præciseres, at denne liste over lovgivning ikke er udtømmende, og at enhver form for rettigheder, herunder som følge af koncessionskontrakter, der er tildelt efter andre procedurer på grundlag af objektive kriterier, og hvor der er sørget for behørig offentliggørelse, ikke udgør særlige eller eksklusive rettigheder med henblik på definitionen af det personelle anvendelsesområde for dette direktiv. Begrebet eksklusive rettigheder bør desuden anvendes til at afgøre, om det er berettiget at anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud, fordi bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør som følge af beskyttelsen af visse eksklusive rettigheder.

I betragtning af de forskellige formål med disse bestemmelser bør det imidlertid præciseres, at begrebet eksklusive rettigheder ikke behøver at have samme betydning i de to sammenhænge. Det bør derfor præciseres, at en enhed, der har opnået en eksklusiv rettighed til at levere en bestemt tjenesteydelse i et bestemt geografisk område efter en procedure, der bygger på objektive kriterier, og hvor der er sørget for tilstrækkelig gennemsigtighed, ikke selv, hvis den er et privat organ, vil være ordregivende enhed, men vil ikke desto mindre være den eneste enhed, der kan levere tjenesteydelsen i det pågældende område.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF af 30. maj 1994 om betingelser for tildeling og udnyttelse af tilladelser til prospektering, efterforskning og produktion af kulbrinter (EFT L 164 af 30.6.1994, s. 3).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

- (21) Visse enheder er aktive inden for produktion, transport eller distribution af både varme og afkøling. Der kan være en vis usikkerhed med hensyn til, hvilke regler der finder anvendelse på aktiviteter i forbindelse med henholdsvis varme og afkøling. Det bør derfor præciseres, at ordregivende myndigheder, offentlige virksomheder og private virksomheder, der er aktive i varmesektoren, er omfattet af dette direktiv, idet private virksomheder dog er underlagt den ekstra betingelse, at de opererer på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder. På den anden side er ordregivende myndigheder, der opererer i kølesektoren, omfattet af reglerne i direktiv 2014/24/EU, hvorimod offentlige virksomheder og private virksomheder, uanset om sidstnævnte opererer på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder, ikke er omfattet af udbudsreglerne. Endelig bør det præciseres, at kontrakter, der tildeles til både varme og afkøling, bør behandles i henhold til bestemmelserne vedrørende kontrakter om udførelse af flere aktiviteter for at afgøre, hvilke udbudsregler der eventuelt gælder for tildelingen heraf.
- (22) Inden det påtænkes at ændre anvendelsesområdet for dette direktiv og direktiv 2014/24/EU for denne sektor, bør situationen i kølesektoren undersøges for at indhente tilstrækkelige oplysninger, navnlig med hensyn til konkurrencesituationen, omfanget af grænseoverskridende udbud og interessenternes synspunkter. Da anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU ⁽¹⁾ på denne sektor vil kunne have en væsentlig indvirkning på markedsåbningen, bør undersøgelsen foretages i forbindelse med vurderingen af virkningerne af direktiv 2014/23/EU.
- (23) Uden på nogen måde at udvide anvendelsesområdet for dette direktiv bør det præciseres, at produktion, engrosalg og detailsalg af elektricitet er omfattet, når dette direktiv omtaler elektricitetsforsyning.
- (24) Ordregivende enheder, der arbejder inden for drikkevandsforsyning, kan også udføre andre aktiviteter vedrørende vand, som f.eks. vandbygningsprojekter, kunstvanding, dræning samt bortledning og rensning af spildevand. I sådanne tilfælde skal ordregivende enheder kunne anvende de udbudsprocedurer, der er omhandlet i dette direktiv, i forbindelse med alle deres aktiviteter vedrørende vand, uanset hvilken del af »vandcyklussen« der berøres. Udbudsregler af den type, som foreslås for vareindkøbskontrakter, er imidlertid uegnede i forbindelse med køb af vand i betragtning af nødvendigheden af, at forsyning finder sted fra kilder nær anvendelsesstedet.
- (25) Indkøb, der foretages i forbindelse med olie- og gasefterforskning, bør udelukkes, da denne sektor beviseligt er underlagt et sådant konkurrencepres, at der ikke længere er behov for den indkøbsdisciplin, som EU-udbudsreglerne sikrer. Eftersom udvinding af olie og gas fortsat er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, kan der være behov for at skelne mellem efterforskning og udvinding. Ved denne skelnen bør »efterforskning« anses for at omfatte de aktiviteter, der udføres for at undersøge, om der findes olie eller gas i et bestemt område, og i givet fald om det kan udnyttes forretningsmæssigt, mens »udvinding« bør anses som »produktion« af olie og gas. I overensstemmelse med fast praksis i fusionsager bør »produktion« anses for også at omfatte »udvikling«, dvs. opbygning af nødvendig infrastruktur til den fremtidige produktion (olieplatforme, rørledninger, terminaler osv.).
- (26) De ordregivende myndigheder bør ved hjælp af ethvert middel, der i henhold til national ret står til deres rådighed, forebygge fordrejning af udbudsprocedurerne på grund af interessekonflikter. Dette kan indbefatte procedurer med henblik på at identificere, forebygge og afhjælpe interessekonflikter.
- (27) Ved Rådets afgørelse 94/800/EF ⁽²⁾, for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence, godkendtes navnlig Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud (»GPA-aftalen«). GPA-aftalen har til formål at opstille en multilateral ramme af afbalancerede rettigheder og forpligtelser i forbindelse med offentlige kontrakter med henblik på at liberalisere og skabe vækst i verdenshandelen. For så vidt angår de kontrakter, der er omfattet af bilag 3, 4 og 5 samt de almindelige bemærkninger til Den Europæiske Unions appendiks I til GPA-aftalen og af andre relevante internationale aftaler, som Unionen er bundet af, bør ordregivende enheder opfylde forpligtelserne i henhold til disse aftaler ved at anvende dette direktiv over for økonomiske aktører fra tredjelande, der har undertegnet disse aftaler.
- (28) GPA-aftalen gælder for kontrakter over bestemte tærskelværdier, der er fastsat i GPA-aftalen og er udtrykt i særlige trækingsrettigheder. De tærskelværdier, der fastlægges ved dette direktiv, bør justeres, så de svarer til GPA-aftalens tærskelværdier i euro. Der bør også regelmæssigt foretages en justering af tærskelværdierne i euro

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (Se side 1 i denne EUT).

⁽²⁾ Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguayrundens regi (1986-1994) (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 1).

for i nødvendigt omfang ved hjælp af en simpel beregning at tilpasse dem til eventuelle udsving i euroens værdi i forhold til disse særlige trækningsrettigheder.

Bortset fra disse regelmæssige matematiske tilpasninger bør muligheden for en forhøjelse af tærsklerne i GPA-aftalen undersøges under næste forhandlingsrunde herom.

For at undgå multiplikation af tærskelværdier bør de samme tærskelværdier fortsat anvendes for alle ordregivende enheder, uanset hvilken sektor de arbejder i, uden at det berører Unionens internationale forpligtelser.

- (29) Det bør præciseres, at for at anslå en kontrakts værdi skal alle indtægter medregnes, uanset om de modtages fra den ordregivende enhed eller fra tredjeparter.

Det bør også præciseres, at med henblik på at anslå tærskelværdierne bør begrebet lignende varer forstås som produkter, der er bestemt til identiske eller lignende formål, for eksempel en række fødevarer eller forskellige kontormøbelartikler. En økonomisk aktør, som er aktiv på det pågældende område, vil typisk have sådanne varer som en del af sit sædvanlige produktsortiment.

- (30) Med henblik på et anslå et givet udbuds værdi bør det præciseres, at det kun bør være muligt at basere den anslåede værdi på en opdeling af udbuddet, hvis dette er objektivt begrundet. Det kan eksempelvis begrundes at anslå kontraktværdien isoleret i forhold til en særskilt driftsenhed i den ordregivende enhed, forudsat at den pågældende driftsenhed selv er ansvarlig for sit udbud. Denne forudsætning kan antages at være opfyldt, hvis den særskilte driftsenhed selv forestår udbudsprocedurerne og træffer afgørelse om køb, råder over en særskilt budgetpost til det pågældende udbud og selv indgår kontrakten og finansierer kontrakten via et budget, som den råder over. En opdeling er ikke begrundet, hvis den ordregivende enhed blot organiserer udbuddet decentralt.

- (31) Eftersom dette direktiv er rettet til medlemsstaterne, finder det ikke anvendelse på indkøb foretaget af internationale organisationer på egne vegne og for egen regning. Der er imidlertid behov for at præcisere, i

hvilket omfang dette direktiv finder anvendelse for indkøb, der er underlagt særlige internationale regler.

- (32) Der mindes om, at tjenesteydelser vedrørende voldgift og mægling samt andre lignende former for alternativ tvistbilæggelse sædvanligvis leveres af organer eller enkeltpersoner, der er udnævnt eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler. Det bør præciseres, at dette direktiv ikke finder anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende levering af sådanne tjenesteydelser uanset deres betegnelse i henhold til national ret.

- (33) Et vist antal juridiske tjenesteydelser leveres af tjenesteydere, der er udpeget af en domstol eller en ret i en medlemsstat, vedrører advokaters repræsentation af klienter i retssager, skal leveres af notarer eller er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed. Sådanne juridiske tjenesteydelser leveres sædvanligvis af organer eller enkeltpersoner, der er udnævnt eller udvalgt på en måde, der ikke kan underlægges udbudsregler, for eksempel udnævnelse af kammeradvokater i visse medlemsstater. Disse juridiske tjenesteydelser bør derfor undtages fra dette direktivs anvendelsesområde.

- (34) Det er hensigtsmæssigt at præcisere, at begrebet finansielle instrumenter som omhandlet i dette direktiv har samme betydning som i den øvrige lovgivning om det indre marked, og på baggrund af den nylige oprettelse af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme bør det fastsættes, at operationer, der gennemføres med denne facilitet og denne mekanisme, bør udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde. Det bør endelig præciseres, at lån, uanset om de forekommer i forbindelse med udstedelse eller andre operationer vedrørende værdipapirer eller andre finansielle instrumenter, bør udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.

- (35) Det bør erindres, at det i artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007⁽¹⁾ udtrykkelig fastsættes, at direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF finder anvendelse på henholdsvis tjenesteydelseskontrakter og offentlige tjenesteydelseskontrakter om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn, hvorimod forordning (EF) nr. 1370/2007 finder anvendelse på tjenesteydelseskoncessioner om offentlig personbefordring med bus eller sporvogn. Det bør desuden erindres, at nævnte forordning fortsat finder anvendelse på både (offentlige) tjenesteydelseskontrakter og tjenesteydelseskoncessioner om offentlig personbefordring med jernbane eller metro. For at præcisere forholdet

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

mellem dette direktiv og forordning (EF) nr. 1370/2007 bør det udtrykkelig fastsættes, at dette direktiv ikke bør finde anvendelse på tjenesteydelseskontrakter om levering af offentlig personbefordring med jernbane eller metro, som fortsat bør tildeles i henhold til nævnte forordning. I det omfang forordning (EF) nr. 1370/2007 lader det være op til national lovgivning, om der skal afviges fra de regler, som er fastsat i nævnte forordning, bør medlemsstaterne fortsat i deres nationale lovgivning fastsætte, at tjenesteydelseskontrakter om offentlig personbefordring med jernbane eller metro skal tildeles efter en kontrakttildelingsprocedure, der følger deres almindelige regler om offentlige udbud.

- (36) Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på visse nødtjenester, der udføres af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, da disse organisationers særlige karakter ville være vanskelig at bevare, hvis tjenesteyderne skulle udvælges efter procedurerne i dette direktiv. Denne udelukkelse bør dog ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt. Det bør derfor udtrykkeligt fastsættes, at patienttransportambulancetjenester ikke bør udelukkes. Det er i den forbindelse desuden nødvendigt at præcisere, at CPV-gruppe 601 »Landtransporttjenester« ikke omfatter ambulancetjenester, der findes i CPV-klasse 8514. Det bør derfor præciseres, at tjenesteydelser, der er omfattet af CPV-kode 85143000-3, og som udelukkende består af patienttransportambulancetjenester, bør være omfattet af de specifikke regler, der gælder for sociale og andre tjenesteydelser (»den lempelige ordning«). Således vil blandede kontrakter om levering af ambulancetjenester generelt også være omfattet af den lempelige ordning, hvis værdien af patienttransportambulancetjenesterne er højere end værdien af andre ambulancetjenester.
- (37) I visse tilfælde kan en ordregivende myndighed eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder være den eneste kilde til en bestemt tjenesteydelse, som den har eneret til at levere i henhold til love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, der er forenelige med TEUF. Det bør præciseres, at tjenesteydelseskontrakter kan tildeles denne ordregivende myndighed eller den pågældende sammenslutning heraf, uden at dette direktiv anvendes.
- (38) Der er betydelig retsikkerhed med hensyn til, i hvor stort omfang kontrakter indgået mellem ordregivende myndigheder bør være omfattet af reglerne om offentlige udbud. EU-Domstolens relevante retspraksis fortolkes forskelligt af medlemsstaterne og endda af ordregivende myndigheder. Da denne retspraksis ligeledes gælder for offentlige myndigheder, der driver virksomhed inden for

de sektorer, der er omfattet af dette direktiv, bør det sikres, at de samme regler gælder og fortolkes på samme måde i både dette direktiv og direktiv 2014/24/EU.

- (39) Mange ordregivende enheder er organiseret som en økonomisk sammenslutning, der kan omfatte en række separate virksomheder; ofte har hver af disse virksomheder en specialiseret rolle inden for den økonomiske sammenslutnings overordnede kontekst. Det er derfor hensigtsmæssigt at udelukke visse kontrakter vedrørende tjenesteydelser, vareindkøb og bygge- og anlægsarbejder, der tildeles en tilknyttet virksomhed, hvis hovedaktivitet er at levere disse tjenesteydelser, varer eller arbejder til den sammenslutning, virksomheden er tilknyttet, og ikke at markedsføre dem. Visse kontrakter vedrørende tjenesteydelser, vareindkøb og bygge- og anlægsarbejder, som den ordregivende enhed har tildelt et joint venture, der består af flere ordregivende enheder, med henblik på udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og som den deltager i, bør også udelukkes. Det bør dog sikres, at denne udelukkelse ikke skaber konkurrencefordrivning til fordel for de virksomheder eller joint ventures, som er tilknyttet de ordregivende enheder. Der bør fastsættes et passende regelsæt, især vedrørende de øvre grænser for, hvor stor en del af omsætningen virksomhederne må skaffe fra markedet, således at de, når denne grænse er nået, mister muligheden for at få tildelt kontrakter uden udbud, og vedrørende sammensætningen af joint ventures og stabiliteten i forbindelserne mellem disse joint ventures og de ordregivende enheder, som de består af.
- (40) Forbindelserne mellem bestemmelserne om samarbejde mellem offentlige myndigheder og bestemmelserne om tildeling af kontrakter til tilknyttede virksomheder eller inden for rammerne af joint ventures bør også afklares.
- (41) Virksomheder bør betragtes som tilknyttede, når der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse mellem den ordregivende enhed og den pågældende virksomhed, eller når begge er underkastet bestemmende indflydelse fra en anden virksomhed. I den sammenhæng bør privat deltagelse i sig selv ikke være relevant. Det bør gøres så enkelt som muligt at kontrollere, om en virksomhed er tilknyttet en given ordregivende enhed. Da forekomsten af en sådan mulig direkte eller indirekte bestemmende indflydelse i forvejen skal kontrolleres med henblik på at afgøre, om de pågældende virksomheders og enheders årsregnskaber skal være konsoliderede, bør virksomheder derfor betragtes som tilknyttede, når deres årsregnskaber er konsoliderede. EU-reglerne om

årsregnskaber finder dog under visse omstændigheder ikke anvendelse, bl.a. som følge af de pågældende virksomheders størrelse eller fordi visse betingelser vedrørende deres retlige form ikke er opfyldt. I de tilfælde, hvor Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾ ikke finder anvendelse, vil det være nødvendigt at undersøge, om der foreligger en direkte eller indirekte bestemmende indflydelse under hensyntagen til ejerskab, finansiel deltagelse eller de for virksomhederne gældende regler.

- (42) Der bør tilskyndes til, at industrielle kilder samfinansierer forsknings- og udviklingsprogrammer. Det bør derfor præciseres, at dette direktiv kun finder anvendelse, når der ikke er en sådan samfinansiering, og når resultatet af forsknings- og udviklingsaktiviteterne går til den pågældende ordregivende enhed. Dette bør ikke udelukke muligheden for, at den tjenesteyder, der har udført disse aktiviteter, kan offentliggøre en beskrivelse af dem, så længe den ordregivende enhed bevarer eneretten til at anvende resultatet af forskningen og udviklingen til brug for egen virksomhed. Fiktiv deling af forsknings- og udviklingsresultaterne eller ren symbolsk deltagelse i vederlaget til tjenesteyderen bør dog ikke hindre, at dette direktiv finder anvendelse.
- (43) Dette direktiv bør ikke gælde for kontrakter, der har til formål at muliggøre udførelse af en af de aktiviteter, der er omfattet af dette direktiv, og ej heller for projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udførelse af en sådan aktivitet, hvis den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udføres, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri. Der bør derfor opretholdes en procedure, der kan anvendes på alle de i dette direktiv omfattede sektorer eller dele heraf, og som gør det muligt at tage hensyn til virkningerne af en nuværende eller fremtidig åbning for konkurrence. De berørte ordregivende enheder bør gives retssikkerhed og tilbydes en passende beslutningsprocedure, der gør det muligt på kort tid at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten på området. Af hensyn til retssikkerheden bør det præciseres, at alle afgørelser, der er vedtaget inden ikrafttrædelsen af dette direktiv vedrørende anvendelsen af de hertil svarende bestemmelser i artikel 30 i direktiv 2004/17/EF, fortsat finder anvendelse.
- (44) Hvorvidt en sektor er undergivet almindelige konkurrencevilkår, bør bedømmes ud fra objektive kriterier, der tager hensyn til de særlige kendetegn i den pågældende sektor eller i de berørte dele heraf. Denne vurdering

begrænses dog, fordi tidsfristerne er korte, og fordi den skal baseres på de oplysninger, der er tilgængelige for Kommissionen — enten fra allerede tilgængelige kilder eller fra oplysninger indhentet i forbindelse med anvendelsen i henhold til artikel 35 — som ikke kan suppleres af flere tidskrævende metoder, herunder navnlig offentlige høringer af de berørte økonomiske aktører. Vurderingen af direkte eksponering for konkurrence, som kan gennemføres inden for rammerne af dette direktiv, berører derfor ikke den fuldstændige anvendelse af konkurrencelovgivningen.

- (45) Vurderingen af, hvorvidt en bestemt sektor eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, bør foretages for det specifikke område eller de berørte dele heraf, hvor aktiviteten udføres af de relevante økonomiske aktører, det såkaldte relevante geografiske marked. Eftersom dette begreb er afgørende for vurderingen, bør der gives en passende definition heraf på grundlag af de eksisterende begreber i EU-retten. Det bør også præciseres, at det relevante geografiske marked ikke nødvendigvis falder sammen med den pågældende medlemsstats område; derfor kan afgørelser om anvendelse af undtagelsen begrænses til dele af den pågældende medlemsstats område.
- (46) Gennemførelse og anvendelse af relevant EU-lovgivning om åbning af en given sektor eller en del af denne vil blive betragtet som tilstrækkeligt grundlag for en formodning om fri adgang til det pågældende marked. Hvilken relevant lovgivning der er tale om, bør fremgå af et bilag, der kan ajourføres af Kommissionen. Kommissionen bør ved ajourføringen af nævnte bilag navnlig tage hensyn til, om der eventuelt er vedtaget foranstaltninger, der medfører en ægte åbning i konkurrencemæssig henseende af andre sektorer end dem, for hvilke lovgivning allerede er omhandlet i nævnte bilag, f.eks. sektoren for national personbefordring med jernbane.
- (47) Når det ikke antages, at der er fri adgang til et bestemt marked som følge af gennemførelsen af den relevante EU-lovgivning, bør det påvises, at der retligt og faktisk er fri adgang til det. Hvis en medlemsstat udvider anvendelsen af en EU-retsakt om åbning af en bestemt sektor for konkurrence til situationer, der falder uden for anvendelsesområdet for denne retsakt, for eksempel ved at anvende direktiv 94/22/EF på kulsektoren eller Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU ⁽²⁾ på personbefordring på nationalt plan, bør denne omstændighed tages i betragtning ved vurderingen af, hvorvidt adgang til den pågældende sektor retligt og faktisk er fri.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (EUT L 343 af 14.12.2012, s. 32).

(48) Uafhængige nationale myndigheder, såsom sektortilsynsmyndigheder og konkurrencemyndigheder, har normalt specialiseret knowhow, information og viden, som vil være relevant ved vurderingen af, om en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset. Anmodninger om undtagelse bør derfor, når det er relevant, ledsages af eller omfatte en nylig afgørelse om konkurrencesituationen i den pågældende sektor truffet af en uafhængig national myndighed, der er kompetent for så vidt angår den pågældende aktivitet.

I mangel af en begrundet og dokumenteret afgørelse truffet af en uafhængig national myndighed, der er kompetent for så vidt angår den pågældende aktivitet, kan der være behov for længere tid til at vurdere en anmodning om undtagelse. Det tidsrum, som Kommissionen råder over til vurdering af sådanne anmodninger, bør derfor tilpasses i overensstemmelse hermed.

(49) Kommissionen bør altid være forpligtet til at behandle anmodninger, der er i overensstemmelse med de nærmere regler for anvendelse af procedurerne, om at fastlægge, hvorvidt en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset. Det bør imidlertid også præciseres, at kompleksiteten af sådanne anmodninger kan medføre, at det ikke altid er muligt inden for de gældende frister at sikre vedtagelse af gennemførelsesretsakter om fastlæggelse af, hvorvidt en bestemt aktivitet eller dele heraf er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen ikke er begrænset.

(50) Det bør præciseres, at Kommissionen bør have mulighed for at kræve, at medlemsstaterne eller de ordregivende enheder giver, supplerer eller præciserer oplysninger. Kommissionen bør fastsætte en passende tidsfrist for dette, som under behørig hensyntagen til nødvendigheden af at overholde fristerne for Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesretsakten bør tage højde for forhold som f.eks. kompleksiteten af de oplysninger, der anmodes om, og om oplysningerne er lettilgængelige.

(51) Beskæftigelse og erhverv bidrager til integration i samfundet og er nøgleelementer i sikring af lige muligheder for alle. I denne forbindelse kan beskyttede værksteder spille en betydelig rolle. Det samme gælder for andre sociale virksomheder, hvis hovedformål er at

støtte den sociale og faglige integration eller reintegration af handicappede og dårligt stillede personer, f.eks. arbejdsløse og personer, der tilhører dårligt stillede mindretal eller grupper, som på anden måde er socialt marginaliserede. Men sådanne værksteder og virksomheder er måske ikke i stand til at opnå kontrakter på almindelige konkurrencevilkår. Derfor bør det fastsættes, at medlemsstaterne kan forbeholde sådanne værksteder eller virksomheder retten til at deltage i procedurer for tildeling af offentlige kontrakter eller af visse dele heraf eller forbeholde programmer for beskyttet beskæftigelse gennemførelsen af kontrakterne.

(52) Med henblik på en hensigtsmæssig integration af de miljømæssige, sociale og arbejdsmarkeds-mæssige krav i de offentlige udbudsprocedurer er det særlig vigtigt, at medlemsstaterne og de ordregivende enheder træffer relevante foranstaltninger til at sikre overholdelse af miljø-, social- og arbejdsretlige forpligtelser, der gælder de steder, hvor bygge- og anlægsarbejderne udføres, eller tjenesteydelserne leveres, og som er resultatet af love, bestemmelser, bekendtgørelser og afgørelser både nationalt og på EU-plan samt kollektive overenskomster, forudsat at disse regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten. Desuden bør forpligtelser i kraft af de internationale aftaler, der er ratificeret af alle medlemsstaterne og opført på listen i bilag XIV, finde anvendelse under kontraktens gennemførelse. Dette bør dog ikke på nogen måde hindre anvendelsen af arbejds- og ansættelsesvilkår, der er mere favorable for arbejdstagerne.

De relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med EU-rettens grundlæggende principper, navnlig med henblik på at sikre ligebehandling. Sådanne relevante foranstaltninger bør anvendes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF⁽¹⁾ og på en måde, der sikrer ligebehandling og hverken direkte eller indirekte diskriminerer økonomiske aktører og arbejdstagere fra andre medlemsstater.

(53) Tjenesteydelser bør anses for at være leveret på det sted, hvor de egentlige ydelser udføres. Når tjenesteydelserne udføres på afstand, f.eks. tjenesteydelser leveret af call-centre, bør disse tjenesteydelser anses for at være leveret på det sted, hvor de udføres, uanset hvilke steder og medlemsstater tjenesteydelserne er rettet mod.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

- (54) De relevante forpligtelser kan afspejles i kontraktklausuler. I offentlige kontrakter bør det også være muligt at medtage klausuler til sikring af overholdelse af kollektive overenskomster i overensstemmelse med EU-retten. Tilsidesættelse af de relevante forpligtelser kan betragtes som en alvorlig forsømmelse fra den økonomiske aktørs side og kan medføre, at den økonomiske aktør udelukkes fra proceduren for tildeling af en offentlig kontrakt.
- (55) Kontrollen med overholdelsen af de miljø-, social- og arbejdsretlige bestemmelser bør foregå i de relevante faser af udbudsproceduren i forbindelse med anvendelsen af de generelle principper for valg af deltagere og tildeling af kontrakter, anvendelsen af udelukkelseskriterierne og anvendelsen af bestemmelserne om unormalt lave tilbud. Den nødvendige verifikation i den henseende bør foregå i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i dette direktiv, navnlig dem, der omhandler dokumentation og egenerklæringer.
- (56) Intet i dette direktiv bør hindre pålæggelse eller håndhævelse af foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte den offentlige orden, den offentlige sædelighed, den offentlige sikkerhed, sundheden, menneskers og dyrs liv samt plantesundheden eller andre miljøforanstaltninger, navnlig med henblik på en bæredygtig udvikling, forudsat at disse foranstaltninger er i overensstemmelse med TEUF.
- (57) Forskning og innovation, herunder økoinnovation og social innovation, er blandt hoveddrivkræfterne for fremtidens vækst og spiller en central rolle i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Ordregivende enheder skal strategisk udnytte offentlige indkøb til at anspore innovation bedst muligt. Køb af innovative varer, bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser spiller en central rolle i indsatsen for at forbedre de offentlige tjenesters effektivitet og kvalitet og løser samtidig vigtige samfundsmæssige problemer. Alt dette bidrager til at opnå det bedste forhold mellem kvalitet og pris samt bredere økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige fordele gennem udvikling af nye idéer, som omsættes til innovative produkter og tjenesteydelser og dermed fremmer bæredygtig økonomisk vækst.
- for indkøb af forsknings- og udviklingstjenester, som ikke er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde. Disse modeller vil fortsat være tilgængelige, men dette direktiv bør også bidrage til at lette offentlige indkøb af innovation og hjælpe medlemsstaterne med at nå målene i Innovation i EU.
- (58) På grund af vigtigheden af innovation bør ordregivende enheder tilskyndes til at tillade alternative tilbud så ofte som muligt. Disse enheder bør derfor lægge vægt på behovet for at definere minimumskravene til alternative tilbud, før det meddeles, at der kan indgives alternative tilbud.
- (59) Hvis et behov for udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder ikke kan opfyldes af løsninger, der allerede er tilgængelige på markedet, bør de ordregivende enheder have adgang til en særlig udbudsprocedure for så vidt angår kontrakter, der falder ind under dette direktivs anvendelsesområde. Denne særlige procedure bør give de ordregivende enheder mulighed for at etablere et langsigtet innovationspartnerskab med henblik på udvikling og efterfølgende indkøb af nye, innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, forudsat at sådanne innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder kan leveres til de ydelsesniveauer og omkostninger, der er aftalt, uden at det er nødvendigt at gennemføre en særskilt udbudsprocedure for indkøbet. Innovationspartnerskabet bør bygge på de procedureregler, der finder anvendelse på udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, og kontrakter bør udelukkende tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som er bedst egnet ved sammenligning af tilbuddene om innovative løsninger. Uanset om der er tale om meget store projekter eller mindre innovative projekter, bør innovationspartnerskabet struktureres på en sådan måde, at det kan skabe den nødvendige tiltrækningskraft på markedet, der kan virke som et incitament til udvikling af en innovativ løsning uden at sætte markedet ud af kraft. Ordregivende enheder bør derfor ikke anvende innovationspartnerskaber på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes. I visse tilfælde kan oprettelse af innovationspartnerskaber med flere partnere bidrage til, at sådanne virkninger undgås.

Det bør erindres, at der i Kommissionens meddelelse af 14. december 2007 med titlen »Prækommercielle indkøb: vedvarende høj kvalitet i offentlige tjenester i Europa gennem øget innovation« er skitseret en række modeller

- (60) Erfaringen har vist, at konkurrencepræget dialog, jf. direktiv 2014/24/EU, er nyttig i tilfælde, hvor de ordregivende myndigheder ikke er i stand til at fastlægge, hvordan deres behov kan opfyldes, eller vurdere, hvad markedet kan tilbyde af tekniske, finansielle eller juridiske løsninger. Denne situation kan navnlig opstå i forbindelse med innovative projekter, gennemførelse af store

integrerede transportinfrastrukturprojekter, store EDB-net og projekter, der omfatter kompleks og struktureret finansiering. Medlemsstaterne bør derfor have lov til at stille dette redskab til rådighed for ordregivende enheder. De ordregivende myndigheder bør, hvor det er relevant, tilskyndes til at udpege en projektleder, der kan sikre et godt samarbejde mellem de økonomiske aktører og den ordregivende myndighed i løbet af tildelingsproceduren.

- (61) På grund af de negative konsekvenser for konkurrencen bør udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud kun anvendes under helt ekstraordinære omstændigheder. Denne undtagelse bør begrænses til tilfælde, hvor offentliggørelse enten ikke er mulig af tvungne grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives denne, eller hvor det fra begyndelsen er klart, at offentliggørelse ikke vil give mere konkurrence eller bedre indkøbsresultater, ikke mindst fordi der objektivt set kun er én økonomisk aktør, der kan gennemføre kontrakten. Dette er tilfældet for kunstværker, hvor kunstnerens identitet i sig selv er afgørende for kunstværkets enestående karakter og værdi. Der kan også være andre grunde til eksklusivitet, men kun situationer med objektiv eksklusivitet kan begrunde anvendelsen af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud, hvor eksklusiviteten ikke er skabt af den ordregivende enhed selv med henblik på den fremtidige udbudsprocedure.

De ordregivende enheder, der gør brug af denne undtagelse, bør angive grundene til, at der ikke er rimelige alternativer eller erstatninger, såsom at anvende alternative distributionskanaler, herunder uden for den ordregivende enheds medlemsstat, eller at overveje funktionelt sammenlignelige bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser.

Hvis situationen med eksklusivitet har tekniske årsager, bør de defineres nøje og dokumenteres i hvert enkelt tilfælde. Årsagerne kan for eksempel være, at det for en anden økonomisk aktør vil være nærmest teknisk umuligt at nå det krævede resultat, eller at det er nødvendigt at anvende særlig knowhow eller særlige værktøjer eller midler, som kun én økonomisk aktør har til rådighed. Tekniske årsager kan også skyldes krav om specifik interoperabilitet, som skal opfyldes for at sikre funktionen af de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes.

Endelig er en udbudsprocedure ikke gavnlige, hvis varerne indkøbes direkte på et råvaremarked, herunder handelsplatforme for varer som f.eks. landbrugsvarer og

råstoffer, og energibørser, hvor den regulerede multilaterale handelsstruktur, som der føres tilsyn med, naturligt garanterer markedspriser.

- (62) Det bør præciseres, at bestemmelser vedrørende beskyttelse af fortrolige oplysninger ikke på nogen måde hindrer offentliggørelse af ikkefortrolige dele af indgåede kontrakter, herunder efterfølgende ændringer.

- (63) Elektroniske informations- og kommunikationsmidler kan forenkle offentliggørelsen af kontrakter betydeligt og øge udbudsprocessernes effektivitet og gennemsigtighed. De bør være standard for kommunikation og informationsudveksling i udbudsprocedurer, eftersom de giver de økonomiske aktører væsentligt bedre muligheder for at deltage i udbudsprocedurer i hele det indre marked. Med henblik herpå bør det gøres obligatorisk at overføre udbudsbekendtgørelser elektronisk, at give elektronisk adgang til udbudsdokumenter og — efter en overgangsperiode på 30 måneder — at overgå til fuldstændig elektronisk kommunikation, dvs. kommunikation med elektroniske midler i alle faser af proceduren, herunder indgivelse af ansøgninger om deltagelse og navnlig indgivelse af tilbud (elektronisk indgivelse). Medlemsstaterne og de ordregivende enheder bør frit kunne gå videre, hvis de ønsker det. Det bør desuden præciseres, at den obligatoriske anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv dog ikke bør forpligte de ordregivende enheder til at foretage elektronisk behandling af tilbud, og den bør heller ikke gøre elektronisk evaluering eller automatisk behandling obligatorisk. Endvidere bør ingen elementer i den offentlige udbudsprocedure efter tildelingen af en kontrakt og heller ikke den ordregivende enheds interne kommunikation være omfattet af forpligtelsen til at anvende elektroniske kommunikationsmidler i henhold til dette direktiv.

- (64) Ordregivende enheder bør undtagen i visse særlige situationer anvende elektroniske kommunikationsmidler, der er ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), og som ikke begrænser de økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren. Brugen af sådanne kommunikationsmidler bør også tage behørigt hensyn til adgangsmulighederne for handicappede. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at bruge elektroniske midler i alle faser af en udbudsprocedure hverken vil være hensigtsmæssig, hvis anvendelsen af elektroniske midler kræver særlige værktøjer eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige, eller hvis de pågældende meddelelser kun kan håndteres ved hjælp af særligt kontorudstyr. De ordregivende enheder bør derfor ikke

være forpligtet til at kræve, at der bruges elektroniske kommunikationsmidler ved indgivelse af tilbud i visse tilfælde, som der bør udarbejdes en udtømmende liste over. I dette direktiv fastsættes, at sådanne tilfælde bør omfatte situationer, der ville kræve anvendelse af særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for ordregivende enheder, såsom bredformatprintere. I nogle udbudsprocedurer kan udbudsdokumenterne kræve indgivelse af en fysisk model eller en skalamodel, som ikke kan indgives til ordregiven ved anvendelse af elektroniske midler. I sådanne situationer bør modellen sendes til den ordregivende enhed pr. post eller anden egnet forsendelsesform.

Det bør dog præciseres, at anvendelse af andre kommunikationsmidler bør begrænses til de elementer af tilbudet, der ikke er omfattet af et krav om elektroniske kommunikationsmidler.

Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør kunne fastsætte en maksimumsgrænse for størrelsen af de filer, der kan indgives, når det af tekniske årsager er nødvendigt.

- (65) Der kan være ekstraordinære situationer, hvor de ordregivende enheder bør have lov til ikke at anvende elektroniske kommunikationsmidler, hvis det er nødvendigt at undlade at anvende sådanne kommunikationsmidler for at beskytte oplysninger af særligt følsom karakter. Det bør præciseres, at hvis anvendelsen af elektroniske værktøjer, der ikke er almindeligt tilgængelige, kan yde den nødvendige beskyttelse, bør sådanne elektroniske værktøjer anvendes. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis de ordregivende enheder kræver anvendelse af særligt sikre kommunikationsmidler, som de giver adgang til.
- (66) Forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder kan potentielt skabe hindringer for interoperabiliteten, ikke blot i den enkelte medlemsstat, men også og især mellem medlemsstaterne. For at kunne deltage i en udbudsprocedure, hvor det er tilladt eller påkrævet at anvende elektroniske kataloger, som er et format for fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle de deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling, vil de økonomiske aktører i mangel af standardisering eksempelvis skulle tilpasse deres kataloger til hver udbudsprocedure, hvilket ville indebære indgivelse af meget lignende oplysninger i forskellige formater afhængig af den pågældende ordregivende enheds

specifikationer. Standardisering af katalogformater vil derfor forbedre graden af interoperabilitet, øge effektiviteten og desuden reducere den indsats, der kræves af de økonomiske aktører.

- (67) Når Kommissionen skal afgøre, om der er behov for at sikre eller øge interoperabiliteten mellem forskellige tekniske formater eller processer og meddelelsesstandarder ved at gøre anvendelse af bestemte standarder obligatorisk, og i givet fald hvilke standarder der skal pålægges, bør den tage størst muligt hensyn til de berørte interessenters synspunkter. Kommissionen bør også tage hensyn til, i hvilket omfang en given standard allerede er blevet anvendt i praksis af økonomiske aktører og ordregivende enheder, og hvor godt den har fungeret. Før Kommissionen gør anvendelse af en bestemt teknisk standard obligatorisk, bør den nøje overveje, hvilke omkostninger dette vil medføre, navnlig med hensyn til tilpasning af de eksisterende e-udbudsløsninger, herunder infrastruktur, processer og software.

Hvis de pågældende standarder ikke er udviklet af en international, europæisk eller national standardiseringsorganisation, bør de opfylde de krav til ikt-standarder, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁾.

- (68) Før medlemsstaterne og de ordregivende enheder angiver det sikkerhedsniveau, der kræves for de elektroniske kommunikationsmidler, som skal anvendes i de forskellige faser af tildelingsproceduren, bør de vurdere forholdet mellem på den ene side kravene til sikring af korrekt og pålidelig identifikation af afsenderne af den pågældende meddelelse og fuldstændigheden af dens indhold og på den anden side risikoen for problemer, f.eks. i situationer, hvor meddelelser sendes af en anden afsender end den angivne. Alt andet lige vil dette betyde, at det sikkerhedsniveau, der kræves for f.eks. en e-mail, hvori der anmodes om bekræftelse af den nøjagtige adresse for afholdelsen af et informationsmøde, ikke behøver at fastsættes på samme niveau som selve tilbudet, som udgør et bindende tilbud for den økonomiske aktør. Tilsvarende kan vurderingen ud fra proportionalitetsprincippet føre til, at der kræves lavere sikkerhedsniveauer i forbindelse med genindsendelse af elektroniske kataloger eller indgivelse af tilbud vedrørende miniudbud i henhold til en rammeaftale eller i forbindelse med adgang til udbudsdokumenter.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 12).

- (69) Selv om de væsentlige elementer i en udbudsprocedure såsom udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interessetilkendegivelser og tilbud altid bør foreligge skriftligt, bør det i øvrigt fortsat være muligt at kommunikere mundtligt med økonomiske aktører, forudsat at indholdet af denne kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. Dette er nødvendigt for at sikre passende gennemsigtighed, som gør det muligt at kontrollere, om princippet om ligebehandling er blevet fulgt. Det er navnlig afgørende, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler, såsom udskrift eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.
- (70) På alle Unionens markeder for offentlige indkøb tegner der sig en stærk tendens til efterspørgselsaggregering blandt offentlige indkøbere, så de opnår stordriftsfordele, herunder lavere priser og transaktionsomkostninger, og så forvaltningen af indkøb forbedres og gøres mere professionel. Dette kan opnås ved at koncentrere indkøb enten efter antal involverede ordregivende enheder eller efter mængde og værdi over tid. Aggregeringen og centraliseringen af indkøb bør dog overvåges nøje for at undgå uforholdsmæssig stor koncentration af købekraft og ulovlig samordning og for at bevare gennemsigtighed, konkurrence og SMV'ers mulighed for at få adgang til markedet.
- (71) Rammeaftaler kan være en effektiv indkøbsteknik i hele Europa. Konkurrencen bør dog styrkes ved at forbedre gennemsigtigheden af og adgangen til udbud, der gennemføres ved hjælp af rammeaftaler. Bestemmelserne vedrørende sådanne aftaler bør derfor revideres, navnlig ved at fastlægge bestemmelser om tildeling af specifikke kontrakter baseret på aftalen på grundlag af objektive regler og kriterier, for eksempel efter et miniudbud, og ved at begrænse rammeaftalers varighed.
- (72) Det bør desuden præciseres, at kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, skal tildeles inden selve rammeaftalen udløber, mens varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, ikke behøver at være sammenfaldende med den pågældende rammeaftales varighed, men alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, godt kan være kortere eller længere. Det bør især være muligt at fastsætte varigheden af individuelle kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, under hensyn til faktorer som f.eks. den tid, der er nødvendig for at gennemføre dem, hvor der indgår vedligeholdelse af udstyr med en forventet levetid på over otte år, eller hvor der er behov for indgående uddannelse af personale til at gennemføre kontrakten.
- Det bør desuden præciseres, at der kan være tilfælde, hvor varigheden af selve rammeaftalerne bør kunne forlænges ud over de otte år. Sådanne tilfælde, der bør være behørigt begrundede, navnlig i rammeaftalens formål, kan f.eks. forekomme, hvis de økonomiske aktører har brug for at skille sig af med udstyr, hvis afskrivningsperiode er længere end otte år, og som skal være tilgængeligt til enhver tid under rammeaftalens samlede varighed. Hvad gælder specielt forsyningsvirksomheder, der leverer væsentlige tjenesteydelser til offentligheden, kan der være tilfælde, hvor der bliver behov for både længere rammeaftaler og individuelle kontrakter af længere varighed, f.eks. i tilfælde af rammeaftaler, der har til formål at sikre almindelig og ekstraordinær vedligeholdelse af net, hvilket kan kræve dyrt udstyr, der skal betjenes af personale, som har modtaget højt specialiseret ad hoc-uddannelse med det formål at sikre fortsat service og minimering af mulige afbrydelser.
- (73) I lyset af de opnåede erfaringer bør reglerne vedrørende dynamiske indkøbssystemer justeres, så ordregivende enheder får mulighed for fuldt ud at udnytte de muligheder, som dette instrument byder på. Systemerne bør forenkles, navnlig ved at anvende dem i form af en begrænset procedure, hvorved behovet for vejledende tilbud, der er blevet udpeget som en af de største byrder i forbindelse med dynamiske indkøbssystemer, fjernes. Alle økonomiske aktører, der indgiver en anmodning om at deltage og opfylder udvælgelseskriterierne, bør derfor have mulighed for at deltage i udbudsproceduren, der gennemføres via et dynamisk indkøbssystem i dets gyldighedsperiode.
- Denne indkøbsteknik gør det muligt for den ordregivende enhed at råde over et særlig bredt udvalg af tilbud og således sikre optimal udnyttelse af midlerne gennem omfattende konkurrence for så vidt angår almindeligt anvendte eller standardiserede varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som er generelt tilgængelige på markedet.
- (74) Gennemgangen af disse ansøgninger om deltagelse bør normalt foretages inden for højst ti arbejdsdage, da vurderingen af udvælgelseskriterierne vil finde sted på grundlag af de krav til dokumentation, som de ordregivende enheder har fastsat, i givet fald i overensstemmelse med de forenklede bestemmelser i direktiv 2014/24/EU. Når først der er oprettet et dynamisk indkøbssystem, kan de ordregivende enheder dog som svar på den første offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller en opfordring til at bekræfte interessetilkendegivelsen stå over for så mange ansøgninger om deltagelse, at de vil have behov for længere tid til at gennemgå ansøgningerne. Dette bør tillades, forudsat at der ikke iværksættes nogen specifik udbudsprocedure, før alle ansøgningerne er gennemgået.

De ordregivende enheder bør frit kunne tilrettelægge, hvordan de agter at gennemgå ansøgningerne om deltagelse, for eksempel ved at beslutte kun at foretage en sådan gennemgang én gang om ugen, forudsat at fristerne for gennemgang af hver ansøgning om deltagelse overholdes. De ordregivende enheder, der i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem anvender udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, bør anvende de relevante bestemmelser i nævnte direktiv på samme måde som de ordregivende myndigheder, der anvender et dynamisk indkøbssystem i henhold til direktiv 2014/24/EU.

- (75) For at fremme SMV'ers muligheder for at deltage i et stort dynamisk indkøbssystem, for eksempel et, der anvendes af en indkøbscentral, bør den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed kunne inddrage systemet i objektive definerede kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser. Sådanne kategorier bør defineres ud fra objektive faktorer, som f.eks. kan omfatte den maksimale tilladte størrelse af specifikke kontrakter, der skal tildeles inden for den pågældende kategori, eller et bestemt geografisk område, hvor de efterfølgende specifikke kontrakter skal gennemføres. Hvis et dynamisk indkøbssystem er inddelt i kategorier, bør den ordregivende myndighed eller den ordregivende enhed anvende udvælgelseskriterier, som er fastlagt i forhold til den pågældende kategoris karakteristika.

- (76) Det bør præciseres, at elektroniske auktioner typisk ikke er egnede til visse bygge- og anlægskontrakter og visse tjenesteydelseskontrakter, hvis genstand er en intellektuel indsats, som f.eks. projektering af bygge- og anlægsarbejder, fordi kun de elementer, der er egnede til automatisk evaluering med elektroniske midler, uden at den ordregivende enhed intervenserer eller har mulighed for at foretage en vurdering, dvs. de elementer, der er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procent, må gøres til genstand for elektroniske auktioner.

Det bør dog også præciseres, at elektroniske auktioner kan anvendes i en udbudsprocedure til indkøb af en specifik intellektuel ejendomsret. Der bør desuden mindes om, at mens ordregivende enheder frit kan anvende udvælgelseskriterier til at mindske antallet af ansøgere eller tilbudsgivere, så længe auktionen endnu ikke er begyndt, bør det ikke tillades yderligere at begrænse antallet af tilbudsgivere, der deltager i den elektroniske auktion, når auktionen er begyndt.

- (77) Der udvikles til stadighed nye elektroniske indkøbsteknikker, f.eks. elektroniske kataloger. Elektroniske kataloger er et format for fremlæggelse og systematisering af oplysninger på en måde, der er fælles for alle de deltagende tilbudsgivere, og som er egnet til elektronisk behandling. Et eksempel er tilbud, som fremlægges i form af et regneark. De ordregivende enheder bør kunne stille krav om elektroniske kataloger i alle procedurer, hvor der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler. Elektroniske kataloger bidrager til at øge konkurrencen og effektivisere de offentlige indkøb, navnlig med hensyn til tids- og omkostningsbesparelser. Der bør dog fastlægges visse regler for at sikre, at disse teknikker anvendes i overensstemmelse med dette direktiv og principperne om ligebehandling, ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed. Anvendelse af elektroniske kataloger til fremlæggelse af tilbud bør således ikke medføre mulighed for, at de økonomiske aktører nøjes med at indsende deres generelle katalog. De økonomiske aktører bør stadig skulle tilpasse deres generelle kataloger til den specifikke udbudsprocedure. En sådan tilpasning sikrer, at det katalog, der indsendes som svar på en given udbudsprocedure, kun indeholder de varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som de økonomiske aktører efter en egentlig gennemgang har vurderet svarer til den ordregivende enheds krav. I denne forbindelse bør de økonomiske aktører have lov til at kopiere oplysningerne i deres generelle katalog, men de bør ikke have lov til at indgive deres generelle katalog som sådant. Endvidere bør ordregivende enheder have mulighed for at generere tilbud vedrørende specifikke indkøb på grundlag af tidligere indsendte elektroniske kataloger, hvis der gives tilstrækkelige garantier med hensyn til sporbarhed, ligebehandling og forudsigelighed, især når en konkurrence fornyes inden for en rammeaftale, eller når der anvendes et dynamisk indkøbssystem.

Hvis det er den ordregivende enhed, der har genereret tilbuddene, bør den pågældende økonomiske aktør gives mulighed for at kontrollere, at det tilbud, som den ordregivende enhed således har sammensat, ikke indeholder materielle fejl. Hvis der forekommer materielle fejl, bør den økonomiske aktør ikke være bundet af det tilbud, som den ordregivende enhed har genereret, medmindre fejlen rettes.

I overensstemmelse med reglerne om elektroniske kommunikationsmidler bør ordregivende enheder undgå ubegrundede hindringer for økonomiske aktørers adgang til udbudsprocedurer, hvor tilbud skal indgives i form af elektroniske kataloger, og som sikrer overholdelse af de generelle principper om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling.

(78) Centrale indkøbsteknikker anvendes i stigende grad i de fleste medlemsstater. Indkøbscentraler har til opgave at forestå indkøb, forvalte dynamiske indkøbssystemer eller tildele kontrakter eller indgå rammeaftaler for andre ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder med eller uden vederlag. De ordregivende enheder, som der indgås en rammeaftale for, bør kunne anvende den til enkelte eller gentagne indkøb. På grund af de store mængder, der indkøbes, kan disse teknikker bidrage til at øge konkurrencen og bør forbedre de offentlige indkøb. Der bør derfor indføres en EU-definition af indkøbscentraler til brug for ordregivende enheder, og det bør præciseres, at indkøbscentraler arbejder på to forskellige måder.

De bør for det første kunne fungere som grossister ved at købe, oplagre og videresælge og for det andet kunne fungere som formidlere ved at tildele kontrakter, anvende dynamiske indkøbssystemer eller indgå rammeaftaler til brug for de ordregivende enheder.

En sådan formidlende rolle vil i nogle tilfælde kunne varetages ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres uafhængigt, dvs. uden detaljerede anvisninger fra de pågældende ordregivende enheder, og i andre tilfælde ved, at de relevante tildelingsprocedurer gennemføres i henhold til de pågældende ordregivende enheders anvisninger på deres vegne og for deres regning.

Der bør desuden fastlægges regler for fordelingen af ansvaret for overholdelsen af forpligtelserne i henhold til dette direktiv, også med hensyn til klagemuligheder, mellem indkøbscentralen og de ordregivende enheder, der indkøber fra eller gennem den. Såfremt indkøbscentralen alene bærer ansvaret for gennemførelsen af udbudsprocedurerne, bør denne også være eneansvarlig og direkte ansvarlig for procedurernes lovlighed. Hvis en ordregivende enhed gennemfører visse dele af proceduren, f.eks. fornyelse af en konkurrence inden for en rammeaftale eller tildeling af individuelle kontrakter baseret på et dynamisk indkøbssystem, bør den ordregivende enhed fortsat være ansvarlig for alle de faser, som den gennemfører.

(79) Ordregivende enheder bør have lov til at tildele en tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral uden at anvende procedurerne i dette direktiv. Det bør også være tilladt for

sådanne tjenesteydelseskontrakter at omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter. Sådanne tjenesteydelseskontrakter om levering af accessoriske indkøbsaktiviteter bør, når det ikke er indkøbscentralen, der udfører aktiviteterne i forbindelse med sin levering af centrale indkøbsaktiviteter til den pågældende ordregivende enhed, tildeles i overensstemmelse med dette direktiv. Det bør også erindres, at dette direktiv ikke bør finde anvendelse, når centraliserede eller accessoriske indkøbsaktiviteter leveres på anden måde end gennem en gensidigt bebyrdende kontrakt, som udgør indkøb i henhold til dette direktiv.

(80) Styrkelse af bestemmelserne om indkøbscentraler bør på ingen måde være til hinder for den nuværende praksis med lejlighedsvis fælles indkøb, dvs. mindre institutionaliserede og systematiske fælles indkøb eller fast praksis med anvendelse af tjenesteydere, der forbereder og forvalter indkøbsprocedurer på en ordregivende enheds vegne og for dennes regning og efter dens anvisninger. Tværtimod bør visse elementer i fælles indkøb præciseres på grund af den vigtige rolle, som fælles indkøb kan spille, ikke mindst i forbindelse med innovative projekter.

Fælles indkøb kan antage mange forskellige former, der spænder fra samordnede indkøb gennem udarbejdelse af fælles tekniske specifikationer for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, som vil blive indkøbt af en række ordregivende enheder, der hver især gennemfører en særskilt udbudsprocedure, til situationer, hvor de pågældende ordregivende enheder i fællesskab gennemfører en udbudsprocedure enten ved at handle sammen eller ved at overdrage forvaltningen af udbudsproceduren til én ordregivende enhed på vegne af alle de ordregivende enheder.

Når flere ordregivende enheder i fællesskab gennemfører en udbudsprocedure, bør de have et fælles ansvar for opfyldelsen af deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Hvis det imidlertid kun er dele af udbudsproceduren, der gennemføres i fællesskab af de ordregivende enheder, bør det fælles ansvar kun gælde for de dele af proceduren, der er gennemført i fællesskab. Den enkelte ordregivende enhed bør alene være ansvarlig for de procedurer eller dele af procedurer, som den gennemfører på egen hånd, såsom tildeling af en kontrakt, indgåelse af en rammeaftale, anvendelse af et dynamisk indkøbssystem eller fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale.

(81) Elektroniske kommunikationsmidler er især velegnede til at støtte centrale indkøbsmetoder og -værktøjer, fordi de giver mulighed for genanvendelse og automatisk behandling af data og for at minimere informations- og transaktionsomkostningerne. Brugen af sådanne elektroniske kommunikationsmidler bør derfor i første omgang gøres obligatorisk for indkøbscentraler, samtidig med at praksis tilnærmes i hele Unionen. Dette bør efterfølges af en generel forpligtelse til at bruge elektroniske kommunikationsmidler i forbindelse med alle udbudsprocedurer efter en overgangsperiode på 30 måneder.

(82) Fælles tildeling af kontrakter, der foretages af ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater, står i øjeblikket over for specifikke retlige vanskeligheder med hensyn til konflikter mellem de nationale regler. Til trods for at direktiv 2004/17/EF implicit tillader grænseoverskridende fælles offentlige indkøb, står ordregivende enheder stadig over for betydelige juridiske og praktiske vanskeligheder i forbindelse med indkøb fra indkøbscentraler i andre medlemsstater eller fælles tildeling af kontrakter. For at give ordregivende enheder mulighed for at drage størst mulig fordel af det indre markeds muligheder med hensyn til stordriftsfordele og risiko- og resultatdeling, ikke mindst i forbindelse med innovative projekter, der indebærer større risiko, end én ordregivende enhed med rimelighed kan bære, bør disse vanskeligheder afhjælpes. Der bør derfor fastlægges nye regler for grænseoverskridende fælles indkøb for at lette samarbejdet mellem ordregivende enheder og øge fordelene ved det indre marked ved at skabe grænseoverskridende forretningsmuligheder for leverandører og tjenesteydere. Disse regler bør fastlægge betingelserne for grænseoverskridende anvendelse af indkøbscentraler og udpege den gældende lovgivning om offentlige udbud, herunder den gældende lovgivning om klagemuligheder, i forbindelse med grænseoverskridende fælles procedurer og dermed supplere lovvalgsreglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008⁽¹⁾. Desuden bør ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater kunne etablere fælles retlige enheder i henhold til national ret eller EU-retten. Der bør fastsættes særlige regler for sådanne former for fælles indkøb.

Imidlertid bør ordregivende enheder ikke gøre brug af mulighederne for grænseoverskridende fælles indkøb med det formål at omgå obligatoriske offentligretlige regler i overensstemmelse med EU-retten, der gælder for dem i den medlemsstat, hvor de er beliggende. Sådanne regler kunne for eksempel være bestemmelser om gennemsigtighed og aktindsigt eller særlige krav til sporbarhed af følsomme varer.

(83) Der er behov for, at de tekniske specifikationer, der udarbejdes af indkøbere, sikrer, at offentlige udbud indebærer konkurrence, og at der opfyldes målsætninger om bæredygtighed. Derfor bør det være muligt at afgive tilbud, som afspejler mange forskellige tekniske løsningsmuligheder, standarder og tekniske specifikationer på markedet, herunder dem, som er udarbejdet på grundlag af ydelseskriterier med tilknytning til produktionsprocedurerne livscyklus og bæredygtighed i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser.

Tekniske specifikationer bør derfor udformes, så der undgås kunstig indsnævring af konkurrencen gennem krav, der begunstiger en bestemt økonomisk aktør, fordi de afspejler centrale kendetegn for de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, som den pågældende økonomiske aktør normalt tilbyder. Udformning af de tekniske specifikationer i form af funktionelle og udførelsesrelaterede krav er generelt den bedste metode til at nå dette mål. Funktionelle og udførelsesrelaterede krav er også passende metoder til at fremme innovation i forbindelse med offentlige udbud og bør anvendes i videst muligt omfang. Hvis der henvises til en europæisk standard — eller hvor en sådan ikke findes, til en national standard — bør ordregivende enheder tage tilbud i betragtning, der er baseret på tilsvarende løsningsmuligheder, som opfylder de ordregivende enheders behov, og som sikkerhedsmæssigt er tilsvarende. Det bør være den økonomiske aktørs ansvar at dokumentere ækvivalens med det påkrævede mærke.

Det bør kunne kræves, at tilbudsgiverne dokumenterer, at der er tale om en tilsvarende løsning, ved at fremlægge attest fra tredjemand. Anden passende dokumentation, såsom teknisk dokumentation fra fabrikanten, bør dog også accepteres, når den pågældende økonomiske aktør ikke har adgang til sådanne attester eller prøvningsrapporter eller ikke har mulighed for at fremskaffe dem inden for de relevante tidsfrister, forudsat at den pågældende økonomiske aktør dermed dokumenterer, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder de krav eller kriterier, der er fastsat i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for gennemførelse af kontrakten.

(84) I forbindelse med alle indkøb til brug for personer, uanset om det er offentligheden eller den ordregivende enheds medarbejdere, er det nødvendigt, at de ordregivende enheder fastsætter tekniske specifikationer for at tage hensyn til adgangskriterier for handicappede eller en udformning for alle brugere, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

- (85) Ordregivende enheder, der ønsker at indkøbe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, bør kunne henvise til særlige mærker, som f.eks. EU-miljømærket, (multi)nationale miljømærker eller eventuelle andre mærker, hvis kravene til mærket vedrører kontraktens genstand, som f.eks. beskrivelsen af produktet og dets præsentation, herunder emballagekrav. Det er endvidere afgørende, at disse krav er udformet og vedtaget på grundlag af objektivt verificerbare kriterier gennem en proces, i hvilken interessenter, såsom regeringsorganer, forbrugere, fabrikker, forhandlere og miljøorganisationer, kan deltage, og at mærket er tilgængeligt og til rådighed for alle interessenter. Det bør præciseres, at interessenterne kan være offentlige eller private organer, virksomheder eller andre former for ikkestatslige organisationer (en organisation, der ikke er offentlig, og som ikke er en traditionel virksomhed, der har til formål at skabe gevinst).

Det bør ligeledes præciseres, at specifikke nationale eller statslige institutioner eller organisationer kan være involveret i fastlæggelsen af de mærkekrav, som offentlige myndigheder eventuelt skal bruge i forbindelse med udbuddet, uden at disse institutioner eller organisationer mister deres status som tredjemand. Henvisning til mærker bør ikke have til følge, at innovationen begrænses.

- (86) Under udarbejdelsen af tekniske specifikationer bør de ordregivende enheder tage hensyn til krav, der er affødt af EU-retten på databeskyttelsesområdet, navnlig i forbindelse med udformning af behandlingen af personoplysninger (indbygget databeskyttelse).
- (87) Offentlige udbud bør tilpasses SMV'ers behov. Ordregivende enheder bør tilskyndes til at gøre brug af adfærdskodeksen for offentlige kontrakter i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 25. juni 2008 med titlen »Europæisk kodeks for bedste praksis for SMV's adgang til offentlige indkøbskontrakter«, hvori der er vejledning i, hvordan de kan anvende rammerne for offentlige udbud på en sådan måde, at SMV'erne får lettere adgang til at deltage. Med henblik herpå bør der fastsættes udtrykkelige bestemmelser om, at kontrakter kan opdeles i delkontrakter. En sådan opdeling kan foretages på et kvantitativt grundlag, således at de individuelle kontrakter bedre svarer til SMV'ers kapacitet, eller på et kvalitativt grundlag i overensstemmelse med de forskellige deltagende erhverv og specialiseringer for at tilpasse indholdet af de enkelte kontrakter bedre til SMV'ers specialiserede sektorer eller i overensstemmelse med de forskellige efterfølgende projektfaser. Delkontrakternes størrelse og genstand bør fastlægges frit af ordregiveren, som i overensstemmelse med de relevante regler for beregning af den anslåede udbudsværdi også bør kunne tildele nogle af delkontrakterne uden anvendelse af procedurerne i dette direktiv.

Medlemsstaterne bør fortsat kunne gå videre i deres bestræbelser på at lette SMV'ers deltagelse på markedet for offentlige udbud ved at indføre en forpligtelse til at overveje det hensigtsmæssige i at opdele kontrakter i mindre delkontrakter, ved at kræve, at ordregivende enheder giver en begrundelse for en afgørelse om ikke at opdele kontrakter i delkontrakter, eller ved at gøre opdeling i delkontrakter obligatorisk under visse omstændigheder. Medlemsstaterne bør med samme formål også frit kunne indføre mekanismer for direkte betaling af underleverandører.

- (88) Hvis kontrakter opdeles i delkontrakter, bør ordregivende enheder, f.eks. for at bevare konkurrencen eller sikre forsyningssikkerheden, kunne begrænse det antal delkontrakter, som en økonomisk aktør kan give tilbud på; de bør desuden kunne begrænse antallet af delkontrakter, der kan tildeles en enkelt tilbudsgiver.

Målet om at lette SMV'ernes adgang til offentlige udbud kan dog blive vanskeligere, hvis de ordregivende enheder er nødsaget til at tildele kontrakten del for del, og dette medfører, at de vil skulle acceptere væsentligt mindre fordelagtige løsninger i forhold til en tildeling, der består af flere eller alle delkontrakter. Hvis muligheden for at benytte en sådan metode klart er angivet på forhånd, bør det derfor være muligt for de ordregivende enheder at foretage en sammenlignende vurdering af tilbuddene, så de kan fastslå, om de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter, som helhed bedre ville kunne opfylde tildelingskriterierne, der er fastlagt i overensstemmelse med dette direktiv, end tilbuddene for de enkelte delkontrakter isoleret set. Er dette tilfældet, bør den ordregivende enhed kunne tildele en kontrakt, der samler de pågældende delkontrakter, til den pågældende tilbudsgiver. Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør foretage en sådan sammenlignende vurdering ved først at fastslå, hvilke tilbudsgivere der bedst opfylder de tildelingskriterier, der er fastlagt for den enkelte kontrakt, og derefter sammenligne med de tilbud, som en bestemt tilbudsgiver har afgivet for en specifik kombination af delkontrakter taget som en helhed.

- (89) For at gøre procedurerne hurtigere og mere effektive bør tidsfristerne for deltagelse i udbudsprocedurer være så korte som muligt, uden at det skaber unødige adgangshindringer for økonomiske aktører fra hele det indre marked og især SMV'er. Det bør derfor erindres, at når ordregivende enheder fastsætter frister for modtagelse af tilbud og ansøgninger om deltagelse, bør de navnlig tage hensyn til kontraktens kompleksitet og den tid, der er nødvendig til udarbejdelse af tilbud, selv om dette indebærer, at der fastsættes frister, som er længere end de minimumsfrister, der er fastsat i dette direktiv. Anvendelse af elektroniske informations- og kommunikationsmidler, navnlig fuld elektronisk adgang for økonomiske

aktører, tilbudsgivere og ansøgere til udbudsdokumenter og elektronisk overførsel af kommunikation, medfører på den anden side øget gennemsigtighed og tidsbesparelser. Der bør derfor fastsættes bestemmelser om afkortning af minimumsfristerne i forbindelse med offentlige udbud i overensstemmelse med bestemmelserne i GPA-aftalen, og på betingelse af at de er forenelige med de særlige bestemmelser for fremsendelsesmetoder, der er fastsat på EU-plan. Endvidere bør ordregivende enheder have mulighed for yderligere at afkorte fristerne for modtagelse af tilbud ved offentlige udbud i tilfælde, hvor hastende omstændigheder gør det umuligt at anvende den normale frist i forbindelse med offentlige udbud, men hvor et offentligt udbud med afkortet frist ikke er umuligt. Kun i ekstraordinære situationer, hvor tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, og som ikke kan tilskrives denne, gør det umuligt at gennemføre en almindelig procedure, selv med afkortede frister, bør den ordregivende enhed, for så vidt det er strengt nødvendigt, have mulighed for at tildele kontrakter efter udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud. Dette kan være tilfældet, når naturkatastrofer kræver øjeblikkelig handling.

- (90) Det bør præciseres, at behovet for at sikre, at de økonomiske aktører har tilstrækkelig tid til at udarbejde et antageligt tilbud, betyder, at de tidsfrister, der blev fastsat indledningsvis, muligvis vil skulle forlænges. Dette vil navnlig være tilfældet, hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne. Det bør ligeledes præciseres, at væsentlige ændringer i sådanne tilfælde bør forstås som ændringer, navnlig af de tekniske specifikationer, som de økonomiske aktører vil skulle bruge yderligere tid for at forstå og svare tilstrækkeligt på. Det bør imidlertid præciseres, at sådanne ændringer ikke bør være så omfattende, at det ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren. Dette kan især være tilfældet, hvis ændringerne bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter er væsentligt forskellig fra den, der oprindeligt blev fastlagt i udbudsdokumenterne.
- (91) Det bør præciseres, at ordregivende enheder bør sende oplysninger om visse afgørelser, der træffes under en udbudsprocedure, herunder en afgørelse om ikke at tildele en kontrakt eller ikke at indgå en rammeaftale, uden at ansøgere eller tilbudsgivere skal anmode om sådanne oplysninger. Det bør desuden erindres, at Rådets direktiv 92/13/EØF⁽¹⁾ forpligter ordregivende

enheder til at give de berørte ansøgere og tilbudsgivere et resumé af de relevante grunde til nogle af de vigtigste beslutninger, der træffes i løbet af en udbudsprocedure, igen uden at ansøgerne eller tilbudsgiverne er nødt til anmode om det. Endelig bør det præciseres, at ansøgere og tilbudsgivere bør have mulighed for at anmode om mere detaljerede oplysninger om disse grunde, og de ordregivende enheder bør være forpligtet til at give dem, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette. Disse grunde bør være fastsat i dette direktiv. For at sikre den nødvendige gennemsigtighed i forbindelse med udbudsprocedurer med forhandling og dialog med tilbudsgivere bør tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, medmindre der er alvorlige grunde til ikke at gøre dette, også kunne anmode om oplysninger om procedurens gennemførelse og forløb.

- (92) For så vidt det er foreneligt med behovet for at sikre redelig handelspraksis, samtidig med at der tillades den størst mulige fleksibilitet, bør direktiv 2014/24/EU finde anvendelse hvad angår krav vedrørende økonomisk og finansiel formåen og dokumentation. Ordregivende enheder vil derfor få mulighed for at anvende de udvælgelseskriterier, der er omhandlet i nævnte direktiv, og hvis de gør det, vil de have pligt til at anvende bestemmelserne om navnlig loftet for krav vedrørende minimumsomsætning og vedrørende brug af det fælles europæiske udbudsdokument.
- (93) Ordregivende enheder bør kunne kræve, at miljøledelsesforanstaltninger eller -systemer anvendes under gennemførelsen af en kontrakt. Miljøstyringssystemer kan, uanset om de er registreret i overensstemmelse med Unionens instrumenter, f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009⁽²⁾, vise, om den økonomiske aktør har teknisk formåen til at gennemføre kontrakten. En beskrivelse af de foranstaltninger, som den økonomiske aktør anvender for at sikre det samme miljøbeskyttelsesniveau, bør accepteres som alternativ dokumentation i stedet for de registrerede miljøledelses-systemer, når den økonomiske aktør ikke har adgang til sådanne miljøattester eller ikke har mulighed for at fremskaffe dem inden for de relevante tidsfrister.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 92/13/EØF af 25. februar 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation (EFT L 76 af 23.3.1992, s. 14).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1).

- (94) Begrebet tildelingskriterier er centralt i dette direktiv, og det er derfor vigtigt, at de relevante bestemmelser præsenteres så enkelt og strømlinet som muligt. Dette kan ske ved at anvende udtrykket »økonomisk mest fordelagtige tilbud« som overordnet begreb, idet alle de udvalgte tilbudsgivere i sidste ende bør vælges i forhold til det, den enkelte ordregivende enhed anser for at være den økonomisk bedste løsning blandt tilbuddene. Med henblik på at undgå forveksling med det tildelingskriterium, der i øjeblikket betegnes som det »økonomisk mest fordelagtige tilbud« i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, bør der findes et andet udtryk, der dækker begrebet »det bedste forhold mellem pris og kvalitet«. Det bør derfor fortolkes i overensstemmelse med retspraksis vedrørende disse direktiver, bortset fra hvis der er en klart materiel anden løsning i nærværende direktiv.
- (95) Kontrakter bør tildeles på grundlag af objektive kriterier, der sikrer, at principperne om gennemsigtighed, ikkeforskelsbehandling og ligebehandling overholdes, med henblik på at sikre objektiv sammenligning af tilbuddenes relative værdi for under forhold med effektiv konkurrence at fastslå, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Det bør udtrykkeligt fastsættes, at det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør vurderes på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, hvilket altid bør indeholde et pris- eller omkostningselement. Det bør ligeledes præciseres, at en sådan vurdering af det økonomisk mest fordelagtige tilbud også kan ske alene på grundlag af enten pris eller omkostningseffektivitet. Det er endvidere hensigtsmæssigt at minde om, at det står de ordregivende enheder frit for at fastsætte tilstrækkelige kvalitetsstandarder ved hjælp af tekniske specifikationer eller vilkår for gennemførelse af kontrakten.
- (96) I henhold til artikel 11 i TEUF skal miljøbeskyttelseskrav integreres i udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktioner, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Dette direktiv præciserer, hvordan ordregivende enheder kan bidrage til miljøbeskyttelse og til fremme af bæredygtig udvikling, samtidig med at de sikres mulighed for at opnå det bedste forhold mellem kvalitet og pris i kontrakterne.
- (97) Når ordregivende enheder vurderer det bedste forhold mellem pris og kvalitet, bør de fastlægge de økonomiske og kvalitative tildelingskriterier, der er knyttet til kontraktens genstand, og på grundlag af hvilke de vil vurdere tilbuddene med henblik på at udpege det økonomisk mest fordelagtige tilbud set ud fra den ordregivende enheds synspunkt. Disse kriterier bør således gøre det muligt at foretage en sammenlignende vurdering af de enkelte tilbuds resultatniveau i forhold til kontraktens genstand som defineret i de tekniske specifikationer. Med hensyn til det bedste forhold mellem pris og kvalitet indeholder dette direktiv en ikkeudtømmende liste over mulige tildelingskriterier. Ordregivende enheder bør tilskyndes til at vælge de tildelingskriterier, der giver dem mulighed for at opnå bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser af høj kvalitet, og som bedst svarer til deres behov.

De valgte tildelingskriterier bør ikke give den ordregivende enhed ubegrænset valgfrihed, og de bør sikre muligheden for effektiv og fair konkurrence og være ledsaget af krav, der muliggør en effektiv kontrol af oplysningerne fra tilbudsgiverne.

For at fremme mere kvalitetsorienterede offentlige udbud bør det være tilladt for medlemsstaterne at forbyde eller indskrænke brugen af pris eller omkostning alene til at vurdere det økonomisk mest fordelagtige tilbud, når de vurderer, at dette er hensigtsmæssigt.

For at sikre overholdelse af princippet om ligebehandling ved tildelingen af kontrakter bør ordregivende enheder være forpligtet til at sørge for den nødvendige gennemsigtighed, så alle tilbudsgiverne er velinformerede om de kriterier og ordninger, der anvendes i forbindelse med beslutningen om kontrakttildeling. Ordregivende enheder bør derfor være forpligtet til at angive kontrakttildelingskriterierne og den relative vægtning af kriterierne. Ordregivende enheder bør dog i behørigt berettigede tilfælde, som de skal kunne begrunde, kunne fravige forpligtelsen til at angive vægtningen af kriterierne, når vægtningen ikke på forhånd kan fastlægges, navnlig på grund af kontraktens kompleksitet. I sådanne tilfælde bør de angive kriterierne i prioriteret rækkefølge.

Med henblik på at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud bør kontrakttildelingsbeslutningen ikke kun baseres på ikkeomkostningsmæssige kriterier. Kvalitative kriterier bør derfor ledsages af et omkostningskriterium, som efter den ordregivende enheds valg kan være enten prisen eller omkostningseffektivitet, f.eks. beregning af livscyklusomkostninger. Tildelingskriterierne bør dog ikke berøre anvendelsen af nationale bestemmelser om vederlag for visse tjenesteydelser eller om faste priser for visse varer.

- (98) Hvis nationale bestemmelser fastsætter vederlag for visse tjenesteydelser eller angiver faste priser for visse varer, bør det præciseres, at det fortsat er muligt at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene ud fra andre faktorer end pris eller vederlag alene. Afhængigt af den pågældende tjenesteydelse eller vare kunne sådanne faktorer eksempelvis omfatte leverings- og betalingsbetingelser, aspekter vedrørende eftersalgsservice (f.eks. omfanget af rådgivnings- og ombytningservice) eller miljømæssige eller sociale aspekter (f.eks. om bøger er trykt på genbrugspapir eller papir fra bæredygtigt

tømmer, de omkostninger, der henføres til miljøeksternaliteter, eller hvorvidt man har fremmet social inddragelse af dårligt stillede personer eller medlemmer af sårbare grupper blandt de personer, der skal gennemføre kontrakten). I betragtning af de mange muligheder for at vurdere, hvad der giver mest værdi for pengene på grundlag af vægtige kriterier, bør det undgås at anvende lodtrækning som eneste metode i forbindelse med tildeling af kontrakten.

(99) Når kvaliteten af de benyttede medarbejdere er relevant for gennemførelsen af kontrakten, bør ordregivende enheder desuden kunne anvende organiseringen af de medarbejdere, der er udpeget til at gennemføre den pågældende kontrakt, og deres kvalifikationer og erfaring som et tildelingskriterium, da dette kan have indflydelse på kvaliteten af gennemførelsen af kontrakten og dermed på tilbuddets økonomiske værdi. Dette kan for eksempel være tilfældet i forbindelse med kontrakter vedrørende intellektuelle tjenesteydelser såsom konsulent- eller arkitektvirksomhed. Ordregivende enheder, som gør brug af denne mulighed, bør gennem passende aftaleretlige foranstaltninger sikre, at de medarbejdere, der er udpeget til at gennemføre kontrakten, reelt lever op til de angivne kvalitetsstandarder, og at disse medarbejdere kun kan erstattes med samtykke fra den ordregivende enhed, som kontrollerer, at erstatningsmedarbejderne har et tilsvarende kvalitetsniveau.

(100) Det er afgørende, at potentialet ved offentlige indkøb udnyttes fuldt ud, for at nå målene i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. I den forbindelse bør der mindes om, at offentlige udbud er en afgørende drivende kraft bag innovation, hvilket er af stor betydning for den fremtidige vækst i Europa. Som følge af de betydelige forskelle mellem de enkelte sektorer og markeder bør der dog ikke fastlægges generelle obligatoriske krav om miljømæssige, sociale og innovative indkøb.

EU-lovgiverne har allerede fastsat obligatoriske krav i forbindelse med udbud med henblik på at nå de specifikke mål på områderne for køretøjer til vejtransport (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF⁽¹⁾) og for kontorudstyr (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008⁽²⁾). Desuden er der sket store fremskridt med hensyn til fastlæggelse af fælles metoder til beregning af livscyklusomkostninger.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF af 23. april 2009 om fremme af renere og mere energieffektive køretøjer til vejtransport (EUT L 120 af 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 106/2008 af 15. januar 2008 om et fællesskabsprogram for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr (EUT L 39 af 13.2.2008, s. 1).

Det forekommer derfor hensigtsmæssigt at fortsætte ad denne vej, så obligatoriske målsætninger og mål fastlægges i sektorspecifik lovgivning i overensstemmelse med de særlige politikker og forhold, der gør sig gældende i den enkelte sektor, og udviklingen og anvendelsen af en europæisk tilgang til livscyklusomkostninger som en yderligere understøtning af anvendelsen af offentlige indkøb til støtte for bæredygtig vækst fremmes.

(101) Disse sektorspecifikke foranstaltninger bør suppleres af en tilpasning af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, som giver ordregivende enheder beføjelser til at forfølge målsætningerne i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i deres indkøbsstrategier. Det bør derfor præciseres, at ordregivende enheder, bortset fra, hvis vurderingen sker på grundlag af prisen alene, kan beslutte sig for det økonomisk mest fordelagtige tilbud og de laveste omkostninger ved hjælp af en livscyklusomkostningstilgang. Begrebet livscyklusomkostninger omfatter alle omkostninger i livscyklussen for bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser.

Det vil sige interne omkostninger, f.eks. omkostninger i forbindelse med forskning, der skal udføres, udvikling, fremstilling, transport, anvendelse, vedligeholdelse og bortskaffelse, men kan også omfatte omkostninger, der kan tilskrives miljøeksternaliteter, såsom forurening fra udvindelse af råstoffer anvendt i produktet, eller som forårsages af selve produktet eller fremstillingen heraf, forudsat at de kan prissættes og overvåges. De metoder, som ordregivende enheder anvender til vurdering af omkostninger, der kan tilskrives miljøeksternaliteter, bør fastlægges på forhånd på en objektiv og ikkediskriminerende måde og være tilgængelige for alle interesserede parter. Sådanne metoder kan fastlægges på nationalt, regionalt eller lokalt plan, men for at undgå konkurrenceforvriddning gennem skræddersyede metoder bør de forblive generelle i den forstand, at de ikke bør fastlægges specifikt med henblik på en bestemt offentlig udbudsprocedure. Der bør udvikles fælles metoder på EU-plan til beregning af livscyklusomkostninger for bestemte kategorier af varer og tjenesteydelser. Når sådanne fælles metoder er udarbejdet, bør brugen heraf gøres obligatorisk.

Endvidere bør muligheden for at fastlægge en fælles metode for beregning af livscyklusomkostninger undersøges under hensyn til eksisterende metoder, som f.eks. Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products, der er vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers Miljøprogram.

(102) Med henblik på bedre at integrere sociale og miljømæssige hensyn i udbudsprocedurer bør ordregivende enheder endvidere have lov til at anvende tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser for bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold den offentlige kontrakt, for så vidt angår ethvert aspekt og i enhver fase af deres livscyklus, fra udvinding af råstoffer til produktet til produktbortskaffelsesfasen, herunder faktorer, der indgår i den specifikke proces med fremstilling og levering af samt handel og betingelserne herfor med de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, eller en specifik proces i en senere fase af deres livscyklus, selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold. Kriterier og betingelser for en sådan fremstillings- eller leveringsproces er for eksempel, at der ikke anvendes giftige kemikalier til fremstilling af de indkøbte varer, eller at der anvendes energieffektive maskiner til levering af de indkøbte tjenesteydelser.

I overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis omfatter dette også tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser vedrørende levering eller anvendelse af fairtradeprodukter under gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Kontraktgennemførelsesbetingelser vedrørende miljømæssige hensyn kan for eksempel omfatte levering, emballering og bortskaffelse af produkter og med hensyn til bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, affaldsminimering og ressourceeffektivitet.

Betingelsen om en forbindelse med kontraktens genstand udelukker imidlertid kriterier og vilkår vedrørende en virksomheds generelle politik, som ikke kan betragtes som en faktor, der karakteriserer den specifikke proces med fremstilling eller levering af de indkøbte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser. Ordregivende enheder bør derfor ikke kunne kræve, at tilbudsgivere har en bestemt virksomhedspolitik for socialt eller miljømæssigt ansvar.

(103) Det er nødvendigt, at tildelingskriterierne eller kontraktgennemførelsesbetingelserne for de sociale aspekter af fremstillingsprocessen vedrører de bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. De bør desuden anvendes i overensstemmelse med direktiv 96/71/EF som fortolket af Den Europæiske Unions Domstol og bør ikke vælges eller anvendes på en måde, der direkte eller indirekte forskelsbehandler økonomiske aktører fra andre medlemsstater eller fra tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller i frihandelsaftaler, som Unionen er part i. Kravene til grundlæggende arbejdsvilkår i direktiv 96/71/EF, såsom mindsteløn, bør således forblive på det niveau, der er fastsat i den nationale lovgivning

eller ved kollektive overenskomster anvendt i overensstemmelse med EU-retten i forbindelse med nævnte direktiv.

Vilkårene for gennemførelse af en kontrakt kan desuden have til formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd på arbejdspladsen, øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og skabe balance mellem arbejdsliv og privatliv, fremme beskyttelsen af miljøet eller dyrevelfærd, overholde substansen i de grundlæggende konventioner fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og ansætte flere dårligt stillede personer, end den nationale lovgivning kræver.

(104) Tildelingskriterier eller kontraktgennemførelsesbetingelser kan også omfatte foranstaltninger, der tager sigte på sundhedsbeskyttelse af de medarbejdere, der deltager i fremstillingsprocessen, fremme af social integration af dårligt stillede personer eller personer i udsatte grupper blandt de personer, der har fået til opgave at gennemføre kontrakten, eller uddannelse i de færdigheder, der er nødvendige i forbindelse med den pågældende kontrakt, forudsat at kriterierne eller betingelserne vedrører de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten. F.eks. kan sådanne kriterier eller betingelser bl.a. være forbundet med ansættelse af langtidsledige eller gennemførelse af uddannelsesforanstaltninger for arbejdsløse eller unge i løbet af gennemførelsen af den kontrakt, der skal tildeles. Ordregivende enheder kan i de tekniske specifikationer fastsætte sociale krav, som direkte karakteriserer den pågældende vare eller tjenesteydelse, såsom adgangsmuligheder for handicappede eller en udformning for alle brugere.

(105) Offentlige kontrakter bør ikke tildeles økonomiske aktører, der har deltaget i en kriminel organisation, eller som er blevet fundet skyldige i korrupsion eller svig til skade for Unionens økonomiske interesser, terrorhandlinger, hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme. Manglende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger bør også føre til obligatorisk udelukkelse på EU-plan. Medlemsstaterne bør imidlertid kunne fastsætte en undtagelse fra disse obligatoriske udelukkelser i ekstraordinære situationer, hvor bydende hensyn til den almene interesse gør en kontrakttildelelse uomgængelig. Dette kan for eksempel være tilfældet, når der er et presserende behov for vacciner eller nødudstyr, som kun kan købes hos en økonomisk aktør, som i andre tilfælde er omfattet af en af de obligatoriske udelukkelsesgrunde. Da ordregivende enheder, der ikke er ordregivende myndigheder, måske ikke har adgang til uomtvistelige beviser i sagen, er det hensigtsmæssigt at overlade det til disse ordregivende enheder, om de vil anvende udelukkelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU. Pligten til at anvende artikel 57, stk. 1 og 2, i direktiv 2014/24/EU, bør derfor begrænses til ordregivende enheder, der er ordregivende myndigheder.

(106) Ordregivende enheder bør endvidere have mulighed for at udelukke økonomiske aktører, som har misligholdt miljøbeskyttelseskrav i henseende til miljømæssige eller sociale forpligtelser, herunder regler om adgang for handicappede, eller andre former for alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af deres erhverv, som f.eks. krænkelse af konkurrenceregler eller intellektuelle ejendomsrettigheder. Det bør præciseres, at alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af et erhverv kan så tvivl om en økonomisk aktørs integritet og således gøre den økonomiske aktør uegnet til at få tildelt en offentlig kontrakt, uanset om den økonomiske aktør i øvrigt har den tekniske og økonomiske kapacitet til at gennemføre kontrakten.

I betragtning af at den ordregivende enhed vil bære ansvaret for konsekvenserne af sin eventuelle fejlagtige afgørelse, bør ordregivende enheder også fortsat frit kunne fastslå, at der er begået en alvorlig forsømmelse, når de, før der træffes en endelig og bindende afgørelse om forekomst af de obligatoriske udelukkelsesgrunde, på en hvilken som helst passende måde kan påvise, at den økonomiske aktør har misligholdt sine forpligtelser, herunder forpligtelser vedrørende betaling af skatter eller bidrag til sociale sikringsordninger, medmindre andet er fastsat i national lovgivning. Ordregivende enheder bør desuden have mulighed for at udelukke ansøgere eller tilbudsgivere, hvis gennemførelse af tidligere offentlige kontrakter eller kontrakter med andre ordregivende enheder har været forbundet med store mangler med hensyn til væsentlige krav, for eksempel manglende levering eller udførelse, betydelige mangler ved den leverede vare eller tjenesteydelse, som har gjort den ubrugelig til det påtænkte formål, eller ukorrekt adfærd, som sår alvorlig tvivl om den økonomiske aktørs pålidelighed. Der bør fastsættes en maksimumsvarighed for sådanne udelukkelse i national lovgivning.

Anvendes der fakultative udelukkelsesgrunde, bør der lægges særlig vægt på proportionalitetsprincippet. Mindre uregelmæssigheder bør kun under ekstraordinære omstændigheder føre til udelukkelse af en økonomisk aktør. Gentagne tilfælde af mindre uregelmæssigheder bør dog give anledning til tvivl om en økonomisk aktørs troværdighed, hvilket kan berettige til udelukkelse.

(107) Når ordregivende enheder har pligt til eller vælger at anvende ovennævnte udelukkelseskriterier, bør de anvende direktiv 2014/24/EU, der giver økonomiske aktører mulighed for at vedtage overensstemmelsesforanstaltninger, der har til formål at udbedre konsekvenserne af eventuelle lovovertrædelser eller forsømmelser og effektivt forebygge gentagelser af den ukorrekte adfærd.

(108) Tilbud, der forekommer at være unormalt lave i forhold til bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelse, kan være baseret på teknisk, økonomisk eller juridisk uforsvarlige antagelser eller fremgangsmåder. Hvis tilbudsgiveren ikke kan give en tilstrækkelig forklaring, bør den ordregivende enhed kunne afvise tilbuddet. Afvisning bør være obligatorisk, hvis den ordregivende enhed har fastslået, at den foreslåede unormalt lave pris eller de foreslåede unormalt lave omkostninger skyldes manglende overensstemmelse med EU-lovgivningen eller national lovgivning der er forenelig hermed på social-, arbejds- eller miljøområdet eller med internationale arbejdsretsbestemmelser.

(109) De specifikke krav til gennemførelsen af en kontrakt fastsættes i kontraktgennemførelsesbetingelserne. I modsætning til kontrakttildelingskriterierne, der danner grundlag for en sammenlignende vurdering af tilbuddenes kvalitet, er kontraktgennemførelsesbetingelserne faste objektive krav, som ikke har indvirkning på vurderingen af tilbuddene. Kontraktgennemførelsesbetingelser bør være forenelige med dette direktiv, hvis de hverken direkte eller indirekte er diskriminerende og er knyttet til kontraktens genstand, hvilket omfatter alle faktorer i den specifikke proces med fremstilling, levering eller markedsføring. Dette omfatter betingelserne vedrørende processen for gennemførelse af kontrakten, men udelukker krav, der vedrører en virksomheds generelle politik.

(110) Det er vigtigt, at underentreprenørernes overholdelse af gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejds-markedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejds-markedsmæssige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, sikres gennem passende foranstaltninger truffet af de kompetente nationale myndigheder inden for deres ansvarsområder og opgaver, såsom arbejdstilsyn eller miljøbeskyttelsesmyndigheder.

Det er også nødvendigt at sikre en vis gennemsigtighed i underentreprenørkæden, da dette bibringer de ordregivende enheder oplysninger om, hvem der befinder sig på byggepladserne, hvilke bygge- og anlægsarbejder de får udført, eller om hvilke virksomheder der leverer tjenesteydelser i eller omkring bygningerne, infrastruktur eller områder, såsom rådhus, kommunale skoler, sportsanlæg, havne eller motorveje, som de ordregivende enheder er

ansvarlige for eller har direkte tilsyn med. Det bør præciseres, at forpligtelsen til at afgive de påkrævede oplysninger under alle omstændigheder påhviler hovedentreprenøren, enten på grundlag af specifikke klausuler, som den enkelte ordregivende enhed skal indarbejde i samtlige udbudsprocedurer, eller på grundlag af forpligtelser, som medlemsstaterne pålægger hovedentreprenører ved hjælp af almindeligt gældende bestemmelser.

Det bør endvidere præciseres, at betingelser for håndhævelse af, hvorvidt gældende bestemmelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national ret eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkedsretlige lovbestemmelser, der er nævnt i dette direktiv, forudsat at sådanne regler og deres anvendelse er i overensstemmelse med EU-retten, overholdes, finder anvendelse for så vidt en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren. Endvidere bør det udtrykkeligt angives, at medlemsstaterne bør have mulighed for at gå videre og eksempelvis udvide gennemsigtighedsforpligtelserne, muliggøre direkte betaling til underentreprenører eller sætte ordregivende myndigheder i stand til eller pålægge dem at kontrollere, at underentreprenørerne ikke befinder sig i nogen af de situationer, der kunne begrunde en udelukkelse af økonomiske aktører. Hvis sådanne foranstaltninger finder anvendelse på underentreprenører, bør der sikres overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for hovedentreprenører, så tilstedeværelsen af obligatoriske udelukkelsesgrunde følges op af et krav om, at hovedentreprenøren erstatter den pågældende underentreprenør. Viser en sådan kontrol, at der er tale om ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, bør det præciseres, at de ordregivende myndigheder har mulighed for at kræve en udskiftning. Det bør dog udtrykkeligt fastsættes, at de ordregivende myndigheder kan forpligtes til at kræve en udskiftning af den pågældende underentreprenør, hvis det ville være obligatorisk at udelukke hovedentreprenører i sådanne tilfælde.

Endvidere bør det udtrykkeligt fastsættes, at det fortsat står medlemsstaterne frit for at fastsætte strengere ansvarsregler i henhold til national lovgivning eller til i henhold til national lovgivning at gå videre med direkte betalinger til underentreprenører.

- (111) I betragtning af de igangværende drøftelser om horisontale bestemmelser vedrørende forbindelser med tredjelande i forbindelse med offentlige udbud er det hensigtsmæssigt i en overgangsperiode at opretholde status quo for den ordning, der er gældende i forsyningssektoren i

henhold til artikel 58 og 59 i direktiv 2004/17/EF. Disse bestemmelser bør derfor bibeholdes uden ændringer, herunder bestemmelsen om vedtagelse af gennemførelsesretsakter, når EU-virksomheder har vanskeligheder ved at få adgang til tredjelandsmarkeder. Under disse omstændigheder bør disse gennemførelsesretsakter fortsat vedtages af Rådet.

- (112) Der bør mindes om, at Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71⁽¹⁾ finder anvendelse på beregningen af fristerne i dette direktiv.

- (113) De betingelser, hvorunder ændringer af en kontrakt under gennemførelsen kræver en ny udbudsprocedure, skal fastlægges under hensyntagen til EU-Domstolens relevante retspraksis. Der kræves en ny udbudsprocedure ved væsentlige ændringer af den oprindelige kontrakt, navnlig omfanget og indholdet af parternes gensidige rettigheder og forpligtelser, herunder fordelingen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Sådanne ændringer tilkendegiver parternes hensigt om at genforhandle grundlæggende vilkår eller betingelser i kontrakten. Dette gælder navnlig, hvis de ændrede betingelser ville have påvirket resultatet af proceduren, hvis de havde været en del af den oprindelige procedure.

Ændringer af en kontrakt, der medfører en mindre ændring af kontraktværdien op til en vis værdi, bør altid være mulige, uden at det er nødvendigt at gennemføre en ny udbudsprocedure. Med henblik på dette og for at sikre retssikkerheden bør dette direktiv fastsætte »de minimis«-tærskler, under hvilke en ny udbudsprocedure ikke er nødvendig. Det bør være muligt at ændre kontrakten over disse tærskler uden at skulle gennemføre en ny udbudsprocedure, hvis ændringerne overholder de relevante betingelser i dette direktiv.

- (114) De ordregivende enheder kan komme i den situation, at der bliver behov for yderligere varer eller tjenesteydelser. I sådanne tilfælde kan en ændring af den oprindelige kontrakt uden en ny udbudsprocedure være berettiget, navnlig hvis de nye leverancer enten gør det ud for en delvis erstatning eller en udvidelse af eksisterende tjenesteydelser, varer eller anlæg, hvis et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende enhed at anskaffe varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter (EFT L 124 af 8.6.1971, s. 1).

- (115) Ordregivende enheder kan blive berørt af ydre omstændigheder, som de ikke kunne forudse, da de tildelte kontrakten, navnlig når gennemførelsen af kontrakten omfatter en længere periode. I dette tilfælde er en vis grad af fleksibilitet nødvendig for at tilpasse kontrakten til disse omstændigheder uden en ny udbudsprocedure. Ved uforudsete omstændigheder forstås omstændigheder, der ikke kunne forudses trods den ordregivende enheds rimeligt omhyggelige forberedelse af den oprindelige tildeling under hensyntagen til dennes tilgængelige midler, det specifikke projekts art og karakteristika, god praksis på området og behovet for at sikre et passende forhold mellem ressourceanvendelse ved udformning af kontrakten og dens forventede værdi.

Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor en ændring resulterer i en ændring af indkøbets karakter som helhed, f.eks. ved at erstatte de indkøbte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med noget helt andet eller ved grundlæggende at ændre indkøbstypen, idet der i en sådan situation kan antages en hypotetisk påvirkning af resultatet.

- (116) I overensstemmelse med principperne om ligebehandling og gennemsigtighed bør den valgte tilbudsgiver ikke erstattes med en anden økonomisk aktør uden fornyelse af konkurrencen, f.eks. hvis en kontrakt bringes til ophør på grund af mangler ved gennemførelsen. Den valgte tilbudsgiver, som gennemfører kontrakten, bør dog gennemgå visse strukturændringer under gennemførelsen af kontrakten, f.eks. intern omorganisering, overtagelse, fusion, opkøb eller insolvens, især hvis kontrakten er tildelt flere end én virksomhed. Sådanne strukturændringer bør ikke automatisk nødvendiggøre nye udbudsprocedurer for alle de kontrakter, som den pågældende tilbudsgiver gennemfører.
- (117) Ordregivende enheder bør i de enkelte kontrakter selv have mulighed for at fastlægge bestemmelser om ændringer i form af revisions- eller optionsklausuler, men sådanne klausuler bør ikke give dem ubegrænsede beføjelser. Dette direktiv bør derfor fastlægge, i hvilket omfang ændringer kan være omfattet af den oprindelige kontrakt. Det bør således præciseres, at tilstrækkeligt tydelige revisions- eller optionsklausuler f.eks. kan give anledning til prisindeksering eller sikre, at f.eks. kommunikationsudstyr, der leveres over en given periode, fortsat er egnet, også i tilfælde af skiftende kommunikationsprotokoller eller andre teknologiske ændringer. Det bør også være muligt under tilstrækkeligt klare klausuler at kunne

få tilpasset en kontrakt, hvis dette bliver nødvendigt på grund af tekniske vanskeligheder, der er opstået under drift eller vedligeholdelse. Endelig bør der mindes om, at kontrakter f.eks. kan omfatte såvel almindelig vedligeholdelse som ekstraordinære vedligeholdelsesforanstaltninger, der kan blive nødvendige for at sikre fortsættelse af en offentlig tjenesteydelse.

- (118) Ordregivende myndigheder bliver af og til stillet over for omstændigheder, der kræver, at offentlige kontrakter bringes til ophør før tiden for at overholde forpligtelser, der følger af EU-retten på området for offentlige udbud. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ordregivende enheder på de betingelser, der er fastsat i national lovgivning, har mulighed for at bringe en offentlig kontrakt til ophør i dens løbetid, hvis det kræves i EU-retten.
- (119) Resultaterne af Kommissionens arbejdsdokument af 27. juni 2011 med titlen »Evalueringsrapport: Indvirkningen og effektiviteten af EU's lovgivning om offentlige udbud« tyder på, at udelukkelsen af visse tjenesteydelser fra det fulde anvendelsesområde for direktiv 2004/17/EF bør revideres. Som følge heraf bør nærværende direktivs fulde anvendelse udvides til en række tjenesteydelser.
- (120) Visse kategorier af tjenesteydelser har fortsat en begrænset grænseoverskridende dimension i kraft af deres art, især de tjenesteydelser, der kan betegnes som personlige tjenesteydelser som f.eks. visse tjenesteydelser på social-, uddannelses- og sundhedsområdet. Disse tjenesteydelser leveres inden for særlige rammer, der varierer betydeligt mellem medlemsstaterne på grund af forskellige kulturelle traditioner. Der bør derfor oprettes en særlig ordning for kontrakter vedrørende disse tjenesteydelser med en højere tærskel end den, der gælder for andre tjenesteydelser.

I forbindelse med indkøb i disse sektorer er personlige tjenesteydelser, der har en værdi under denne tærskel, typisk ikke af interesse for leverandører fra andre medlemsstater, medmindre der er konkrete indikationer for det modsatte, som f.eks. EU-finansiering af grænseoverskridende projekter.

Kontrakter vedrørende personlige tjenesteydelser over denne tærskel skal være gennemsigtige på EU-plan. Under hensyntagen til vigtigheden af den kulturelle sammenhæng og disse tjenesteydelsers følsomhed bør medlemsstaterne i vid udstrækning frit kunne tilrettelægge udvælgelsen af tjenesteydere på den måde, de finder passende. Direktivets regler bør tage højde for dette krav og kun kræve overholdelse af de grundlæggende principper om gennemsigtighed og ligebehandling, idet det sikres, at ordregivende enheder kan anvende særlige kvalitetskriterier ved udvælgelsen af tjenesteydere, som f.eks. de kriterier, der er fastlagt i den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser, der er offentliggjort af Udvalget for Social Beskyttelse. Ved fastlæggelsen af de procedurer, der skal anvendes i forbindelse med tildeling af kontrakter vedrørende tjenesteydelser til personer, bør medlemsstaterne tage hensyn til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26. Medlemsstaterne bør i den forbindelse også stræbe efter at forenkles og lette den administrative byrde for de ordregivende enheder og de økonomiske aktører. Det bør præciseres, at dette også kan betyde, at der skal anvendes regler, som gælder for tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af den særlige ordning.

Medlemsstater og ordregivende enheder kan selv levere disse ydelser eller tilrettelægge sociale tjenesteydelser på en måde, der ikke omfatter indgåelse af offentlige kontrakter, f.eks. ved blot at finansiere sådanne tjenesteydelser eller udstede licens eller godkendelse til alle økonomiske aktører, der opfylder de betingelser, som den ordregivende enhed på forhånd har fastlagt, uden grænser eller kvoter, såfremt et sådant system sikrer tilstrækkelig bekendtgørelse og overholder principperne om gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling.

(121) Ligeledes tilbydes hotel- og restaurationstjenesteydelser typisk kun af aktører på det bestemte sted, hvor disse tjenesteydelser leveres, og har dermed også en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning, fra en tærskelværdi på 1 000 000 EUR. Store hotel- og restaurationstjenesteydelseskontrakter, der ligger over denne tærskelværdi, kan være interessante for forskellige økonomiske aktører såsom rejsebureauer og andre formidlere, også på tværs af grænserne.

(122) På tilsvarende vis vedrører visse juridiske tjenesteydelser udelukkende spørgsmål inden for national lovgivning og tilbydes derfor typisk kun af aktører beliggende i den berørte medlemsstat, hvorfor disse tjenesteydelser også har en begrænset grænseoverskridende dimension. De bør derfor kun være omfattet af den lempelige ordning, fra en tærskelværdi på 1 000 000 EUR. Store kontrakter vedrørende juridiske tjenesteydelser over denne tærskel

kan være af interesse for forskellige økonomiske aktører såsom internationale advokatfirmaer, også på grænseoverskridende grundlag, navnlig hvis de omfatter juridiske spørgsmål, der udspringer af eller har baggrund i EU-ret eller anden international ret eller vedrører mere end ét land.

(123) Erfaringen har vist, at en række andre tjenesteydelser, f.eks. rednings-, brandsluknings- og fængselstjenester, normalt kun har en vis grænseoverskridende interesse fra det øjeblik, hvor de når en tilstrækkelig kritisk masse i kraft af deres relativt høje værdi. For så vidt som de ikke er udelukket fra dette direktivs anvendelsesområde, bør de medtages i den lempelige ordning. I den udstrækning leveringen faktisk er baseret på kontrakter, vil andre kategorier af tjenesteydelser såsom efterforsknings- og sikkerhedstjenesteydelser normalt sandsynligvis kun være af grænseoverskridende interesse fra en tærskel på 1 000 000 EUR, og de bør derfor kun da være omfattet af den lempelige ordning.

(124) Med henblik på at sikre kontinuiteten af de offentlige tjenesteydelser bør dette direktiv give mulighed for, at deltagelse i udbudsprocedurer for visse tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet forbeholdes organisationer, der bygger på medarbejderejerskab eller aktiv medarbejderdeltagelse i deres ledelse og for eksisterende organisationers vedkommende, såsom kooperativer, til at deltage i leveringen af disse tjenesteydelser til slutbrugere. Denne bestemmelse er udelukkende forbeholdt visse tjenesteydelser inden for sundheds- og socialvæsenet samt tilknyttede tjenesteydelser, visse tjenesteydelser inden for uddannelse, biblioteker, arkiver, museer og andre kulturelle tjenesteydelser, sportstjenesteydelser og tjenesteydelser til private husstande, og har ikke til formål at omfatte nogen af de udelukkelse, der i øvrigt gælder i dette direktiv. Sådanne tjenesteydelser bør alene være omfattet af den lempelige ordning.

(125) Det er hensigtsmæssigt at identificere disse tjenesteydelser ved henvisning til de specifikke positioner i det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) som vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002⁽¹⁾, der er en hierarkisk struktureret nomenklatur opdelt i afdelinger, grupper, klasser, kategorier og underkategorier. Med henblik på at undgå juridisk usikkerhed bør det præciseres, at henvisning til en afdeling ikke implicit indebærer henvisning til en underafdeling herunder. En sådan samlet dækning bør i stedet angives eksplicit ved at nævne alle de relevante positioner, hvis relevant som en række koder.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2195/2002 af 5. november 2002 om det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV) (EFT L 340 af 16.12.2002, s. 1).

- (126) Projektkonkurrencer er traditionelt oftest blevet anvendt på områderne fysisk planlægning, arkitektur, ingeniørarbejde og databehandling. Der bør dog mindes om, at dette fleksible instrument også kan anvendes til andre formål, og at det kan fastsættes, at de efterfølgende tjensteydelseskontrakter vil blive tildelt vinderen eller en af vinderne af projektkonkurrencen gennem udbud med forhandling uden offentliggørelse.
- (127) Evaluering har vist, at der i høj grad stadig er mulighed for forbedring af anvendelsen af EU-reglerne om offentlige udbud. Med henblik på en mere effektiv og konsekvent anvendelse af reglerne er det nødvendigt at få et godt overblik over de eventuelle strukturelle problemer og generelle mønstre i de nationale politikker for offentlige udbud for at løse eventuelle problemer mere målrettet. Dette overblik bør opnås gennem passende overvågning, hvis resultater regelmæssigt bør offentliggøres med henblik på at muliggøre en oplyst debat om mulige forbedringer af udbudsregler og -praksis. At få så godt et overblik vil også kunne give indblik i anvendelsen af regler om offentlige udbud i forbindelse med gennemførelsen af projekter, som Unionen er med til at finansiere. Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne beslutte, hvordan denne overvågning bør foretages i praksis, og af hvem; i forbindelse hermed bør de også fortsat frit kunne beslutte, om overvågningen bør bygge på stikprøvebaseret efterfølgende kontrol eller på systematisk forudgående kontrol af offentlige udbudsprocedurer, som er omfattet af dette direktiv. Det bør være muligt at gøre de relevante organer opmærksomme på potentielle problemer; dette bør ikke nødvendigvis kræve, at de, der har foretaget overvågningen, har søgsmålskompetence ved domstolene.

Bedre vejledning, information og støtte til ordregivende enheder og økonomiske aktører kan i høj grad også bidrage til at øge effektiviteten af offentlige udbud gennem bedre viden, øget retssikkerhed og professionalisering af udbudspraksis. En sådan vejledning bør stilles til rådighed for ordregivende enheder og økonomiske aktører, når det forekommer at være nødvendigt for at fremme korrekt anvendelse af reglerne. Den vejledning, der skal gives, kan omfatte alle spørgsmål, der er relevante for offentlige udbud, såsom indkøbsplanlægning, procedurer, valg af teknikker og instrumenter samt god praksis for proceduregennemførelse. Med hensyn til juridiske spørgsmål bør vejledningen ikke nødvendigvis omfatte en fuldstændig juridisk analyse af de pågældende spørgsmål; den kan begrænses til en generel angivelse af de elementer, som bør tages i betragtning i den efterfølgende nærmere analyse af spørgsmålene, for eksempel

ved at pege på retspraksis, der kan være relevant, eller på vejledende noter eller andre kilder, hvor det pågældende specifikke spørgsmål er gennemgået.

- (128) Direktiv 92/13/EØF fastsætter, at der skal være adgang til visse klageprocedurer, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at få tildelt en bestemt ordre, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse af EU-retten på området offentlige udbud eller de nationale regler til gennemførelse af denne lovgivning. Disse klageprocedurer bør ikke berøres af dette direktiv. Imidlertid har borgere, berørte interessenter, hvad enten de er organiserede eller ej, og andre personer eller organer, der ikke har adgang til klageprocedurer i henhold til direktiv 92/13/EØF, som skatteydere en legitim interesse i sunde udbudsprocedurer. De bør derfor have mulighed for at angive mulige overtrædelser af dette direktiv til en kompetent myndighed eller struktur på anden måde end gennem klageordningen i henhold til direktiv 92/13/EØF, og uden at det nødvendigvis indebærer, at de får søgsmålskompetence ved domstolene. For at undgå at duplikere eksisterende myndigheder eller strukturer bør medlemsstaterne kunne foreskrive henvendelse til generelle overvågningsmyndigheder eller -strukturer, sektortilsynsorganer, lokale tilsynsorganer, konkurrencemyndigheder, en ombudsmand eller nationale revisionsmyndigheder.
- (129) For at udnytte potentialet i offentlige udbud fuldt ud med henblik på at nå målene i Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst vil miljømæssige, sociale og innovative udbud også skulle spille en rolle. Det er derfor vigtigt at få et overblik over udviklingen inden for strategiske udbud for at være velorienteret om de generelle tendenser på overordnet plan på dette område. Allerede udarbejdede relevante rapporter kan naturligvis også anvendes i denne sammenhæng.
- (130) I betragtning af SMV'ers potentiale med hensyn til jobskabelse, vækst og innovation er det vigtigt at tilskynde til, at de deltager i offentlige udbud, både gennem passende bestemmelser i dette direktiv og gennem initiativer på nationalt plan. De nye bestemmelser i dette direktiv bør bidrage til bedre resultater, hvormed der menes SMV'ers andel af den samlede værdi af de tildelte kontrakter. Det er ikke hensigtsmæssigt at pålægge obligatoriske resultatandele, men nationale initiativer til fremme af SMV'ers deltagelse bør følges nøje på grund af vigtigheden heraf.

- (131) Der er allerede etableret en række procedurer og arbejdsmetoder for Kommissionens kommunikation og kontakter med medlemsstaterne, såsom kommunikation og kontakter vedrørende procedurerne i artikel 258 og 260 i TEUF, problemløsningsnettet for det indre marked (Solvit) og EU Pilot, som ikke ændres ved dette direktiv. De bør imidlertid suppleres ved, at der udpeges et enkelt kontaktpunkt i hver medlemsstat for samarbejdet med Kommissionen, som skal fungere som det eneste kontaktpunkt for spørgsmål vedrørende offentlige udbud i den pågældende medlemsstat. Denne funktion kan varetages af personer eller strukturer, der allerede er i regelmæssig kontakt med Kommissionen om spørgsmål vedrørende offentlige udbud, såsom de nationale kontaktpunkter, medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, medlemmerne af udbudsnetværket eller de nationale koordinerende instanser.
- (132) Sporbarhed og gennemsigtighed i beslutningstagningen i forbindelse med udbudsprocedurer er afgørende for at sikre sunde procedurer, herunder effektivt at bekæmpe korruption og svig. Ordregivende myndigheder bør derfor beholde kopier af indgåede kontrakter på store beløb for at kunne give interesserede parter indsigt i disse dokumenter i overensstemmelse med de gældende regler om aktindsigt. Desuden bør ordregivende enheder dokumentere væsentlige elementer og beslutninger i forbindelse med de enkelte udbudsprocedurer i en udbudsrapport. For at begrænse den administrative byrde i videst muligt omfang bør det være tilladt, at udbudsrapporten henviser til oplysninger, som allerede findes i den relevante bekendtgørelse om indgåede kontrakter. De elektroniske systemer til offentliggørelse af disse bekendtgørelser, der forvaltes af Kommissionen, bør også forbedres med henblik på at lette dataregistring og samtidig gøre det lettere at udtrække samlede rapporter og udveksle data mellem systemerne.
- (133) Ud fra et ønske om administrativ forenkling og for at lette byrden for medlemsstaterne bør Kommissionen regelmæssigt undersøge, om kvaliteten og fuldstændigheden af oplysningerne i de bekendtgørelser, der offentliggøres i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer, er tilstrækkelig til at gøre det muligt for Kommissionen at trække de statistiske oplysninger ud, som medlemsstaterne ellers ville skulle indsende.
- (134) Der er behov for et effektivt administrativt samarbejde til udveksling af de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af tildelingsprocedurer i grænseoverskridende situationer, navnlig med hensyn til kontrol af udelukkelsesgrunde og udvælgelseskriterier og anvendelse af kvalitets- og miljøstandarder. Informationssystemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012⁽¹⁾, kan være et nyttigt elektronisk middel til at fremme og styrke det administrative samarbejde, idet det håndterer udvekslingen af oplysninger på grundlag af enkle og ensartede procedurer og overvinder sprogbarriererne. Det bør derfor hurtigst muligt iværksættes et pilotprojekt for at egnetheden af, at IMI udvides til at omfatte udvekslingen af oplysninger i henhold til dette direktiv.
- (135) For at sikre tilpasning til hurtige tekniske, økonomiske og lovgivningsmæssige fremskridt bør beføjelsen til at vedtage retsakter i henhold til artikel 290 i TEUF delegeres til Kommissionen med hensyn til en række ikke-væsentlige elementer i dette direktiv. Som følge af behovet for at overholde internationale aftaler bør Kommissionen have beføjelse til at ændre de tekniske procedurer for beregningen af tærskelværdier og til regelmæssigt at revidere selve tærskelværdierne; henvisninger til CPV-nomenklaturen kan ændres lovgivningsmæssigt på EU-plan, og disse ændringer skal afspejles i dette direktivs tekst; de tekniske detaljer og karakteristika for anordninger til elektronisk modtagelse bør ajourføres i forhold til den teknologiske udvikling; det er desuden nødvendigt at give Kommissionen beføjelse til at gøre visse tekniske standarder for elektronisk kommunikation obligatoriske med henblik på at sikre interoperabilitet mellem tekniske formater, processer og meddelelser i udbudsprocedurer, som gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler, under hensyntagen til den teknologiske udvikling; Kommissionen bør også have beføjelse til at tilpasse listen over lovgivningsmæssige EU-retsakter, som fastsætter fælles metoder til beregning af livscyklusomkostninger; listen over internationale arbejdsmarkeds- og miljøkonventioner, listen over EU-lovgivning, hvis gennemførelse forudsætter fri adgang til et givent marked, og bilag II, som indeholder en liste over retsakter, der skal tages i betragtning, når eksistensen af særlige eller eksklusive rettigheder vurderes, bør hurtigt tilpasses, så listerne omfatter de foranstaltninger, der vedtages for hver sektor. For at opfylde dette behov bør Kommissionen have beføjelse til at ajourføre listerne. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for samtidig, rettidig og hensigtsmæssig fremsendelse af relevante dokumenter til Europa-Parlamentet og Rådet.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1024/2012 af 25. oktober 2012 om administrativt samarbejde via informationssystemet for det indre marked og om ophævelse af Kommissionens beslutning 2008/49/EF (»IMI-forordningen«) (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 1).

(136) Kommissionen bør i forbindelse med anvendelsen af dette direktiv høre de nødvendige grupper af eksperter inden for e-udbud for at sikre en velafbalanceret sammensætning af de vigtigste interessentgrupper.

(137) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv hvad angår proceduren for fremsendelse og offentliggørelse af data, jf. bilag IX, procedurerne for udformning og overførsel af udbudsbekendtgørelser og standardformularerne for offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁽¹⁾.

(138) Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelse af gennemførelsesretsakterne vedrørende standardformularerne for offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser, der ikke har finansiell indvirkning eller indvirkning på arten og omfanget af forpligtelser, der følger af dette direktiv. Disse retsakter har derimod alene et administrativt formål og fremmer anvendelsen af de regler, der fastsættes ved dette direktiv.

Om en bestemt aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder med fri adgang, bør desuden afgøres under betingelser, der sikrer ensartede betingelser for gennemførelse af denne bestemmelse. Gennemførelsesbeføjelser bør derfor tillægges Kommissionen også hvad angår de nærmere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den procedure, der er omhandlet i artikel 35 i dette direktiv, med henblik på at fastlægge, om artikel 34 i dette direktiv og selve gennemførelsesretsakterne finder anvendelse. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 182/2011. Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelse af disse gennemførelsesretsakter.

(139) Kommissionen bør vurdere virkningerne på det indre marked som følge af anvendelsen af tærskelværdierne

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

og rapportere herom til Europa-Parlamentet og Rådet. Den bør i den forbindelse tage hensyn til faktorer som f.eks. niveauet af grænseoverskridende offentlige udbud, SMV'ers deltagelse, transaktionsomkostninger og afvejning af cost-benefit.

I overensstemmelse med artikel XXII, stk. 7, i GPA-aftalen skal denne være genstand for yderligere forhandlinger tre år efter dens ikrafttræden og derefter regelmæssigt. I den forbindelse bør det hensigtsmæssige i tærsklerne vurderes under hensyntagen til virkningen af inflationen med henblik på en lang periode uden ændring af tærsklerne i GPA-aftalen; i tilfælde af, at tærskelværdierne ændres som følge heraf, bør Kommissionen om nødvendigt vedtage et forslag til en retsakt om ændring af de tærskelværdier, der er fastsat i dette direktiv.

(140) Målet for dette direktiv, nemlig samordning af love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne for visse procedurer for offentlige udbud, kan ikke i tilstrækkelig grad nås af medlemsstaterne men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(141) Direktiv 2004/17/EF bør ophæves.

(142) I overensstemmelse med medlemsstaternes og Kommissionens fælles politiske erklæring om forklarende dokumenter af 28. september 2011 har medlemsstaterne forpligtet sig til i berettigede tilfælde at lade meddelelsen om deres gennemførelsesbestemmelser ledsage af et eller flere dokumenter, som forklarer forholdet mellem komponenterne i et direktiv og de tilsvarende dele af de nationale gennemførelsesinstrumenter. Hvad angår dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

- AFSNIT I: ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG GENERELLE PRINCIPPER
- KAPITEL I: Genstand og definitioner
- Artikel 1: Genstand og anvendelsesområde
- Artikel 2: Definitioner
- Artikel 3: Ordregivende myndigheder
- Artikel 4: Ordregivende enheder
- Artikel 5: Blandede udbud, der dækker samme aktivitet
- Artikel 6: Udbud, der dækker flere aktiviteter
- KAPITEL II: Aktiviteter
- Artikel 7: Fælles bestemmelser
- Artikel 8: Gas og varme
- Artikel 9: Elektricitet
- Artikel 10: Vand
- Artikel 11: Transporttjenester
- Artikel 12: Havne og lufthavne
- Artikel 13: Posttjenester
- Artikel 14: Udvinning af olie og gas og efterforskning efter eller udvinning af kul og andet fast brændsel
- KAPITEL III: Materielt anvendelsesområde
- AFDELING 1: Tærskler
- Artikel 15: Tærskelværdier
- Artikel 16: Metoder til beregning af et udbuds anslåede værdi
- Artikel 17: Justering af tærskelværdier
- AFDELING 2: Kontrakter og projektkonkurrencer, der ikke er omfattet af direktivet; særlige bestemmelser for udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Underafdeling 1: Bestemmelser, der gælder for alle ordregivende enheder, og særlige undtagelser for vand- og energisektorerne
- Artikel 18: Kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand
- Artikel 19: Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i andet øjemed end udøvelse af en af de omhandlede aktiviteter eller med henblik på udøvelse af en sådan virksomhed i et tredjeland

- Artikel 20: Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler
- Artikel 21: Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter
- Artikel 22: Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed
- Artikel 23: Kontrakter om køb af vand og om levering af energi eller brændsel til energiproduktion, der tildeles af visse ordregivere
- Underafdeling 2: Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 24: Forsvar og sikkerhed
- Artikel 25: Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 26: Udbud, der dækker flere aktiviteter og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter
- Artikel 27: Kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler
- Underafdeling 3: Særlige forbindelser (samarbejde, tilknyttede virksomheder og joint ventures)
- Artikel 28: Kontrakter mellem ordregivende myndigheder
- Artikel 29: Kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed
- Artikel 30: Kontrakter, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture
- Artikel 31: Meddelelse af oplysninger
- Underafdeling 4: Specifikke situationer
- Artikel 32: Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling
- Artikel 33: Kontrakter, der er underlagt særlige ordninger
- Underafdeling 5: Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, og procedureregler for disse
- Artikel 34: Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår
- Artikel 35: Procedure for fastlæggelse af, om artikel 34 finder anvendelse
- KAPITEL IV: Generelle principper
- Artikel 36: Udbudsprincipper
- Artikel 37: Økonomiske aktører
- Artikel 38: Reserverede kontrakter
- Artikel 39: Fortrolighed
- Artikel 40: Regler for kommunikation

Artikel 41:	Nomenklaturer
Artikel 42:	Interessekonflikter
AFSNIT II:	BESTEMMELSER OM KONTRAKTER
KAPITEL I:	Procedurer
Artikel 43:	Betingelser vedrørende GPA-aftalen om offentlige udbud og andre internationale aftaler
Artikel 44:	Valg af procedurer
Artikel 45:	Offentlige udbud
Artikel 46:	Begrænsede udbud
Artikel 47:	Udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud
Artikel 48:	Konkurrencepræget dialog
Artikel 49:	Innovationspartnerskab
Artikel 50:	Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud
KAPITEL II:	Teknikker og instrumenter til elektroniske og samlede udbud
Artikel 51:	Rammeaftaler
Artikel 52:	Dynamiske indkøbssystemer
Artikel 53:	Elektroniske auktioner
Artikel 54:	Elektroniske kataloger
Artikel 55:	Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler
Artikel 56:	Lejlighedsvis fælles udbud
Artikel 57:	Udbud, der involverer ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater
KAPITEL III:	Procedureforløb
Afdeling 1:	Forberedelse
Artikel 58:	Indledende markedsundersøgelser
Artikel 59:	Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere
Artikel 60:	Tekniske specifikationer
Artikel 61:	Mærker
Artikel 62:	Testrapporter, certificering og anden dokumentation

---

Artikel 63:	Meddelelse af tekniske specifikationer
Artikel 64:	Alternative tilbud
Artikel 65:	Opdeling af kontrakter i delkontrakter
Artikel 66:	Fastsættelse af frister
Afdeling 2:	Offentliggørelse og gennemsigtighed
Artikel 67:	Vejledende periodiske bekendtgørelser
Artikel 68:	Bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning
Artikel 69:	Udbudsbekendtgørelser
Artikel 70:	Bekendtgørelser om indgåede kontrakter
Artikel 71:	Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser
Artikel 72:	Offentliggørelse på nationalt plan
Artikel 73:	Elektronisk adgang til udbudsdokumenter
Artikel 74:	Opfordringer til ansøgere
Artikel 75:	Underretning til deltagere i kvalifikationsordninger, ansøgere og tilbudsgivere
Afdeling 3:	Udvælgelse af deltagere og tildeling af kontrakter
Artikel 76:	Generelle principper
Underafdeling 1:	Kvalifikation og kvalitativ udvælgelse
Artikel 77:	Kvalifikationsordninger
Artikel 78:	Kriterier for kvalitativ udvælgelse
Artikel 79:	Udnyttelse af andre enheders kapacitet
Artikel 80:	Anvendelse af udelukkelses- og udvælgelseskriterier i henhold til direktiv 2014/24/EU
Artikel 81:	Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder
Underafdeling 2:	Kontrakttildeling
Artikel 82:	Kriterier for tildeling af kontrakter
Artikel 83:	Beregning af livscyklusomkostninger
Artikel 84:	Unormalt lave tilbud
Afdeling 4:	Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, og forbindelserne med disse lande

Artikel 85:	Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande
Artikel 86:	Forbindelserne med tredjelande med hensyn til bygge- og anlægskontrakter, indkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter
KAPITEL IV:	Gennemførelse af en kontrakt
Artikel 87:	Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse
Artikel 88:	Underentreprise
Artikel 89:	Ændring af kontrakter i deres løbetid
Artikel 90:	Ophævelse af kontrakter
AFSNIT III:	SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER
KAPITEL I:	Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 91:	Tildeling af kontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser
Artikel 92:	Offentliggørelse af bekendtgørelser
Artikel 93:	Principper for tildeling af kontrakter
Artikel 94:	Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser
KAPITEL II:	Regler for projektkonkurrencer
Artikel 95:	Anvendelsesområde
Artikel 96:	Bekendtgørelser
Artikel 97:	Regler for projektkonkurrencer, udvælgelse af deltagere og bedømmelseskomitéen
Artikel 98:	Bedømmelseskomitéens afgørelser
AFSNIT IV:	FORVALTNING
Artikel 99:	Fuldbyrdelse
Artikel 100:	Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter
Artikel 101:	National rapportering og statistiske oplysninger
Artikel 102:	Administrativt samarbejde
AFSNIT V:	DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER
Artikel 103:	Udøvelse af de delegerede beføjelser
Artikel 104:	Hasteprocedure
Artikel 105:	Udvalgsprocedure
Artikel 106:	Gennemførelse og overgangsbestemmelser
Artikel 107:	Ophævede retsakter
Artikel 108:	Revision
Artikel 109:	Ikrafttræden
Artikel 110:	Adressater

BILAG

- Bilag I: Aktiviteter omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra a)
- Bilag II: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3
- Bilag III: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 34, stk. 3
- Bilag IV: Frister for vedtagelse af gennemførelsesretsakter, der er omhandlet i artikel 35
- Bilag V: Krav til værktøjer og anordninger til elektronisk modtagelse af tilbud, ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt planer og projekter i forbindelse med konkurrencer
- Bilag VI del A: Oplysninger, der skal angives i vejledende periodiske bekendtgørelser (som omhandlet i artikel 67)
- Bilag VI del B: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om offentliggørelse i en køberprofil af en periodisk bekendtgørelse, som ikke benyttes til indkaldelse af bud (som omhandlet i artikel 67, stk. 1)
- Bilag VII: Oplysninger, der skal angives i udbudsdokumenterne vedrørende elektroniske auktioner (artikel 53, stk. 4)
- Bilag VIII: Definition af visse tekniske specifikationer
- Bilag IX: Karakteristika vedrørende offentliggørelse
- Bilag X: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om kvalifikationsordninger (som omhandlet i artikel 44, stk. 4, litra b), og artikel 68)
- Bilag XI: Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser (som omhandlet i artikel 69)
- Bilag XII: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om indgåede kontrakter (som omhandlet i artikel 70)
- Bilag XIII: Indhold af opfordringer til at afgive tilbud, til at deltage i dialogen, til at forhandle eller til at bekræfte interestetilkendegivelsen i henhold til artikel 74
- Bilag XIV: Liste over internationale arbejdsmarkeds- og miljøkonventioner omhandlet i artikel 36, stk. 2
- Bilag XV: EU-retsakter, der er omhandlet i artikel 83, stk. 3
- Bilag XVI: Oplysninger, der skal angives i meddelelser om ændring af en kontrakt i dens løbetid (som omhandlet i artikel 89, stk. 1)
- Bilag XVII: Tjenesteydelser omhandlet i artikel 91
- Bilag XVIII: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser vedrørende kontrakter om sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser (som omhandlet i artikel 92)
- Bilag XIX: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om projektkonkurrencer (som omhandlet i artikel 96, stk. 1)
- Bilag XX: Oplysninger, der skal angives i bekendtgørelser om resultatet af en projektkonkurrence (som omhandlet i artikel 96, stk. 1)
- Bilag XXI: Sammenligningstabel

AFSNIT I

**ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG GENE-
RELLE PRINCIPPER**

KAPITEL I

Genstand og definitioner

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Ved dette direktiv fastsættes regler for udbudsprocedurer, der gennemføres af ordregivende enheder, med hensyn til kontrakter og projektkonkurrencer, hvis værdi anslås ikke at være lavere end de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15.

2. Udbud som defineret i dette direktiv er anskaffelse gennem en vareindkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakt af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der foretages af en eller flere ordregivende enheder hos økonomiske aktører, som er udvalgt af disse ordregivende enheder, såfremt de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser vedrører en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14.

3. Anvendelsen af dette direktiv er underlagt artikel 346 i TEUF.

4. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med EU-retten at fastlægge, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvordan disse tjenesteydelser skal tilrettelægges og finansieres, i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og hvilke specifikke forpligtelser der skal gælde for dem. Ligeledes berører dette direktiv ikke offentlige myndigheders ret til at beslutte, om, hvordan og i hvilket omfang de ønsker selv at udføre offentlige funktioner i henhold til artikel 14 i TEUF og protokol nr. 26.

5. Dette direktiv berører ikke den måde, hvorpå medlemsstaterne udformer deres socialsikringsordninger.

6. Anvendelsesområdet for dette direktiv omfatter ikke ikke-økonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »vareindkøbs-, bygge- og anlægs- og tjenesteydelseskontrakter«: gensidigt bebyrdende aftaler, der indgås skriftligt mellem en eller flere ordregivende enheder, og en eller flere økonomiske aktører, og som vedrører udførelsen af arbejde eller levering af varer eller tjenesteydelser
- 2) »bygge- og anlægskontrakter«: kontrakter med et af følgende formål:
  - a) udførelse eller både projektering og udførelse af arbejder vedrørende en eller flere aktiviteter som omhandlet i bilag I
  - b) udførelse eller både projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejde
  - c) udførelse ved et hvilket som helst middel af et bygge- og anlægsarbejde, der svarer til behov angivet af den ordregivende enhed, der har bestemmende indflydelse på typen eller projekteringen af bygge- og anlægsarbejdet
- 3) »bygge- og anlægsarbejde«: resultatet af et sæt bygge- og anlægsaktiviteter bestemt til i sig selv at udfylde en økonomisk eller teknisk funktion
- 4) »vareindkøbskontrakter«: kontrakter, som vedrører køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer. En vareindkøbskontrakt kan accessorisk omfatte monterings- og installationsarbejde
- 5) »tjenesteydelseskontrakter«: kontrakter, der vedrører levering af tjenesteydelser, bortset fra de i nr. 2) nævnte
- 6) »økonomisk aktør«: enhver fysisk eller juridisk person eller en ordregivende enhed samt enhver sammenslutning af sådanne personer og/eller enheder, herunder enhver midlertidig sammenslutning af virksomheder, som tilbyder udførelse af bygge- og anlægsarbejde eller levering af varer eller tjenesteydelser på markedet
- 7) »tilbudsgiver«: en økonomisk aktør, der har afgivet et tilbud
- 8) »ansøger«: en økonomisk aktør, der har anmodet om en opfordring til at deltage, eller som er blevet opfordret til at deltage, i et begrænset udbud, et udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab

- 9) »udbudsdokument«: ethvert dokument, som den ordregivende enhed udformer eller henviser til for at beskrive eller fastlægge elementerne i udbuddet eller proceduren, herunder udbudsbekendtgørelsen, den vejledende periodiske bekendtgørelse eller bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning, der benyttes til indkaldelse af tilbud, de tekniske specifikationer, det beskrivende dokument, de foreslåede kontraktbetingelser, formater for dokumenter, der fremlægges af ansøgere og tilbudsgivere, oplysninger om alment gældende forpligtelser og eventuelle supplerende dokumenter
- 10) »centrale indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der permanent gennemføres i en af følgende former:
- a) anskaffelse af varer og/eller tjenesteydelser for ordregivende enheder
  - b) tildeling af kontrakter eller indgåelse af rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser for ordregivende enheder
- 11) »accessoriske indkøbsaktiviteter«: aktiviteter, der har til formål at støtte indkøbsaktiviteter, navnlig i følgende former:
- a) teknisk infrastruktur, der sætter ordregivende enheder i stand til at tildele offentlige kontrakter eller indgå rammeaftaler om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser
  - b) rådgivning om gennemførelse eller projektering af udbudsprocedurer
  - c) forberedelse og forvaltning af udbudsprocedurer på vegne af den ordregivende enhed og for dennes regning
- 12) »indkøbscentral«: en ordregivende enhed som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i nærværende direktiv eller en ordregivende myndighed i henhold til artikel 2, stk. 1, nr. 1), i direktiv 2014/24/EU, der leverer centrale indkøbsaktiviteter og eventuelt accessoriske indkøbsaktiviteter
- Udbud, der gennemføres af en indkøbscentral med henblik på at udøve centrale indkøbsaktiviteter, anses for at være udbud i forbindelse med udøvelse af en aktivitet som beskrevet i artikel 8-14. Artikel 18 finder ikke anvendelse på udbud, der gennemføres af en indkøbscentral med henblik på at udøve centrale indkøbsaktiviteter
- 13) »indkøbstjenesteyder«: et offentligt eller privat organ, der tilbyder accessoriske indkøbsaktiviteter på markedet
- 14) »skriftlig(t)«: ethvert udtryk bestående af en helhed af ord eller tal, som kan læses, reproduceres og derefter videregives, herunder oplysninger, der overføres og lagres elektronisk
- 15) »elektronisk middel«: elektronisk udstyr til behandling (herunder digital kompression) og lagring af data, som sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
- 16) »livscyklus«: alle fortløbende og/eller sammenhængende faser, herunder forskning og udvikling, der skal udføres, produktion, handel og betingelserne herfor, transport, anvendelse og vedligeholdelse, i hele levetiden for varen eller bygge- og anlægsarbejdet eller leveringen af tjenesteydelsen, fra anskaffelse af råvarer eller oparbejdelse af ressourcer til bortskaffelse, rydning og afslutning af leveringen eller anvendelsen
- 17) »projektkonkurrencer«: procedurer, hvorved den ordregivende enhed, navnlig inden for fysisk planlægning, byplanlægning, arkitekt- og ingeniørarbejde eller databehandling, kan anskaffe et planlægnings- eller projekteringsarbejde, der udvælges af en bedømmelseskomité efter udskrivning af en konkurrence med eller uden præmieuddeling
- 18) »innovation«: indførelse af en ny eller betydeligt forbedret vare, tjenesteydelse eller proces, men ikke begrænset til produktions-, bygge- eller anlægsaktiviteter, en ny markedsføringsmetode eller en ny organisatorisk metode inden for forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne relationer, som bl.a. har til formål at bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer eller støtte Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst
- 19) »mærke«: ethvert dokument eller certifikat eller enhver attestation, der bekræfter, at de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer opfylder visse krav
- 20) »mærkekrav«: de krav, der skal opfyldes af de pågældende bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser, processer eller procedurer, for at opnå det pågældende mærke.

Artikel 3

Ordregivende myndigheder

1. I dette direktiv forstås ved »ordregivende myndigheder« staten, regionale og lokale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger bestående af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af sådanne offentligretlige organer.

2. »Regionale myndigheder« omfatter alle myndigheder, der er opført, men ikke udtømmende, i NUTS 1 og 2 som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ⁽¹⁾.

3. »Lokale myndigheder« omfatter alle myndigheder i de administrative enheder, der hører under NUTS 3, og mindre administrative enheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 1059/2003

4. Ved »offentligretligt organer« forstås organer, der har alle de følgende egenskaber:

- a) de er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter
- b) de har status som juridisk person, og
- c) de finansieres for størstedelens vedkommende af staten, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer, deres forvaltning er underlagt ledelsesmæssig kontrol af disse myndigheder eller organer, eller de har et administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer.

Artikel 4

Ordregivende enheder

1. Med henblik på dette direktiv er ordregivende enheder enheder, der:

- a) er ordregivende myndigheder eller offentlige virksomheder, og som udøver en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14
- b) hvis de ikke er ordregivende myndigheder eller offentlige virksomheder, udøver en eller flere af de aktiviteter, der er

omhandlet i artikel 8-14, og råder over særlige eller eksklusive rettigheder, der er meddelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat.

2. Ved »offentlig virksomhed« forstås enhver virksomhed, som de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte kan have bestemmende indflydelse på som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler

Bestemmende indflydelse antages at foreligge, når de ordregivende myndigheder direkte eller indirekte i relation til en virksomhed:

- a) besidder majoriteten af virksomhedens tegnede kapital
- b) råder over flertallet af de stemmer, som er knyttet til de kapitalandele, som virksomheden har udstedt
- c) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan.

3. I denne artikel forstås ved »særlige eller eksklusive rettigheder« rettigheder, der er tildelt af en kompetent myndighed i en medlemsstat i henhold til en lov eller administrativ bestemmelse, og som tager sigte på at forbeholde en eller flere enheder at udøve de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, og dermed i væsentlig grad påvirker andre enheders muligheder for at udføre den pågældende aktivitet.

Rettigheder, der er givet gennem en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor tildelingen af disse rettigheder er baseret på objektive kriterier, udgør ikke særlige eller eksklusive rettigheder som defineret i første afsnit.

Sådanne procedurer omfatter:

- a) udbudsprocedurer med forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU, direktiv 2009/81/EF, direktiv 2014/23/EU eller dette direktiv
- b) procedurer i overensstemmelse med andre EU-retsakter angivet i bilag II, som sikrer tilstrækkelig forudgående gennemsigtighed ved tildeling af tilladelser på grundlag af objektive kriterier.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 vedrørende ændring af listen over EU-retsakter i bilag II, når sådanne ændringer er nødvendige efter vedtagelse af nye retsakter eller ophævelse eller ændring af sådanne retsakter.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

Artikel 5

Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet

1. Stk. 2 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører forskellige udbudstyper, som alle er omfattet af dette direktiv.

Stk. 3-5 finder anvendelse på blandede kontrakter, der vedrører udbud, der er omfattet af dette direktiv, samt udbud, der er omfattet af andre retlige ordninger.

2. Kontrakter, hvis genstand er to eller flere typer indkøb (bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer), tildeles i overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for den type af indkøb, der kendetegner den pågældende kontrakt hovedformål.

I tilfælde af blandede kontrakter, der består delvis af tjenesteydelser som defineret i afsnit III, kapitel I, og delvis af andre tjenesteydelser, eller blandede kontrakter, der består delvis af tjenesteydelser og delvis af varer, fastsættes hovedformålet i overensstemmelse med, hvilke af de anslåede værdier af de pågældende tjenesteydelser eller varer der er højest.

3. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, finder stk. 4 anvendelse. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, finder stk. 5 anvendelse.

Hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder artikel 25 i nærværende direktiv anvendelse.

4. I tilfælde af kontrakter, hvis genstand både er indkøb, der er omfattet af dette direktiv, og indkøb, der ikke er omfattet af dette direktiv, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende myndigheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder dette direktiv, medmindre andet er bestemt i artikel 25, anvendelse på den deraf følgende blandede kontrakt, uanset værdien af de dele, der ellers ville falde ind under en anden retlig ordning, og uanset hvilken retlig ordning disse dele ellers ville have været underlagt.

I tilfælde af blandede kontrakter, der indeholder elementer af bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter og af koncessioner, tildeles den blandede kontrakt i overensstemmelse med dette direktiv, forudsat at den anslåede værdi beregnet i henhold til artikel 16 af den del af kontrakten, der er en kontrakt, som er omfattet af dette direktiv, er lig med eller større end den relevante tærskelværdi i artikel 15.

5. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt ikke objektivt kan adskilles, afgøres det, hvilken retlig ordning der skal anvendes, ud fra, hvad der er hovedformålet med den pågældende kontrakt.

Artikel 6

Udbud, der dækker flere aktiviteter

1. I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter, træffes afgørelsen om, hvilke regler der skal anvendes på hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Uanset artikel 5 finder stk. 2 og 3 i denne artikel anvendelse, når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt. Hvis en af de pågældende aktiviteter er omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF, finder nærværende direktivs artikel 26 dog anvendelse.

Valget mellem at tildele en enkelt kontrakt eller en række særskilte kontrakter må imidlertid ikke foretages med det formål at udelukke kontrakten eller kontrakterne fra anvendelsesområdet for dette direktiv eller i givet fald direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.

2. En kontrakt, der indgås med henblik på udøvelse af flere aktiviteter, er underlagt reglerne for den aktivitet, der udgør kontraktens hovedgenstand.

3. I tilfælde af kontrakter, hvor det ikke er muligt objektivt at afgøre, hvilken aktivitet der udgør kontraktens hovedgenstand, fastlægges de gældende regler i henhold til litra a), b) og c):

a) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med direktiv 2014/24/EU, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter er omfattet af direktiv 2014/24/EU.

b) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med nærværende direktiv, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter er omfattet af direktiv 2014/23/EU.

c) Kontrakten tildeles i overensstemmelse med nærværende direktiv, hvis en af de aktiviteter, der udgør kontraktens genstand, er omfattet af nærværende direktiv, og de andre aktiviteter hverken er omfattet af nærværende direktiv, direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.

KAPITEL II

Aktiviteter

Artikel 7

Fælles bestemmelser

I forbindelse med artikel 8, 9 og 10 omfatter »forsyning« produktion, engrossalg og detailsalg.

Gasproduktion i form af udvinding falder dog ind under anvendelsesområdet for artikel 14.

Artikel 8

Gas og varme

1. For så vidt angår gas og varme gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådighedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af gas eller varme

b) forsyning af disse net med gas eller varme.

2. Når en ordregivende enhed, der ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med gas eller varme, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle de følgende betingelser opfyldt:

a) Den pågældende ordregivende enheds produktion af gas eller varme er et uundgåeligt resultat af udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i stk. 1 i denne artikel eller i artikel 9-11.

b) Forsyningen af det offentlige net tager kun sigte på en økonomisk udnyttelse af denne produktion og svarer til højst 20 % af den ordregivende enheds omsætning beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 9

Elektricitet

1. For så vidt angår elektricitet gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådighedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af elektricitet

b) forsyning af disse net med elektricitet.

2. Når en ordregivende enhed, som ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med elektricitet, betragtes dette ikke som en at være aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle disse betingelser opfyldt:

a) Den pågældende enheds produktion af elektricitet finder sted, fordi forbruget heraf er nødvendigt for udøvelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i stk. 1 i denne artikel eller i artikel 8, 10 og 11.

b) Forsyningen af det offentlige net afhænger kun af den ordregivende enheds eget forbrug og har ikke oversteget 30 % af denne ordregivende enheds samlede energiproduktion beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 10

Vand

1. For så vidt angår vand gælder dette direktiv for følgende aktiviteter:

a) tilrådighedsstillelse eller drift af faste net til betjening af offentligheden i forbindelse med produktion, transport eller distribution af drikkevand

b) forsyning af disse net med drikkevand.

2. Dette direktiv gælder også for kontrakter eller projektkonkurrencer, der tildeles eller afholdes af ordregivende enheder, som udfører en af de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, og som vedrører en af følgende aktiviteter:

- a) vandbygningsprojekter, kunstvanding eller dræning, forudsat at den mængde vand, der er bestemt til drikkevandsforsyning, udgør mere end 20 % af den samlede mængde vand, der stilles til rådighed ved hjælp af de nævnte projekter eller kunstvandings- og dræningsanlæg
- b) bortledning eller rensning af spildevand.

3. Når en ordregivende enhed, som ikke er en ordregivende myndighed, forsyner faste net, som skal betjene offentligheden, med drikkevand, betragtes dette ikke som at være en aktivitet som omhandlet i stk. 1, når alle disse betingelser opfyldt:

- a) Den pågældende ordregivende enheds produktion af drikkevand finder sted, fordi forbruget heraf er nødvendigt for udførelsen af en anden aktivitet end dem, der er omhandlet i artikel 8-11.
- b) Forsyningen af det offentlige net afhænger kun af den ordregivende enheds eget forbrug og har ikke oversteget 30 % af denne ordregivende enheds samlede produktion af drikkevand beregnet som et gennemsnit over de sidste tre år, heri medregnet det løbende år.

Artikel 11

Transporttjenester

Dette direktiv gælder for tilrådsstilling eller drift af net til betjening af offentligheden inden for transport med jernbane, automatiske systemer, sporvogn, trolleybus, bus eller kabel.

For transportydelse anses et net for at bestå, hvis driften foregår på betingelser, f.eks. vedrørende ruter, kapacitet og betjeningshyppighed, der er fastsat af en kompetent myndighed i en medlemsstat.

Artikel 12

Havne og lufthavne

Dette direktiv gælder for udnyttelse af et geografisk område med henblik på tilrådsstilling af lufthavne, søhavne eller havne

ved indre vandveje eller andre transportterminaler for transportvirksomheder, der opererer til vands eller i luften.

Artikel 13

Posttjenester

1. Dette direktiv gælder for aktiviteter i forbindelse med tilrådsstilling af:

- a) posttjenester
- b) andre tjenester end posttjenester, hvis disse tjenester leveres af en enhed, der også leverer posttjenester som defineret i nærværende artikels stk. 2, litra b), og når betingelserne i artikel 34, stk. 1, ikke er opfyldt med hensyn til de tjenester, der falder ind under nærværende artikels stk. 2, litra b).

2. I forbindelse med denne artikel, og uden at det berører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF⁽¹⁾, forstås ved:

- a) »postforsendelse«: adresseret forsendelse i den endelige form, som den har på indleveringstidspunktet, uanset vægt. Ud over brevforsendelser omfatter sådanne forsendelser bl.a. bøger, kataloger, aviser og tidsskrifter samt postpakker indeholdende varer med eller uden kommerciel værdi, uanset vægt
- b) »posttjenester«: tjenester, der består i indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser. Dette omfatter både tjenester, som hører under, og som ikke hører under den befordringspligt, der er fastsat ved direktiv 97/67/EF
- c) »andre tjenester end posttjenester«: tjenester på følgende områder:
  - i) forvaltning af kurerservice (både før og efter forsendelsen, herunder forvaltning af »mail room«-tjenester)
  - ii) tjenester vedrørende postforsendelser, som ikke er omfattet af litra a), såsom uadresserede reklameforsendelser.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14).

*Artikel 14***Udvinding af olie og gas og efterforskning efter eller udvinding af kul og andet fast brændsel**

Dette direktiv gælder for udnyttelse af et geografisk område med henblik på:

- a) udvinding af olie eller gas
- b) efterforskning efter eller udvinding af kul eller andet fast brændsel.

*KAPITEL III***Materielt anvendelsesområde***Afdeling 1***Tærskler***Artikel 15***Tærskelværdier**

Medmindre de er udelukket i henhold til udelukkelse i artikel 18-23 eller i henhold til artikel 34 vedrørende udøvelsen af den pågældende aktivitet i den berørte medlemsstat, finder dette direktiv anvendelse på udbud, hvis anslåede værdi uden moms svarer til eller overstiger følgende tærskelværdier:

- a) 414 000 EUR for vareindkøbskontrakter, tjenesteydelseskontrakter og projektkonkurrencer
- b) 5 186 000 EUR for bygge- og anlægskontrakter
- c) 1 000 000 EUR for tjenesteydelseskontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser anført i bilag XVII.

*Artikel 16***Metoder til beregning af et udbuds anslåede værdi**

1. Den anslåede værdi af et udbud beregnes på grundlag af det samlede beløb, der efter den ordregivende enheds skøn skal betales, eksklusiv moms, herunder enhver form for optioner og eventuelle forlængelser af kontrakterne, som eksplicit er fastsat i udbudsdokumenterne.

Hvis den ordregivende enhed forudser præmier eller betalinger til ansøgere eller tilbudsgivere, tager den hensyn hertil ved beregning af udbuddets anslåede værdi.

2. Hvis en ordregivende enhed består af særskilte driftsenheder, skal der tages hensyn til den samlede anslåede værdi for alle de enkelte driftsenheder.

Uanset første afsnit kan værdierne, hvis en særskilt driftsenhed selv er ansvarlig for sine indkøb eller visse kategorier heraf, anslås af den pågældende enhed.

3. Metoden til beregning af et udbuds anslåede værdi må ikke vælges med det formål at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde. Et udbud må ikke opdeles med henblik på at udelukke det fra dette direktivs anvendelsesområde, medmindre dette er objektivt begrundet.

4. Denne anslåede værdi skal være gældende på tidspunktet for afsendelsen af indkaldelsen af tilbud eller, såfremt der ikke kræves en indkaldelse af tilbud, på det tidspunkt, hvor den ordregivende enhed indleder udbudsproceduren, f.eks. ved, hvor det er hensigtsmæssigt, at kontakte økonomiske aktører vedrørende udbuddet.

5. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med rammeaftaler og dynamiske indkøbssystemer, er den højeste anslåede værdi uden moms af samtlige kontrakter, der forventes tildelt i hele aftalens eller systemets løbetid.

6. Den værdi, der skal tages hensyn til i forbindelse med innovationspartnerskaber, er den højeste anslåede værdi uden moms af de forsknings- og udviklingsaktiviteter, der forventes at finde sted i alle faser af det pågældende partnerskab, og af alle varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der forventes udviklet eller indkøbt ved partnerskabets ophør.

7. Med henblik på anvendelse af artikel 15 medtager de ordregivende enheder i bygge- og anlægskontraktens anslåede værdi værdien af arbejdet samt af alle varer og tjenesteydelser, som de ordregivende enheder stiller til rådighed for entreprenøren, såfremt de er nødvendige for udførelsen af arbejdet.

8. Når et foreslået bygge- og anlægsarbejde eller en foreslået levering af tjenesteydelser kan medføre, at kontrakter tildeles i form af delkontrakter, skal den samlede anslåede værdi af alle disse delkontrakter lægges til grund.

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 15, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

9. Når et forslag om indkøb af lignende varer kan medføre, at kontrakter tildeles i form af delkontrakter, skal den samlede anslåede værdi af alle disse delkontrakter lægges til grund ved anvendelsen af artikel 15, litra b) og c).

Når den samlede værdi af delkontrakterne er lig med eller overstiger tærsklen i artikel 15, finder dette direktiv anvendelse på tildelingen af hver enkelt delkontrakt.

10. Uanset stk. 8 og 9 kan de ordregivende enheder tildele delkontrakter uden at anvende de procedurer, der er omhandlet i dette direktiv, såfremt den anslåede værdi uden moms er under 80 000 EUR for varer eller tjenesteydelser eller 1 mio. EUR for bygge- og anlægsarbejder. Den samlede værdi af de delkontrakter, der tildeles uden at anvende dette direktiv, må dog ikke overstige 20 % af den samlede værdi af alle de delkontrakter, som det foreslåede bygge- og anlægsarbejde, det foreslåede indkøb af lignende varer eller den foreslåede levering af tjenesteydelser er opdelt i.

11. For så vidt angår vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, der indgås med regelmæssige mellemrum, eller som skal fornyes inden for et bestemt tidsrum, beregnes kontraktens anslåede værdi på grundlag af:

a) enten den samlede faktiske værdi af lignende successive kontrakter, der er tildelt i løbet af de foregående 12 måneder eller det foregående regnskabsår, så vidt muligt korrigeret for at tage hensyn til ændringer i mængde eller værdi, der måtte ske i løbet af de 12 måneder, der følger efter indgåelsen af den oprindelige kontrakt

b) eller den samlede anslåede værdi af de successive kontrakter, der tildeles i løbet af de 12 måneder, der følger efter den første levering, eller i løbet af regnskabsåret, hvis dette overstiger 12 måneder.

12. For så vidt angår vareindkøbskontrakter vedrørende leasing eller leje med eller uden forkøbsret af varer er beregningsgrundlaget for kontraktens anslåede værdi:

a) for tidsbegrænsede kontrakter, hvis de løber i 12 måneder eller derunder, den samlede anslåede værdi for hele kontraktens løbetid eller, hvis løbetiden overstiger 12 måneder, den samlede værdi, inklusive den anslåede restværdi

b) den månedlige værdi multipliceret med 48 for så vidt angår tidsbegrænsede kontrakter eller kontrakter, hvis løbetid ikke kan fastsættes nærmere.

13. Ved beregningen af den anslåede værdi af tjenesteydelseskontrakter skal der tages hensyn til følgende:

a) forsikringstjenesteydelser: den præmie, der skal betales, og andre former for vederlag

b) banktjenesteydelser og andre finansielle tjenesteydelser: honorarer, provisioner, renter og andre former for vederlag

c) kontrakter vedrørende projektering: honorarer, provisioner og andre former for vederlag.

14. For så vidt angår tjenesteydelseskontrakter, hvori der ikke er fastsat en samlet pris, er beregningsgrundlaget for kontraktens anslåede værdi:

a) for tidsbegrænsede kontrakter, hvis de løber i 48 måneder eller derunder: den anslåede samlede værdi for hele løbetiden

b) for tidsbegrænsede kontrakter eller kontrakter, hvis løbetid er over 48 måneder: den månedlige værdi multipliceret med 48.

Artikel 17

Justering af tærskelværdier

1. Hvert andet år fra den 30. juni 2013 kontrollerer Kommissionen, at de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra a) og b), svarer til de tærskelværdier, der er fastsat i Verdenshandelsorganisationens aftale om offentlige udbud (GPA-aftalen), og justerer dem efter behov i overensstemmelse med nærværende artikel.

I overensstemmelse med den beregningsmetode, der er anført i GPA-aftalen, beregner Kommissionen disse tærskelværdier på grundlag af euroens gennemsnitlige dagskurs udtrykt i særlige trækningsrettigheder (SDR) i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for justeringen, med virkning fra den 1. januar. Tærskelværdier, der justeres således, afrundes om nødvendigt ned til nærmeste tusinde euro for at sikre overholdelsen af de tærskelværdier, der er fastsat i GPA-aftalen, og som er udtrykt i SDR.

2. For de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, fastsætter Kommissionen hvert andet år fra den 1. januar 2014 modværdierne i national valuta af de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra a) og b), og justeret i henhold til denne artikels stk. 1.

For de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, fastsætter Kommissionen samtidig modværdierne i national valuta af de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra c).

I overensstemmelse med den beregningsmetode, der er anført i GPA-aftalen, beregner Kommissionen disse tærskelværdier på grundlag af disse valutaers gennemsnitlige dagskurs svarende til de gældende tærskelværdier i euro i de 24 måneder, der slutter den 31. august, der går umiddelbart forud for justeringen, med virkning fra den 1. januar.

3. Kommissionen offentliggør de justerede tærskelværdier, der er omhandlet i stk. 1, modværdien af tærskelværdierne i national valuta, jf. stk. 2, første afsnit, og den værdi, der fastsættes i henhold til stk. 2, andet afsnit, i *Den Europæiske Unions Tidende* i begyndelsen af den november måned, der følger efter deres justering.

4. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om tilpasning af den metode, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, til ændringer i den metode, der er fastsat i GPA-aftalen for justering af tærskelværdierne i artikel 15, litra a) og b), og for fastlæggelse af de tilsvarende værdier i national valuta for de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, jf. denne artikels stk. 2.

Kommissionen tillægges også beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om justering af tærskelværdierne i artikel 15, litra a) og b), når det er nødvendigt.

5. Hvis justering af tærskelværdierne, jf. artikel 15, litra a) og b), er nødvendig, og tidsmæssige begrænsninger forhindrer anvendelsen af proceduren i artikel 103, og særlig hastende tilfælde kræver det, finder proceduren i artikel 104 anvendelse for delegerede retsakter, der er vedtaget i henhold til stk. 4, andet afsnit, i denne artikel.

Afdeling 2

Kontrakter og projektkonkurrencer, der ikke er omfattet af direktivet; særlige bestemmelser for udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

Underafdeling 1

Undtagelser, der gælder for alle ordregivende enheder, og særlige undtagelser for vand- og energisektorerne

Artikel 18

Kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter, der tildeles med henblik på videresalg eller udlejning til tredjemand, hvis den ordregivende enhed ikke har særlige eller eksklusive rettigheder til at sælge eller udleje kontraktens genstand, og andre enheder frit kan sælge eller udleje den på de samme betingelser som den ordregivende enhed.

2. De ordregivende enheder giver efter anmodning Kommissionen meddelelse om alle de kategorier af varer og aktiviteter, som de anser for undtaget i henhold til stk. 1. Kommissionen kan regelmæssigt i *Den Europæiske Unions Tidende* i informationsøjemed offentliggøre oversigter over de kategorier af varer og aktiviteter, som den anser for undtaget. I denne forbindelse tager Kommissionen hensyn til følsomme forretningsmæssige oplysninger, som de ordregivende enheder måtte påberåbe sig ved fremsendelsen af oplysningerne.

Artikel 19

Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i andet øjemed end udøvelse af en af de omhandlede aktiviteter eller med henblik på udøvelse af en sådan virksomhed i et tredjeland

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter, som ordregivende enheder tildeler i andet øjemed end udøvelse af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, eller med henblik på udøvelse af sådan virksomhed i et tredjeland under omstændigheder, der ikke indebærer fysisk udnyttelse af et net eller geografisk område inden for Unionen, og det gælder heller ikke for projektkonkurrencer, der tilrettelægges i sådanne øjemed.

2. De ordregivende enheder giver efter anmodning Kommissionen meddelelse om alle de aktiviteter, som de anser for undtaget i henhold til stk. 1. Kommissionen kan regelmæssigt i *Den Europæiske Unions Tidende* i informationsøjemed offentliggøre oversigter over de kategorier af aktiviteter, som den anser for undtaget. I denne forbindelse tager Kommissionen hensyn til følsomme forretningsmæssige oplysninger, som de ordregivende enheder måtte påberåbe sig ved fremsendelsen af oplysningerne.

Artikel 20

Kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter eller projektkonkurrencer, som den ordregivende enhed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsregler end udbudsreglerne fastsat i dette direktiv som fastlagt ved en af følgende:

a) et juridisk instrument, hvorved der skabes folkeretlige forpligtelser, såsom en international aftale, der er indgået i overensstemmelse med traktaterne, mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelande eller underafdelinger heraf om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt

b) en international organisation.

Medlemsstaterne meddeler alle juridiske instrumenter, der er omhandlet i første afsnit, litra a), i dette stykke til Kommissionen, der kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er nævnt i artikel 105.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, som den ordregivende enhed tildeler eller tilrettelægger i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansiel institution, hvis de pågældende kontrakter eller projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution; i tilfælde af kontrakter eller projektkonkurrencer, der for størstedelens vedkommende medfinansieres af en international organisation eller en international finansiel institution, aftaler parterne den gældende udbudsprocedure.

3. Artikel 27 finder anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler. Stk. 1 og 2 i nærværende artikel finder ikke anvendelse på disse kontrakter og projektkonkurrencer.

Artikel 21

Særlige undtagelser for tjenesteydelseskontrakter

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende:

a) erhvervelse eller leje — uanset finansieringsform — af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom eller vedrørende rettigheder hertil

b) voldgifts- og mæglingstjenesteydelser

c) følgende juridiske tjenesteydelser:

i) juridisk repræsentation af en klient ved en advokat som defineret i artikel 1 i Rådets direktiv 77/249/EØF ⁽¹⁾ i forbindelse med:

— voldgift eller mægling, der finder sted i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved en international voldgifts- eller mæglingsinstans, eller

— retssager ved domstole, retter eller offentlige myndigheder i en medlemsstat eller et tredjeland eller ved internationale domstole, retter eller institutioner

ii) juridisk rådgivning ydet som forberedelse af enhver af de sager, der er omhandlet i nr. i) i dette litra, eller hvor der er en konkret indikation og høj sandsynlighed for, at det spørgsmål, som rådgivningen vedrører, vil blive genstand for en sådan sag, forudsat at rådgivningen ydes af en advokat som defineret i artikel 1 i direktiv 77/249/EØF

iii) dokumentcertificerings- og autentificeringstjenester, der skal ydes af notarer

iv) juridiske tjenesteydelser, der ydes af formueforvaltere eller udpegede værger, eller andre juridiske tjenesteydelser, der ydes af personer, som er udpeget af en domstol eller ret i den pågældende medlemsstat, eller som er udpeget ved lov til at udføre særlige opgaver i forbindelse med tilsynet med sådanne domstole eller retter

v) andre juridiske tjenesteydelser, der i den pågældende medlemsstat er forbundet, selv lejlighedsvis, med udøvelse af offentlig myndighed

⁽¹⁾ Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 78 af 26.3.1977, s. 17).

- d) finansielle tjenesteydelser vedrørende emission, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF ⁽¹⁾ og operationer, der gennemføres med den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet og den europæiske stabilitetsmekanisme
- e) lån, uanset om de ydes i forbindelse med emission, salg, køb eller overførsel af værdipapirer eller andre finansielle instrumenter
- f) ansættelseskontrakter
- g) offentlig personbefordring med jernbane eller metro
- h) civilforsvar, beredskabstjenester og tjenester til forebyggelse af farer, der ydes af nonprofitorganisationer eller -sammenslutninger, og som er omfattet af CPV-koder: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9 og 85143000-3 undtagen patienttransportambulancetjenester
- i) sendetid eller programudbud, der tildeles audiovisuelle medietjenesteudbydere eller radiomedietjenesteudbydere. Med henblik på dette litra har »medietjenesteudbydere« samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU ⁽²⁾. »Program« har samme betydning som i artikel 1, stk. 1, litra b), i nævnte direktiv, men omfatter også radioprogrammer og radioprogrammateriale. I denne bestemmelse har »programmateriale« endvidere samme betydning som »program«.

Artikel 22

Tjenesteydelseskontrakter, der tildeles på grundlag af en eksklusiv rettighed

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelseskontrakter, der tildeles en enhed, som selv er en ordregivende myndighed, eller en sammenslutning af ordregivende myndigheder på grundlag af en eksklusiv rettighed, der er meddelt den i henhold til love eller offentliggjorte administrative bestemmelser, som er forenelige med TEUF.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktivet om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

Artikel 23

Kontrakter om køb af vand og om levering af energi eller brændsel til energiproduktion, som tildeles af visse ordregivende enheder

Dette direktiv finder ikke anvendelse på:

- a) kontrakter om køb af vand, som tildeles af ordregivende enheder, der udøver en eller flere af de i artikel 10, stk. 1, omhandlede aktiviteter vedrørende drikkevand
- b) kontrakter, der tildeles af ordregivende enheder, som selv er aktive i energisektoren ved at udøve en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, artikel 9, stk. 1, eller artikel 14, vedrørende forsyning af:
- i) energi
- ii) brændsel til fremstilling af energi.

Underafdeling 2

Udbud, der omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

Artikel 24

Forsvar og sikkerhed

1. For så vidt angår kontrakter og projektkonkurrencer, der tildeles og tilrettelægges på forsvars- og sikkerhedsområdet, gælder dette direktiv ikke for:

- a) kontrakter, der falder ind under anvendelsesområdet for direktiv 2009/81/EF
- b) kontrakter, som direktiv 2009/81/EF ikke finder anvendelse på, jf. nævnte direktivs artikel 8, 12 og 13.

2. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter og projektkonkurrencer, som ikke på anden måde er undtaget i henhold til stk. 1, for så vidt beskyttelsen af en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan garanteres ved mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. ved at pålægge krav om beskyttelse af fortroligheden af de oplysninger, som den ordregivende enhed giver adgang til i en kontrakttildelingsprocedure som omhandlet i dette direktiv.

Endvidere gælder dette direktiv, jf. artikel 346, stk. 1, litra a), i TEUF, ikke for kontrakter og projektkonkurrencer, som ikke på anden måde er undtaget i henhold til nærværende artikels stk. 1, for så vidt anvendelsen af dette direktiv ville forpligte en medlemsstat til at give adgang til oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

3. Såfremt udbuddet og gennemførelsen af kontrakten eller projektkonkurrencen er erklæret hemmelige eller skal ledsages af særlige sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med de gældende love eller administrative bestemmelser i en medlemsstat, gælder dette direktiv ikke, hvis den pågældende medlemsstat har bestemt, at de pågældende væsentlige sikkerhedsinteresser ikke kan garanteres ved mindre indgribende foranstaltninger, såsom dem, der er omhandlet i stk. 2, første afsnit.

Artikel 25

Blandede udbud, der dækker den samme aktivitet og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. Denne artikel gælder i tilfælde af blandede kontrakter, der dækker den samme aktivitet og vedrører udbud omfattet af dette direktiv samt udbud eller andre elementer omfattet af artikel 346 i TEUF eller direktiv 2009/81/EF.

2. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt kan adskilles, kan de ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for de særskilte dele eller tildele en enkelt kontrakt.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte del.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder følgende kriterier anvendelse til bestemmelse af, hvilken retlig ordning der skal gælde:

- a) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde
- b) hvis dele af en given kontrakt er omfattet af direktiv 2009/81/EF, kan kontrakten tildeles i overensstemmelse

med nævnte direktiv, forudsat at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive grunde. Dette litra berører ikke de tærskelværdier og udelukkelse, der er omhandlet i nævnte direktiv.

Afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt må imidlertid ikke træffes med henblik på at udelukke kontrakter fra anvendelsen for enten dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

3. Stk. 2, tredje afsnit, litra a), finder anvendelse på blandede kontrakter, som både litra a) og litra b) i nævnte afsnit ellers kunne gælde for.

4. Hvis de forskellige dele af en given kontrakt objektivt ikke kan adskilles, kan kontrakten tildeles, uden at dette direktiv anvendes, hvis den omfatter elementer, som artikel 346 i TEUF gælder for. Ellers kan den tildeles i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF.

Artikel 26

Udbud, der dækker flere aktiviteter og omhandler forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter

1. I tilfælde af kontrakter, der skal dække flere aktiviteter, kan ordregivende enheder vælge at tildele særskilte kontrakter for hver særskilt aktivitet eller tildele en enkelt kontrakt. Når de ordregivende enheder vælger at tildele særskilte kontrakter for særskilte dele, træffes afgørelsen om, hvilken retlig ordning der skal gælde for hver af de særskilte kontrakter, på grundlag af kendetegnene ved den pågældende særskilte aktivitet.

Når de ordregivende enheder vælger at tildele en enkelt kontrakt, finder stk. 2 i nærværende artikel anvendelse. Valget mellem at tildele en enkelt kontrakt og en række særskilte kontrakter må ikke foretages med det formål at udelukke kontrakten eller kontrakterne fra anvendelsen for dette direktiv eller direktiv 2009/81/EF.

2. I tilfælde af kontrakter, der skal dække en aktivitet, som er omfattet af dette direktiv, og en anden aktivitet, som er:

- a) omfattet af direktiv 2009/81/EF eller
- b) omfattet af artikel 346 i TEUF,

kan kontrakten tildeles i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF i de tilfælde, der er omhandlet i litra a), og kan tildeles uden at anvende nærværende direktiv i de tilfælde, der er omhandlet i litra b). Dette afsnit berører ikke de tærskelværdier og udelukkelse, der er omhandlet i direktiv 2009/81/EF.

Kontrakter, som er omhandlet i litra a) i første afsnit og desuden omfatter udbud eller andre elementer, der er omfattet af artikel 346 i TEUF, kan tildeles uden at anvende dette direktiv.

Det er imidlertid en betingelse for anvendelsen af første og andet afsnit, at tildelingen af en enkelt kontrakt er berettiget af objektive årsager, og at afgørelsen om at tildele en enkelt kontrakt ikke træffes med henblik på at udelukke kontrakter fra anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 27

Kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, og som tildeles eller tilrettelægges i henhold til internationale regler

1. Dette direktiv gælder ikke for kontrakter eller projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- og sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende enhed er forpligtet til at tildele eller tilrettelægge i overensstemmelse med andre udbudsregler end udbudsreglerne fastsat i dette direktiv som fastlagt ved en af følgende:

- a) en international aftale eller overenskomst, der er indgået i overensstemmelse med traktaterne, mellem en medlemsstat og et eller flere tredjelands eller underafdelinger heraf om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med henblik på signatarernes fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt
- b) en international aftale eller overenskomst, der er indgået i forbindelse med troppestationering, når aftalen vedrører virksomheder i en medlemsstat eller i et tredjeland
- c) en international organisation.

Alle aftaler eller overenskomster, der er nævnt i dette stykkes første afsnit, litra a), meddeles Kommissionen, som kan høre Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud, der er omhandlet i artikel 105.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på kontrakter og projektkonkurrencer, der omfatter forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter, som den ordregivende enhed tildeler eller tilrettelægger i overensstemmelse med udbudsregler, der er fastsat af en international organisation eller en international finansiel institution, hvis de pågældende kontrakter eller projektkonkurrencer fuldt ud finansieres af denne organisation eller institution. I tilfælde af kontrakter eller projektkonkurrencer, der for størstedelens vedkommende medfinansieres af en international organisation eller en international finansiel institution, aftaler parterne den gældende udbudsprocedure.

Underafdeling 3

Særlige forbindelser (samarbejde, tilknyttede virksomheder og joint ventures)

Artikel 28

Kontrakter mellem ordregivende myndigheder

1. En kontrakt, der tildeles af en ordregivende myndighed til en anden privatretlig eller offentligretlig juridisk person, er ikke omfattet af dette direktiv, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den ordregivende myndighed udøver en kontrol over den juridiske person, som svarer til den, som myndigheden udøver over sine egne tjenestegrene.
- b) Mere end 80 % af den kontrollerede juridiske persons aktiviteter varetages i form af udførelse af opgaver, som den kontrollerende ordregivende myndighed eller andre juridiske personer, der kontrolleres af den ordregivende myndighed, har overdraget den.
- c) Der er ingen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

En ordregivende myndighed anses for at udøve kontrol over en juridisk person, som svarer til den, som myndigheden udøver over sine egne tjenestegrene som defineret i første afsnit, litra a), når den har bestemmende indflydelse på både strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person. Sådant kontrol kan også udøves af en anden juridisk person, som selv kontrolleres på samme måde af den ordregivende myndighed.

2. Stk. 1 gælder også, når en kontrolleret person, som er en ordregivende myndighed, tildeler en kontrakt til sin kontrollerende ordregivende myndighed eller til en anden juridisk person, der kontrolleres af den samme ordregivende myndighed, såfremt der ikke er nogen direkte privat kapitalandel i den juridiske person, som den offentlige kontrakt tildeles, med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet ved nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

3. En ordregivende myndighed, der ikke udøver kontrol som defineret i stk. 1 over en privatretlig eller offentligretlig juridisk person, kan alligevel tildele denne juridiske person en kontrakt uden at anvende dette direktiv, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Den ordregivende myndighed udøver sammen med andre ordregivende myndigheder en kontrol over denne juridiske person, som svarer til den, som de udøver over deres egne tjenestegrene
- b) Mere end 80 % af den juridiske persons aktiviteter varetages i form af udførelse af opgaver, som de kontrollerende ordregivende myndigheder eller andre juridiske personer, der kontrolleres af de samme ordregivende myndigheder, har overdraget den, og
- c) Der er ingen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person.

Med hensyn til første afsnit, litra a), anses ordregivende myndigheder for sammen at udøve kontrol over en juridisk person, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- i) Den kontrollerede juridiske persons beslutningstagende organer er sammensat af repræsentanter for alle de deltagende ordregivende myndigheder. De enkelte repræsentanter kan repræsentere flere af eller alle de deltagende ordregivende myndigheder

- ii) De ordregivende myndigheder kan sammen udøve bestemmende indflydelse over de strategiske målsætninger og væsentlige beslutninger, der træffes af den kontrollerede juridiske person, og

- iii) Den kontrollerede juridiske person forfølger ikke en interesse, der er i modstrid med de kontrollerende ordregivende myndigheders interesser.

4. En kontrakt indgået udelukkende mellem to eller flere ordregivende myndigheder falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

- a) Kontrakten etablerer eller gennemfører et samarbejde mellem de deltagende ordregivende myndigheder med det formål at sikre, at de offentlige tjenester, som de skal udøve, leveres med henblik på at opfylde mål, som de er fælles om
- b) Gennemførelsen af dette samarbejde er udelukkende styret af hensyn til offentlige interesser, og
- c) De deltagende ordregivende myndigheder udfører på det åbne marked mindre end 20 % af de aktiviteter, der berøres af samarbejdet.

5. Ved fastsættelsen af procentdelen for aktiviteterne nævnt i stk. 1, første afsnit, litra b), stk. 3, første afsnit, litra b), og stk. 4, litra c), tages der hensyn til den gennemsnitlige samlede omsætning eller et hensigtsmæssigt alternativt aktivitetsbaseret mål såsom omkostninger, som den pågældende juridiske person har haft for så vidt angår tjenesteydelser, varer og bygge- og anlægsarbejder i de tre år forud for kontrakttildelingen.

Når omsætningen eller alternative aktivitetsbaserede mål såsom omkostninger på grund af det tidspunkt, hvor den pågældende juridiske person blev etableret eller påbegyndte sine aktiviteter, eller på grund af, at dennes aktiviteter er blevet omorganiseret, enten ikke foreligger for de forudgående tre år eller ikke længere er relevante, er det tilstrækkeligt at påvise, at aktivitetsmålingen er troværdig, især i form af fremskrivning af forretningsplaner.

Artikel 29

Kontrakter, der tildeles en tilknyttet virksomhed

1. I denne artikel forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed, hvis årsregnskaber er konsolideret med den ordregivende enheds årsregnskaber i overensstemmelse med kravene i direktiv 2013/34/EU.

2. Når det drejer sig om enheder, der ikke er underlagt direktiv 2013/34/EU, forstås ved »tilknyttet virksomhed« en virksomhed, som:

- a) den ordregivende enhed eventuelt direkte eller indirekte udøver bestemmende indflydelse på, eller
- b) eventuelt udøver bestemmende indflydelse på den ordregivende enhed eller
- c) sammen med den ordregivende enhed er underkastet en anden virksomheds bestemmende indflydelse som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de for virksomheden gældende regler.

Med henblik på dette stykke har begrebet »bestemmende indflydelse« samme betydning som i artikel 4, stk. 2 andet afsnit.

3. Uanset artikel 28 og på de betingelser, der fremgår af stk. 4 i nærværende artikel, finder dette direktiv ikke anvendelse på kontrakter:

- a) som en ordregivende enhed tildeler en tilknyttet virksomhed, eller
- b) der af et joint venture udelukkende består af flere ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de i artikel 8-14 omhandlede former for virksomhed tildeles en virksomhed, der er tilknyttet en af disse ordregivende enheder.

4. Stk. 3 finder anvendelse på:

- a) tjenesteydelseskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning i løbet af de seneste tre år under hensyn til alle tjenesteydelser, som denne virksomhed har leveret, hidrører fra leveringen af tjenesteydelser til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet

b) vareindkøbskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning under hensyn til alle varer, som denne virksomhed har leveret i løbet af de seneste tre år, hidrører fra leveringen af varer til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet

c) bygge- og anlægskontrakter, hvis mindst 80 % af den tilknyttede virksomheds gennemsnitlige samlede omsætning under hensyn til alle bygge- og anlægsarbejder, som denne virksomhed har leveret i løbet af de seneste tre år, hidrører fra leveringen af bygge- og anlægsarbejder til de den ordregivende enhed eller andre virksomheder, som den er tilknyttet.

5. Når omsætningen, afhængigt af hvornår den tilknyttede virksomhed blev etableret eller indledte sin aktivitet, ikke er til rådighed for de forudgående tre år, er det tilstrækkeligt, at denne virksomhed viser, at den i stk. 4, litra a), b) eller c), nævnte omsætning er troværdig, navnlig gennem forretningsplaner.

6. Når de samme eller lignende tjenesteydelser, varer eller bygge- og anlægsarbejder leveres af mere end én virksomhed tilknyttet den ordregivende enhed, som de danner en økonomisk sammenslutning med, beregnes procentsatserne under hensyntagen til den samlede omsætning af henholdsvis tjenesteydelser, vareleverancer eller bygge- og anlægsarbejder i de tilknyttede virksomheder.

Artikel 30

Kontrakter, der tildeles et joint venture eller en ordregivende enhed, der deltager i et joint venture

Uanset artikel 28, og hvis joint venturet er oprettet for at udføre den pågældende aktivitet i en periode på mindst tre år, og hvis det i det instrument, der opretter joint venturet, er angivet, at de ordregivende enheder, som det udgøres af, vil være del af det i mindst den samme periode, finder dette direktiv ikke anvendelse på kontrakter tildelt af følgende:

- a) et joint venture udelukkende bestående af et antal ordregivende enheder med henblik på udøvelse af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, til en af disse ordregivende enheder, eller
- b) en ordregivende enhed til et sådant joint venture, som den er en del af.

Artikel 31

Meddelelse af oplysninger

Ordregivende enheder meddeler efter anmodning Kommissionen følgende oplysninger med henblik på anvendelsen af artikel 29, stk. 2 og 3, og artikel 30:

- a) de involverede virksomheders eller joint ventures' navn
- b) de pågældende kontraktens art og værdi
- c) alle de oplysninger, som Kommissionen finder nødvendige for at godtgøre, at forholdet mellem den virksomhed eller det joint venture, som kontrakterne tildeles, og den ordregivende enhed opfylder kravene i artikel 29 eller 30.

Underafdeling 4

Specifikke situationer

Artikel 32

Tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling

Dette direktiv finder kun anvendelse på offentlige tjenesteydelseskontrakter om forskning og udvikling, der er omfattet af CPV-koderne 73000000-2 til 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 og 73430000-5, og kun såfremt følgende betingelser begge er opfyldt:

- a) udbyttet tilhører udelukkende den ordregivende enhed til brug for egen virksomhed
- b) tjenesteydelsen betales i fuldt omfang af den ordregivende enhed.

Artikel 33

Kontrakter, der er underlagt særlige ordninger

1. Med forbehold af artikel 34 i nærværende direktiv sikrer Republikken Østrig og Forbundsrepublikken Tyskland i kraft af tilladelsesbetingelserne eller andre passende foranstaltninger, at enheder i de sektorer, der er nævnt i Kommissionens beslutning 2002/205/EF⁽¹⁾ og Kommissionens beslutning 2004/73/EF⁽²⁾:

⁽¹⁾ Kommissionens beslutning 2002/205/EF af 4. marts 2002 om Østrigs anmodning om at kunne anvende den særlige ordning, der er fastlagt i artikel 3 i direktiv 93/38/EØF (EFT L 68 af 12.3.2002, s. 31).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 2004/73/EF af 15. januar 2004 om en anmodning fra Tyskland om anvendelse af den særlige ordning i artikel 3 i direktiv 93/38/EØF (EFT L 16 af 23.1.2004, s. 57).

- a) overholder principperne om ikkeforskelsbehandling og konkurrenceprægede udbud ved tildeling af vareindkøbskontrakter, bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, navnlig hvad angår de oplysninger om deres hensigter om indgåelse af kontrakter, som de stiller til de økonomiske aktørers rådighed

- b) meddeler Kommissionen oplysninger om deres tildeling af kontrakter på betingelserne i Kommissionens beslutning 93/327/EØF⁽³⁾.

2. Med forbehold af artikel 34 sikrer Det Forenede Kongerige i kraft af tilladelsesbetingelserne eller andre passende foranstaltninger, at enheder i de sektorer, der er nævnt i beslutning 97/367/EF, anvender stk. 1, litra a) og b), i nærværende artikel, ved tildeling af kontrakter med henblik på udøvelse af sådanne aktiviteter i Nordirland.

3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på kontrakter, der tildeles med henblik på efterforskning efter olie eller gas.

Underafdeling 5

Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, og procedureregler for disse

Artikel 34

Aktiviteter, der er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår

1. Kontrakter, der indgås med henblik på at muliggøre udførelse af en af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 8-14, er ikke underlagt dette direktiv, hvis den medlemsstat eller de ordregivende enheder, der har indgivet anmodningen i henhold til artikel 35, kan påvise, at den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udøves, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri; projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udøvelse af en sådan aktivitet i det pågældende geografiske område, er heller ikke underlagt dette direktiv. Den pågældende aktivitet kan være et led i en større sektor eller kun udøves i visse dele af den berørte medlemsstat. Konkurrencevurderingen i nærværende stykkes første punktum, som foretages på grundlag af de oplysninger, der er tilgængelige for Kommissionen, og med henblik på dette direktiv, berører ikke anvendelsen af konkurrencelovgivningen. Vurderingen foretages under hensyntagen til markedet for de pågældende aktiviteter og det geografiske referencemarked som defineret i stk. 2.

⁽³⁾ Kommissionens beslutning 93/327/EØF af 13. maj 1993 om fastsættelse af de betingelser, hvorunder ordregivende myndigheder, der foretager udnyttelse af geografiske områder med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brændsel, skal tilsende Kommissionen oplysninger vedrørende tildeling af kontrakter (EFT L 129 af 27.5.1993, s. 25).

2. For med henblik på anvendelsen af stk. 1 i nærværende artikel at afgøre, om en aktivitet er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, anvendes kriterier, som er i overensstemmelse med konkurrencereglerne i TEUF. Disse kriterier kan omfatte de pågældende varers eller tjenesteydelsers særlige kendetegn, eventuelle alternative varer eller tjenesteydelser, som anses for at være substituerbare på udbuds- eller efterspørgselssiden, og prisvilkårene, og om der findes eller vil kunne findes mere end en leverandør af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Det geografiske referencemarked, ud fra hvilket eksponeringen for konkurrence vurderes, er det område, på hvilket virksomhederne deltager i udbud af og efterspørgsel efter varer og tjenesteydelser, hvor konkurrencevilkårene er tilstrækkelig ensartede, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, især fordi konkurrencevilkårene er mærkbart forskellige fra dem, der gælder på disse områder. Ved denne vurdering tages der især hensyn til de pågældende varers eller tjenesters beskaffenhed og karakteristika, hindringer for adgang, forbrugernes præferencer såvel som væsentlige forskelle i virksomhedernes markedsandele eller væsentlige prisforskelle mellem det pågældende område og de tilstødende områder.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1 i nærværende artikel betragtes adgangen til et marked som fri, hvis medlemsstaten har gennemført og anvender den EU-lovgivning, der er anført i bilag III.

Når der ikke foreligger en formodning om fri adgang til et bestemt marked på grundlag af første afsnit, skal det påvises, at der retligt og faktisk er fri adgang til det pågældende marked.

Artikel 35

Procedure for fastlæggelse af, om artikel 34 finder anvendelse

1. Hvis en medlemsstat eller en ordregivende enhed, hvis lovgivningen i den berørte medlemsstat tillader det, finder, at en bestemt aktivitet ud fra de kriterier, der er fastsat i artikel 34, stk. 2 og 3, er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri, kan den fremsætte en anmodning til Kommissionen om at fastslå, at dette direktiv ikke finder anvendelse på tildeling af kontrakter eller afholdelse af projektkonkurrencer med henblik på udøvelse af en sådan aktivitet, i givet fald sammen med den afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet. Sådanne anmodninger kan vedrøre aktiviteter, der er et led i en større sektor, eller som kun udøves i visse dele af den berørte medlemsstat.

I anmodningen meddeler den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed Kommissionen alle relevante forhold, bl.a. alle de love, administrative bestemmelser eller aftaler, der kan godtgøre, at aktiviteten opfylder de i artikel 34, stk. 1, omhandlede betingelser.

2. Medmindre en anmodning fra en ordregivende enhed ledsages af en begrundet og dokumenteret afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet, og som grundigt analyserer betingelserne for at anvende artikel 34, stk. 1, på den pågældende aktivitet i overensstemmelse med stk. 2 og 3 i nævnte artikel, underretter Kommissionen straks den berørte medlemsstat. Den berørte medlemsstat meddeler i sådanne tilfælde Kommissionen alle relevante forhold, bl.a. alle de love, administrative bestemmelser eller aftaler, der kan godtgøre, at aktiviteten opfylder de i artikel 34, stk. 1, omhandlede betingelser.

3. Kommissionen kan på anmodning indgive i overensstemmelse med stk. 1 i nærværende artikel ved gennemførelsesretsakter vedtaget inden for de perioder, der er angivet i bilag IV, fastlægge, hvorvidt en aktivitet som omhandlet i artikel 8-14 er direkte undergivet almindelige konkurrencevilkår, på grundlag af kriterierne i artikel 34. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105, stk. 2.

Kontrakter, der indgås med henblik på at muliggøre udførelse af den givne aktivitet, og projektkonkurrencer, der afholdes med henblik på udøvelsen af en sådan aktivitet, omfatter med at være omfattet af dette direktiv i følgende tilfælde:

- a) Kommissionen har inden for den periode, der er fastsat i bilag IV, vedtaget den gennemførelsesretsakt, i hvilken det fastslås, at artikel 34, stk. 1, finder anvendelse.
- b) Kommissionen har inden for den periode, der er fastsat i bilag IV, ikke vedtaget gennemførelsesretsakten.

4. Den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed kan efter indgivelsen af en anmodning med Kommissionens samtykke ændre sin anmodning i væsentlig grad, navnlig for så vidt angår de pågældende aktiviteter eller geografiske områder. I så fald finder en ny frist for vedtagelse af gennemførelsesretsakten anvendelse, og den beregnes i overensstemmelse med bilag IV, punkt 1, medmindre Kommissionen og den medlemsstat eller ordregivende enhed, der har fremsat anmodningen, aftaler en kortere frist.

5. Hvis en aktivitet i en given medlemsstat allerede er genstand for en procedure i medfør af stk. 1, 2 og 4, betragtes efterfølgende anmodninger vedrørende samme aktivitet i samme medlemsstat inden udløbet af den frist, der er fastsat i forbindelse med den første anmodning, ikke som nye procedurer og vil blive behandlet som led i den første anmodning.

6. Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt indeholdende gennemførelsesbestemmelser til stk. 1-5. Denne gennemførelsesretsakt indeholder mindst regler vedrørende:

- a) offentliggørelse til underretning i *Den Europæiske Unions Tidende* af datoen, hvor den periode, der er angivet i bilag IV, punkt 1, begynder og slutter, herunder de enhver forlængelse eller suspension af fristerne, jf. nævnte bilag
- b) offentliggørelse af afgørelsen om den eventuelle anvendelse af artikel 34, stk. 1, i overensstemmelse med denne artikels stk. 3, andet afsnit, litra b)
- c) gennemførelsesbestemmelser vedrørende form, indhold og andre enkeltheder i forbindelse med de anmodninger, der indgives i henhold til stk. 1.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105, stk. 2.

KAPITEL IV

Generelle principper

Artikel 36

Udbudsprincipper

1. Ordregivende enheder overholder principperne om ligebehandling og ikkeforskelsbehandling af økonomiske aktører og handler på en gennemsigtig og forholdsmæssig måde.

Udformningen af udbuddet må ikke foretages med den hensigt at udelukke kontrakten fra dette direktivs anvendelsesområde eller kunstigt indskrænke konkurrencen. Konkurrencen betragtes som kunstigt indskrænket, hvis udbuddet er udformet med den hensigt uretmæssigt at favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt.

2. Medlemsstaterne træffer passende forholdsregler for at sikre, at økonomiske aktører i forbindelse med gennemførelsen af offentlige kontrakter overholder gældende forpligtelser inden for miljø-, social- og arbejdsmarkedslovgivning i henhold til EU-retten, national lovgivning eller kollektive overenskomster eller i henhold til de internationale miljø-, social- og arbejdsmarkeds-mæssige lovbestemmelser, der er nævnt i bilag XIV.

Artikel 37

Økonomiske aktører

1. Økonomiske aktører, som i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, har ret til at levere den pågældende ydelse, kan ikke afvises alene med den begrundelse, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor kontrakten tildeles, kunne kræves, at de skal være enten en fysisk eller en juridisk person.

Når der er tale om offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter samt vareindkøbskontrakter, der også vedrører tjenesteydelser eller monterings- og installationsarbejde, kan det imidlertid forlanges af juridiske personer, at de i tilbuddet eller ansøgningen om deltagelse opgiver navn og relevante faglige kvalifikationer for de personer, der skal opfylde den pågældende kontrakt.

2. Sammenslutninger af økonomiske aktører, herunder midlertidige sammenslutninger, kan deltage i udbudsprocedurer. De ordregivende enheder kan ikke kræve, at de skal have en bestemt retlig form, for at de kan afgive et tilbud eller ansøge om deltagelse.

Om nødvendigt kan ordregivende enheder i udbudsdokumenterne præcisere, hvordan sammenslutninger af økonomiske aktører skal opfylde kriterierne og kravene med hensyn til kvalifikation og kvalitativ udvælgelse, jf. artikel 77-81, forudsat at dette er objektivt begrundet og er forholdsmæssigt. Medlemsstaterne kan indføre standardbetingelser for, hvordan sammenslutninger af økonomiske operatører skal opfylde disse krav.

Alle betingelserne for sådanne sammenslutninger af økonomiske aktørers gennemførelse af en kontrakt, der adskiller sig fra dem, som pålægges individuelle deltagere, skal også være objektivt begrundede og være forholdsmæssige.

3. Uanset stk. 2 kan ordregivende enheder kræve, at sammenslutninger af økonomiske aktører antager en bestemt retlig form, når de har fået tildelt kontrakten, i det omfang en sådan ændring er nødvendig for at sikre en tilfredsstillende gennemførelse af kontrakten.

Artikel 38

Reserverede kontrakter

1. Medlemsstaterne kan lade udbudsprocedurer være forbeholdt beskyttede værksteder og økonomiske aktører, hvis vigtigste mål er social og faglig integration af handicappede eller dårligt stillede personer, eller kan beslutte, at kontrakterne skal udføres i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse, hvis mindst 30 % af de beskæftigede i disse værksteder, hos disse økonomiske aktører eller i disse programmer er handicappede eller dårligt stillede arbejdstagere.

2. Indkaldelsen af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.

Artikel 39

Fortrolighed

1. Medmindre andet fremgår af dette direktiv eller den nationale lovgivning, som den ordregivende enhed er underlagt, navnlig lovgivning vedrørende adgang til oplysninger, og med forbehold af forpligtelserne om offentliggørelse af oplysninger om tildelte kontrakter og om meddelelse til ansøgere og tilbudsgivere, som er omhandlet i artikel 70 og 75, må den ordregivende enhed ikke offentliggøre oplysninger, som de økonomiske aktører har fremsendt, og som de har betegnet som fortrolige, herunder, men ikke begrænset til tekniske hemmeligheder, forretningshemmeligheder og fortrolige aspekter af tilbud.

2. Ordregivende enheder kan stille krav til økonomiske aktører med henblik på at beskytte den fortrolige karakter af de oplysninger, som de ordregivende enheder stiller til rådighed i forbindelse med udbudsproceduren, herunder oplysninger, der stilles til rådighed i forbindelse med udførelsen af en kvalifikationsordning, uanset om den har været genstand for en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der anvendes til at indkalde tilbud.

Artikel 40

Regler for kommunikation

1. Medlemsstaterne sikrer, at al kommunikation og al informationsudveksling i henhold til dette direktiv, herunder navnlig elektronisk indgivelse, gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med kravene i denne artikel. De værktøjer og anordninger, der bruges til elektronisk kommunikation, og deres tekniske karakteristika skal være ikkediskriminerende, almindeligt tilgængelige og funktionelt kompatible med almindeligt anvendte produkter inden for IKT og må ikke begrænse økonomiske aktørers adgang til udbudsproceduren.

Uanset første afsnit er de ordregivende enheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektronisk kommunikation i tilbudsprocessen i følgende situationer:

a) På grund af udbuddets særlige art ville brug af elektroniske kommunikationsmidler kræve særlige værktøjer, anordninger

eller filformater, som ikke er almindeligt tilgængelige eller understøttes af almindeligt tilgængelige programmer.

b) De programmer, der understøtter filformater, som er egnede til beskrivelsen af tilbuddene, anvender filformater, som ikke kan behandles af andre åbne eller almindeligt tilgængelige programmer, eller er omfattet af en licensordning og kan ikke downloades eller fjernanvendes af den ordregivende enhed.

c) Brug af elektronisk kommunikation ville kræve særligt kontorudstyr, som ikke er almindeligt tilgængeligt for ordregivende enheder.

d) Udbudsdokumenterne kræver indgivelse af fysiske modeller eller skalamodeller, der ikke kan fremsendes ved anvendelse af elektroniske midler.

I forbindelse med meddelelser, hvor der ikke anvendes elektroniske kommunikationsmidler i henhold til andet afsnit, skal kommunikationen ske pr. post eller anden egnet forsendelsesform eller en kombination af post eller anden egnet forsendelsesform og elektroniske midler.

Uanset dette stykkes første afsnit er de ordregivende enheder ikke forpligtet til at kræve brug af elektroniske kommunikationsmidler i tilbudsprocessen, hvis anvendelse af andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er nødvendig enten på grund af brud på de elektroniske kommunikationsmidlers sikkerhed eller for at beskytte oplysninger af særlig følsom karakter, der kræver en så høj grad af beskyttelse, at den ikke kan sikres på passende vis ved anvendelse af elektroniske værktøjer og anordninger, som enten er almindeligt tilgængelige for økonomiske aktører eller kan gøres tilgængelige for dem gennem alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5.

Ordregivende enheder, som i overensstemmelse med dette stykkes andet afsnit kræver andre kommunikationsmidler end elektroniske midler i tilbudsprocessen, er ansvarlige for i den individuelle rapport, der er omhandlet i artikel 100, at angive grundene til dette krav. Hvis det er relevant, angiver de ordregivende enheder i den individuelle rapport grundene til, at det anses for nødvendigt at anvende andre kommunikationsmidler end elektroniske kommunikationsmidler, jf. dette stykkes fjerde afsnit.

2. Uanset stk. 1 kan der kommunikeres mundtligt i forbindelse med andre kommunikationer end dem, der vedrører de væsentlige elementer i en udbudsprocedure såfremt indholdet af den mundtlige kommunikation dokumenteres i tilstrækkelig grad. I den forbindelse omfatter de væsentlige elementer i en udbudsprocedure udbudsdokumenter, ansøgninger om deltagelse, bekræftelse af interesselikendegivelser og tilbud. Det er navnlig væsentligt, at mundtlig kommunikation med tilbudsgivere, som kan have væsentlig betydning for indholdet og vurderingen af tilbuddene, dokumenteres i tilstrækkelig grad og med passende midler såsom skriftlige fortegnelser eller lydoptagelser eller resuméer af hovedelementerne i kommunikationen.

3. Ved enhver form for kommunikation, informationsudveksling og informationslagring sikrer de ordregivende enheder, at dataintegriteten og fortroligheden af tilbuddene og ansøgningerne om deltagelse beskyttes. De undersøger først indholdet af tilbuddene og ansøgningerne om deltagelse efter udløbet af den frist, der er fastsat for afgivelse af tilbud.

4. For så vidt angår offentlige bygge- og anlægskontrakter og projektkonkurrencer kan medlemsstaterne kræve anvendelse af særlige elektroniske værktøjer, såsom elektroniske modelværktøjer vedrørende bygningsoplysninger eller lignende. I sådanne tilfælde tilbyder de ordregivende enheder alternative adgangsmuligheder, jf. stk. 5, indtil disse værktøjer bliver almindeligt tilgængelige, jf. stk. 1, første afsnit, andet punktum.

5. Ordregivende enheder kan om nødvendigt kræve, at der anvendes værktøjer, der ikke er almindeligt tilgængelige, såfremt de ordregivende enheder tilbyder alternative adgangsmetoder.

Ordregivende enheder anses for at tilbyde formålstjenlige alternative adgangsmetoder, når de:

a) vederlagsfrit giver ubegrænset og fuld direkte, elektronisk adgang til disse værktøjer og anordninger fra datoen for offentliggørelsen af bekendtgørelsen i henhold til bilag IX eller fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interesselikendegivelsen. Teksten i bekendtgørelsen eller opfordringen skal indeholde den internetadresse, hvor disse værktøjer og anordninger er tilgængelige

b) sikrer, at tilbudsgivere, der ikke har adgang til de pågældende værktøjer og anordninger eller ikke kan opnå det inden for de relevante frister, forudsat at den manglende adgang ikke kan tilskrives den pågældende tilbudsgiver, kan få adgang til udbudsproceduren ved brug af foreløbige tokens, som vederlagsfrit stilles til rådighed online eller

c) støtter en alternativ kanal til elektronisk indgivelse af tilbud.

6. Ud over de krav, der er fastsat i bilag V, gælder følgende regler for værktøjer og anordninger til elektronisk fremsendelse og modtagelse af tilbud og for systemer til elektronisk modtagelse af ansøgninger om deltagelse:

a) Oplysninger om de specifikationer, der er nødvendige for elektronisk afgivelse af tilbud og elektronisk indgivelse af ansøgninger om deltagelse, herunder kryptering og tidsstempling, skal være tilgængelige for de berørte parter.

b) Medlemsstater eller ordregivende enheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, skal angive det sikkerhedsniveau, som er nødvendigt for de elektroniske kommunikationsmidler, der skal bruges i de forskellige faser af den pågældende udbudsprocedure. Niveaulet skal stå i forhold til de tilknyttede risici.

c) Hvis medlemsstater eller ordregivende enheder, der handler inden for en overordnet ramme opstillet af den berørte medlemsstat, konkluderer, at der på grundlag af en vurdering i henhold til dette stykkes litra b) er så store risici, at der kræves avancerede elektroniske signaturer som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF⁽¹⁾, accepterer de ordregivende enheder avancerede elektroniske signaturer, der er baseret på et kvalificeret certifikat, under hensyntagen til, om disse certifikater stilles til rådighed af en certificeringstjenesteudbyder, der er på en positivliste, jf. Kommissionens beslutning 2009/767/EF⁽²⁾, med eller uden en sikker signaturgenereringsanordning, hvis følgende betingelser er opfyldt:

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer (EFT L 13 af 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 2009/767/EF af 16. oktober 2009 om fastlæggelse af foranstaltninger, der skal lette anvendelsen af elektroniske procedurer ved hjælp af kvikskranker i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 274 af 20.10.2009, s. 36).

- i) Den ordregivende enhed fastlægger det krævede format for avancerede signaturer på grundlag af formater fastsat i Kommissionens afgørelse 2011/130/EU ⁽¹⁾ og gennemfører de nødvendige foranstaltninger for at kunne behandle disse formater teknisk. Hvis der anvendes et anderledes format for elektroniske signaturer, skal den elektroniske signatur eller den elektroniske dokumentmappe, indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, hvilket er medlemsstatens ansvar. Valideringsmulighederne skal gøre det muligt for den ordregivende enhed online, vederlagsfrit og på en måde, der er forståelig for ikkeindfødte sprogbrugere, at validere den modtagne elektroniske signatur som en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat. Medlemsstaterne giver meddelelse om valideringstjenesteyderen til Kommissionen, som gør medlemsstaternes oplysninger offentligt tilgængelige på internettet.
- ii) Hvis et tilbud er underskrevet ved hjælp af et kvalificeret certifikat, der er anført på en positivliste, må de ordregivende enheder ikke stille yderligere krav, der kan hindre tilbudsgiveres brug af sådanne signaturer.

For så vidt angår dokumenter, der anvendes i forbindelse med en udbudsprocedure, og som er underskrevet af en kompetent myndighed i en medlemsstat eller af en anden udstedende enhed, kan den kompetente udstedende myndighed eller enhed oprette det nødvendige format for avancerede signaturer i overensstemmelse med kravene i artikel 1, stk. 2, i afgørelse 2011/130/EU. De træffer de nødvendige foranstaltninger til rent teknisk at kunne behandle dette format ved at medtage de nødvendige oplysninger til behandling af signaturen i det pågældende dokument. Sådanne dokumenter skal i den elektroniske signatur eller i den elektroniske dokumentmappe indeholde oplysninger om eksisterende valideringsmuligheder, der gør det muligt online og omkostningsfrit at validere den modtagne signatur på en måde, der er forståelig for ikkeindfødte sprogbrugere.

7. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ændring af de tekniske detaljer og karakteristika for udstyr, der er anført i bilag V, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 med henblik på at ændre listen i nærværende artikels stk. 1, andet afsnit, litra a)-d), hvis den teknologiske udvikling gør det uhensigtsmæssigt fortsat

⁽¹⁾ Kommissionens afgørelse 2011/130/EU af 25. februar 2011 om fastsættelse af mindstekrav ved behandling af elektronisk underskrevne dokumenter på tværs af grænserne foretaget af de kompetente myndigheder som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 53 af 26.2.2011, s. 66).

at have udelukkelse fra brugen af elektroniske kommunikationsmidler, eller hvis der i særlige tilfælde må fastsættes nye undtagelser på grund af den teknologiske udvikling.

For at sikre interoperabilitet mellem de tekniske formater samt mellem processen og meddelelsesstandarderne, især i en grænseoverskridende sammenhæng, tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 med henblik på at fastlægge den obligatoriske anvendelse af sådanne specifikke tekniske standarder, især med hensyn til anvendelsen af elektronisk fremsendelse, elektroniske kataloger og metoder til elektronisk certificering, men kun når de tekniske standarder er testet grundigt, og deres praktiske nytteværdi er dokumenteret. Før Kommissionen gør anvendelsen af nogen tekniske standarder obligatorisk, overvejer den også nøje, hvilke udgifter dette vil medføre, navnlig i forbindelse med tilpasning til eksisterende løsninger inden for offentlige e-udbud, herunder infrastruktur, processer eller software.

Artikel 41

Nomenklaturer

1. Alle referencer til nomenklaturer i forbindelse med offentlige udbud er baseret på »det fælles glossar for offentlige kontrakter« (Common Procurement Vocabulary — CPV) som vedtaget ved forordning (EF) nr. 2195/2002.

2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om tilpasning af CPV-koder, der er omhandlet i dette direktiv, når ændringer af CPV-nomenklaturen skal afspejles i dette direktiv, og de ikke medfører ændring af anvendelsesområdet for dette direktiv.

Artikel 42

Interessekonflikter

Medlemsstaterne sikrer, at de ordregivende myndigheder træffer passende foranstaltninger, der effektivt kan forebygge, identificere og udbedre interessekonflikter, der opstår under gennemførelsen af udbudsprocedurer, med henblik på at undgå konkurrenceforvridning og sikre ligebehandling af alle økonomiske aktører.

Begrebet interessekonflikt omfatter mindst de situationer, hvor personalet hos den ordregivende myndighed eller en udbyder af den indkøbte tjeneste, der handler på vegne af den ordregivende myndighed, som er involveret i gennemførelsen af udbudsproceduren eller kan påvirke resultatet af proceduren, direkte eller indirekte har en finansiel, økonomisk eller anden personlig interesse, der kan antages at bringe deres upartiskhed og uafhængighed i forbindelse med udbudsproceduren i fare.

AFSNIT II

BESTEMMELSER OM KONTRAKTER

KAPITEL I

Procedurer

Artikel 43

Betingelser vedrørende GPA- aftalen om offentlige udbud og andre internationale aftaler

I det omfang de er omfattet af bilag 3, 4 og 5 samt de almindelige bemærkninger til Den Europæiske Unions appendiks I til GPA-aftalen om offentlige udbud og i de øvrige internationale aftaler, som Unionen er bundet af, indrømmer ordregivende enheder som defineret i artikel 4, stk. 1, litra a), bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser og økonomiske aktører fra parter, der har tiltrådt disse aftaler, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, der indrømmes sådanne bygge- og anlægsarbejder, leverancer, tjenesteydelser og økonomiske aktører fra Unionen.

Artikel 44

Valg af procedurer

1. Ved tildeling af vareindkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakter anvender ordregivende enheder procedurer, der er tilpasset i overensstemmelse med dette direktiv, såfremt en indkaldelse af tilbud er offentliggjort, jf. dog artikel 47.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder kan anvende offentlige eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud som omhandlet i dette direktiv.

3. Medlemsstaterne giver de ordregivende enheder mulighed for at anvende konkurrenceprægede dialoger og innovationspartnerskaber i overensstemmelse med dette direktiv.

4. Indkaldelsen af tilbud kan ske ved hjælp af en af følgende metoder:

a) en vejledende periodisk bekendtgørelse i henhold til artikel 67, hvis kontrakten tildeles ved begrænset udbud eller udbud med forhandling

b) en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning i henhold til artikel 68, hvis kontrakten tildeles ved begrænset udbud, ved udbud med forhandling eller ved en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab

c) ved udbudsbekendtgørelse i henhold til artikel 69.

I det tilfælde, der er nævnt i dette stykkes litra a), opfordres økonomiske aktører, der har udtrykt interesse efter offentliggørelse af den vejledende periodiske bekendtgørelse, efterfølgende til at bekræfte deres interesse skriftligt ved hjælp af en »opfordring til at bekræfte interessetilkendegivelsen« i overensstemmelse med artikel 74.

5. I de særlige tilfælde og under de omstændigheder, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 50, kan medlemsstaterne bestemme, at de ordregivende enheder kan anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud. Medlemsstaterne må ikke tillade anvendelsen af denne procedure i andre tilfælde end dem, der er nævnt i artikel 50.

Artikel 45

Offentlige udbud

1. I offentlige udbud kan alle interesserede økonomiske aktører indgive et tilbud som svar på en indkaldelse af tilbud.

Fristen for modtagelse af tilbud skal være mindst 35 dage regnet fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

Tilbuddet skal ledsages af de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

2. Når ordregivende enheder har offentliggjort en vejledende periodisk bekendtgørelse, der ikke i sig selv blev brugt som indkaldelse af tilbud, kan fristen for modtagelse af tilbud, jf. stk. 1, andet afsnit, i denne artikel, forkortes til 15 dage, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

a) den vejledende periodiske bekendtgørelse, foruden de oplysninger, der kræves i bilag VI, del A, afdeling I, indeholdt alle de oplysninger, der kræves i bilag VI, del A, afdeling II, i det omfang sidstnævnte oplysninger forelå ved bekendtgørelsens offentliggørelse

b) den vejledende periodiske bekendtgørelse blev sendt til offentliggørelse mindst 35 dage og højst 12 måneder inden datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

3. Hvis et hastetilfælde, der er behørigt dokumenteret af den ordregivende enhed, bevirker, at fristen i stk. 1, andet afsnit, ikke kan overholdes, kan den fastsætte en frist på mindst 15 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen.

4. Den ordregivende enhed kan afkorte fristen for modtagelse af tilbud fastsat i stk. 1, andet afsnit, med fem dage, hvis den accepterer, at tilbud kan indgives elektronisk i overensstemmelse med artikel 40, stk. 4, første afsnit, og artikel 40, stk. 5 og 6.

*Artikel 46***Begrænsede udbud**

1. I begrænsede udbud kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

2. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan indgive et tilbud. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2.

Fristen for modtagelsen af tilbud kan aftales indbyrdes mellem den ordregivende enhed og de udvalgte ansøgere, når blot alle udvalgte ansøgere gives samme tid til at udarbejde og indsende deres tilbud.

Hvis der ikke foreligger nogen aftale om fristen for modtagelse af tilbud, er fristen mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

*Artikel 47***Udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud**

1. I udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som udbudsbekendtgørelse, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

2. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de indsendte oplysninger, kan deltage i forhandlingerne.

Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2.

Fristen for modtagelsen af tilbud kan aftales indbyrdes mellem den ordregivende enhed og de udvalgte ansøgere, når blot de alle har samme tid til at udarbejde og indsende tilbud.

Hvis der ikke foreligger nogen aftale om fristen for modtagelse af tilbud, er fristen mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

*Artikel 48***Konkurrencepræget dialog**

1. Ved konkurrencepræget dialog kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 44, stk. 4, litra b) og c), ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som indkaldelse af tilbud, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage.

Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan deltage i dialogen. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2. Tildelingen af en kontrakt sker udelukkende på grundlag af kriteriet om det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2.

2. De ordregivende enheder fastsætter deres behov og krav i indkaldelsen af tilbud og/eller i et beskrivende dokument. Samtidig fastsætter og beskriver de også de valgte tildelingskriterier i de samme dokumenter og fastsætter en vejledende tidsramme.

3. De ordregivende enheder indleder med de deltagere, der er udvalgt i henhold til de relevante bestemmelser i artikel 76-81, en dialog, hvis formål er at indkredse og fastslå, hvorledes deres behov bedst kan opfyldes. Under denne dialog kan de drøfte alle aspekter af udbuddet med de udvalgte deltagere.

Under dialogen sikrer de ordregivende enheder ligebehandling af alle deltagere. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle deltagere bedre end andre.

I henhold til artikel 39 må de ordregivende enheder ikke over for de andre deltagere afsløre de foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en deltagende ansøger eller tilbudsgiver i dialogen har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

4. En konkurrencepræget dialog kan finde sted i flere successive faser for at begrænse antallet af løsninger, der skal diskuteres under dialogen på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastlagt i indkaldelsen af tilbud eller i det beskrivende dokument. I indkaldelsen af tilbud eller det beskrivende dokument skal den ordregivende enhed angive, om den vil anvende denne mulighed.

5. Den ordregivende enhed fortsætter denne dialog, indtil den har indkredset den eller de løsninger, der kan opfylde dens behov.

6. Efter at have erklæret dialogen for afsluttet og efter at have underrettet de resterende deltagere herom opfordrer de ordregivende enheder deltagerne til at afgive deres endelige tilbud på grundlag af den eller de løsninger, der er forelagt og præciseret under dialogen. Disse tilbud skal indeholde alle de elementer, der er nødvendige for projektets udførelse.

På den ordregivende enheds anmodning kan disse tilbud afklares, præciseres og tilpasses. Imidlertid kan disse præciseringer, afklaringer og tilpasninger eller supplerende oplysninger ikke medføre, at der ændres ved væsentlige aspekter i tilbuddet eller i udbuddet, herunder de behov og krav, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument, såfremt variationer i disse aspekter, behov og krav risikerer at føre til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

7. De ordregivende enheder vurderer de modtagne tilbud på basis af de tildelingskriterier, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument.

På anmodning af den ordregivende enhed kan der føres forhandlinger med den tilbudsgiver, hvis tilbud er valgt som det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2, med henblik på at bekræfte de økonomiske forpligtelser eller andre vilkår i tilbuddet ved at færdigforhandle kontraktvilkårene, forudsat at disse forhandlinger ikke bevirker, at væsentlige

aspekter af tilbuddet eller udbuddet ændres, herunder de behov og krav, der er fastsat i indkaldelse af tilbud eller i det beskrivende dokument, og at det ikke fører til konkurrencefordrejning eller forskelsbehandling.

8. De ordregivende enheder kan træffe bestemmelse om priser eller betalinger til deltagerne i dialogen.

Artikel 49

Innovationspartnerskab

1. I innovationspartnerskaber kan alle økonomiske aktører ansøge om at deltage som svar på en indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 44, stk. 4, litra b) og c), ved at indgive de oplysninger for kvalitativ udvælgelse, som den ordregivende enhed anmoder om.

I udbudsdokumenterne angiver den ordregivende enhed, at der er behov for en innovativ vare eller tjenesteydelse eller et innovativt bygge- og anlægsarbejde, som ikke kan opfyldes ved indkøb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der allerede findes på markedet. Den angiver, hvilke af denne beskrivelses elementer der definerer de minimumskrav, som skal opfyldes i alle tilbud. Angivelserne skal være tilstrækkelig præcise til, at de økonomiske aktører kan identificere den ønskede løsnings karakter og omfang og til at beslutte, hvorvidt de ansøger om at deltage i proceduren.

Den ordregivende enhed kan beslutte at oprette et innovationspartnerskab med én partner eller med flere partnere, der gennemfører separate forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Fristen for modtagelsen af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage. Kun økonomiske aktører, der modtager en opfordring dertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de fremsendte oplysninger, kan deltage i udbuddet. Ordregivende enheder kan begrænse antallet af egnede ansøgere, der skal opfordres til at deltage i udbuddet, i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2. Tildelingen af kontrakter sker udelukkende på grundlag af kriteriet om det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet i overensstemmelse med artikel 82, stk. 2.

2. Innovationspartnerskabet sigter på udvikling af innovative varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder og det efterfølgende indkøb af de heraf resulterende varer, tjenesteydelser eller arbejder, forudsat at de svarer til de resultatniveauer og maksimumsomkostninger, der er aftalt mellem de ordregivende enheder og deltagerne.

Innovationspartnerskabet opbygges i flere på hinanden følgende faser i overensstemmelse med forløbet af forsknings- og innovationsprocessen, der kan omfatte fremstilling af varerne, levering af tjenesteydelserne eller gennemførelsen af arbejderne. Innovationspartnerskabet opstiller mellemliggende mål, som partnerne skal opfylde, og sikrer betaling af aflønning i passende rater.

På grundlag af disse mål kan den ordregivende enhed efter hver fase beslutte at bringe innovationspartnerskabet til ophør, eller, i tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere, at reducere antallet af partnere ved at bringe individuelle kontrakter til ophør, forudsat at den ordregivende enhed har angivet disse muligheder i udbudsdokumenterne og betingelserne for at gøre brug af dem.

3. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, forhandler de ordregivende enheder med tilbudsgiverne om det indledende og alle efterfølgende tilbud, som tilbudsgiverne afgiver, undtagen det endelige tilbud, med henblik på at forbedre indholdet heraf.

Minimumskravene og tildelingskriterierne er ikke genstand for forhandling.

4. Under forhandlingerne sikrer de ordregivende enheder ligebehandling af alle tilbudsgivere. De udøver i den forbindelse ikke forskelsbehandling ved at give oplysninger, som kan stille nogle tilbudsgivere bedre end andre. De underretter alle tilbudsgivere, hvis tilbud ikke er blevet afvist i medfør af stk. 5, skriftligt om eventuelle ændringer af de tekniske specifikationer eller andre udbudsdokumenter end dem, der vedrører minimumskravene. De ordregivende enheder giver efter disse ændringer tilstrækkelig tid til, at tilbudsgiverne eventuelt kan ændre deres tilbud og indgive ændrede tilbud.

I henhold til artikel 39 må de ordregivende enheder ikke over for de andre deltagere afsløre fortrolige oplysninger, som en ansøger eller en tilbudsgiver, der deltager i forhandlingerne, har meddelt, uden dennes samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

5. Forhandlinger under innovationspartnerskabsprocedurer kan forløbe i flere faser for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles, på grundlag af tildelingskriterierne i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne. Den ordregivende enhed angiver i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller i udbudsdokumenterne, om den vil benytte denne mulighed.

6. Ved udvælgelsen af ansøgere anvender de ordregivende enheder navnlig kriterier vedrørende ansøgernes kapacitet på

området for forskning og udvikling og med hensyn til at udvikle og gennemføre innovative løsninger.

Kun økonomiske aktører, der opfordres hertil af den ordregivende enhed efter dennes vurdering af de ønskede oplysninger, kan indgive forsknings- og innovationsprojekter, der har til formål at opfylde de behov, som den ordregivende enhed har identificeret, og som ikke kan opfyldes af eksisterende løsninger.

Den ordregivende enhed angiver i udbudsdokumenterne, hvilken ordning der gælder for intellektuel ejendomsret. I tilfælde af et innovationspartnerskab med flere partnere må den ordregivende enhed, jf. artikel 39, ikke over for de andre partnere afsløre de foreslåede løsninger eller andre fortrolige oplysninger, som en partner har meddelt inden for rammerne af partnerskabet, uden denne partners samtykke. En sådan aftale skal ikke tage form af et generelt afkald på rettigheder, men skal gives med henvisning til den påtænkte meddelelse af specifikke oplysninger.

7. Den ordregivende enhed sikrer, at partnerskabets struktur, herunder især varigheden og værdien af de forskellige faser, afspejler graden af innovation i den foreslåede løsning og forløbet af forsknings- og innovationsaktiviteter, der kræves for at udvikle en innovativ løsning, som endnu ikke findes på markedet. Den anslåede værdi af de indkøbte varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder skal være rimelig i forhold til investeringen i udviklingen af dem.

Artikel 50

Anvendelse af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud

Ordregivende enheder kan anvende udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i følgende tilfælde:

- a) hvis der ikke er afgivet tilbud eller egnede tilbud, eller hvis der ikke er indgivet ansøgninger eller egnede ansøgninger om at deltage som svar på et udbud med en forudgående indkaldelse af tilbud, forudsat at de oprindelige kontraktbetingelser ikke ændres væsentligt.

Et tilbud anses for ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, og det er åbenbart, at det ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende enheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for at være ikke egnet, når den pågældende økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende enhed har fastsat i henhold til artikel 78 eller 80

- b) hvis en kontrakt indgås udelukkende med henblik på forskning, forsøg, undersøgelser eller udvikling og ikke tilsigter et afkast eller genindtjening af forsknings- og udviklingsomkostningerne, og for så vidt tildelingen af en sådan kontrakt ikke er til skade for udbydelse af senere kontrakter, der primært har samme formål
- c) hvis bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør af en af følgende årsager:
- i) formålet med udbuddet er skabelse eller erhvervelse af et unikt kunstværk eller en unik kunstnerisk optræden
  - ii) manglende konkurrence af tekniske årsager
  - iii) beskyttelse af eksklusive rettigheder, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder.
- Undtagelserne i nr. ii) og iii) gælder kun, hvis der ikke findes noget rimeligt alternativ eller nogen rimelig erstatning, og den manglende konkurrence ikke er et resultat af en kunstig indskrænkning af udbudsparametrene
- d) i strengt nødvendigt omfang, hvis tvingende grunde som følge af begivenheder, som den ordregivende enhed ikke har kunnet forudse, gør det umuligt at overholde fristerne for offentlige udbud, begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud. De omstændigheder, der påberåbes som de tvingende grunde, må under ingen omstændigheder kunne tilskrives den ordregivende enhed
- e) ved indkøbskontrakter med henblik på supplerende leverancer fra den oprindelige leverandør enten til delvis fornyelse af varer eller installationer eller til udvidelse af eksisterende varer eller af bestående installationer, hvis et leverandørskifte ville gøre det nødvendigt for den ordregivende enhed at erhverve varer, som på grund af en forskel i teknisk beskaffenhed ville medføre teknisk uforenelighed eller uforholdsmæssigt store tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse
- f) når der er tale om nye bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der er en gentagelse af tilsvarende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, som overdrages den entreprenør, som de samme ordregivende enheder tildelte en tidligere kontrakt, forudsat at sådanne bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser svarer til et oprindeligt projekt, for hvilket den første kontrakt blev tildelt efter en procedure i overensstemmelse med artikel 44, stk. 1.

Det oprindelige projekt skal angive omfanget af mulige yderligere bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de betingelser, hvorunder de vil blive tildelt. Muligheden af at anvende denne procedure skal meddeles allerede ved det oprindelige udbud, og den samlede anslåede værdi af efterfølgende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser skal tages i betragtning af de ordregivende enheder ved anvendelsen af artikel 15 og 16

- g) når der er tale om varer, der noteres og købes på en varebørs
- h) ved lejlighedskøb, når det er muligt for de ordregivende enheder at opnå leverancer ved at benytte sig af et særlig fordelagtigt tilbud, der kun gælder i ganske kort tid, og når den pris, der skal betales, er væsentligt lavere end den, der normalt betales på markedet
- i) ved indkøb af varer eller tjenesteydelser på særlig fordelagtige vilkår, enten hos en leverandør, der endeligt indstiller sin erhvervsvirksomhed, hos kurator eller likvidator i en konkursbehandling, en tvangsakkord eller en tilsvarende behandling i henhold til national lovgivning
- j) når den pågældende tjenesteydelseskontrakt er et led i en projektkonkurrence afholdt i henhold til dette direktiv, og den i henhold til de regler, der er fastsat i projektkonkurrencen, skal tildeles vinderen eller en af vinderne af konkurrencen. I sidstnævnte tilfælde skal alle vinderne af konkurrencen opfordres til at deltage i forhandlingerne.

KAPITEL II

Teknikker og instrumenter til elektroniske og samlede udbud

Artikel 51

Rammeaftaler

1. Ordregivende enheder kan indgå rammeaftaler, såfremt de anvender de procedurer, der fastsættes ved dette direktiv.

Ved »rammeaftale« forstår en aftale indgået mellem en eller flere ordregivende enheder og en eller flere økonomiske aktører med det formål at fastsætte vilkårene for de kontrakter, der skal tildeles i løbet af en given periode, især med hensyn til pris og i givet fald påtænkte mængder.

Rammeaftaler må højst have en løbetid på otte år, undtagen i ekstraordinære tilfælde, som er behørigt begrundet navnlig i rammeaftalens formål.

2. Kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, tildeles på grundlag af objektive regler og kriterier, som kan omfatte iværksættelse af en fornyet konkurrence blandt de økonomiske aktører, der er parter i den indgåede rammeaftale. Disse regler og kriterier fastsættes i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

De objektive regler og kriterier, der er omhandlet i første afsnit, skal sikre ligebehandling af de økonomiske aktører, der er parter i aftalen. Hvis en fornyet konkurrence er omfattet, fastsætter de ordregivende enheder en frist, som er tilstrækkelig lang til indgivelse af tilbud på de enkelte kontrakter, og de ordregivende enheder tildeler hver kontrakt til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud på grundlag af de tildelingskriterier, der er fastsat i udbudsbetingelserne i rammeaftalen.

Ordregivende enheder må ikke misbruge rammeaftaler eller anvende dem på en sådan måde, at konkurrencen hindres, begrænses eller fordrejes.

Artikel 52

Dynamiske indkøbssystemer

1. Ved almindelige indkøb, der er generelt tilgængelige på markedet og opfylder de ordregivende enheders krav, kan de ordregivende enheder anvende et dynamisk indkøbssystem. Det dynamiske indkøbssystem skal anvendes som en fuldt elektronisk proces og skal i hele indkøbssystemets gyldighedsperiode være åbent for enhver økonomisk aktør, der opfylder udvælgelseskriterierne. Det kan inddeles i kategorier af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, der er objektivt defineret på grundlag af karakteristika ved de indkøb, der skal foretages under den pågældende kategori. Sådanne karakteristika kan omfatte en henvisning til den maksimale tilladte størrelse af de successive specifikke kontrakter eller et specifikt geografisk område, hvor efterfølgende successive kontrakter vil blive gennemført.

2. Med henblik på indkøb på grundlag af et dynamisk indkøbssystem følger de ordregivende enheder reglerne for begrænsede udbud. Alle ansøgere, der opfylder udvælgelseskriterierne, indrømmes adgang til systemet og antallet af ansøgere, der får adgang til systemet, må ikke begrænses i henhold til artikel 78, stk. 2. Når de ordregivende enheder har inddelt systemet i kategorier af varer, bygge og anlægsarbejder eller tjenesteydelser i overensstemmelse med stk. 1 i nærværende artikel, specificerer de udvælgelseskriterierne for hver kategori.

Uanset artikel 46 gælder der følgende tidsfrister:

a) Fristen for modtagelse af ansøgninger om deltagelse fastsættes som regel til mindst 30 dage fra datoen for

afsendelsen af udbudsbekendtgørelsen eller, hvis en vejledende periodisk bekendtgørelse bruges som indkaldelse af tilbud, af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen og må under ingen omstændigheder være kortere end 15 dage. Der gælder ikke yderligere tidsfrister for modtagelse af ansøgninger om deltagelse, når først opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem er sendt.

b) Fristen for modtagelse af tilbud er mindst 10 dage fra datoen for afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud. Artikel 46, stk. 2, andet og tredje afsnit, finder anvendelse.

3. Alle meddelelser i forbindelse med et dynamisk indkøbssystem gives udelukkende med elektroniske midler i overensstemmelse med artikel 40, stk. 1, 3, 5 og 6.

4. Med henblik på tildeling af kontrakter under et dynamisk indkøbssystem træffer de ordregivende enheder følgende foranstaltninger:

a) de offentliggør en indkaldelse af tilbud, hvori det præciseres, at der er tale om et dynamisk indkøbssystem

b) de præciserer i udbudsdokumenterne som minimum arten og den anslåede mængde af de påtænkte indkøb og anfører alle de nødvendige oplysninger om det dynamiske indkøbssystem, herunder hvordan det dynamiske indkøbssystem fungerer og oplysninger om det anvendte elektroniske udstyr og de tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning

c) de angiver enhver inddeling i kategorier af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og de karakteristika, der definerer dem

d) de tilbyder fri, direkte og fuld adgang, så længe systemet er gyldigt, til udbudsdokumenterne i overensstemmelse med artikel 73.

5. Ordregivende enheder giver under hele det dynamiske indkøbssystemets løbetid alle økonomiske aktører mulighed for at ansøge om at blive optaget i systemet på de betingelser, der er omhandlet i stk. 2. Ordregivende enheder afslutter deres vurdering af sådanne anmodninger i overensstemmelse med udvælgelseskriterierne senest 10 arbejdsdage efter modtagelsen. Denne frist kan i individuelle sager, og hvis det er berettiget, forlænges til 15 arbejdsdage, især på grund af behovet for at undersøge supplerende dokumentation eller på anden måde kontrollere, om udvælgelseskriterierne er opfyldt.

Uanset første afsnit kan de ordregivende enheder, så længe opfordringen til at afgive tilbud for det første specifikke offentlige udbud under det dynamiske indkøbssystem ikke er udsendt, forlænge vurderingsperioden, forudsat at der ikke gives nogen opfordring til at afgive tilbud i løbet af den forlængede vurderingsperiode. Ordregivende myndigheder skal i udbudsdokumenterne angive længden af den forlængede periode, de agter at anvende.

Ordregivende enheder informerer ved snarligst mulige lejlighed den pågældende økonomiske aktør om, hvorvidt den er optaget i det dynamiske indkøbssystem eller ej.

6. De ordregivende enheder opfordrer alle optagne deltagere til at afgive et tilbud for hvert af de specifikke udbud under det dynamiske indkøbssystem i overensstemmelse med artikel 74. Når det dynamiske indkøbssystem er inddelt i kategorier af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, opfordrer de ordregivende enheder alle de deltagere, som er optaget i den kategori, der svarer til de pågældende specifikke udbud, til at afgive tilbud.

De tildeler kontrakten til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud på grundlag af de tildelingskriterier, der er anført i udbudsbekendtgørelsen for det dynamiske indkøbssystem, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud. Disse kriterier kan, hvor det er hensigtsmæssigt, præciseres i opfordringen til at afgive tilbud.

7. Ordregivende enheder, der i henhold til artikel 80 anvender de udelukkelsesgrunde og udvælgelseskriterier, der er fastsat i direktiv 2014/24/EU, kan på ethvert tidspunkt i det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode kræve, at optagne deltagere indsender en ny og ajourført egenerklæring, jf. artikel 59, stk. 1, i nærværende direktiv, inden for fem arbejdsdage fra den dato, hvor anmodningen blev sendt.

Artikel 59, stk. 2-4, finder anvendelse i hele det dynamiske indkøbssystems gyldighedsperiode.

8. Ordregivende enheder angiver gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem i indkaldelsen af tilbud. De underretter Kommissionen om enhver ændring af gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

a) den formular, der oprindeligt blev brugt i indkaldelsen af tilbud om det dynamiske indkøbssystem, hvis gyldighedsperioden ændres, uden at systemet afsluttes

b) en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 70, hvis systemet afsluttes.

9. Der kan ikke hverken forud for eller under gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem pålægges økonomiske aktører, der har interessere i eller er part i det dynamiske indkøbssystem, noget administrationsgebyr.

Artikel 53

Elektroniske auktioner

1. Ordregivende enheder kan bruge elektroniske auktioner, hvor nye og lavere priser og/eller nye værdier for visse elementer i tilbuddene præsenteres.

Til det formål strukturerer ordregivende enheder den elektroniske auktion som en gentagen elektronisk proces efter den første fuldstændige vurdering af tilbuddene, således at disse kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder.

Visse tjenesteydelseskontrakter og visse bygge- og anlægskontrakter, der involverer en intellektuel indsats som f.eks. projektering af bygge- og anlægsarbejder, der ikke kan klassificeres på grundlag af automatiske vurderingsmetoder, må ikke gøres til genstand for elektroniske auktioner.

2. Ved offentlige udbud eller begrænsede udbud eller udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud kan de ordregivende enheder beslutte, at der anvendes elektronisk auktion inden tildelingen af en kontrakt, når indholdet af udbudsdokumenterne, og især de tekniske specifikationer, kan fastsættes nøjagtigt.

Elektronisk auktion kan anvendes på samme betingelser ved en fornyet konkurrence mellem parterne i en rammeaftale, jf. artikel 51, stk. 2, og ved udbud af kontrakter, der skal tildeles inden for det dynamiske indkøbssystem, der er omhandlet i artikel 52.

3. Den elektroniske auktion baseres på et af følgende elementer i tilbuddene:

a) kun på priser, når kontrakten tildeles på grundlag af pris alene

b) på priserne og/eller de nye værdier af de elementer i tilbuddene, der er anført i udbudsdokumenterne, når kontrakten tildeles på grundlag af det bedste forhold mellem pris og kvalitet, eller den tildeles det tilbud, der har de laveste omkostninger, ved brug af en metode baseret på omkostningseffektivitet.

4. Ordregivende enheder, der vælger at afholde en elektronisk auktion, angiver dette i bekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud. Udbudsdokumenterne skal mindst omfatte de oplysninger, der er fastsat i bilag VII.

5. Før de ordregivende enheder afholder den elektroniske auktion, foretager de en første fuldstændig vurdering af tilbudene efter det eller de tildelingskriterier og den vægtning heraf, der er fastlagt.

Et tilbud anses for antageligt, når det er indgivet af en tilbudsgiver, der ikke er udelukket i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, og som opfylder de udvælgelseskriterier, der er fastsat i medfør af artikel 78 og 80, og hvis tilbud er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer uden at være ukorrekt eller uantageligt eller ikke egnet.

Især betragtes tilbud, der ikke følger udbudsdokumenterne, er modtaget for sent, i forbindelse med hvilke der foreligger bevis på ulovlig samordning eller bestikkelse, eller som den ordregivende myndighed har konstateret er unormalt lave, som ukorrekte. Især betragtes tilbud indgivet af tilbudsgivere, som ikke har de krævede kvalifikationer, og tilbud, hvis pris overstiger den ordregivende myndigheds budget som fastsat og dokumenteret forud for iværksættelsen af udbudsproceduren, som uantagelige.

Et tilbud anses for at være ikke egnet, når det er irrelevant i forhold til kontrakten, idet det er åbenbart, at tilbuddet ikke uden væsentlige ændringer kan opfylde den ordregivende enheds behov og krav som angivet i udbudsdokumenterne. En ansøgning om deltagelse anses for at være ikke egnet, når den berørte økonomiske aktør skal eller kan udelukkes i henhold til artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, eller ikke opfylder de udvælgelseskriterier, som den ordregivende myndighed har fastsat i henhold til artikel 78 eller 80.

Alle tilbudsgivere, der har indgivet antagelige tilbud, opfordres samtidigt elektronisk til at deltage i den elektroniske auktion ved hjælp af forbindelserne pr. den angivne dato og det angivne tidspunkt i overensstemmelse med anvisningerne i indkaldelsen. Den elektroniske auktion kan afholdes i flere på hinanden følgende faser. Elektronisk auktion kan tidligst indledes to arbejdsdage efter afsendelsen af opfordringen til at afgive tilbud.

6. Opfordringen ledsages af resultatet af den fulde vurdering af det pågældende tilbud udført i overensstemmelse med den vægtning, der er omhandlet i artikel 82, stk. 5, første afsnit.

Opfordringen skal ligeledes indeholde den matematiske formel, der ved elektronisk auktion bestemmer den automatiske omklassificering på grundlag af de nye priser og/eller nye værdier. Undtagen i tilfælde hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud alene identificeres på grundlag af prisen, indarbejder denne formel vægtningen af alle de kriterier, der er fastsat, med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, således som angivet i den bekendtgørelse, der benyttes til indkaldelse af tilbud, eller i andre udbudsdokumenter. Med henblik herpå skal eventuelle rammer for vægtningens udsving imidlertid forinden reduceres til en bestemt værdi.

Såfremt alternative tilbud er tilladt, skal der udarbejdes en særskilt formel for hver alternativt tilbud.

7. Under hver fase af den elektroniske auktion giver de ordregivende enheder omgående alle tilbudsgiverne tilstrækkelige oplysninger til, at de på et hvilket som helst tidspunkt kan kende deres respektive klassificering. De kan ligeledes give andre oplysninger om andre afgivne priser eller værdier, hvis dette er angivet i udbudsbetingelserne. De kan ligeledes på et hvilket som helst tidspunkt give meddelelse om antallet af deltagere i auktionen. De må imidlertid under ingen omstændigheder give oplysning om tilbudsgivernes identitet under afviklingen af en elektronisk auktions forskellige faser.

8. De ordregivende enheder afslutter den elektroniske auktion i overensstemmelse med en eller flere af følgende fremgangsmåder:

a) på den dato og det tidspunkt, der tidligere er angivet

b) når de ikke længere modtager nye priser eller nye værdier, der opfylder kravene vedrørende mindste udsving, såfremt de tidligere har angivet den frist, de vil give fra modtagelsen af den sidste fremlæggelse, inden de afslutter den elektroniske auktion, eller

c) når det tidligere angivne antal auktionsfaser er gennemført.

Når de ordregivende enheder agter at afslutte den elektroniske auktion i overensstemmelse med første afsnits litra c), evt. kombineret med fremgangsmåden i første afsnits litra b), indeholder opfordringen til at deltage i auktionen tidsplanen for hver auktionsfase.

9. Efter afslutningen af den elektroniske auktion tildeler de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 82 kontrakten på baggrund af resultaterne af den elektroniske auktion.

*Artikel 54***Elektroniske kataloger**

1. Hvis der kræves anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler, kan de ordregivende enheder kræve, at tilbud indgives i form af et elektronisk katalog, eller at de omfatter et elektronisk katalog.

Medlemsstaterne kan gøre brugen af elektroniske kataloger obligatorisk i forbindelse med bestemte udbudstyper.

Tilbud, der indgives i form af et elektronisk katalog, kan være ledsaget af andre dokumenter, som supplerer tilbuddet.

2. Elektroniske kataloger udformes af ansøgere eller tilbudsgivere med henblik på at deltage i en given udbudsprocedure i overensstemmelse med de tekniske specifikationer og det tekniske format, den ordregivende enhed har fastsat.

Elektroniske kataloger skal endvidere overholde kravene til elektroniske kommunikationsværktøjer og evt. yderligere krav fastsat af den ordregivende enhed i overensstemmelse med artikel 40.

3. Hvis indgivelse af tilbud i form af elektroniske kataloger accepteres eller kræves:

- a) angiver den ordregivende enhed dette i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud eller i opfordringen til forhandling
- b) angiver den ordregivende enhed i udbudsdokumenterne alle de nødvendige oplysninger i henhold til artikel 40, stk. 6, om formatet, det anvendte elektroniske udstyr og katalogets tekniske ordninger og specifikationer for tilslutning.

4. Hvis en rammeaftale er indgået med flere økonomiske aktører efter indgivelse af tilbud i form af elektroniske kataloger, kan ordregivende enheder bestemme, at fornyet konkurrence om bestemte kontrakter finder sted på grundlag af ajourførte kataloger. I så tilfælde benytter de ordregivende enheder en af følgende metoder:

- a) opfordre tilbudsgivere til at genindsende deres elektroniske kataloger tilpasset kravene i den specifikke kontrakt eller

- b) meddele tilbudsgivere, at de fra de elektroniske kataloger, der allerede er indgivet, agter at indsamle de oplysninger, der er nødvendige for at opnå tilbud, som er tilpasset kravene i den specifikke kontrakt, såfremt brugen af denne metode er meddelt i udbudsdokumenterne for rammeaftalen.

5. Hvis ordregivende enheder fornyer konkurrencen om specifikke kontrakter ved hjælp af metoden i stk. 4, litra b), meddeler de tilbudsgivere den dato og det tidspunkt, hvor de vil indsamle de oplysninger, der skal bruges til at udarbejde tilbud, som er tilpasset kravene i den specifikke kontrakt, og giver tilbudsgiverne mulighed for at afvise en sådan indsamling af oplysninger.

De ordregivende enheder giver en tilstrækkelig frist mellem meddelelsen og den faktiske indsamling af oplysninger.

Inden kontrakten tildeles, fremlægger de ordregivende enheder de indsamlede oplysninger for den berørte tilbudsgiver, så denne kan bestride eller bekræfte, at det således afgivne tilbud ikke indeholder nogen materielle fejl.

6. Ordregivende enheder kan tildele kontrakter baseret på et dynamisk indkøbssystem ved at kræve, at tilbud på en specifik kontrakt indgives i form af et elektronisk katalog.

Ordregivende enheder kan endvidere tildele kontrakter på grundlag af et dynamisk indkøbssystem i overensstemmelse med stk. 4, litra b), og stk. 5, såfremt ansøgningen om deltagelse i det dynamiske indkøbssystem er ledsaget af et elektronisk katalog, der opfylder de tekniske specifikationer og det format, som den ordregivende enhed har fastsat. Dette katalog suppleres efterfølgende af ansøgerne, når de oplyses om den ordregivende enheds hensigt om at sammensætte tilbud ved hjælp af proceduren i stk. 4, litra b).

*Artikel 55***Centraliserede indkøbsaktiviteter og indkøbscentraler**

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at ordregivende enheder kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og/eller tjenesteydelser fra en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra a).

Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at ordregivende enheder kan erhverve bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af en indkøbscentral via dynamiske indkøbssystemer, der drives af en indkøbscentral, eller ved brug af en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, jf. artikel 2, nr. 10), litra b). Når et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral, kan anvendes af andre ordregivende enheder, skal dette være nævnt i den indkaldelse af tilbud, der etablerer det pågældende dynamiske indkøbssystem.

I forbindelse med første og andet afsnit kan medlemsstaterne bestemme, at visse offentlige indkøb skal foretages ved anvendelse af indkøbscentraler eller af en eller flere specifikke indkøbscentraler.

2. Den ordregivende enhed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver varer eller tjenesteydelser gennem en indkøbscentral, der tilbyder de centraliserede indkøbsaktiviteter, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra a).

Den ordregivende enhed opfylder også sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den erhverver bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ved brug af kontrakter tildelt af indkøbscentralen, ved brug af dynamiske indkøbssystemer, der drives af indkøbscentralen, eller ved brug af en rammeaftale, der er indgået af indkøbscentralen, der tilbyder den centraliserede indkøbsaktivitet, der henvises til i artikel 2, nr. 10), litra b).

Den pågældende ordregivende enhed er dog ansvarlig for at opfylde forpligtelserne i henhold til dette direktiv for alle de dele, den selv varetager, f.eks.:

a) tildeling af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem, der drives af en indkøbscentral eller

b) gennemførelse af en fornyet konkurrence under en rammeaftale, der er indgået af en indkøbscentral.

3. Alle udbudsprocedurer, der varetages af en indkøbscentral, gennemføres ved hjælp af elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med de krav, der er angivet i artikel 40.

4. Ordregivende enheder kan, uden at anvende procedurerne i dette direktiv, tildele en tjenesteydelseskontrakt om levering af centraliserede indkøbsaktiviteter til en indkøbscentral.

Sådanne tjenesteydelseskontrakter kan også omfatte levering af accessoriske indkøbsaktiviteter.

Artikel 56

Lejlighedsvis fælles udbud

1. To eller flere ordregivende enheder kan aftale at gennemføre visse specifikke udbud i fællesskab.

2. Når gennemførelsen af en udbudsprocedure i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende enheders navn og på disses vegne, er de i fællesskab ansvarlige for at opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Dette gælder også i de tilfælde, hvor én ordregivende enhed alene forvalter udbudsproceduren og handler i eget navn og på vegne af de andre ordregivende enheder.

Når gennemførelsen af en udbudsprocedure ikke i sin helhed gennemføres i fællesskab i alle de pågældende ordregivende enheders navn og på disses vegne, er de kun i fællesskab ansvarlige for de dele, der gennemføres i fællesskab. Hver ordregivende enhed bærer det fulde ansvar for at overholde forpligtelserne i henhold til dette direktiv for alle de dele, den varetager i eget navn og på egne vegne.

Artikel 57

Udbud, der involverer ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater

1. Med forbehold af artikel 28-31 kan ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater i fællesskab tildele kontrakter ved hjælp af en af de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel.

Ordregivende enheder må ikke anvende de fremgangsmåder, der er fastsat i denne artikel, med det formål at omgå anvendelsen af obligatoriske offentligretlige bestemmelser, som er i overensstemmelse med EU-retten, og som de er underlagt i deres medlemsstat.

2. Medlemsstaterne må ikke forbyde deres ordregivende enheder at benytte centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af indkøbscentraler, der er beliggende i en anden medlemsstat.

Hvad angår centraliserede indkøbsaktiviteter tilbudt af en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat end den ordregivende enhed, kan medlemsstaterne imidlertid vælge at præcisere, at deres ordregivende enheder kun må gennemføre centraliserede indkøbsaktiviteter som defineret i artikel 2, nr. 10), litra a) eller b).

3. Levering af centraliserede indkøbsaktiviteter fra en indkøbscentral beliggende i en anden medlemsstat gennemføres i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der er gældende i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende.

De nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor indkøbscentralen er beliggende, finder også anvendelse på følgende:

- a) tildelingen af en kontrakt på grundlag af et dynamisk indkøbssystem
- b) gennemførelsen af en fornyet konkurrence i henhold til en rammeaftale.

4. Flere ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater kan tildele en kontrakt i fællesskab, indgå en rammeaftale eller drive et dynamisk indkøbssystem. De kan også tildele kontrakter på baggrund af rammeaftalen eller det dynamiske indkøbssystem. Medmindre de nødvendige elementer er reguleret af en international aftale mellem de pågældende medlemsstater, indgår de deltagende ordregivende enheder en aftale, som fastlægger:

- a) parternes ansvar og de relevante nationale bestemmelser der finder anvendelse
- b) den interne organisering af udbudsproceduren, herunder forvaltningen af proceduren, fordelingen af bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, og indgåelsen af kontrakter.

En deltagende ordregivende enhed opfylder sine forpligtelser i henhold til dette direktiv, når den indkøber bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser fra en ordregivende enhed, der er ansvarlig for udbudsproceduren. Ved fastlæggelse af ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, jf. litra a), kan de deltagende ordregivende enheder fordele specifikke ansvarsområder mellem sig og fastlægge de bestemmelser i de nationale lovgivninger, der finder anvendelse, i enhver af deres respektive medlemsstater. Fordelingen af

ansvarsområder og den nationale lovgivning, der finder anvendelse, nævnes i udbudsdokumenterne for kontrakter tildelt i fællesskab.

5. Hvis flere ordregivende enheder fra forskellige medlemsstater har etableret en fælles enhed, herunder europæiske grupper for territorielt samarbejde under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006⁽¹⁾ eller andre enheder etableret i henhold til EU-retten, indgår de deltagende ordregivende enheder ved afgørelse truffet af det kompetente organ for den fælles enhed aftale om de gældende nationale udbudsregler for en af følgende medlemsstater:

- a) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed har sit hjemsted
- b) de nationale bestemmelser i den medlemsstat, hvor den fælles enhed udfører sine aktiviteter.

Den aftale, der henvises til i første afsnit, kan enten gælde i en ubestemt periode, når det er fastsat i stiftelsesakten for den fælles enhed, eller kan begrænses til en bestemt periode, visse kontrakttyper eller en eller flere individuelle kontrakttildelinger.

KAPITEL III

Procedureforløb

Afdeling 1

Forberedelse

Artikel 58

Indledende markedsundersøgelser

Inden iværksættelsen af en udbudsprocedure kan ordregivende enheder gennemføre markedsundersøgelser med henblik på at udforme udbuddet og at informere økonomiske aktører om deres udbudsplaner og -krav.

Til det formål kan ordregivende enheder f.eks. søge eller acceptere rådgivning fra uafhængige eksperter eller myndigheder eller fra markedsdeltagere. Denne rådgivning kan anvendes i planlægningen og gennemførelsen af udbudsproceduren, dog forudsat at en sådan rådgivning ikke medfører en konkurrencefordrejning eller en overtrædelse af principperne om ikkeforskelsbehandling og gennemsigtighed.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006 af 5. juli 2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS) (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 19).

Artikel 59

Forudgående inddragelse af ansøgere eller tilbudsgivere

Hvis en ansøger eller tilbudsgiver eller en virksomhed, der er tilknyttet en ansøger eller tilbudsgiver, har rådgivet den ordregivende enhed, hvad enten det er sket i forbindelse med artikel 58 eller ej, eller på anden måde været involveret i forberedelsen af udbudsproceduren, træffer den ordregivende enhed de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes af den pågældende ansøgers eller tilbudsgivers deltagelse.

Sådanne foranstaltninger omfatter meddelelse til andre ansøgere og tilbudsgivere af relevante oplysninger, der er udvekslet i forbindelse med eller som følge af ansøgerens eller tilbudsgiverens involvering i forberedelsen af udbudsproceduren, og fastlæggelse af tilstrækkelige frister for modtagelse af tilbud. Den pågældende ansøger eller tilbudsgiver udelukkes kun fra proceduren, hvis der ikke er andre muligheder for at opfylde forpligtelsen til at overholde princippet om ligebehandling.

Inden en sådan udelukkelse skal ansøgere eller tilbudsgivere have mulighed for at bevise, at deres involvering i forberedelsen af udbudsproceduren ikke kan fordreje konkurrencen. Alle foranstaltninger, der iværksættes, dokumenteres i den individuelle rapport, der kræves i henhold til artikel 100.

Artikel 60

Tekniske specifikationer

1. De tekniske specifikationer som defineret i punkt 1 i bilag VIII anføres i udbudsdokumenterne. I de tekniske specifikationer fastsættes de egenskaber, der kræves af bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer.

Disse karakteristika kan også vedrøre den specifikke proces eller metode for produktion eller levering af de ønskede bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer eller en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus, også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold, forudsat at de er forbundet med kontraktens genstand og svarer til kontraktens værdi og mål.

De tekniske specifikationer kan desuden angive, hvorvidt der stilles krav om overførsel af intellektuel ejendomsret.

For indkøb, der er bestemt til at blive anvendt af fysiske personer, uanset om det drejer sig om offentligheden eller den ordregivende enheds personale, fastlægges de tekniske specifikationer,

som omfatter kriterier vedrørende adgangsmuligheder for personer med handicap eller udformning for alle brugere, undtagen i behørigt begrundede tilfælde.

Hvis obligatoriske krav for tilgængelighed indføres ved en EU-retsakt, defineres tekniske specifikationer, hvad angår kriterier vedrørende adgangsmuligheder for personer med handicap eller udformning for alle brugere, med reference til denne lovgivning.

2. De tekniske specifikationer skal give lige adgang for økonomiske aktører til udbudsproceduren, og de må ikke bevirke, at der skabes ubegrundede hindringer for konkurrence med hensyn til offentlige udbud.

3. For så vidt andet ikke er fastsat i de retligt bindende nationale tekniske forskrifter, forudsat at de er forenelige med EU-retten, skal de tekniske specifikationer affattes:

a) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, herunder miljøegenskaber, såfremt parametrene er så præcise, at tilbudsgiverne kan identificere kontraktens genstand, og de ordregivende enheder kan tildele kontrakten

b) ved henvisning til tekniske specifikationer og, i nævnte rækkefølge, ved henvisning til nationale standarder til gennemførelse af europæiske standarder, europæiske tekniske godkendelser, fælles tekniske specifikationer, internationale standarder, andre tekniske referencer udarbejdet af europæiske standardiseringsorganer eller, når en eller flere af disse ikke eksisterer, nationale standarder, nationale tekniske godkendelser eller nationale tekniske specifikationer for design, beregning og udførelse af arbejder og anvendelse af varerne. Hver henvisning efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«

c) som en angivelse af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, jf. litra a), med henvisning til de tekniske specifikationer, jf. litra b), som et middel til formodning om overensstemmelse med denne funktionsdygtighed eller disse funktionelle krav

d) ved henvisning til de tekniske specifikationer, jf. litra b), for så vidt angår visse karakteristika, og ved henvisning til funktionsdygtigheden eller de funktionelle krav, jf. litra a), for så vidt angår andre karakteristika.

4. Medmindre kontraktens genstand gør det berettiget, må de tekniske specifikationer ikke angive et bestemt fabrikat, en bestemt oprindelse eller en bestemt fremstillingsproces, som kendetegner de produkter eller de tjenesteydelser, som en bestemt økonomisk aktør leverer, og de må ikke henvide til et bestemt fabrikat, et bestemt patent eller en bestemt type, til en bestemt oprindelse eller til en bestemt produktion med det resultat, at visse virksomheder eller produkter favoriseres eller elimineres. En sådan henvisning er undtagelsesvis tilladt, hvis der ikke kan gives en tilstrækkelig nøjagtig og forståelig beskrivelse af kontraktens genstand efter stk. 3. En sådan henvisning skal efterfølges af udtrykket »eller tilsvarende«.

5. Når de ordregivende enheder benytter muligheden for at henvide til de tekniske specifikationer, der er omhandlet i stk. 3, litra b), kan de ikke afvise et tilbud med den begrundelse, at de tilbudte bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser ikke er i overensstemmelse med de tekniske specifikationer, som de har henvist til, hvis tilbudsgiveren i sit tilbud på passende måde, herunder som omhandlet i artikel 62, godtgør, at de foreslåede løsninger på tilsvarende måde opfylder de krav, der er fastsat i de pågældende tekniske specifikationer.

6. Når de ordregivende enheder benytter sig af den mulighed, der er omhandlet i stk. 3, litra a), for at fastsætte tekniske specifikationer i form af funktionsdygtighed eller funktionelle krav, kan de ikke afvise et tilbud om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er i overensstemmelse med en national standard til gennemførelse af en europæisk standard, en europæisk teknisk godkendelse, en fælles teknisk specifikation, en international standard eller en teknisk reference udarbejdet af et europæisk standardiseringsorgan, hvis disse specifikationer tager sigte på at dække de funktionelle krav eller krav til funktionsdygtighed, som de har fastsat.

Tilbudsgiveren skal i sit tilbud på en passende måde, herunder som omhandlet i artikel 62, godtgøre, at bygge- og anlægsarbejdet, varen eller tjenesteydelsen i overensstemmelse med standarden opfylder den ordregivende enheds krav til funktionsdygtighed og funktionelle krav.

Artikel 61

Mærker

1. Når ordregivende enheder agter at anskaffe bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser med specifikke miljømæssige, sociale eller andre egenskaber, kan de i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse kræve et bestemt mærke som bevis for, at

bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne svarer til de påkrævede egenskaber, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) mærkekravene vedrører kun kriterier, der er forbundet med kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne ved de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der er genstand for kontrakten
- b) mærkekravene er baseret på objektivt verificerbare og ikke-diskriminerende kriterier
- c) mærkerne er etableret gennem en åben og gennemsigtig proces, i hvilken alle relevante interessenter, herunder statslige institutioner, forbrugere, arbejdsmarkedsparter, fabrikanter, detailhandlere og ikkestatslige organisationer, kan deltage
- d) mærkerne er tilgængelige for alle interessenter
- e) mærkekravene fastsættes af en tredjemand, som den økonomiske aktør, der ansøger om mærket, ikke udøver en afgørende indflydelse på.

Hvis de ordregivende enheder ikke kræver, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder alle mærkekravene, angiver de, hvilke mærkekrav der henvises til.

Ordregivende enheder, som kræver et specifikt mærke, skal acceptere alle de mærker, der viser, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder tilsvarende mærkekrav.

Hvis en økonomisk aktør påviseligt ikke havde mulighed for at få det specifikke mærke, som den ordregivende enhed har fastsat, eller et andet tilsvarende mærke inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den pågældende økonomiske aktør, accepterer den ordregivende enhed anden relevant dokumentation, herunder teknisk dokumentation fra fabrikanten, hvis den pågældende økonomiske aktør godtgør, at de bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, han skal levere, opfylder de specifikke mærkekrav eller de specifikke krav, som den ordregivende enhed har fastsat.

2. Hvis et mærke opfylder betingelserne i stk. 1, litra b), c), d) og e), men også omfatter krav, der ikke vedrører kontraktens genstand, kræver ordregivende enheder ikke mærket som sådan, men definerer de tekniske specifikationer med henvisning til de detaljerede specifikationer for dette mærke, eller om nødvendigt dele heraf, som vedrører kontraktens genstand og er egnede til at definere egenskaberne for denne genstand.

*Artikel 62***Testrapporter, certificering og anden dokumentation**

1. Ordregivende enheder kan kræve, at økonomiske aktører fremlægger en testrapport fra et overensstemmelsesvurderingsorgan eller et certifikat udstedt af et sådant organ som dokumentation for overensstemmelse med kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse.

Såfremt ordregivende enheder kræver, at der fremlægges certifikater udformet af et særligt overensstemmelsesvurderingsorgan, skal certifikater fra andre tilsvarende overensstemmelsesvurderingsorganer også accepteres af de ordregivende enheder.

Ved et overensstemmelsesvurderingsorgan som omhandlet i dette stykke forstås et organ, der udfører overensstemmelsesvurderingsaktiviteter, herunder kalibrering, afprøvning, certificering og inspektion, og som er akkrediteret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 ⁽¹⁾.

2. Ordregivende enheder skal acceptere anden passende dokumentation end den, der er omhandlet i stk. 1, såsom teknisk dokumentation fra fabrikanten, hvis den økonomiske aktør ikke havde adgang til sådanne certifikater eller testrapporter som omhandlet i stk. 1 eller ikke havde mulighed for at fremskaffe dem inden for de gældende frister og forudsat at den pågældende økonomiske aktør ikke selv er skyld i den manglende adgang, og den økonomiske aktør derved godtgør, at bygge- og anlægsarbejderne, varerne eller tjenesteydelserne opfylder kravene eller kriterierne i de tekniske specifikationer, tildelingskriterierne eller vilkårene for kontraktens gennemførelse.

3. Efter anmodning stiller medlemsstaterne oplysninger vedrørende dokumentation og dokumenter fremlagt som dokumentation i overensstemmelse med artikel 60, stk. 6, artikel 61 og stk. 1 og 2 i denne artikel til rådighed for andre medlemsstater. De kompetente myndigheder i den økonomiske aktørs etableringsmedlemsstat meddeler disse oplysninger i overensstemmelse med artikel 102.

*Artikel 63***Meddelelse af tekniske specifikationer**

1. Efter anmodning fra økonomiske aktører, der er interesseret i at opnå en kontrakt, fremlægger ordregivende

enheder de tekniske specifikationer, de regelmæssigt benytter i deres indkøbs-, bygge- og anlægs- eller tjenesteydelseskontrakter, eller de tekniske specifikationer, som de agter at benytte i forbindelse med kontrakter, for hvilke indkaldelsen af tilbud er en vejledende periodisk bekendtgørelse. Der skal gives vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til disse specifikationer.

De tekniske specifikationer overføres dog på andre måder end ved elektroniske midler, når der af en af de grunde, der er fastsat i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, ikke kan gives vederlagsfri ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang, eller når der ikke kan gives vederlagsfri ubegrænset fuld og direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter, fordi de ordregivende enheder agter at anvende artikel 39, stk. 2.

2. Findes disse tekniske specifikationer i dokumenter, hvortil der vederlagsfrit gives ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang for interesserede økonomiske aktører, er det tilstrækkeligt at henvise til disse dokumenter.

*Artikel 64***Alternative tilbud**

1. Ordregivende enheder kan give tilladelse til eller kræve, at tilbudsgivere indgiver alternative tilbud, der opfylder de mindstekrav, der er fastsat af de ordregivende enheder.

De ordregivende enheder skal i udbudsdokumenterne angive, om alternative tilbud vil blive tilladt eller krævet, og, når de tager dem i betragtning, angive de mindstekrav, der skal opfyldes i de alternative tilbud, og hvilke særlige krav der stilles i forbindelse med deres afgivelse, især hvorvidt alternative tilbud kun kan indgives, når et tilbud, der ikke er et alternativt tilbud, også er indgivet. Hvis alternative tilbud tillades eller kræves, skal de også sikre, at de valgte tildelingskriterier kan anvendes på alternative tilbud, der opfylder disse mindstekrav, og på overensstemmende tilbud, der ikke er alternative tilbud.

2. I tildelingsprocedurerne for vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter kan ordregivende enheder, der har givet tilladelse til eller krævet alternative tilbud, ikke afvise et alternativt tilbud alene med den begrundelse, at der, såfremt det antages, enten vil blive tale om en tjenesteydelseskontrakt i stedet for en vareindkøbskontrakt eller omvendt.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

*Artikel 65***Opdeling af kontrakter i delkontrakter**

1. Ordregivende enheder kan beslutte at tildele en kontrakt i form af adskilte delkontrakter og kan afgøre størrelsen og genstanden for sådanne delkontrakter.

Ordregivende enheder skal i udbudsbekendtgørelsen, i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i opfordringen til at afgive tilbud eller opfordringen til forhandling, angive, om der kan afgives tilbud for en, flere eller samtlige delkontrakter.

2. Ordregivende enheder kan, selv når tilbud kan indgives for flere eller alle delkontrakter, begrænse det antal delkontrakter, der kan tildeles én tilbudsgiver, såfremt det højeste antal delkontrakter pr. tilbudsgiver er angivet i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, til at afgive tilbud eller til at forhandle. Ordregivende enheder angiver i udbudsdokumenterne, hvilke objektive og ikkediskriminerende kriterier eller regler de agter at anvende for at afgøre, hvilke delkontrakter der vil blive tildelt, hvis anvendelsen af tildelingskriterierne ville bevirke, at én tilbudsgiver tildeles flere delkontrakter end det højeste antal.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at hvis mere end én delkontrakt tildeles den samme tilbudsgiver, kan de ordregivende enheder tildele en kontrakt, der kombinerer flere eller alle delkontrakter, såfremt de i udbudsbekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, til at afgive tilbud eller til at forhandle har anført, at de forbeholder sig muligheden for at gøre dette, og har angivet, hvilke delkontrakter eller grupper af delkontrakter der kan kombineres.

4. Medlemsstater kan gøre det obligatorisk at tildele kontrakter i form af separate delkontrakter på betingelser, der fastsættes nærmere i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og under henvisning til EU-retten. Stk. 1, andet afsnit, og eventuelt stk. 3, finder anvendelse.

*Artikel 66***Fastsættelse af frister**

1. Ved fastsættelse af fristerne for ansøgninger om deltagelse og modtagelse af tilbud tager de ordregivende enheder især hensyn til kontraktens kompleksitet og til den tid, der er nødvendig til udarbejdelse af tilbud, jf. dog de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 45-49.

2. Når tilbud kun kan afgives efter et besøg på stedet eller efter gennemsyn på stedet af bilagsmateriale til udbudsdokumenterne, skal fristen for modtagelse af tilbud, der skal være længere end de minimumsfrister, der er fastsat i artikel 45-49, fastsættes, således at alle berørte økonomiske aktører kan få adgang til alle de oplysninger, der er nødvendige for at udforme et tilbud.

3. De ordregivende enheder forlænger fristerne for modtagelse af tilbud, således at alle de berørte økonomiske aktører får kendskab til de oplysninger, der er nødvendige for at udforme tilbud i følgende tilfælde:

- a) hvis der uanset af hvilken grund ikke meddeles supplerende oplysninger, selv om der er anmodet om dem af den økonomiske operatør i tide, senest seks dage før den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud. Ved offentlige udbud efter hasteproceduren, jf. artikel 45, stk. 3, er fristen fire dage
- b) hvis der foretages væsentlige ændringer i udbudsdokumenterne.

Forlængelsens varighed skal stå i et rimeligt forhold til oplysningernes eller ændringens betydning.

Hvis der enten ikke er anmodet om supplerende oplysninger i tide, eller deres betydning med henblik på udarbejdelse af antagelige tilbud er uvæsentlig, er de ordregivende enheder ikke forpligtede til at forlænge fristerne.

*Afdeling 2***Offentliggørelse og gennemsigtighed***Artikel 67***Vejledende periodiske bekendtgørelser**

1. Ordregivende enheder kan bekendtgøre deres hensigter vedrørende planlagte indkøb ved at offentliggøre en vejledende periodisk bekendtgørelse. Sådanne bekendtgørelser skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag VI, del A, afdeling I. De offentliggøres enten af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende enheder i deres køberprofil, som beskrevet i bilag IX, punkt 2, litra b). Hvis den vejledende periodiske bekendtgørelse offentliggøres af de ordregivende enheder i deres køberprofil, sender de en meddelelse om, at der offentliggøres en vejledende periodisk bekendtgørelse i en køberprofil til Den Europæiske Unions Publikationskontor, jf. bilag IX, punkt 3. Disse meddelelser skal indeholde de i bilag VI, del B, anførte oplysninger.

2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en periodisk vejledende bekendtgørelse angående begrænsede udbud samt udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, skal bekendtgørelsen opfylde alle følgende krav:

- a) det anføres specifikt, hvilke varer, arbejder eller tjenesteydelser kontrakten vedrører
- b) det angives, at kontrakten tildeles ved begrænset udbud eller udbud med forhandling uden efterfølgende offentliggørelse af en indkaldelse af tilbud, og interesserede økonomiske aktører opfordres til at tilkendegive deres interesse
- c) den indeholder ud over de oplysninger, der er fastsat i bilag VI, del A, afdeling I, de oplysninger, der er fastsat i bilag VI, del A, afdeling II
- d) den er blevet sendt til offentliggørelse mellem 35 dage og 12 måneder inden datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen.

Sådanne bekendtgørelser offentliggøres ikke i en køberprofil. Imidlertid kan en supplerende offentliggørelse på nationalt plan i henhold til artikel 72 eventuelt ske i en køberprofil.

Den periode, som den vejledende periodiske bekendtgørelse dækker, må højst være på 12 måneder fra den dato, hvor meddelelsen blev sendt til offentliggørelse. I tilfælde af kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser, kan den vejledende periodiske bekendtgørelse, der henvises til i artikel 92, stk. 1, litra b), dog dække en periode, der er længere end 12 måneder.

Artikel 68

Bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning

1. Hvis ordregivende enheder ønsker at anvende en kvalifikationsordning i henhold til artikel 77, skal denne ordning offentliggøres ved en bekendtgørelse i henhold til bilag X, hvoraf det fremgår, hvilket formål kvalifikationsordningen tjener, og hvor reglerne for dens anvendelse kan rekvireres.

2. Ordregivende enheder angiver kvalifikationsordningens gyldighedsperiode i bekendtgørelsen om anvendelse af ordningen. De underretter Den Europæiske Unions Publikationskontor om enhver ændring af gyldighedsperioden ved hjælp af følgende standardformularer:

- a) formularen for bekendtgørelser om anvendelse af kvalifikationsordninger, hvis gyldighedsperioden ændres, uden at ordningen afsluttes

- b) en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, jf. artikel 70, hvis systemet afsluttes.

Artikel 69

Udbudsbekendtgørelser

Udbudsbekendtgørelser kan benyttes til indkaldelse af tilbud i forbindelse med alle udbud. De skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i den relevante del af bilag XI, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

Artikel 70

Bekendtgørelser om indgåede kontrakter

1. Senest 30 dage efter indgåelsen af en kontrakt eller en rammeaftale, efter beslutningen om at tildele eller indgå den, sender de ordregivende enheder en bekendtgørelse om indgåede kontrakter vedrørende resultaterne af udbudsproceduren.

Denne bekendtgørelse skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i bilag XII, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

2. Hvis indkaldelsen af tilbud for den pågældende kontrakt er offentliggjort i form af en vejledende periodisk bekendtgørelse, og den ordregivende enhed har besluttet, at den ikke vil tildele yderligere kontrakter i den periode, der er omfattet af den vejledende periodiske bekendtgørelse, angives dette i bekendtgørelsen om indgåede kontrakter.

Når der er tale om en rammeaftale indgået i overensstemmelse med artikel 51, er den ordregivende enhed ikke forpligtet til at sende en bekendtgørelse om resultaterne af udbudsproceduren for hver af de kontrakter, der indgås på grundlag af denne aftale. Medlemsstaterne kan bestemme, at de ordregivende enheder hvert kvartal skal fremsende samlede bekendtgørelser om resultaterne af udbudsproceduren for kontrakter baseret på rammeaftalen. I så fald skal de ordregivende enheder fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

De ordregivende enheder fremsender en bekendtgørelse om indgåede kontrakter, der er baseret på et dynamisk indkøbssystem, senest 30 dage efter tildelingen af hver kontrakt. De har dog mulighed for at fremsende disse bekendtgørelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. Oplysninger, der gives i overensstemmelse med bilag XII, og som er bestemt til offentliggørelse, offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX. Offentliggørelse af visse oplysninger om kontrakttildelingen eller indgåelsen af rammeaftalen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for en bestemt offentlig eller privat økonomisk aktørs legitime økonomiske interesser, eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

I tilfælde af tjenesteydelseskontrakter vedrørende forskning og udvikling kan oplysninger om tjenesteydelsens art og omfang begrænses til:

- a) betegnelsen »tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling«, hvis kontrakten er tildelt efter et udbud med forhandling uden indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50, litra b)
- b) oplysninger, der er mindst lige så detaljerede som oplysningerne i indkaldelsen af tilbud.

4. Oplysninger, der gives i overensstemmelse med bilag XII, og som angives ikke at være bestemt til offentliggørelse, offentliggøres udelukkende i forenklet form og af statistiske grunde i overensstemmelse med bilag IX.

Artikel 71

Udarbejdelse og offentliggørelse af bekendtgørelser

1. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag VI, del A og B, bilag X, XI og XII, i formatet for standardformularer, herunder standardformularer for rettelseslister.

Kommissionen udformer disse standardformularer ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

2. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, udformes, sendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX. Bekendtgørelser offentliggøres senest fem dage efter afsendelsen. Omkostningerne ved Den Europæiske Unions Publikationskontors offentliggørelse af sådanne bekendtgørelser afholdes af Unionen.

3. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, offentliggøres i deres helhed på et eller flere af EU-institutionernes officielle sprog, som den ordregivende enhed vælger. Kun den

eller disse sprogudgaver er autentiske. Et resumé af hver bekendtgørelses hovedpunkter offentliggøres på de af EU-institutionernes officielle sprog.

4. Den Europæiske Unions Publikationskontor sikrer, at hele teksten og resuméet af vejledende periodiske bekendtgørelser, jf. artikel 67, stk. 2, udbudsbekendtgørelser, der indfører et dynamisk indkøbssystem, jf. artikel 52, stk. 4, litra a), og bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der benyttes til indkaldelse af tilbud, jf. artikel 44, stk. 4, litra b), fortsat offentliggøres:

a) for så vidt angår vejledende periodiske bekendtgørelser i 12 måneder eller indtil modtagelse af en bekendtgørelse om indgåede kontrakter som omhandlet i artikel 70, stk. 2, der angiver, at der ikke tildeles yderligere kontrakter i den 12-måneders periode, der er omfattet af indkaldelsen af tilbud. I tilfælde af kontrakter for sociale og andre specifikke tjenesteydelser skal den vejledende periodiske bekendtgørelse, der henvises til i artikel 92, stk. 1, litra b), dog stadig offentliggøres indtil slutningen af den oprindeligt angivne gyldighedsperiode eller indtil modtagelsen af en bekendtgørelse om indgåede kontrakter som omhandlet i artikel 70, hvori det anføres, at der ikke vil blive tildelt yderligere kontrakter i den periode, som indkaldelsen af tilbud dækker

b) for så vidt angår udbudsbekendtgørelser, der indfører et dynamisk indkøbssystem, indtil udløbet af gyldighedsperioden for det dynamiske indkøbssystem

c) for så vidt angår bekendtgørelser om anvendelse af en kvalifikationsordning, i ordningens gyldighedsperiode.

5. Ordregivende enheder skal kunne dokumentere datoen for afsendelsen af bekendtgørelserne.

Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende enhed en bekræftelse på modtagelsen af bekendtgørelsen og på offentliggørelsen af de fremsendte oplysninger med angivelse af datoen for offentliggørelsen. Denne bekræftelse betragtes som bevis for offentliggørelsen.

6. Ordregivende enheder kan offentliggøre udbudsbekendtgørelser for bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, der ikke er underlagt dette direktivs krav til offentliggørelse, såfremt disse bekendtgørelser sendes elektronisk til Den Europæiske Unions Publikationskontor i overensstemmelse med det format og de overførselsprocedurer, der er anført i bilag IX.

*Artikel 72***Offentliggørelse på nationalt plan**

1. De bekendtgørelser, der er nævnt i artikel 67-70, og deres indhold må ikke offentliggøres på nationalt plan inden offentliggørelsen i henhold til artikel 71. Offentliggørelse kan dog under alle omstændigheder finde sted på nationalt plan, når de ordregivende enheder ikke er blevet gjort bekendt med offentliggørelsen senest 48 timer efter bekræftelsen af modtagelsen af en bekendtgørelse i overensstemmelse med artikel 71.

2. De bekendtgørelser, der offentliggøres på nationalt plan, må ikke indeholde andre oplysninger end dem, der findes i de bekendtgørelser, der er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggjort i en køberprofil, men skal angive afsendelsesdatoen for meddelelsen til Den Europæiske Unions Publikationskontor eller offentliggørelsen i køberprofilen.

3. De vejledende periodiske bekendtgørelser må ikke offentliggøres i en køberprofil, inden bekendtgørelsen om offentliggørelse i denne form er sendt til Den Europæiske Unions Publikationskontor, og denne afsendelsesdato skal angives.

*Artikel 73***Elektronisk adgang til udbudsdokumenter**

1. Ordregivende enheder giver vederlagsfrit ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til udbudsdokumenterne fra datoen for offentliggørelsen af en bekendtgørelse i henhold til artikel 71 eller datoen for afsendelsen af opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen.

Hvis bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, gives en sådan adgang så hurtigt som muligt og senest, når opfordringen til at afgive tilbud eller til forhandling sendes. Teksten i bekendtgørelsen eller i opfordringerne skal indeholde den internetadresse, hvor udbudsdokumenter kan findes.

Når der ikke vederlagsfrit kan tilbydes ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter af en af de grunde, der er fastsat i artikel 40, stk. 1, andet afsnit, kan ordregivende enheder angive i bekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, at de pågældende udbudsdokumenter vil blive overført på andre måder end elektronisk i overensstemmelse med stk. 2 i nærværende artikel. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 45, stk. 3, og hvor fristen er fastsat ved

indbyrdes aftale i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, andet afsnit, eller artikel 47, stk. 2, andet afsnit.

Når der ikke vederlagsfrit kan tilbydes ubegrænset og fuld direkte elektronisk adgang til visse udbudsdokumenter, fordi de ordregivende enheder agter at anvende artikel 39, stk. 2, skal de i bekendtgørelsen eller i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen eller, hvis en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning benyttes til indkaldelse af tilbud, i udbudsdokumenterne angive, hvilke foranstaltninger til beskyttelse af oplysningerne af fortrolig karakter der kræves, og hvordan der kan gives adgang til de pågældende dokumenter. I sådanne tilfælde forlænges fristen for afgivelse af tilbud med fem dage, dog ikke i tilfælde af et behørigt godtgjort akut behov, jf. artikel 45, stk. 3, og hvor fristen er fastsat ved indbyrdes aftale i overensstemmelse med artikel 46, stk. 2, andet afsnit, eller artikel 47, stk. 2, andet afsnit.

2. Eventuelle supplerende oplysninger om udbudsbetingelserne og supplerende dokumenter meddeles af de ordregivende enheder til alle de tilbudsgivere, der tiltager i udbudsproceduren, senest seks dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for modtagelse af tilbud, forudsat at der er anmodet om dem i tide. Ved offentlige udbud efter hasteproceduren, jf. artikel 45, stk. 3, er fristen fire dage.

*Artikel 74***Opfordringer til ansøgere**

1. I begrænsede udbud, konkurrenceprægede dialoger, innovationspartnerskaber og udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud opfordrer de ordregivende enheder samtidigt og skriftligt de udvalgte ansøgere til at afgive tilbud, til at deltage i dialogen eller til at forhandle.

Når der er anvendt en vejledende periodisk bekendtgørelse til indkaldelse af tilbud i henhold til artikel 44, stk. 4, litra a), opfordrer de ordregivende enheder samtidigt og skriftligt de økonomiske aktører, der har udtrykt interesse, til at bekræfte deres fortsatte interesse.

2. De opfordringer, der henvises til i stk. 1 i nærværende artikel, skal indeholde en henvisning til den elektroniske adresse, hvor udbudsdokumenterne er direkte elektronisk tilgængelige. Opfordringerne skal ledsages af udbudsdokumenterne, når der ikke vederlagsfrit er ubegrænset og fuld direkte adgang til disse dokumenter, jf. grundene i artikel 73, stk. 1, tredje eller fjerde afsnit, og de ikke allerede er gjort tilgængelige på anden vis. Opfordringerne i stk. 1 i nærværende artikel skal desuden omfatte oplysningerne i bilag XIII.

*Artikel 75***Underretning til deltagere i kvalifikationsordninger, ansøgere og tilbudsgivere**

1. Ordregivende enheder underretter hurtigst muligt hver ansøger og tilbudsgiver om, hvilke afgørelser der er truffet med hensyn til indgåelse af en rammeaftale eller kontrakttildelingen eller optagelse i et dynamisk indkøbssystem, herunder bl.a. begrundelsen for, at de har besluttet ikke at indgå en rammeaftale eller tildele en kontrakt, som har været genstand for en indkaldelse af tilbud, eller at påbegynde proceduren på ny eller at iværksætte et dynamisk indkøbssystem.

2. På anmodning af den berørte ansøger eller tilbudsgiver meddeler den ordregivende enhed hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest 15 dage efter modtagelsen af en skriftlig anmodning:

- a) alle forbigåede ansøgere, hvorfor deres ansøgning om deltagelse er afvist
- b) alle forbigåede tilbudsgivere, hvorfor deres tilbud er afvist, herunder i de tilfælde, der omhandles i artikel 60, stk. 5 og 6, hvorfor den har besluttet, at kravene ikke anses for opfyldt på tilsvarende måde, eller hvorfor den har besluttet, at bygge- og anlægs-, indkøbs- og tjenesteydelseskontrakterne ikke opfylder kravene til ydelse eller funktion
- c) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om det antagne tilbuds karakteristika og relative fordele og meddeler dem navnet på den tilbudsgiver, hvis tilbud er antaget, eller parterne i rammeaftalen
- d) alle tilbudsgivere, der har afgivet et antageligt tilbud, om gennemførelsen og forløbet af forhandlinger og dialog med tilbudsgivere.

3. De ordregivende enheder kan beslutte ikke at meddele visse af de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger om kontrakttildelingen, indgåelsen af rammeaftalen eller optagelsen i et dynamisk indkøbssystem, hvis en sådan videregivelse vil hindre retshåndhævelse eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for bestemte offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

4. Ordregivende enheder, der opretter og anvender en kvalifikationsordning, skal inden for en frist på seks måneder underrette ansøgerne, om de er fundet kvalificeret.

Hvis det varer mere end fire måneder fra ansøgningens indgivelse at træffe denne afgørelse, skal den ordregivende enhed inden to måneder fra indgivelsen underrette ansøgeren om grundene til fristens forlængelse og om, hvornår ansøgningen vil blive godkendt eller afvist.

5. Ansøgere, hvis kvalifikationer ikke godkendes, skal hurtigst muligt, og senest efter 15 dage, have meddelelse om denne afgørelse om, at kvalifikationerne ikke er godkendt, samt om begrundelsen herfor. Begrundelsen skal baseres på de kvalifikationskriterier, der er omhandlet i artikel 77, stk. 2.

6. Ordregivende enheder, der opretter og anvender en kvalifikationsordning, kan kun af grunde, der bygger på kriterierne for kvalifikation i artikel 77, stk. 2, bringe en økonomisk aktørs status som kvalificeret til ophør. Hensigten om at gøre dette skal meddeles den økonomiske aktør skriftligt mindst 15 dage før datoen for kvalifikationens ophør med angivelse af en begrundelse for dette skridt.

Afdeling 3

Udvælgelse af deltagere og tildeling af kontrakter*Artikel 76***Generelle principper**

1. Ved udvælgelsen af deltagere i udbudsproceduren gælder følgende:

- a) ordregivende enheder, der har udarbejdet regler og kriterier for udelukkelse af tilbudsgivere eller ansøgere i overensstemmelse med artikel 78, stk. 1, eller artikel 80, stk. 1, udelukker økonomiske aktører, som omfattes af disse regler og opfylder disse kriterier
- b) ordregivende enheder udvælger tilbudsgivere og ansøgere i overensstemmelse med de objektive regler og kriterier, der er fastsat i medfør af artikel 78 og artikel 80
- c) ordregivende enheder begrænser i forbindelse med begrænsede udbud, udbud med forhandling med forudgående indkaldelse af tilbud, konkurrenceprægede dialoger og innovationspartnerskaber i overensstemmelse med artikel 78, stk. 2, eventuelt antallet af udvalgte ansøgere i overensstemmelse med dette stykkes litra a) og b).

2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, skal de ordregivende enheder med henblik på udvælgelsen af deltagere i udbudsproceduren vedrørende de specifikke kontrakter, som er omfattet af indkaldelsen af tilbud:

- a) kvalificere de økonomiske aktører i overensstemmelse med artikel 77
- b) anvende de bestemmelser i stk. 1, der er relevante for begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber, på sådanne kvalificerede økonomiske aktører.

3. Når de ordregivende enheder i forbindelse med udvælgelsen af deltagere ved begrænsede udbud, udbud med forhandling, en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab afgør, om en ansøger er kvalificeret, eller når kvalifikationskriterierne eller -reglerne ajourføres, må de ikke:

a) stille administrative, tekniske eller finansielle krav til nogle økonomiske aktører, som ikke er blevet stillet til andre

b) forlange afprøvninger eller dokumentation, som overlapper allerede foreliggende objektive beviser.

4. Når de oplysninger eller dokumenter, som de økonomiske aktører skal indsende, er eller synes at være ufuldstændige eller fejlbehæftede, eller når der mangler specifikke dokumenter, kan ordregivende enheder, medmindre andet er fastsat i den nationale lovgivning, der gennemfører dette direktiv, anmode de pågældende økonomiske aktører om at indsende, supplere, præcisere eller fuldstændiggøre de relevante oplysninger eller dokumentationen inden for en passende frist, hvis sådanne anmodninger fremsættes under fuld overholdelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed.

5. De ordregivende enheder kontrollerer, at tilbuddene fra de udvalgte tilbudsgivere er i overensstemmelse med de regler og krav, der gælder for tilbuddene, og tildeler kontrakten på grundlag af kriterierne i artikel 82 og 84, under hensyntagen til artikel 64.

6. Ordregivende enheder kan vælge ikke at tildele en kontrakt til den tilbudsgiver, der har indgivet det bedste tilbud, hvis de fastslår, at tilbuddet ikke opfylder de gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 36, stk. 2.

7. I offentlige udbudsprocedurer kan ordregivende enheder afgøre, at tilbud undersøges, inden tilbudsgivernes egnethed bekræftes, såfremt de relevante bestemmelser i artikel 76-84 overholdes, herunder reglen om, at kontrakten ikke må tildeles en tilbudsgiver, der er udelukket i henhold til artikel 80, eller som ikke opfylder de udvælgelseskriterier, de ordregivende enheder har fastsat i henhold til artikel 78, stk. 1, og artikel 80.

Medlemsstaterne kan udelukke anvendelsen af proceduren i første afsnit for eller begrænse den til bestemte indkøbstyper eller særlige omstændigheder.

8. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ændring af

listen i bilag XIV, når sådanne ændringer er nødvendige, tilføje nye internationale aftaler, der er blevet ratificeret af alle medlemsstater, eller når de pågældende eksisterende internationale aftaler ikke længere er ratificeret af alle medlemsstater eller på anden måde er ændret, f.eks. med hensyn til deres anvendelsesområde, indhold eller benævnelse.

Underafdeling 1

Kvalifikation og kvalitativ udvælgelse

Artikel 77

Kvalifikationsordninger

1. De ordregivende enheder kan, hvis de ønsker det, oprette og anvende en kvalifikationsordning for de økonomiske aktører.

Ordregivende enheder, der opretter eller anvender en kvalifikationsordning, skal sikre, at de økonomiske aktører til enhver tid kan ansøge om kvalifikation.

2. Den i stk. 1 omhandlede ordning kan omfatte flere kvalifikationstrin.

Ordregivende enheder fastlægger objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation, og objektive regler og kriterier for gennemførelsen af kvalifikationsordningen, herunder f.eks. tilslutning til ordningen, periodisk ajourføring af eventuelle kvalifikationer og ordningens varighed.

Hvis disse kriterier og regler omfatter tekniske specifikationer, finder artikel 60-62 anvendelse. Disse kriterier og regler kan om fornødent ajourføres.

3. De i stk. 2 omhandlede kriterier og regler stilles efter anmodning til rådighed for interesserede økonomiske aktører. Disse ajourførte kriterier og regler meddeles de pågældende økonomiske aktører.

Hvis en ordregivende enhed finder, at andre ordregivende enheders eller organers kvalifikationsordning opfylder dens krav, meddeler den de pågældende økonomiske aktører navnene på disse andre ordregivende enheder eller organer.

4. Der opbevares en liste over kvalificerede økonomiske aktører; listen kan opdeles i kategorier efter den kontrakttype, som kvalifikationen gælder for.

5. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, tildeles specifikke bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter, som er omfattet af kvalifikationsordningen, ved begrænset udbud eller ved udbud med forhandling, hvor alle tilbudsgivere og deltagere udvælges blandt de ansøgere, der allerede er kvalificerede i henhold til en sådan ordning.

6. Gebyrer, der opkræves i forbindelse med anmodninger om kvalifikation eller i forbindelse med ajourføring eller opretholdelse af en erhvervet kvalifikation i henhold til ordningen, skal stå i rimeligt forhold til de påløbne omkostninger.

Artikel 78

Kriterier for kvalitativ udvælgelse

1. Ordregivende enheder fastlægger objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af tilbudsgivere eller ansøgere. Disse regler skal være tilgængelige for interesserede økonomiske aktører.

2. Hvis ordregivende enheder skal sikre en passende afvejning af de særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med udbudsproceduren, og de midler, der kræves til dens gennemførelse, kan de ved begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber fastsætte objektive regler og kriterier, der afspejler dette behov og sætter den ordregivende enhed i stand til at reducere antallet af ansøgere, der opfordres til at afgive tilbud eller forhandle. Antallet af udvalgte ansøgere skal dog tage hensyn til kravet om tilstrækkelig konkurrence.

Artikel 79

Udnyttelse af andre enheders kapacitet

1. Hvis de objektive kriterier og regler for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation i en kvalifikationsordning, omfatter krav til den økonomiske aktørs økonomiske og finansielle kapacitet eller dens tekniske og faglige formåen, kan den økonomiske aktør om nødvendigt basere sig på andre enheders kapacitet uanset den juridiske karakter af forbindelserne mellem den selv og disse enheder. Med hensyn til kriterier vedrørende de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer hos tjenesteyderen eller entreprenøren eller virksomhedens ledende medarbejdere, eller vedrørende den relevante faglige erfaring, kan økonomiske aktører dog kun basere sig på andre enheders kapacitet, når sidstnævnte skal udføre de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, for hvilke disse kapaciteter kræves. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende enhed, at

den råder over disse ressourcer i hele kvalitetsordningens gyldighedsperiode, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn herom fra disse enheder.

Hvis ordregivende enheder i henhold til artikel 80 i nærværende direktiv har henvist til udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, kontrollerer de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, om de andre enheder, hvis kapacitet den økonomiske aktør agter at basere sig på, opfylder de relevante udvælgelseskriterier, eller om der er udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. Den ordregivende enhed skal kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde, hvortil de ordregivende enheder har henvist. Den ordregivende enhed kan kræve, eller kan blive underlagt et krav fra medlemsstaten om at kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiell formåen, kan den ordregivende enhed kræve, at den økonomiske aktør og disse enheder i fællesskab bærer ansvaret for kontraktens gennemførelse.

En sammenslutning af økonomiske aktører, jf. artikel 37, stk. 2, kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltageres eller andre enheders kapacitet.

2. Hvis de objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af ansøgere og tilbudsgivere i offentlige udbud, begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber omfatter krav til den økonomiske aktørs økonomiske og finansielle kapacitet eller dens tekniske og faglige formåen, kan den økonomiske aktør om nødvendigt og for en bestemt kontrakt basere sig på andre enheders kapacitet uanset den juridiske karakter af forbindelserne mellem den selv og disse enheder. Med hensyn til kriterier vedrørende de uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer hos tjenesteyderen eller entreprenøren eller virksomhedens ledende medarbejdere, eller vedrørende den relevante faglige erfaring, kan økonomiske aktører dog kun basere sig på andre enheders kapacitet, når sidstnævnte skal udføre de bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, for hvilke disse kapaciteter kræves. Hvis en økonomisk aktør ønsker at basere sig på andre enheders kapaciteter, skal den godtgøre over for den ordregivende enhed, at den råder over de nødvendige ressourcer, f.eks. ved at fremlægge et tilsagn herom fra disse enheder.

Hvis ordregivende enheder i henhold til artikel 80 i nærværende direktiv har henvist til udelukkelses- eller udvælgelseskriterierne i direktiv 2014/24/EU, kontrollerer de ordregivende enheder i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, om de andre enheder, hvis kapacitet den økonomiske aktør agter at basere sig på, opfylder de relevante udvælgelseskriterier, eller om der er udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. Den ordregivende enhed skal kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, der ikke opfylder et relevant udvælgelseskriterium, eller med hensyn til hvilken der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde, som den ordregivende enhed har henvist til. Den ordregivende enhed kan kræve, eller kan blive underlagt et krav fra medlemsstaten om at kræve, at den økonomiske aktør udskifter en enhed, med hensyn til hvilken der foreligger ikkeobligatoriske udelukkelsesgrunde, som de ordregivende enheder har henvist til.

Såfremt en økonomisk aktør baserer sig på andre enheders kapacitet med hensyn til kriterierne vedrørende økonomisk og finansiel formåen, kan den ordregivende enhed kræve, at den økonomiske aktør og disse enheder i fællesskab bærer ansvaret for kontraktens gennemførelse.

En sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 37 kan på samme vilkår basere sig på sammenslutningens deltagers eller andre enheders kapaciteter.

3. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter, tjenesteydelseskontrakter eller monterings- og installationsarbejde under en vareindkøbskontrakt kan de ordregivende enheder kræve, at visse centrale opgaver udføres direkte af tilbudsgiveren selv eller, hvis et tilbud indgives af en sammenslutning af økonomiske aktører som omhandlet i artikel 37, stk. 2, af en deltager i den pågældende sammenslutning.

Artikel 80

Anvendelse af udelukkelses- og udvælgelseskriterier i henhold til direktiv 2014/24/EU

1. De objektive kriterier og regler for udelukkelse og udvælgelse af økonomiske aktører, der anmoder om kvalifikation i en kvalifikationsordning, og de objektive regler og kriterier for udelukkelse og udvælgelse af ansøgere og tilbudsgivere i offentlige udbud, begrænsede udbud, udbud med forhandling, konkurrenceprægede dialoger eller innovationspartnerskaber kan omfatte udelukkelsesgrundene i artikel 57 i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat deri.

Hvis den ordregivende enhed er en ordregivende myndighed, omfatter disse kriterier og regler udelukkelsesgrundene i artikel 57, stk. 1 og 2, i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat i den artikel.

Hvis medlemsstaterne kræver det, skal disse kriterier og regler desuden omfatte udelukkelsesgrundene i artikel 57, stk. 4, i direktiv 2014/24/EU, på de vilkår og betingelser, som er fastsat i den artikel.

2. De kriterier og regler, der er omhandlet i stk. 1 i nærværende artikel, kan omfatte de udvælgelseskriterier, der er fastsat i artikel 58 i direktiv 2014/24/EU på de vilkår og betingelser, som er fastsat deri, navnlig med hensyn til grænser for krav til årlig omsætning, som omhandlet i artiklens stk. 3, andet afsnit.

3. Ved anvendelse af stk. 1 og 2 i denne artikel finder artikel 59 og 61 i direktiv 2014/24/EU anvendelse.

Artikel 81

Kvalitetssikringsstandarder og miljøledelsesstandarder

1. Hvis ordregivende enheder kræver, at der fremlægges attester udstedt af uafhængige organer til attestering af den økonomiske aktørs overholdelse af bestemte kvalitetssikringsstandarder, herunder adgang for handicappede, skal de henvise til kvalitetssikringssystemer, der bygger på relevante europæiske standarder og er certificeret af godkendte organer. De anerkender tilsvarende attester udstedt af organer, som er etableret i andre medlemsstater. De accepterer ligeledes andre former for dokumentation for tilsvarende kvalitetssikringsforanstaltninger, hvis den pågældende økonomiske aktør ikke havde mulighed for at få udstedt sådanne attester inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den økonomiske aktør, forudsat at den økonomiske aktør beviser, at de foreslåede kvalitetssikringsforanstaltninger overholder de krævede kvalitetssikringsstandarder.

2. Hvis de ordregivende enheder kræver, at der fremlægges attester udstedt af uafhængige organer til attestering af den økonomiske aktørs overholdelse af bestemte miljøledelses-systemer eller -standarder, henviser de til EU-ordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS) eller andre miljøledelses-systemer anerkendt i overensstemmelse med artikel 45 i forordning (EF) nr. 1221/2009 eller andre miljøledelsesstandarder baseret på relevante europæiske eller internationale standarder fra godkendte organer. De anerkender tilsvarende attester udstedt af organer, som er etableret i andre medlemsstater.

Hvis en økonomisk aktør påviseligt ikke har adgang til sådanne attester eller ikke har mulighed for at få udstedt dem inden for den gældende frist af årsager, der ikke kan tilskrives den økonomiske aktør, accepterer den ordregivende enhed ligeledes andre former for dokumentation for miljøledelsesforanstaltninger, såfremt den økonomiske aktør beviser, at disse foranstaltninger svarer til dem, der kræves i det gældende miljøledelses-system eller den gældende miljøledelsesstandard.

3. Efter anmodning stiller medlemsstaterne oplysninger vedrørende dokumenter fremlagt som dokumentation for overensstemmelse med de kvalitets- og miljøstandarder, der er omhandlet i stk. 1 og 2 til rådighed for andre medlemsstater.

Underafdeling 2

Kontrakttildeling

Artikel 82

Kriterier for tildeling af kontrakter

1. Med forbehold af nationale love eller administrative bestemmelser om prisen på visse varer eller vederlaget for visse tjenesteydelser lægger de ordregivende enheder det økonomisk mest fordelagtige tilbud til grund for tildelingen af kontrakter.

2. Det økonomisk mest fordelagtige tilbud set ud fra den ordregivende enheds synspunkt udvælges på grundlag af pris eller omkostninger efter en tilgang baseret på omkostningseffektivitet, såsom en beregning af livscyklusomkostninger i overensstemmelse med artikel 83, og kan omfatte det bedste forhold mellem pris og kvalitet, som skal vurderes på grundlag af kriterier, herunder kvalitative, miljømæssige og/eller sociale aspekter i forbindelse med genstanden for den pågældende kontrakt. Disse kriterier kan f.eks. omfatte:

- a) kvalitet, herunder teknisk værdi, æstetiske og funktionsmæssige karakteristika, tilgængelighed, design for alle brugere, sociale, miljømæssige og innovative karakteristika og handel og betingelserne herfor
- b) organiseringen af det personale, der skal gennemføre kontrakten, og dets kvalifikationer og erfaring, såfremt kvaliteten af det personale, der skal udføre kontrakten, kan påvirke niveauet af kontraktens opfyldelse betydeligt, eller
- c) kundeservice og teknisk bistand, leveringsvilkår, såsom leveringsdato, leveringsproces og leverings- eller udførelsesperiode, forpligtelser med hensyn til reservedele og leveringsgaranti.

Omkostningselementet kan også tage form af en fast pris eller faste omkostninger, hvor de økonomiske aktører udelukkende konkurrerer på kvalitetskriterier.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at de ordregivende enheder ikke må anvende pris alene eller omkostninger alene som det eneste tildelingskriterium eller begrænse brugen heraf til bestemte kategorier af ordregivende enheder eller bestemte typer kontrakter.

3. Tildelingskriterier anses som værende forbundet med den offentlige kontrakts genstand, såfremt de relaterer sig til de bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser, der skal leveres i henhold til kontrakten, for så vidt angår alle aspekter og ethvert trin i deres livscyklus, herunder faktorer, der er involveret i:

- a) den specifikke proces for produktion eller levering af eller handel med disse bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller varer, eller
- b) i en specifik proces for en anden fase i deres livscyklus,

også selv om sådanne faktorer ikke udgør en del af deres materielle indhold.

4. Tildelingskriterier medfører ikke, at den ordregivende enhed gives ubegrænset valgfrihed. De skal sikre muligheden for effektiv konkurrence og skal være ledsaget af specifikationer, der muliggør effektiv kontrol af tilbudsgivernes oplysninger, med henblik på at vurdere i hvilket omfang tilbuddene opfylder tildelingskriterierne. I tvivlstilfælde kontrollerer ordregivende enheder effektivt nøjagtigheden af oplysninger og dokumentation indgivet af tilbudsgiverne.

5. Den ordregivende enhed angiver i udbudsdokumenterne den relative vægtning af de valgte kriterier, denne anvender med henblik på at afgøre, hvilket tilbud der er det økonomisk mest fordelagtige, undtagen når dette er bestemt på grundlag af prisen alene.

Denne vægtning kan angives ved fastsættelse af en ramme med et passende maksimalt udsving.

Når der af objektive grunde ikke kan foretages en vægtning, opstiller den ordregivende enhed kriterierne med det vigtigste først.

Artikel 83

Beregning af livscyklusomkostninger

1. Beregning af livscyklusomkostninger skal i relevant omfang omfatte en del af eller alle følgende omkostninger gennem en vares, en tjenesteydelses eller et bygge- og anlægsarbejdes livscyklus:

a) omkostninger, der afholdes af den ordregivende enhed eller andre brugere, såsom:

i) omkostninger i forbindelse med erhvervelse

ii) omkostninger i forbindelse med brug såsom forbrug af energi og andre ressourcer

iii) vedligeholdelsesomkostninger

iv) omkostninger til bortskaffelse, f.eks. indsamlings- og genanvendelsesomkostninger

b) omkostninger, der henføres til eksterne virkninger på miljøområdet, som er forbundet med varen, tjenesteydelsen, eller bygge- og anlægsarbejdet i løbet af livscyklusen, såfremt de kan udtrykkes i beløb og verificeres; disse omkostninger kan omfatte omkostninger i forbindelse med emission af drivhusgasser og andre forurenende emissioner samt andre omkostninger til modvirkning af klimaændringer.

2. Hvis ordregivende enheder vurderer omkostningerne ved hjælp af en tilgang baseret på livscyklusomkostninger, skal de i udbudsdokumenterne angive, hvilke data tilbudsgiverne skal fremlægge, og hvilken metode den ordregivende enhed vil anvende til at bestemme livscyklusomkostningerne på grundlag af disse data.

Den metode, som anvendes til vurderingen af omkostninger, der henføres til eksterne virkninger på miljøområdet, skal opfylde alle de følgende betingelser:

a) den skal være baseret på objektivt verificerbare og ikkediskriminerende kriterier. Navnlig når den ikke er udarbejdet til gentagen eller konstant anvendelse, må den ikke uretmæssigt favorisere visse økonomiske aktører eller stille dem mindre gunstigt

b) den skal være tilgængelig for alle interessenter

c) de data, som kræves, kan fremskaffes ved en rimelig indsats fra økonomiske aktører, der udviser almindelig påpasselighed, herunder økonomiske aktører fra tredjelande, der er parter i GPA-aftalen eller andre internationale aftaler, som Unionen er bundet af.

3. Hvis en fælles metode til beregning af livscyklusomkostninger er gjort obligatorisk ved en EU-retsakt, anvendes denne fælles metode til vurderingen af livscyklusomkostninger.

Bilag XV indeholder en liste over sådanne retsakter og, hvor det er nødvendigt, de delegerede retsakter, der supplerer dem.

Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 103 om ajourføring af denne liste, når ajourføring af listen er nødvendig på grund af vedtagelse af ny lovgivning, der gør en fælles metode obligatorisk, eller ophævelse eller ændring af eksisterende lovgivning.

Artikel 84

Unormalt lave tilbud

1. Ordregivende enheder kræver, at de økonomiske aktører gør rede for de priser eller omkostninger, der er foreslået i tilbuddet, hvis tilbuddene forekommer at være unormalt lave i forhold til bygge- og anlægsarbejdet, varerne eller tjenesteydelserne.

2. Redegørelserne i stk. 1 kan navnlig vedrøre følgende:

a) besparelser i forbindelse med fremstillingsprocessen for varerne, med udførelsen af tjenesteydelserne eller med byggemetoden

b) de anvendte tekniske løsninger eller tilbudsgiverens usædvanlig gunstige betingelser for at levere varerne eller tjenesteydelserne eller for at udføre arbejdet

c) tilbudsgiverens leverancere, tjenesteydelsers eller arbejdets originalitet

d) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 36, stk. 2

e) overholdelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 88

f) eventuel statsstøtte til tilbudsgiveren.

3. Den ordregivende enhed vurderer de oplysninger, som tilbudsgiveren er fremkommet med ved redegørelsen. Den må kun afvise tilbuddet, hvis den forelagte dokumentation ikke på tilfredsstillende vis redegør for det foreslåede lave pris- eller omkostningsniveau, under hensyntagen til de elementer, der er nævnt i stk. 2.

Ordregivende enheder skal afvise et tilbud, hvis de har konstateret, at tilbuddet er unormalt lavt, fordi det ikke opfylder gældende forpligtelser, som er omhandlet i artikel 36, stk. 2.

4. Hvis den ordregivende enhed fastslår, at et tilbud er unormalt lavt, fordi tilbudsgiveren har modtaget statsstøtte, kan tilbuddet kun afvises med den begrundelse alene efter konsultation af tilbudsgiveren, og hvis sidstnævnte inden for en tilstrækkelig frist, som fastsættes af den ordregivende enhed, ikke kan godtgøre, at den pågældende støtte er forenelig med det indre marked som defineret i artikel 107 i TEUF. Hvis den ordregivende enhed afviser et tilbud under disse omstændigheder, underretter den Kommissionen herom.

5. Efter anmodning stiller medlemsstaterne som led i det administrative arbejde alle oplysninger vedrørende dokumentation og dokumenter, de har adgang til, såsom lovgivning, alment gældende kollektive overenskomster eller nationale tekniske standarder, om de elementer, der er nævnt i stk. 2, til rådighed for andre medlemsstater.

Afdeling 4

Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, og forbindelserne med disse lande

Artikel 85

Tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande

1. Denne artikel gælder for tilbud, der omfatter varer med oprindelse i tredjelande, med hvilke Unionen ikke har indgået en multilateral eller bilateral aftale, der reelt sikrer EU-virksomheder en tilsvarende adgang til de pågældende tredjelandes markeder. Den berører ikke Unionens eller dets medlemsstaters forpligtelser over for tredjelandene.

2. Tilbud med henblik på tildeling af en indkøbskontrakt kan afvises, hvis andelen af varer med oprindelse i tredjelande, fastlagt i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013⁽¹⁾, udgør mere end 50 % af den samlede værdi af de varer, som tilbuddet omfatter.

I denne artikel betragtes programmer, der benyttes i udstyr til telekommunikationsnet, som varer.

3. Med forbehold af andet afsnit i nærværende stykke, svarer to eller flere tilbud til hinanden efter de kontrakttildelingskriterier, der er fastlagt i artikel 82, foretrækkes tilbud, der ikke kan afvises efter stk. 2 i nærværende artikel. Ved anvendelsen af denne artikel betragtes sådanne tilbud som svarende til hinanden, hvis deres indbyrdes prisforskel ikke overstiger 3 %.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUT L 269 af 10.10.2013, s. 1).

Et tilbud skal dog ikke foretrækkes frem for et andet efter første afsnit, hvis dets godkendelse ville medføre, at den ordregivende enhed skulle erhverve materiel med tekniske egenskaber, der afviger fra det bestående materiels karakteristika, og dette fører til uforenelighed eller tekniske vanskeligheder ved drift og vedligeholdelse eller uforholdsmæssigt store omkostninger.

4. Ved beregningen af andelen af varer med oprindelse i tredjelande, jf. stk. 2, medregnes ved anvendelsen af denne artikel ikke tredjelande, som er omfattet af dette direktiv i kraft af en rådsafgørelse truffet i overensstemmelse med stk. 1.

5. Senest den 31. december 2015 og derefter hvert år, forelægger Kommissionen Rådet en rapport om, hvilke fremskridt der er gjort i multilaterale og bilaterale forhandlinger om EU-virksomheders adgang til tredjelandes markeder på de områder, der er omfattet af dette direktiv, hvilke resultater der er opnået under disse forhandlinger, samt hvorledes alle de indgåede aftaler gennemføres i praksis.

Artikel 86

Forbindelserne med tredjelande med hensyn til bygge- og anlægskontrakter, indkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter

1. Medlemsstaterne underretter Kommissionen, hvis deres virksomheder støder på og indrapperer generelle vanskeligheder af retlig eller faktisk art i forbindelse med at få tildelt tjenesteydelseskontrakter i tredjelande.

2. Kommissionen aflægger seneste den 18. april 2019, og derefter regelmæssigt, rapport til Rådet om, hvilke fremskridt der gøres med liberaliseringen af tjenesteydelsesaftaler i tredjelande, og hvorledes det går med forhandlingerne med disse lande om dette spørgsmål, bl.a. i Verdenshandelsorganisationen (WTO).

3. Kommissionen skal ved at rette henvendelse til det pågældende tredjeland bestræbe sig på at rette op på en situation, hvor den enten på grundlag af de rapporter, der er omhandlet i stk. 2, eller på grundlag af andre oplysninger konstaterer, at et tredjeland ved tildelingen af tjenesteydelseskontrakter:

a) ikke giver EU-virksomheder samme faktiske adgang som den, Unionen giver virksomheder fra det pågældende land

- b) ikke giver EU-virksomheder national behandling eller de samme konkurrencemæssige muligheder som nationale virksomheder, eller
- c) giver virksomheder fra andre tredjelande en gunstigere behandling end EU-virksomheder.

4. Medlemsstaterne underretter Kommissionen, hvis deres virksomheder støder på og indrapporterer vanskeligheder af retlig eller faktisk art, der skyldes manglende overholdelse af de internationale arbejdsmarkedsregler som fastsat i bilag XIV i forbindelse med virksomhedernes forsøg på at opnå kontrakter i tredjelande.

5. I de i stk. 3 og 4 anførte tilfælde kan Kommissionen til enhver tid foreslå Rådet at vedtage en gennemførelsesretsakt om i en periode, der fastsættes i nævnte gennemførelsesretsakt, at suspendere eller begrænse tildelingen af tjenesteydelseskontrakter til:

- a) virksomheder, der er underlagt det pågældende tredjelandets lovgivning
- b) virksomheder, der er tilknyttet de i litra a) anførte virksomheder, og som har deres hjemsted i Unionen men ikke har nogen reel og løbende forbindelse med en medlemsstats økonomi
- c) virksomheder, der afgiver tilbud, hvis genstand er tjenesteydelser, der har deres oprindelse i det pågældende tredjeland.

Rådet træffer snarest muligt afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen kan foreslå disse foranstaltninger på eget initiativ eller på anmodning af en medlemsstat.

6. Denne artikel berører ikke Unionens forpligtelser over for tredjelande i henhold til internationale aftaler om offentlige udbud, navnlig inden for rammerne af WTO.

KAPITEL IV

Gennemførelse af en kontrakt

Artikel 87

Betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse

Ordregivende enheder kan fastsætte særlige betingelser vedrørende kontraktens gennemførelse, hvis disse er forbundet med kontraktens genstand som omhandlet i artikel 82, stk. 3, og nævnt i indkaldelsen af tilbud eller udbudsdokumenterne. Disse betingelser kan omfatte økonomiske, innovationsrelaterede, miljømæssige, sociale eller beskæftigelsesrelaterede hensyn.

Artikel 88

Underentreprise

1. Underentreprenørernes overholdelse af forpligtelserne som omhandlet i artikel 36, stk. 2, sikres ved passende foranstaltninger, som de kompetente nationale myndigheder træffer inden for rammerne af deres ansvars- og aktivitetsområde.

2. I udbudsdokumenterne kan den ordregivende enhed anmode eller af en medlemsstat forpligtes til at anmode tilbudsgiveren om i tilbuddet at angive, hvor stor en del af kontrakten denne har til hensigt at give i underentreprise til tredjemand, og hvilke underentreprenører denne foreslår.

3. Medlemsstaterne kan bestemme, at den ordregivende enhed efter anmodning fra underentreprenøren, og hvis kontraktens art giver mulighed herfor, overfører forfaldne betalinger direkte til underentreprenøren for tjenesteydelser, varer eller bygge- og anlægsarbejder, som er leveret til den økonomiske aktør, som kontrakten er tildelt (hovedentreprenøren). Sådanne foranstaltninger kan omfatte passende ordninger, hvorved hovedentreprenøren kan gøre indsigelse mod uretmæssige udbetalinger. Ordningerne i forbindelse med denne betalingsform anføres i udbudsdokumenterne.

4. Stk. 1-3 berører ikke hovedentreprenørens ansvar.

5. I forbindelse med bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelser, der skal leveres ved et anlæg under den ordregivende enheds direkte tilsyn, kræver den ordregivende enhed efter tildelingen af kontrakten og senest, når gennemførelsen af kontrakten påbegyndes, at hovedentreprenøren meddeler den ordregivende enhed navn, kontaktoplysninger og juridiske repræsentanter for sine underentreprenører, der er involveret i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, såfremt de kendes på dette tidspunkt. Den ordregivende enhed kræver, at hovedentreprenøren giver den ordregivende enhed meddelelse om enhver ændring af disse oplysninger under kontraktens løbetid og om de krævede oplysninger for eventuelle nye underentreprenører, som den senere inddrager i de pågældende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser.

Uanset første afsnit kan medlemsstaterne direkte pålægge hovedentreprenøren at fremlægge de krævede oplysninger.

Når det er nødvendigt med henblik på denne artikels stk. 6, litra b), skal de krævede oplysninger ledsages af underentreprenørernes egenerklæringer, jf. artikel 80, stk. 3. Gennemførelsesforanstaltningerne i henhold til nærværende artikels stk. 8 kan fastsætte, at underentreprenører, der anmeldes efter kontraktens tildeling, skal fremlægge attester og anden dokumentation i stedet for egenerklæringen.

Første afsnit gælder ikke for leverandører.

De ordregivende enheder kan udvide eller kan anmodes af medlemsstaterne om at udvide de forpligtelser, der er omhandlet i første afsnit, f.eks. til:

a) vareindkøbskontrakter, til tjenesteydelseskontrakter, bortset fra kontrakter, der vedrører tjenesteydelser, der leveres ved anlæggene under den ordregivende enheds direkte tilsyn, eller til leverandører, der er involveret i bygge- og anlægskontrakter eller tjenesteydelseskontrakter

b) underentreprenører til hovedentreprenørens underentreprenører eller længere nede ad underentreprenørkæden.

6. Med henblik på at undgå tilsidesættelse af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 36, stk. 2, kan der træffes passende foranstaltninger, som f.eks.:

a) Når en medlemsstats nationale lovgivning foreskriver en mekanisme for solidarisk hæftelse mellem underentreprenører og hovedentreprenøren, sikrer medlemsstaten, at de pågældende regler anvendes i overensstemmelse med betingelserne i artikel 36, stk. 2.

b) De ordregivende myndigheder kan i overensstemmelse med artikel 80, stk. 3, i nærværende direktiv, kontrollere eller kan af medlemsstaterne anmodes om at kontrollere, om der er grunde til at udelukke underentreprenører i henhold til artikel 57 i direktiv 2014/24/EU. I sådanne tilfælde kræver den ordregivende myndighed, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenører, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger obligatoriske udelukkelsesgrunde. Den ordregivende myndighed kan kræve eller kan anmodes af en medlemsstat om at kræve, at den økonomiske aktør erstatter en underentreprenør, med hensyn til hvilken kontrollen har vist, at der foreligger ikke-obligatoriske udelukkelsesgrunde.

7. Medlemsstaterne kan i deres nationale lovgivning fastsætte strengere ansvarsregler eller gå videre i den nationale lovgivning med hensyn til direkte betalinger til underentreprenører, f.eks. ved at træffe bestemmelse om direkte betalinger til underentreprenører, uden at de er nødt til at anmode om en sådan direkte betaling.

8. Medlemsstater, der har valgt at træffe foranstaltninger i henhold til stk. 3, 5 eller 6, skal ved hjælp af love eller administrative bestemmelser og under hensyntagen til EU-retten fastlægge gennemførelsesbestemmelser for disse foranstaltninger.

Medlemsstater, der gør dette, kan begrænse anvendelsesområdet f.eks. til visse typer kontrakter, til visse kategorier af ordregivende enheder eller økonomiske aktører eller til bestemte beløb.

Artikel 89

Ændring af kontrakter i deres løbetid

1. Kontrakter og rammeaftaler kan ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med denne direktiv i følgende tilfælde:

a) hvis ændringerne, uanset deres pengemæssige værdi, er forudset i de oprindelige udbudsdokumenter i klare, præcise og entydige revisionsklausuler, hvilket kan omfatte klausuler om revision af priserne, eller revisionsmuligheder. Sådanne klausuler skal angive omfang og karakter af mulige ændringer eller muligheder samt de betingelser, hvorunder de kan anvendes. De omfatter ikke ændringer eller muligheder, der kan ændre kontraktens eller rammeaftalens overordnede karakter

b) for supplerende bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser eller vareleverancer fra den oprindelige entreprenør, uanset deres værdi, som er blevet nødvendige, og som ikke var omfattet af det oprindelige udbud, såfremt en ændring af entreprenøren:

i) ikke er mulig af økonomiske eller tekniske årsager såsom krav om indbyrdes ombyttelighed eller interoperabilitet med eksisterende udstyr, software, tjenesteydelser eller installationer, der blev indkøbt i forbindelse med det oprindelige udbud, og

ii) ville forårsage betydelige problemer eller en væsentlig forøgelse af den ordregivende enheds omkostninger

c) når samtlige følgende betingelser er opfyldt:

i) behovet for ændring er opstået som følge af omstændigheder, som en omhyggelig ordregivende enhed ikke kunne forudse

ii) ændringen ændrer ikke kontraktens overordnede karakter.

d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt kontrakten, som følge af enten:

i) en utvetydig revisionsklausul eller -mulighed i overensstemmelse med litra a)

- ii) at den oprindelige entreprenør helt eller delvis efterfølges af en anden økonomisk aktør, der opfylder de kriterier for kvalitativ udvælgelse, der var gældende for den oprindelige entreprenør, efter omorganisering af en virksomhed, herunder overtagelse, fusion, erhvervelse eller insolvens, såfremt dette ikke medfører andre væsentlige ændringer af kontrakten og ikke har til formål at omgå dette direktiv, eller
- iii) at den ordregivende enhed selv påtager sig hovedentreprenørens forpligtelser over for underentreprenørerne, når denne mulighed gives i den nationale lovgivning i medfør af artikel 88
- e) såfremt ændringerne uanset deres værdi ikke er væsentlige som defineret i stk. 4.

Ordregivende enheder, der har ændret en kontrakt i de i dette stykkes litra b) og c) nævnte tilfælde, offentliggør en bekendtgørelse herom i *Den Europæiske Unions Tidende*. Sådanne bekendtgørelser skal indeholde de oplysninger, der er fastsat i bilag XVI, og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

2. Desuden kan kontrakterne, uden at det er nødvendigt at kontrollere, om betingelserne i stk. 4, litra a)-d), er opfyldt, også ændres uden en ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv, når værdien af ændringen er lavere end følgende værdier:

- i) tærsklerne i artikel 15 og
- ii) 10 % af værdien af den oprindelige kontrakt for tjenesteydelses- og vareindkøbskontrakter og lavere end 15 % af værdien af den oprindelige kontrakt for bygge- og anlægskontrakter.

Ændringen må dog ikke berøre den overordnede kontrakts eller rammeaftales karakter. Hvis der foretages flere på hinanden følgende ændringer, vurderes værdien ud fra den samlede nettoværdi af de på hinanden følgende ændringer.

3. Med henblik på beregningen af den pris, som er omhandlet i stk. 2, skal den ajourførte pris være referenceværdien, når kontrakten omfatter en indekssklausul.

4. En ændring af en kontrakt eller en rammeaftale i dens løbetid betragtes som at være væsentlig som defineret i stk. 1, litra e), hvis ændringen bevirker, at kontraktens eller rammeaftalens karakter bliver væsentligt forskellig fra den oprindelig indgåede. Med forbehold af stk. 1 og 2 betragtes en ændring under alle omstændigheder som at være væsentlig, hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- a) ændringen indfører betingelser, der, hvis de havde været en del af den oprindelige udbudsprocedure, ville have givet mulighed for at give andre ansøgere end de oprindeligt udvalgte adgang eller for at acceptere et andet tilbud end det oprindeligt accepterede, eller som ville have tiltrukket yderligere deltagere i udbudsproceduren
- b) ændringen ændrer kontraktens eller rammeaftalens økonomiske balance til entreprenørens fordel på en måde, som den oprindelige kontrakt eller rammeaftale ikke gav mulighed for
- c) ændringen udvider kontraktens eller rammeaftalens anvendelsesområde betydeligt
- d) såfremt en ny entreprenør erstatter den, som den ordregivende enhed oprindeligt havde tildelt kontrakten, i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 1, litra d).

5. En ny udbudsprocedure i overensstemmelse med dette direktiv er nødvendig for andre ændringer af bestemmelserne i en kontrakt eller rammeaftale om bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser i løbet af dennes løbetid end dem, der er anført i stk. 1 og 2.

Artikel 90

Ophævelse af kontrakter

Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder i hvert fald under følgende omstændigheder og på de betingelser, der er fastlagt ved gældende national lovgivning, kan ophæve en bygge- og anlægs-, vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakt under dens løbetid, hvis:

- a) kontrakten har været genstand for en væsentlig ændring, der ville have krævet en ny udbudsprocedure i henhold til artikel 89
- b) entreprenøren på tidspunktet for kontrakttildelingen befandt sig i en af de i artikel 57, stk. 1, i direktiv 2014/24/EU omhandlede situationer, og derfor burde have været udelukket fra udbudsproceduren i henhold til artikel 80, stk. 1, andet afsnit, i nærværende direktiv
- c) kontrakten ikke skulle have været tildelt entreprenøren i betragtning af en alvorlig overtrædelse af forpligtelserne i henhold til traktaterne og dette direktiv, der er fastslået af Den Europæiske Unions Domstol i forbindelse med en procedure efter artikel 258 i TEUF.

AFSNIT III

SÆRLIGE UDBUDSORDNINGER

KAPITEL I

Sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Artikel 91

Tildeling af kontrakter vedrørende sociale tjenesteydelser og andre specifikke tjenesteydelser

Kontrakter vedrørende sociale og andre specifikke tjenesteydelser, der er anført i bilag XVII, tildeles i overensstemmelse med dette kapitel, hvis værdien af kontrakterne overstiger de tærskelværdier, der er fastsat i artikel 15, litra c).

Artikel 92

Offentliggørelse af bekendtgørelser

1. Ordregivende enheder, som agter at tildele en kontrakt vedrørende de tjenesteydelser, der er nævnt i artikel 91, tilkendegiver deres hensigt herom på en af de følgende måder:

- a) ved en udbudsbekendtgørelse eller
- b) ved en vejledende periodisk bekendtgørelse, der offentliggøres løbende. Den vejledende periodiske bekendtgørelse skal specifikt omhandle de typer tjenesteydelser, der vil være omhandlet i de kontrakter, der skal tildeles. Den skal angive, at kontrakterne vil blive tildelt uden yderligere offentliggørelse, og opfordre interesserede økonomiske aktører til skriftligt at tilkendegive deres interesse eller
- c) ved en bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning, der skal offentliggøres løbende.

Første afsnit anvendes dog ikke i tilfælde, hvor der i forbindelse med tildeling af en tjenesteydelseskontrakt kunne have været anvendt udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50.

2. Ordregivende enheder, som har tildelt en kontrakt vedrørende de tjenesteydelser, der er nævnt i artikel 91, offentliggør resultaterne ved en bekendtgørelse om indgåede kontrakter. De har dog mulighed for at fremsende disse meddelelser samlet for et kvartal. I så fald skal de fremsende disse samlede bekendtgørelser senest 30 dage efter udgangen af hvert kvartal.

3. De bekendtgørelser, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i bilag XVIII, i henholdsvis del A, B, C eller D, i overensstemmelse med standardformularerne. Kommissionen udformer standardformularerne gennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

4. De bekendtgørelser, der er omhandlet i denne artikel, offentliggøres i overensstemmelse med artikel 71.

Artikel 93

Principper for tildeling af kontrakter

1. Medlemsstaterne indfører nationale regler for tildeling af kontrakter i henhold til dette kapitel med henblik på at sikre, at ordregivende enheder overholder principperne om gennemsigtighed og ligebehandling af alle økonomiske aktører. Det står medlemsstaterne frit for at fastsætte de procedureregler, der skal anvendes, så længe sådanne regler giver de ordregivende enheder mulighed for at tage hensyn til de særlige omstændigheder i forbindelse med de pågældende tjenesteydelser.

2. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende enheder kan tage hensyn til behovet for at sikre kvalitet, kontinuitet, adgangsmuligheder, overkommelige priser, tilgængelighed og omfang i forbindelse med tjenesteydelserne, de specifikke behov, når det gælder forskellige brugergrupper, herunder dårligt stillede og sårbare grupper, inddragelse og bemyndigelse af brugere og innovation. Medlemsstaterne kan også fastlægge, at valget af tjenesteyder skal ske på grundlag af det tilbud, der afspejler det bedste forhold mellem pris og kvalitet, under hensyntagen til kvalitets- og bæredygtighedskriterier for sociale tjenesteydelser.

Artikel 94

Reserverede kontrakter om visse tjenesteydelser

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at ordregivende enheder, der er ordregivende myndigheder, kan give organisationer ret til at deltage i procedurer for tildeling af offentlige kontrakter, der udelukkende vedrører de tjenesteydelser på sundheds-, social- og kulturområdet, der er omhandlet i artikel 91, og som er omfattet af CPV-koderne 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, fra 85000000-9 til 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 og 98133110-8.

2. En organisation som omhandlet i stk. 1 skal opfylde samtlige følgende betingelser:

- a) dens formål er at varetage offentlige tjenesteydelsesopgaver med tilknytning til levering af de tjenesteydelser, der er omhandlet i stk. 1
- b) udbyttet geninvesteres for at opfylde organisationens målsætninger. Udloddes eller omfordes udbyttet, bør dette ske ud fra deltagelsesorienterede hensyn

- c) ledelses- eller ejerskabsstrukturerne i den organisation, der gennemfører kontrakten, er baseret på principper om medarbejderejerskab eller deltagelse eller kræver aktiv deltagelse af medarbejdere, brugere eller interessenter og
- d) organisationen har ikke fået tildelt en kontrakt for de pågældende tjenesteydelser af den pågældende ordregivende myndighed i henhold til denne artikel de seneste tre år.

3. Kontraktens maksimale løbetid må højst være tre år.

4. Indkaldelsen af tilbud skal indeholde en henvisning til denne artikel.

5. Uanset artikel 108 foretager Kommissionen en evaluering af virkningerne af nærværende artikel og aflægger rapport herom til Europa-Parlamentet og Rådet senest seneste den 18. april 2019.

KAPITEL II

Regler for projektkonkurrencer

Artikel 95

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel anvendes på projektkonkurrencer, som afholdes med henblik på indgåelse af tjenesteydelseskontrakter, hvis anslåede værdi uden moms, men inklusive eventuelle konkurrencepræmier eller betalinger til deltagerne, mindst udgør det beløb, der er anført i artikel 15, litra a).

2. Dette kapitel gælder for alle projektkonkurrencer, hvor den samlede præmiesum og betalingen til deltagerne, herunder den anslåede værdi uden moms af tjenesteydelseskontrakter, som senere vil kunne indgås i henhold til artikel 50, litra j), hvis den ordregivende enhed ikke udelukker en sådan tildeling i bekendtgørelsen, mindst udgør det beløb, der er anført i artikel 15, litra a).

Artikel 96

Bekendtgørelser

1. Ordregivende enheder, der agter at afholde en projektkonkurrence, udskriver den ved en bekendtgørelse.

Hvis de agter at tildele en efterfølgende tjenesteydelseskontrakt i henhold til artikel 50, litra j), angives dette i bekendtgørelsen.

Ordregivende enheder, der har afholdt en projektkonkurrence, meddeler resultatet ved en bekendtgørelse.

2. Indkaldelse af tilbud skal indeholde de oplysninger, der er angivet i bilag XIX, og bekendtgørelsen om resultaterne af en

projektkonkurrence skal indeholde de oplysninger, der er angivet i bilag XX i formatet for standardformularerne. Kommissionen udformer disse standardformularer gennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter. Gennemførelsesretsakterne vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 105.

Bekendtgørelsen af resultaterne af en projektkonkurrence skal senest 30 dage efter projektkonkurrencens afslutning fremsendes til Den Europæiske Unions Publikationskontor.

Offentliggørelse af oplysninger om resultaterne af projektkonkurrencen kan undlades, hvis videregivelse heraf ville hindre retshåndhævelsen eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller til skade for bestemte offentlige eller private økonomiske aktørers legitime økonomiske interesser eller for fair konkurrence mellem økonomiske aktører.

3. Artikel 71, stk. 2-6, finder også anvendelse på bekendtgørelser vedrørende projektkonkurrencer.

Artikel 97

Regler for projektkonkurrencer, udvælgelse af deltagere og bedømmelseskomitéen

1. Ved afholdelse af projektkonkurrencer anvender de ordregivende enheder udbudsprocedurer, der er tilpasset afsnit I og dette kapitel.

2. Adgangen til at deltage i projektkonkurrencer må ikke begrænses:

a) til en medlemsstats område eller en del heraf

b) af det forhold, at det i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor projektkonkurrencen afholdes, kræves, at deltagerne skal være enten fysiske eller juridiske personer.

3. Når der er tale om projektkonkurrencer med et begrænset antal deltagere, fastsætter de ordregivende enheder klare og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier. Under alle omstændigheder skal antallet af ansøgere, der opfordres til at deltage i projektkonkurrencer, fastsættes således, at der sikres en reel konkurrence.

4. Bedømmelseskomitéen må udelukkende bestå af fysiske personer, der er uafhængige af deltagerne i projektkonkurrencen. Såfremt der kræves bestemte faglige kvalifikationer for at deltage i en konkurrence, skal mindst en tredjedel af bedømmelseskomitéens medlemmer have samme eller tilsvarende kvalifikationer.

Artikel 98

Bedømmelseskomitéens afgørelser

1. Bedømmelseskomitéen skal være uafhængig i sine afgørelser og udtalelser.
2. Komitéen behandler planlægnings- og projektarbejder, som ansøgerne forelægger anonymt, og alene ud fra de kriterier, der er anført i bekendtgørelsen om projektkonkurrencen.
3. På grundlag af hvert enkelt projekts kvaliteter registrerer komitéen projekternes rangfølge og sine bemærkninger samt punkter, der evt. skal klarlægges, i en protokol, som medlemmerne underskriver.
4. Kravet om anonymitet skal overholdes, indtil bedømmelseskomitéens udtalelse eller afgørelse foreligger.
5. Ansøgerne kan om nødvendigt anmodes om at besvare spørgsmål, som bedømmelseskomitéen har anført i rapporten, for at klarlægge nogle aspekter af projekterne.
6. Der udarbejdes en fuldstændig rapport over dialogen mellem bedømmelseskomitéens medlemmer og ansøgerne.

AFSNIT IV

FORVALTNING

Artikel 99

Fuldbyrdelse

1. For effektivt at sikre en korrekt og effektiv gennemførelse sikrer medlemsstaterne, at i det mindste opgaverne i denne artikel udføres af en eller flere myndigheder, instanser eller strukturer. De underretter Kommissionen om alle myndigheder eller strukturer, der er kompetente til disse opgaver.
2. Medlemsstaterne sikrer, at anvendelsen af reglerne om offentlige udbud overvåges.

Når overvågningsmyndighederne eller -strukturerne på eget initiativ eller efter modtagelse af oplysninger konstaterer specifikke krænkelse eller systemiske problemer, har de beføjelse til at oplyse disse problemer til nationale kontrolmyndigheder, domstole og retter eller andre passende myndigheder eller strukturer som f.eks. ombudsmanden, nationale parlamenter eller udvalg derunder.

3. Resultaterne af overvågningsaktiviteterne i henhold til stk. 2 gøres tilgængelige for offentligheden gennem egnede informationsmidler. Kommissionen skal også have adgang til disse resultater. De kan f.eks. indarbejdes i den overvågningsrapport, der er nævnt i andet afsnit.

Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne en overvågningsrapport til Kommissionen, i givet fald med oplysninger om de hyppigste kilder til forkert anvendelse eller juridisk usikkerhed, herunder eventuelle strukturelle eller tilbagevendende problemer med anvendelsen af reglerne, om graden af SMV'ers deltagelse i offentlige udbud og om forebyggelse, afsløring og fyldestgørende rapportering om tilfælde af svig, korruption, interessekonflikter og andre alvorlige uregelmæssigheder.

Kommissionen kan højst hvert tredje år anmode medlemsstaterne om at indgive oplysninger om den praktiske gennemførelse af de nationale strategiske politikker for offentlige udbud.

Ved anvendelsen af dette stykke forstås SMV som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF ⁽¹⁾.

På grundlag af de data, der er modtaget i medfør af dette stykke, udarbejder Kommissionen regelmæssigt en rapport om gennemførelsen af og bedste praksis i forbindelse med nationale udbudspolitikker i det indre marked.

4. Medlemsstaterne sikrer:

a) at der foreligger vederlagsfri information og vejledning vedrørende fortolkning og anvendelse af EU-lovgivningen om offentlige udbud til at bistå ordregivende myndigheder og økonomiske aktører, navnlig SMV'er, med at anvende Unionens udbudsregler korrekt, og

b) at de ordregivende myndigheder har adgang til støtte med hensyn til planlægning og gennemførelse af udbudsprocedurerne.

5. Medlemsstaterne skal, uden at det berører de almindelige procedurer og arbejdsmetoder, som Kommissionen har etableret for sin kommunikation og sine kontakter med medlemsstaterne, udpege et referencepunkt for samarbejde med Kommissionen med hensyn til anvendelsen af lovgivning om offentlige udbud.

⁽¹⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

6. Ordregivende myndigheder opbevarer, mindst i kontraktens løbetid, eksemplarer af alle indgåede kontrakter for en værdi lig med eller større end:

- a) 1 000 000 EUR, hvis der er tale om vareindkøbs- eller tjenesteydelseskontrakter
- b) 10 000 000 EUR, hvis der er tale om bygge- og anlægskontrakter.

Ordregivende myndigheder skal give adgang til disse kontrakter; adgang til specifikke dokumenter eller informationer kan dog afslås i det omfang og på de betingelser, der følger af de EU-regler eller nationale regler, der anvendes for aktindsigt og databeskyttelse.

Artikel 100

Individuelle rapporter om procedurer for tildeling af kontrakter

1. Ordregivende enheder opbevarer formålstjenlige oplysninger om alle kontrakter eller rammeaftaler, der er omfattet af dette direktiv, og om alle dynamiske indkøbssystemer, der iværksættes. Disse oplysninger skal være tilstrækkelige til, at de senere kan begrunde beslutningerne om:

- a) den økonomiske aktørs kvalifikation og udvælgelse samt tildelingen af kontrakterne
- b) anvendelsen af udbud med forhandling uden forudgående indkaldelse af tilbud i overensstemmelse med artikel 50
- c) ikkeanvendelse af bestemmelserne i kapitel II-IV i afsnit II i henhold til undtagelserne i kapitel II og III i afsnit I
- d) begrundelserne for, at andre kommunikationsmidler end elektroniske midler er blevet benyttet til indgivelse af tilbud, hvis det er nødvendigt.

I det omfang bekendtgørelsen om indgåede kontrakter udarbejdet i henhold til artikel 70 eller artikel 92, stk. 2, indeholder de oplysninger, der kræves i dette stykke, kan ordregivende enheder henvise til den bekendtgørelse.

2. De ordregivende enheder skal dokumentere afviklingen af alle udbudsprocedurer, uanset om dette er foregået elektronisk eller ej. De skal i den forbindelse sikre, at de opbevarer tilstrækkelig dokumentation til at begrunde afgørelser, der træffes i alle faser af udbudsproceduren, såsom dokumentation vedrørende kommunikation med økonomiske aktører og interne

overvejelser, udformning af udbudsdokumenterne, en eventuel dialog eller forhandling samt udvælgelse og tildeling af kontrakten. Dokumentationen skal opbevares i mindst tre år fra tidspunktet for tildelingen af kontrakten.

3. Oplysningerne eller dokumentationen, eller hovedelementerne heri, fremsendes til Kommissionen eller de nationale myndigheder, instanser eller strukturer nævnt i artikel 99, hvis de anmoder om det.

Artikel 101

National rapportering og statistiske oplysninger

1. Kommissionen gennemgår kvaliteten og fuldstændigheden af data, der kan udtrages fra bekendtgørelserne omhandlet i artikel 67-71, 92 og 96, der offentliggøres i overensstemmelse med bilag IX.

Hvis den kvalitet og fuldstændighed af dataene, der er nævnt i første afsnit i dette stykke, ikke opfylder de forpligtelser, der er fastsat i artikel 67, stk. 1, artikel 68, stk. 1, artikel 69, artikel 70, stk. 1, artikel 92, stk. 3 og artikel 96, stk. 2, anmoder Kommissionen den pågældende medlemsstat om supplerende oplysninger. Den pågældende medlemsstat stiller de manglede statistiske oplysninger, som Kommissionen har anmodet om, til rådighed inden for en rimelig frist.

2. Senest den 18. april 2017 og herefter hvert tredje år fremsender medlemsstaterne en statistisk rapport om udbud til Kommissionen, som ville have været omfattet af dette direktiv, hvis dets værdi havde oversteget den relevante tærskel fastsat i artikel 15, med angivelse af et overslag over den samlede værdi af et sådant indkøb i løbet af den pågældende periode. Dette overslag kan navnlig være baseret på data, der er tilgængelige i henhold til nationale offentliggørelseskrav eller på stikprøvebaserede overslag.

Denne rapport kan indarbejdes i den rapport, der er nævnt i artikel 99, stk. 3.

Artikel 102

Administrativt samarbejde

1. Medlemsstaterne yder hinanden bistand og træffer foranstaltninger med henblik på et effektivt samarbejde for at sikre udveksling af oplysninger om forhold omhandlet i artikel 62, 81 og 84. De sørger for, at de oplysninger, de udveksler, behandles fortroligt.

2. De kompetente myndigheder i alle berørte medlemsstater udveksler oplysninger i overensstemmelse med reglerne om beskyttelse af personoplysninger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF ⁽²⁾.

3. For at teste egnetheden af at anvende informations-systemet for det indre marked (IMI), som er oprettet ved forordning (EU) nr. 1024/2012, til at udveksle de oplysninger, der er omfattet af dette direktiv, iværksættes der et pilotprojekt senest den 18. april 2015.

AFSNIT V

DELEGEREDE BEFØJELSER, GENNEMFØRELSESBEFØJELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 103

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 17. april 2014.

3. Den i artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 4, 17, 40, 41, 76 og 83 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for den frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Denne frist forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 104

Hasteprocedure

1. En delegeret retsakt, der er vedtaget i henhold til denne artikel, træder i kraft straks og anvendes, så længe der ikke er gjort indsigelse mod den i henhold til stk. 2. I meddelelsen til Europa-Parlamentet og Rådet af en delegeret retsakt anføres begrundelsen for anvendelse af hasteproceduren.

2. Europa-Parlamentet eller Rådet kan efter proceduren i artikel 103, stk. 5, gøre indsigelse mod en delegeret retsakt. I så fald skal Kommissionen ophæve retsakten straks efter Europa-Parlamentets eller Rådets meddelelse af afgørelsen om at gøre indsigelse.

Artikel 105

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af det ved Rådets afgørelse 71/306/EØF ⁽³⁾ nedsatte Rådgivende Udvalg for Offentlige Udbud. Dette udvalg er et udvalg som defineret i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 106

Gennemførelse og overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 18. april 2016. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

⁽³⁾ Rådets afgørelse 71/306/EØF af 26. juli 1971 om nedsættelse af et rådgivende udvalg vedrørende offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT L 185 af 16.8.1971, s. 15).

2. Uanset nærværende artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, indtil den 18. oktober 2018, undtagen i tilfælde hvor anvendelsen af elektroniske midler er obligatorisk i henhold til artikel 52, 53, 54, artikel 55, stk. 3, artikel 71, stk. 2, eller artikel 73.

Uanset nærværende artikels stk. 1 kan medlemsstaterne udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, for indkøbscentraler i henhold til artikel 55, stk. 3, indtil 18. april 2017.

Hvis en medlemsstat vælger at udsætte anvendelsen af artikel 40, stk. 1, fastsætter den medlemsstat, at ordregivende enheder kan vælge mellem følgende kommunikationsmidler i forbindelse med al kommunikation og informationsudveksling:

- a) elektroniske midler i henhold til artikel 40
- b) post eller anden egnet forsendelsesform
- c) fax
- d) en kombination af disse midler.

3. De i stk. 1 og 2 nævnte bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 107

Ophævede retsakter

Direktiv 2004/17/EF ophæves med virkning fra den 18. april 2016.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til dette direktiv og læses i henhold til den i bilag XXI anførte sammenligningstabel.

Artikel 108

Revision

Kommissionen tager de økonomiske virkninger for det indre marked op til revision, navnlig med hensyn til faktorer som grænseoverskridende kontrakttildeling og transaktionsomkostninger, som følger af anvendelsen af tærsklerne i artikel 15, og aflægger beretning herom for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 18. april 2019.

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, overvejer Kommissionen at foreslå en forhøjelse af de tærskelværdier, der gælder i henhold til GPA-aftalen, under næste forhandlingsrunde. Hvis de tærskelværdier, der finder anvendelse i henhold til GPA-aftalen, ændres, skal beretningen i givet fald efterfølges af et forslag til en retsakt, som ændrer de tærskeler, der er fastsat i dette direktiv.

Artikel 109

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 110

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 26. februar 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

BILAG I

AKTIVITETER OMHANDLET I ARTIKEL 2, NR. 2), LITRA A)

I tilfælde af forskellige fortolkninger mellem CPV og NACE gælder CPV-nomenklaturen.

NACE (1)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
45			Bygge- og anlægsvirksomhed	Denne hovedgruppe omfatter: opførelse af nye bygninger og bygværker, restaurering og almindelige reparationer.	45000000
	45.1		Forberedende byggepladsarbejder		45100000
		45.11	Nedrivning af bygninger; jordarbejder	Denne undergruppe omfatter: — nedrivning af bygninger og andre bygværker — rydning af byggepladser — jordarbejder: afgravning, påfyldning, nivellering og planering af byggepladser, grøftegravning, fjernelse af klippe og sten, sprængning osv. — klargøring af miner: — fjernelse af overjord og anden klargøring samt andet forberedende arbejde i forbindelse med mineanlæg. Denne undergruppe omfatter også: — byggepladsafvanding — afvanding af landbrugs- og skovbrugsarealer.	45110000
		45.12	Prøveboringer og andre former for borer	Denne undergruppe omfatter: — prøveboringer og udtagning af prøver i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, geofysiske og geologiske undersøgelser eller til lignende formål. Denne undergruppe omfatter ikke: — boring af olie- og gasproduktionsbrønde, jf. 11.20 — brøndboring, jf. 45.25 — skaktsænkning, jf. 45.25 — olie- og gasprospektering, geofysiske, geologiske og seismiske undersøgelser, jf. 74.20.	45120000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
	45.2		Opførelse af bygninger eller dele heraf; anlægsarbejder		45200000
		45.21	Almindelige byggearbejder omfattende bygninger og ingeniørarbejde	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opførelse af alle former for bygninger og udførelse af anlægsarbejder — broer, veje anlagt på pæledæk, viadukter, tunneler og undergrundsbaner — fjernledningsnet: rørledninger, kommunikations- og elledninger — rørledninger, kommunikations- og elledninger inden for bydistrikter — underordnede arbejder inden for bydistrikter — samling og opførelse på stedet af præfabrikerede bygninger. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — servicevirksomhed i forbindelse med olie- og gasudvinding, jf. 11.20 — opførelse af komplette, præfabrikerede bygninger af dele — ikke af beton — som er af egen produktion, jf. hovedgruppe 20, 26 og 28 — bygge- og anlægsarbejder, undtagen opførelse af bygninger, i forbindelse med stadioner, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg jf. 45.23 — installationsvirksomhed, jf. 45.3 — færdiggørelse af bygninger, jf. 45.4 — arkitekt- og ingeniørvirksomhed, jf. 74.20 — byggeledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder, jf. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>Undtagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Udførelse af tagdækning og tagkonstruktioner	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af tagkonstruktioner — udførelse af tagdækning — fugtisolering. 	45261000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45.23	Anlæg af veje, flyvepladser og sportsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af motorveje, veje, gader og andre køreveje og gangstier — anlæg af jernbaner — anlæg af start- og landingsbaner til fly — anlægsarbejder i forbindelse med stadioner, svømmebassiner, sportshaller, tennisbaner, golfbaner og andre sportsanlæg — vejafstrikning og afmærkning af parkeringsbåse. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — forberedende jordarbejder, jf. 45.11 	<p>45212212 og DA03</p> <p>45230000</p> <p>undtagen:</p> <p>— 45231000</p> <p>— 45232000</p> <p>— 45234115</p>
		45.24	Udførelse af vandbygningsanlæg	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — anlæg af: — sejløb, havne- og flodbygningsværker, lystbådehavne (marinaer), sluser osv. — dæmninger og diger — opmudring — arbejder under vand. 	45240000
		45.25	Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — bygge- og anlægsaktiviteter inden for et område, som er fælles for forskellige byggearbejder, og som kræver specialisering eller specialudstyr: — udførelse af fundamenter, herunder nedramning af pæle — brøndboring, skaktsænkning — opstilling af stålprofiler, som ikke er af egen produktion — bøjning af stålprofiler — opmuring og stensætning 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

NACE (*)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				<ul style="list-style-type: none"> — opstilling og demontering af stilladser og arbejdsplatforme, herunder også udlejning heraf — opførelse/opstilling af skorstene og montering af industriovne. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udlejning af stilladser uden opstilling og demontering, jf. 71.32 	
	45.3		Bygningsinstallationsvirksomhed		45300000
		45.31	Elinstallationsvirksomhed	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <p>installation i bygninger eller andre bygværker af:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elkabler og elarmaturer — telekommunikationsanlæg — elektriske varmeanlæg — lokale antenneanlæg og radioantennener — brandalarmer — tyverialarmer — elevatorer og rullende trapper — lynafledere etc. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>Undtagen:</p> <p>– 45316000</p>
		45.32	Isoleringsarbejder	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — udførelse af varme-, lyd- eller vibrationsisolering i bygninger eller andre bygværker. <p>Denne undergruppe omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — fugtisolering, jf. 45.22 	45320000
		45.33	VVS-installatører og blikkenslagerforretninger	<p>Denne undergruppe omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — installation i bygninger eller andre bygværker af: — rør- og sanitetsudstyr — gasarmaturer — varme-, ventilations-, køle- eller airconditionudstyr og -kanaler — sprinkleranlæg. 	45330000

NACE (!)					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
				Denne undergruppe omfatter ikke: — installation af elektriske varme-anlæg, jf. 45.31.	
		45.34	Anden installations-virksomhed	Denne undergruppe omfatter: — installation af belysning og signalanlæg til veje, jernbaner, lufthavne og havne — installation af armaturer og komponenter ikke andet steds nævnt i bygninger eller andre bygningsværker	45234115 45316000 45340000
	45.4		Færdiggørelse af bygninger		45400000
		45.41	Stukkatorvirksomhed	Denne undergruppe omfatter: — udførelse i bygninger eller andre bygværker af indvendige og udvendige pudse- og stuk-katørarbejder, herunder også af det underliggende pudslag	45410000
		45.42	Tømrer- og bygnings-snedkerforretninger	Denne undergruppe omfatter: — i- og opsætning af udstyr, som ikke er af egen produktion: døre, vinduer, dør- og vindu-esrammer, elementkøkkener, trapper, butikstilbehør o.l. af træ eller andre materialer — indvendige færdiggørelsesarbej-der, som f.eks. lofter, vægbe-klædning af træ, flytbare skil-levægge etc. Denne undergruppe omfatter ikke: — lægning af parketgulve og andre gulve af træ, jf. 45.43.	45420000
		45.43	Udførelse af gulvbe-lægninger og vægbe-klædning	Denne undergruppe omfatter: — udførelse i bygninger eller andre bygværker af arbejder vedrørende: — væg- eller gulvfliser af keramik, beton eller tilhuggede sten — parket og anden gulvbelægning af træ tæpper og linoleum til gulvbelægninger — herunder også af gummi eller plast — gulvbelægninger eller vægbe-klædninger af terrazzo, marmor, granit eller skifer — tapet.	45430000

NACE ⁽¹⁾					CPV-kode
HOVEDGRUPPE F			BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED		
Hoved-gruppe	Gruppe	Under-gruppe	Beskrivelse	Bemærkninger	
		45.44	Maler- og glarmesterforretninger	Denne undergruppe omfatter: — indvendig og udvendig maling af bygninger — maling af broer — isætning af glas, spejle osv. Denne undergruppe omfatter ikke: — isætning af vinduer, jf. 45.42.	45440000
		45.45	Andet færdiggørelsesarbejde	Denne undergruppe omfatter: — anlæg af private svømmebassiner — damprensning, sandblæsning og lign. af facader — andet færdiggørelsesarbejde i og på bygninger i.a.n. Denne undergruppe omfatter ikke: — indvendig rengøring af bygninger og andre bygværkerkonstruktioner, jf. 74.70.	45212212 og DA04 45450000
	45.5		Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale		45500000
		45.50	Udlejning af entreprenørmateriel med betjeningspersonale	Denne undergruppe omfatter ikke: — udlejning af entreprenørmateriel uden betjeningspersonale, jf. 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 af 9. oktober 1990 (EFT L 293 af 24.10.1990, s. 1).

BILAG II

EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 4, STK. 3

Rettigheder, der er givet gennem en procedure, hvor der er sikret tilstrækkelig offentlighed, og hvor overdragelsen af disse rettigheder var baseret på objektive kriterier, udgør ikke »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret artikel 4 i dette direktiv. Følgende angiver procedurer, som på forhånd sikrer tilstrækkelig gennemsigtighed, for tilladelser på grundlag af andre EU-retsakter, som ikke udgør »særlige eller eksklusive rettigheder« som defineret i dette direktivs artikel 4:

- a) udstedelse af tilladelse til at drive naturgasfaciliteter i overensstemmelse med proceduren i artikel 4 i direktiv 2009/73/EF
  - b) tilladelse til eller opfordring til at afgive tilbud om anlæg af nye kraftværker i overensstemmelse med direktiv 2009/72/EF
  - c) udstedelse i overensstemmelse med procedurerne i artikel 9 i direktiv 97/67/EF af tilladelser til at levere posttjenester med eller uden eneret
  - d) procedure for udstedelse af tilladelse til at udføre aktiviteter vedrørende udnyttelse af kulbrinter i overensstemmelse med direktiv 94/22/EF
  - e) offentlige tjenesteydelseskontrakter som defineret i forordning (EF) nr. 1370/2007 med henblik på offentlig personbefordring med bus, sporvogn, jernbane eller metro, som er tildelt på grundlag af en konkurrencebaseret udbudsprocedure i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 5, stk. 3, forudsat at fristen er i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3 eller 4, i nævnte forordning.
-

BILAG III

EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 34, STK. 3

A. **Produktion, transport eller distribution af gas eller varme**

Direktiv 2009/73/EF

B. **Produktion, transport eller distribution af elektricitet**

Direktiv 2009/72/EF

C. **Produktion, transport eller distribution af drikkevand**

[Ingen]

D. **Ordregivende enheder inden for jernbanetransport**

Godstransport med jernbane

Direktiv 2012/34/EU

International personbefordring med jernbane

Direktiv 2012/34/EU

National personbefordring med jernbane

[Ingen]

E. **Ordregivende enheder inden for bytransport med jernbane, sporvogn, trolleybus eller bus**

[Ingen]

F. **Ordregivende enheder i postsektoren**

Direktiv 97/67/EF

G. **Udvinding af olie eller gas**

Direktiv 94/22/EF

H. **Efterforskning efter og udvinding af kul eller andet fast brændsel**

[Ingen]

I. **Ordregivende enheder inden for området søhavne eller havne ved indre vandveje eller andre terminalfaciliteter**

[Ingen]

J. **Ordregivende enheder inden for området lufthavnsfaciliteter**

[Ingen]

BILAG IV

FRISTER FOR VEDTAGELSE AF GENNEMFØRELSESRÆTSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 35

1. De gennemførelsesretsakter, der er nævnt i artikel 35, vedtages inden for følgende perioder:

- a) 90 arbejdsdage, hvis der formodes at være fri adgang til et givet marked på grundlag af første afsnit i artikel 34, stk. 3
- b) 130 arbejdsdage i andre tilfælde end dem, der er nævnt i litra a).

Perioderne i litra a) og b) forlænges med 15 arbejdsdage, hvis anmodningen ikke ledsages af en begrundet og dokumenteret afgørelse, der er truffet af en uafhængig national myndighed, som er kompetent med hensyn til den pågældende aktivitet, hvori betingelserne for at anvende artikel 34, stk. 1, på den pågældende aktivitet i overensstemmelse med artikel 34, stk. 2 og 3, analyseres grundigt.

Fristerne løber fra den første arbejdsdag efter Kommissionens modtagelse af anmodningen, hvortil der henvises i stk. 35, stk. 1, eller, hvis de oplysninger, der skal gives ved anmodningen, er ufuldstændige, fra arbejdsdagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger.

Kommissionen kan forlænge de perioder, der er fastsat i første afsnit, efter aftale med den medlemsstat eller ordregivende enhed, der har fremsat anmodningen.

2. Kommissionen kan kræve, at den berørte medlemsstat eller ordregivende enhed eller den uafhængige nationale myndighed, der er omhandlet i punkt 1, eller en anden kompetent national myndighed fremlægger alle nødvendige oplysninger eller supplerer eller præciserer indgivne oplysninger inden for en passende tidsfrist. I tilfælde af forsinkede eller ufuldstændige svar stilles de perioder, der er angivet i punkt 1, første afsnit, i bero i tidsrummet mellem udløbet af den tidsfrist, der er anført i anmodningen om oplysninger, og modtagelsen af de fuldstændige og korrekte oplysninger.

BILAG V

KRAV TIL VÆRKTØJER OG ANORDNINGER TIL ELEKTRONISK MODTAGELSE AF TILBUD, ANSØGNINGER OM DELTAGELSE ELLER KVALIFIKATION SAMT PLANER OG PROJEKTER I FORBINDELSE MED KONKURRENCER

Værktøjer og anordninger til elektronisk modtagelse af tilbud, ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt planer og projekter i forbindelse med konkurrencer skal ved tekniske midler og passende procedurer mindst garantere følgende:

- a) det nøjagtige tidspunkt og den nøjagtige dato for modtagelsen af tilbud og ansøgninger om deltagelse eller kvalifikation samt indgivelsen af planer og projekter kan fastslås med sikkerhed
- b) det kan med rimelighed sikres, at ingen kan få adgang til oplysninger, som er fremsendt i medfør af disse krav, før udløbet af de fastsatte frister
- c) kun bemyndigede personer kan fastsætte eller ændre datoerne for åbning af de modtagne oplysninger
- d) på de forskellige stadier af kvalifikationsprocessen, udbudsproceduren eller konkurrencen må kun bemyndigede personer få adgang til alle eller en del af de indsendte oplysninger
- e) kun bemyndigede personer kan få adgang til de indsendte oplysninger og kun efter den anførte dato
- f) oplysninger, som er modtaget og åbnet i overensstemmelse med disse krav, er kun tilgængelige for personer, der er bemyndiget til at få kendskab hertil
- g) det kan ved overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af disse forbud eller af betingelserne i litra b)–f) med rimelighed sikres, at overtrædelsen eller forsøg herpå klart kan spores.

BILAG VI

DEL A

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I VEJLEDENDE PERIODISKE BEKENDTGØRELSER

(som omhandlet i artikel 67)

I. Oplysninger, der skal angives i alle tilfælde

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. a) For vareindkøbskontrakter: art og mængde eller værdi af de ydelser eller varer, der skal leveres (CPV-koder).
b) For bygge- og anlægskontrakter: ydelsernes art og omfang, generel karakteristik af arbejdet eller delarbejderne herunder (CPV-koder).
c) For tjenesteydelseskontrakter: planlagte samlede indkøb inden for hver af de anførte kategorier af tjenesteydelser (CPV-koder).
4. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen eller for afsendelse af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i køberprofilen.
5. Andre relevante oplysninger.

II. Yderligere oplysninger, der skal angives, når bekendtgørelsen benyttes til indkaldelse af tilbud, eller når den tillader afkortning af fristerne for modtagelse af tilbud (artikel 67, stk. 2)

6. Det skal nævnes, at de interesserede økonomiske aktører skal underrette ordregiveren om deres interesse for kontrakten/kontrakterne.
7. E-mail- eller internetadresse, hvor dokumenterne med udbudsbetingelserne er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.

Angivelse af, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne, hvis de af de i tredje og fjerde afsnit i artikel 73, stk. 1, anførte årsager ikke er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.
8. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
9. Sidste frist for modtagelse af ansøgninger med henblik på opfordring til at afgive tilbud eller forhandle.
10. Arten og mængden af de varer, der skal leveres, angives, eller der gives en generel karakteristik af arbejdet eller tjenesteydelseskategorien og en beskrivelse heraf, hvis rammeaftale(r) planlægges, herunder optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler samt antallet af eventuelle forlængelser. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud. Angivelse af, om der er tale om køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
11. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser. Hvis kontrakten er opdelt i delkontrakter, angives disse oplysninger for hver del.
12. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af tjenesteydelseskontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
13. Adresse, til hvilken de interesserede virksomheder skal stille deres interessetilkendegivelser skriftligt.
14. Sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser.
15. Det eller de sprog, ansøgninger eller tilbud skal være affattet på.
16. Økonomiske og tekniske krav samt krav til finansielle og tekniske garantier, leverandører skal opfylde.

17. a) Foreløbig dato for udbudsprocedurernes begyndelse, hvis denne kendes.
  - b) Den valgte udbudsform (begrænset udbud, uanset om dette omfatter et dynamisk indkøbssystem, eller udbud med forhandling)
18. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
19. I givet fald oplysning om, hvorvidt:
  - a) elektronisk indgivelse af tilbud eller ansøgninger om at deltage kræves/accepteres
  - b) elektronisk bestilling anvendes
  - c) elektronisk fakturering anvendes
  - d) elektronisk betaling accepteres.
20. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
21. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller ikke er angivet enten i opfordringen til at bekræfte interessetilkendegivelsen, jf. artikel 67, stk. 2, litra b), eller i opfordringen til at afgive tilbud eller forhandle.

DEL B

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSE OM OFFENTLIGGØRELSE I EN KØBERPROFIL AF EN PERIODISK BEKENDTGØRELSE, SOM IKKE BENYTTES TIL INDKALDELSE AF TILBUD

(som omhandlet i artikel 67, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. CPV-koder.
  4. »Køberprofilens« internetadresse (URL).
  5. Dato for afsendelse af bekendtgørelsen om offentliggørelse af forhåndsmeddelelsen vedrørende køberprofil.
-

BILAG VII

**OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I UDBUDSDOKUMENTERNE VEDRØRENDE ELEKTRONISKE
AUKTIONER (ARTIKEL 53, STK. 4)**

Når ordregivende enheder beslutter at afholde en elektronisk auktion, skal udbudsdokumenterne mindst omfatte følgende:

- a) de elementer, hvis værdier der holdes elektronisk auktion over, for så vidt disse elementer er kvantificerbare, således at de kan udtrykkes i tal eller procentdele
  - b) de eventuelle grænser for de værdier, som kan fremlægges, således som de fremgår af specifikationer af kontraktens genstand
  - c) de oplysninger, der vil blive stillet til tilbudsgivernes rådighed under den elektroniske auktion, og på hvilket tidspunkt de i givet fald stilles til rådighed
  - d) de oplysninger, der er relevante for afviklingen af den elektroniske auktion
  - e) de betingelser, på hvilke tilbudsgiverne kan byde, og især de mindste udsving mellem tilbuddene, som i givet fald kræves for at byde
  - f) de relevante oplysninger om det elektroniske udstyr, der anvendes, og om betingelser og tekniske specifikationer for tilslutning.
-

BILAG VIII

DEFINITION AF VISSE TEKNISKE SPECIFIKATIONER

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »tekniske specifikationer«: et af følgende:
  - a) i forbindelse med tjenesteydelses- eller vareindkøbskontrakter en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger krævede egenskaber for et produkt eller en tjenesteydelse, som f.eks. kvalitetsniveau, miljø- og klimapræstation, udformning efter alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, brugen af produktet, sikkerhed eller dimensioner, herunder forskrifter, der vedrører handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning, produktionsprocesser og -metoder i alle livscyklusfaser for produktet eller tjenesteydelsen samt procedurer for overensstemmelsesvurdering
  - b) i forbindelse med offentlige bygge- og anlægskontrakter samtlige tekniske forskrifter, navnlig sådanne, der findes i udbudsdokumenterne, som fastlægger krævede egenskaber for et materiale, et produkt eller et indkøb, og hvorved disse kan beskrives således, at de opfylder kravene til den anvendelse, som den ordregivende enhed har bestemt dem til; disse egenskaber omfatter miljø- og klimapræstation, udformning efter alle behov (herunder adgang for handicappede), overensstemmelsesvurdering, funktionsdygtighed, sikkerhed eller dimensioner, herunder procedurer for kvalitetssikring, terminologi, symboler, afprøvning og afprøvningsmetoder, emballering, mærkning og etikettering, brugsvejledning samt produktionsprocesser og -metoder i alle livscyklusfaser; de omfatter ligeledes regler for projektering og omkostningsberegning, betingelser for afprøvning, kontrol og aflevering af bygge- og anlægsarbejder samt konstruktionsteknik og konstruktionsmetoder samt alle andre tekniske forhold, som den ordregivende enhed ved almindelige eller særlige bestemmelser kan fastsætte vedrørende de færdige arbejder og de materialer eller dele, der indgår deri
- 2) »standard«: en teknisk specifikation, som er vedtaget af et anerkendt standardiseringsorgan til gentagen eller konstant anvendelse, hvis overholdelse ikke er obligatorisk, og som er en af følgende kategorier:
  - a) international standard: en standard, der er vedtaget af et internationalt standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
  - b) europæisk standard: en standard, der er vedtaget af et europæisk standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
  - c) national standard: en standard, der er vedtaget af et nationalt standardiseringsorgan, og som er offentligt tilgængelig
- 3) »europæisk teknisk vurdering«: den dokumenterede vurdering af en byggevares ydeevne med hensyn til dens væsentlige egenskaber i overensstemmelse med det respektive europæiske vurderingsdokument som defineret i artikel 2, nr. 12), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 ⁽¹⁾
- 4) »fælles teknisk specifikation«: en teknisk specifikation på IKT-området, der er udarbejdet i henhold til artikel 13 og 14 i forordning (EU) nr. 1025/2012
- 5) »teknisk reference«: enhver leverance fra europæiske standardiseringsorganer, bortset fra europæiske standarder, som er frembragt efter procedurer, der er tilpasset udviklingen af markedsbegøvelserne.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011 af 9. marts 2011 om fastlæggelse af harmoniserede betingelser for markedsføring af byggevarer og om ophævelse af Rådets direktiv 89/106/EØF (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 5).

BILAG IX

KARAKTERISTIKA VEDRØRENDE OFFENTLIGGØRELSE**1. Offentliggørelse af bekendtgørelser**

De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 67, 68, 69, 70, 92 og 96, sendes af de ordregivende enheder til Den Europæiske Unions Publikationskontor og offentliggøres i overensstemmelse med følgende regler:

- a) De bekendtgørelser, der er omhandlet i artikel 67, 68, 69, 70, 92 og 96, offentliggøres af Den Europæiske Unions Publikationskontor eller af de ordregivende enheder, hvis der er tale om periodiske bekendtgørelser i en køberprofil, jf. artikel 67, stk. 1.

De ordregivende enheder kan desuden offentliggøre disse oplysninger på internettet i form af en »køberprofil«, jf. punkt 2, litra b), nedenfor.

- b) Den Europæiske Unions Publikationskontor sender den ordregivende enhed en bekræftelse af den i artikel 71, stk. 5, andet afsnit, omhandlede offentliggørelse.

2. Offentliggørelse af supplerende oplysninger

- a) Medmindre andet er bestemt i artikel 73, stk. 1, tredje og fjerde afsnit, skal de ordregivende enheder offentliggøre samtlige udbudsdokumenter på internettet.

- b) Køberprofilen kan indeholde de i artikel 67, stk. 1, omhandlede periodiske bekendtgørelser, oplysninger om igangværende opfordringer til at afgive tilbud, planlagte indkøb, indgåede kontrakter og annullerede procedurer samt andre oplysninger af almen interesse, såsom kontaktpersoner, telefon- og faxnummer, postadresse og e-mailadresse. Køberprofilen kan også indeholde vejledende periodiske bekendtgørelser til indkaldelse af tilbud, som offentliggøres på nationalt niveau i henhold til artikel 72.

3. Format og regler for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser

Formatet og proceduren for elektronisk fremsendelse af bekendtgørelser som fastlagt af Kommissionen findes på internetadressen <http://simap.eu.int>

BILAG X

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM KVALIFIKATIONSORDNINGER

(som omhandlet i artikel 44, stk. 4, litra b), og artikel 68)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
  4. Kvalifikationsordningens formål (beskrivelse af de varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder eller kategorier heraf, der skal anskaffes via denne ordning — CPV-koder). NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
  5. Betingelser, der skal være opfyldt af økonomiske aktører for at overholde hvert eneste bedømmelseskriterium. Hvis beskrivelsen af disse betingelser og kontrolmetoder er omfattende og hviler på dokumenter, som de interesserede virksomheder har adgang til, vil det være tilstrækkeligt at give en beskrivelse af de vigtigste betingelser og metoder samt en henvisning til disse dokumenter.
  6. Kvalifikationsordningens løbetid, formaliteter i forbindelse med dens forlængelse/fornyelse.
  7. Det skal nævnes, at bekendtgørelsen fungerer som indkaldelse af tilbud.
  8. Adresse, hvor yderligere oplysninger og dokumentation vedrørende kvalifikationsordningen kan fås (hvis forskellig fra adresserne nævnt under punkt 1).
  9. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
  10. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten, hvis de kendes: »den laveste pris« eller »det økonomisk mest fordelagtige tilbud«. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud eller forhandle.
  11. I givet fald oplysning om, hvorvidt:
    - a) elektronisk indgivelse af tilbud eller ansøgninger om at deltage kræves/accepteres
    - b) elektronisk bestilling anvendes
    - c) elektronisk fakturering anvendes
    - d) elektronisk betaling accepteres.
  12. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XI

Oplysninger, der skal angives i udbudsbekendtgørelser

(som omhandlet i artikel 69)

A. OFFENTLIGE UDBUD

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
4. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelsen (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
5. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
6. For indkøbsaftaler og bygge- og anlægskontrakter:
  - a) Arten og mængden af de varer, der skal leveres (CPV-koder). Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de pågældende tjenesteydelser eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
  - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed.

Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
  - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.
7. For tjenesteydelseskontrakter:
  - a) Arten og omfanget af de varer, der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der udbydes.
  - b) Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
  - c) Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
  - d) Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
  - e) Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser
8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af tjenesteydelseskontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
10. E-mail- eller internetadresse, hvor udbudsdokumenterne er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.

Angivelse af, hvordan der kan opnås adgang til udbudsdokumenterne, hvis de af de i tredje og fjerde afsnit i artikel 73, stk. 1, anførte årsager ikke er frit, direkte og fuldt tilgængelige uden vederlag.
11. a) Sidste frist for modtagelse af tilbud eller vejledende tilbud, når der skal iværksættes et dynamisk indkøbssystem.
  - b) Adresse, hvortil de skal sendes.
  - c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.

12. a) I givet fald de personer, der har adgang til at overvære åbningen af tilbuddene.
b) Dato, klokkeslæt og sted for åbningen.
13. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
14. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
15. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
16. De minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som den økonomiske aktør, som kontrakten tildeles, skal opfylde.
17. Periode, i hvilken tilbudsgiveren er forpligtet til at vedstå sit tilbud.
18. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
19. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne.
20. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
21. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
22. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
23. Andre relevante oplysninger.

B. BEGRÆNSEDE UDBUD

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
4. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelse (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
5. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
6. For vareindkøbskontrakter og bygge- og anlægskontrakter:
  - a) Arten og mængden af de varer (CPV-koder), der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de pågældende tjenesteydelser eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
  - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed.

Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
  - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.

7. For tjenesteydelseskontrakter:
- Arten og omfanget af de varer, der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der udbydes.
  - Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
  - Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
  - Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
  - Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser
8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af kontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
10. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
11. a) Sidste frist for modtagelse af ansøgninger om deltagelse.
b) Adresse, hvortil de skal sendes.
c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.
12. Sidste frist for afsendelse af opfordringer til at afgive tilbud.
13. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
14. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
15. Oplysning om den økonomiske aktørs egne forhold og de minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som han skal opfylde.
16. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud.
17. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
18. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
19. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
20. Datoen for de ordregivende enheders afsendelse af bekendtgørelsen.
21. Andre relevante oplysninger.
- C. UDBUD MED FORHANDLING
- Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  - Hovedaktivitet.
  - Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
  - Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt; hvis der er tale om en rammeaftale eller et dynamisk indkøbssystem, angives dette); beskrivelse (CPV-koder). Evt. angivelse af, om der indhentes tilbud med henblik på køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller en kombination heraf.
  - NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.

6. For vareindkøbskontrakter og bygge- og anlægskontrakter:
    - a) Arten og mængden af de varer (CPV-koder), der skal leveres. Angivelse af især optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de pågældende varer, eller der gives en beskrivelse af karakteren og omfanget af de tjenesteydelser, der skal leveres, eller en generel beskrivelse af det pågældende arbejde (CPV-koder).
    - b) Angivelse af, om leverandørerne kan afgive tilbud på dele af de ønskede varer og/eller på disse som helhed. Hvis bygge- og anlægsarbejdet eller kontrakten er opdelt i flere delkontrakter, størrelsen af de forskellige delkontrakter og mulighed for at afgive tilbud på en, flere eller samtlige delkontrakter.
    - c) For bygge- og anlægskontrakter: angivelse af arbejdets eller kontraktens formål, når projektering også er omfattet.
  7. For tjenesteydelseskontrakter:
    - a) Arten og omfanget af de tjenesteydelser, der skal leveres, herunder optionsklausuler vedrørende yderligere indkøb og den foreløbige tidsplan for brugen af disse klausuler, hvis denne foreligger, samt antallet af eventuelle forlængelser. Ved serier af kontrakter, der kan fornyes, angives om muligt ligeledes den foreløbige tidsplan for senere indkaldelser af tilbud vedrørende de tjenesteydelser, der skal indkøbes.
    - b) Angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession.
    - c) Oplysning om denne lov eller administrative bestemmelse.
    - d) Angivelse af, om juridiske personer skal anføre navn og faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der skal udføre tjenesteydelsen.
    - e) Angivelse af, om der kan afgives tilbud på en del af de pågældende tjenesteydelser.
  8. Angivelse af, om der er mulighed for at afgive alternative tilbud, hvis dette vides.
  9. Leverings- eller udførelsesfrist eller varighed af kontrakten og dato for påbegyndelse, hvis denne foreligger.
  10. I givet fald den retlige form, som den sammenslutning af økonomiske aktører, som kontrakten tildeles, skal have.
  11.
    - a) Sidste frist for modtagelse af ansøgninger om deltagelse.
    - b) Adresse, hvortil de skal sendes.
    - c) Det eller de sprog, de skal være affattet på.
  12. I givet fald sikkerhedsstillelse og garantier, som kræves.
  13. De vigtigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til de herfor gældende forskrifter:
  14. Oplysning om den økonomiske aktørs egne forhold og de minimumskrav af økonomisk og teknisk art, som han skal opfylde.
  15. Kriterier, jf. artikel 82, der vil blive lagt til grund ved tildeling af kontrakten. Undtagen i tilfælde, hvor det økonomisk mest fordelagtige tilbud identificeres alene på grundlag af prisen, skal kriterierne for det økonomisk mest fordelagtige tilbud samt vægtningen af disse, eller i givet fald den prioriterede rækkefølge af disse kriterier, angives, når de ikke er oplyst i udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at forhandle.
  16. I givet fald navn og adresse på de økonomiske aktører, som den ordregivende enhed allerede har udvalgt.
  17. Eventuelt særlige betingelser for opfyldelsen af kontrakten.
  18. I givet fald datoer for og henvisning til offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den periodiske bekendtgørelse eller af bekendtgørelsen om offentliggørelse af denne bekendtgørelse i den køberprofil, der er relevant for kontrakten.
  19. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
  20. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
  21. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM INDGÅEDE KONTRAKTER

(som omhandlet i artikel 70)

I. Oplysninger til offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽¹⁾

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Kontraktens art (vareindkøbskontrakt, bygge- og anlægskontrakt eller tjenesteydelseskontrakt samt CPV-koder; hvis der er tale om en rammeaftale, angives dette).
4. Mindst en kort beskrivelse af varernes, arbejdets eller tjenesteydelsernes art og omfang.
5. a) Udbudsform (bekendtgørelse om kvalifikationsordning, periodisk bekendtgørelse, indkaldelse af tilbud).
b) Datoer for og henvisning til offentliggørelsen af bekendtgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
c) For kontrakter, der tildeles uden indkaldelse af tilbud, angives den relevante bestemmelse i artikel 50.
6. Udbudsprocedure (offentligt udbud, begrænset udbud eller udbud med forhandling).
7. Antallet af modtagne tilbud, herunder
  - a) antal modtagne tilbud fra økonomiske aktører, som er SMV'er
  - b) antal modtagne tilbud fra udlandet
  - c) antal tilbud, der er modtaget elektronisk.I tilfælde af flere tildeling (delkontrakter eller flere rammeaftaler) gives disse oplysninger for hver tildeling.
8. Dato for indgåelse af kontrakter eller rammeaftaler efter afgørelse om tildeling eller indgåelse heraf.
9. Pris, der er betalt for lejlighedskøb i henhold til artikel 50, litra h).
10. For hver tildeling: navn, adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den valgte tilbudsgiver, herunder:
  - a) angivelse af, om den valgte tilbudsgiver er en SMV
  - b) angivelse af, om kontrakten er tildelt et konsortium.
11. I givet fald angivelse af, om kontrakten er eller forventes givet i underentreprise.
12. Værdien af det antagne tilbud eller af det højeste og det laveste tilbud, der blev taget i betragtning ved tildeling af kontrakten.
13. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås.
14. Fakultative oplysninger:
  - del af kontrakten, der er givet eller forventes givet i underentreprise til tredjemand, samt værdien af denne del
  - kriterier for tildeling af kontrakten.

(1) Oplysningerne i rubrik 6, 9 og 11 skal betragtes som oplysninger, der ikke er bestemt til offentliggørelse, hvis ordregiveren skønner, at deres offentliggørelse vil være til skade for forretningsmæssige interesser.

II. Oplysninger, der ikke er bestemt til offentliggørelse

15. Antal tildelte kontrakter (når en tildeling er blevet delt mellem flere leverandører).
  16. Værdien af hver tildelt kontrakt.
  17. Varens eller tjenesteydelsens oprindelsesland (oprindelse inden for eller uden for Unionen samt i sidstnævnte tilfælde angivelse af tredjeland).
  18. Hvilke kriterier er blevet anvendt ved tildelingen?
  19. Er kontrakten blevet tildelt en tilbudsgiver, som afgav et alternativt tilbud, jf. artikel 64, stk. 1?
  20. Er tilbud blevet valgt fra med den begrundelse, at de var unormalt lave, jf. artikel 84?
  21. Dato for den ordregivende enheds afsendelse af bekendtgørelsen.
-

BILAG XIII

INDHOLD AF OPFORDRINGER TIL AT AFGIVE TILBUD, TIL AT DELTAGE I DIALOGEN, TIL AT FORHANDLE ELLER TIL AT BEKRÆFTE INTERESSETILKENDEGIVELSE I HENHOLD TIL ARTIKEL 74

1. Opfordringen til at afgive tilbud eller til at deltage i dialogen eller forhandle i henhold til artikel 74 skal mindst indeholde:
  - a) oplysning om sidste frist for modtagelse af tilbud, den adresse, hvortil de skal sendes, samt det eller de sprog, de skal være affattet på.

Ved kontrakter, der tildeles gennem en konkurrencepræget dialog eller et innovationspartnerskab, skal disse oplysninger dog ikke være indeholdt i opfordringen til at forhandle, men i opfordringen til at afgive tilbud
  - b) hvis der er tale om en konkurrencepræget dialog den dato og adresse, der er fastsat for indledning af høringen og det eller de anvendte sprog
  - c) en henvisning til alle offentliggjorte indkaldelser af tilbud
  - d) angivelse af, hvilke dokumenter der evt. skal vedlægges
  - e) kriterierne for tildelingen af kontrakten, når de ikke er anført i bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning, der anvendes til at indkalde tilbud
  - f) den relative vægtning af kriterierne for tildeling af kontrakten eller evt. den prioritering, som disse kriterier tillægges, hvis disse oplysninger ikke er anført i udbudsbekendtgørelsen, bekendtgørelsen om anvendelse af en kvalifikationsordning eller udbudsbetingelserne.
2. Hvis en indkaldelse af tilbud sker ved vejledende periodisk bekendtgørelse, skal de ordregivende enheder efterfølgende, men inden de påbegynder udvælgelsen af tilbudsgivere eller deltagere i en forhandling, opfordre samtlige ansøgere til på grundlag af mere detaljerede oplysninger om kontrakten at bekræfte deres interestetilkendegivelse.

Denne opfordring skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- a) art og mængde, herunder alle optionsklausuler vedrørende yderligere kontrakter og om muligt den foreløbige tidsfrist for brugen af disse klausuler; ved kontrakter, der kan fornyes, art og mængde samt den foreløbige tidsfrist for offentliggørelse af senere udbudsbekendtgørelser vedrørende de bygge- og anlægsarbejder, vareindkøb eller tjenesteydelser, der udbydes, hvis en sådan frist foreligger
- b) udbudstype: begrænset udbud eller udbud med forhandling
- c) evt. dato for påbegyndelsen eller afslutningen af leveringen af varerne eller udførelsen af bygge- og anlægsarbejderne eller tjenesteydelserne
- d) hvis der ikke kan tilbydes elektronisk adgang, adresse og frist for indsendelse af ansøgninger om udbudsdokumenter samt det eller de sprog, ansøgninger skal være affattet på
- e) adresse på den ordregivende enhed
- f) økonomiske og tekniske betingelser, finansielle garantier og oplysninger, der kræves af de økonomiske aktører
- g) den type kontrakt, der er genstand for opfordringen til at afgive tilbud: køb, leasing eller leje med eller uden forkøbsret eller flere af disse typer og
- h) kriterierne for tildelingen af kontrakten og vægtningen af disse kriterier, eller evt. den prioritering, som disse kriterier tillægges, hvis disse oplysninger ikke er anført i den vejledende bekendtgørelse, udbudsbetingelserne eller i opfordringen til at afgive tilbud eller til at forhandle.

BILAG XIV

**LISTE OVER INTERNATIONALE ARBEJDSMARKEDS- OG MILJØKONVENTIONER OMHANDLET I
ARTIKEL 36, STK. 2**

- ILO-konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig
  - ILO-konvention nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger
  - ILO-konvention nr. 29 om tvangsarbejde
  - ILO-konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
  - ILO-konvention nr. 138 om lavalder
  - ILO-konvention nr. 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
  - ILO-konvention nr. 100 om ligeløn for samme arbejde
  - ILO-konvention nr. 182 om forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde
  - Wienerkonventionen om beskyttelse af ozonlaget og Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget
  - Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf (Baselkonventionen)
  - Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte
  - Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke («PIC-proceduren») for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel (UNEP/FAO), Rotterdam 10.9.1998, og de 3 regionale protokoller hertil.
-

*BILAG XV***EU-RETSAKTER, DER ER OMHANDLET I ARTIKEL 83, STK. 3**

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/33/EF

BILAG XVI

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I MEDDELELSER OM ÆNDRING AF EN KONTRAKT I DENS LØBETID

(som omhandlet i artikel 89, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. CPV-koder
  4. NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted for varer eller tjenesteydelser.
  5. Beskrivelse af kontrakten før og efter ændringen: bygge- og anlægsarbejders art og omfang, arten og mængden af varer samt arten og omfanget af tjenesteydelser.
  6. Evt. stigning i prisen som følge af ændringen.
  7. Beskrivelse af de omstændigheder, der har nødvendiggjort ændringen.
  8. Dato for beslutningen om kontrakttildeing.
  9. Navn, adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den nye økonomiske aktør, hvis det er relevant.
  10. Angivelse af, hvorvidt kontrakten vedrører et EU-finansieret projekt og/eller program.
  11. Navn og adresse på det organ, der er ansvarligt for klageprocedurer og evt. mægling. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller evt. navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få disse oplysninger.
-

BILAG XVII

TJENESTEYDELSER OMHANDLET I ARTIKEL 91

CPV-kode	Beskrivelse
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Anvisning af hushjælpspersonale]; 79624000-4 [Anvisning af plejepersonale] og 79625000-1 [Anvisning af hospitalspersonale] fra 85000000-9 til 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5 og 98500000-8 [Private husholdninger med ansat medhjælp] og 98513000-2 til 98514000-9 [Udsendelse af personale til private husstande, Formidling af personale til private husstande, Udsendelse af kontorphonale til private husstande, Udsendelse af vikarer til private husstande, Hjemmehjælp og husligt arbejde]	Sundheds- og socialvæsen og tilknyttede tjenester
85321000-5 og 85322000-2, 75000000-6 [Offentlig administration, forsvar og socialsikring], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; fra 79995000-5 til 79995200-7; fra 80000000-4 Uddannelse og undervisning til 80660000-8; fra 92000000-1 til 92700000-8 79950000-8 [Organisering af udstillinger, messer og kongresser], 79951000-5 [Organisering af seminarer], 79952000-2 [Tjenesteydelser i forbindelse med arrangementer], 79952100-3 [Tilrettelæggelse af kulturelle arrangementer], 79953000-9 [Tilrettelæggelse af festivaler], 79954000-6 [Tilrettelæggelse af fester], 79955000-3 [Tilrettelæggelse af modeshow], 79956000-0 [Tilrettelæggelse af messer og udstillinger]	Administrative tjenester på det sociale område, uddannelsesområdet, sundhedsområdet og det kulturelle område
75300000-9	Lovpligtig socialsikring ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sociale ydelser
98000000-3, 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 og 98130000-3	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser, herunder tjenesteydelser ydet af fagforeninger, politiske organisationer, ungdomsorganisationer og andre medlemskabsbaserede organisationstjenester
98131000-0	Tjenester, som ydes af religiøse organisationer
55100000-1 til 55410000-7; 55521000-8 til 55521200-0 [55521000-8 Catering til private, 55521100-9 Madudbringning, 55521200-0 Levering af mad ud af huset] 55510000-8 [Kantinevirksomhed], 55511000-5 [Tjenesteydelser i forbindelse med drift af kantiner og andre selvbetjeningsrestauranter med begrænset adgang], 55512000-2 [Drift af kantiner], 55523100-3 [Tjenesteydelser i forbindelse med skolemåltider] 55520000-1 [Cateringvirksomhed], 55522000-5 [Catering til transportvirksomheder], 55523000-2 [Catering til andre virksomheder eller institutioner], 55524000-9 [Catering til skoler]	Hotel- og restaurationstjenesteydelser
79100000-5 til 79140000-7; 75231100-5;	Juridiske tjenesteydelser i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 21, litra c)
75100000-7 til 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 til 75131000-3	Andre administrative tjenester og tjenester for den offentlige sektor
75200000-8 til 75231000-4	Tjenester for lokalsamfundet

CPV-kode	Beskrivelse
75231210-9 til 75231230-5; 75240000-0 til 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Fængselstjenester, tjenester i forbindelse med offentlig sikkerhed og redningstjenester i det omfang, de ikke er udelukket i henhold til artikel 21, litra h)
79700000-1 til 79721000-4 [Efterforsknings- og sikkerhedstjenester, Sikkerhedstjenester, Alarmovervågningstjenester, Vagttjenester, Overvågningstjenester, Sporingstjenester, Sporing af flygtede personer, Patruljetjenester, Tjenester i forbindelse med udstedelse af id-kort, Efterforskningstjenester og Detektivbureau-tjenester] 79722000-1[Grafologitjenester], 79723000-8 [Affaldsanalysertjenester]	Efterforsknings- og sikkerhedstjenester
98900000-2 [Tjenester ydet af ekstraterritoriale organisationer og organer] og 98910000-5 [Specifikke tjenester ydet af internationale organisationer og organer]	Internationale tjenester
64000000-6 [Post- og telekommunikationstjenester], 64100000-7 [Postbefordring og kurertjeneste], 64110000-0 [Postbefordring], 64111000-7 [Postbefordring af aviser og tidskrifter], 64112000-4 [Postbefordring af breve], 64113000-1 [Postbefordring af pakker], 64114000-8 [Postkontorvirksomhed], 64115000-5 [Udlejning af postbokse], 64116000-2 [Poste restantetjenester], 64122000-7 [Intern postbesørgelse]	Postbefordring
50116510-9 [Regummiering af dæk], 71550000-8 [Smedearbejder]	Diverse tjenesteydelser

(¹) Disse tjenesteydelser er ikke omfattet af det foreliggende direktiv, når de er tilrettelagt som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Det står medlemsstaterne frit at tilrettelægge udbuddet af obligatoriske sociale tjenesteydelser eller af andre tjenesteydelser som tjenesteydelser af almen interesse eller som ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse.

BILAG XVIII

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER VEDRØRENDE KONTRAKTER OM SOCIALE TJENESTEYDELSER OG ANDRE SPECIFIKKE TJENESTEYDELSER

(som omhandlet i artikel 92)

Del A. Udbudsbekendtgørelse

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
2. Hovedaktivitet.
3. Beskrivelse af de tjenesteydelser eller kategorier heraf og evt. tilhørende bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der skal indkøbes, herunder en angivelse af mængder eller værdier, CPV-koder.
4. NUTS-koden for det primære leveringssted for tjenesteydelserne.
5. Angivelse af, hvor dette er relevant, om kontrakten er forbeholdt beskyttede værksteder, eller om den alene anvendes i forbindelse med programmer for beskyttet beskæftigelse.
6. Primære betingelser, der skal opfyldes af de økonomiske aktører, hvad angår deres deltagelse, eller evt. den elektroniske adresse, hvor detaljerede oplysninger kan fås.
7. Frist(er) for at kontakte den ordregivende enhed med henblik på deltagelse.
8. Andre relevante oplysninger.

Del B. Vejledende periodisk bekendtgørelse

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende enhed.
2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.
3. Hvis det allerede er fastsat:
  - a) NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted i forbindelse med varer eller tjenesteydelser.
  - b) tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed
  - c) betingelser for deltagelse, herunder:
    - i givet fald angivelse af, at det er en kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
    - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
  - d) kort beskrivelse af hovedelementerne i den udbudsprocedure, der skal anvendes.
4. En omtale af, at interesserede økonomiske aktører skal underrette den ordregivende enhed om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne, sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser og den adresse, hvortil interessetilkendegivelser skal sendes.

Del C. Bekendtgørelse om anvendelse af en kvalifikationsordning

1. Navn, identifikationsnummer (hvis fastsat i national lovgivning), adresse, herunder NUTS-kode, samt e-mail- og internetadresse for den ordregivende enhed.
2. Kort beskrivelse af den pågældende kontrakt, herunder CPV-koder.

3. Hvis det allerede er fastsat:
  - a) NUTS-koden for den primære byggeplads for bygge- og anlægsarbejder eller NUTS-koden for det primære leveringssted i forbindelse med varer eller tjenesteydelser.
  - b) tidsramme for levering af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser og kontraktens varighed
  - c) betingelser for deltagelse, herunder:
    - i givet fald angivelse af, at det er en kontrakt forbeholdt beskyttede værksteder, eller hvis udførelse er forbeholdt programmer for beskyttet beskæftigelse
    - i givet fald angivelse af, om udførelsen af tjenesteydelsen ved lov eller administrativ bestemmelse er forbeholdt en bestemt profession
  - d) kort beskrivelse af hovedelementerne i den tildelingsprocedure, der skal anvendes.
4. En omtale af, at interesserede økonomiske aktører skal underrette den ordregivende enhed om deres interesse i kontrakten eller kontrakterne, sidste frist for modtagelse af interessetilkendegivelser og den adresse, hvortil interessetilkendegivelser skal sendes.
5. Kvalifikationsordningens løbetid, formaliteter i forbindelse med dens forlængelse/fornyelse.

Del D. Bekendtgørelse om indgåede kontrakter

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. Mindst en kort beskrivelse af tjenesteydelsernes art og omfang samt evt. tilhørende bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser, der er leveret.
  4. Henvisning til offentliggørelsen af bekendtgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
  5. Antal modtagne tilbud.
  6. Navn og adresse på valgte økonomiske aktører.
  7. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XIX

OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM PROJEKTKONKURRENCER

(som omhandlet i artikel 96, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefax-nummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. Projektbeskrivelse (CPV-koder)
  4. Konkurrencens art: offentlig eller begrænset
  5. Ved offentlige konkurrencer: sidste frist for modtagelse af projekter
  6. Ved begrænsede konkurrencer:
    - a) Påtænkt deltagerantal eller minimums- og maksimumsantal deltagere
    - b) I givet fald navn på allerede udvalgte deltagere
    - c) Kriterierne for udvælgelse af deltagere
    - d) Sidste frist for modtagelse af anmodninger om at deltage.
  7. I givet fald angivelse af, om deltagelse er forbeholdt en bestemt profession
  8. Kriterierne for vurdering af projekter
  9. I givet fald navn på valgte medlemmer af bedømmelseskomitéen
  10. Angivelse af, om bedømmelseskomitéens afgørelse er bindende for ordregiveren
  11. I givet fald antal præmier, der vil blive uddelt, og værdien af disse
  12. I givet fald nærmere oplysninger om betalinger til alle deltagere
  13. Angivelse af, om præmiemodtagerne har ret til at få tildelt opfølgende kontrakter
  14. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås
  15. Dato for afsendelse af denne bekendtgørelse
  16. Andre relevante oplysninger.
-

BILAG XX

**OPLYSNINGER, DER SKAL ANGIVES I BEKENDTGØRELSER OM RESULTATET AF EN
PROJEKTKONKURRENCE**

(som omhandlet i artikel 96, stk. 1)

1. Navn, ID-nummer (hvis omhandlet i den nationale lovgivning), adresse (herunder NUTS-kode), telefon- og telefaxnummer, e-mail- og internetadresse på den ordregivende enhed og på det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få yderligere oplysninger, såfremt det ikke er den samme.
  2. Hovedaktivitet.
  3. Projektbeskrivelse (CPV-koder)
  4. Samlet deltagerantal
  5. Antal udenlandske deltagere
  6. Konkurrencens vinder(e)
  7. I givet fald præmie(r) uddelt
  8. Andre oplysninger
  9. Projektkonkurrencebekendtgørelsens reference
  10. Navn og adresse på det kompetente klage- og om nødvendigt mæglingsorgan. Angivelse af frister for indgivelse af klager eller om nødvendigt navn, adresse, telefonnummer, telefaxnummer og e-mailadresse på den afdeling, hvor disse oplysninger kan fås
  11. Dato for afsendelse af denne bekendtgørelse.
-

BILAG XXI

SAMMENLIGNINGSTABEL

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 1	—
Artikel 2, indledningen	Artikel 1, stk. 1
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 1, stk. 2, litra a)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 1, stk. 2, litra b), første punktum
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 1, stk. 2, litra b), andet punktum
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 1, stk. 2, litra c)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 1, stk. 2, litra d), første afsnit
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 1, stk. 7, første og andet afsnit
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 1, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 1, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 2, nr. 9)	Artikel 34, stk. 1
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 1, stk. 8
Artikel 2, nr. 11)	—
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 1, stk. 8
Artikel 2, nr. 13)	—
Artikel 2, nr. 14)	Artikel 1, stk. 11
Artikel 2, nr. 15)	Artikel 1, stk. 12
Artikel 2, nr. 16)	—
Artikel 2, nr. 17)	Artikel 1, stk. 10
Artikel 2, nr. 18)	—
Artikel 2, nr. 19)	—
Artikel 2, nr. 20)	—
Artikel 3, stk. 1	Artikel 2, stk. 1, litra a), første afsnit
Artikel 3, stk. 2	—
Artikel 3, stk. 3	—
Artikel 3, stk. 4	Artikel 2, stk. 1, litra a), andet afsnit
Artikel 4, stk. 1	Artikel 2, stk. 2
Artikel 4, stk. 2	Artikel 2, stk. 1, litra b)
Artikel 4, stk. 3, første afsnit	Artikel 2, stk. 3
Artikel 4, stk. 3, andet og tredje afsnit	—
Artikel 4, stk. 4	—
Artikel 5, stk. 1	—
Artikel 5, stk. 2, første afsnit	—

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 5, stk. 2, andet afsnit	Artikel 1, stk. 2, litra d), andet og tredje afsnit
Artikel 5, stk. 3	—
Artikel 5, stk. 4, første og andet afsnit	—
Artikel 5, stk. 4, tredje afsnit	—
Artikel 5, stk. 5	—
Artikel 6, stk. 1, første og andet afsnit	—
Artikel 6, stk. 1, tredje afsnit	Artikel 9, stk. 1, andet afsnit
Artikel 6, stk. 2	Artikel 9, stk. 1, første afsnit
Artikel 6, stk. 3, litra a)	Artikel 9, stk. 2
Artikel 6, stk. 3, litra b)	—
Artikel 6, stk. 3, litra c)	Artikel 9, stk. 3
Artikel 7	Artikel 3, stk. 1 og 3, artikel 4, stk. 1; artikel 7, litra a)
Artikel 8	Artikel 3, stk. 1 og 2
Artikel 9, stk. 1	Artikel 3, stk. 3
Artikel 9, stk. 2	Artikel 3, stk. 4
Artikel 10	Artikel 4
Artikel 11	Artikel 5, stk. 1
—	Artikel 5, stk. 2
Artikel 12	Artikel 7, litra b)
Artikel 13, stk. 1	Artikel 6, stk. 1 og stk. 2, litra c) in fine
Artikel 13, stk. 2, litra a)	Artikel 6, stk. 2, litra a)
Artikel 13, stk. 2, litra b)	Artikel 6, stk. 2, litra b)
Artikel 13, stk. 2, litra c), nr. i) og ii)	Artikel 6, stk. 2, litra c), første og tredje led
—	Artikel 6, stk. 2, litra c), andet, fjerde, femte og sjette led
Artikel 14, litra a)	Artikel 7, litra a)
Artikel 14, litra b)	Artikel 7, litra a)
—	Artikel 8
—	Bilag I-X
Artikel 15	Artikel 16 og 61
Artikel 16, stk. 1	Artikel 17, stk. 1; artikel 17, stk. 8
Artikel 16, stk. 2	—
Artikel 16, stk. 3	Artikel 17, stk. 2; artikel 17, stk. 8
Artikel 16, stk. 4	—
Artikel 16, stk. 5	Artikel 17, stk. 3
Artikel 16, stk. 6	—

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 16, stk. 7	Artikel 17, stk. 4 og 5
Artikel 16, stk. 8	Artikel 17, stk. 6, litra a), første og andet afsnit
Artikel 16, stk. 9	Artikel 17, stk. 6, litra b), første og andet afsnit
Artikel 16, stk. 10	Artikel 17, stk. 6, litra a), tredje afsnit, og stk. 6, litra b), tredje afsnit
Artikel 16, stk. 11	Artikel 17, stk. 7
Artikel 16, stk. 12	Artikel 17, stk. 9
Artikel 16, stk. 13	Artikel 17, stk. 10
Artikel 16, stk. 14	Artikel 17, stk. 11
Artikel 17	Artikel 69
Artikel 18, stk. 1	Artikel 19, stk. 1
Artikel 18, stk. 2	Artikel 19, stk. 2
Artikel 19, stk. 1	Artikel 20, stk. 1; artikel 62, nr. 1)
Artikel 19, stk. 2	Artikel 20, stk. 2
Artikel 20	Artikel 22; Artikel 62, nr. 1)
Artikel 21, litra a)	Artikel 24, litra a)
Artikel 21, litra b)	Artikel 24, litra b)
Artikel 21, litra c)	—
Artikel 21, litra d)	Artikel 24, litra c)
Artikel 21, litra e)	—
Artikel 21, litra f)	Artikel 24, litra d)
Artikel 21, litra g)	—
Artikel 21, litra h)	—
Artikel 21, litra i)	—
Artikel 22	Artikel 25
Artikel 23	Artikel 26
Artikel 24, stk. 1	Artikel 22a
Artikel 24, stk. 2	Artikel 21; artikel 62, nr. 1)
Artikel 24, stk. 3	Artikel 21; artikel 62, nr. 1)
Artikel 25	—
Artikel 26	—
Artikel 27, stk. 1	Artikel 22a in fine, artikel 12 i direktiv 2009/81/EF
Artikel 27, stk. 2	—
Artikel 28	—
Artikel 29, stk. 1	Artikel 23, stk. 1
Artikel 29, stk. 2	Artikel 23, stk. 1
Artikel 29, stk. 3	Artikel 23, stk. 2

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 29, stk. 4	Artikel 23, stk. 3, litra a) til c)
Artikel 29, stk. 5	Artikel 23, stk. 3, andet afsnit
Artikel 29, stk. 6	Artikel 23, stk. 3, tredje afsnit
Artikel 30	Artikel 23, stk. 4
Artikel 31	Artikel 23, stk. 5
Artikel 32	Artikel 24, litra e)
Artikel 33, stk. 1 og 2	Artikel 27
Artikel 33, stk. 3	—
Artikel 34, stk. 1, første og andet punktum	Artikel 30, stk. 1; artikel 62, nr. 2)
Artikel 34, stk. 1, tredje punktum	—
Artikel 34, stk. 1, fjerde punktum	Artikel 30, stk. 2; betragtning 41
Artikel 34, stk. 2, første afsnit	Artikel 30, stk. 2
Artikel 34, stk. 2, andet afsnit	—
Artikel 34, stk. 3	Artikel 30, stk. 3
Artikel 35, stk. 1	Artikel 30, stk. 4, første afsnit; stk. 5, første og andet afsnit
Artikel 35, stk. 2	Artikel 30, stk. 5, første og andet afsnit
Artikel 35, stk. 3	Artikel 30, stk. 4, andet afsnit; stk. 5, fjerde afsnit; artikel 62, nr. 2)
—	Artikel 30, stk. 4, tredje afsnit
Artikel 35, stk. 4	—
Artikel 35, stk. 5	Artikel 30, stk. 6, andet afsnit
Artikel 35, stk. 6	Artikel 30, stk. 6, tredje og fjerde afsnit
Artikel 36, stk. 1	Artikel 10
Artikel 36, stk. 2	—
Artikel 37	Artikel 11
Artikel 38, stk. 1	Artikel 28, stk. 1
Artikel 38, stk. 2	Artikel 28, stk. 2
Artikel 39	Artikel 13
Artikel 40, stk. 1	Artikel 48, stk. 1, 2 og 4; artikel 64, stk. 1
Artikel 40, stk. 2	—
Artikel 40, stk. 3	Artikel 48, stk. 3; artikel 64, stk. 2
Artikel 40, stk. 4	—
Artikel 40, stk. 5	—
Artikel 40, stk. 6	Artikel 48, stk. 5 og 6; artikel 64, stk. 3
Artikel 40, stk. 7, første afsnit	Artikel 70, stk. 2, første afsnit, litra f), og andet afsnit

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 40, stk. 7, andet og tredje afsnit	
Artikel 41, stk. 1	Artikel 1, stk. 13
Artikel 41, stk. 2	Artikel 70, stk. 2, første afsnit, litra c) og d); artikel 70, stk. 2, andet afsnit
Artikel 42	—
Artikel 43	Artikel 12
Artikel 44, stk. 1	Artikel 40, stk. 1 og 2
Artikel 44, stk. 2	Artikel 40, stk. 2
Artikel 44, stk. 3	—
Artikel 44, stk. 4	Artikel 42, stk. 1 og stk. 3, litra b)
Artikel 44, stk. 5	Begyndelsen af artikel 40, stk. 3
Artikel 45, stk. 1, første afsnit	Artikel 1, stk. 9, litra a)
Artikel 45, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 45, stk. 2
Artikel 45, stk. 2	Artikel 45, stk. 4
Artikel 45, stk. 3	—
Artikel 45, stk. 4	—
Artikel 46	Artikel 1, stk. 9, litra b); artikel 45, stk. 3
Artikel 47	Artikel 1, stk. 9, litra c); artikel 45, stk. 3
Artikel 48	—
Artikel 49	—
Artikel 50, litra a)	Artikel 40, stk. 3, litra a)
Artikel 50, litra b)	Artikel 40, stk. 3, litra b)
Artikel 50, litra c)	Artikel 40, stk. 3, litra c)
Artikel 50, litra d)	Artikel 40, stk. 3, litra d)
Artikel 50, litra e)	Artikel 40, stk. 3, litra e)
Artikel 50, litra f)	Artikel 40, stk. 3, litra g)
Artikel 50, litra g)	Artikel 40, stk. 3, litra h)
Artikel 50, litra h)	Artikel 40, stk. 3, litra j)
Artikel 50, litra i)	Artikel 40, stk. 3, litra k)
Artikel 50, litra j)	Artikel 40, stk. 3, litra l)
Artikel 51, stk. 1, første og andet afsnit	Artikel 14, stk. 1; artikel 1, stk. 4
Artikel 51, stk. 1, tredje afsnit	—
Artikel 51, stk. 2, første og andet afsnit	—
Artikel 51, stk. 2, tredje afsnit	Artikel 14, stk. 4
Artikel 52, stk. 1	Artikel 1, stk. 5; artikel 15, stk. 1

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 52, stk. 2	Artikel 15, stk. 2
Artikel 52, stk. 3	Artikel 15, stk. 2, sidste punktum
Artikel 52, stk. 4	Artikel 15, stk. 3
Artikel 52, stk. 5	Artikel 15, stk. 4
Artikel 52, stk. 6	Artikel 15, stk. 6
Artikel 52, stk. 7	—
Artikel 52, stk. 8	—
Artikel 52, stk. 9	Artikel 15, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 53, stk. 1, første afsnit	Artikel 1, stk. 6; artikel 56, stk. 1
Artikel 53, stk. 1, andet og tredje afsnit	Artikel 1, stk. 6
Artikel 53, stk. 2	Artikel 56, stk. 2
Artikel 53, stk. 3	Artikel 56, stk. 2, tredje afsnit
Artikel 53, stk. 4	Artikel 56, stk. 3
Artikel 53, stk. 5	Artikel 56, stk. 4
Artikel 53, stk. 6	Artikel 56, stk. 5
Artikel 53, stk. 7	Artikel 56, stk. 6
Artikel 53, stk. 8	Artikel 56, stk. 7
Artikel 53, stk. 9	Artikel 56, stk. 8
Artikel 54	—
Artikel 55, stk. 1	Artikel 29, stk. 1
Artikel 55, stk. 2	Artikel 29, stk. 2
Artikel 55, stk. 3	—
Artikel 55, stk. 4	Artikel 29, stk. 2
Artikel 56	—
Artikel 57	—
Artikel 58	Betragtning 15
Artikel 59	—
Artikel 60, stk. 1	Artikel 34, stk. 1
Artikel 60, stk. 2	Artikel 34, stk. 2
Artikel 60, stk. 3	Artikel 34, stk. 3
Artikel 60, stk. 4	Artikel 34, stk. 8
Artikel 60, stk. 5	Artikel 34, stk. 4
Artikel 60, stk. 6	Artikel 34, stk. 5
Artikel 61, stk. 1	Artikel 34, stk. 6

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 61, stk. 2	Artikel 34, stk. 6
Artikel 62, stk. 1	Artikel 34, stk. 4, andet afsnit, stk. 5, andet og tredje afsnit, stk. 6, andet afsnit, og stk. 7
Artikel 62, stk. 2	Artikel 34, stk. 4, første afsnit, stk. 5, første afsnit, og stk. 6, første afsnit
Artikel 62, stk. 3	—
Artikel 63	Artikel 35
Artikel 64, stk. 1	Artikel 36, stk. 1
Artikel 64, stk. 2	Artikel 36, stk. 2
Artikel 65	—
Artikel 66, stk. 1	Artikel 45, stk. 1
Artikel 66, stk. 2	Artikel 45, stk. 9
—	Artikel 45, stk. 10
Artikel 66, stk. 3	Artikel 45, stk. 9
Artikel 67, stk. 1	Artikel 41, stk. 1 og 2
Artikel 67, stk. 2	Artikel 42, stk. 3; artikel 44, stk. 1
Artikel 68	Artikel 41, stk. 3
Artikel 69	Artikel 42, stk. 1, litra c); artikel 44, stk. 1
Artikel 70, stk. 1	Artikel 43, stk. 1, første afsnit; artikel 44, stk. 1
Artikel 70, stk. 2	Artikel 43, stk. 1, andet og tredje afsnit
Artikel 70, stk. 3	Artikel 43, stk. 2 og 3
Artikel 70, stk. 4	Artikel 43, stk. 5
Artikel 71, stk. 1	Artikel 44, stk. 1; Artikel 70, stk. 1, litra b)
Artikel 71, stk. 2, første punktum	Artikel 44, stk. 2 og 3
Artikel 71, stk. 2, andet og tredje punktum	Artikel 44, stk. 4, andet afsnit
Artikel 71, stk. 3	Artikel 44, stk. 4, første afsnit
Artikel 71, stk. 4	—
Artikel 71, stk. 5, første afsnit	Artikel 44, stk. 6
Artikel 71, stk. 5, andet afsnit	Artikel 44, stk. 7
Artikel 71, stk. 6	Artikel 44, stk. 8
Artikel 72, stk. 1	Artikel 44, stk. 5, første afsnit
Artikel 72, stk. 2 og 3	Artikel 44, stk. 5, andet og tredje afsnit
Artikel 73, stk. 1	Artikel 45, stk. 6
Artikel 73, stk. 2	Artikel 46, stk. 2

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 74, stk. 1	Artikel 47, stk. 1, første punktum, og stk. 5, første afsnit
Artikel 74, stk. 2	Artikel 47, stk. 1, andet punktum og Stk. 5, andet afsnit
Artikel 75, stk. 1	Artikel 49, stk. 1
Artikel 75, stk. 2	Artikel 49, stk. 2, første og andet afsnit
Artikel 75, stk. 3	Artikel 49, stk. 2, tredje afsnit
Artikel 75, stk. 4, 5 og 6	Artikel 49, stk. 3, 4 og 5
Artikel 76, stk. 1	Artikel 51, stk. 1
Artikel 76, stk. 2	Artikel 51, stk. 2
Artikel 76, stk. 3	Artikel 52, stk. 1
Artikel 76, stk. 4	—
Artikel 76, stk. 5	Artikel 51, stk. 3
Artikel 76, stk. 6	—
Artikel 76, stk. 7	—
Artikel 76, stk. 8	—
Artikel 77, stk. 1	Artikel 53, stk. 1
Artikel 77, stk. 2	Artikel 53, stk. 2
Artikel 77, stk. 3	Artikel 53, stk. 6
Artikel 77, stk. 4	Artikel 53, stk. 7
Artikel 77, stk. 5	Artikel 53, stk. 9
Artikel 77, stk. 6	—
Artikel 78, stk. 1	Artikel 54, stk. 1 og 2
Artikel 78, stk. 2	Artikel 54, stk. 3
Artikel 79, stk. 1	Artikel 53, stk. 4 og 5
Artikel 79, stk. 2	Artikel 54, stk. 5 og 6
Artikel 79, stk. 3	—
Artikel 80, stk. 1	Artikel 53, stk. 3; artikel 54, stk. 4
Artikel 80, stk. 2	—
Artikel 80, stk. 3	Artikel 53, stk. 3; artikel 54, stk. 4
Artikel 81, stk. 1	Artikel 52, stk. 2
Artikel 81, stk. 2	Artikel 52, stk. 3
Artikel 81, stk. 3	—
Artikel 82, stk. 1	Artikel 55, stk. 1
Artikel 82, stk. 2	Artikel 55, stk. 1
Artikel 82, stk. 3	—
Artikel 82, stk. 4	Betragtning 1; betragtning 55, tredje afsnit

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 82, stk. 5	Artikel 55, stk. 2
Artikel 83	—
Artikel 84, stk. 1	Artikel 57, stk. 1, første afsnit
Artikel 84, stk. 2, litra a)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra a)
Artikel 84, stk. 2, litra b)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra b)
Artikel 84, stk. 2, litra c)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra c)
Artikel 84, stk. 2, litra d)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra d)
Artikel 84, stk. 2, litra e)	—
Artikel 84, stk. 2, litra f)	Artikel 57, stk. 1, andet afsnit, litra e)
Artikel 84, stk. 3, første afsnit	Artikel 57, stk. 2
Artikel 84, stk. 3, andet afsnit	—
Artikel 84, stk. 4	Artikel 57, stk. 3
Artikel 84, stk. 5	—
Artikel 85, stk. 1, 2, 3, 4, og artikel 86	Artikel 58, stk. 1-4; artikel 59
Artikel 85, stk. 5	Artikel 58, stk. 5
Artikel 87	Artikel 38
Artikel 88, stk. 1	—
Artikel 88, stk. 2	Artikel 37, første punktum
Artikel 88, stk. 3	—
Artikel 88, stk.4	Artikel 37, andet punktum
Artikel 88, stk. 5-8	—
Artikel 89	—
Artikel 90	—
Artikel 91	—
Artikel 92	—
Artikel 93	—
Artikel 94	—
Artikel 95	Artikel 61
Artikel 96, stk. 1	Artikel 63, stk. 1, første afsnit
Artikel 96, stk. 2, første afsnit	Artikel 63, stk. 1, første afsnit
Artikel 96, stk. 2, andet og tredje afsnit	Artikel 63, stk. 1, andet afsnit, første og andet punktum
Artikel 96, stk. 3	Artikel 63, stk. 2
Artikel 97, stk. 1	Artikel 65, stk. 1
Artikel 97, stk. 2	Artikel 60, stk. 2
Artikel 97, stk. 3 og 4	Artikel 65, stk. 2 og 3
Artikel 98	Artikel 66

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Artikel 99, stk. 1	Artikel 72, første afsnit
Artikel 99, stk. 2-6	—
Artikel 100	Artikel 50
Artikel 101	—
Artikel 102	—
Artikel 103	Artikel 68, stk. 3 og 4
Artikel 104	Artikel 68, stk. 5
Artikel 105, stk. 1 og 2	Artikel 68, stk. 1 og 2
Artikel 105, stk. 3	—
Artikel 106, stk. 1	Artikel 71, stk. 1, første afsnit
Artikel 106, stk. 2	—
Artikel 106, stk. 3	Artikel 71, stk. 1, tredje afsnit
Artikel 107	Artikel 73
Artikel 108	—
Artikel 109	Artikel 74
Artikel 110	Artikel 75
—	Bilag I-X
Bilag I (undtagen første punktum)	Bilag XII (undtagen fodnote 1)
Bilag I, første punktum	Fodnote 1 til bilag XII
Bilag II	—
Bilag III, punkt A, B, C, E, F, G, H, I og J	Bilag XI
Bilag III, punkt D	—
Bilag IV, punkt 1, første, andet og tredje afsnit	Artikel 30, stk. 6, første afsnit
Bilag IV, punkt 1, fjerde afsnit	—
Bilag IV, punkt 2	Artikel 30, stk. 6, første afsnit, andet punktum
Bilag V, punkt a)-f)	Bilag XXIV, punkt b)-h)
Bilag V, punkt g)	—
Bilag VI	Bilag XV
Bilag VII	Artikel 56, stk. 3, andet afsnit, litra a)-f)
Bilag VIII, undtagen punkt 4	Bilag XXI, undtagen punkt 4
Bilag VIII, punkt 4	Bilag XXI, punkt 4
Bilag IX	Bilag XX
Bilag X	Bilag XIV
Bilag XI	Bilag XIII
Bilag XII	Bilag XVI
Bilag XIII, punkt 1	Artikel 47, stk. 4

Dette direktiv	Direktiv 2004/17/EF
Bilag XIII, punkt 2	Artikel 47, stk. 5
Bilag XIV	Bilag XXIII
Bilag XV	—
Bilag XVI	Bilag XVI
Bilag XVII	Bilag XVII
Bilag XVIII	—
Bilag XIX	Bilag XVIII
Bilag XX	Bilag XIX
Bilag XXI	Bilag XXVI
—	Bilag XXII
—	Bilag XXV

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/36/EU

af 26. februar 2014

om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på arbejde som sæsonarbejdere

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde, særlig artikel 79, stk. 2, litra a) og b),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de
nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske
og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Med henblik på gradvis indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed skal der ifølge traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtages foranstaltninger inden for asyl, indvandring og beskyttelse af tredjelandstatsborgeres rettigheder.
- (2) I TEUF fastsættes det, at Unionen skal udforme en fælles indvandringspolitik med henblik på at sikre en effektiv styring af migrationsstrømme i alle faser og en retfærdig behandling af tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i medlemsstaterne. Med henblik herpå skal Europa-Parlamentet og Rådet træffe foranstaltninger vedrørende betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold og fastsættelse af deres rettigheder.
- (3) I Haagprogrammet, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde den 4. november 2004, erkendte man, at lovlig migration vil spille en vigtig rolle for den økonomiske udvikling, og Kommissionen blev opfordret til at forelægge en politikplan for lovlig migration, herunder indrejseprocedurer, der gør det muligt at reagere hurtigt på udsving i efterspørgslen efter arbejdskraftindvandring på arbejdsmarkedet.

(4) På Det Europæiske Råds møde den 14.-15. december 2006 enedes man om en række foranstaltninger for 2007. Disse foranstaltninger omfatter udvikling af en velforvaltet politik for lovlig indvandring under fuld hensyntagen til de nationale kompetencer, for at hjælpe medlemsstaterne med at dække de nuværende og fremtidige behov for arbejdskraft. Det blev også fundet nødvendigt at undersøge, hvordan midlertidig migration kan lattes.

(5) Med den europæiske pagt om indvandring og asyl, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 16. oktober 2008, forpligter Unionen og dens medlemsstater sig til at føre en retfærdig, effektiv og konsekvent politik i forbindelse med de udfordringer og muligheder, som indvandringen frembyder. Pagten udgør grundlaget for en fælles indvandringspolitik, der styres af en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne og samarbejde med tredjelandene og bygger på en god styring af migrationsstrømmene — ikke blot i modtagerlandene, men også i oprindelseslandene og migranternes egen interesse.

(6) I Stockholmprogrammet, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 11. december 2009, erkendes det, at indvandring af arbejdskraft kan bidrage til øget konkurrenceevne og økonomisk dynamik, og at fleksible indvandringspolitikker i en situation med store demografiske forandringer, der i fremtiden vil stille Unionen over for en stigende efterspørgsel efter arbejdskraft, vil yde et vigtigt bidrag til Unionens økonomiske udvikling og resultater på længere sigt. Det fremhæver endvidere betydningen af at sikre retfærdig behandling af tredjelandstatsborgere med lovligt ophold på medlemsstaternes område og af at optimere forbindelserne mellem migration og udvikling. Det opfordrer Kommissionen og Det Europæiske Råd til at fortsætte gennemførelsen af politikplanen for lovlig migration, der er fastsat i Kommissionens meddelelse af 21. december 2005.

(7) Dette direktiv bør bidrage til en effektiv styring af migrationsstrømmene for den særlige kategori, der udgøres af midlertidig sæsonbestemt migration, og sikre anstændige arbejds- og levevilkår for sæsonarbejdere ved på den ene side at fastsætte retfærdige og gennemsigtige regler for indrejse og ophold og definere sæsonarbejderenes rettigheder og på den anden side at fastsætte incitament og forholdsregler, der skal forhindre, at opholdsfristen bliver overskredet eller det midlertidige ophold bliver permanent. Hertil kommer, at de regler, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/52/EF ⁽⁴⁾, vil medvirke til at forhindre, at sådanne midlertidige ophold bliver til ulovlige ophold.

⁽¹⁾ EUT C 218 af 23.7.2011, s. 97.

⁽²⁾ EUT C 166 af 7.6.2011, s. 59.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 5.2.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 17.2.2014.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/52/EF af 18. juni 2009 om minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger over for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (EUT L 168 af 30.6.2009, s. 24).

- (8) Medlemsstaterne bør anvende dette direktiv uden forskelsbehandling på grundlag af køn, race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse, genetiske karakteristika, sprog, religion eller tro, politisk eller anden anskuelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering i overensstemmelse med især Rådets direktiv 2000/43/EF⁽¹⁾ og Rådets direktiv 2000/78/EF⁽²⁾.
- (9) Dette direktiv bør ikke berøre princippet om præference for EU-borgere, hvad angår adgang til medlemsstaternes arbejdsmarked, som udtrykt i de relevante bestemmelser i de relevante tiltrædelsesakter.
- (10) Dette direktiv bør ikke påvirke medlemsstaternes ret til at fastsætte antallet af tredjelandsstatsborgere, der rejser ind på deres område fra tredjelande som led i sæsonarbejde som fastsat i TEUF.
- (11) Dette direktiv bør ikke berøre betingelserne for levering af tjenesteydelser inden for rammerne af artikel 56 i TEUF. Dette direktiv bør navnlig ikke berøre de arbejds- og ansættelsesvilkår, som i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF⁽³⁾ gælder for arbejdstagere, der er udstationeret af en virksomhed, som er etableret i en medlemsstat, for at levere tjenester på en anden medlemsstats område.
- (12) Dette direktiv bør dække direkte arbejdsrelationer mellem sæsonarbejdere og arbejdsgivere. Hvis en medlemsstats nationale ret tillader tredjelandsstatsborgere indrejse som sæsonarbejdere gennem rekrutteringsbureauer eller vikarbureauer oprettet på medlemsstatens område, der har en direkte kontrakt med sæsonarbejderen, bør sådanne bureauer dog ikke udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.
- (13) Ved gennemførelsen af dette direktiv bør medlemsstaterne, eventuelt efter samråd med arbejdsmarkedets parter, anføre, hvilke erhvervssektorer som omfatter sæsonbestemte aktiviteter. Aktiviteter, der er sæsonbestemte, er typisk i sektorer såsom landbrug og gartneri, navnlig i udplantnings- eller høstperioder, eller turisme, især i ferieperioder.
- (14) Hvis det er fastsat i national ret og i overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling i TEUF artikel 10, kan medlemsstaterne behandle statsborgere fra bestemte tredjelande mere gunstigt end statsborgere fra andre tredjelande, når de gennemfører dette direktivs valgfrie bestemmelser.
- (15) Det bør kun være muligt at ansøge om indrejse med henblik på sæsonarbejde, hvis tredjelandsstatsborgeren opholder sig uden for medlemsstaternes område.
- (16) Indrejse med henblik på formålene i dette direktiv bør kunne nægtes i behørigt begrundede tilfælde. Især bør indrejse kunne nægtes, hvis en medlemsstat på baggrund af en vurdering af de faktiske omstændigheder mener, at den pågældende tredjelandsstatsborger udgør en potentiel trussel mod den offentlige orden eller folkesundheden.
- (17) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF⁽⁴⁾.
- (18) Dette direktiv bør ikke negativt berøre de rettigheder, der er indrømmet tredjelandsstatsborgere, som allerede opholder sig lovligt i en medlemsstat med henblik på at arbejde.
- (19) I de tilfælde, hvor medlemsstaterne anvender Schengenreglerne fuldt ud, gælder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 810/2009⁽⁵⁾ (visumkodeksen), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006⁽⁶⁾ (Schengen-grænsekodeksen) og Rådets forordning (EF) nr. 539/2001⁽⁷⁾, i deres helhed. For ophold i indtil 90 dage indebærer dette, at betingelserne for sæsonarbejderes indrejse i medlemsstater, der anvender Schengenreglerne fuldt ud, fastlægges af disse instrumenter, mens dette direktiv kun bør fastlægge kriterier og krav for adgang til beskæftigelse. For medlemsstater, der ikke anvender Schengenreglerne fuldt ud, med undtagelse af Det Forenede Kongerige og Irland, finder kun Schengen-grænsekodeksen anvendelse. De bestemmelser i Schengenreglerne, der er omhandlet i dette direktiv, tilhører den del af Schengenreglerne, som Irland og Det Forenede Kongerige ikke deltager i, og disse bestemmelser finder derfor ikke anvendelse i dem.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (EUT L 348 af 24.12.2008, s. 98).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 810/2009 af 13. juli 2009 om en fællesskabskodeks for visa (visumkodeks) (EUT L 243 af 15.9.2009, s. 1).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks) (EUT L 105 af 13.4.2006, s. 1).

⁽⁷⁾ Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (EFT L 81 af 21.3.2001, s. 1).

- (20) Der bør i dette direktiv fastsættes indrejsekriterier og -krav samt grunde til afslag og inddragelse eller manglende forlængelse eller fornyelse for så vidt angår ophold i indtil 90 dage for beskæftigelse som sæsonarbejder. Når der udstedes visa til kortvarigt ophold med henblik på sæsonarbejde, finder de relevante bestemmelser i Schengenreglerne vedrørende betingelserne for indrejse og ophold på medlemsstaternes område samt grunde til afslag, forlængelse, annullering eller inddragelse af disse visa tilsvarende anvendelse. Navnlig bør en afgørelse om afslag på, annullation eller inddragelse af et visum og grundene hertil meddeles ansøgeren i overensstemmelse med artikel 32, stk. 2, og artikel 34, stk. 6, i visumkodeksen ved hjælp af standardformularen i bilag VI til visumkodeksen.
- (21) For sæsonarbejdere, som gives tilladelse til ophold i over 90 dage, bør dette direktiv både fastsætte betingelserne for indrejse og ophold i området og opstille kriterier og krav for adgang til beskæftigelse i medlemsstaterne.
- (22) Dette direktiv bør fastsætte en fleksibel, efterspørgselsafhængig indrejseordning, der er baseret på objektive kriterier som f.eks. en gyldig arbejdskontrakt eller et bindende jobtilbud med angivelse af de væsentlige aspekter af kontrakten eller ansættelsesforholdet.
- (23) Medlemsstaterne bør have mulighed for at foretage en analyse, der påviser, at et job ikke kan besættes via det nationale arbejdsmarked.
- (24) Medlemsstaterne bør kunne give afslag på en ansøgning om indrejse, især når tredjelandsskatsborgeren ikke har overholdt den pligt, som følger af en tidligere afgørelse om, at sæsonarbejderen skulle forlade den pågældende medlemsstats område ved udløbet af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde.
- (25) Medlemsstaterne bør kunne kræve, at arbejdsgiveren samarbejder med de kompetente myndigheder og giver alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at forhindre et eventuelt misbrug af proceduren i dette direktiv.
- (26) Fastsættelse af én enkelt procedure for udstedelse af en kombineret tilladelse til både ophold og arbejde bør bidrage til forenkling af medlemsstaternes nugældende regler. Dette bør ikke berøre medlemsstaternes ret til at udpege de kompetente myndigheder, og hvordan de skal inddrages i denne enkelte procedure i overensstemmelse med de særlige nationale forhold, der kendetegner den administrative organisation og praksis.
- (27) Udpegelsen af de kompetente myndigheder i henhold til dette direktiv bør ikke berøre andre myndigheders og eventuelt arbejdsmarkedsparternes rolle og beføjelser i overensstemmelse med national ret og/eller praksis for så vidt angår behandling af og afgørelser om ansøgninger.
- (28) Dette direktiv bør give medlemsstaterne en vis fleksibilitet med hensyn til udstedelse af tilladelser til sæsonarbejdere til indrejse (indrejse, ophold og arbejde). Udstedelsen af et visum til langvarigt ophold i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, litra a), bør ikke berøre medlemsstaternes mulighed for at udstede en forudgående tilladelse til at arbejde i den pågældende medlemsstat. For at sikre, at betingelserne for beskæftigelse i dette direktiv er kontrolleret og opfyldt, bør det dog klart fremgå af disse tilladelser, at de er udstedt med henblik på sæsonarbejde. Hvis der kun udstedes visa til kortvarigt ophold, bør medlemsstaterne benytte rubrikken »bemærkninger« på visummærkatet hertil.
- (29) For alle ophold i indtil 90 dage bør medlemsstaterne vælge at udstede enten et visum til kortvarigt ophold eller et visum til kortvarigt ophold ledsaget af en arbejdstilladelse, i tilfælde hvor tredjelandsskatsborgeren har behov for et visum i henhold til forordning (EF) nr. 539/2001. Hvis tredjelandsskatsborgeren ikke er omfattet af visumkrav, og hvis medlemsstaten ikke anvender artikel 4, stk. 3, i den pågældende forordning, bør medlemsstaterne udstede en arbejdstilladelse til vedkommende som en tilladelse med henblik på sæsonarbejde. For alle ophold på over 90 dage bør medlemsstaterne vælge at udstede en af følgende tilladelser: et visum til langvarigt ophold, en sæsonarbejdertilladelse eller en sæsonarbejdertilladelse ledsaget af et visum til langvarigt ophold, hvis visummet til langvarigt ophold er påkrævet i henhold til national ret for indrejse på området. Intet i dette direktiv bør forhindre medlemsstaterne i at udstede en arbejdstilladelse direkte til arbejdsgiveren.
- (30) Stilles der krav om et visum udelukkende med henblik på indrejse på en medlemsstats område og tredjelandsskatsborgeren opfylder betingelserne for at få udstedt en sæsonarbejdertilladelse, bør den pågældende medlemsstat give tredjelandsskatsborgeren den fornødne bistand til at opnå det påkrævede visum og sikre, at de kompetente myndigheder samarbejder effektivt med henblik herpå.

- (31) Opholdets maksimale varighed bør fastsættes af medlemsstaterne og begrænses til en periode på mellem fem og ni måneder, som sammen med definitionen af sæsonarbejde bør sikre, at der reelt er tale om sæsonarbejde. Det bør fastsættes, at det inden for den maksimale opholdsperiode er muligt at forlænge kontrakten eller at skifte arbejdsgiver, forudsat at indrejsekriterierne fortsat er opfyldt. Dette bør medvirke til at reducere den risiko for misbrug, som sæsonarbejdere kan være udsat for, hvis de er bundet til én arbejdsgiver, og samtidig udgøre en fleksibel løsning på arbejdsgivernes faktiske arbejdskraftbehov. Muligheden for, at sæsonarbejderen får ansættelse hos en anden arbejdsgiver i henhold til betingelserne i dette direktiv, bør ikke indebære, at sæsonarbejderen kan søge arbejde på medlemsstaternes område, mens vedkommende er arbejdsløs.
- (32) Når medlemsstaterne træffer afgørelse om forlængelse eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, bør de kunne tage hensyn til arbejdsmarkedssituationen.
- (33) I tilfælde hvor en sæsonarbejder har fået tilladelse til ophold i indtil 90 dage, og medlemsstaten beslutter at forlænge opholdet ud over de 90 dage, bør visummet til kortvarigt ophold erstattes af enten et visum til langvarigt ophold eller en sæsonarbejdertilladelse.
- (34) Under hensyntagen til visse aspekter af cirkulær migration og beskæftigelsesudsigterne for sæsonarbejdere fra tredjelande i mere end en enkelt sæson og EU-arbejdsgiveres interesse i at kunne regne med en mere stabil og allerede uddannet arbejdsstyrke, bør der fastsættes forenklede indrejseprocedurer for så vidt angår lovligt rejsende tredjelandsstatsborgere, der har fået adgang til sæsonarbejde i en medlemsstat mindst én gang i løbet af de sidste fem år, og som altid har overholdt alle kriterier og betingelser for indrejse og ophold i den pågældende medlemsstat, der er fastlagt i henhold til dette direktiv. Sådanne procedurer bør ikke påvirke eller ændre aktivitetens karakter af sæsonarbejde.
- (35) Medlemsstaterne bør gøre deres bedste for at stille oplysninger til rådighed for ansøgere om betingelser for indrejse og ophold, herunder rettigheder, pligter og proceduremæssige garantier som fastsat i dette direktiv, samt al dokumentation, der er påkrævet i forbindelse med en ansøgning om tilladelse til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område som sæsonarbejder.
- (36) Medlemsstaterne bør fastsætte effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner over for arbejdsgivere i tilfælde af overtrædelse af deres forpligtelser i henhold til dette direktiv. Disse sanktioner bør bestå af foranstaltninger som fastlagt i artikel 7 i direktiv 2009/52/EF og bør eventuelt indebære, at arbejdsgiveren er forpligtet til at udbetale erstatning til sæsonarbejdere. Der bør indføres de fornødne mekanismer, så sæsonarbejdere kan få den erstatning, de er berettiget til, selv om de ikke længere opholder sig på den pågældende medlemsstats område.
- (37) Der bør fastsættes regler for proceduren for behandling af ansøgninger om indrejse for sæsonarbejdere. Denne procedure bør være effektiv og skal kunne forvaltes inden for rammerne af de nationale myndigheders normale arbejdsbyrde, og den bør være gennemsigtig og retfærdig for at sikre de berørte passende retssikkerhed.
- (38) I forbindelse med visa til kortvarigt ophold gælder de proceduremæssige garantier, der er fastsat i de relevante bestemmelser i Schengenreglerne.
- (39) Medlemsstaternes kompetente myndigheder bør træffe afgørelse om ansøgninger om tilladelse med henblik på sæsonarbejde hurtigst muligt efter, at de er indgivet. Hvad angår ansøgninger om forlængelse eller fornyelse indgivet inden for tilladelsens gyldighedsperiode bør medlemsstaterne tage alle rimelige skridt til at sikre, at sæsonarbejderen ikke er forpligtet til at afbryde sit ansættelsesforhold med samme arbejdsgiver eller forhindres i at ændre arbejdsgiver som følge af igangværende administrative procedurer. Ansøgere bør indgive deres ansøgning om forlængelse eller fornyelse hurtigst muligt. Under alle omstændigheder bør sæsonarbejderen have mulighed for at opholde sig på den pågældende medlemsstats område og eventuelt fortsætte med at arbejde, indtil de kompetente myndigheder har truffet en endelig afgørelse om ansøgningen om forlængelse eller fornyelse.
- (40) På grund af sæsonarbejdes karakter bør medlemsstaterne tilskyndes til ikke at opkræve gebyr for behandling af ansøgninger. Såfremt en medlemsstat alligevel beslutter at opkræve gebyr, bør dette ikke være uforholdsmæssigt stort eller urimeligt.
- (41) Alle sæsonarbejdere bør have indkvartering, som sikrer en tilstrækkelig levestandard. Den kompetente myndighed bør underrettes om enhver ændring af indkvartering. Hvis indkvarteringen arrangeres af eller gennem arbejdsgiveren, må lejen ikke stå i et urimeligt forhold til sæsonarbejderens nettoløn eller i forhold til indkvarteringsstandard, sæsonarbejderens leje bør ikke automatisk fratrækkes dennes løn, arbejdsgiveren bør sørge for en lejekontrakt eller et tilsvarende dokument til sæsonarbejderen, hvori lejevilkårene for indkvarteringen fastlægges, og arbejdsgiveren bør sikre, at indkvarteringen opfylder de generelle sundheds- og sikkerhedsstandarder, som gælder i den pågældende medlemsstat.

- (42) Tredjelandstatsborgere, som har gyldig rejselegitimation og en tilladelse med henblik på sæsonarbejde udstedt i henhold til dette direktiv af en medlemsstat, som anvender Schengenreglerne fuldt ud, bør have adgang til og frit kunne bevæge sig rundt i de medlemsstater, som anvender Schengenreglerne fuldt ud, i en periode på indtil 90 dage i enhver periode på 180 dage i henhold til Schengen-grænsekodeksen og artikel 21 i konventionen om gennemførelse af Schengenaftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser ⁽¹⁾ («Schengengennemførelseskonventionen»).
- (43) I betragtning af den særlig sårbar situation, der gør sig gældende for sæsonarbejdere fra tredjelande, og deres ansættelses midlertidige karakter er det nødvendigt at yde effektiv beskyttelse af tredjelandssæsonarbejders rettigheder, også med hensyn til social sikring, regelmæssigt kontrollere overholdelse og fuldt ud garantere respekten for princippet om ligebehandling med arbejdstagere, som er statsborgere i modtagermedlemsstaten, idet begrebet om samme løn for samme arbejde på samme arbejdsplads overholdes, ved at anvende kollektive overenskomster og andre ordninger vedrørende arbejdsvilkår, som er blevet indgået på ethvert niveau, eller for hvilke der forefindes lovbestemmelser i overensstemmelse med national ret og praksis under samme vilkår som for modtagermedlemsstatens statsborgere.
- (44) Dette direktiv berører ikke de rettigheder og principper, der er indeholdt i den europæiske socialpagt af 18. oktober 1961 og, hvis det er relevant, den europæiske konvention om vandrende arbejdstageres retsstilling af 24. november 1977.
- (45) I forlængelse af de lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser, der gælder for arbejdstagere, der er statsborgere i modtagermedlemsstaten, bør voldgiftskendelser og kollektive overenskomster og aftaler, der uanset på hvilket niveau er indgået i overensstemmelse med modtagermedlemsstatens nationale ret og praksis, også gælde for sæsonarbejdere fra tredjelande på de samme betingelser som for modtagermedlemsstatens statsborgere.
- (46) Sæsonarbejdere fra tredjelande bør indrømmes ligebehandling i forhold til de socialsikringsområder, der er anført i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 ⁽²⁾. Dette direktiv harmoniserer ikke medlemsstaternes lovgivning om social sikring og dækker ikke social bistand. Det er begrænset til at anvende princippet om ligebehandling på området social sikring for de personer, der falder ind under dets anvendelsesområde. Dette direktiv bør ikke give flere rettigheder end dem, der allerede er fastsat i den eksisterende EU-lovgivning angående social sikring for tredjelandstatsborgere, der har grænseoverskridende interesser mellem medlemsstaterne.
- På grund af den midlertidige karakter af sæsonarbejders ophold og med forbehold af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1231/2010 ⁽³⁾ bør medlemsstaterne have mulighed for at udelukke familieydelse og arbejdsløshedsunderstøttelse fra retten til ligebehandling af sæsonarbejdere og deres egne statsborgere og bør have mulighed for at begrænse anvendelsen af ligebehandling i forhold til uddannelse og erhvervsuddannelse samt skattefordele.
- Dette direktiv fastsætter ikke bestemmelser om familiesammenføring. Desuden giver dette direktiv ikke rettigheder for så vidt angår situationer, der ligger uden for EU-rettens rækkevidde, f.eks. situationer hvor familiemedlemmer er bosiddende i et tredjeland. Dette bør imidlertid ikke berøre retten for efterladte, der har rettigheder fra sæsonarbejderen, til at modtage efterladtepension, når de er bosiddende i et tredjeland. Dette bør ikke påvirke det forhold, at medlemsstaterne skal anvende national ret om de minimis-regler for bidrag til pensionsordninger uden forskelsbehandling. Der bør indføres mekanismer, der sikrer effektiv socialsikringsdækning under opholdet og overførsel af sæsonarbejders erhvervede rettigheder, hvor det er relevant.
- (47) EU-retten begrænser ikke medlemsstaternes beføjelser til at tilrettelægge deres sociale sikringsordninger. Da der ikke er nogen harmonisering på EU-niveau, er det den enkelte medlemsstat, der fastsætter betingelserne for tilkendelse af sociale sikringsydelse samt ydelsernes størrelse og varighed. Medlemsstaterne bør dog udøve deres beføjelser på dette område i overensstemmelse med EU-retten.

⁽¹⁾ EFT L 239 af 22.9.2000, s. 19.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT L 166 af 30.4.2004, s. 1).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1231/2010 af 24. november 2010 om udvidelse af forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 til at omfatte tredjelandstatsborgere, der ikke allerede er omfattet af disse forordninger udelukkende på grund af deres nationalitet (EUT L 344 af 29.12.2010, s. 1).

- (48) Eventuelle begrænsninger af retten til ligebehandling med hensyn til socialsikring i henhold til dette direktiv bør ikke berøre de rettigheder, der tildeles ved anvendelsen af forordning (EU) nr. 1231/2010.
- (49) For at sikre behørig håndhævelse af dette direktiv, og navnlig bestemmelserne om rettigheder, arbejdsvilkår og indkvartering, bør medlemsstaterne sikre, at der etableres passende mekanismer for at overvåge arbejdsgiverne, og at der i givet fald foretages effektive og tilstrækkelige inspektioner på deres respektive områder. Udvælgelsen af arbejdsgivere, hos hvem der skal foretages inspektioner, bør primært baseres på en risikovurdering, der udføres af de kompetente myndigheder i medlemsstaten, under hensyntagen til faktorer såsom den sektor, virksomheden tilhører, og eventuelle tidligere konstaterede overtrædelser.
- (50) For at lette håndhævelsen af dette direktiv bør medlemsstaterne indføre effektive mekanismer, hvorigennem sæsonarbejdere kan søge om domstolsprøvelse og indgive klager direkte eller gennem relevante tredjeparter, som f.eks. fagforeninger eller andre sammenslutninger. Dette anses for at være nødvendigt for at tage højde for situationer, hvor sæsonarbejdere ikke er bekendt med, at der findes håndhævelsesmekanismer, eller tøver med at anvende dem i eget navn af frygt for de mulige konsekvenser. Sæsonarbejdere bør have adgang til retlig beskyttelse mod personforfølgelse som følge af, at der er indgivet en klage.
- (51) Målene for dette direktiv, nemlig indførelse af en særlig indrejseprocedure, vedtagelse af betingelser for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på sæsonarbejde og fastlæggelse af deres rettigheder som sæsonarbejdere, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), under hensyntagen til indvandrer- og beskæftigelsespolitikken på europæisk og nationalt plan. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (52) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og de principper, der er anerkendt ved Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig artikel 7, artikel 15, stk. 3, artikel 17, artikel 27, artikel 28, artikel 31 og artikel 33, stk. 2, i overensstemmelse med artikel 6 i TEU.
- (53) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter⁽¹⁾ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at

lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er berettiget.

- (54) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, og med forbehold af artikel 4 i samme protokol deltager disse medlemsstater ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som derfor ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i disse medlemsstater.
- (55) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

1. Dette direktiv fastsætter betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på arbejde som sæsonarbejdere og fastlægger sæsonarbejderenets rettigheder.
2. For ophold i indtil 90 dage finder dette direktiv anvendelse med forbehold af Schengenreglerne, særlig visumkodeksen, Schengen-grænsekodeksen og forordning (EF) nr. 539/2001.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på tredjelandstatsborgere, der er bosiddende uden for medlemsstaternes område, og som ansøger om eller har fået tilladelse i overensstemmelse med vilkårene i dette direktiv til indrejse på en medlemsstats område med henblik på beskæftigelse som sæsonarbejdere.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tredjelandstatsborgere, som på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen har bopæl på en medlemsstats område, dog med undtagelse af de i artikel 15 omhandlede tilfælde.

⁽¹⁾ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

2. Ved gennemførelsen af dette direktiv anfører medlemsstaterne, eventuelt efter høring af arbejdsmarkedets parter, på en liste, hvilke beskæftigelsessektorer, som omfatter sæsonbestemte aktiviteter. Medlemsstaterne kan ændre den nævnte liste, eventuelt efter høring af arbejdsmarkedets parter. Medlemsstaterne meddeler sådanne ændringer til Kommissionen.

3. Direktivet finder ikke anvendelse på tredjelandstatsborgere,

- a) der som led i udveksling af tjenesteydelser, jf. artikel 56 i TEUF, udfører aktiviteter på vegne af virksomheder, der er etableret i en anden medlemsstat, herunder tredjelandstatsborgere, der er udstationeret af virksomheder, der er etableret i en medlemsstat, som led i udveksling af tjenesteydelser i overensstemmelse med direktiv 96/71/EF
- b) der er familiemedlemmer til EU-borgere, der har udøvet deres ret til fri bevægelighed i Unionen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF⁽¹⁾
- c) der, sammen med deres familiemedlemmer og uanset nationalitet, i henhold til aftaler indgået enten mellem Unionen og medlemsstaterne eller mellem Unionen og tredjelande har en ret til fri bevægelighed, der svarer til EU-borgeres.

Artikel 3 Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) »tredjelandstatsborger«: enhver person, der ikke er borger i Den Europæiske Union som omhandlet i artikel 20, stk. 1, i TEUF
- b) »sæsonarbejder«: en tredjelandstatsborger, der bevarer sin hovedbopæl i et tredjeland og lovligt og midlertidigt opholder sig på en medlemsstats område for at udføre en sæsonbestemt aktivitet i henhold til en eller flere tidsbegrænsede arbejdskontrakter, der er indgået direkte mellem den pågældende tredjelandstatsborger og arbejdsgiveren, som er etableret i den pågældende medlemsstat
- c) »sæsonbestemt aktivitet«: aktivitet, som er knyttet til en bestemt tid på året, hvor den fornødne arbejdskraft regelmæssigt og forudsigeligt er langt større, end det er tilfældet ved normale aktiviteter, på grund af en tilbagevendende begivenhed eller et mønster af begivenheder, der er knyttet til sæsonbestemte betingelser
- d) »sæsonarbejdertilladelse«: en tilladelse, der udstedes i den udformning, der er fastsat i Rådets forordning (EF)

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77).

nr. 1030/2002⁽²⁾, der henviser til sæsonarbejde, og som giver indehaveren ret til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område i en periode på over 90 dage i overensstemmelse med dette direktiv

- e) »visum til kortvarigt ophold«: en tilladelse, der udstedes af en medlemsstat i henhold til artikel 2, nr. 2), litra a), i visumkodeksen, eller som udstedes i henhold til den nationale ret i en medlemsstat, der ikke anvender Schengenreglerne fuldt ud
- f) »visum til langvarigt ophold«: en tilladelse, der udstedes af en medlemsstat i henhold til artikel 18 i Schengengennemførelseskonventionen, eller som udstedes i henhold til den nationale ret i en medlemsstat, der ikke anvender Schengenreglerne fuldt ud
- g) »kombineret ansøgningsprocedure«: en procedure, der på basis af én ansøgning fra en tredjelandstatsborger om tilladelse til både at tage ophold og arbejde på en medlemsstats område, fører til en afgørelse om ansøgningen om en sæsonarbejdertilladelse
- h) »tilladelse med henblik på sæsonarbejde«: enhver af de tilladelser, der er omhandlet i artikel 12, og som giver indehaveren ret til at opholde sig og arbejde på området i den medlemsstat, der udstedte tilladelsen i henhold til dette direktiv
- i) »arbejdstilladelse«: en tilladelse udstedt af en medlemsstat i henhold til national ret med henblik på arbejde på den pågældende medlemsstats område.

Artikel 4

Gunstigere bestemmelser

1. Dette direktiv finder anvendelse med forbehold af gunstigere bestemmelser i:

- a) EU-retten, herunder bilaterale eller multilaterale aftaler, der er indgået mellem Unionen eller mellem Unionen og dens medlemsstater på den ene side og et eller flere tredjelande på den anden side
- b) bilaterale eller multilaterale aftaler, der er indgået mellem en eller flere medlemsstater og et eller flere tredjelande.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes ret til at vedtage eller opretholde gunstigere bestemmelser for de tredjelandstatsborgere, der er omfattet af direktivet, for så vidt angår artikel 18, 19, 20, 23 og 25.

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1030/2002 af 13. juni 2002 om ensartet udformning af opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere (EFT L 157 af 15.6.2002, s. 1).

KAPITEL II

INDREJSEBETINGELSER

Artikel 5

Betingelser og krav i forbindelse med indrejse med henblik på arbejde som sæsonarbejder for ophold i indtil 90 dage

1. Ansøgninger om indrejse i en medlemsstat i overensstemmelse med dette direktiv for ophold i indtil 90 dage ledsages af:

a) en gyldig arbejdskontrakt eller, hvis det er fastsat i national ret, administrative bestemmelser eller praksis, et bindende jobtilbud om sæsonarbejde i den pågældende medlemsstat hos en arbejdsgiver, der er etableret i medlemsstaten, med angivelse af

i) arbejdssted og arbejdstype

ii) ansættelsens varighed

iii) løn

iv) antallet af ugentlige eller månedlige arbejdstimer

v) antallet af eventuelle betalte feriedage

vi) eventuelle andre relevante arbejdsvilkår og

vii) om muligt ansættelsens startdato

b) dokumentation for, at den pågældende har eller efter national lovgivning har ret til at have en sygeforsikring, der dækker alle de risici, som den pågældende medlemsstats borgere normalt er dækket imod, i de tidsrum, hvor vedkommende i forbindelse med eller som følge af arbejde udført i den pågældende medlemsstat ikke er dækket af en sådan forsikring eller omfattet af tilsvarende rettigheder til ydelser

c) dokumentation for, at sæsonarbejderen har tilstrækkelig indkvartering, eller at der vil blive stillet tilstrækkelig indkvartering til rådighed i overensstemmelse med artikel 20.

2. Medlemsstaterne kræver, at de specifikke oplysninger omhandlet i stk. 1, litra a), overholder gældende ret, kollektive overenskomster og/eller praksis.

3. På grundlag af den dokumentation, der er fremlagt i medfør af stk. 1, kræver medlemsstaterne, at sæsonarbejderen ikke gør brug af deres sociale ordninger.

4. Er det i arbejdskontrakten eller det bindende jobtilbud anført, at tredjelandsstatsborgeren skal udøve et lovreguleret

erhverv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF ⁽¹⁾, kan medlemsstaten kræve, at ansøgeren fremlægger dokumentation for, at tredjelandsstatsborgeren opfylder betingelserne i national ret for udøvelse af det pågældende lovregulerede erhverv.

5. Ved behandlingen af ansøgningen om en tilladelse, jf. artikel 12, stk. 1, skal medlemsstater, der ikke anvender Schengenreglerne fuldt ud, kontrollere, at tredjelandsstatsborgeren:

a) ikke udgør en risiko for ulovlig indvandring

b) agter at forlade medlemsstatens område senest på den dato, hvor tilladelsen udløber.

Artikel 6

Indrejsebetingelser og -krav i forbindelse med beskæftigelse som sæsonarbejder for ophold på over 90 dage

1. Ansøgninger om indrejse i en medlemsstat i overensstemmelse med dette direktiv for ophold på over 90 dage ledsages af:

a) en gyldig arbejdskontrakt eller, hvis det er fastsat i national ret, administrative bestemmelser eller praksis, et bindende jobtilbud om sæsonarbejde i den pågældende medlemsstat hos en arbejdsgiver, der er etableret i medlemsstaten, med angivelse af

i) arbejdssted og arbejdstype

ii) ansættelsens varighed

iii) løn

iv) antallet af ugentlige eller månedlige arbejdstimer

v) antallet af eventuelle betalte feriedage

vi) eventuelle andre relevante arbejdsvilkår og

vii) om muligt ansættelsens startdato

b) dokumentation for, at den pågældende har eller efter national lovgivning har ret til at have en sygeforsikring, der dækker alle de risici, som den pågældende medlemsstats borgere normalt er dækket imod, i de tidsrum, hvor vedkommende i forbindelse med eller som følge af arbejde udført i den pågældende medlemsstat ikke er dækket af en sådan forsikring eller omfattet af tilsvarende rettigheder til ydelser.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT L 255 af 30.9.2005, s. 22).

c) dokumentation for, at sæsonarbejderen har tilstrækkelig indkvartering, eller at tilstrækkelig indkvartering vil blive stillet til rådighed i overensstemmelse med artikel 20.

2. Medlemsstaterne kræver, at de specifikke oplysninger omhandlet i stk. 1, litra a), overholder gældende ret, kollektive overenskomster og/eller praksis.

3. På grundlag af den fremlagte dokumentation, jf. stk. 1, kræver medlemsstaterne, at sæsonarbejderen under sit ophold har tilstrækkelige midler til at dække sit underhold uden at skulle gøre brug af deres sociale systemer.

4. Tredjelandstatsborgere, som anses for at udgøre en trussel mod den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden, bevilges ikke indrejse.

5. Ved behandlingen af ansøgningen om en tilladelse som omhandlet i artikel 12, stk. 2, skal medlemsstaterne kontrollere, at tredjelandstatsborgeren ikke udgør en risiko for ulovlig indvandring, og at den pågældende agter at forlade medlemsstatens område senest på den dato, hvor tilladelsen udløber.

6. Er det i arbejdskontrakten eller det bindende jobtilbud anført, at tredjelandstatsborgeren skal udøve et lovreguleret erhverv, jf. direktiv 2005/36/EF, kan medlemsstaterne kræve, at ansøgeren fremlægger dokumentation for, at tredjelandsborgeren opfylder betingelserne i national ret for udøvelse af det pågældende lovregulerede erhverv.

7. Medlemsstaterne kræver, at tredjelandstatsborgere skal være i besiddelse af gyldig rejelegitimation som fastsat i national ret. Medlemsstaterne kræver, at rejelegitimationens gyldighedsperiode dækker mindst gyldighedsperioden for tilladelsen med henblik på sæsonarbejde.

Medlemsstaterne kan derudover kræve:

- a) en længere gyldighedsperiode end det forventede ophold på højst tre måneder
- b) at rejelegitimationen er udstedt inden for de sidste ti år og
- c) at rejelegitimationen mindst indeholder to blanke sider.

Artikel 7

Antallet af tredjelandstatsborgere, der kan indrejse

Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes ret til at fastsætte antallet af tredjelandstatsborgere, der kan indrejse på deres område med henblik på sæsonarbejde. På grundlag heraf kan

en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde enten betragtes som uantagelig eller afslås.

Artikel 8

Grunde til afslag

1. Medlemsstaterne giver afslag på en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) artikel 5 eller 6 ikke overholdes, eller
- b) de med henblik på artikel 5 eller 6 fremlagte dokumenter er erhvervet på uretmæssig vis eller er forfalskede, eller ulovligt ændret.

2. Medlemsstaterne giver, hvor det er relevant, afslag på en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) arbejdsgiveren er blevet straffet i henhold til national ret for sort arbejde og/eller ulovlig beskæftigelse
- b) arbejdsgiverens virksomhed er i færd med at blive afviklet eller allerede er afviklet i henhold til nationale insolvenslove, eller hvis ingen økonomisk aktivitet finder sted, eller
- c) arbejdsgiveren er blevet straffet i henhold til artikel 17.

3. Medlemsstaterne kan undersøge, om det pågældende ledige job kan besættes med statsborgere i den pågældende medlemsstat, med andre EU-borgere eller med tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i den pågældende medlemsstat; i så fald kan de give afslag på ansøgningen. Dette stykke finder anvendelse med forbehold af princippet om præference for EU-borgere som udtrykt i de relevante bestemmelser i de relevante tiltrædelsesakter.

4. Medlemsstaterne kan give afslag på en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) arbejdsgiveren har tilsidesat sine juridiske forpligtelser vedrørende social sikring eller beskatning, arbejds- eller ansættelsesvilkår i henhold til gældende love og/eller kollektive overenskomster
- b) arbejdsgiveren har nedlagt en fuldtidsstilling med henblik på at oprette det ledige job, som af arbejdsgiveren søges besat under anvendelse af dette direktiv, inden for de sidste 12 måneder forud for ansøgningsdatoen eller
- c) tredjelandstatsborgeren ikke har opfyldt forpligtelserne som følge af en tidligere afgørelse om indrejse som sæsonarbejder.

5. Med forbehold af stk. 1 tager enhver afgørelse om afslag på ansøgningen hensyn til sagens særlige omstændigheder, herunder sæsonarbejderens interesser, og overholder proportionalitetsprincippet.

6. Grundene til at give afslag på udstedelse af et visum til kortvarigt ophold er fastlagt i de relevante bestemmelser i visumkodeksen.

Artikel 9

Inddragelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde

1. Medlemsstaterne inddrager tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) dokumenterne fremlagt med henblik på artikel 5 eller 6 blev erhvervet på uretmæssig vis eller forfalsket eller ulovligt ændret, eller
- b) indehaveren opholder sig i medlemsstaten med andre formål end det, tilladelsen hviler på.

2. Medlemsstaterne inddrager, hvor det er relevant, tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) arbejdsgiveren er blevet straffet i henhold til national ret for sort arbejde og/eller ulovlig beskæftigelse
- b) arbejdsgiverens virksomhed er i færd med at blive eller er blevet afviklet i henhold til nationale insolvenslove, eller hvis ingen økonomisk aktivitet finder sted, eller
- c) arbejdsgiveren er blevet straffet i henhold til artikel 17.

3. Medlemsstaterne kan inddrage tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, hvis:

- a) artikel 5 eller 6 ikke overholdes eller ikke længere overholdes
- b) arbejdsgiveren har tilsidesat sine juridiske forpligtelser vedrørende social sikring eller beskatning, arbejds- eller ansættelsesvilkårene i henhold til gældende ret og/eller kollektive overenskomster, eller
- c) arbejdsgiveren ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til arbejdskontrakten, eller
- d) arbejdsgiveren har nedlagt en fuldtidsstilling med henblik på at oprette det ledige job, som arbejdsgiveren forsøger at besætte under anvendelse af dette direktiv, inden for de sidste 12 måneder forud for ansøgningsdatoen.

4. Medlemsstaterne kan inddrage en tilladelse med henblik på sæsonarbejde, hvis tredjelandstatsborgeren ansøger om

international beskyttelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU ⁽¹⁾, eller om beskyttelse i henhold til den pågældende medlemsstats nationale ret, internationale forpligtelser eller praksis.

5. Med forbehold af stk. 1 tager enhver afgørelse om inddragelse af tilladelsen hensyn til sagens særlige omstændigheder, herunder sæsonarbejderens interesser, og respekterer proportionalitetsprincippet.

6. Grundene til annullering eller inddragelse af et visum til kortvarigt ophold er reguleret i de relevante bestemmelser i visumkodeksen.

Artikel 10

Pligt til samarbejde

Medlemsstaterne kan kræve, at arbejdsgiveren fremlægger alle relevante oplysninger, der er nødvendige for udstedelse, forlængelse eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde.

KAPITEL III

PROCEDURE OG ANSØGNINGER MED HENBLIK PÅ SÆSONARBEJDE

Artikel 11

Adgang til oplysninger

1. Medlemsstaterne sørger for, at oplysninger om al den dokumentation, der er påkrævet i forbindelse med en ansøgning, og oplysninger om indrejse og ophold, herunder om sæsonarbejderens rettigheder og forpligtelser og retssikkerhedsgarantier, er let tilgængelige for ansøgerne.

2. Når medlemsstaterne udsteder en tilladelse til tredjelandstatsborgere med henblik på sæsonarbejde, gives de også skriftlige oplysninger om deres rettigheder og forpligtelser i henhold til dette direktiv, herunder klageprocedurer.

Artikel 12

Tilladelser med henblik på sæsonarbejde

1. Ved ophold i indtil 90 dage udsteder medlemsstaterne til tredjelandstatsborgere, der opfylder artikel 5 og ikke er omfattet af de grunde, der er fastsat i artikel 8, en af følgende tilladelser med henblik på sæsonarbejde, jf. dog reglerne om udstedelse af visum til kortvarigt ophold som fastlagt i visumkodeksen og i Rådets forordning (EF) nr. 1683/95 ⁽²⁾:

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse (EUT L 337 af 20.12.2011, s. 9).

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1683/95 af 29. maj 1995 om ensartet udformning af visa (EFT L 164 af 14.7.1995, s. 1).

- a) et visum til kortvarigt ophold med angivelse af, at det er udstedt med henblik på sæsonarbejde
- b) et visum til kortvarigt ophold og en arbejdstilladelse med angivelse af, at de er udstedt med henblik på sæsonarbejde, eller
- c) en arbejdstilladelse med angivelse af, at den er udstedt med henblik på sæsonarbejde, hvis tredjelandstatsborgeren er undtaget fra visumkravet i henhold til bilag II til forordning (EF) nr. 539/2001 og den pågældende medlemsstat ikke anvender nævnte forordnings artikel 4, stk. 3, på denne.

Ved gennemførelsen af dette direktiv tilvejebringer medlemsstaterne enten de i litra a) og c) omhandlede tilladelser eller de i litra b) og c) omhandlede tilladelser.

2. Ved ophold på over 90 dage udsteder medlemsstaterne følgende tilladelser med henblik på sæsonarbejde til tredjelandstatsborgere, der opfylder artikel 6 og som ikke er omfattet af grundene i artikel 8:

- a) et visum til langvarigt ophold med angivelse af, at det er udstedt med henblik på sæsonarbejde
- b) en sæsonarbejdertilladelse eller
- c) en sæsonarbejdertilladelse ledsaget af et visum til langvarigt ophold, hvis visummet til langvarigt ophold er påkrævet i henhold til national ret for indrejse på medlemsstatens område.

Ved gennemførelsen af dette direktiv tilvejebringer medlemsstaterne kun en af de i litra a), b) og c) omhandlede tilladelser.

3. Med forbehold af Schengenreglerne fastlægger medlemsstaterne, hvorvidt en ansøgning skal indgives af tredjelandstatsborgeren og/eller af arbejdsgiveren.

Medlemsstaternes pligt til at bestemme, om en ansøgning skal indgives af tredjelandstatsborgeren og/eller af arbejdsgiveren, berører ikke ordninger, der kræver, at begge deltager i proceduren.

4. Sæsonarbejdertilladelsen, jf. stk. 2, første afsnit, litra b) og c), udstedes af de kompetente myndigheder i medlemsstaterne under anvendelse af det format, der er fastsat i forordning (EF) nr. 1030/2002. Medlemsstaterne anfører på tilladelsen, at den er udstedt med henblik på sæsonarbejde.

5. I tilfælde af visa til langvarigt ophold anfører medlemsstaterne i overensstemmelse med punkt 12 i bilaget til forordning (EF) nr. 1683/95 i feltet »bemærkninger« på visummærkatet til langvarigt ophold, at visummet er udstedt med henblik på sæsonarbejde.

6. Medlemsstaterne kan anføre yderligere oplysninger vedrørende sæsonarbejderens ansættelsesforhold i papirformat eller lagre sådanne oplysninger elektronisk, jf. artikel 4 i forordning (EF) nr. 1030/2002 og punkt 16, litra a), i forordningens bilag.

7. Når et visum er påkrævet udelukkende med henblik på indrejse på en medlemsstats område og tredjelandstatsborgeren opfylder betingelserne for at få udstedt en sæsonarbejdertilladelse i henhold til stk. 2, første afsnit, litra c), giver den pågældende medlemsstat tredjelandstatsborgeren den fornødne bistand til at erhverve det krævede visum.

8. Udstedelsen af et langvarigt visum som omhandlet i stk. 2, første afsnit, litra a), er med forbehold for muligheden for, at medlemsstater udsteder en forudgående tilladelse til at arbejde i den pågældende medlemsstat.

Artikel 13

Ansøgninger om en sæsonarbejdertilladelse

1. Medlemsstaterne udpeger de myndigheder, der har kompetence til at modtage og træffe afgørelse om ansøgninger om og udstede sæsonarbejdertilladelser.

2. En ansøgning om en sæsonarbejdertilladelse indgives inden for rammerne af en kombineret ansøgningsprocedure.

Artikel 14

Opholdets varighed

1. Medlemsstaterne fastlægger en maksimal opholdsperiode for sæsonarbejdere, som ikke må være mindre end fem måneder og ikke må være mere end ni måneder i en given periode på 12 måneder. Efter udløbet af denne periode skal tredjelandstatsborgeren forlade medlemsstatens område, medmindre den pågældende medlemsstat har udstedt en opholdstilladelse i henhold til national ret eller EU-ret til andre formål end med henblik på sæsonarbejde.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte en maksimumsperiode i en given periode på 12 måneder, inden for hvilken en arbejdsgiver kan hyre sæsonarbejdere. Denne periode må ikke være mindre end den maksimale opholdsperiode, som er fastsat i henhold til stk. 1.

Artikel 15

Forlængelse af ophold eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde

1. Inden for den maksimumsperiode, som er omhandlet i artikel 14, stk. 1, og med forbehold af at artikel 5 eller 6 overholdes, og de grunde, der er fastsat i artikel 8, stk. 1, litra b), artikel 8, stk. 2, og, hvis det er relevant, artikel 8, stk. 4, ikke gør sig gældende, bevilger medlemsstaterne sæsonarbejdere én forlængelse af deres ophold, når sæsonarbejdere forlænger deres kontrakt med samme arbejdsgiver.

2. Medlemsstaterne kan i henhold til deres nationale ret tillade sæsonarbejdere at forlænge deres kontrakt med samme arbejdsgiver og deres ophold mere end én gang, forudsat at maksimumsperioden i artikel 14, stk. 1, ikke overskrides.

3. Inden for den maksimumsperiode, som er omhandlet i artikel 14, stk. 1, og med forbehold af at artikel 5 eller 6 er overholdt, og de grunde, der er fastsat i artikel 8, stk. 1, litra b), artikel 8, stk. 2, og, hvis det er relevant, artikel 8, stk. 4, ikke gør sig gældende, bevilger medlemsstaterne sæsonarbejdere én forlængelse af deres ophold ved ansættelse hos en anden arbejdsgiver.

4. Medlemsstaterne kan i henhold til deres nationale ret tillade sæsonarbejdere at lade sig ansætte hos en anden arbejdsgiver og forlænge deres ophold mere end én gang, forudsat at maksimumsperioden i artikel 14, stk. 1, ikke overskrides.

5. Med henblik på stk. 1-4 accepterer medlemsstaterne, at sæsonarbejdere, der er indrejst i henhold til dette direktiv, og som opholder sig på den pågældende medlemsstats område, indgiver en ansøgning.

6. Medlemsstaterne kan give afslag på forlængelse af opholdet eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, når det pågældende ledige job kan besættes med statsborgere i den pågældende medlemsstat, med andre EU-borgere eller med tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt i medlemsstaten. Dette stykke finder anvendelse med forbehold af princippet om præference for EU-borgere som udtrykt i de relevante bestemmelser i de relevante tiltrædelsesakter.

7. Medlemsstaterne giver afslag på forlængelse af opholdet eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde, når opholdets maksimale varighed, jf. artikel 14, stk. 1, er nået.

8. Medlemsstaterne kan give afslag på forlængelse af opholdet eller fornyelse af en tilladelse med henblik på sæsonarbejde, hvis tredjelandsstatsborgeren ansøger om international

beskyttelse i henhold til direktiv 2011/95/EU, eller hvis tredjelandsstatsborgeren ansøger om beskyttelse i henhold til den pågældende medlemsstats nationale ret, internationale forpligtelser eller praksis.

9. Artikel 9, stk. 2 og artikel 9, stk. 3, litra b), c) og d), finder ikke anvendelse på sæsonarbejdere, som ansøger om ansættelse hos en anden arbejdsgiver i henhold til nærværende artikels stk. 3, når disse bestemmelser finder anvendelse på den tidligere arbejdsgiver.

10. Grundene til forlængelse af et visum til kortvarigt ophold er reguleret i de relevante bestemmelser i visumkodeksen.

11. Med forbehold af artikel 8, stk. 1, tager enhver afgørelse om anvendelse af en forlængelse eller fornyelse hensyn til sagens særlige omstændigheder, herunder sæsonarbejderens interesser, og respekterer proportionalitetsprincippet.

Artikel 16

Lempelse af genindrejse

1. Medlemsstaterne lemper genindrejse for tredjelandsstatsborgere, der har opnået tilladelse til indrejse i den pågældende medlemsstat som sæsonarbejdere i mindst et af de foregående fem år, og som under hvert af deres ophold fuldt ud respekterede de betingelser, der gør sig gældende for sæsonarbejdere i henhold til dette direktiv.

2. Lempelsen i stk. 1 kan omfatte en eller flere foranstaltninger, f.eks.:

- a) meddelelse af en fritagelse fra kravet om indgivelse af et eller flere af de i artikel 5 eller 6 omhandlede dokumenter
- b) udstedelse af flere sæsonarbejdertilladelser i ét administrativt dokument
- c) en fremskyndet procedure, som fører til en afgørelse om ansøgningen om en sæsonarbejdertilladelse eller et visum til langvarigt ophold
- d) prioritet ved behandlingen af ansøgninger om indrejse som sæsonarbejder, idet der bl.a. tages hensyn til tidligere indrejse, når der træffes afgørelse om ansøgninger med henblik på opbrug af indrejsekvoter.

Artikel 17

Sanktioner mod arbejdsgivere

1. Medlemsstaterne indfører sanktioner over for arbejdsgivere, som ikke har opfyldt forpligtelserne i henhold til dette direktiv, herunder nægte arbejdsgivere, der groft har tilsidesat deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, at ansætte sæsonarbejdere. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis tilladelsen med henblik på sæsonarbejde inddrages i medfør af artikel 9, stk. 2, og artikel 9, stk. 3, litra b), c) og d), er arbejdsgiveren ansvarlig for at udbetale erstatning til sæsonarbejderen i henhold til de nationalretlige procedurer. Ethvert ansvar skal omfatte alle udestående forpligtelser, som arbejdsgiveren skulle have opfyldt, hvis tilladelsen med henblik på sæsonarbejde ikke var blevet inddraget.

3. Hvis arbejdsgiveren er en underkontrahent, som har overtrådt dette direktiv, og hvis hovedkontrahenten og eventuelle mellemliggende underkontrahenter ikke har overholdt kravene om nødvendig omhu som defineret i national ret, kan hovedkontrahenten og eventuelle mellemliggende underkontrahenter:

- a) gøres til genstand for de i stk. 1 omhandlede sanktioner
- b) i tillæg til eller i stedet for arbejdsgiveren gøres ansvarlig for at udbetale en eventuel erstatning, som denne er skyldig sæsonarbejderen i henhold til stk. 2
- c) i tillæg til eller i stedet for arbejdsgiveren gøres ansvarlig for at udbetale eventuelle efterbetalinger til sæsonarbejderen i henhold til national ret.

Medlemsstaterne kan i deres nationale ret fastsætte strengere ansvarsregler.

Artikel 18

Proceduremæssige garantier

1. Medlemsstaternes kompetente myndigheder træffer en afgørelse om ansøgningen om tilladelse med henblik på sæsonarbejde. De kompetente myndigheder meddeler skriftligt afgørelsen til ansøgeren hurtigst muligt og senest 90 dage efter indgivelsen af den fuldstændige ansøgning i overensstemmelse med meddelelsesprocedurerne i henhold til national ret.

2. I tilfælde af en ansøgning om forlængelse af ophold eller om fornyelse af tilladelsen i medfør af artikel 15 tager medlemsstaterne alle rimelige skridt til at sikre, at sæsonarbejderen ikke er forpligtet til at afbryde sit ansættelsesforhold med samme arbejdsgiver eller forhindres i at ændre arbejdsgiver som følge af igangværende administrative procedurer.

Udløber gyldighedsperioden for tilladelsen med henblik på sæsonarbejde under forlængelses- eller fornyelsesproceduren i henhold til medlemsstaternes nationale ret, tillader medlemsstaterne sæsonarbejderen at opholde sig på deres område, indtil de kompetente myndigheder har truffet en afgørelse om ansøgningen, forudsat at ansøgningen blev indgivet inden for denne tilladelses gyldighedsperiode, og den i artikel 14, stk. 1, omhandlede frist ikke er udløbet.

Ved anvendelsen af andet afsnit kan medlemsstaterne bl.a. træffe afgørelse om:

a) at udstede nationale midlertidige opholdstilladelser eller tilsvarende tilladelser, indtil en afgørelse er truffet,

b) at tillade sæsonarbejderen at arbejde, indtil den nævnte afgørelse er truffet.

Under behandlingen af ansøgningen om forlængelse eller fornyelse, anvendes de relevante bestemmelser i dette direktiv.

3. Hvis de oplysninger eller den dokumentation, der er vedlagt til støtte for ansøgningen, er ufuldstændige, giver de kompetente myndigheder inden for et rimeligt tidsrum ansøgeren meddelelse om, hvilke yderligere oplysninger der kræves, og fastsætter en rimelig frist for fremlæggelse af disse. Det tidsrum, der er omhandlet i stk. 1, suspenderes, indtil de kompetente myndigheder har modtaget de fornødne supplerende oplysninger.

4. Grundene til en afgørelse, som erklærer en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde uantagelig, eller som giver afslag på en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde eller afviser en forlængelse af opholdet eller fornyelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde meddeles ansøgeren skriftligt. Både sæsonarbejderen og, hvis fastsat i national ret, arbejdsgiveren meddeles skriftligt grundene til en afgørelse om inddragelse af tilladelsen med henblik på sæsonarbejde.

5. Enhver afgørelse, som erklærer en ansøgning om tilladelse med henblik på sæsonarbejde uantagelig, eller som giver afslag på ansøgningen, en forlængelse af opholdet eller fornyelse af en tilladelse med henblik på sæsonarbejde eller inddrager en tilladelse med henblik på sæsonarbejde kan anfægtes juridisk i den pågældende medlemsstat i henhold til national ret. I den skriftlige meddelelse angives den domstol eller administrative myndighed, hvortil den pågældende kan indgive klage, og fristen for indgivelse af klagen.

6. De proceduremæssige garantier vedrørende visa til kortvarigt ophold er fastlagt i de relevante bestemmelser i visumkodeksen.

Artikel 19

Gebyrer og omkostninger

1. Medlemsstaterne kan opkræve gebyrer for behandling af ansøgninger i overensstemmelse med dette direktiv. Sådanne gebyrer må ikke være uforholdsmæssige eller urimelige. Gebyrer for visa til kortvarigt ophold er omfattet af de relevante bestemmelser i Schengenreglerne. Hvis disse gebyrer betales af tredjelandsstatsborgeren, kan medlemsstaterne fastsætte, at de i henhold til national ret kan godtgøres af arbejdsgiveren.

2. Medlemsstaterne kan kræve, at arbejdsgivere, der ansætter sæsonarbejdere, betaler for:

- a) rejseomkostningerne fra sæsonarbejderens oprindelsesland til arbejdsstedet i den pågældende medlemsstat og retur
- b) udgifterne til den i artikel 5, stk. 1, litra b), og artikel 6, stk. 1, litra b), omhandlede sygeforsikring.

Afholder arbejdsgiverne sådanne omkostninger og udgifter, må de ikke kræve, at sæsonarbejderen refunderer disse.

Artikel 20

Indkvartering

1. Medlemsstaterne kræver dokumentation for, at sæsonarbejderens indkvartering er af en tilstrækkelig standard i henhold til national ret og/eller praksis under dennes ophold. Den kompetente myndighed meddeles enhver ændring af sæsonarbejderens indkvartering.

2. Hvis indkvarteringen arrangeres af eller gennem arbejdsgiveren:

- a) sæsonarbejderen kan eventuelt betale for indkvartering, men udgifterne hertil må ikke stå i et urimeligt forhold til sæsonarbejderens nettoløn eller til indkvarteringskvalitet. Lejen fratrækkes ikke automatisk sæsonarbejderens løn
- b) arbejdsgiveren giver sæsonarbejderen en lejekontrakt eller et tilsvarende dokument, hvoraf lejebetingelserne for indkvarteringen klart fremgår
- c) arbejdsgiveren sikrer, at indkvarteringen opfylder de generelle sundheds- og sikkerhedsstandarder, som gælder i den pågældende medlemsstat.

Artikel 21

Jobanvisning gennem den offentlige arbejdsformidling

Medlemsstaterne kan beslutte, at jobanvisning for sæsonarbejdere kun må foretages af en offentlig arbejdsformidling.

KAPITEL IV

RETTIGHEDER

Artikel 22

Rettigheder i henhold til tilladelse med henblik på sæsonarbejde

I gyldighedsperioden for den i artikel 12 omhandlede tilladelse har indehaveren mindst følgende rettigheder:

- a) ret til indrejse og ophold i den medlemsstat, der udstedte tilladelsen
- b) fri adgang til hele området i den medlemsstat, der udstedte tilladelsen, i overensstemmelse med national ret
- c) ret til udøvelse af den konkrete beskæftigelse, som tilladelsen giver mulighed for i henhold til national ret.

Artikel 23

Retten til ligebehandling

1. Sæsonarbejdere har ret til samme behandling som statsborgere i modtagermedlemsstaten, under alle omstændigheder med hensyn til følgende:

- a) ansættelsesvilkår, herunder mindstealder for arbejde og arbejdsvilkår, herunder løn og afskedigelse, arbejdstid, orlov og ferie samt krav til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen
- b) strejkeret og aktionsret i henhold til modtagermedlemsstatens nationale ret og praksis, og foreningsfrihed og frihed til medlemskab af en arbejdstagerorganisation eller enhver organisation, hvis medlemmer udøver et bestemt erhverv, herunder rettigheder og fordele som følge af et sådant medlemskab, herunder retten til at forhandle og indgå kollektive overenskomster, uden at dette berører de nationale bestemmelser om den offentlige orden og sikkerhed
- c) efterbetalinger, som skal foretages af arbejdsgiverne, vedrørende al udestående løn til tredjelandstatsborgeren
- d) de socialsikringsområder, der er omhandlet i artikel 3 i forordning (EF) nr. 883/2004
- e) adgang til varer og tjenester og til levering af varer og tjenester, der stilles til rådighed for offentligheden, undtagen boliger, med forbehold af aftalefriheden i henhold til EU-retten og national ret
- f) rådgivning om sæsonarbejde på arbejdsformidlingskontorer
- g) uddannelse og erhvervsuddannelse
- h) anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre erhvervs-mæssige kvalifikationer i overensstemmelse med de relevante nationale procedurer

- i) skattefordele, forudsat at sæsonarbejderen betragtes som fastboende i beskatningsmæssig henseende i den pågældende medlemsstat.

Sæsonarbejdere, der flytter til et tredjeland, eller efterladte efter sådanne sæsonarbejdere, der har ophold i et tredjeland på det tidspunkt, hvor de opnår deres rettigheder fra sæsonarbejderen, får udbetalt lovbestedte pensionsydelse, der er baseret på sæsonarbejderens tidligere beskæftigelse og erhvervet i overensstemmelse med den lovgivning, der er omhandlet i artikel 3 i forordning (EF) nr. 883/2004, på samme vilkår og med samme satser som statsborgere i den pågældende medlemsstat, når de flytter til et tredjeland.

2. Medlemsstaterne kan begrænse retten til ligebehandling:

- i) i henhold til stk. 1, første afsnit, litra d), ved at udelukke familieydelse og arbejdsløshedsunderstøttelse, jf. dog forordning (EU) nr. 1231/2010
- ii) i henhold til stk. 1, første afsnit, litra g), ved at begrænse dens anvendelse til uddannelse og erhvervsuddannelse, som er direkte forbundet med den specifikke beskæftigelse, og ved at udelade stipendier og studiestøtte, lån eller anden støtte
- iii) i henhold til stk. 1, første afsnit, litra i), med hensyn til skattefordele ved at begrænse dens anvendelse til situationer, hvor det registrerede eller sædvanlige opholdssted for familiemedlemmerne til en sæsonarbejder, som vedkommende ansøger om fordele for, ligger inden for den pågældende medlemsstats område.

3. Retten til ligebehandling, som er omhandlet i stk. 1, berører ikke medlemsstaternes ret til at inddrage tilladelser eller afslå at forlænge eller forny tilladelser med henblik på sæsonarbejde i henhold til artikel 9 og artikel 15.

Artikel 24

Overvågning, vurdering og inspektioner

1. Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger med henblik på at forebygge eventuelt misbrug og pålægge sanktioner for overtrædelser af dette direktiv. Disse foranstaltninger omfatter overvågning, vurdering og i givet fald inspektion i henhold til national ret eller administrativ praksis.
2. Medlemsstaterne sikrer, at arbejdstilsynet eller de kompetente myndigheder og, hvis dette er fastlagt i national ret for nationale arbejdstagere, organisationer, der repræsenterer arbejdstagerens interesser, har adgang til arbejdspladsen og med arbejdstagerens samtykke til indkvarteringsfaciliteterne.

Artikel 25

Lettere klageadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der er effektive mekanismer, hvorigennem sæsonarbejdere kan indgive klager over deres arbejdsgivere, direkte eller gennem tredjeparter, som i henhold til kriterierne i deres nationale lovgivning kan have en legitim interesse i at sikre, at dette direktiv overholdes, eller gennem en kompetent myndighed i medlemsstaten, når national ret giver mulighed for dette.

2. Medlemsstaterne sikrer, at tredjeparter, der efter kriterierne i deres nationale ret har en legitim interesse i at sikre, at dette direktiv overholdes, enten på vegne af eller til støtte for en sæsonarbejder, med dennes godkendelse kan indbringe klager til civilretslige eller administrative instanser, undtagen for så vidt angår procedurer og afgørelser vedrørende visa til kortvarigt ophold, der er udstedt med henblik på gennemførelsen af dette direktiv.

3. Medlemsstaterne sikrer, at sæsonarbejdere har samme adgang som andre arbejdstagere i et tilsvarende job til foranstaltninger til beskyttelse mod afskedigelse eller anden ufordelagtig behandling fra arbejdsgiverens side som reaktion på en klage inden for virksomheden eller enhver form for retsforfølgelse med det formål at sikre, at dette direktiv overholdes.

KAPITEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 26

Statistikker

1. Medlemsstaterne indberetter statistiske oplysninger til Kommissionen om antallet af tilladelser med henblik på sæsonarbejde, som de har udstedt for første gang, og så vidt muligt om antallet af tredjelandsstatsborgere, hvis tilladelse med henblik på sæsonarbejde er blevet forlænget, fornyet eller inddraget. Disse statistikker fordeles på statsborgerskab og så vidt muligt på tilladelsens gyldighedsperiode og erhvervssektoren.

2. De statistiske oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, baseres på referenceperioder på et kalenderår og indberettes til Kommissionen senest seks måneder efter referenceårets udløb. Det første referenceår er 2017.

3. De statistiske oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, indberettes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 862/2007⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 862/2007 af 11. juli 2007 om EF-statistikker over migration og international beskyttelse og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 311/76 om udarbejdelse af statistik vedrørende udenlandske arbejdstagere (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 23).

*Artikel 27***Aflæggelse af rapport**

Kommissionen forelægger hvert tredje år og første gang senest den 30. september 2019 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv i medlemsstaterne og foreslår i givet fald de nødvendige ændringer.

*Artikel 28***Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 30. september 2016. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

*Artikel 29***Ikrafttræden**

Dette direktiv træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 30***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 26. februar 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA